

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 22.08.2017
Tid: 12.00

Forfall skal snarast meldast til servicekontoret/utvalsekretær på telefon 70 05 87 00 eller postmottak@volda.kommune.no, som kallar inn vara. Varamedlemer møter difor berre etter eiga innkalling.

Folkevalde, både medlemer og varamedlemer, plikter å møte jf. kommunelova § 40 nr. 1, med mindre det ligg føre gyldig forfall.

Den som ønskjer å stille spørsmål om sin habilitet i ei sak, jf. forvaltningslova § 6 og kommunelova § 40 nr. 3, skal melde dette til utvalsekretær i god tid før møtet. Dette også grunna eventuell innkalling av varamedlem, jf. forvaltningslova § 8, 3. ledd.

Møtet er ope for publikum, med kan verte lukka ved handsaming av saker som inneheld informasjon som er unnateke offentlegheit.

Saksdokumenta er lagt ut til offentleg ettersyn på Volda kommune si heimeside <https://innsyn.ssikt.no/volda/dmb> og på servicekontoret.

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 124/17	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 125/17	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
PS 126/17	<u>Referatsaker</u>
RS 9/17	Protokoll frå generalforsamling i Voldsfjordkryssing AS
PS 127/17	Planid 2016009. Detaljreguleringsplan for gbr 18/1 - Kapteinsvegen 12. Utlegging til offentlig ettersyn. PBL §12-10 , jf §12-11
PS 128/17	PlanID 2016006 - Detaljreguleringsplan for Sevrinhaugen/Doktorhaugen gbr 19/24 mf.l.Klage over reguleringsvedtak
PS 129/17	Månadsrapport juni 2017
PS 130/17	Folkestad skule – nærmiljøanlegg
PS 131/17	Søknad om deltaking som pilotkommune i Folketrakk
PS 132/17	Vidareføring av folkehelse- og frisklivsarbeidet i Volda kommune
PS 133/17	Grendautvala i Volda kommune – 2017
PS 134/17	<u>Orienteringssaker</u> Oretering – badeplassen ved Rotevatnet Administrasjonen vil orientere om kva som er gjort av tiltak. Formannskapet vil vidare drøfte saka.
OS 114/17	Eigenkapitaltilskot til KLP 2017
OS 115/17	Informasjon om busetting av flyktningar i 2017 og 2018
OS 116/17	Informasjon om endringer i ekteskapsloven – Kommunale vigsler
OS 117/17	HVO Mediefag - PROGRAM - INNSTILLING FRÅ ROMGRUPPA 28.JUNI 2017 – Mediebygg

VOLDA KOMMUNE

- OS 118/17 **Årsbudsjett 2018 - Økonomiplan 2018-2021 -
Budsjetttrundskriv nr 1**
- OS 119/17 **Prosjektrapport - Destinasjon Volda kartleggingsprosjekt
frå Volda Næringsforum**

PS 124/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 125/17 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

PS 126/17 Referatsaker

RS 9/17 Protokoll frå generalforsamling i Voldsfjordkryssing AS

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2016/1881

Arkivkode: 2016009

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

127/17

Formannskapet

22.08.2017

**PLANID 2016009. DETALJREGULERINGSPLAN FOR GBR 18/1 -
KAPTEINSVEGEN 12. UTLEGGING TIL OFFENTLEG ETTERSYN. PBL §12-10 ,
JF §12-11**

Administrasjonen si tilråding:

*Framlegg til reguleringsplan planID 2016009-Detaljreguleringsplan for gnr 18 bnr 1-
Kapteinsvegen 12, slik det går fram av planomtale, plankart og føresegner datert 4.07.2017,
vert å legge ut til offentlig ettersyn i samsvar med reglane i plan- og bygningslova, § 12-10,
jf. §12-11.*

Vedleggsliste:

1. Formannskapssak PS 16/17 den 31.01.2017- oppstart av reguleringsplanarbeid.
2. Referat frå oppstartsmøte 11.11.2016.
3. Skylstad Arkitektur as - Oversending av planframlegg - e-post den 5.07.2017-
4. Vedlegg til oversending:
 - Planbeskrivelse
 - Plankart
 - Føresegner til plan
 - ROS - skjema- datert 1.03.2017
 - Illustrasjonar til utbyggingsplan:
 - Fasadar, snitt, perspektivskisse
5. Innspel vev varsel om planoppstart og etterfylgjande avgrensa høyring.
 - Eivind Olav Indresøvd
 - Møre og Romsdal Fylkeskommune, brev av 10.05.2017 og 21.06.2017
 - Fylkesmannen i M.R. - brev av 16.05.2017
 - Statens Vegvesen - brev av 24.04.2017
 - NVE - brev av 12.05.2017
 - Landbrukskontoret Volda /Ørsta- brev av 6.04.2017

Uprenta saksvedlegg:

Gjeldande plan for området.

Tidlegare dokument tilknytt varsel om planoppstart

Saksopplysningar/fakta:

Skylstad Arkitektur AS har på vegne av LINI as ved Knut Engeset søkt om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1 ("Lødetomta") - Kapteinsvegen 12.

Det vart gjennomført oppstartsmøte med kommunen 11.11.2016 på Volda rådhus. Sak om løyve til planoppstart vart handsama av Formannskapet som sak 16/17 den 31.01.2017.

Oppstartvarsel vart sendt ut den 5.04.2017.

Planprosess har etter dette blitt gjennomført i samsvar med reglane i plan og bygningslova kap.12, med kontakt mot kommunen, rørde partar og faginstansar, fram til at kommunen no har motteke framlegg til plan med sikte på utlegging til offentlig ettersyn.

Lokalisering av området

Området ligg i Kapteinsvegen.

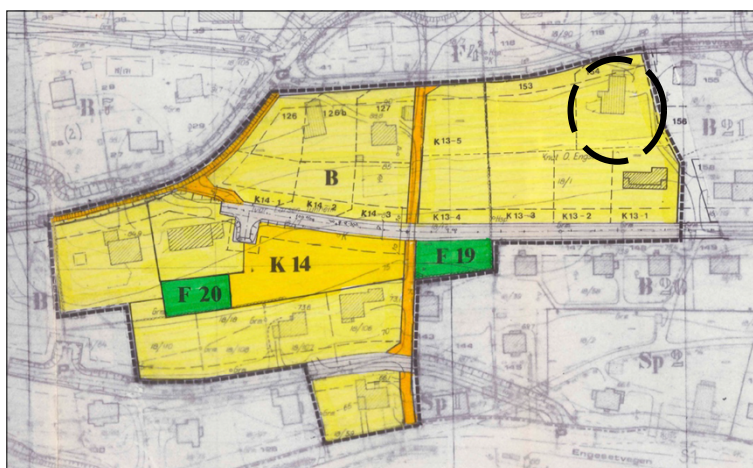
Lokalisering av området

Nærare lokalisering i Kapteinsvegen

Planstatus

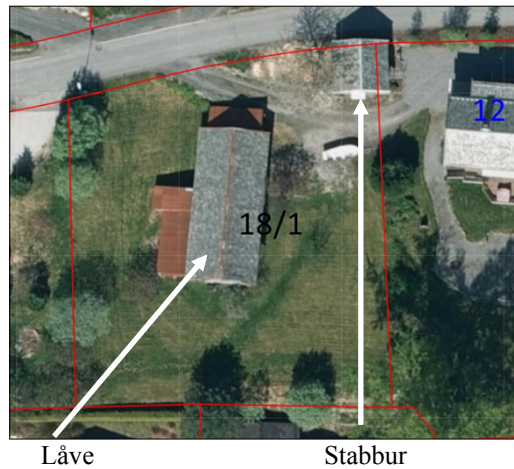
Eigedommen er i gjeldande reguleringsplan (reguleringsplan for K13 mm. Engeset – Klepp, godkjent 29.6.1989, planid 1989004), lagt ut til frittliggjande småhusbebyggelse, med utnyttingsgrad sett til 20 % av netto tomteareal.

Reguleringsplan for K13 mm. Engeset-Klepp

Området i dag

Tomta Kapteinsvegen 12, del av gnr. 18, bnr. 1 har eit areal på 1286,2 m². På tomta står det i dag den gamle låven til 18/1 og eit stabbur. Stabburet står delvis inne på nabotomta gnr. 18, bnr. 290.

Låven og stabburet på gnr. 18, bnr. 1

Eigedommen er vendt mot sør. Tomta har ein høgdeskilnad på 8-9 meter.

Mål for planarbeidet

Tomta er i gjeldande plan regulert til bustad. Det er såleis føresett at låven skal kunne rivast for oppføring av bustad.

Tiltakshavar bur på naboeigedommen, gnr. 18, bnr. 290. Han ser seg ikkje i stand til å vedlikehalde låa og den store hagen lenger, og ønskjer difor å leggje til rette for utbygging til bustadformål, og då ei tettare/konsentrert utnytting på eigedomen.

Låa skal etter planen rivast (grind-konstruksjon), og vil bli flytta og oppattbygd på eit gardstun ein annan stad i kommunen

Skildring av prosjektet

Tiltakshavar ønskjer gjennom ny reguleringsplan å leggje til rette for oppføring av eitt terrassehus i 3 etasjar på tomta.

Planområdet omfattar eigedomen/tomta Kapteinsvegen 12 og eit tilleggsareal frå gnr 18 bnr 290. Arealutvidinga er gjort for å sikre at heile buda vert liggande inne på denne tomta og for å gje auka areal for leik/uteareal på ny planlagt tomt.

Planområdet er såleis på til saman 1407,6m² regulert til bustadformål som i dag. Dette arealet er teke med i forslag til planavgrensing for at det skal samanfalle med planavgrensinga til gjeldande plan, samt at heile stabburet med tilkomsttrapp frå aust skal inngå i planen.

I søknad om reguleringsoppstart vart BYA vurdert sett til 35%, basert på fotavtrykket av bygget over bakken. Parkeringskjellaren under bakken var då ikkje medrekna.

For ikkje å få brattare stigning enn 1:8 frå parkeringskjellaren til Kapteinsvegen vart bygget heva 60cm frå c.92.4 til c.93.0 for plan 1. Dette gjer at heile fotavtrykket til p-kjellaren skal inngå i berekningsgrunnlaget, sidan gjennomsnittleg himlingshøgde i p-kjellaren blir høgare enn 0,5m over terreng.

Bustaddelen i prosjektet er likevel det same som i søknad om oppstart, berre at ein no må rekne inn heile parkeringskjellaren i utnyttingsgraden. Gjennom dette aukar då utnyttingsgraden frå BYA 35% til BYA 43.3%. (Samla fotavtrykk på bebyggelsen inkludert parkeringskjellar og stabbur er ca 611m². Tomt er 1407,6m². BYA =43,3%).

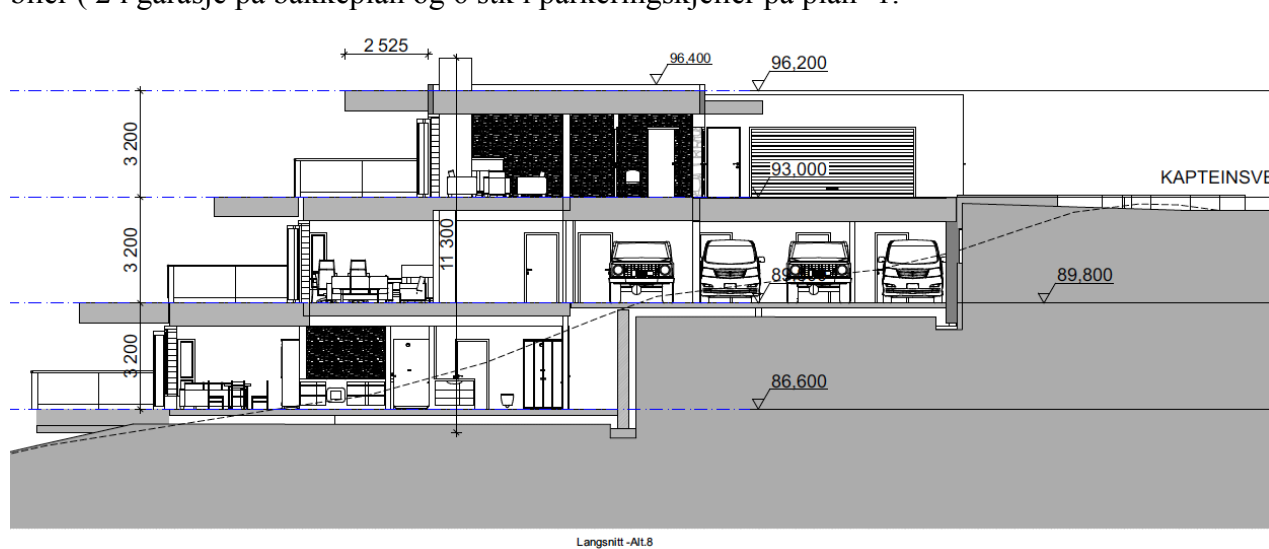
I planframlegget vert maks BYA avrunda til BYA=45%.

I illustrasjonen er parkeringskjellararealet som no kjem i tillegg i beregningsgrunnlaget vist med lysare fargetone.

Planlagt bebyggelse

Planlagt bebyggelse består av eit 3 etasjes terrassehus, med 4 husvære og parkering for 8 biler (2 i garasje på bakkeplan og 6 stk i parkeringskjeller på plan -1.

Plan 1 : (Øverste etg):

1 husvære på ca 160m² BTA , med direkte tilkomst frå Kapteinsvegen. Golvkote foreslått ca K.93,000. Eigen dobbeltgarasje på bakkeplan, plassert 2,5m frå regulert vegkant. Felles avfallsoppbevaring i gavlvegg mot Kapteinsvegen for alle husværa.

Plan -2:(mellometg. plan):

1 leilegheit på ca 160m2, og felles parkeringskjeller med plass for 6 bilar, samt boder for dei 3 husværa på plan-1, 2 og plan3 -underetg.

På plan -3 (underetg):

2 mindre leiligheiter på ca 120m². Desse vil pga terrengfallet ikkje ha universell utforma tilkomst, men nåast via overdekka utetrapp + ein bratt sti (1:5- 1:6).

Etasjetal/høgde:

Tiltakshavar gjer framlegg om at brutto etasjehøgde i reguleringsføresegnene vert sett til maks 3.6m. I snitt og illustrasjonar til planen er det vist etasjehøgder på 3.2m.

Søkjjar foreslår at endeleg brutto etasjehøgde skal bli bestemt ved søknad om igangsetting.

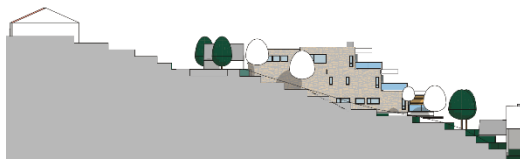
Administrasjonen finn det rett at dette vert klart fastsett i plan, og vil rå til at etasjehøgder og fastsett kotehøgde vert i samsvar med viste illustrasjonar i plan. Dvs kotehøgde tak- 96.4 og golvnivå plan 1 kote 93.0.

Fasade mot Kapteinsvegen

Fasade mot sør.

Fasade mot vest

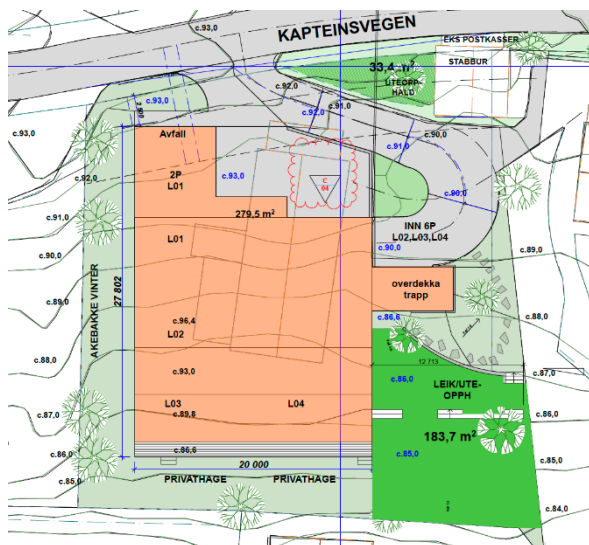
Fasade mot aust

Dette vil også medføre at det vert samsvar mellom planomtale, føresegner og illustrasjonar .

Utomhusplan :

Utomhusplan er no endra ut frå innspel frå Fylkesmann/Fylkeskommune, og gjennom føresegnene gjort til juridisk bindande del av plan.

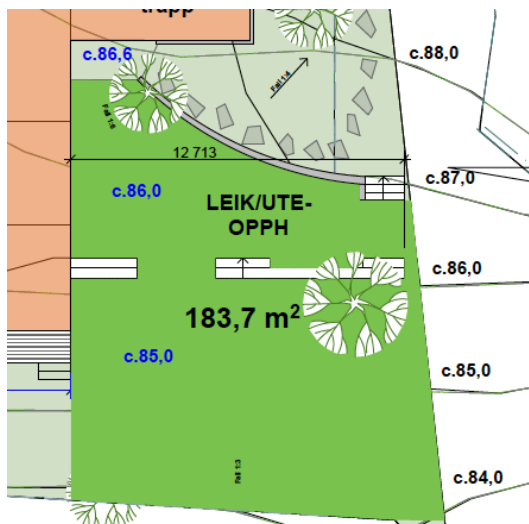
Planframlegget er såleis no tilfredsstillande sett i høve til dei tidlegare varsla motsegner knytt til avsett areal for lek. Jf. sist fråsegn til plan i brev frå M.R. Fylkeskommune av 21.06.2017, og justert planframlegg ut frå dette.

Illustrasjon byggplassering og uteareal i planområdet.

Utomhusplan som viser tilkomst, felles avfallsoppbevaring og leikeareal for ulike aldersgrupper, samt nedkøyringa til p-kjellaren. Nedkøyringa er prosjektert med stigning 1:8, og oppfyller ikkje UU kravet på 1:15.

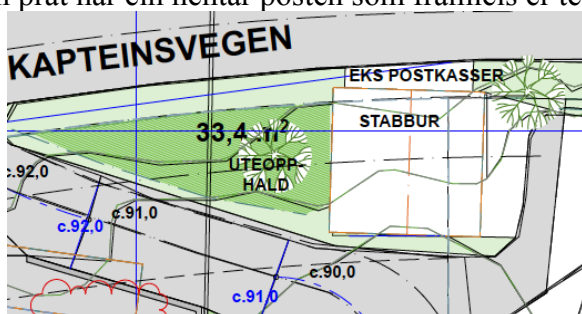
Uteoppholdsareal / leikeareal:

Plassering og utforming av leikeområde.

Det er lagt vekt på å innpasse eit stort samanhengande leikeareal som oppfyller krava til 10m breidde og stigning betre enn 1:3. Arealet er på ca 184m², noko som utgjer 46m² for kvart husvære. Leikearealet skal utstyrtast med minimum ei sandkasse, sittemøbler og eit leikeapparat for eksempel ei huske. Leikearealet har storslagen utstikt og ca. halve arealet har sol etter kl. 18:00 ved vårgjevndøgn. (Sjå vedlegg 16-18 skyggediagram).

I tillegg er det ein flott uteopphaldsplass vest for stabburet der dei vaksne kan sette seg for ein prat når ein hentar posten som framleis er tenkt på stabbursveggen.

Uteopphaldsplass vest for stabburet

Tilhøve til kommuneplanen sin samfunnsdel:

Planframlegget vil bidra til å sikre eit allsidig og attraktivt bustadtilbod i sentrumsnært område.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen vesentlege endringar i høve til gjeldande plan.

Økonomiske konsekvensar:

Eigedommen er refusjonspliktig som del av utbyggingsområdet Engeset og Klepp. jf. skjønnsføresetnader i ???????? og avtale datert ????????

Refusjon for kostnader for tekniske anlegg forfell til betaling ved utbygging på tomte.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen vesentlege endringar i høve til gjeldande plan.

Vurdering og konklusjon:

Planprosess er sett i gang etter søknad og tilråding etter handsaming i Formannskapet i sak PS 16/17 den 31.01.2017.

Planprosess har etter dette blitt gjennomført i samsvar med reglane i plan og bygningslova kap.12, med kontakt mot kommunen, røynde partar og faginstansar, fram til at kommunen no har motteke framlegg til plan med sikte på utlegging til offentleg ettersyn.

Skisserte terrassehus synest godt tilpassa terrenget. Sett i høve til dagens situasjon, med det høge løe-bygget, vil truleg ikkje skisserte tiltak verke spesielt ruvande.

Den justerte tomtestorleiken, der del av 18/290 er teke med i tomtearealet gir rom for planlagt utnytting, og legg også til rett for etablering av eit godt leikeareal på sør-austsida av planlagt bygg. I tillegg til at terrassering gir grunnlag for store sørvende terrasser. (Kvar ca 76m²).

Barn og unge sine interesser synest gjennom planframlegget å vere godt ivareteke. Det er såleis no ikkje innvendingar til planlagt utforming frå kommunen sin barnerepresentant, eller frå Fylkesmannen/Fylkeskommunen i høve til dette.

Tilkomst til tomta skal skje via dagens avkøyrsløse frå Kapteinsvegen.

Planlagt planløyising medfører auka tal husvære i gata med 2 husvære sett i høve til gjeldande plan. Dette tilseier noko auka trafikk i Kapteinsvegen.

Dette er den siste ubebygde tomta i gata, og samla trafikkbilete vil ikkje verte vesentleg endra sett i høve til intensjonen i gjeldande plan, der det er lagt til rette for frittliggjande bustad med rom for inntil to husvære.

Det er ikkje motteke vesentlege merknader frå naboar i høve varsla planoppstart.

Kopi av innspel ved planoppstart og etterfylgjande korrespondanse med

M.R.Fylkeskommune fylgjer som vedlegg til saka.

Administrasjonen rår til at framlegg til reguleringsplan planID 2016009-

Detaljreguleringsplan for gnr 18 bnr 1-Kapteinvegen 12, slik det går fram av planomtale, plankart og føresegner datert 4.07.2017, vert å legge ut til offentleg ettersyn i samsvar med reglane i plan- og bygningslova, § 12-10, jf. §12-11.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Til Utviklingssektoren for utlegging til offentleg ettersyn.

Kopi:

Skylstad Arkitektur AS, Nordre gate 8, 7011 Trondheim

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

SKYLSTAD ARKITEKTUR AS

3. etasje Nordre gate 8
7011 TRONDHEIM

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/1881	1519/2017	2016009	SVK/ SONHAV	01.02.2017

MELDING OM POLITISK VEDTAK - PLANID 2016009. SØKNAD OM OPPSTART AV REGULERINGSPLANARBEID, GBR.18/1

Vi melder med dette frå at formannskapet den 31.01.2017, hadde føre ovannemnde som sak PS 16/17, der det vart gjort slikt vedtak:

Formannskapet godkjenner i medhald av plan- og bygningslova, § 12-8, søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1.

Sakutgreiinga med vedlegg følger vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Berit Sandvik Skeide - sakshandsamar

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Berit Sandvik Skeide	Arkivsak nr.:	2016/1881
		Arkivkode:	2016009

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
16/17	Formannskapet	31.01.2017

PLANID 2016009. SØKNAD OM OPPSTART AV REGULERINGSPLANARBEID, GBR.18/1

Handsaming:

Sakshandsamar Berit Sandvik Skeide orienterte om saka.

Røysting (ni røysteføre):

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Vedtak i formannskapet - 31.01.2017:

Formannskapet godkjenner i medhald av plan- og bygningslova, § 12-8, søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1.

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet godkjenner i medhald av plan- og bygningslova, § 12-8, søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1.

Vedlegg:

1. Søknad frå Skylstad Arkitektur AS, datert 11.1.2017. Søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid.
2. Referat frå oppstartsmøte 11.11.2016.

Saksopplysningar:

Skylstad Arkitektur AS har på vegne av LINI as ved Knut Engeset søkt om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1.

Det vart gjennomført oppstartsmøte med kommunen 11.11.2016 på Volda rådhus.

Lokalisering av området

Området ligg i Kapteinsvegen.

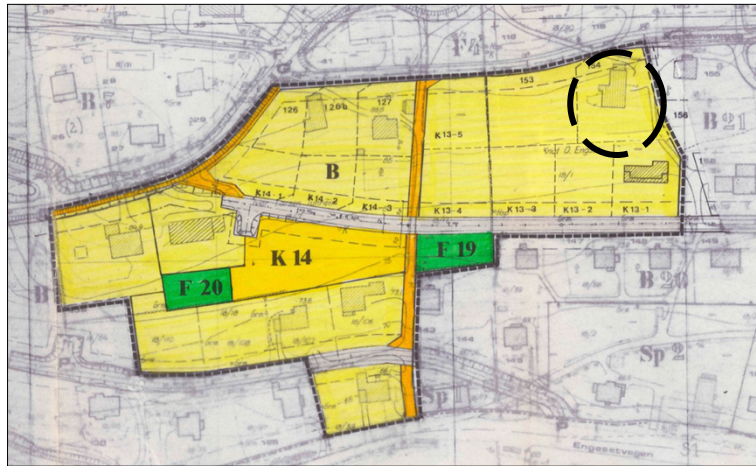
Lokalisering av området

Nærare lokalisering i Kapteinsvegen

Planstatus

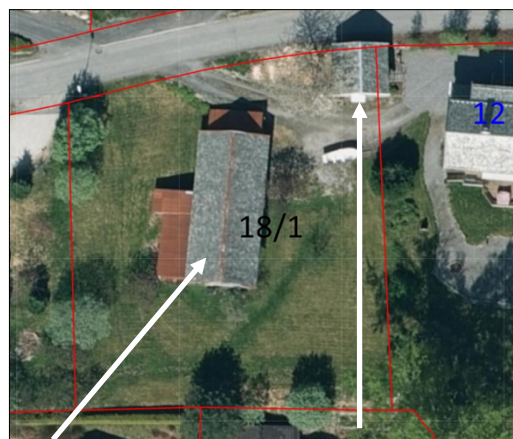
Eigedommen er i gjeldande reguleringsplan (reguleringsplan for K13 mm. Engeset – Klepp, godkjent 29.6.1989, planid 1989004), lagt ut til frittliggjande småhusbebyggelse. Maksimal utnyttingsgrad er 20 % av netto tomteareal.

Reguleringsplan for K13 mm. Engeset-Klepp

Området i dag

Gnr. 18, bnr. 1 er 1286,2 m², og innehar i dag ein låve og eit stabbur. Stabburet står delvis inne på gnr. 18, bnr. 290.

Låve

Stabbur

Låven og stabburet på gnr. 18, bnr. 1

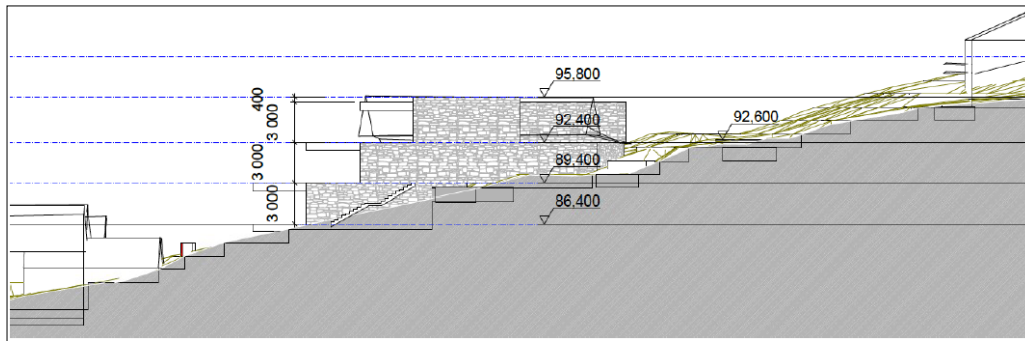
Eigedommen er vendt mot sør. Tomta har ein høgdeskilnad på 8-9 meter.

Mål for planarbeidet

Tiltakshavar bur på naboeigedommen, gnr. 18, bnr. 290. Han ser seg ikkje i stand til å vedlikehalde løa og den store hagen lenger, og ønskjer difor å leggje til rette for tettare/konsentrert utnytting på gnr. 18, bnr. 1. Løa skal etter planen rivast (grindkonstruksjon), og vil bli flytta og oppattbygd på gardstun ein annan stad i kommunen.

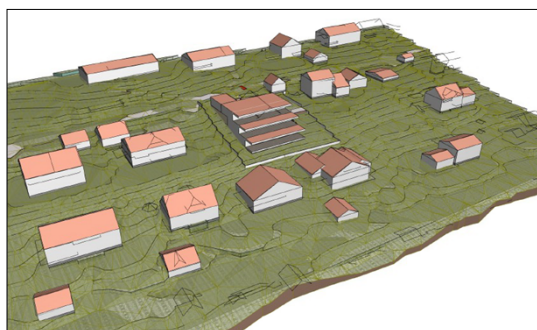
Skildring av prosjektet

Tiltakshavar ønskjer å leggje til rette for oppføring av eitt terrassehus i 3 etasjer på gnr. 18, bnr. 1. I søknaden er det vist terrassehus med 4 leiligheter med storleik 106-160 m².

Snitt som viser terrassehuset med 3 etasjer

Skylstad Arkitektur AS viser til område K14 i gjeldande reguleringsplan, der bygd areal er på inntil 35 % av netto tomt. Tiltakshavar ønskjer å leggje til rette for BYA lik 35 %, og at det kan byggast leiligheter med inntil 3. etasjer på gnr. 18, bnr. 1.

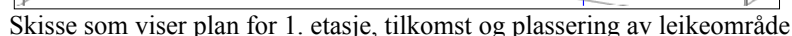
Perspektiv frå sørvest

Perspektiv frå aust

Plan -2 inneheld to mindre leilegheiter.

Tilkomst til tomte skal skje frå Kapteinsvegen, som i dag. Tiltakshavar skildrar vegen som lite trafikkert (22 eigedommar soknar i dag til vegen). Ved eventuell oppføring av 4 nye leilegheiter og 2 bilar pr. eining, vil tiltaket generere ny trafikk frå 8 nye bilar i gata.

Skisserte prosjekt er ikkje i samsvar med reguleringsplanen for området, og kommunen har sett fram krav om utarbeiding av reguleringsplan.

Gnr. 18, bnr. 1 er i same plan (K13 m.m. Engeset-Klepp) lagt ut til frittstående bustader, med utnyttingsgrad 20 % av netto tomteareal. Dei to områda har ulike utgangspunkt, og kan etter kommunen si vurdering ikkje samanliknast på ein god måte.

Etter kommunen vi vurdering vil skisserte terrassehus med si breidde og utforming kunne framstå som sterkt avvikande frå etablert busetnad i området. Sett i høve til dagens situasjon, med det høge løe-bygget, vil truleg ikkje skisserte tiltak verke spesielt ruvande.

Skisserte terrassehus synest godt tilpassa terrenget. Tomta er også relativt stor sett i høve til andre tomter i området. Dette gir rom for også tilrettelegging av leikeareal på austsida i tillegg til at terrassering gir grunnlag for store sørvende terrasser.

Tilkomst til tomta skal skje via dagens avkøyrsløse frå Kapteinsvegen. Skisserte prosjekt vil medføre noko auka trafikk i Kapteinsvegen, noko som kan verke uheldig på bustadmiljøet i gata. Dette er den siste ubebygde tomta i gata, og samla trafikkbilete vil ikkje verte vesentleg endra sett i høve til intensjonen i gjeldande plan, der det er lagt til rette for frittliggjande bustad med rom for to husvære.

Barn og unge

Barn og unge sine interesser skal vurderast og ein skal kunne dokumentere at planlagde tiltak sikrar barn og unge tilstrekkeleg uteopphaldsareal.

Planprogram og KU

Tiltaket er vurdert etter «Forskrift om konsekvensutgreiing» etter plan- og bygningslova. Ein har konkludert med at planlagde tiltak ikkje utløyser krav om konsekvensutgreiing eller planprogram, jf. § 4 i forskrifta.

Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS)

Som del av planarbeidet skal det utarbeidast ROS-analyse. Fylkesmannen sitt ROS-skjema kan nyttast.

Konklusjon:

Rådmannen rår til at det vert sett i gong reguleringsplanarbeid for gnr. 18, bnr. 1. Gjennom reguleringsplanprosessen vil ein få nærare utgreidd, og avklara tilhøve til naboar, trafikk og barn og unge på ein god måte.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

- Skylstad Arkitektur AS, Nordre gate 8, 7011 Trondheim

Hei,

Vedlagt følger referat frå oppstartsmøtet i dag.

Berit Sandvik Skeide

Utvikling

Mobil 47669370

www.volda.kommune.no

Vedlagt oppdatert planbeskrivelse, vedtekter og teikningar som grunnlag for 1.gangs behandling av planen i august. Dei ulike høringsuttalelsene er sendt over tidligere. Legg ved uttale frå vegvesenet som mangla sist. Sjølv plankartet og sosifila er heller ikkje endra og er lik det som er sendt over tidlegare for 1.gangsbehandling. Sjekkelista til Fylkesmannen for ROS analyse er også ovesendt tidlegare, men det er så lenge sidan at eg legg den ved på nytt.

Vi har gjort fylgjande endringer for å i møtekomme innspel frå Fylkesmannen og MRFK.:

Leikearealet er samla mot sørvest og utgjer no 184m² noko som utgjer ca 46m² pr.husvære. Sjølv om dette ikkje er 50m² pr.husvære, meiner vi det oppfyller formålet for leik til 4 husvære. Fylkesmannen åpnar for at 50m² kan diskutast når det kun er fire husvære og MRFK verkar nøgd med størrelsen på arealet. Det lille skyggefulle leikearealet oppå garasjetaket til fellesgarasja er fjerna pga dårlege soltilhøve og at det er dårleg eigna til formålet. jfr. innspel frå MRFK. Vedtektene er endra til å presisere betre rekkefølge og sikre opparbeiding av leikeareal inkludert utstyr med basis i innspel frå Fylkesmannen.

Elles har vi skreve om vedtektene for parkering for å gjere desse klarare.

Legg også ved alternativsvurderinga vist i første utkast til søknad om oppstart datert 02.01 2017 (13 sider). « søknad oppstart regulering.pdf». Denne er oppført som vedlegg 5 i planbeskrivelsen. Den er tidlegare sendt MRFK.

Gi tilbakemelding om det er noko materiale som manglar eller er ufullstendig som underlag for 1.gangs behandling av planen.

Sender denne mailen også til MRFK og Fylkesmannen som info og kvalitessikring.

Svein Skylstad

siv.ark.MNAL

mobil: 924 44 966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

SKYLSTAD ARKITEKTUR AS

Nordre gate 8

7011 Trondheim

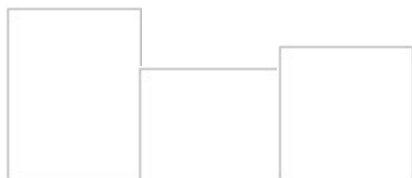
mobil: 92444966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

www.sveinskylstad.no

NO 890 513 042 MVA

[Vår brosjyre](#)

TENK PÅ MILJØET !
IKKJE SKRIV UT E-POSTEN UNØDIG.

[Klikk for å laste ned](#)

[Klikk for å laste ned](#)

PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.docx
8,8 MB

PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.pdf
10,2 MB

[Klikk for å laste ned](#)

R2016009 regvedteketer v.2 20170704.docx
112 kB

[Klikk for å laste ned](#)

R2016009 regvedteketer v.2 20170704.pdf
85 kB

[Klikk for å laste ned](#)

A3 perspektiver 150dpi.pdf
1,5 MB

[Klikk for å laste ned](#)

A10-01 Utomhusplan 1_200 rev.C.pdf
351 kB

[Klikk for å laste ned](#)

A40-01 og 02 Fasader.pdf
3 MB

[Klikk for å laste ned](#)

A801-805 Planer og snitt.pdf
2,8 MB

[Klikk for å laste ned](#)

søknad oppstart regulering.pdf
9,1 MB

[Klikk for å laste ned](#)

17_50601-2lgangsetting av arbeid med reguleringsplan gnr. 18 bnr. 1 i Volda kommune.pdf
61 kB

[Klikk for å laste ned](#)

sjekkeliste ROS-Fylkesmannen signert.pdf
125 kB

DETALJREGULERING AV GNR. 18 BNR. 1

PLANBESKRIVELSE

Samandrag

Hensikta med planen er å endre gjeldande plan "Reguleringsplan for Engeset og Klepp" frå reguleringsformål frittstående bolig til å reguleringsmessig tillate oppføring av eit terrassehus i 3 etasjar som inneheld 4 bueningar inkludert parkering for 8 bilar.

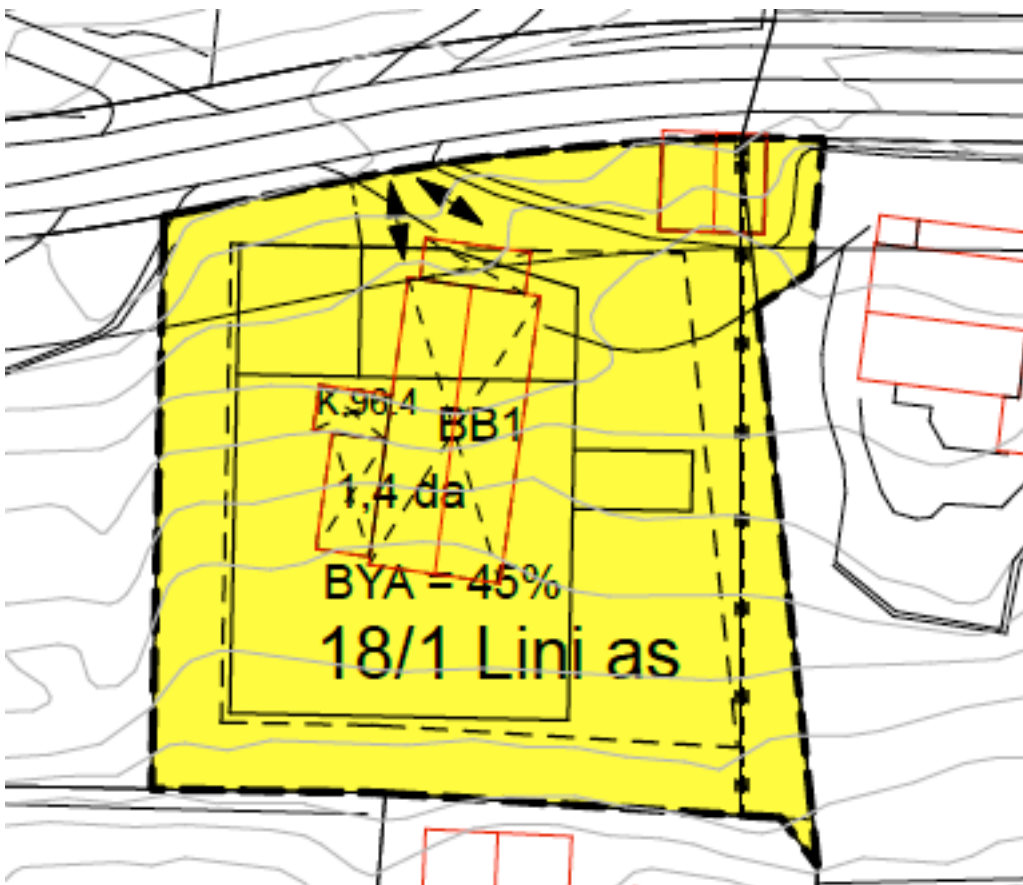

Fig. 1. Eksisterande og ny situasjon

Bakgrunn

Planforslaget er utarbeidd av SKYLSTAD ARKITEKTUR as som forslagstiller, på vegne av Lini as v/ Knut Engeset. Planområdet er avgrensa av eigendomen: gnr./bnr. 18/1, som er eigd av Kirsten Engeset (mor til Knut Engeset), og delar av eigedomen 18/290 som er eigd av Knut Engeset/ Kirsti Brune.

Hensikta med planen

Tiltakshavar bur på naboeigedomen 18/290. Han ser seg ikkje i stand til å vedlikehalde løa og den store hagen lenger, og ynskjer difor å leggje til rette for tettare utnytting av 18/1 via eit terrassehus der han sjølv kan flytte inn på plan 1. Løa skal etter planen rivast (grindkonstruksjon), og vil bli flytta og bygt opp att på gardstun ein annan stad i kommunen. Stabburet inngår i planen og er tenkt brukt til lager for ein del av det som var oppbevart i løa, og er tenkt disponert av tiltakshavar. Han ynskjer difor å regulerer om området for å kunne føre opp eit terrassehus i 3 etasjar som inneheld 2 store og 2 mindre bueiningar med 8 tilhøyrande parkeringsplassar.

Tidlegare vedtak

Skylstad Arkitektur as fremma på vegne av Lini as 11.01 2017 søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr.18 bnr.1 i Volda.

Formannskapet handsama søknaden 31.01 2017 og fatta fylgjande vedtak :

” Formannskapet godkjenner i medhald av plan- og bygningslova § 12-8, søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid for gnr.18 bnr.1.

Kunngjoring om igangsatt regulering

Kunngjoring om i gangsatt regulering (sjå vedlegg 1) datert 05.april 2017 blei utsendt 5.og 6.04 2017 ihht liste motteke frå Volda kommune 22.04 2017 (sjå vedlegg 2) .

Kunngjoring om igangsatt regulering

Varsel om i gangsatt regulering blei annonsert på www.sveinskylstad.no, på www.volda.kommune.no 4.april 2017 og i lokalavisa Møre 21.april 2017. (annonse sjå vedlegg 3).

Vedlegg til saka :

Vedlegg 1 : Kunngjøringsbrev datert 05.04 2017.

Vedlegg 2: Liste frå Volda kommune .” Grunneigarar,naboar og heimelshavarar.pdf”

Vedlegg 3: Annonse 04.04 2017.

Vedlegg 4 : Sjekkliste for vurdering av ROS i saker etter PBL utarbeidd av Fylkesmannen.

Vedlegg 5 : Utkast til søknad om oppstart med alternativsvurderingar datert 02.01 2017

Vedlegg 6 : A10-01 revisjon C ” Utomhusplan 1:200 ” datert 04.07 2017

Vedlegg 7 : Reguleringsbestemmelser revidert 04.07 2017.pdf

Vedlegg 8 : Reguleringskart datert 17.03 2017-07-04.pdf

Vedlegg 9 . Innspel Fylkesmannen i Møre og Romsdal datert 16.05 2017.pdf

Vedlegg 10 . Innspel Nabo Kapteinsvegen 7 datert 03.05 2017.pdf

Vedlegg 11 . Innspel Møre og Romsdal Fylkeskommune datert 10.05 2017.pdf

Vedlegg 12 . Innspel Møre og Romsdal Fylkeskommune datert 21.06 2017.pdf

[file:///localhost/Volumes/Felles/201601 Terrassehus Volda/6.Regulering Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.docx](file:///localhost/Volumes/Felles/201601%20Terrassehus%20Volda/6.Regulering%20Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID%202016009%20Planbeskrivelse%20v.2.docx)

Vedlegg 13 : Innspel Norges Vassdrags og energidirektorat datert 12.05 2017.pdf

Vedlegg 14 : Innspel Statens vegvesen datert 24.04 2017.pdf

Vedlegg 15 : Innspel Landbrukskontoret Ørsta Volda datert 06.04 2017.pdf

Vedlegg 16 : A72-111 skyggediagram 21.mars kl. 15.pdf

Vedlegg 17 : A72-112 skyggediagram 21.juni kl.15.pdf

Vedlegg 18 : A72-113 skyggediagram 21.mars kl.18.pdf

Vedlegg 19 : A72-110 Fotomaontasje sitplan.pdf

Vedlegg 20 : A3 perspektiver 150dpi.pdf (6 sider A72-101B, -102B, -103B, -104B,-106B,-107B)

Vedlegg 21 : A40-01 og 02 Fasader.pdf (2 sider)

Vedlegg 22 : A801-805 Planer og snitt.pdf (5 sider)

Risiko og sårbarhetsanalyse :

Sjekkliste fra Fylkesmannen gjennomgått 01.03 2017. (sjå vedlegg 4)

Ingen spesielle risikomoment registrert utover at ein må ta hensyn til /kartlegge ein lukka bekk gjennom tomta.

Planprogram og KU

Kommunen har vurdert tiltaket etter ” Forskrift om konsekvensutgreiing” etter Plan- og bygningslova. Ein har konkludert med at planlagde tiltak ikkje utløyser krav om konsekvensutgreiing eller planprogram. Jf.§ 4 i forskrifta.

Beskrivelse og vurdering av alternativ

I første utkast av søknad om oppstart regulering datert 02.01 2017, blei det redegjort for alternative utformingar som har blitt vurdert. (sjå vedlegg 5) . I samråd med sakshandsamar i kommuna blei ikkje desse fremma offentleg for formannskapet, fordi ein meinte det var betre å tilpasse søknaden til det ein helst ville bygge. Fylgjande alternativ blei vurdert i tidlegfase :

1. Einebustad med langsgåande saltak parallelt med Kapteinsvegen.(Gjeldande regulering).
2. Brei todelt bustadblokk i 3 etasjar med 4 store og 2 små leiligheiter
3. Smal bustadblokk i 4.etasjar med 4 store leiligheiter. (a la løebygning med og utan saltak).
4. Terrengrtilpassa terrassehus i 3.etasjar med 2 store og 2 mindre leiligheiter.
5. Vurdering av 10m byggelinje mot Kapteinsvegen
6. Vurdering av leikeareal

Terrassehus i 3 etasjar blei fremma etter ei totalvurdering etter parametra best terrengrtilpassing , lavast byggehøgde mot Kapteinsvegen og samanhengande leikeareal. Dette alternativet vil også påverke bakanforliggande naboar minst i høve å ta utsikt, og kaste skugge.

Avvik frå overordna plan

Tiltaket har etter vår vurdering kkje vesentlige avvik i høve overordna kommunale planer utover gjeldande reguleringsplan som den skal erstatte med hensyn på utnyttingsgrad 20% kontra 45% og enebolig kontra terrassehus.

Tiltaket har små, men ikkje vesentlige avvik i høve regionale og nasjonale retningslinjer for samanhengande leikeareal og UU som skuldast tomtas bratte topografi, noko som gjer den godt eigna som tomt for terrassehus.

Området i dag

Beliggenhet

Planområdet ligg flott og fritt til i sørvendt skråning like over Volda sentrum. Planområdet ligg i eit etablert småhusområde.

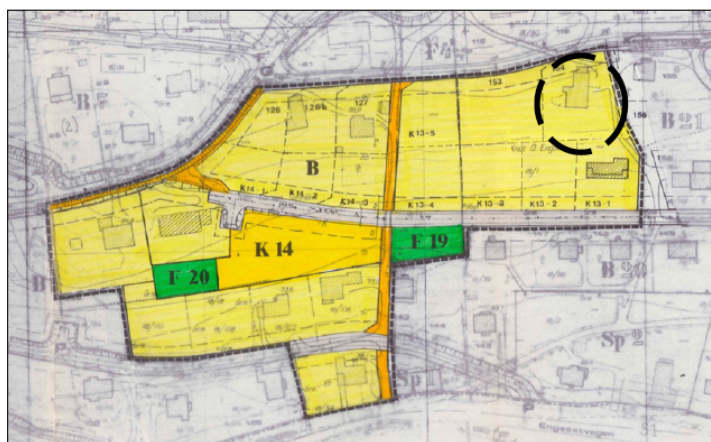
Lokalisering av området

Nærare lokalisering i Kapteinsvegen

Planstatus

Eigedommen er i gjeldande reguleringsplan (reguleringsplan for K13 mm. Engeset – Klepp, godkjent 29.6.1989, planid 1989004), lagt ut til frittliggjande småhusbebyggelse. Maksimal utnyttingsgrad er 20 % av netto tomteareal.

Reguleringsplan for K13 mm. Engeset-Klepp

Grunnforhold

Planområdet er relativt bratt, med morenegrunn over fjell. Avstand til fjell ikkje klarlagt. Tomta er relativt bratt og det går ein lukka bekk gjennom området. Tomten var tidligare landbruksjord som er omregulert til boligformål. Ingen rasfare. Det er ikkje forventa å finne miljøforureina grunn som fylgje av tidlegare aktivitet i eksisterande låve.

Naturverdiar

Tomta er eit gammalt småbruk med løe og innmark utan spesielle registererte naturverdiar som for eksempel verneverdige naturområde, vilt, verdifull vegetasjon og anna biologisk mangfald.

Rekreasjonsverdi

Tomta er privat og ligg midt inne i eit småhusområde, og er ikkje ein verken del av ein grøntstruktur eller offentleg

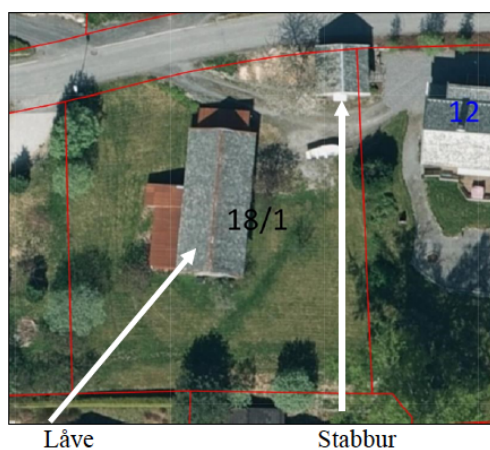
<file:///localhost/Volumes/Felles/201601 Terrashehus Volda/6.Regulering Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.docx>

friområde. Området rundt løa blir om vinteren nytta til akebakke.

Stadens karakter

Området i dag

Gnr. 18, bnr. 1 er 1286,2 m², og innehar i dag ein låve og eit stabbur. Stabburet står delvis inne på gnr. 18, bnr. 290.

Låven og stabburet på gnr. 18, bnr. 1

Eigedommen er vendt mot sør. Tomta har ein høgdeskilnad på 8-9 meter.

Planområdet har sær gode sol- og utsiktsforhold. Eksisterande stabbur blir teke vare på. Dette har saman med eksisterande natursteinsmur ein fin arkitektonisk/kulturell verdi. Området er sørvendt skråning og sær solrikt.

Eksisterande trafikk- og miljøforhold:

Planområdet ligg i eit etablert boligområde uten stor trafikk. Adkomst til planområdet skjer frå Kapteinsvegen som i dag. Ein lite trafikkert veg som sørvar 22 eigedomar. 12 på nordsida og 10 på sørsida av vegen. Området har lite trafikkstøy og lite luftforureining frå trafikk. Det er regulert fortaug langs kapteinsvegen, men dette er ikkje bygt.

Anna infrastruktur

Skule

Planområdet (merkt med stjerne) ligg rett ovanfor skuleområdet i Volda. Her finn ein Øyra barneskule, Volda ungdomsskule, Volda vgs og Høgskulen i Volda.

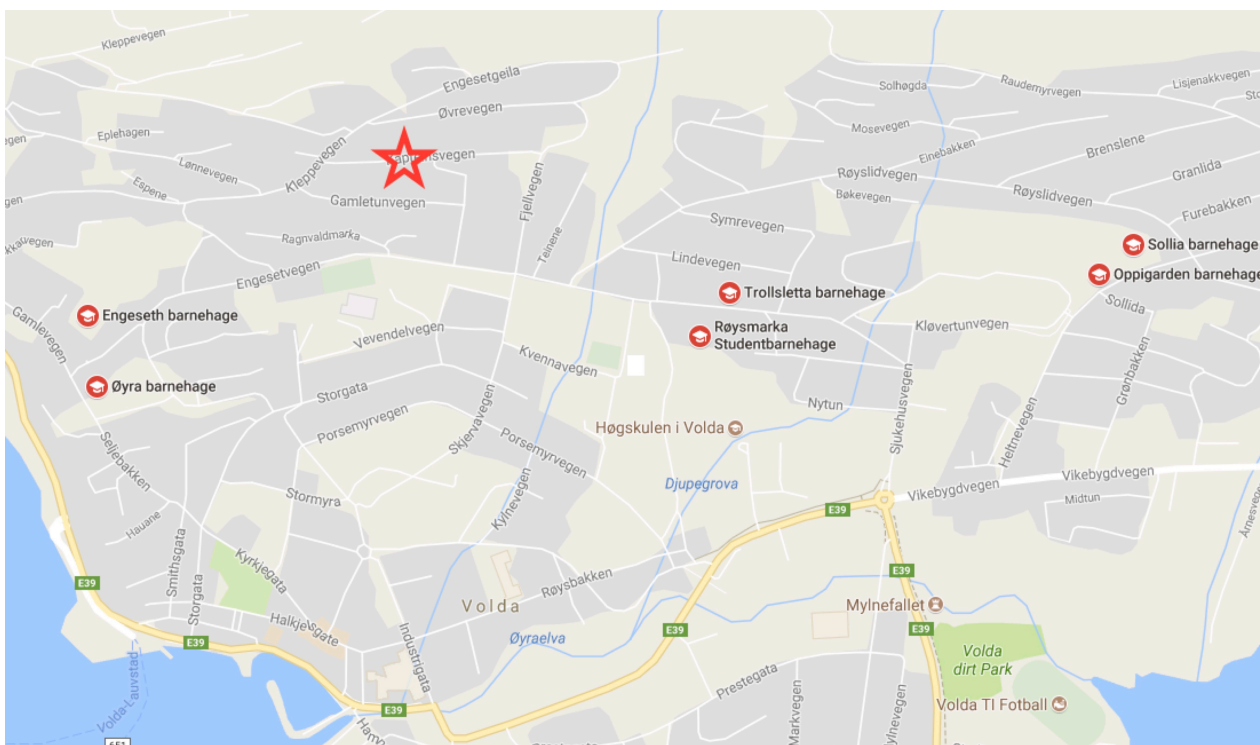

Skuleveg

Det er ca. 750 meter til barne- og ungdomsskuleskule frå planområdet, med delvis fortau langs vegane.

Barnehagar

Dei næraste barnehagane er vist i kartutsnittet under. Reguleringsområdet er vist med stjerne.

Avstandane omtrent som for skuleveg. 750m-1km. Engeseth og Øyra er kommunale barnehagar (54 og 58 plassar). Trollsletta privat (18 plassar). Røysmarka studentbarnehage for studentar.

Kollektivtilbod

Næraste busshaldeplass, dagligvarebutikk og andre servicefunksjoner ligger ca. 300 meter sør for planområdet. Ved etablering av ny Ringrute vil næraste busshaldeplass vere ca 50m unna.

Kapasitet VA

Offentlige vatn- og avløpsleidningar ligg i Kapteinsvegen mot nord og Gamletunvegen mot sør.
Tilknytningspunkt for kloakk syd for løa.

Energiforsyning

Energiforsyninga vil bli elektrisitet event. supplert med varmepumper.

Samråds- og medvirkningsprosess

Oppstartsmøte avhalde 11.11 2016.

Formannskapet gav løyve til oppstart reguleringsplanarbeid 31.01 2017.

Høring oppstart utsendt 5.04 2017.

Innkomne innspel

NR.	GNR/BN R	NAVN	ADRESSE	OPPSTART	Merknader
1	18/1/4	Kirsten Engeset	Kapteinsvegen 5,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
		Stein Henrik Vartdal	Kapteinsvegen 11, 6102 Volda	ingen tilbakemelding	
		Sirikit Kari Vågen	Kapteinsvegen 11, 6102 Volda	ingen tilbakemelding	
2	18/64	Volda kommune	Stormyra 2, 6100 Volda	ingen tilbakemelding	
3	18/90	Kirsten Engeset	Kapteinsvegen 5,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
4	18/119	Lise og Morten Reindal	Gamletunvegen 2,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
5	18/153	Kirsten Engeset	Kapteinsvegen 5,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
		Eivind Olav Indresøvde	Kapteinsvegen 7,6102 Volda	Mottatt 03.05 17	Ønsker lavest mulig taknivå
6	18/214	Johanne og bernt-Olav Øvregaard	Gamletunvegen 4, 6102 Volda	ingen tilbakemelding	
7	18/225	Tom Hamre	Gamletunvegen 8, 6102 Volda	ingen tilbakemelding	
8	18/226	Idunn Myklebust og Karl Ole Røed Nilsen	Gamletunvegen 6, 6102 Volda	ingen tilbakemelding	
9	18/233	Tora Margrete Kongsvoll	Kapteinsvegen 9,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
10	18/290	Knut Edvin Engeset	Kapteinsvegen 12,6102 Volda	ingen tilbakemelding	
11	18/310	Dag Ola Myklebust	postboks 191,6101 Volda	ingen tilbakemelding	
12		Møre og Romsdal Fylkeskommune	post@mr fylke.no	Mottatt 07.05 17 og revidert innspel 06.06 17	savner alternativs- studier, upresist om blokk/terrasse hus upresist om garasje/parker ing barn og unges leikeareal viktig
13		Fylkesmannen i Møre og Romsdal	fmmrpostmottak@fylkesmannen.no	Mottatt 16.05 17	ROS-analyse Barn- og unges leikeareal viktig

file://localhost/Volumes/Felles/201601 Terrassehus Volda/6.Regulering Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.docx

14		Statens vegvesen	firmapost-midt@vegvesen.no	Mottatt 24.04 17	Ingen merknad
15		NVE	rv@nve.no	Mottatt 12.05 17	ikkje krav om skredutgreiing
16		Mørenett as	Langmyra 6,6160 Hovdebygda	ingen tilbakemelding	
17		Volda og Ørsta Reinholdsverk	firmapost@vor.no	ingen tilbakemelding	
18		Volda kommune	postmottak@volda.kommune.no	ingen tilbakemelding	
19		Volda kommune VVA	rune.totland@volda.kommune.no	ingen tilbakemelding	
20		Volda kommune, kart og oppmåling	jorgen.vestgarden@volda.kommune.no	ingen tilbakemelding	
21		Barnerepresentant i plansaker v/ Nina Hovden Eidheim		ingen tilbakemelding	
22		Landbrukskontoret Ørsta og Volda	liv-bente.viddal@orsta.kommune.no	Mottatt 06.04 17	Ingen merknad
23		Engeset/Klepp/Nordalen grendeutval v/ Odd Martin Paulsen	Ekornvegen 3,6102 Volda	ingen tilbakemelding	

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Innspel datert 16.05 2017

- Det bør gjennomførast generell ROS analyse
- Opparbeida leikeareal bør vere i tråd med retningslinjer for samanhengande areal, minste breidde (10m) og maks stigningstilhøve. (1:3). Helst 50m2 pr.leiligheit. Opparbeida leikearela må sikrast gjennom rekkefylgje- og funksjonskrav i føresegnene. Vil vurdere motsegn om dette ikkje blir følgt opp.

Handtering av innspel :

Innspel forsøkt ivareteke i revidert materiale. Samanhengande leikeareal justert til å ligge innanfor krav til breidde og stigning. Størrelse på 185m2 (46m2 pr.leiligheit) akseptabelt for 4 leiligheiter.

Sol7skyggediagram utarbeidd. Rekke- og funksjonskrav innteke i føresegnene. Illustrasjonsplan som definerer leikeareal gjort bindande i føresegner. Fylkesmannens sjekkeliste utfyllt og viser ingen stor samfunnsmessig risiko og sårbarheit ved prosjektet.

Naboar

Det har kome inn merknad frå naboar i kapteinsvegen 7.

- Merknaden går på info om eigen huskote, honnør til tiltakshaver for god informasjon og håp om at huset blir lavast mogeleg.

Møre og Romsdal Fylkeskommune

Har kome med to innspel. Det første datert 10.05 2017. Det andre 21.062017 etter å ha fått tilsendt supplerande materiale 06.06 2017.

- Tilsvaret av 06.06 2017 går på at oversendt grunngjeving på manglande offentlege alternativsvurderingar må synleggjerast i planomtalen.
- Om ein vel forenkla reguleringskart og detaljert illustrasjonsplan (som viser leikeområdet si utstrekning) bør

[file:///localhost/Volumes/Felles/201601 Terrassehus Volda/6.Regulering Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID 2016009 Planbeskrivelse v.2.docx](file:///localhost/Volumes/Felles/201601%20Terrassehus%20Volda/6.Regulering%20Off.krav/Planbeskrivelse/PLANID%202016009%20Planbeskrivelse%20v.2.docx)

illustrasjonsplanen gjerast bindande gjennom føresegnene til planen, slik at den juridisk bindande planen samla sikrer barn og unge sine interesser. Det som er utgreidd i planomtalen må vere i samsvar med rammene som planen gir.

- Det viste leikeområdet i supplerande materiale må sikrast i planen med føresegner og rekkefølgebestemmelser.

Handtering av innspel :

Innspel forsøkt ivareteke i revidert materiale.

Norges vassdrags- og energidirektorat :

Innspel datert 12.05 2017 :

- ”med mindre lokalkunnskap tilseier noko anna ser vi ikkje grunn for å krevje nærare utgreiing av skredfaren”.

Statens vegvesen

Innspel datert 24.04 2017-07-03

- Ingen merknad til varsel om oppstart av reguleringsendring.

Landbrukskontoret Ørsta Volda.

Innspel datert 6.04 2017.07.03

- Området er regulert til bustadområde i kommunedelplanen. Ingen merknad til varsel om oppstart.

Beskrivelse av planforslaget

Planlagt arealbruk/ Grad av utnytting (45%)

Planområdet er 1407,6m² regulert til boligformål som i dag. 1286,2 m² av dette er innanfor eigedomen 18/1 og inneheld i dag ei låvebygning og delvis eit stabbur som også strekker seg inn på nabotomta gnr.18 bnr. 290 (Kapteinsvegen 12). 121,4m² av planen går inn på Kapteinsvegen 12 sin eigedom. Dette arealet er teke med i forslag til planavgrensing for at det skal samanfalle med planavgrensinga til gjeldande plan, samt at heile stabburet med tilkomsttrapp frå aust skal inngå i planen.

I søknad om reguleringsoppstart vart BYA sett til 35%, basert på fotavtrykket av bygget over bakken. Parkeringskjellaren under bakken var då ikkje innrekna i utnyttingsgraden. For ikkje å få brattare stigning enn 1:8 frå parkeringskjellaren til Kapteinsvegen er bygget no heva 60cm frå c.92,400 til c.93.00 for plan 1. Dette gjer at heile fotavtrykket til p-kjellaren skal inngå i beregningsgrunnlaget, sidan gjennomsnittleg himlingshøgde i p-kjellaren blir høgare enn 0,5m over terreng. Prosjektet er akkurat like omfangsrikt som i søknad om oppstart, berre at ein no må rekne inn parkeringskjellaren i utnyttingsgraden, som då aukar frå 35% til 45%.

Samla fotavtrykk på bebyggelsen inkludert parkeringskjellar og stabbur er ca 611m². Tomt er 1407,6m². BYA =43,3% avrunda til BYA=45%.

I illustrasjonen er parkeringskjellararealet som no kjem i tillegg i beregningsgrunnlaget vist med lysare fargetone.

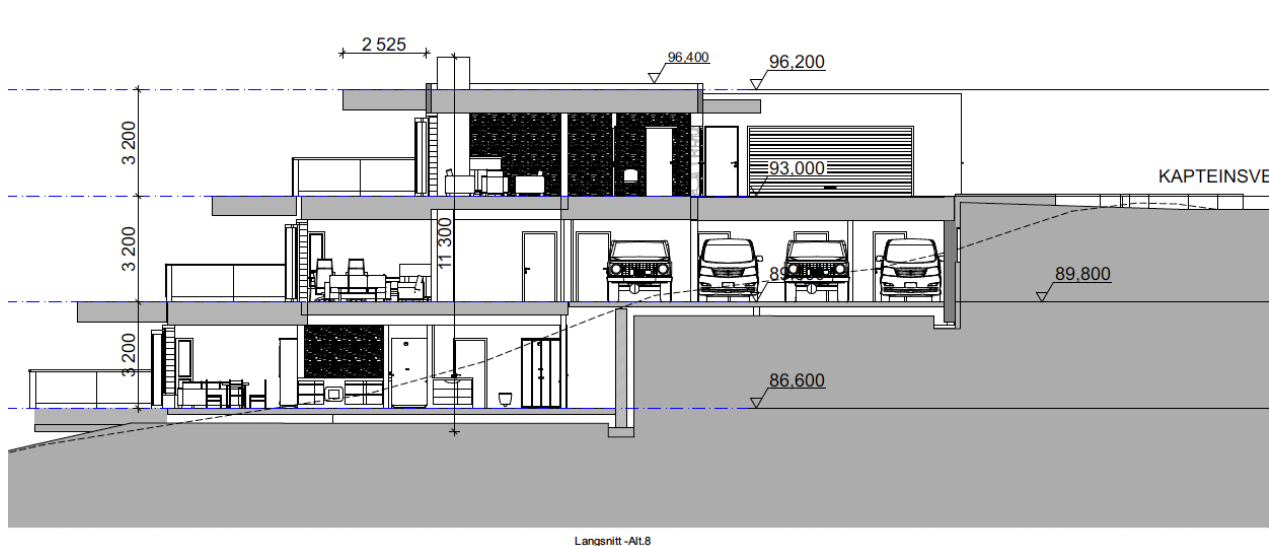
Tomteareal : 1407,6m². Fotavtrykk nytt tiltak : 571,5m², fotavtrykk eksisterende stabbur : 24,9m² (39,5m² med takutstikk). Sum : 611m². Ca 86m² av dette fotavtrykket er eksponert tak over fellesgarasje. Dette blir nytta til uteopphald og tilkomst for husvære på plan 1. (markert med lysare fargetone i illustrasjonen over).

Bruttoareal nybygg : Plan 1 : 311,4m², Plan -1 : 488m², plan -2 : 397,9m². Sum 1197,3m². Ca.230m² av dette er terrasser.24m² er overdekka utvendig trapp.

Bruksareal nybygg: L01 : 150,7m², L02: 150,7m², L03 : 129,6m², L04 : 113,5m². Garsje/boder/felels : 269,2m². Sum : 813,7m²

Planlagt bebyggelse

Planlagt bebyggelse består av eit 3 etasjes terrassehus, med 4 husvære og parkering for 8 biler (2 i garasje på bakkeplan og 6 stk i parkeringskjeller på plan -1.

Plan 1 : 1 husvære på ca 160m² BTA , med direkte tilkomst frå Kapteinsvegen. Golvcote foreslått ca K.93,000. Eigen dobbeltgarasje på bakkeplan, plassert 2,5m frå regulert vegkant. Felles avfallsoppbevaring i gavlvegg mot Kapteinsvegen for alle husværa.

Plan -1/kjeller : 1 leiligheit på ca 160m², og felles parkeringskjeller med plass for 6 bilar, samt boder for dei 3 husværa på plan-1 og plan-2.

På plan -2 : 2 mindre leiligheiter på ca 120m². Desse vil pga terrengfallet ikkje ha universell utforma tilkomst, men nåast via overdekkta utetrapp + ein bratt sti (1:5- 1:6).

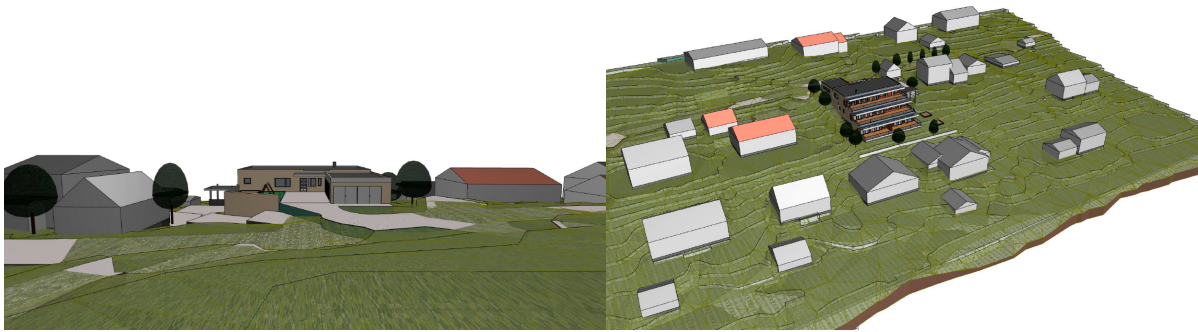
Brutto etasjehøgde er sett til maks 3,6m i reguleringsvedtektene, men vist med 3,2 m i illustrasjonane til planen. Endeleg brutto etasjehøgde vil bli bestemt ved søknad om igangsetting.

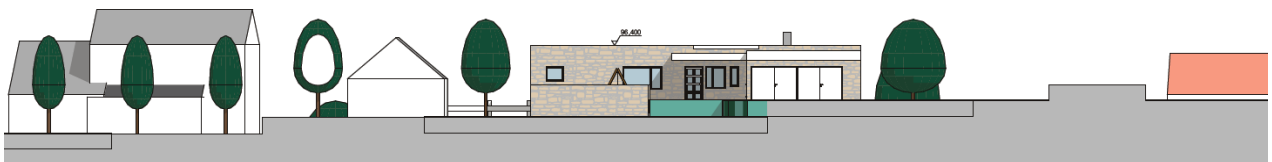
Perspektiv frå nordaust

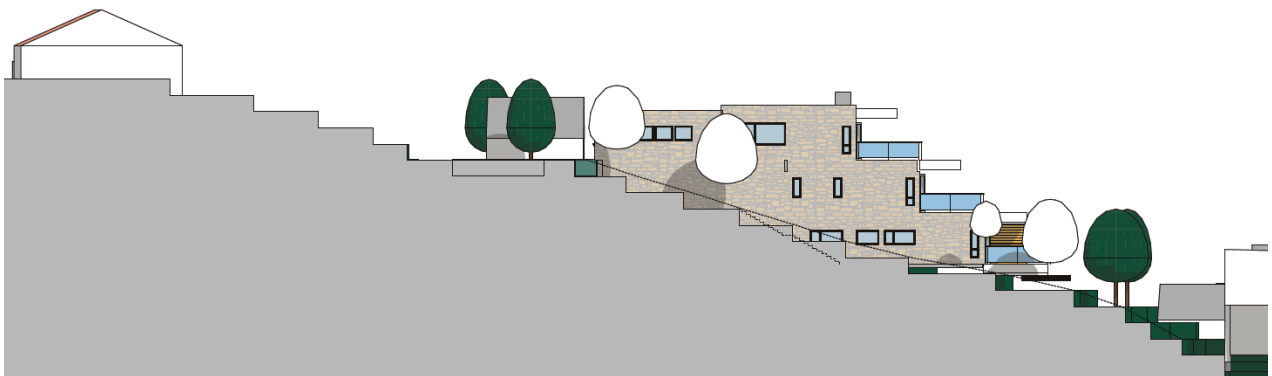
Perspektiv frå nordvest

Perspektiv sett fra nabooveranda i Kapteinvegen 7 og fra sørvest

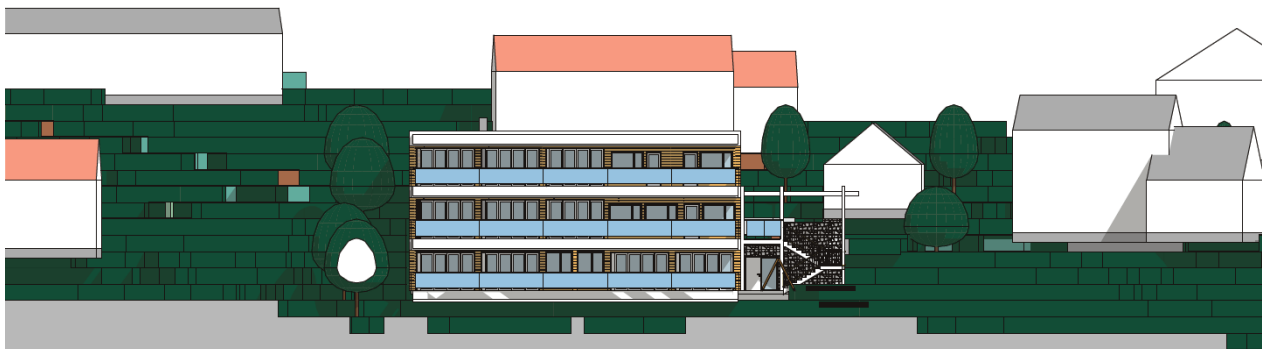
Fasade mot Kapteinsvegen

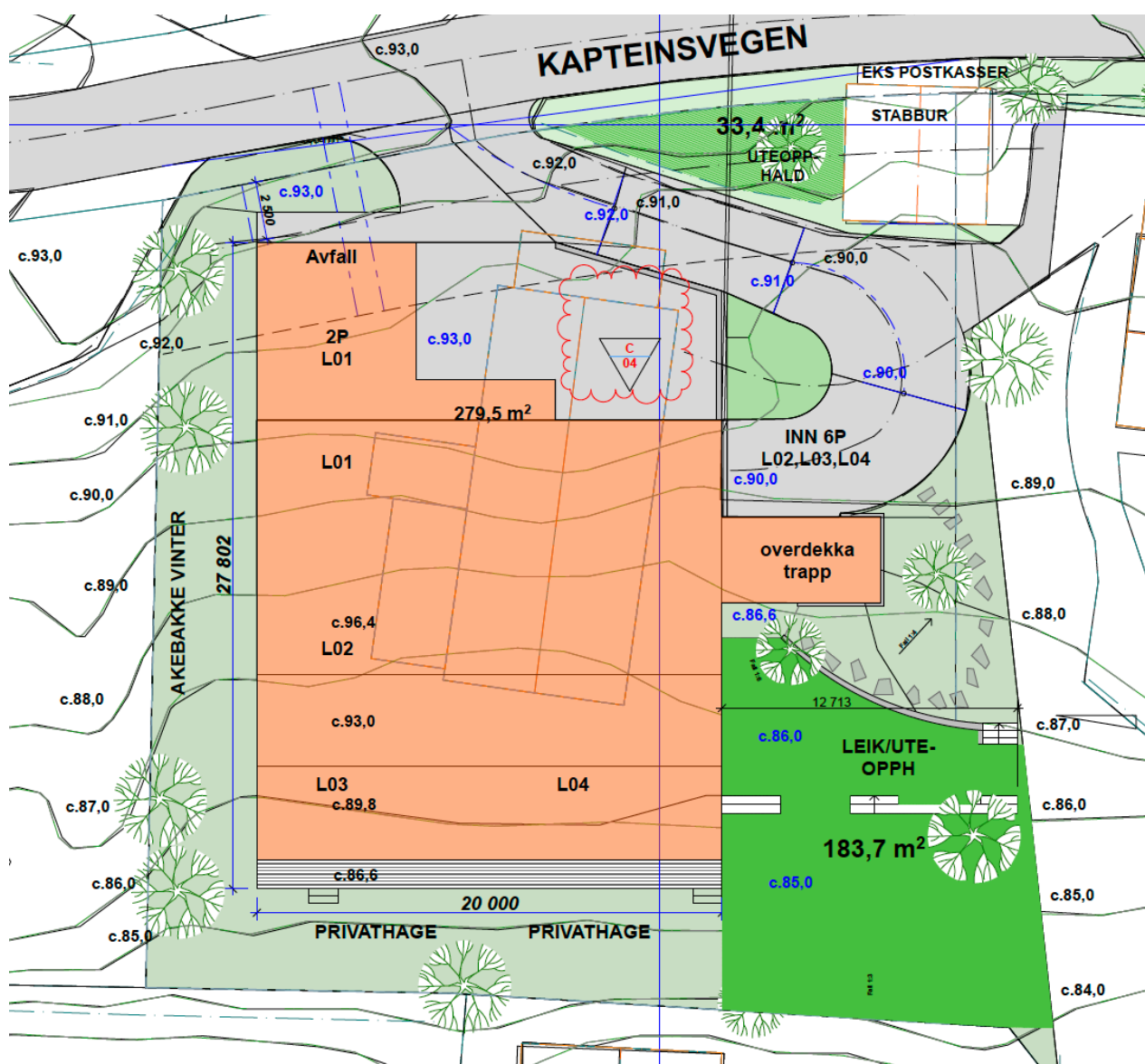
Fasade mot vest

Fasade mot aust

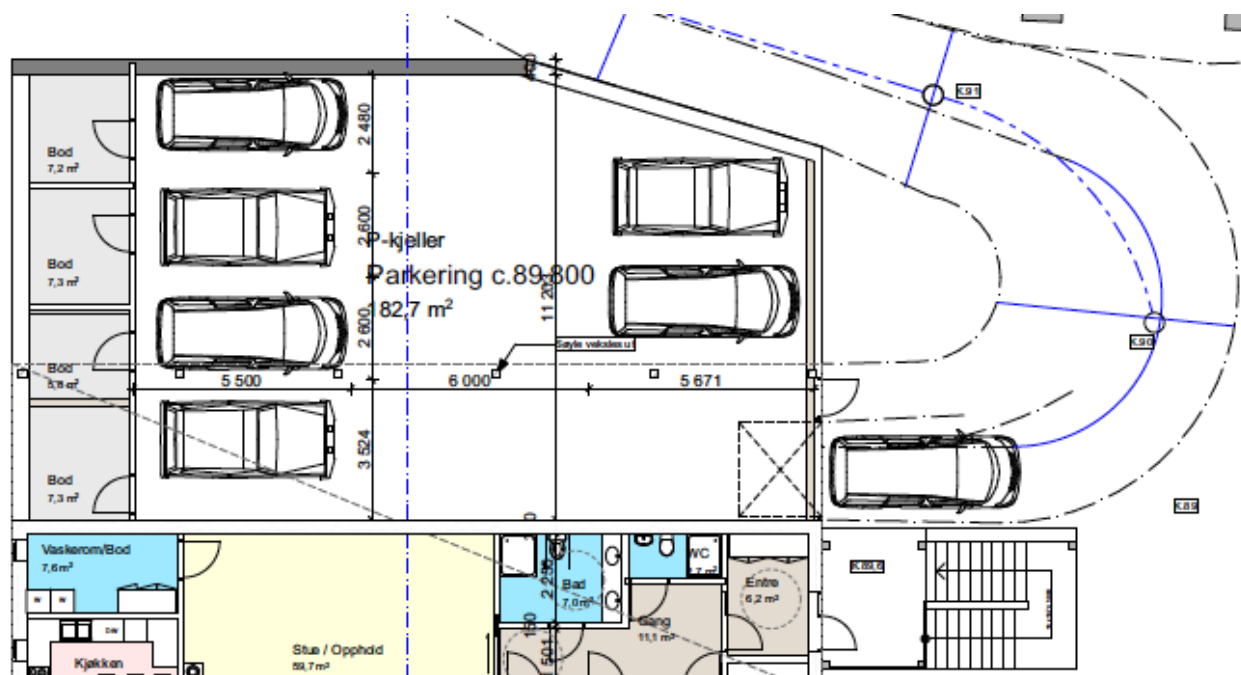
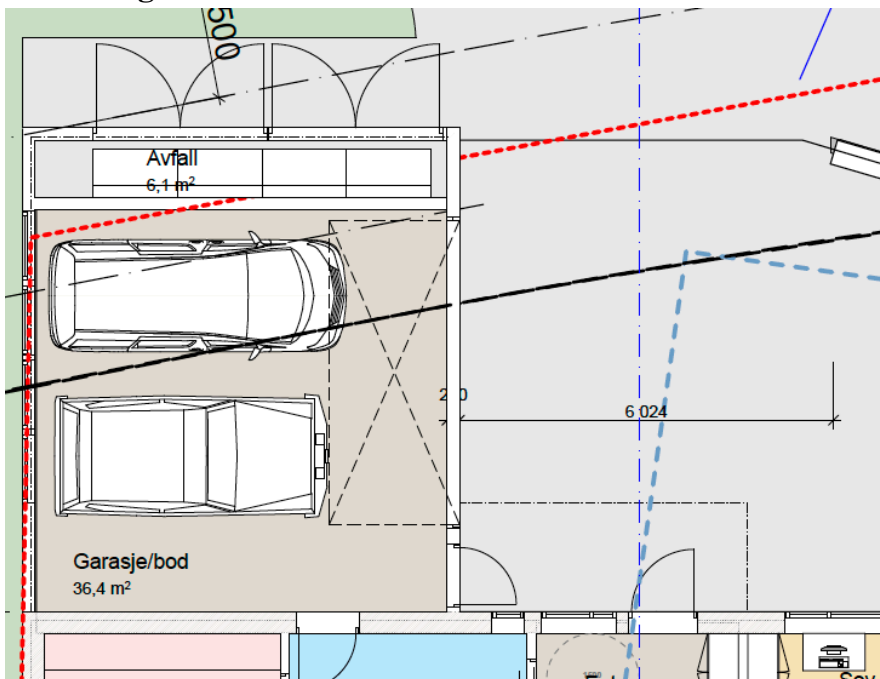

Fasade mot sør.

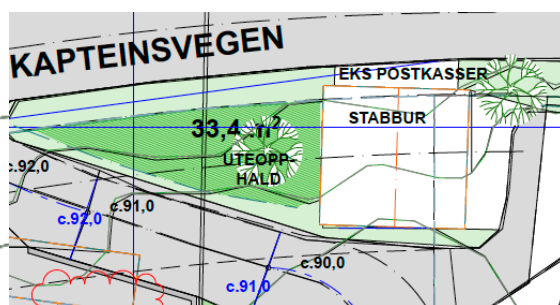
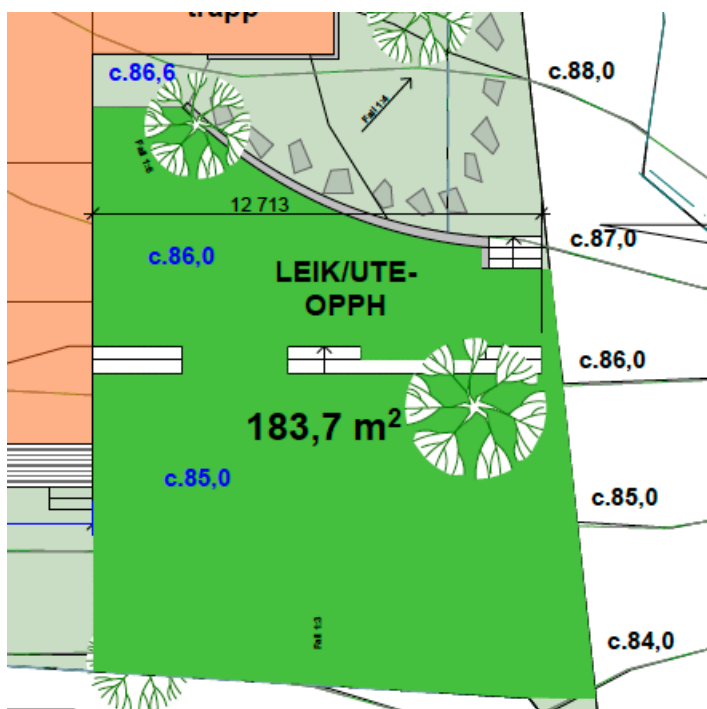
Utomhusplan som viser tilkomst, felles avfallsoppbevaring og leikeareal for ulike aldersgrupper, samt nedkøyringa til p-kjellaren. Nedkøyringa er prosjektert med stigning 1:8, og oppfyller ikkje UU kravet på 1:15.

Parkering

Reguleringsplanen legg opp til å tillate 2 bilplassar pr.husvære. Totalt 8 stk. Det er prosjektert med 1 dobbeltgarasje på plan 1 for husvære L01, og parkeringskjeller for 6 biler på plan -1 for husvære L02,L03 og L04.

Uteoppholdsareal / leikeareal

Det er lagt vekt på å innpasse eit stort samanhengande leikeareal som oppfyller krava til 10m breidde og stigning betre enn 1:3. Arealet er på ca 184m², noko som utgjer 46m² for kvart husvære. Leikearealet skal utstyrt med minimum ei sandkasse, sittemøbler og eit leikeapparat for eksempel ei huske. Leikearealet har storslagen utstikt og ca. halve arealet har sol etter kl. 18:00 ved vårgjevndøgn. (Sjå vedlegg 16-18 skyggediagram). I tillegg er det ein flott uteopphaldsplass vest for stabburet der dei vaksne kan sette seg for ein prat når ein hentar posten som framleis er tenkt på stabbursveggen.

Infrastruktur

Adkomst til eigedomen skjer direkte fra Kapteinsvegen . Ein nyttar eksisterande avkøyning felles ned til låa for nedkjøring til p-kjeller og til garasjer på plan 1. Bebyggelsen vil knytte seg til eksisterande drikkevanns-, overflatevanns- og spillvannsledninger i området.

Miljøforhold

Eigendomen er eksponert for støy fra trafikk i Kapteinsvegen, men trafikken er så liten at det med bakgrunn i lokalkjennskap til området ikkje er lagt opp til støyreducerende tiltak.

Felles avfallsdunker er tenkt integrert i garasje på plan 1, med kort veg for henting frå Kapteinsvegen. Området mellom garasje og veg vil bli fylt opp til nivå med Kapteinsvegen, for enkel transprt av avfall til søppelbil

Planlagt gjennomføring

Utbyggingen er tenkt gjennomført så raskt som mulig etter godkjenning.

Verknader av planforslaget

Konsekvensar for byrom, bybildet og fjernvierknad

Fjernverknaden av tiltaket vil ”drukne” i det store landskapsamfirommet, der dei relativt monotone rekkehusa i Askevegen og Martavegen er dei mest påtrengande og dominerande.

Konsekvensar for trafikk, støy og forureining

Tiltaket vil etter vår vurdering ikkje generere noko omfang av trafikk, støy og forurensing som vil påvirke naboskap i større grad enn det ein elles har i området.

Konsekvensar for sosiale forhold, rekreasjonsinteresser og barn og unges interesser

Alle husværa vil ha eigen stor overdekket uteterrasse i tillegg til takterrasse.

Konsekvensar for solforhold

Ny bygningsmasse vil kunne påverke kveldssolforhold om vår og haust for bolig i Kaptinsvegen nr. 12, og morgonsol vår og haust for kapteinsvegen 8.

Konsekvensar i anleggsperioden

Anleggsperioden vil medføre økte støy- og støvplager for tilgrensande boligbebyggelse. Næraste nabo er tiltakshavar sjølv i kapteinsvegen 12.

Avveging av konsekvensar

Det er positivt med en fleire bustader i området, framfor en tom låve. Nye bustader vil skape aktivitet og er grunnlag for økt velstand for Volda kommune.

Økonomiske konsekvensar for kommunen

Planforslaget medfører ingen direkte kostnader for kommunen som vi kjenner til så langt.

Forslag til Rådmannens anbefaling

Forhold til overordnet plan og tidligere vedtak, formålsendring

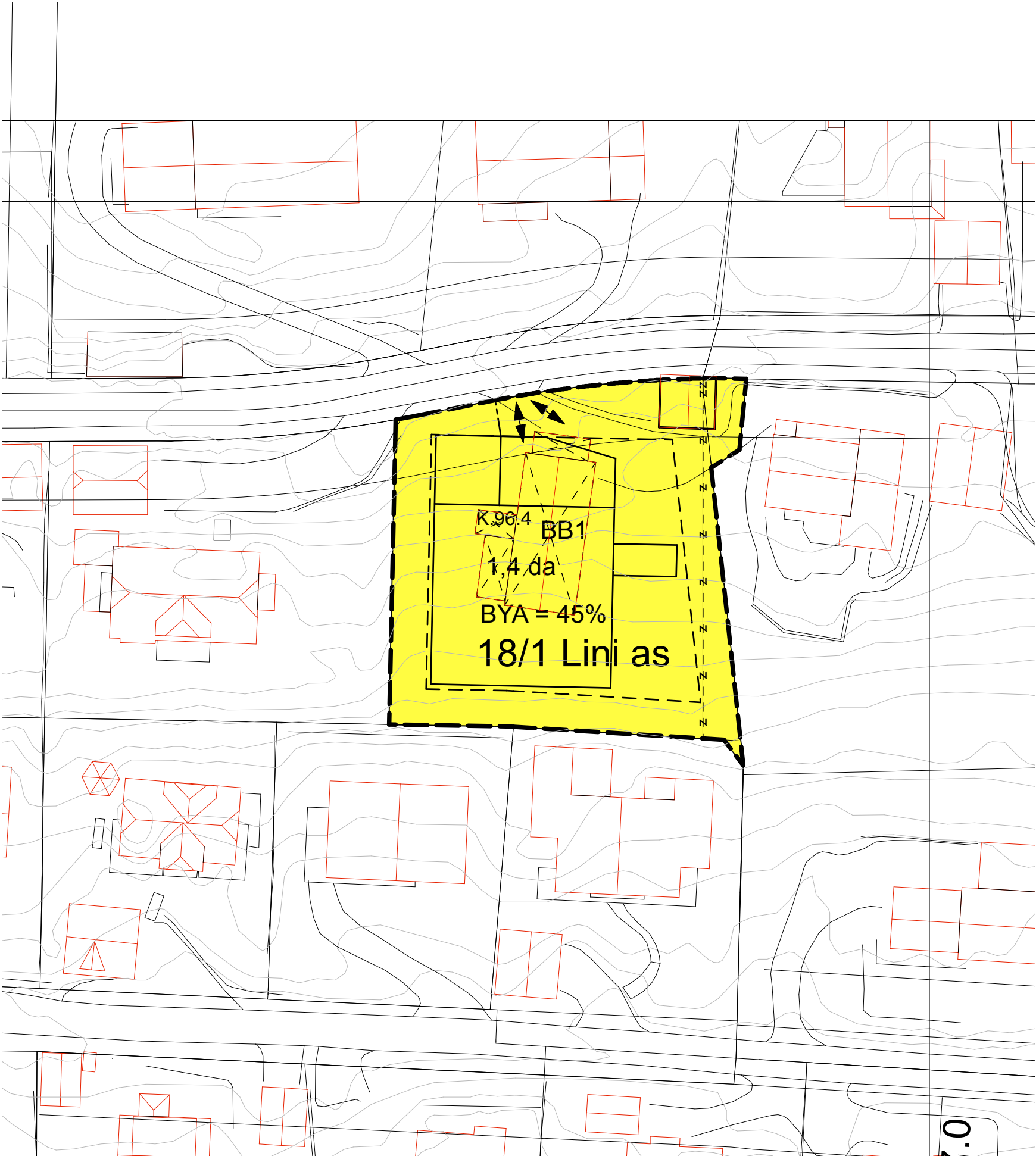
Rådmannen xxxxx

Uteoppholdsareal og parkering

Vedlegg:

Juridisk vedlegg 1: Reguleringskart, sist datert 17.03.2016

Juridisk vedlegg 2: Reguleringsbestemmelser, sist datert 04.07.2016

TEGNFORKLARING

AREALFORMÅL PBL §12-5
BEBYGGLESE OG ANLEGG
PBL §12-5 NR. 1

BB 1113 BOLIGBEBYGGELSE-BLOKKBEBYGGELSE
(TERRASSEBLOKK 4-LEILIGHETER)

JURIDISKE FLATER, TEKSTER, LINJER, PUNKTSYMBOLER

- PLANGRENSE
- FORMÅLSGRENSE
- HENSYNSONE
- 1204 EIENDOMSGRENSE SOM SKAL OPPHEVES
- 1211 BYGGEGRENSE
- 1221 REGULERT SENTERLINJE
- 1222 FRISIKTLINJE
- 1210 BYGG, KULTURMINNE, MM SOM SKAL BEVARES
- 1214 BEBYGGELSE SOM INNGÅR I PLANEN
- 1215 BEBYGGELSE SOM FORUTSETTES FJERNET
- 1242 REGULERT AVKJØRSEL
- 1259 MÅLE OG AVSTANDSLINJE
- ANLEGG- OG RIGGOMRÅDE
- NATURFORMÅL
- NATURFORMÅL

VOLDA KOMMUNE

DETALJREGULERING
GNR. 18/ BNR.1

MED TILHØRENDE REGULERINGSBESTEMMELSER

KARTOPPLYSNINGER

KILDE BASISKART: FKB-B
DATO BASISKART:
KOORDINATSYSTEM: UTM32 Euref89
HØYDEGRUNNLAG: NN1954
EKVIDISTANSE: 1 METER
MÅLESTOKK: 1:500

0 50 m

REVISJON

BESKRIVELSE	DATO	BOKSTAVINDEKS	SIGNATUR

SAKSBEHANDLING I FØLGE PLAN OG BYGNINGSLOVEN

SAKSGANG	DATO	SAKSNUMMER	SIGNATUR
PLANOPPSTART KUNNGJORT			
1. GANGS BEHANDLING I DET FASTE UTVALG FOR PLANSAKER			
OFFENTLIG ETTERSYN FRA	TIL		
2. GANGS BEHANDLING I DET FASTE UTVALG FOR PLANSAKER			
KOMMUNESTYRETS VEDTAK			
PLANVEDTAK KUNNGJORT			

FORSLAGSSTILLER

LINI AS
Kapteinsvegen 12
6102 VOLDA

UTARBEIDET AV

SKYLSTAD ARKITEKTUR AS
Nordre gate 8
7011 TRONDHEIM

TEGNINGSNUMMER	TEGNINGSDATO	SAKSBEHANDLER
01	17.03 2017	Svein Skylstad

PRIVAT REGULERINGSPLAN R2016009 GNR 18/BNR.1

LINI AS REGULERINGSBESTEMMELSER

Planen er datert : 17.03.2017
Dato for siste revisjon av plankartet : xx.xx.17
Dato for siste revisjon av bestemmelsene : 04.07.2017
Dato for bystyrets/bygningsrådets vedtak :

§ 1 AVGRENSNING

Det regulerte området er vist med reguleringsgrense på plankart merka SKYLSTAD ARKITEKTUR AS og datert 17.03. 2017

§ 2 FORMÅLET MED REGULERINGSPLANEN

Området regulerast til:

- Byggeområde for bustader Terrassehus.

§ 3 BYGNINGAR OG ANLEGG

3.1 Arealbruk

- Området skal nyttast til konsentrert budstadbygging (terrassehus).
- Eksisterande stabbur inngår i planen og kan nyttast som lager.

3.2 Utnytting

Innanfor reguleringsområdet skal ein ikkje ha større bebygd areal enn 45% av netto tomteareal. BYA = 45% Tal på husvære skal ikkje overstige 4 stk.

3.3 Bebyggelsen si plassering på tomte

Bebyggelsen skal plasserast innanfor viste byggelinjer på plankartet. Minsteavstanden for byggelinje mot nord er 2,5m frå regulert vegkant . Denne byggelinja gjeld berre nedgravd fellesgarasje på plan -1, og dobbeltgarasje med felles avfallsrom på plan 1. Sjølve terrassehuset skal plasserast minst 10m frå regulert vegmidte.

3.4 Bygningane si høgde og utforming

Det kan setjast opp ei terrassert bygningsmasse i inntil 3.etasjar . Høgaste tillatte gesims er kote 96,500.

Ein tillet likevel at pipe og for eksempel solcellepanel kan setjast opp på tak over denne høgda.

Brutto etasjehøgde skal ikkje overstige 3,6m.

Utforming av ny bygningsmasse skal godkjennast i forbindelse med rammesøknad.

Bygningane kan oppførast med flatt tak og innvendig nedløp

3.5 Parkering

For kvart husvære skal det vere 2 biloppstillingsplassar.

For husvære på plan 1 skal parkeringa løysast som dobbeltgarasje på bakkeplan som skal inkludere eit integrert felles avfallsrom på nordveggen. Dette volumet kan byggast inntil 2,5m frå regulert fortauskant som vist på teikning A10-01 revisjon C

”Utomhusplan 1:200” datert 04.07 2017.

Volumet skal tilpassast terrassehuset i form, materiale og farge.

Resterande 3 husvære skal ha parkering i fellesgarasje under bakken. Fellesgarasja skal ha plass for inntil 6 bilar. Fellesgarasje under bakken kan byggast i flukt med overliggande dobbeltgarasje/avfallsrom inntil 2,5m frå regulert vegkant.

3.6 Utearealer

Uteareal skal utformast ihht vedlagte teikning : A10-01 revisjon C ”Utomhusplan 1:200” datert 04.07 2017.

Planen skal utformast etter prinsippa for tilgjenge for alle, så langt terrenget tillet dette.

Det viste leike/uteopphalsareal mot søraust skal vere felles leike/uteopphaldsareal for alle 4 husværa og ikkje ha større stigning en 1:3. Området skal opparbeidast og utstyrast som angjeve i pkt. 6.1 rekkefølgebestemmelser – leikeareal.

3.7 Avfallshandtering

Felles oppbevaring av avfall skal byggast som ein lukka integrert nordre del av dobbeltgarasje på plan 1. Renovasjonsløyising skal gå fram av rammesøknad og godkjennast som del av denne.

3.8 Støy

Bebyggelse, anlegg og tiltak innan planområdet, inklusive anleggsarbeid, skal fylgje gjeldande støygrenser gitt i Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) og NS 8175 kl. C.

§ 4 SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

4.1 Køyreveg

Køyreveg er Kapteinsvegen (offentlig vei)

4.2 Fortau

Fortau er del av Kapteinsvegen (offentlig vei)

4.3 Felles adkomst

Adkomst fra Kapteinsvegen skal anleggast som vist på plankartet.

§ 5 VILKÅR FOR GJENNOMFØRING

5.1 Vatn og avløp

Offentleg vatn- og avlaupsleidningar innanfor planområdet skal ivaretakast. Avløp frå bygningar, skal separerast i overvatn og spillvatn.

5.2 Grunnforhold

Rapport frå geotekniske undersøkelser og eventuell geoteknisk prosjektering skal føreligge før løyve om igangsetting av ny bygningsmasse kan bli gjeve. Rapporten skal minimum gje ei vurdering av forhold knytta til eigedomen sitt terreng opp mot Kapteinsvegen.

Den lukka bekken gjennom tomta skal avdekkast og om naudsynt leggst om utanom ny bebyggelse. Plasseringa skal innmålast og teiknast inn på situasjonskartet før løyve om igangsetting av ny bygningsmasse

5.3 Forureining i grunnen

Grunnen har vore nytta til småbruk. Det er derfor ikkje forventa å finne forureina grunn. Volda kommune avgjer om det skal utførast Miljøteknisk undersøkingar som del av rammesøknaden.

§ 6 REKKEFØLGEBESTEMMELSER

6.1 Leikeareal

Leikeareal skal vere ferdigstilt innan første bustad kan takast i bruk. Nærleikeplass som vist på vedlagte utomhusplan A10-01 rev C datert 04.07 2017, med tekst LEIK/UTEOPPH på 183,7m² skal opparbeidast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat til dømes huskestativ for 2 stk. Arealet skal ikkje vere brattare enn 1:3. Leikeområdet skal opparbeidast i heile breidda frå bygning til nabogrense mot aust.

Det viste området på plan 1 nord for bygninga merka LEIK/UTEOPPH på 32m² skal opparbeidast med fast dekke og vere eigna for aktivitetar som paradishopping og kritt-teikning på asfalt.

6.2 Parkering

Parkeringskjellar for 6 bilar på plan -1 og dobbelgarasje på plan 1, skal opparbeidast og ferdigstillast innan første bustad kan takast i bruk.

6.3 Felles avfallshåndtering

Felles plass for oppbevaring av avfallskoppar skal etablerast nord for dobbelgarasje på plan 1. og utformast som ein integrert del av garasjevolumet. Volumet skal opparbeidast og ferdigstillast før første bustad kan takast i bruk. Området mellom felles avfallsrom og Kapteinsvegen skal planerast ut for enkel handtering av avfallskoppar.

Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarheit i saker etter plan- og bygningslova

Namn på tiltak/plan: GNR. 18 BNR.1 VOLDA

	Er det knytt risiko til følgende element?			
	Dersom JA - kommenter i tabellen eller i eige avsnitt/vedlegg. Grunnge NEI etter behov.			
Naturgitte forhold	a	Er området utsett for snø-, flaum-, jord- og/eller steinskred?	x	
	B	Er området utsett for større fjellskred?	x	
	c	Er det fare for flodbølger som følgje av fjellskred i vatn/sjø?	x	
	d	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold)?	x	
	e	Er området utsett for flaum eller flaumskred, også når ein tek omsyn til auka nedbør som følgje moglege av klimaendringar?	x	
	f	Er det kjente problem med overflatevatn, avløpssystem, lukka bekker, overfløyning i kjellar osv?	x	Muligens lukka bekk gjennom tomte
	g	Kan det vere fare for skogbrann/lyngbrann i området?	x	
	H	Er området sårbart for ekstremvær/stormflo medrekna ei ev. havnivåstigning som følgje av endra klima?	x	
	I	Treng det takast særskilte omsyn til radon?	x	Normalkrav i TEK-10
	j	Anna (Spesifiser)?		

	Er det knytt risiko til følgende element?			
	Dersom JA - kommenter i tabellen eller i eige avsnitt/vedlegg. Grunnge NEI etter behov.			
Omgjevnad	a	Er det regulerte vassmagasin med spesiell fare for usikker is i nærleiken?	x	
	b	Er det terrengformasjonar som utgjør spesiell fare (stup etc.)?	x	
	c	Vil tiltaket (utbygging/drenering) kunne føre til overfløyning i lågare-liggande område?	x	
	d	Anna (spesifiser)?		

	Er det knytt risiko til følgende element?			
	Dersom JA - kommenter i tabellen eller i eige avsnitt/vedlegg. Grunnge NEI etter behov.			
Vass-forsyning	a	Er det problem knytt til vassforsyning og avløp i området?	x	
	b	Ligg tiltaket i eller nær nedslagsfeltet for drikkevatn, og kan dette utgjere ein risiko for vassforsyninga?	x	
	c	Anna (spesifiser)?		

	Er det knytt risiko til følgende element?	Ja	Nei	Kommentar
Kraft-forsyning	a Er området påverka av magnetfelt over 0,4µT frå høgspektrelinjer?		x	
	b Er det spesiell klatrefare i høgspektrelinjer?		x	
	c Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningsstrykgleiken i området?		x	
	d Anna (spesifiser)?			

	Er det knytt risiko til følgende element?	Ja	Nei	Kommentar
Samferdsel	a Er det kjente ulukkespunkt på transportnettet i området?		x	
	b Vil utlisikta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe på nærliggande transportårer inkl. sjø- og luftfart utgjere ein risiko for området?		x	
	c Er det transport av farleg gods til/gjennom området?		x	
	d Kan området bli isolert som følge av blokkert infrastruktur, eks som følge av naturhendelser?		x	
	e Anna (spesifiser)?			

	Er det knytt risiko til følgende element?	Ja	Nei	Kommentar
Miljø/Landbruk	a Vil plana/tiltaket bli ramma av, eller forårsake forureining i form av lyd, lukt eller støv?		x	
	b Vil plana/tiltaket bli ramma av, eller forårsake fare for akutt eller permanent forureining i området?		x	
	c Vil tiltaket ta areal frå dyrka eller dyrkbar mark?	x		Ja, men alt omregulert til boligformål i gjeldande plan. Bratt og lite
	d Anna (spesifiser)?			

	Er det knytt risiko til følgende element?	Ja	Nei	Kommentar
Er området påverka/forureina frå tidlegare bruk	a Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?		x	
	b Militære anlegg: fjellanlegg, piggrådsperringar etc.?		x	
	c Industriverksemnd eller aktivitetar som t.d. avfallsdeponering, bålrensing, skipsverft, gartneri etc.?		x	
	d Anna (spesifiser)?			

Brann/- ulukkes- beredskap	Er det knytt risiko til følgende element?		Ja	Nei	Kommentar
	a	Har området mangelfull sløkkjevassforsyning (mengde og trykk)?			
b	Har området dårlige tilkomstruter for utrykkingskjøretøy?			x	
	c	Anna (spesifiser)?			

Sårbare objekt	Er det knytt risiko til følgende element?				
		Ja	Nei	Kommentar	
	a	Medfører bortfall av følgende tjenester spesielle ulemper for området: - elektrisitet, - teletenester? - vassforsyning? - renovasjon/avløp?			
	b	Er det spesielle brannobjekt i området?			
	c	Er det omsorgs- eller oppvekstinstitusjoner i området?			
d	Anna (spesifiser)?				

Verksmds- risiko	Er det knytt risiko til følgjande element?			
	Ja	Nei	Kommentar	
	a		x	
	b		x	
	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar i nærliggande verksemdar (industriføretak etc.), utgjere ein risiko?			
c				
	Er det storulukkesbedrifter i nærleiken som kan representere ein fare?			
d		x		
	Anna (spesifiser)?			

Ulovleg verksemd	Er det knytt risiko til følgende element?		Ja	Nei	Kommentar
	a	Er tiltaket i seg sjølv eit sabotasje-/terrormål?			
b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormål i nærleiken?			x	
	c	Anna (spesifiser)?			

13.12.2015
 Nordre gate 8 - 7011 Trondheim
 www.sveinskylstad.no
 arkitekt@sveinskylstad.no
 Tel. +47 924 44 966
 NO 890 513 042 MVA

Sjekkliste klimatilpassing

1. Flaumfare

- a) Større vassdrag (vassdrag over 100 km²):
 - o Er det teke høgde for klimaframskrivingar i flaumsonekartlegginga?
 - o Kan auka totalnedbør, oftare intens nedbør og større nedbørsmengder på dagar med intens nedbør, endre på resultatet av kartlegginga?
 - o Kan auka havnivå føre til auka flaumfare for planområdet (fare for kombinasjon av stormflo og flaum)?
 - o Har det vore tilfelle av isgang (som kan forverre flaumproblema)?
- b) Bekkar og mindre elvar med bratt fall:
 - o Har det vore flaum ved tidlegare hendingar med intens nedbør?
 - o Kan auka totalnedbør, oftare intens nedbør og større nedbørsmengder på dagar med intens nedbør, endre forholda?
 - o Er det planlagt utbygging 20 meter eller nærare ein vassdrag/bekk?
 - o Er bekkar lagt i røyr, og er det i tilfelle kapasitet til å ta unna auka nedbørsmengder?
 - o Har det vore endringar i arealbruken omkring elvar og bekkar som gjer at dei må finne andre løp ved flaum?
 - o Vil utbygginga kunne ligge i vegen for, eller stenge for, at elvar og bekkar kan endre løp?

2. Skred/erosjon

- a) Er det lausmasser langs elv og/ eller sjø som kan vere utsett for erosjon?

3. Avløp

- a) Har det vore problem med kapasiteten i avløpssystema ved tidlegare hendingar med intens nedbør?
- b) Har det vore problem tilbakeslag?
- c) Kan auka totalnedbør, oftare intens nedbør og større nedbørsmengder på dagar med intens nedbør endre forholda?
- d) Kan auka havnivå gi problem for avløpsanlegg (tilbakeslag)?

4. Havnivå/stormflo

- a) Er berekninga av havnivåstiging og stormflo gjort i samsvar med prinsippa i rettleiaren «Havnivåstiging og stormflo» (DSB, september 2016)?

5. Infrastruktur (utanom vatn og avløp)

- a) Kan auka fare for utfall av kritisk infrastruktur endre risiko- og sårbarheitsforhold for det aktuelle området?

6. Slagregn

- a) Kan området vere sårbart for auka fare for slagregn?

Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarheit i saker etter plan- og bygningslova

Utarbeidd av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Revidert 15.12.2016

Plan- og bygningslova § 28-1 fastset krav om sikker byggegrunn, og § 4-3 fastset krav om risiko- og sårbarheitsanalysar i arealplanlegginga.

Føremålet er å gje grunnlag for å førebygge risiko for skade og tap av liv, helse, miljø, viktig infrastruktur, materielle verdier mv. Risiko og sårbarheit kan ligge i arealet slik det er frå naturen si side (flaum- og skredfare, radonstråling mv.). Risiko og sårbarheit kan òg oppstå som ei følgje av arealbruken – i og utanfor det aktuelle planområdet.

Planstyresmakta pliktar å sjå til at risiko- og sårbarheitsanalyse vert gjennomført.

Klimaendringane er forventa å påverke framtidig risiko og sårbarheit, og ROS-analysen må difor vurdere konsekvensar av klimaendringane. Fylkesmannen har lagt ved nokre sjekkpunktar på siste side i dette dokumentet som kan vere til hjelp når klimatilpassing skal vurderast.

Bruk av sjekklista

Denne sjekklista er utarbeidd av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Sjekklista kan tene som utgangspunkt for, og oppsummering av, risiko og sårbarheit i arealplansaker. *Sjekklista er ikkje i seg sjølv ein ROS-analyse.* For å kvittere ut spørsmåla i sjekklista, må det gjerast sjølvstendige vurderingar. Dersom ein er usikker på om det føreligg risiko, skal det hentast inn fagkyndig vurdering. Alle står fritt til å tilpasse sjekklista til eige behov.

Som utgangspunkt meiner Fylkesmannen i Møre og Romsdal at sjekklista gjev størst nytte i mindre arealplansaker (detaljregulering, reguleringsendring, mindre områderegulering). I slike saker der risiko eller sårbarheit *ikkje* vert avdekt, kan utfylt sjekkliste og kommentarar gå inn i saka som dokumentasjon av risiko og sårbarheit. Dersom risiko eller sårbarheit *vert* avdekt, må dette visast i sjekklista, saman med utfyllande vurdering av avdekte forhold. Sjekklista kan under same føresetnad brukast i byggesaker og dispensasjonssaker, jf. krava i pbl. § 28-1.

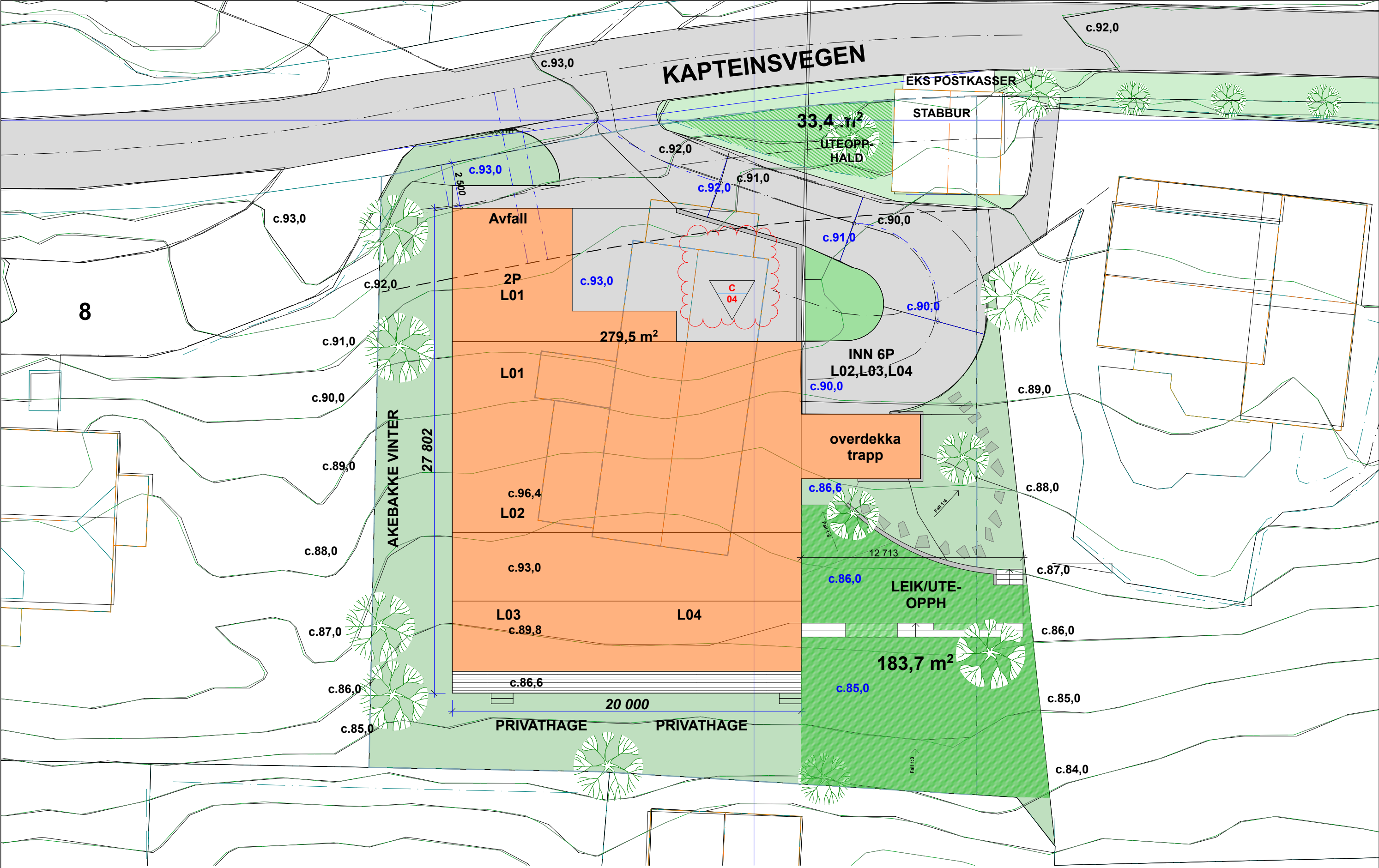
Sjekklista er mindre eigna til å dokumentere samansett risiko og sårbarheit i større arealplanar (områderegulering, kommuneplanens arealdel og kommunedelplanar).

Fylkesmannen har samla dokument og lenker til bruk i arealplanlegginga her:

<http://www.fylkesmannen.no/More-og-Romsdal/Samfunnstryggleik-og-beredskap/Arealplanlegging/>

GisLink gjev tilgang til kart- og faginformatjon til bruk i arealplanlegginga:

<http://www.gislink.no>

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skylstad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
C	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
B	03	Revidert etter høring oppstart	06.06.2017	SBS	SBS
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS
			21.09.2015		

Tiltakshaver:	LINI AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	Utomhusplan 1:200
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

Målestokk (A3):	1:200	Dato:	05.04 17
Sign.:	sbs	Kontroll:	sbs
Tegningsnr.:	A10-01	Revisjon nr.:	C

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

**SKYLSTAD
ARKITEKTURAS**

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS

Tiltakshaver:	LINI AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	Situasjonsplan 1:500
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

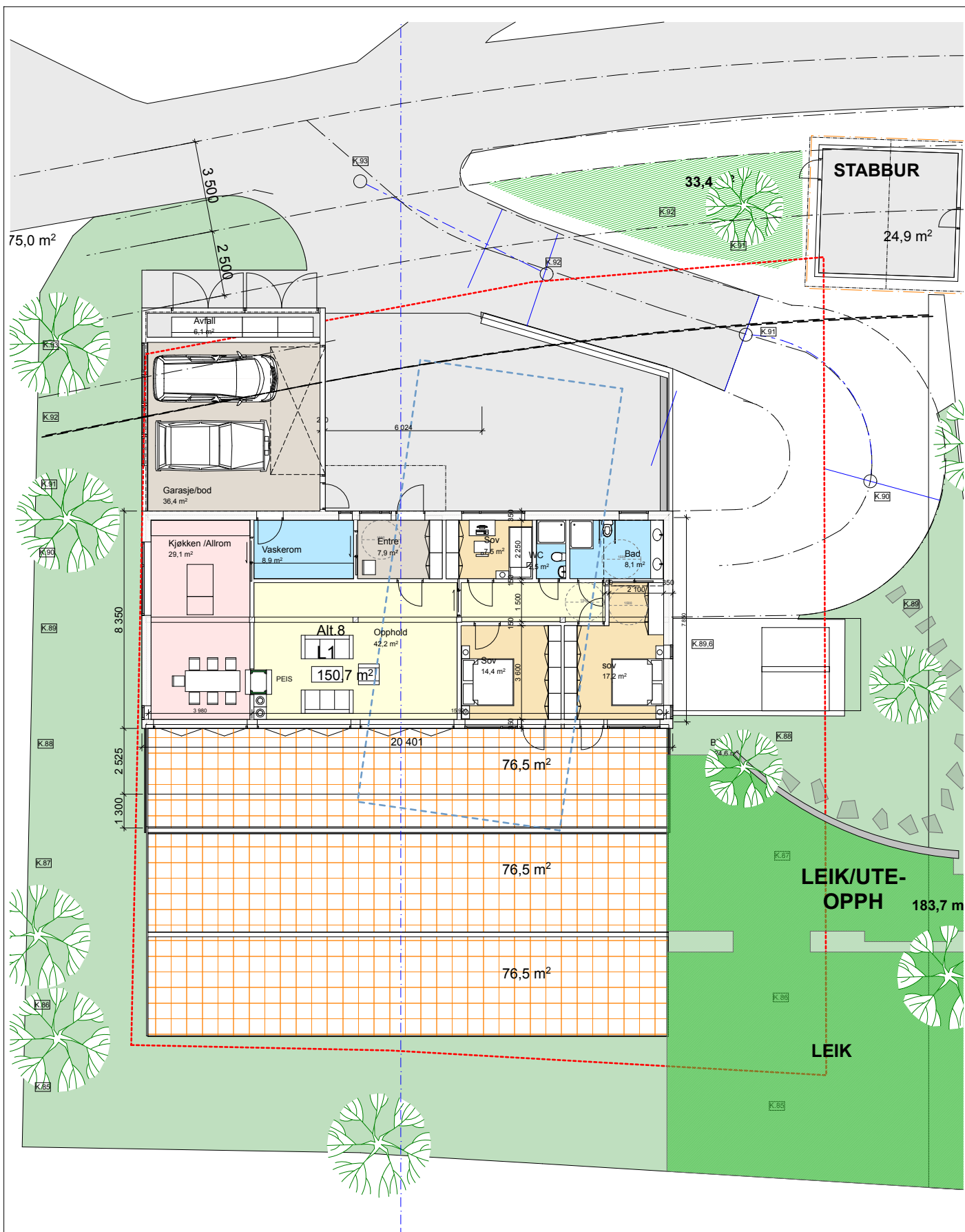
Målestokk (A3):	1:500	Dato:	02.01 2017
Sign.:	--	Kontroll:	--
Tegningsnr.:	A 804	Revisjon nr.:	B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

1. Etasje

B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
Tiltakshaver:			Tegning av:		
LINI AS			1. Etasje		
Prosjekt (18/1):			Prosjektfase:		
Kapteinsvegen 10			Skisseprosjekt		
Prosjektnr.:			Tegningsnr.:		
201601			A801		

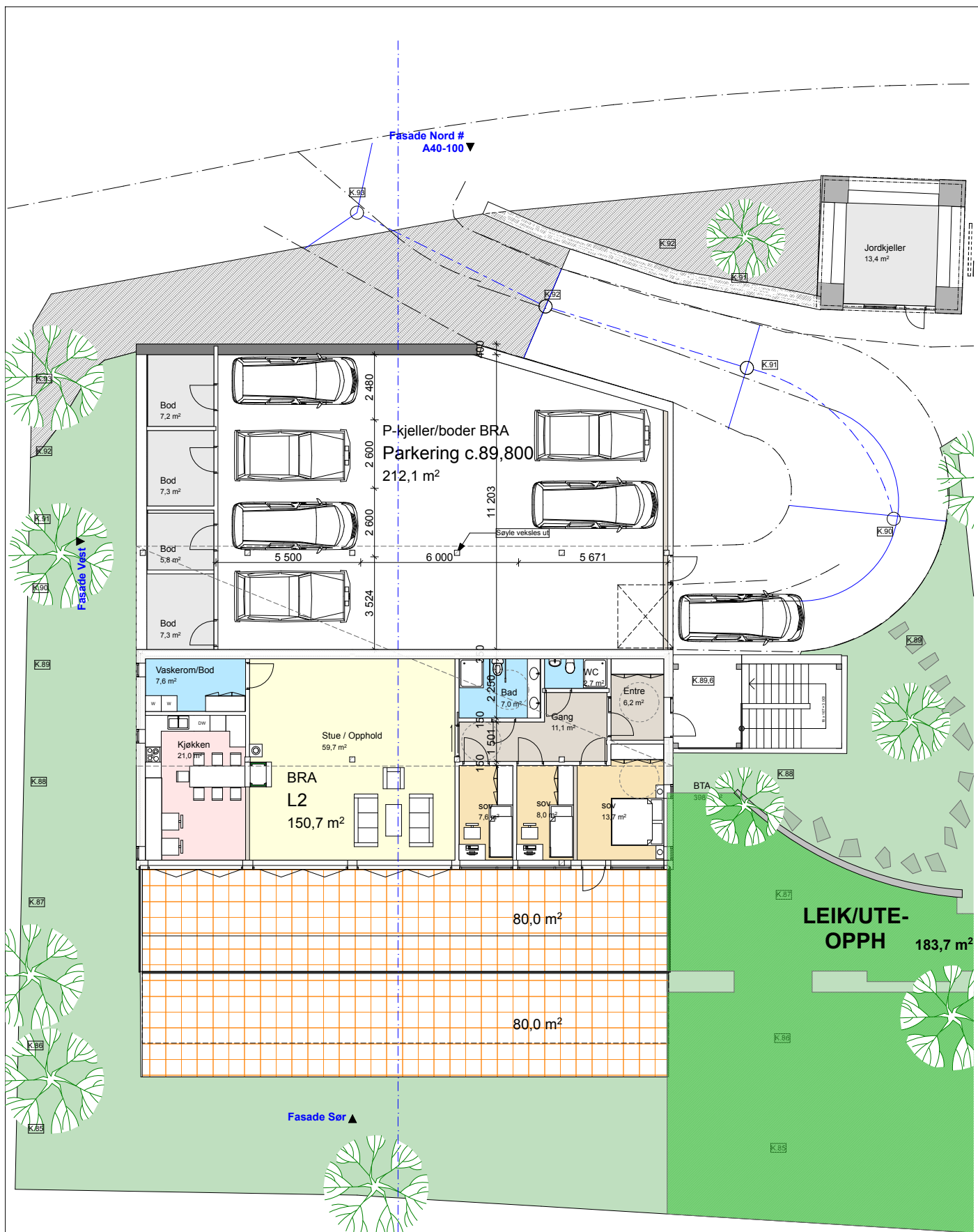
Målestokk (A4):	Dato:
1:200	02.01.2017
Sign.:	Kontroll:
sbs	sbs
Tegningsnr.:	Revisjon nr.:
A801	B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

**SKY
STAD
ARKI
TEKT
URAS**

-1 Etasje

B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont

Tiltakshaver:
LINI AS

Prosjekt (18/1):
Kapteinsvegen 10

Prosjektnr.:
201601

Tegning av:

-1 Etasje

Prosjektfase:
Skisseprosjekt

Målestokk (A4):

1:200

Sign.:

sbs

Tegningsnr.:

A 802

Dato:

02.01 2017

Kontroll:

sbs

Revisjon nr.:

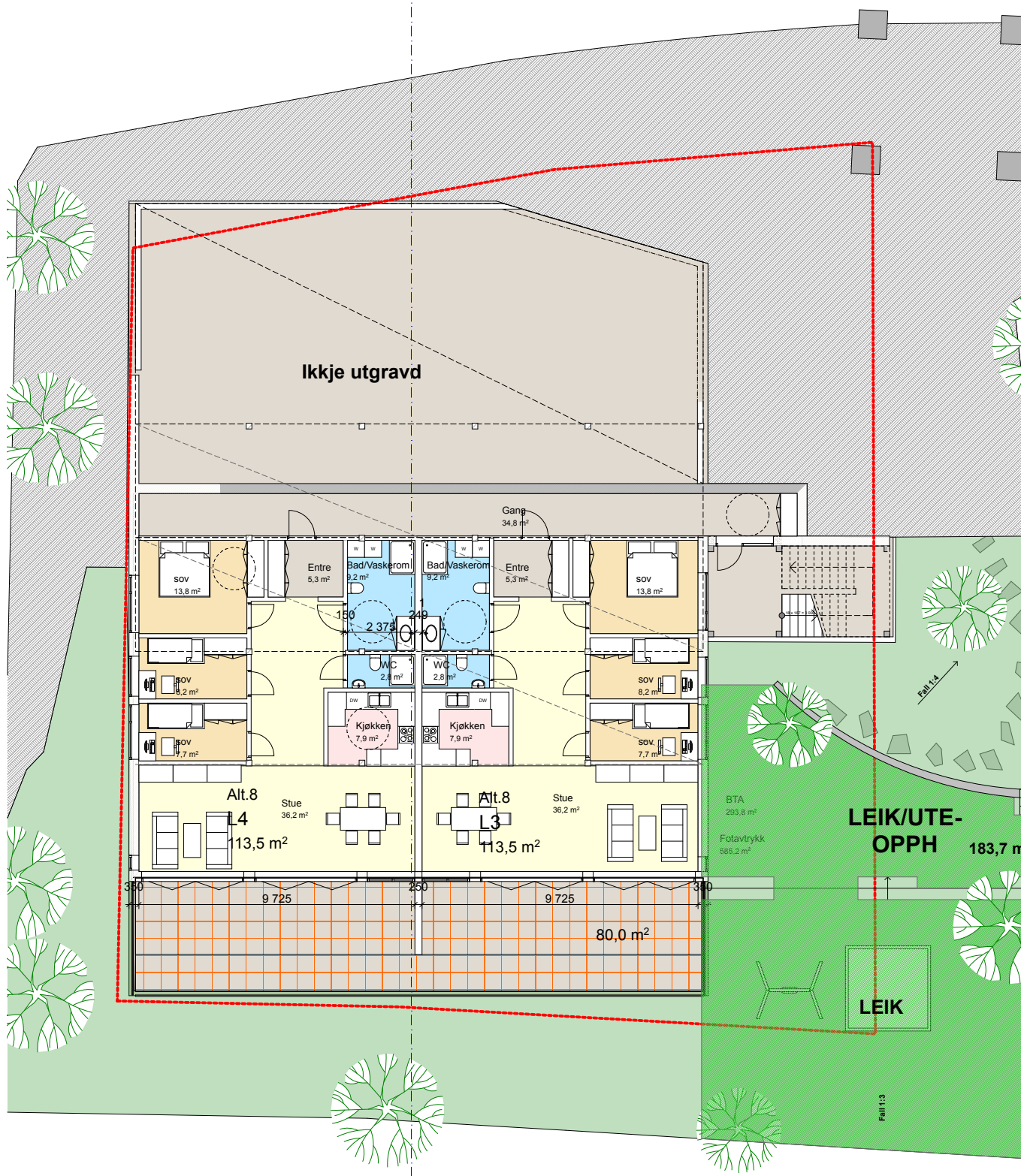
B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

**SKYLSTAD
ARKITEKTUR
AS**

-2 Etasje

B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
Tiltakshaver: LINI AS			Tegning av: -2 Etasje		
Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10			Prosjektfase: Skisseprosjekt		
Prosjektnr.: 201601					

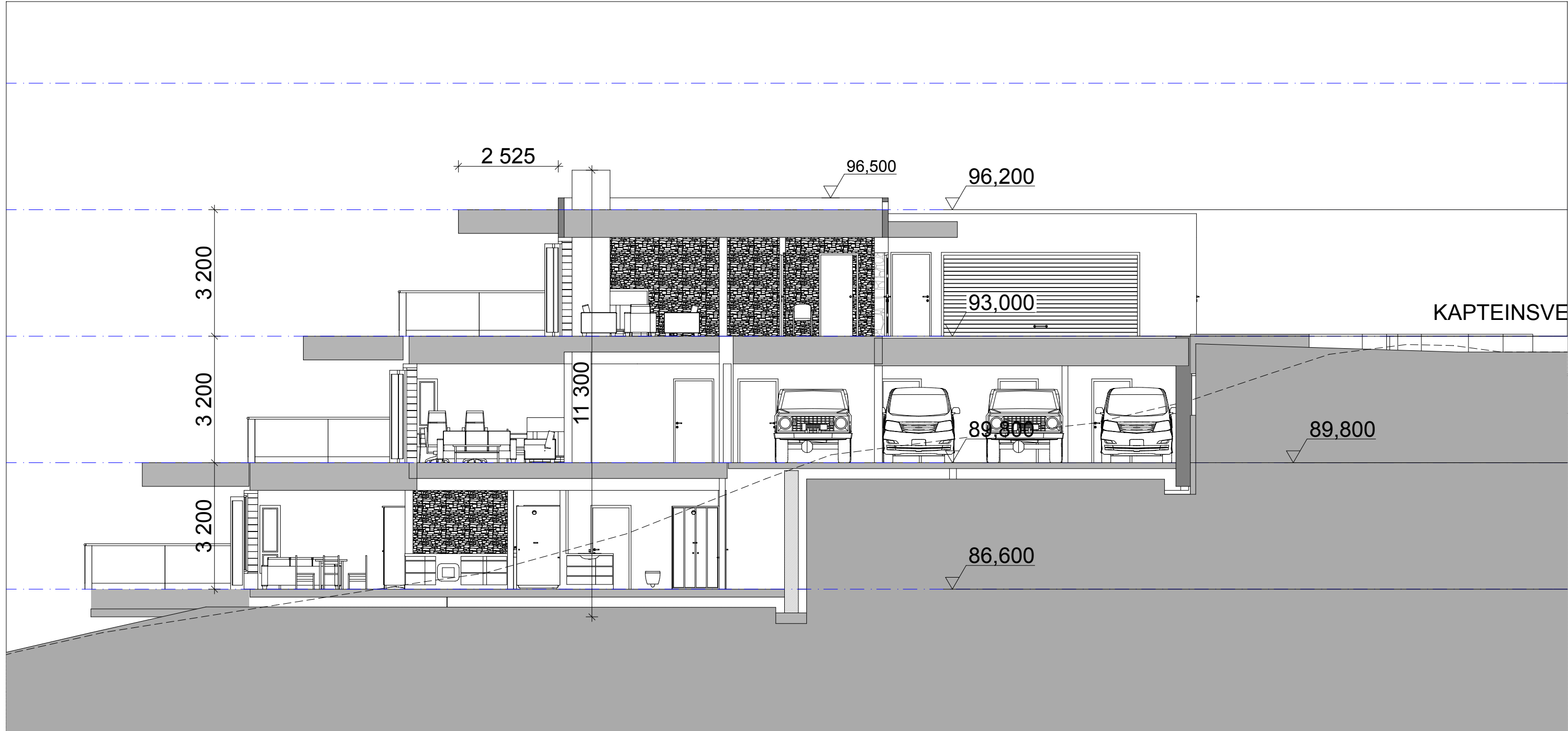
Målestokk (A4): 1:200	Dato: 02.01.2017
Sign.: sbs	Kontroll: sbs
Tegningsnr.: A 803	Revisjon nr.: B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

**SKYSTAD
ARKITEKTUR
AS**

Langsnitt

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

						Tiltakshaver: LINI AS	Tegning av: Langsnitt	Målestokk (A3): 1:100	Dato: 02.01 2017	
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10		Sign.: --	Kontroll: --	
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A 805	Revisjon nr.: B	
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont					
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS					
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS					

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYLSTAD
ARKITEKTUR

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skylstad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

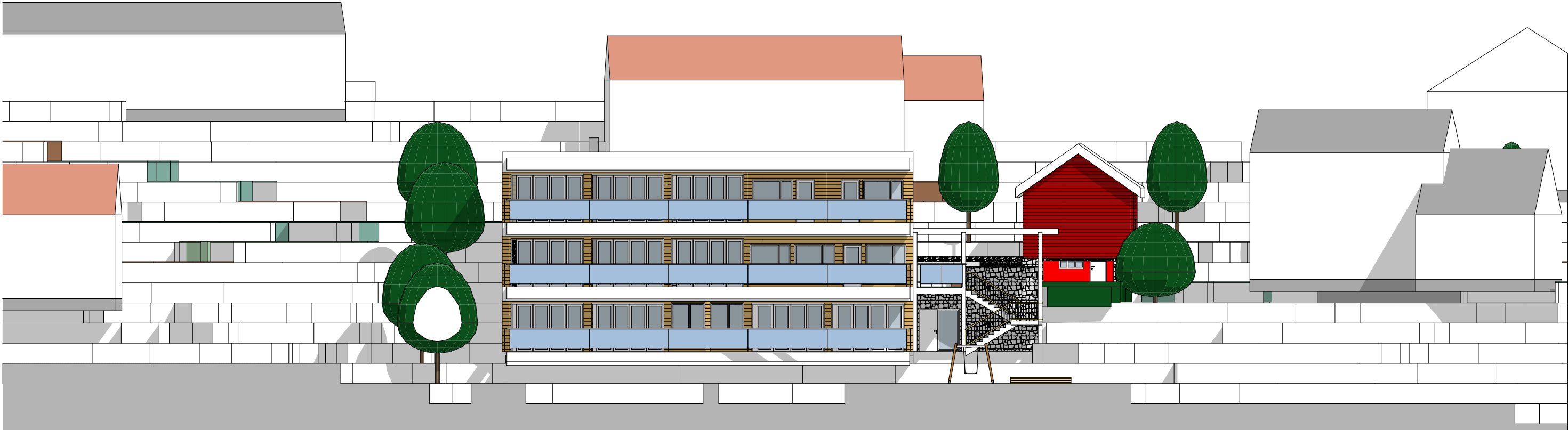
						Tiltakshaver: LINI AS	Tegning av:	Målestokk (A3): 1:200	Dato:	
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10	Fasade Nord og Vest	Sign.: --	Kontroll:	
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A40-01	Revisjon nr.: B	
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont					
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS					
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS					
			21.09.2015							

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYL
STAD
ARKI
TEKT
URAS

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017		
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017		
			21.09.2015		

Tiltakshaver:	LINI AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	Fasade Sør og Øst
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

Målestokk (A3):	1:200	Dato:	
Sign.:	--	Kontroll:	--
Tegningsnr.:	A40-02	Revisjon nr.:	B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskystad.no
www.sveinskystad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

**SKYSTAD
ARKITEKTUR
AS**

Persp.fra aust

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont

Tiltakshaver:	LINE AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	Persp fra aust
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

Målestokk (A3):	1:200	Dato:	
Sign.:	--	Kontroll:	--
Tegningsnr.:	A72-101	Revisjon nr.:	B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTURAS

Persp.frå vest

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

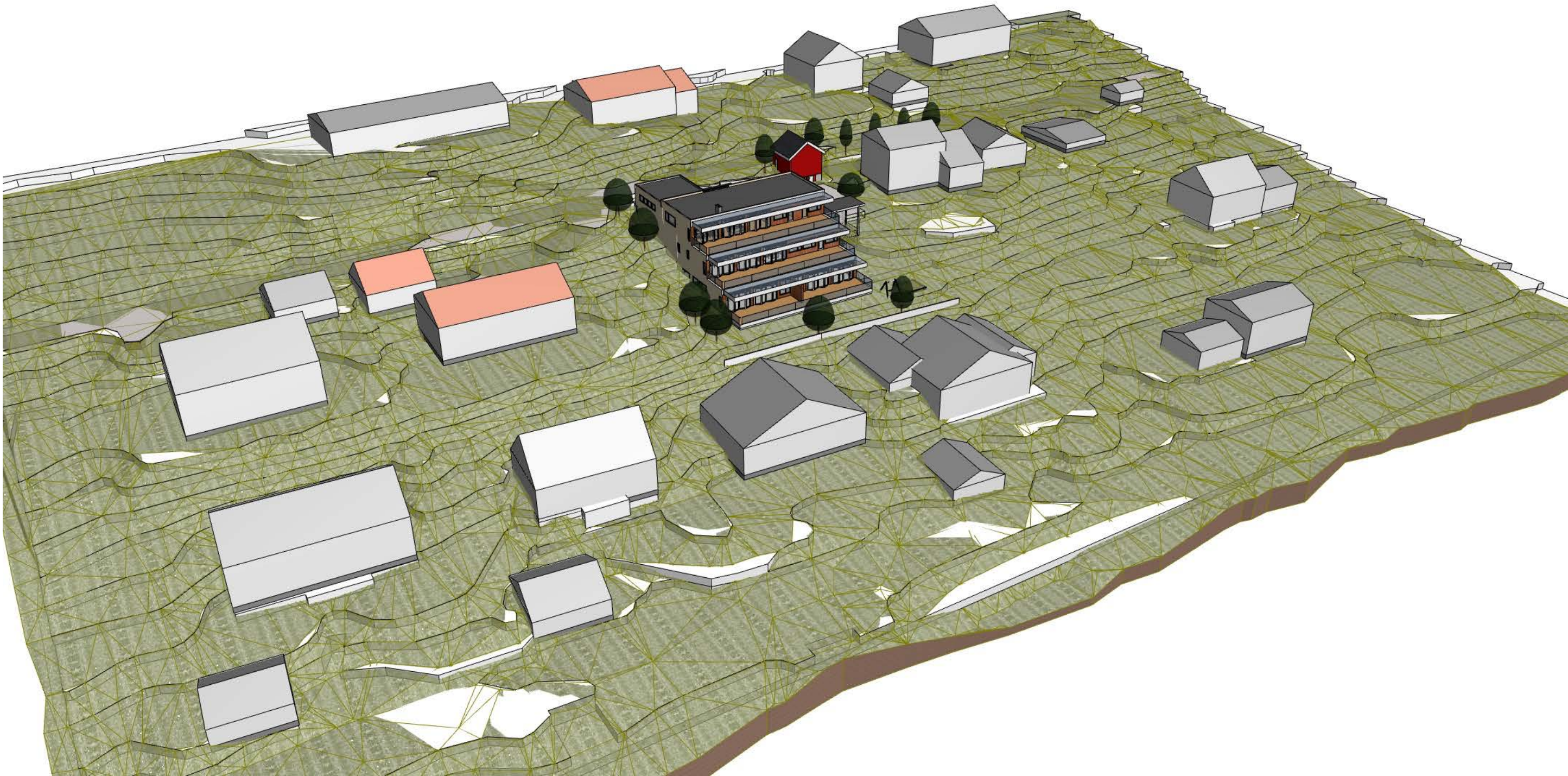
						Tiltakshaver: LINE AS	Tegning av:	Målestokk (A3): 1:200	Dato:	
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10	Persp frå vest	Sign.: --	Kontroll:	
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS	Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A72-102	Revisjon nr.: B	
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS					
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont					

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTUR
AS

Persp fra sørvest

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS

Tiltakshaver:	LINE AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	Fra sørvest
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

Målestokk (A3):	1:200	Dato:	
Sign.:	--	Kontroll:	--
Tegningsnr.:	A72-103	Revisjon nr.:	B

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTUR
AS

Perspektiv sørvest

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

						Tiltakshaver: LINI AS	Tegning av:	Målestokk (A3): 1:200	Dato:	
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10	Fra sørvest	Sign.:	Kontroll:	
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A72-104	Revisjon nr.: B	
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS					
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS					
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont					

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTURAS

Persp fra søraust

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19						Tiltakshaver: LINE AS	Tegning av: Fra søraust	Målestokk (A3): 1:181,85	Dato:	NORDRE GATE 8, 7011 TRONDHEIM Mobil: 924 44 966 Epost: arkitekt@sveinskylstad.no www.sveinskylstad.no © Alle rettigheter tilhører utførende for prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10		Sign.:	Kontroll:	
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A72-106	Revisjon nr.: B	
Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont					
B	04	Revidert etter høring MRFK	04.07.2017	SBS	SBS					
A	02	Illustrasjon reguleringsplan	04.04.2017	SBS	SBS					

Persp frå nabooveranda (nord)

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skjystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

						Tiltakshaver: LINI AS	Tegning av: Perspektiv nabooveranda	Målestokk (A3): 1:181,85	Dato:	 NORDRE GATE 8, 7011 TRONDHEIM Mobil: 924 44 966 Epost: arkitekt@sveinskylstad.no www.sveinskylstad.no © Alle rettigheter tilhører utførende for prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10		Sign.: --	Kontroll:	
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A72-107	Revisjon nr.: B	
Rev	Nr	Beskrivelse		Dato	Sign	Kont				
B	04	Revidert etter høring MRFK		04.07.2017	SBS	SBS				
A	02	Illustrasjon reguleringsplan		04.04.2017	SBS	SBS				

skyggediagram 21.mars kl.15:00

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

Rev	Nr	Beskrivelse	Dato	Sign	Kont

Tiltakshaver:	LINI AS
Prosjekt (18/1):	Kapteinsvegen 10
Prosjektnr.:	201601

Tegning av:	skyggediagram 21.mars kl.15:00
Prosjektfase:	Skisseprosjekt

Målestokk (A3):	1:124,96	Dato:	
Sign.:	--	Kontroll:	--
Tegningsnr.:	A72-111	Revisjon nr.:	

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskystad.no
www.sveinskystad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTURAS

Skyggediagram 21.juni kl. 15:00

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skylstad - BIM Server 19/201601 Terrashehus 8x20m AC19

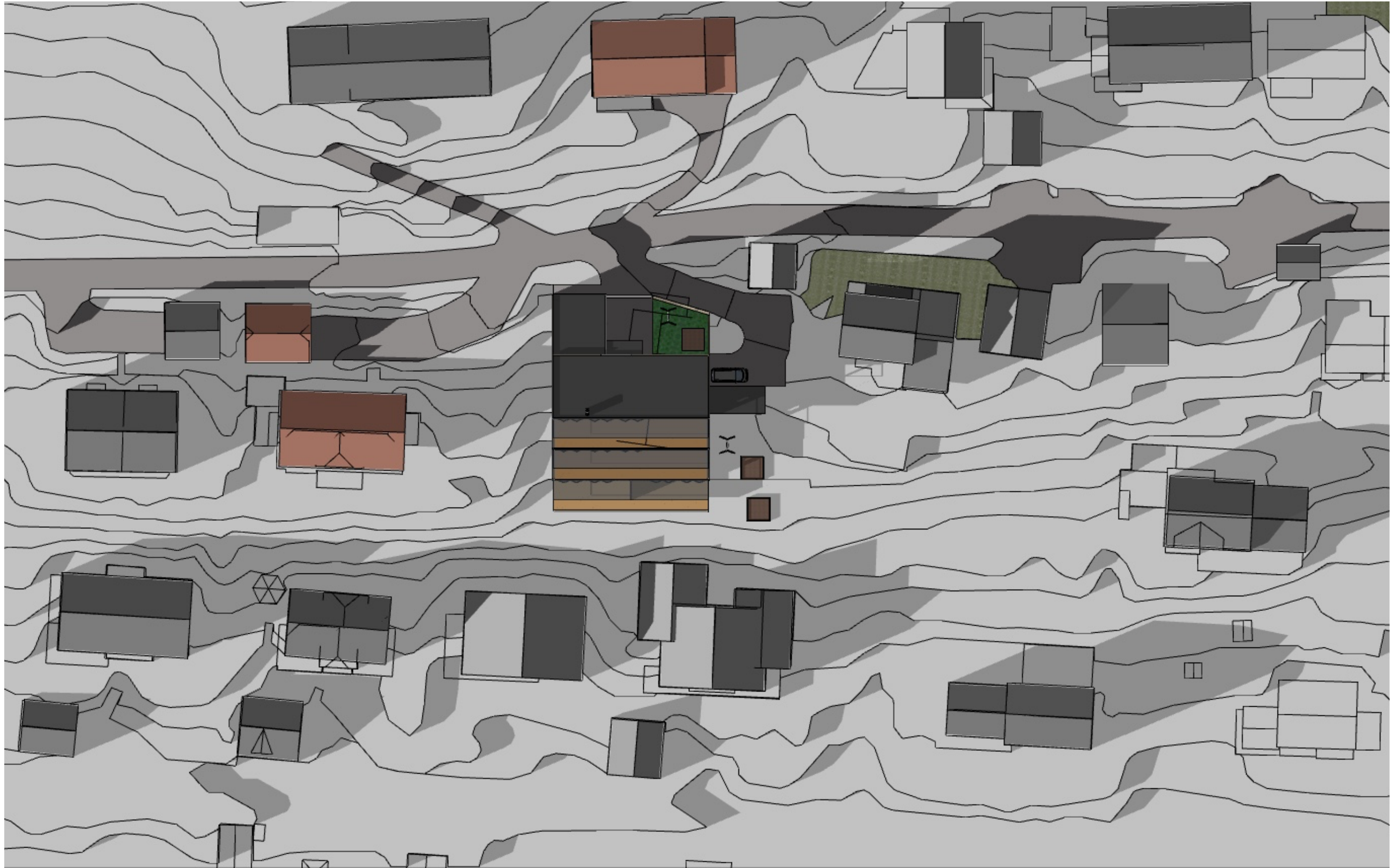
						Tiltakshaver: LINI AS			Tegning av: Skyggediagram 21.juni kl. 15:00			Målestokk (A3): 1:124,81			Dato:		
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10						Sign.:			Kontroll:		
						Prosjektnr.: 201601			Prosjektfase: Skisseprosjekt			Tegningsnr.: A72-112			Revisjon nr.:		
Rev	Nr	Beskrivelse															

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYL
STAD
ARKI
TEKT
URAS

skyggediagram 21.mars kl. 18:00

BIM modell ArchiCAD 19 NOR Filplassering: BIM Server: Skystad - BIM Server 19/201601 Terrassehus 8x20m AC19

						Tiltakshaver: LINI AS	Tegning av: skyggediagram 21.mars kl. 18:00	Målestokk (A3): 1:124,81	Dato:
						Prosjekt (18/1): Kapteinsvegen 10		Sign.: --	Kontroll:
						Prosjektnr.: 201601	Prosjektfase: Skisseprosjekt	Tegningsnr.: A72-113	Revisjon nr.:
Rev	Nr	Beskrivelse		Dato	Sign	Kont			

NORDRE GATE 8,
7011 TRONDHEIM
Mobil: 924 44 966
Epost: arkitekt@sveinskylstad.no
www.sveinskylstad.no

© Alle rettigheter tilhører utførende for
prosjekteringen. Bruk av tegningene i annen
sammenheng er forbudt uten skriftlig samtykke.

SKYSTAD
ARKITEKTUR
AS

Merknad i høve reguleringsplan i samsvar med annonse i «Møre». Igangsetting av arbeid med reguleringsplan for GNR 18 BRN 1 i Volda kommune. Vi bygg her på skissene laga av Skylstad Arkitektur AS.

Vi har heile tida vore godt informert av tiltakshavar i samband med planleggingsarbeidet. For oss har vår frisktline vore av særleg interesse. Huset vårt, Kapteinsvegen 7, ligg om lag på kote 95. Vi vonar instendig at terrassebygget vert pressa så langt ned som mogleg med tanke på å ivareta vår siktline.

Vi forstår det slik at endeleg takhøgde på terrassehuset er avhengig både av romhøgde og av konstruksjonshøgde. Ut frå dette set vi vår lit til at endeleg taknivå vert lavast mogleg når skissene skal over i byggeteikningar.

Med helsing

Eivind og Kirsti Indresøvdde

(Kapteinsvegen 7)

Eivind Indresøvdde
Kirsti H. Indresøvdde

VOLDA KOMMUNE	
2016/1881	Utv. Perhul
04 MAI 2017	
Planid	2016009

KOPI

Skylstad Arkitektur AS
Nordre gate 8
7011 TRONDHEIM

VOLDA KOMMUNE	
Saksnummer	2016/1881
Løpnummer	1
19 MAI 2017	
Akseptert	Planid
Klasse	P
Klassering	S

Volda kommune.

Reguleringsplan gnr18 bnr1. Fråsegn ved melding om oppstart.

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader:

Bakgrunn

Planarbeidet gjeld endring av reguleringsplan K13 for Engeset og Klepp. Hensikta er å endre reguleringa frå frittstående einebustad til bustad/terrassehus med 4 leilegheiter over 3 etasjar. Samla areal for planområdet er ca. 1,4 dekar.

Samfunnstryggleik

For å avklare om tiltaket kan medføre tryggleiks- eller beredskapsmessige konsekvensar bør det gjennomførast ei generell risiko- og sårbarheitsvurdering, jf. plan- og bygningslova (pbl) § 19-2, 3. ledd og § 28-1.

Barn og unge

I gjeldande reguleringsplan er det regulert inn to grøntareal (F19 og F20). Av flyfoto ser det ut til at dei ikkje er opparbeidd som leikeplassar og arealet ligg i tillegg for langt unna til at dei kan reknast som nærleikeområde for dei minste barna.

Eigna leikeareal må vere sikra både i plankart og føresegner. Normalt skal det regulerast inn minimum 50 m² leikeplass og andre friområde pr. bueining. I dette tilfellet med berre fire bueiningar kan dette diskuterast. Dei skisserte leikeareala er likevel i klart i minste laget, særleg når det ikkje er andre alternativ i nærleiken. Opparbeiding av leikeareal må vere sikra gjennom rekkefølge- og funksjonskrav i føresegnene. I dette tilfellet talar vi om nærleikeplass(ar). T.d.:

- Leikeareal skal vere ferdigstilt innan første bustad kan takast i bruk.
- Føresegnene må stille funksjonskrav til leikeareala. Døme: «Nærleikeplass skal opparbeidast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat».

Det må også sikrast at areal brattare enn 1:3 eller smalare enn 10 meter ikkje skal reknast med, samt at leikeareala har gode solforhold. Vi er i tvil om dei vedlagte skissene oppfyller dette og ber om at dette blir følgt opp i den vidare planlegginga.

Vi viser ellers til Rundskriv T-2/08 om barn og planlegging frå Miljøverndepartementet som gir rammer for planarbeidet på dette området.

Konklusjon

Fylkesmannen viser til merknadene over og ber særleg om at omsynet til barn og unge blir følgt opp i den vidare planlegginga. Vi vil vurdere motsegn til planen dersom dette ikkje blir følgt opp.

Med helsing

Jon Ivar Eikeland (e.f.)
fagsjef - plansamordning

Lars Kringstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Volda kommune	Stormyra 2	6100	VOLDA
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Statens vegvesen Region midt	Postboks 2525	6404	MOLDE

Til orientering.

Svein Skylstad

siv.ark.MNAL

mobil: 924 44 966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

SKYLSTAD ARKITEKTUR AS

Nordre gate 8

7011 Trondheim

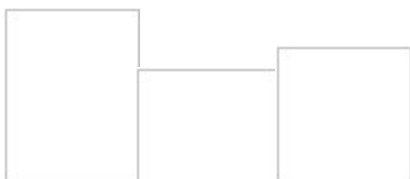
mobil: 92444966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

www.sveinskylstad.no

NO 890 513 042 MVA

[Vår brosjyre](#)

TENK PÅ MILJØET !
IKKJE SKRIV UT E-POSTEN UNØDIG.

Videresendt melding:

Fra: anders.smith-ovland@mrfylke.no

Emne: Volda kommune - detaljregulering - reguleringsendring for gbnr 18/1

Kapteinsvegen - terrassehus mm. - foreløpig svar

Dato: 14. juni 2017 kl. 08.58.56 CEST

Til: "arkitekt@sveinskylstad.no" <arkitekt@sveinskylstad.no>

Hei! Framlagt planforslaget viser eit omfattande prosjekt innanfor eit relativt lite areal, i eit eksisterande bumiljø. Delar av utearealet ser ut til å vere bratt og ikkje breiare enn det som i utgangspunktet er meint å hindre spreieing av brann. Leikearealet på oversida av bygget ser ut til å ligge i skugge kl. 15 ved vårjamdøgn. Uteoppholds og leikeareal i aust ser ut til å ligge i skugge på ettermiddag og tidleg kveld, jf. solanalyse kl. 18, for same dato.

Planforslaget vil ut i frå ei foreløpig vurdering kunne vere i strid med TEK10, plan- og bygningslova og RPR for barn og unge, i forhold til egne uteoppholds og leikeareal. Vi har ikkje sjekka forholdet til eventuelle kommunale krav.

Vi vil avvente ei fullstendig vurdering og eventuelt varsel om motsegn, til plansamordnar Johnny Loen er tilbake neste veke.

Mvh

Anders Smith-øvland

overarkitekt

Plan og analyse

Møre og Romsdal fylkeskommune

Tlf: 71 28 02 41 / 959 99 801

anders.smith-ovland@mrfylke.no

mrfylke.no

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Skylstad Arkitektur AS
Nedre gate 8
7011 TRONDHEIM

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
	06.06.2017	68391/2017/REGULERINGSPLAN/1519		21.06.2017

Volda kommune - detaljregulering - reguleringsendring for gbnr 18/1 Kapteinsvegen – svar på førespurnad

Vi viser til vår fråsegn til oppstartvarslet, brev datert 10 mai 2017 og Dykkar tilsvar 6 juni. Vi orsakar det på grunn av ferie har tatt noko tid å svare.

Den nye oversendinga er vedlagt fleire dokument som ikkje låg ved den første oversendinga, og som for så vidt gir grunnlag for revurdering av enkelte moment i vår første fråsegn. Vi hadde ikkje merknader til at det er sett i gang prosess, men peikte på kva planomtalen må gjere greie for og kva vi ser som openberre manglar.

Nokre av dei nye dokumenta kan gå inn i planomtalen og dekke dei krava vi har omtalt. Når det gjeld konkrete moment i Dykkar brev har vi følgande kommentarar:

- Alternativvurderingar: Vi oppfattar dette som eit tilsvar til vår merknad om at formgivande grep ikkje blir lagt ut til diskusjon i planprosessen, men er vedteke før planen vert igangsett. Den nye oversendinga grunngir kvifor det er gjort slik. Denne grunngivinga må synleggjerast i planomtalen, ikkje for vår del, men for at politikarar, naboar og omgivnader elles skal kunne gi konstruktive innspel. Vi kan for vår del akseptere ei slik løysing, men det prinsipielle i innvendinga står framleis ved lag, nemleg at planinstituttet skal sikre at alternativ vert offentleg diskutert.
- Forenkla reguleringskart og detaljert illustrasjonsplan: Vi er litt usikre på kva som er lagt i dette. Illustrasjonsplan kan gjerast bindande gjennom føresegnene til planen (dokumentet som er titulert "føresegner" i oversendinga har anna innhald. feilen kan ligge hos oss i samband med nedlasting av filar ?). Vi har ingen prinsipielle innvendingar til illustrasjonsplan som løysing. Samla må likevel den juridisk bindande planen sikre barn og unge sine interesser, og det som er utgreidd i planomtalen må vere i samsvar med rammene som planen gir.
- Motsegner: Når det gjeld barn og unge viser solanalysene at det er tilstrekkeleg med sol på det største utearealet, som aleine bør vere stort nok til å dekke behovet for dei fire bustadene ein ønsker. Vi vil ikkje ha motsegn dersom dette er sikra i plan med føresegner. Vi gjer merksam på at det også må vere rekkefølgekrav om opparbeiding. At det lille leikearealet fell i skuggen er såleis ikkje avgjerande for vår del, men arealet tener kanskje dårleg funksjonen det er tillagt.

Vi vil igjen presisere at planomtalen må gjøre greie for alle problemstillinger som er relevante med utgangspunkt i planen sine juridiske rammer (ikkje i prosjektet).

Med helsing

Ole Helge Haugen
Fylkesplansjef

Johnny Loen
Plansamordnar

Brevet er elektronisk godkjent og vil ikke bli sendt i papir

Kopi:
Volda kommune

Statens vegvesen

**Møre og Romsdal
fylkeskommune**

Skylstad Arkitektur AS
Nordre gate 8
7011 TRONDHEIM

Behandlande eining:
Region midt

Sakshandsamar/telefon:
Per Norvald Walderhaug /
90288380

Vår referanse:
17/50601-2

Dykkar referanse:

Vår dato:
24.04.2017

Igangsetting av arbeid med reguleringsplan gnr. 18 bnr. 1 i Volda kommune

Vi viser til e-post datert 05.04.2017 med varsel om oppstart av privat reguleringsarbeid på egedomen 18/1 i Volda kommune.

Egedomen ligg om lag 800m frå riks- og fylkesveg og har tilkomst via kommunale vegar. Saka gjeld reguleringsendring av bruksføremål i eksisterande bygg.

Statens vegvesen har ut frå sitt ansvarsområde ingen merknad til varsel om oppstart av reguleringsendring.

Plan- og trafikkseksjonen
Med helsing

Lisbeth Smørholm
seksjonssjef

Per Norvald Walderhaug

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskrivne signaturar.

Kopi

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 MOLDE
Møre og Romsdal fylkeskommune, Postboks 2500, 6404 MOLDE
Volda kommune, Stormyra 2, 6100 VOLDA

Møre og Romsdal fylkeskommune har ansvaret for fylkesvegane, avgjør hvilke prosjekter som skal gjennomføres hvert år og gir politiske føringer for utvikling av fylkesvegane. Det er Statens vegvesen som normalt planlegger, bygger, drifter og vedlikeholder fylkesvegane på vegne av fylkeskommunen.

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Postboks 2525
6404 MOLDE

Telefon: 02030
firmapost-midt@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vestre Olsvikveg 13
6019 ÅLESUND

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Arkitekt Svein Skylstad AS
Nordre gate 8
7011 TRONDHEIM

Vår dato: 12.05.2017
Vår ref.: 201702177-2
Arkiv: 323
Dykkar dato: 05.04.2017
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Terje Systad

Innspel til oppstart - Reguleringsplanarbeid for GBnr 18/1 - Kapteinsvegen - Boligformål - Volda kommune

Vi syner til Dykkar brev dagsett 5.4.2017. Saka gjeld oppstart av reguleringsplan for gnr. 18, bnr. 1 i Volda. Føremålet med reguleringsplanen er å legge til rette for leilegheiter.

Dei landsdekkande aktsemdskarta for snøskred i NVE Atlas (<https://atlas.nve.no>) syner planområdet som potensielt utlaupsområde for snøskred. I NGI sine snø- og steinskredkart ligg det utanfor fareområde for snøskred. NVE vurderer dei gamle snøskredkarta frå NGI til å gje eit betre grunnlag for avgrensing av aktsemdområde for snøskred. Med mindre lokalkunnskap tilseier noko anna ser vi ikkje grunn for å krevje nærare utgreiing av skredfaren.

Med helsing

Brigt Samdal
regionsjef

Terje Systad
overingeniør

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent etter interne rutinar.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Fra: Børild Skåra borild.skara@orsta.kommune.no
Emne: SV: Reguleringsplan gnr 18 bnr 1 Volda kommune varsel om oppstart privat reguleringsforslag
Dato: 6. april 2017 kl. 08.47
Til: arkitekt@sveinskylstad.no

BS

Syner til motteke varsel om oppstart av privat regulering av arealet til gnr 18 bnr 1 sør for Kapteinsvegen.

Etter det vi kan sjå er det aktuelle arealet til 18/1 bustadområde i kommuneplanen.

Av den grunn har Landbrukskontoret Ørsta Volda som fagmynde innan landbruk ingen merknad til varsel om oppstart.

Helsing

Børild Skåra
Rådgjevar
Landbrukskontoret Ørsta Volda

Direkte 70049613

E-post borild.skara@orsta.kommune.no

Fra: Liv Bente Viddal
Sendt: 6. april 2017 08:23
Til: Børild Skåra <borild.skara@orsta.kommune.no>
Emne: VS: Reguleringsplan gnr 18 bnr 1 Volda kommune varsel om oppstart privat reguleringsforslag

Kan du sjå på om vi skal sende ein uttale på denne?

Helsing

Liv Bente Viddal
Seksjonsleiar
Kultur og næring

Direkte 70049614

E-post liv-bente.viddal@orsta.kommune.no
Web www.orsta.kommune.no

ØRSTA KOMMUNE

Fra: Svein Skylstad [<mailto:arkitekt@sveinskylstad.no>]
Sendt: 5. april 2017 16:48
Til: post@mrfylke.no; fmnrpostmottak@fylkesmannen.no; Firmapost-Midt; rv@nve.no; firmanost@vnr.no; Ruine Totland; Liv Bente Viddal; Nina Hovden Fidheim

arkitekt@sveinskylstad.no, Kari Fjellanger, Arne Engeset, Knut Engeset, Knut Engeset

Kopi: Jørgen Vestgarden; V-Postmottak; Knut Engeset

Emne: Reguleringsplan gnr 18 bnr 1 Volda kommune varsel om oppstart privat reguleringsforslag

Vedlagt varsel om oppstart av privat reguleringsforslag for eigedomen gnr. 18 bnr. 1 i Volda.
Innspeil kan sendast underteikna innan 6 veker.

Meir info

sjå [https://www.dropbox.com/sh/eq14q63esx246us/AAD1_DpasWT4jtvh5O30VoUSa?](https://www.dropbox.com/sh/eq14q63esx246us/AAD1_DpasWT4jtvh5O30VoUSa?dl=0)

[dl=0](#) eller tilsvarende link under «Kunngjeringer på

www.sveinskylstad.no. <http://www.sveinskylstad.no/Kunngjeringer.html>

Svein Skylstad

siv.ark.MNAL

mobil: 924 44 966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

SKYLSTAD ARKITEKTUR AS

Nordre gate 8

7011 Trondheim

mobil: 92444966

e-post: arkitekt@sveinskylstad.no

www.sveinskylstad.no

NO 890 513 042 MVA

[Vår brosjyre](#)

TENK PÅ MILJØET !
IKKJE SKRIV UT E-POSTEN UNØDIG.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2016/1096

Arkivkode: 2016006

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

128/17

Formannskapet

22.08.2017

PLANID 2016006 - DETALJREGULERINGSPLAN FOR SEVRINHAUGEN/DOKTORHAUGEN GBR 19/24 MF.L. KLAGE OVER REGULERINGSVEDTAK

Administrasjonen si tilråding:

*Kommunen finn ikkje at det gjennom klaga kjem fram nye moment ikkje var kjende og vurderte av kommunen i planprosessen og ved kommunestyret si handsaming av saka. Kommunen held fast på sitt vedtak i k-sak 76/17.
Saka vert å sende Fylkesmannen for vidare handsaming av klage.*

Vedleggsliste:

Adv. Bjørn Kristian Hove - klage over vedtak i k-sak 76/17 - brev av 6.juli 2017 med vedlegg.

Kommunestyresak 76/17- 22.06.2017 med vedlegg.

Saksopplysningar/fakta:

Volda kommune har i samsvar med reglane i plan og bygningslova kap 12 utarbeidd detaljreguleringsplan for "Severinhaugen / Doktorhaugen- gnr 19 bnr 24 m.fl., der eit området i samsvar med vedteken kommunedelplan for Volda sentrum er lagt ut til byggeformål, kombinert formål bustad -institusjon.

Reguleringssaka vart slutthandsama i kommunestyret den 22.06.2017 som sak PS 76/17, der det vart gjort slikt vedtak:

"Detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12."

Advokat Bjørn Kristian Hove , på vegne av Bjørn Sævik, eigar av gnr 19 bnr 25, har i brev datert 6.juli 2017 påklaga vedtaket.

Klaga er rett-tidig motteke innanfor gjeldande klagefrist.

I klaga heiter det:

"Jeg viser til Volda kommunes ovennevnte reguleringsplanvedtak idet vedtaket - på vegne av Bjørn Sævik / eier av naboeiendom - rettidig påklages til opphevelse.

Som grunnlag for klagen vises til tidligere innsendte merknader på vegne av part / av part i sakens anledning.

Bilag 1: Mitt brev stil et Volda kommune 24. august 2016 med vedlegg.

Det tidligere fremholdte fastholdes og gjøres til del av nærværende klage.

Klager fastholder at reguleringsplanvedtaket støter an mot Rikspolitisk retningslinje for barn og planlegging (FOR-1995-09-20-4146), sist revidert 29. juni 2016.

Kommunens anførsler om at rettsstriden oppstod ved kommuneplanvedtaket og ikke er relevant nå, er ikke rettslig holdbar. Flere forhold tilsier at slik tilnærming mangler rettslig holdbarhet. Det burde være tilstrekkelig å vise til Rikspolitiske retningslinjer pkt. 5d, annen setning og som lyder slik:

«Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punktet ovenfor for å møte dagens eller fremtidens behov ikke blir oppfylt.»

Planomtalens pkt. 7.6 "Barn og unge sine interesser", er en ren papirtiger. Den bygger dertil å på feil faktum. Å sammenligne barnehageområder med «fellesareal eller friområde som er i bruk eller egnet for lek», er uholdbart. Ballplassene ved videregående skule og høgskulen / Øyra skule ligger et annet sted i kommunen. Under enhver omstendighet er dette areal som fantes også før reguleringsplanvedtaket. Det er ikke erstatningsarealer slik Rikspolitisk retningslinje pkt. 5d instituerer krav om, jf. retningslinjenes Utfyllende kommentarer og hvor det blant annet heter følgende:

"Fullverdige erstatningsareal» betyr at de nye arealene som gis som kompensasjon, skal fylle kravene punkt 5a og b. I punkt 5d siste setning står det «eller dersom omdisponering av arealer egnet for lek" bestemmelsen legger til grunn at dette gjelder omdisponering av arealer som er egnet for lek, enten arealet er regulert eller uregulert.

Punkt 5d gjelder alle slags omdisponeringer, dvs. både utbygging, omregulering. Det gjelder også uavhengig av om endringene skjer som vesentlige eller mindre vesentlige reguleringsendringer eller som dispensasjon fra gjeldende regulering. Det er viktig å presisere dette.

En omdisponering vil være irreversibel og det understreker behovet for en reel vurdering av om dette vil gagne både dagens og fremtidige barnegenerasjoner.»

Det fastholdes og understrekes at det gjelder både internasjonale og nasjonale føringer knyttet til omdisponering av slike areal som nå gjort ved reguleringsplanvedtaket. Og da føringer kommunen er bundet av. Det samme gjelder for klageinstansen.

På slik bakgrunn bes reguleringsplanvedtaket opphevet."

Vurdering:

Klage er motteken innanfor gjeldande klagefrist.

Klaga vert såleis å legge fram for Formannskapet som første-instans før eventuell vidaresending til Fylkesmannen som klageinstans.

Eit vesentleg spørsmål er då om det i klaga kjem fram nye moment, og moment av slik karakter at det gir grunn til endra haldning eller vurdering av saka.

I klaga vert det vist til tidlegare innspel og merknader ved planoppstart og ved offentleg ettersyn. Det er vidare vist til gjeldande rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging-FOR -1995-09-20-4146.

Dette er moment som også var fremja som innspel ved planoppstart og ved offentleg etter syn, og som såleis har vore kjende for kommunen, og er vurderte gjennom sakshandsaminga.

Det er såleis ikkje i klaga nye moment som har kome til no og som ikkje var kjende for administrasjonen og Formannskap og kommunestyret ved tidlegare handsaming av saka. Eg finn difor grunn til å vise til dei vurderingar som vart lagt til grunn ved desse tidlegare handsamingane og i planomtalen.

I planomtalen heiter det såleis:

"3 Planstatus

3.1 Kommuneplan/kommunedelplan

Området er i kommunedelplan for Volda sentrum (godkjent 18.6.2009) lagt ut til offentleg bygning (O5) og bustad.

Utsnitt frå kommunedelplan for Volda sentrum

4.3 Dagens arealbruk

Det meste av planområdet er utbygd med låge ein etasjes bygg, med unntak av parsell 19/24, som i dag er ubebygd. Bygningane innanfor området har funksjon som omsorgsbustader for ulike grupper.

Flyfoto som viser området

4.6 Rekreasjonsverdi, uteområde, barn og unge sine interesser

Arealet har ikkje vore nytta som leikeplass eller friområde på mange år. Det er ikkje teikn på tomta som tyder på at området vert nytta til rekreasjon eller leik i dag.

Området er dels attvakse.

7. Verknader / konsekvensar av planframlegget

7.1 Overordna planar

I kommunedelplan for Volda sentrum er planområdet lagt ut til offentleg bygning (O5) og bustad. Arealet som er lagt ut til bustadføremål i kommuneplanen, har fått endra formål til bustad/offentleg tenesteyting.

7.2 Landskap, staden sin karakter og estetikk

Utbygginga vil medføre endring i staden sin karakter, ved at ein gammal hage med frukttre med meir vert erstatta med omsorgsbustader og tilhøyrande bod og fellesbygg. Prosjektet er ei utviding i høve til eksisterande omsorgsbustader i området. Samlokalisering og sentrumsnær lokalisering har vore eit viktig moment ved plassering av bustadane.

Planlagt busetnad vert liggjande relativt låg i terrenget. Dei planlagde bustadeiningane skal ikkje ha mønehøgde høgare enn 5.5 meter og gesimshøgde ikkje høgare enn 3,0 meter.

7.3 Konsekvensar for naboar

Prosjektet fører til at tilgrensande naboar får busetnad nærare inn på seg enn før. Bebruarane i planlagde bustadar har ikkje bil, og det er såleis ut frå planlagt utbygging forventa liten auka trafikk i området.

7.4 Kulturminne og kulturmiljø

Det er gjennomført registrering i området, og ut frå det er det ikkje registrert kulturminne eller kulturmiljø innanfor planområdet.

7.5 Naturverdiar og naturmangfald

§ 7 i Naturmangfaldlova omhandlar prinsipp for offentleg avgjerdstaking i §§ 8-12.

Paragrafane omhandlar kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, den samla belastninga på økosystemet, kostnader ved miljøforringing som skal berast av tiltakshavar og miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar.

I samband med utarbeiding av plan er det gjort ein sjekk i Naturbasen til Miljødirektoratet og Artsdatabanken. Det er ikkje registrert artar eller naturtypar i planområdet. Etter kommunen si vurdering medfører ikkje planframlegget negative konsekvensar i høve til naturverdiar/naturmangfald.

7.6 Barn og unge sine interesser

Forholdet til barn og unge er vurdert og ein kan ikkje sjå at område som i dag vert nytta av barn og unge kjem dårlegare ut i forslag til plan enn ved dagens situasjon. I nærområdet er det fleire areal til leik/friområde. Øyra barnehage og Engeset barnehage like ved, er mykje nytta areal til leik og opphald for dei som bur i nærområdet, og for andre som sykklar/går/køyrer til desse områda. Det er elles kort veg til park og leikeareal ved Samfunnshuset, Rådhuset og til ballplassane ved vidaregåande skule og høgskulen/Øyra skule."

Allereie her er dette spørsmålet såleis belyst og avklara. Arealbruken er fastsett gjennom overordna kommunedelplan der arealbruken i heile sentrumsområdet (inkl Furene -Mork og Vikebygda) er gjennomgått. Her er også omsynet til ivaretaking av viktige friområde og friluftsområde nærare vurdert og ivareteke gjennom omfattande planprosess og politisk handsaming.

I kommuneplanprosessen vart det søkt å legge til rette for å sikre areal og tomter til Volda kommune sine registrerte behov for bustader med høgare omsorgsnivå. Det vart søkt å legg til rette for dette nært sentralbasen ved Omsorgssenteret. Dokterhaugen var då ei slik tomt eigd av kommunen og som låg nært til dei øvrige omsorgstenestene. Ei tomt som ville kunne vere med å sikre kommune sitt behov for areal til nye bustader for personar med utviklingshemming. Behov for bygging av slike bustadar er fastlagt gjennom Omsorgsplanen. Lokaliseringa på Dokterhaugen var gunstig med tanke på å utnytte felles ressursar for bemanning på Fjordsynområdet, og lokalisering i forhold til Volda sentrum. Området var ikkje nytta som friområde og bar tydeleg preg av dette gjennom attgroing. Kommunen held såleis fast på at arealbruken er fastsett gjennom kommunedelplan, og at grunnlaget for krav om erstatningsareal ved utarbeiding av reguleringsplan ikkje er relevant.

Ved handsaming av merknad frå klagar ved offentleg ettersyn vart også dei same momenta som no kjem fram i klaga vurderte.

I sak 98/17 heiter det såleis i kommentar til klage:

(Det vart innleiingsvis vist til at arealbruken for området er fastsett i kommunedelplan, jf planomtale og kommentar til innspel ved planoppstart.).

"Til grunn for vurderinga låg at dersom det er motstrid mellom formål i planar, er det sist vedtekne plan som gjeld. Gnr. 19, bnr. 24 er lagt ut til bustadføre mål og ikkje friområde. Det

er difor ikkje formelt sett krav om erstatningsareal no. Eventuelt krav om erstatningsareal skulle vore framstilt i samband med omdisponering av arealet frå friområde til bustad i samband med kommunedelplan for Volda kommune i 2009.

I nærområdet er det fleire areal til leik/friområde. Øyra barnehage og Engeset barnehage like ved, er mykje nytta areal til leik og opphald for dei som bur i nærområdet, og for andre som sykklar/går/køyrer til desse områda. Det er elles kort veg til park og leikeareal ved Samfunnshuset, Rådhuset og til ballplassane ved vidaregåande skule og høghskulen/Øyra skule."

Konklusjon:

Arealbruksformål til byggeområde bustad (no kombinert formål bustad og off tenesteyting) er fastsett gjennom overordna plan - kommunedelplan for Volda sentrum.

Som det går fram av den no gjennomførte planprosess og sakshandsaming, har kommunen også vurdert alternativ til lokalisering og alternative utbyggingsmodellar for dei aktuelle bustadane.

Kommunen har valt Sevrinhaugen/Dokterhaugen, med bakgrunn i at det er ønskjeleg med ei samlokalisering av bustader. Lokaliseringa er gunstig i høve til utnytting av felles ressursar for bemanning på Fjordsynområdet. Med omsyn til at brukarane ikkje disponerer bil, er det ein fordel at det er kort veg til ulike funksjonar i Volda sentrum.

Området er heller ikkje eit areal som i dag er i bruk som leik/friareal, jf planomtale.

Det er også viktig med rask avklaring av lokalisering, sett i høve til dei aktuelle brukarane og Volda kommune har ikkje på kort sikt andre tilgjengelege byggeklare areal til formålet.

Administrasjonen finn ikkje at det gjennom klaga kjem fram nye moment som tilseier grunn til endra haldning til saka, og rår til at kommunen held fast på sitt vedtak i k-sak 76/17.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Vert saman med saksdokumenta å sende Fylkesmannen i Møre og Romsdal for vidare handsaming av klage.

kopi:

Adv. Bjørn Kr. Hove.

Volda kommune Eigedom ved Jeanette Brandal / Kjell Magne Rindal.

Volda kommune -Utvikling

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Postboks 2520
6404 MoldeÅlesund, 6. juli 2017
bkh/nw**Klage over Volda kommunes vedtak 22. juni 2017 («Detaljreguleringsplan for Severinhaugen/Doktorhaugen gbr 19/24 m.fl.») – Klager: Bjørn Sævik som eier av gnr. 19 bnr. 25 i Volda kommune.**

Jeg viser til Volda kommunes ovennevnte reguleringsplanvedtak idet vedtaket – på vegne av Bjørn Sævik / eier av naboeiendom – rettidig påklages til opphevelse.

Som grunnlag for klagen vises til tidligere innsendte merknader på vegne av part / av part i sakens anledning.

Bilag 1: Mitt brev stilet Volda kommune 24. august 2016 med vedlegg.

Det tidligere fremholdte fastholdes og gjøres til del av nærværende klage.

Klager fastholder at reguleringsplanvedtaket støter an mot Rikspolitisk retningslinje for barn og planlegging (FOR-1995-09-20-4146), sist revidert 29. juni 2016.

Kommunens anførsler om at rettsstriden oppstod ved kommuneplanvedtaket og ikke er relevant nå, er ikke rettslig holdbar. Flere forhold tilsier at slik tilnærming mangler rettslig holdbarhet. Det burde være tilstrekkelig å vise til Rikspolitiske retningslinjer pkt. 5d, annen setning og som lyder slik:

«Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt d ovenfor for å møte dagens eller fremtidens behov ikke blir oppfylt.»

Planomtalen pkt. 7.6 «Barn og unge sine interesser», er en ren papirtiger. Den bygger dertil å på feil faktum. Å sammenligne barnehageområder med «fellesareal eller friområde som er i bruk eller egnet for lek», er uholdbart. Ballplassene ved videregående skule og høgskulen / Øyraskule ligger et annet

sted i kommunen. Under enhver omstendighet er dette areal som fantes også før reguleringsplanvedtaket. Det er ikke **erstatningsarealer** slik Rikspolitisk retningslinje pkt. 5d instituerer krav om, jf. retningslinjenes Utfyllende kommentarer og hvor det blant annet heter følgende:

«Fullverdige erstatningsareal» betyr at de nye arealene som gis som kompensasjon, skal fylle kravene punkt 5a og b. I punkt 5d siste setning står det «eller dersom omdisponering av arealer eget for lek» bestemmelsen legger til grunn at dette gjelder omdisponering av arealer som er egnet for lek, enten arealet er regulert eller uregulert.

Punkt 5d gjelder alle slags omdisponeringer, dvs. både utbygging, omregulering. Det gjelder også uavhengig av om endringene skjer som vesentlige eller mindre vesentlige reguleringsendringer eller som dispensasjon fra gjeldende regulering. Det er viktig å presisere dette.

En omdisponering vil være irreversibel og det understreker behovet for en reel vurdering av om dette vil gagne både dagens og fremtidige barnegenerasjoner.»

Det fastholdes og understrekes at det gjelder både internasjonale og nasjonale føringer knyttet til omdisponering av slike areal som nå gjort ved reguleringsplanvedtaket. Og da føringer kommunen er bundet av. Det samme gjelder for klageinstansen.

På slik bakgrunn bes reguleringsplanvedtaket opphevet.

Klagen stilet Fylkesmannen i Møre og Romsdal, men sendes Volda kommune til forberedende klagesaksbehandling, jf. fvl. § 33.

Jeg tør be om å bli holdt fortløpende orientert under den videre klagesaksbehandlingen.

Med vennlig hilsen

Bjørn Kristian Hove
advokat

Vedlegg

Volda kommune

Postmottak@volda.kommune.no

Ålesund 24.08.2016
bkh-/mir

**Ad Varslet oppstart av planarbeid for Detaljreguleringsplan for
Severinhaugen/Dokterhaugen, gnr.19 bnr. 24 m.fl. i Volda kommune.
Merknader fra gnr. 19 bnr. 25 - Bjørn Sævik.**

Jeg viser til Volda kommunes brev 29.juni 2016 med nedfelt merknadsfrist 22.august s.å.. Videre vises til oppnådd fristforlengelse idet jeg på vegne av Bjørn Sævik - som eier av gnr.19 bnr.25 i Volda kommune – skal fremsende slike merknader i mottatt varsels anledning:

Forslaget innebærer omdisponering av et friområde til fordel utbygging.

Bjørn Sævik som eier naboeiendommen til aktuelt friområde er av flere grunner kraftig imot omdisponering av dette arealet. I så måte vises til klage herfra 01.juni 2016 over Volda kommunes Rammeløyve av 12.mai 2016.

Bilag 1: Klage herfra 01.juni 2016 uten vedlegg.

En forstår det nå slik at byggesaken er lagt bort i påvente av nødvendig planprosess og at slik planprosess ved kommunens varsel 29.juni 2016 er bebudet oppstartet.

På vegne av Bjørn Sævik protesteres mot foreslått arealbruksendring/omdisponering, idet anførselene nedfelte ved klagen 01.juni 2016 understrekes og fastholdes også i plansammenheng.

Dertil kommer at forslaget støter an mot Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (FOR-1995-09-20-4146), sist rettet 29.juni 2016.

Bilag 2: Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging med Utfyllende kommentarer.

Severinhaugen/Dokterhaugen har siden kommunen ble eier så langt tilbake som i november 1918, lagt i Volda sentrum som grøntområde/parkområde/lekeområde. Det har i planer gjennom lang tid vært utlagt som friområde.

Av Rikspolitiske retningslinjer pkt.5 d., fremgår:

"Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt."

Under pkt. 5 b, heter følgende:

"I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:

- er store nok og egner seg for lek og opphold*
- gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider*
- kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne."*

Det fremstår entydig klart at foreslått omdisponering er rettsstridig, jf. nevnte Rikspolitiske retningslinjer.

Et kommunalt ønske om samlokalisering av nye bustader for personer med utviklingshemming er i så måte planfaglig irrelevant.

Jeg tør også vise til Retningslinjenes Utfyllende kommentarer og hvor det knyttet til pkt.5 d), heter følgende:

"Punkt 5d om erstatningsarealer har til hensikt å forhindre at lekearealer betraktes som reservearealer for utbyggingsformål.

Svært mange av plankonfliktene i tilknytning til barn går nettopp på at lekeområder tas i bruk til andre formål. Dette gjelder både naturlige lekeområder (skogholt, ubebygde tomter, løkker o.l. der barn leker og har gode utfoldelsesmuligheter), og arealer som er spesielt regulert til lek eller utendørs opphold. Selv om barn og unge har brukt et område i generasjoner, får de ikke «hevd» på det.

«Fullverdig erstatningsareal» betyr at de nye arealene som gis som kompensasjon, skal fylle kravene i punkt 5a og b.

I punkt 5 d siste setning står det «eller dersom omdisponering av arealer egnet for lek ... ». Bestemmelsen legger til grunn at dette gjelder omdisponering av arealer som er egnet for lek, enten arealet er regulert eller uregulert.

Punkt 5d gjelder alle slags omdisponeringer, dvs. både utbygging og omregulering. De gjelder også uavhengig av om endringene skjer som vesentlig eller mindre vesentlig reguleringsendring, eller som dispensasjon fra gjeldende regulering. Det er viktig å presisere dette.

.....

En omdisponering vil være irreversibel, og det understreker behovet for en reell vurdering av om dette vil gavne både dagens og fremtidige barnegenerasjoner.

Bjørn Sævik har ellers i et Notat hit blant annet formulert følgende:

"Parsellen ligg og i eit heller gammalt og sentrumsnært bustadområde, som stadig blir fortetta og det skjer og stadig generasjonskifte i dei eldre eigedomane. Dette fører m.a. til ei auke av folketalet i området, - her i og born.

Eg kan ikkje sjå at det er rett å bygge ned denne unike parsellen som i mange tiår har lagt som eit grønt-/parkområde for dei som bur i område/allmenta.

Ei utbygging som no tenkt vil heller ikkje dekke trangen for omsorgsbustader på sikt. Dei 5 bustadane som var/er planlagde på parsellen skal buast i så snart dei er ferdigbygde. Folketalet aukar og det er vel rimeleg å tru at det etter kvart må byggjast fleire bustader av denne typen. Kvar skal desse byggjast? Det står i utsendingsskrivet at fleire plassar er vurderte, - kvar er desse?"

Det gjelder både internasjonale og nasjonale føringer knyttet til omdisponering av slikt areal som nå varsles omdisponert fra friområde til utbygningsformål. Føringer kommunen er bundet av.

Jeg tør utover å vise til ovennevnte Rikspolitiske retningslinjer også anbefale Miljødepartementets Temaveileder "Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven", (T-1513).

Aktuelt friområde er i konteksten uerstattelig.

På vegne av Bjørn Sævik bes om at varslet planarbeid stanses.

Med vennlig hilsen

Bjørn Kristian Hove
advokat

Vedlegg

ADVOKATENE
AARSÆTHER, HOVE OG TYNES

I KONTORFELLESSKAP
MEDLEMMER AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset
6404 Molde

Ålesund 01.06.2016
bkh-/mir

**Klage over Volda kommunes "Rammeløyvevedtak" 12.mai 2016
("Sevrinhaugen" gnr 19 bnr 24").**

Klager: Bjørn Sævik som eier av naboeiendommen gnr.19 bnr. 25.

Begjæring om utsatt iversetting, jf. fvl §42

Eier av naboeiendommen til tiltakseiendommen - gnr. 19 bnr. 25 – Bjørn Sævik – har med bakgrunn i sykdom bedt meg formulere klage over ovennevnte vedtak på hans vegne. I slik sammenheng vises også til Bjørn Sæviks tidligere innsendte nabomerknader. Knyttet til nå gjort vedtak og realitetene i den sammenheng, har dertil Bjørn Sævik blant annen formulert følgende merknader hit:

"Først vil eg peike på at det i nabovarslinga er bruken oppgitt til å vere omsorgsbustader. I byggesaka er det snakk om personar med psykisk utviklingshemmingar og ungdomar med særleg tilpassingsbehov.

Når det gjeld sjølve bygga så kan desse nærmast samanlignast med ei naustrekke og såleis vere lite tilpassa "strøkets karakter".

Deler av bodrekka langs vår felles grense er søkt oppført i avstand 1m. Dette innebær m.a. sprenging av ein fjellknaus i djupte ca. 2m. i avstand ca. 0,5m. mot bnr.25. Eg kan ikkje tru anna enn at fjellet vil sprekke opp innover min eigedom. Slikt kan eg ikkje akseptere. "Naustrekka" er planlagd inntil 4m. frå vår felles grense. Bustaden på bnr.25 er frå gamalt av tilbygd ein uteplass med trekonstruksjon 1m. frå vår felles grense. Eg er usikker på korleis dette verkar med omsyn til brannsikring.

Slik bodene er tenkt plasserte, med ca.9m. lengd og i avstand ca.5m.frå nordvestvegg til bustaden på min eigedom, vil utsikt, lys og luft frå/til bakre del av stova bli så redusert at glasinga truleg må endrast. Eigedomen vil utan tvil få ei verdi-forringing.

Arealbruk:

Eg er kjend med at området aust for dei no planlagde bygga er vist raudfarga, - altså offentleg byggeområde. Eg har fått opplyst av ein pårørande til ein brukar av det eksisterande, at bruken til det no omsøkte skal vere den same, altså utviding av det eksisterande. Dette vil vel tilsei at personar som les kommunedelplanen må forstå det som at bnr. 24 er tenkt nytta til "vanleg" bustadområde/bustadføremål. Og såleis likt tilgrensande område både i sør, aust og vest (eksisterande bustadområde - farga gult). Det er klart at dette gjer saka uoversiktleg.

Tomta som no er tenkt utbygd, har lagt som park -/grøntareal i mange år. Den ligg elles fredeleg til og også i eit naturskjønt område og er såleis spesielt egna for rekreasjon, hygge og leik. Ja - nærast ein unik eigedom og bør difor vernast/takast vare på for allmenta som eit naturområde.

Dei barnehageplassane, - Øyra barnehage, Engeset barnehage, tidlegare nedlagd barnehage bak Samfunnshuset, samt to ballplassar lenger framme i bygda, som er nemnde av kommunen som alternative "grøntområder", meiner eg på ingen måte kan målast mot friområde på Sevrinhaugen.

NB! Kommunal eigedom, kommunen er byggesøkar og kommunen er byggesakshadsamar".

Jeg slutter opp om Sæviks formuleringer og skal dertil fremholde at gitt rammeløyve må legges til grunn å være planstridig. I så måte vises til Miljøverndepartementets Veileder "Reguleringsplan, Bebyggelsesplan, revidert utgave av pr.01/11/01, kap.3.3. "Bygeområde".

Kommuneplanen har lagt tiltakseiendommen ut til boligformål (gult).

Ved Veilederens kap.3.3.3 heter blant annet om dette formålet følgende:

"Formålet retter seg mot boligfunksjonen og ikke mot egenskaper ved beboerne. Bygeområde boliger kan således også nyttes til eldreboliger og (vernede) boliger for særskilte grupper så fremt boenheten dreier seg om, bebos individuelt av personer som har behov for visse støtte- og servicefunksjoner".

Slik jeg leser søknaden formål med tiltaket og Veilederen står en her ovenfor beboere som faller utenfor ovenfor siterte definisjon.

Herfra gjøres gjeldende at det omsøkte er å rubriseres som "offentlige funksjoner" og at kommuneplankartets arealbruksfarge må være rød for å unngå planstrid.

Det omsøkte skal således nektes med hjemmel i pbl § 11- 6.

Dertil anføres som feil - slik lagt til grunn ved vedtaket - at det ikke gjelder noe plankrav for dette område innen vedtatt kommuneplan. I så måte viser jeg til Kommunal- og moderniseringsdepartementets "Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, Del 1 – Veileder for framstilling av arealplaner", fastsatt 1.juli 2009.

Side 1 - 48 i Veilederen tar under pkt.1.5.13 for seg "Grad av utnytting". Der heter blant annet følgende:

"Ved valg av type av utnyttingsgrad, skal man benytte alternativene som framgår av teknisk forskrift (TEK) kapittel 5 til plan- og bygningsloven med veiledning (BYA, % BYA, BRA, % BRA). MUA bør stå i bestemmelse, men behøver ikke påføres plankartet. Veileder om grad om utnytting er et viktig hjelpemiddel når kommunen skal velge hvilken målregel som skal brukes.

- *I kommuneplan kan grad av utnytting vises i plankartet når det anses hensiktsmessig.*
- *Grad av utnytting skal angis på plankartet ved regulering. Der det i områderegulering er stilt krav om detaljregulering før utbygging kan finne sted, kan fastsetting av grad av utnytting utsettes til detaljreguleringen..*

I vektorfila skal grad av utnytting legges inn i gruppe – egenskapen.. UTNYTT der det er gitt bestemmelser om det. Hvis man vil vise tallet i plankartet hentes verdien fra denne egenskapen. Reguleringsplaner som inneholder arealer for bebyggelse og anlegg hvor forutsetningen er at byggesaksbehandlingen skal kunne skje uten ytterligere planlegging, må alltid angi grad av utnytting. Det er opp til kommunen å avgjøre om det er behov for å fastsette utnyttelsesgrad i områderegulering, eller om dette kan avklares ved en senere detaljregulering".

Det er således ikke slik at en manglende (R) eller (B) på kommuneplankartet er det samme som om at en her kan bygge uten reguleringsplan og som ved planprosess har avklart graden av utnytting. Tvert imot følger av det ovenfor siterte – og utfra alminnelige rettsgrunnsetninger – at en her ikke kan gi byggetillatelse før slike nødvendige avklaringer har funnet sted gjennom en demokratisk reguleringsplanprosess.

På slikt grunnlag anføres som alternativ/parallell innsigelse/klagegrunn at omsøkte tiltak skal nektes som følge av lov og regelverks krav om avklaring av utnyttingen i reguleringsplanprosess.

BEGJÆRING OM UTSATT IVERKSETTING, JF FVL § 42:

Herved begjæres også utsatt iverksetting, jf fvl § 42. Vedrørende behandlingen av en slik begjæring vises til Rundskriv H-17/92 – se særlig kap.5.

Bilag 1: Rundskriv H-17/92.

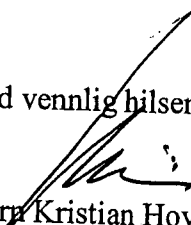
Spesielt viktig må det være å beslutte utsatt iverksetting så lenge kommunen både er søker, tiltakshaver og bygningsmyndighet.

Nærværende klage stiles Fylkesmannen, men sendes Volda kommune til forberedende klagesaksbehandling.

Jeg minner om at kommunen av eget tiltak kan ta klagen til følge, jf fvl § 33. Dertil understrekes at begjæringen om utsatt iverksetting skal behandles straks og uavhengig i tid av selve klagesaksbehandlingen, jf Rundskrivet, se Bilag 1.

Jeg ber om å bli holdt fortløpende orientert under kommunens videre saksbehandling.

Med vennlig hilsen

Bjørn Kristian Hove
advokat

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging

Dato	FOR-1995-09-20-4146
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Publisert	
Ikrafttredelse	
Sist endret	
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1985-06-14-77-§9-1 jf. LOV-2008-06-27-71-§6-2, LOV-2008-06-27-71-§34-2
Kunngjort	
Rettet	29.06.2016 (del 4 tilføyd, fotnoter rettet)
Korttittel	Retningslinjer for barn og planlegging

Kapitteloversikt:

1. (Opphevet)
2. Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
3. (Opphevet)
4. Utfyllende kommentarer til rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet (nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet) 20. september 1995 som en del av den norske tilretteleggingen for å oppfylle forpliktelsene i FNs barnekonvensjon, ratifisert av Stortinget 8. januar 1991.

Rettelser: 21.06.2016 (kapittel 1 og 3 tatt ut da opphevet), 29.06.2016 (del 4 tilføyd, fotnoter rettet).

1. (Opphevet)

- 0 Kapittel 1 inneholdt tekst fra et rundskriv fra Miljøverndepartementet (T-1/95) fra 1995 som er opphevet. Teksten ble fjernet iht. e-post av 20. juni 2016 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

2. Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

1. Nasjonale mål for barn og unges oppvekstmiljø

Viktige nasjonale mål er å:

- a. Sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.

- b. Ivareta det offentlige ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn.

2. Formålet med rikspolitiske retningslinjer (RPR) for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

Formålet med disse rikspolitiske retningslinjene er å:

- a. Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- b. Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling.
- c. Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser.

3. Ansvarsforhold

Ansvar for å ivareta intensjonene og kravene i disse retningslinjene tillegges følgende instanser:

- a. Miljøverndepartementet har overordnet ansvar for generell oppfølging, utvikling og veiledning i forhold til disse retningslinjene. Ansvar skal utøves i nært samarbeid med andre berørte departementer.
- b. Fylkeskommunene skal, i samråd med fylkesmannen, så langt det er mulig veilede og gi kommunene nødvendig støtte til å sikre barn og unges interesser i kommunens planarbeid i henhold til pkt. 4 og 5 i disse retningslinjene.

Fylkeskommunen og fylkesmannen skal, der det er nødvendig for å ivareta formålet med pkt. 5, gi uttalelse og eventuelt framsette innsigelser til kommuneplan og reguleringsplan/bebyggelsesplan. Fylkesmannen skal ved utøvelse av sin virksomhet etter plan- og bygningsloven påse at kravene til behandling i pkt. 4 er ivaretatt.

- c. Kommunene skal sikre at pkt. 4 og 5 i retningslinjene blir ivaretatt og klargjøre hvor i kommunen ansvaret med å følge opp retningslinjene skal ligge.

4. Krav til den kommunale planleggingsprosessen

Kommunen skal:

- a. Vurdere konsekvenser for barn og unge i plan- og byggesaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven.
- b. Foreta en samlet vurdering av barn og unges oppvekstmiljø for å innarbeide mål og tiltak i kommuneplanarbeidet.
- c. Utarbeide retningslinjer, bestemmelser eller vedtekter om omfang og kvalitet av arealer og anlegg av betydning for barn og unge, som skal sikres i planer der barn og unge er berørt.
- d. Organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge selv gis anledning til å delta.

5. Krav til fysisk utforming

Følgende skal vies spesiell oppmerksomhet:

- a. Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.
- b. I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:
 - er store nok og egner seg for lek og opphold
 - gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider
 - kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne.
- c. Kommunene skal avsette tilstrekkelige, store nok og egnet areal til barnehager.

- d. Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.

6. Endringer i retningslinjene

Mindre vesentlige endringer i retningslinjene kan foretas av departementet.

3. (Opphevet)

- 0 Kapittel 3 inneholdt tekst fra et rundskriv fra Miljøverndepartementet (T-1/95) fra 1995 som er opphevet. Teksten ble fjernet iht. e-post av 20. juni 2016 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

4. Utfyllende kommentarer til rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

Det anbefales forøvrig å se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 og Temasider om barn og planlegging på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider.

Punkt 1. Nasjonale mål for barn og unges oppvekstmiljø

Formålet med disse rikspolitiske retningslinjer og andre statlige planretningslinjer er å klargjøre nasjonale eller regionale interesser på områder der dette er nødvendig for å sikre at disse interessene blir ivaretatt i den kommunale og regionale planleggingen i hht [endring] av plan- og bygningsloven av 25. juni 2010 nr 48.

Rikspolitiske retningslinjene gir regjeringens syn på

- hvilke hensyn og interesser det skal legges særlig vekt på
- hvordan avveininger i konfliktsituasjoner skal foretas

De nasjonale mål angitt i punkt 1 er i samsvar med plan- og bygningslovens formål, angitt i § 1-1, og § 3-1 punkt e), og § 3-3, 3. ledd der det går frem at det ved planlegging etter loven spesielt skal legges til rette for å sikre barn gode oppvekstvilkår.

En av samfunnets største oppgaver er å legge til rette for at barn og unge vokser opp i trygge forhold, med voksenpersoner rundt seg som ivaretar grunnleggende behov og nærhet, og gode oppvekst- og nærmiljø. Gode nærmiljøer for barn og unge karakteriseres av god tilgang på trygge og varierte områder for lek og aktiviteter uten støy og forurensning.

Uttrykket barn og unge gjelder aldersgruppen 0-18 år (umyndige). Innenfor denne gruppen vil behov og forutsetninger være sterkt forskjellige, og tiltak for å sikre oppvekstvilkårene må vurderes ut fra de behov barn i ulike aldre har. Dette gjelder ikke minst for grupper med nedsatt funksjonsevne. Videre innebærer det også at kommunene skaffer seg innsikt om innvandrerbarns og unge innvandreres interesser.

Barn og unge er ikke rettighetshavere i formell forstand. De blir ikke varslet som grunneiere eller naboer og kan heller ikke alltid selv formulere eller ta opp sine krav. De har heller ikke økonomiske ressurser. Jo yngre barna er, desto mer avhengig er de av at de voksne ivaretar deres behov. Herunder å legge til rette for medvirkning.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge er gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven og gjelder planlegging og byggesaksbehandling etter denne loven. Ettersom retningslinjene gir overordnede mål for barn og unges oppvekstmiljø, kan de også brukes ved fortolkningen og praktisering av annet regelverk som skal ivareta samme mål.

Punkt 1 gir overordnede mål for barn og unges oppvekstmiljø, men gir en ramme for det virkeområdet rikspolitiske retningslinjer tar opp, dvs. planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Punkt 1 skal sikre et oppvekstmiljø med trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger på samme vis som arbeidsmiljøloven vil sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger.

Barn har ingen egen lov som sikrer dette. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge skal bidra til at dette ivaretas i planlegging og byggesaksbehandling.

Innholdet er i samsvar med nasjonale mål, som tidligere har kommet til uttrykk i stortingsmeldinger, handlingsplaner og offentlige utredninger om barn og unges oppvekstmiljø.

Se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 på departementets nettsider.

Punkt 2. Formålet med rikspolitiske retningslinjer (RPR) for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

Punkt 2 avgrenser retningslinjenes virkeområde til virksomhet etter plan- og bygningsloven.

Punkt 2 a. Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven

Punkt 2a presiserer at styringssignalene gjelder all plan- og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Planer etter plan- og bygningsloven omfatter kommuneplaner, kommunedelplaner, reguleringsplaner og bebyggelsesplaner på kommunalt nivå, og regionale planer som fylkesplaner og fylkesdelplaner.

Også overordnet planlegging, på regionalt nivå, er en viktig arena for å ta i bruk gode planprinsipper som bidrar til gode oppvekstmiljø. Herunder gjelder samordnet areal- og transportplanleggingen, tilrettelegge for fysisk aktivitet og helsefremmende samfunn ved sammenhengende grønnstrukturer med gode forbindelser til omkringliggende naturområder på tvers av kommunegrenser.

Punkt 2 b. Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling

Punkt 2b understreker at hensikten med retningslinjene er å støtte kommunene i deres arbeid for barn og unge. Retningslinjene gir kommunene et grunnlag for å utvikle en planleggingsprosess som sikrer at hensynet til barn og unge blir synliggjort og bedre ivaretatt.

Punkt 2c. Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser

Gjennom å oppfylle kravene om planprosess, kartlegging og dokumentasjon vil retningslinjene gi grunnlag for å foreta en avveining ved konflikter.

Retningslinjene vil bli lagt til grunn for vurdering av konfliktsaker som fremmes for sentral behandling etter plan- og bygningslovens § 12-10, § 12-11, § 12-12.

Punkt 3. Ansvarsforhold.

Det generelle ansvar for plan- og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven er gitt i loven.

Punkt 3 plasserer ansvaret for håndheving av og oppgaver knyttet til disse rikspolitiske retningslinjene.

Ansvarspunktet understreker behovet for samarbeid på tvers av sektorer og nivåer. Særlig viktig er det å få til et samarbeid mellom instanser med planfaglig kompetanse og instanser med kunnskap om barn og unges behov og situasjon.

Ansvarspunktet innebærer ikke at det må opprettes nye organer.

Punkt 3 a. Ansvar på statlig nivå

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede ansvar for generell oppfølging, utvikling og veiledning i forhold til disse retningslinjene.

På statlig plan forutsettes det etter punkt 3a et samarbeid mellom alle departementer som på ulike måter har ansvar for samfunnsutvikling, nærmiljø og oppvekstforhold, trafikkforhold, helseforhold, barn og unge.

Dette er viktig for at også statlige organer på regionalt nivå skal få veiledning og kunnskap om hvordan de kan bidra til å ivareta hensynet til barn og unge i planleggingen.

Punkt 3 b. Ansvar på regionalt nivå

- Fylkeskommunen og fylkesmannen skal veilede kommunene for å sikre at barn og unges interesser blir ivaretatt i kommunens planarbeid i henhold til punktene 4 og 5.

Med økt press på arealene og konflikter mellom ulike interesser, er det stort behov for at regionale myndigheter gjennom sin veiledning bidrar til økt forståelse for hvordan konflikter kan løses og hvordan man kan planlegge slik at barn og unges interesser ikke blir skadelidende.

Hensikten med veiledningen og støtten til kommunene er å stimulere til et planleggingsarbeid som fyller de prosess- og kvalitetskrav retningslinjene angir, slik at det ikke blir nødvendig å fremsette innsigelser.

Punkt 3 b forutsetter et nært samarbeid mellom fylkesmannen og fylkeskommunen, og som på statlig nivå forutsettes et samarbeid mellom andre berørte instanser på regionalt nivå (skoleverket, helsesektor, vegvesen mm).

Punkt 3 c. Ansvar på kommunalt nivå

Kommunens skal følge opp nasjonal politikk gjennom sin samfunns- og arealplanlegging.

Kommunestyret og den administrative leder har overordnet ansvar for planlegging på lokalt nivå jfr. PBL § 3-2 og § 3-3.

Kommunen har, som lokal planmyndighet det primære ansvaret for at disse retningslinjene blir lagt til grunn i planleggingen. Dette gjelder uavhengig av hvem som fremmer planforslaget.

Kommunen skal sørge for at all planlegging etter plan- og bygningsloven som foregår i kommunen er i tråd med rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging.

Det er en klar forutsetning at kommunenes planlegging for barn og unge gjennomføres i et tverrsektorielt samarbeid.

Dersom retningslinjenes punkt 4 og 5 ikke overholdes, kan fylkeskommunen og fylkesmannen fremme innsigelse.

Innsigelser, klager og dispensasjon.

Punkt 3 b tar også opp retten til å fremsette innsigelser.

Fylkeskommunen og berørt statlig myndighet har innsigelsesrett til planer etter plan- og bygningsloven § 5-4 og § 5-5.

Fylkesmennene har adgang til å reise innsigelser ut fra sitt fagansvar.

Kommunale arealplaner som er i strid med rikspolitiske retningslinjene skal gi grunnlag for å reise innsigelser.

Retningslinjene understreker at fylkeskommunens faglige ansvar i slike saker omfatter barn og unges interesser og at fylkeskommunens innsigelsesrett også knytter seg til disse interessene.

Retningslinjene understreker at også barne- og ungdomsperspektiv må tas med i de planfaglige vurderinger som likevel gjøres.

Retningslinjene vil bli lagt til grunn for vurdering av konfliktsaker som fremmes for sentral behandling etter plan- og bygningslovens § 12-10, § 12-11, § 12-12.

Klage

Ansvar for behandling av klagesaker er ikke tatt spesielt opp i punkt 3. Her følges generelle bestemmelser jf rundskriv T-2/04 om Klage og innsigelse.

Dispensasjon

I plan- og bygningsloven av 25. juni 2010 nr 48 § 19-1 fremgår: «Dispensasjon krever grunnlagt søknad. Før vedtak treffes skal naboer varsles på den måten som er nevnt i § 21-3». Og videre: «Regionale og statlig myndigheter hvis saksområde er direkte berørt, skal få mulighet til å uttale seg før dispensasjon gis.»

Fylkesmannen og fylkeskommunen og andre statlige myndigheter skal ved behandling av dispensasjonssøknad vurdere forholdet til disse retningslinjer.

Punkt 4. Krav til den kommunale planprosessen

Punkt 4 stiller krav til den kommunale planprosessen.

Kravene i punkt 4 skal sikre at barn og unges situasjon kommer på den politiske dagsorden i kommunene når plansaker diskuteres, og slik integreres i all kommunal planlegging - og byggesaksbehandling.

Punkt 4a. Vurdere konsekvenser for barn og unge i plan- og byggesaksbehandlingen etter plan- og bygningsloven.

En vurdering av planenes konsekvenser for barn og unge i den enkelte sak, vil kunne gi en bedre saksframstilling og bringe barne- og ungdomsspørsmål inn i den politiske diskusjonen og øke bevisstheten om barn og unges situasjon.

Et godt beslutningsgrunnlag er avhengig av at konsekvensene både for mindre barn og unge blir tilstrekkelig belyst.

Se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 på departementets nettsider.

Punkt 4b. Foreta en samlet vurdering av barn og unges oppvekstmiljø for å innarbeide mål og tiltak i kommuneplanarbeidet.

Gjennom arbeidet med overordnet planlegging på kommuneplannivå skal kommunene få oversikt over tilstanden i kommunen.

Kommunene skal foreta en vurdering av hvordan oppvekstmiljøet er for barn og unge rundt om i sin kommune.

Slik får kommunen kunnskap om *hvor* i kommunen det er behov for tiltak og hvilke tiltak som er nødvendig for å skape og/eller sikre gode oppvekstmiljø og nærmiljø for barn og unge.

Kommunene bør også få innspill fra befolkningen om hvordan man får til gode oppvekstmiljø.

Kommunen avgjør hvordan de skal få frem en slik samlet vurdering.

Dette innarbeides i kommuneplanarbeidet.

Se mer om konsekvensutredninger i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 på departementets nettsider.

Punkt 4c. Utarbeide bestemmelser og retningslinjer om omfang og kvalitet av arealer og anlegg av betydning for barn og unge, som skal sikres i planer der barn og unge er berørt

På bakgrunn av gjennomføring av punktene 4 a og 4 b i disse retningslinjene kan kommunen utarbeide utfyllende bestemmelser og retningslinjer til kommuneplanens arealdel. Disse vil bidra til å legge til rette for og sikre at de mål og tiltak som fremkom at disse, blir ivare tatt i kommuneplanen.

Utarbeidelse av utfyllende bestemmelser til kommuneplanens arealdel og retningslinjer vil forenkle den kommunale behandling av enkeltsaker. Forslag til planer skal følge de bestemmelser som er gitt i kommuneplanen.

Detaljerte retningslinjer om fysiske forhold må utformes av den enkelte kommune, slik at de kan tilpasses lokale forhold.

Bestemmelsene må være rettslig forankret i plan- og bygningsloven. I henhold til plan- og bygningsloven kan kommunen vise arealformål og underformål som angitt i § 11-7, nummer 1-6.

Videre kan kommunen vedta generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel som angitt i § 11-9, se særlig nr 4, 5 og 6 som omhandler grønnstruktur og leke- ute og oppholdsplasser

Videre kan det i medhold til plan- og bygningsloven § 12-5, § 12-7 gis bestemmelser om arealformål og til arealformålene i reguleringsplaner.

For mer detaljer se i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 på departementets nettsider.

Ved utarbeidelsen skal det legges vekt på kravene til fysisk utforming i punkt 5.

Punkt 4d. Kommunen skal organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge selv gis anledning til å delta.

Barn og unge berøres ofte av planer selv om de ikke faller inn under den gjengse forståelse av begrepet « berørt part ». Punkt 4d oppfordrer spesielt til å trekke barn og unge selv mer aktivt inn i planleggingen.

I Plan- og bygningsloven av 2010 ble krav til medvirkning fra barn og unge ytterligere forsterket i § 5-1:

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et spesielt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

For å sikre reell medvirkning er det viktig at barn og unge blir trukket med tidlig i planprosessen. Erfaringsmessig er det vanskeligere å bli hørt og tatt hensyn til dersom ens synspunkter fremmes sent i planprosessen.

Det er viktig at de personer, grupper eller instanser som kan representere barn og unges sak, også gis anledning til å fremme synspunkter. Dette bør imidlertid ikke komme som en erstatning for barn og unges egen mulighet for å delta og uttale seg.

Krav til medvirkning og deltaking er også et krav barn og unge har etter FN's konvensjon for barns rettigheter (barnekonvensjonen). Konvensjonens artikkel 12 sier at barnet har rett til å si sin mening og bli hørt i alt som vedrører det.

Se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven* T-1513 på departementets nettsider.

Innsigelsesretten gjelder også prosesskravene gitt i punkt 4.

Dersom ikke prosesskravene i punkt 4 overholdes, kan dette gi grunnlag for å påberope feil saksbehandling i forbindelse med utarbeidelse av planer etter plan- og bygningsloven.

Punkt 5. Krav til fysisk utforming

Retningslinjenes punkt 5 angir hvordan man ved god planlegging og planutforming kan oppnå og sikre trygge og sunne oppvekst- eller lekemiljø.

Punkt 5 a og b angir egenskaper ved arealer som barn skal kunne bruke:

Punkt 5 a.

Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.

Punkt 5 b.

I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Dette forutsetter blant annet at arealene:

- er store nok og egner seg for lek og opphold
- gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider
- kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir muligheter for samhandling mellom barn, unge og voksne.

Barn er den gruppen i befolkningen som bruker utearealene mest, og for dem har nærmiljøet stor betydning. Fordi barns aksjonsradius er begrenset er tilgjengelighet og gode atkomstmuligheter til arealer og anlegg for daglig fysisk aktivitet og friluftsliv i nærmiljøet er særdeles viktig. Vi tenker her på at arealene skal nås til fots og eller på sykkel.

Kravene i punkt 5 a og b blir viktigere og viktigere etter som byer, tettsteder og kommune- og bygdesentra fortettes. Vi vet at mindre barn ikke har forutsetninger for å mestre kompliserte trafikksituasjoner og at det derfor er svært viktig med trafikksikre arealer og ferdselsårer. Særlig hensyn må også tas da vi vet at barn er særlig utsatt for helseskader som følge av luftforurensning.

Kravene i punkt 5a og b er generelle og peker bare på forhold som skal tas hensyn til og vurderes. De gir imidlertid ikke veiledning om hvordan kravene kan ivaretas i ulike typer områder

Kravene konkretiserer likevel forhold som eventuelle innsigelser, protester, klager eller merknader til planer og enkeltsaker må vurderes ut ifra.

Se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven T-1513* på departementets nettsider.

Punkt 5 c. Kommunene skal avsette tilstrekkelige, store nok og egnet areal til barnehager.

Det er viktig for kommunen å sikre arealer i takt med utbygging, tilflytting og den demografiske utvikling i kommunen. Kommuneplanarbeidet er en arena der slike forhold bør og skal vurderes, og arealer avsettes. For å sikre samtidighet kan man bruke rekkefølgebestemmelser.

Se mer i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven T-1513* på departementets nettsider.

Det bør velges ut arealer som sikrer at barnehagen blir en integrert del av lokalmiljøet med muligheter for gjensidig kontakt, og sambruk med andre institusjoner og felles friområder i lokalsamfunnet, som nærhet til grøntstruktur, grøntdrag m.v.

Nærhet til lokalmiljøet vil også kunne bidra til redusert behov for transportering av barna til barnehagen.

Punkt 5 d.

Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.

Punkt 5d om erstatningsarealer har til hensikt å forhindre at lekearealer betraktes som reservearealer for utbyggingsformål.

Svært mange av plankonfliktene i tilknytning til barn går nettopp på at lekeområder tas i bruk til andre formål. Dette gjelder både naturlige lekeområder (skogholt, ubebygde tomter, løkker o.l. der barn leker og har gode utfoldelsesmuligheter), og arealer som er spesielt regulert til lek eller utendørs opphold. Selv om barn og unge har brukt et område i generasjoner, får de ikke «hevd» på det.

«Fullverdig erstatningsareal» betyr at de nye arealene som gis som kompensasjon, skal fylle kravene i punkt 5a og b.

I punkt 5 d siste setning står det «eller dersom omdisponering av arealer egnet for lek ... »). Bestemmelsen legger til grunn at dette gjelder omdisponering av arealer som er egnet for lek, enten arealet er regulert eller uregulert.

Punkt 5d gjelder alle slags omdisponeringer, dvs. både utbygging og omregulering. De gjelder også uavhengig av om endringene skjer som vesentlig eller mindre vesentlig reguleringsendring, eller som dispensasjon fra gjeldende regulering. Det er viktig å presisere dette.

Erfaringsmessig er faren for at barns og unges interesser skal tilsidesettes særlig stor i dispensasjonssaker og ved mindre vesentlige reguleringsendringer. I disse saker følger en ikke samme prosedyre mht. offentlighet og samarbeid med andre etater som ved vanlige planer. Det finnes heller ikke klare regler for hva som kan betraktes som en mindre vesentlig endring ut fra hensynet til barn og unge.

Retningslinjene tar utgangspunkt i faktisk bruk av arealet eller arealets nytteverdi for lek og opphold, og ikke i de formelle eller reguleringsmessige forhold som gjelder for arealer. Det er bruks- eller nytteverdien som er relevant for barn og unge og ikke hva arealet faktisk er regulert til, om det er regulert eller uregulert og hvem som eier det.

Kravet til erstatningsareal vil ikke gjelde ethvert areal som er egnet for lek, men skal sikre at slike områder ikke blir tatt til utbygging før en har forvissnet seg om at de generelle kravene til lekemuligheter i punkt 5a og b kan oppfylles, og på hvilken måte dette skal skje.

I konfliktsaker vil det gjerne være forskjellig syn på om arealer faktisk er i bruk eller ikke. Barneombudet har hatt saker der barn og unge hevder at de bruker et lekeareale som står i fare for å bli regulert til annet formål, mens de som er ansvarlige for reguleringen hevder at arealet overhodet ikke brukes av barn og unge.

I denne type saker er det derfor spesielt viktig å kartlegge den faktiske bruk av arealene. Her vil medvirkning fra barn og unge være viktig. (jf. punkt 4d). Metoder for kartlegging av barn og unges faktiske bruk av arealene også mht til bruk i ulike årstider, vil her være nyttige.

Formuleringen om «fremtidens behov» viser til problemet med at antall barn i et område varierer over tid. En kan derfor ikke bare ta hensyn til de barn som til enhver tid bor i et område, men må også sikre fremtidige barnegenerasjoners behov. Forslag til omdisponering av lekeareal kommer lettere fram i perioder med lavt antall barn i et område.

Kommuneplanens forutsetninger mht utbyggingsmønster bør derfor ha et langsiktig perspektiv gjerne på 30-50 år slik at slike situasjoner unngås. Krav til lekeområder bør stilles uavhengig av dagens situasjon..

En omdisponering vil være irreversibel, og det understreker behovet for en reell vurdering av om dette vil gavne både dagens og fremtidige barnegenerasjoner.

Se mer om medvirkning og barnetråkk i på temasiden Barn og unge på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettside og i *Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven T-1513* på departementets nettsider.

VOLDA KOMMUNE

Servicekontoret

Sektor for utvikling for kunngjering av planvedtak

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2016/1096	8258/2017	2016006	SVK/ SONHAV	26.06.2017

MELDING OM POLITISK VEDTAK - PLANID 2016006 - DETALJREGULERINGSPLAN FOR SEVRINHAUGEN/DOKTORHAUGEN GBR 19/24 MF.L.

Vi melder med dette frå at kommunestyret den 22.06.2017, hadde føre ovannemnde som sak PS 76/17, der det vart gjort slikt vedtak:

Detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12.

Oversendingsframlegg:

Kommunestyret ber rådmannen vurdere trafikkregulerande tiltak på Severinhugen, med særskild omsyn til bebruarane i området.

Grunngjeving:

Teneleg uteareal for bebruarane sør på Severinhaugen er allereie i dag eit knappheitsgode. Trafikkreguleringa i området mellom Ottamarka og Seljebakken er mangelfull, utan tydelig avgrensa køyrefelt og med sporadisk oppmerka parkeringsareal. Med ytterligare fortetting av dette området må ein rekne med auka trafikk. For å sikre tryggare rammer for bornehageborn, eldre og funksjonshemma er det etter vårt syn viktig at ein ser på om trafikkreguleringa i området kan gjerast på ein betre måte.

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Volda kommune, servicekontoret

Sonja Håvik
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Jeanette Brandal – sakshandsamar eigedomsavdelinga
Kjell Magne Rindal - eigedomssjef
Per Heltne – sakshandsamar utviklingssektoren

Postadresse:
Stormyra 2
6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058701

Telefaks:
70058701

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltné

Arkivsak nr.: 2016/1096

Arkivkode: 2016006

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
98/17	Formannskapet	13.06.2017
76/17	Kommunestyret	22.06.2017

PLANID 2016006 - DETALJREGULERINGSPLAN FOR SEVRINHAUGEN/DOKTORHAUGEN GBR 19/24 MF.L.

Handsaming:

Per Svein Krøvel reiste spørsmål om sin habilitet, han er far til mogleg brukar av bustadane, jf. fvl. § 6, 2.ledd. Han tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Sølvi Dimmen reiste spørsmål om sin habilitet, ho er mor til mogleg brukar av bustadane, jf. fvl. § 6, 2.ledd. Ho tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmål om habilitet.

Røysting habilitet

Per Svein Krøvel vart samrøystes kjent inhabil.

Sølvi Dimmen vart samrøystes kjent inhabil.

Øyvind Festø kom med slikt tilleggsframlegg:

Kommunestyret ber rådmannen vurdere trafikkregulerande tiltak på Severinhugen, med særskild omsyn til bebruarane i området.

Grunngjeving:

Teneleg uteareal for bebruarane sør på Severinhugen er allereie i dag eit knappheitsgode. Trafikkreguleringa i området mellom Ottamarka og Seljebakken er mangelfull, utan tydelig avgrensa køyrefelt og med sporadisk oppmerka parkeringsareal. Med ytterligare fortetting av dette området må ein rekne med auka trafikk. For å sikre tryggare rammer for bornehageborn, eldre og funksjonshemma er det etter vårt syn viktig at ein ser på om trafikkreguleringa i området kan gjerast på ein betre måte.

Øyvind Festø kom med framlegg om at tidlegare fremja framlegg, vert endra til eit oversendingsframlegg.

Røysting (25 røysteføre):

Framlegget frå Øyvind Festø vart samrøystes vedteke, som eit oversendingsframlegg.

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedteken.

Vedtak i kommunestyret - 22.06.2017

Detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12.

Oversendingsframlegg:

Kommunestyret ber rådmannen vurdere trafikkregulerande tiltak på Severinhugen, med særskild omsyn til bebruarane i området.

Grunngjeving:

Teneleg uteareal for bebruarane sør på Severinhaugen er allereie i dag eit knappheitsgode. Trafikkreguleringa i området mellom Ottamarka og Seljebakken er mangelfull, utan tydelig avgrensa køyrefelt og med sporadisk oppmerka parkeringsareal. Med ytterligare fortetting av dette området må ein rekne med auka trafikk. For å sikre tryggare rammer for bornehageborn, eldre og funksjonshemma er det etter vårt syn viktig at ein ser på om trafikkreguleringa i området kan gjerast på ein betre måte.

Per Svein Krøvel og Sølvi Dimmen tok sete.

Handsaming:

Sakshandsamar Per Heltne var til stades under handsaminga av saka.

Røysting (ni røysteføre):

Tilrådinga frå administrasjonen fekk 8 røyster og vart vedteken, Øyvind Festø røysta imot.

Tilråding i formannskapet - 13.06.2017 til kommunestyret:

Detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12.

Administrasjonen si tilråding:

Detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12.

Vedlegg:

1. Reguleringsplankart, datert 1.06.2017.
2. Reguleringsføresegner, sist datert 1.06.2017.
3. Planomtale, sist datert 1.06.2017.
4. ROS-analyse, datert 5.9.2016.
5. Merknad frå Kommunalt råd for funksjonshemma, datert 24.10.2016.
6. Merknad frå NFU Ørsta Volda lokallag, datert 3.11.2016.
7. Merknad frå LLP, avd. Søre Sunnmøre, datert 10.11.2016.
8. Merknad frå Bjørn Sævik, datert 14.11.2016.
9. Brev frå Bjørn Sævik, registrert 5.1.2016.
10. Uttale frå Møre og Romsdal fylkeskommune, datert 11.11.2016.
11. Uttale frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 15.11.2016.
12. Sak til formannskapet 20.9.2016, f-sak 155/16.
13. formannskapssak 29.11.2016
14. Kommunestyresak 177/16, 15.12.2016

Samandrag av saka:

Framlegg til detaljreguleringsplan for området har blitt utarbeidd av Volda kommune med grunnlag i kommunedelplan for Volda sentrum.

Planarbeidet og prosess er gjennomført i samsvar med reglane i plan og bygningslova kap 12, fram til vedtak om offentleg ettersyn og søknad om rammeløyve for planlagde bustader . Offentleg ettersyn vart gjennomført i perioden 35.09.2016 til 16.11. 2016.

Sak om vidare handsaming etter offentleg ettersyn vart fremja for Formannskapet for slutthandsaming til møte den 29.11.2016.

Saka vart tilrådd og sendt kommunestyret for handsaming.

Saka vart handsama i sak 177/16 den 15.12.2016.

Vedtak : *saka vert utsett.*

Bakgrunn for utsettingsvedtaket var m.a. at ein ynskte ny gjennomgang av planlagde bygg på området og eit nærare samråd med aktuelle bebuarar og deira familiar om utforming, og der også alternative lokaliseringar var nærare vurdert.

Eigedomsavdelinga og pleie og omsorgavd har i samråd med dei aktuelle pårørande kome til at utbygging på Doktorhaugen ut frå ei samla vurdeirng er mest tenleg ved at dette alternativet som raskast kan realiserast.

Det er også funne løysingar for auka bustadstorleik i samråd med partane.

Dette resultere i at det no vert lagt opp til 4 og ikkje som tidlegare 5 bustader innan planområdet.

Endeleg teikningar for justert byggeprosjekt er ikkje ferdige enno, og søknad om rammeløyve er trekt .(jf. tidlegare varsla samtidig handsaming av plan og byggesak).

Plandokumenta er justerte i høve til desse endringane.

For reguleringskart og føresegner medfører dette berre mindre endringar.

Justert plan datert 1.06.2017 vert tilrådd godkjent.

Saksopplysningar/fakta:

Ein viser til tidlegare handsaming av reguleringssaka i formannskapet den 29.11.2016 og i kommunestyret den 15.12.2016.

Kommunestyret gjorde fylgjande vedtak: **Saka vert utsett.**

Tilrådinga frå formannskapet var slik:

1. *Kommunestyret godkjenner i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12, detalj-reguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl., med tilhøyrande reguleringsføresegner, sist datert 21.11.2016.
Dette er eit enkeltvedtak, som kan påklagast, jf. plan- og bygningslova, § 1-9 og Forvaltningslova kapittel VI innan tre veker frå kunngjering.*
2. *Kommunestyret vil kome attende med eiga sak før utbygging av området.*

Ein la gjennom slikt framlegg til vedtak opp til at reguleringsplanen kunne vedtakast, medan ein kunne ta att sjølv utbyggingssak på området seinare, etter betre avklaring med mellom eigedomsavd/Pleie og omsorg og dei aktuelle bebuarar/pårørande.

Det har slik ein forstår i etterkant vore ein god dialog i høve bygging av slike bustader.

Alternativ lokalisering og utbyggingsformer har vore vurdert.

I notat datert 25.04.2017 frå Eigedomsavdelinga i kommunen heiter det såleis:

"REGULERING - DOKTORHAUGEN

Det er fleire vaksne funksjonshemma som har behov for eigen bustad. Det er avsett midlar i budsjettet for bygging av 5 bustader. Desse har vore planlagt lokalisert til Doktorhaugen. Reguleringsplan for området vart utsett i kommunestyret i K-sak ut frå at det var behov for nærare avklaring rundt lokaliseringa. Det har vore nytt møte med alle pårørande til stades for å målbære borna deira sine behov og ulike alternativ for lokalisering av bustadene.

Alternativa til lokalisering til Doktorhaugen kan vere:

- kommunen erverver tomt og byggjer bustader
- kommunen gjennomfører konkurranse for kjøp av bustader

Alternativet med erverv av tomt vil ta tid med ervervsprosess, regulering mv. Det er usikkerheit knytt til om det er eigna tomt å oppdrive i rimeleg nærleik til tenestebase. Alternativet med konkurranse og kjøp av leilegheiter/bustader vil også ta tid. Ein vil ha mindre styring med prosjektet når det gjeld lokalisering utover grense for geografisk omkrins frå tenestebase. Dette inneber at alle forhold må vere avklart gjennom kontrakt med private.

Det vert lagt vekt på å finne løysingar som brukarar/pårørande kan samle seg om, og som samtidig legg til rette for at kommunen kan yte gode og effektive tenester.

Etter ei samla vurdering var Doktorhaugen det alternativet som dei pårørande samla seg om, då dette er det raskaste alternative for å føre opp nye omsorgsbueiningar. I dialog med dei pårørande kom ein fram til ein konklusjon ved å føre opp 4 bueiningar i staden for 5. Dei pårørande er med i den nye prosjekteringsfasa ved omteikning til 4 bueiningar, og er med på

å påverke disponeringa av buarealet. Bueiningane og avstand til nabotomt vert større, samt bebygd areal på tomt vert noko mindre.

Det er med dette grunnlag for å leggje fram reguleringsplanen for slutthandsaming. Det er viktig å få framdrift i prosessen, og samtidig sikre god dialog i planlegginga mellom prosjektleiing, arkitekt og brukarar/ pårørande."

Med grunnlag i dette vurderer administrasjonen at det er grunnlag for fremjing av reguleringssaka for slutthandsaming.

Det er også i denne prosessen funne løysingar for auka bustadstorleik i samråd med partane. Dette resultere i at det no vert lagt opp til 4 og ikkje som tidlegare 5 bustader innan planområdet.

Endeleg teikningar for justert byggeprosjekt er ikkje ferdige enno, og søknad om rammeløyve er trekt (jf. tidlegare varsla samtidig handsaming av plan og byggesak).

I justert planomtale har vi teke inn dei førebels utarbeidde planteikningar for no aktuell utbygging på området.

Dette vil no ikkje vere ein juridisk bindande del av plan, men vil bli byggesøkt som eiga sak.

Gjennomført planprosess

Det vart halde oppstartsmøte på Volda rådhus 28.6.2016. På møtet drøfta ein avgrensing av planområdet, konsekvensutgreiing, ROS mm. Føresetnader for det vidare arbeidet var også tema. Planarbeidet blei varsla igangsett ved annonse i avisa Møre 2.7.2016, og informasjon på kommunen si heimeside. Høyringsinstansane, grunneigarar og naboar vart varsla med eige brev, datert 29.6.2016. Frist for å kome med innspel til planarbeidet var sett til 22.8.2016. Det kom inn 6 innspel i samband med varsel om oppstart av planarbeidet.

Formannskapet vedtok i møte 20.9.2016 (f-sak 155/16), å leggje forslag til detaljreguleringsplan ut til offentleg ettersyn. Frist for å kome med innspel til planforslaget var sett til 16.11.2016.

Felles plan og byggesak

Kommunen har tidlegare lagt til rette for felles plan- og byggesak i samsvar med plan- og bygningslova, § 1-7 (jf. § 12-15 og § 21-4). På grunn av uvisse knytt til utforming av forprosjektet, er det ikkje lenger føremålstenleg med felles plan- og byggesak. Søknad om rammeløyve er såleis trekt.

Dette medfører ikkje endringar i plankart.

Merknader i samband med offentlig ettersyn

I samband med offentlig ettersyn kom det inn 6 merknader til planforslaget.

Kommunalt råd for funksjonshemma (datert 24.10.2016), stiller spørsmål ved om det er vurdert andre tomter for lokalisering av bustadene. Dei viser til kommunale tomter på Bratteberg og Rotset (Bømarka). Rådet gir klart uttrykk for at dei meiner det er uheldig med fortetting av bustader på Sevrinhaugen/Dokterhaugen. Ei utbygging som skissert vil kunne gi eit institusjonsprega bumiljø. Rådet hevdar leilegheitene er små og lite eigna for rullestolbrukarar.

Kommentar:

Eigedomsavdelinga har i samarbeid med omsorgsavdelinga vurdert fleire lokalitetar med omsyn til plassering av omsorgsbustadane, deriblant ei kommunal tomt på Bratteberg. Alternativa vart lagt fram for dei pårørande, som gjekk for Dokterhaugen. Dokterhaugen er sentrumsnært med kort veg til offentleg kommunikasjon.

Det er også kort veg til butikkar og andre sentrumsfunksjonar. Dei pårørande la vekt at området framstår som eit trygt nabolag, med kort veg til offentlege døgntenester. Brukarane av bustadane har ikkje bil, og det vil vere positivt for dei å ha kort veg til funksjonar i sentrum.

Nemnde tomteareal på Rotset (Bømarka) er i kommunedelplan for Volda sentrum, lagt ut som utvidingsareal til Bømarka barnehage.

Tomta på Bømarka ligg vesentleg lenger vekk frå sentrum. Det er også lenger avstand til offentlege døgntenester. Arealet på Bømarka er i privat eige og ikkje regulert til bustadformål. Kommunen held fast ved at ein i alle høve har behov for å sikre areal for utbygging av omsorgsbustader ved Sevrinhaugen/Dokterhaugen.

Kommunen bør vurdere om ein i kommuneplanssamanheng skal sikre seg arealet ved Bømarka.

Råd for funksjonshemma har vore involvert i prosessen. I tillegg har det vore fleire møte (individuelle og felles) med pårørande til dei som har søkt om kommunal bustad.

Planmynde har utarbeidd forslag til detaljreguleringsplan etter tinging frå Eigedomsavdelinga. Ein føreset at prosjektet tilfredsstiller krav til universell utforming.

Eg viser elles til notat datert 25.04.2017 frå eigedomsavdelinga.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) Ørsta Volda lokallag, datert 3.11.2016, meiner det er uheldig at Volda kommune planlegg ytterlegare fortetting av omsorgsbustader. Dei viser til at det er i strid med nasjonale føringar. Samstundes oppfordrar lokallaget kommunen til å tenkje langsiktig. Laget slår fast at det vil vere behov for meir sentrumsnære areal for bustader til menneske med nedsett funksjonsevne i framtida. Laget oppfordrar kommunen til å vurdere alternativ lokalisering for prosjektet. NFU stiller spørsmål ved om kommunen har kvalitetssikra planløyisinga for bustadane. Gnr. 19, bnr. 24, bør etter NFU si vurdering liggje som grøntareal for dei som bur i området.

Kommentar:

Det vert vist til kommentar til merknadene ovanfor. Det er behov for areal til sentrumsnære omsorgsbustader i dag. Difor er det viktig å få på plass detaljreguleringsplan som mogleggjer bygging av slike bustader.

Eg viser elles til notat datert 25.04.2017 frå eigedomsavdelinga.

Landsforeningen for pårørende innen psykisk helse, (LLP), datert 10.11.2016, meiner det er uheldig å fortette ytterlegare i området ved Sevrinhaugen/Dokterhaugen. Dei viser til at det er i strid med nasjonale føringar. LLP hevdar dei prosjekterte bustadane er små og at dei neppe oppfyller krava til areal for bruk av t.d. rullestol (jf. universell utforming). LLP meiner gnr. 19, bnr. 24 bør nyttast til aktivitets- og friluftstad for større trivsel for dagens bebuarar. Avslutningsvis oppmodar LLP Volda kommune å gå i dialog med tomteeigar/ev. utbyggjar, og byggje dei nye bustadane på Bømarka.

Kommentar:

Det vert vist til kommentar til merknad frå kommunalt råd for funksjonshemma ovanfor. Eg viser elles til notat datert 25.04.2017 frå eigedomsavdelinga.

Adv. Hove & Co på vegne av Bjørn Sævik, datert 14.11.2016, viser innleiingsvis til klagen hans på Volda kommune sitt rammeløyve (juni 2016) og merknader i samband med oppstart av reguleringsplanarbeidet (august 2016). Hove held fast ved klagen på rammeløyve og merknadene datert 24. august 2016.

Hove viser til kommunen si saksutgreiing ved utlegging til offentleg ettersyn (sak 155/16), der kommunen la til grunn at kommuneplanen sin arealdel, vedteken 18.6.2009, gjeld framom reguleringsplan for Fjordsynområdet (godkjent 30.3.2000). Hove hevdar at dette er stikk motsatt konklusjon i forhold til det ein annan klient av han formidla som syn/konklusjon frå Volda kommune si side, ein annan stad i kommunen, det plantilhøvet er tilsvarande.

Hove held fram og held fast ved at framlegget til reguleringsplan råkar eit friområde/fellesareal underlagt RPR FOR-1995-09-20-4146, jf. for eksempel pkt. 5d og 5b, samt merknader datert 24. august. Det vert også vist til Rundskriv T-1513. Hove meiner arealet er uerstatteleg og at det ikkje kan fjernast utan at det vert kompensert med fullverdig erstatningsareal. Hove slår fast at det ikkje er vist erstatningsareal og at kommuneplanen sin arealedel er underlagt same rettsreglar som reguleringsplan.

Hove meiner eigdommen til Sævik vil miste sollys (ettermiddagsol) på sentral uteplass mot vest. Vidare vil utsikten frå hovudvindauge i huset bli sterkt redusert, og utsikten frå stovevindauge vil bli bakveggen på bodene i prosjektet. Hove informerer om at Sævik sin veletablerte uteplass, vert liggjande heilt inntil omsorgsbustadane sin uteplass. Hove meiner det er uheldig, og at planar skal løyse konflikter og ikkje skape konflikter.

Hove informerer om at det går ein fjellrygg i bytet mot bnr. 25, som det må sprengast i. Sævik lurar på korleis dette er tenkt gjort utan at fjellet på nabotomta i aust vil sprekke. Sævik er uroa for at det vil verte vanskeleg å plante vegetasjon som skjerm mot nabotomta, på grunn av for lite rotfeste for vestleg vind.

Sævik meiner skisserte utbygging på Sevrinhaugen/Dokterhaugen, vil føre til eit konsentrert og stort institusjonsområde, som vil vere mindre tenleg for brukarane.

Hove slår fast at avstand frå nabogrense (bnr. 25) er langt under 4 meter. Hove hevdar det ikkje er grunnlag for slik avstand og at det ikkje vert akseptert. Sævik sin advokat påpeikar vidare at skisserte omsorgsbustader ikkje er i samsvar med § 2.1 a i forslag til reguleringsføresegner for området. Sævik meiner bygningane bryt med byggeskikken i området.

Advokat Hove viser til Bjørn Sævik sitt brev til Volda kommune 31. desember 2015, og ber om at det vert ein del av merknaden frå Sævik.

Kommentarar:

Kommunen har ingen kommentar til Hove sin påstand om forskjellshandsaming, då det ikkje er konkretisert kva saka gjeld, og vi såleis ikkje har konkret kjennskap til saka.

Volda kommune held fast på vurderinga som vart gjort i saksutgreiinga til formannskapet i sak 155/16.

For ordens skuld tek vi med vurderinga frå saka ved utlegging til offentlig ettersyn.

Sitat frå sak 155/16:

«Planområdet er i kommunedelplan for Volda sentrum (godkjent 18.6.2009) lagt ut til offentlig bygning (O5) og bustad.

Utsnitt fra kommunedelplan for Volda sentrum

I reguleringsplan for Fjordsynområdet (godkjent 30.3.2000) er området lagt ut til byggeområde, eldre-, omsorgsbustader (OB2) og offentlig friområde.

Utsnitt fra reguleringsplan for Fjordsynområdet

Det er kommuneplanen sin arealdel som gjeld for gnr. 19, bnr. 24. Noko som inneber at gnr. 19, bnr. 24 er lagt ut til bustadføremål. Det er difor ikkje formelt sett krav om erstatningsareal for friområde».

Til grunn for vurderinga låg at dersom det er motstrid mellom formål i planar, er det sist vedtekne plan som gjeld. Gnr. 19, bnr. 24 er lagt ut til bustadføremål og ikkje friområde. Det er difor ikkje formelt sett krav om erstatningsareal no. Eventuelt krav om erstatningsareal skulle vore framstilt i samband med omdisponering av arealet frå friområde til bustad i samband med kommunedelplan for Volda kommune i 2009.

I nærområdet er det fleire areal til leik/friområde. Øyra barnehage og Engeset barnehage like ved, er mykje nytta areal til leik og opphald for dei som bur i nærområdet, og for andre som sykklar/går/køyrer til desse områda. Det er elles kort veg til park og leikeareal ved

Samfunnshuset, Rådhuset og til ballplassane ved vidaregåande skule og høgskulen/Øyra skule.

Det er i reguleringsplanforslaget lagt til rette for oppføring av bygningar med mønehøgde inntil 5.5 meter og gesimshøgde inntil 3 meter. Grad av utnytting er sett til 40 % BYA. Det er snakk om relativt låge bygningar samanlikna med dei generelle reglane i plan- og bygningslova sin § 29-4, der det er lagt til rette for oppføring av bygg med maksimum gesimshøgde 9 meter og maksimum mønehøgde 8 meter. Det er også vesentleg lågare enn vanleg møne- og gesimshøgde i dagens reguleringsplanar for bustadområde.

Tap av sol, utsikt og avstand til uteplass er etter kommunen si vurdering ikkje meir enn det ein i dag normalt finn i bustadfelt i tettbygd strøk. Kommunen kan ikkje sjå at naboen vert påført ulemper som overskrir kva ein kan forvente ved fortetting i sentrum av Volda.

Volda kommune føreset at grunnarbeidet på gnr. 19, bnr. 24, vil bli gjennomført på ein forsvarleg måte.

Når det gjeld avstand til nabogrense, vert det vist til plan- og bygningslova sin § 29-4, sitat:
«Hvis ikke annet er bestemt i plan etter kapittel 11 eller 12, skal byggverk ha en avstand fra nabogrense som angitt i forskrift eller som minst svarer til byggverkets halve høyde og ikke under 4 meter».

Plan- og bygningslova slår fast at reguleringsplan kan fastlegge kortare avstand til nabogrense.

Paragraf § 2.1 i forslag til reguleringsføresegner har slik ordlyd, sitat:

«§ 2.1 Fellesføresegner

a) Bygningar skal plasserast innanfor byggegrensene vist i plankartet. Plankart og føresegner er bindande for plassering og utforming av bygningar og vegsystem. Ved handsaming av søknad om byggjeløyve skal kommunen sjå til at bygningane får god form og materialbruk. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar eller skjemmande fargar på bygg/anlegg. Ved søknad om byggeløyve skal det ligge føre teikningar eller anna visualisering som viser bustadbygg si plassering i terrenget og i høve til kringliggande bygningar.»

Søknad om rammeløyve er som nemnt trekt ogein finn ut frå dette ikkje grunn til å gå vidare inn på tilhøva til tidlegare byggesak.

Kommunen meiner omsyn til utforming og materialbruk er tilfredsstillande teke omsyn til i føresegner til plan, og noko som ein vil kome attende til ved byggesøknad som no vert eiga sak med tilhøyrande nabovarsling.

Ein viser elles til at gjeldande byggegrenser i plan er i samsvar med dei generelle reglane i PBL §29-4.

Momenta framført i brev av desember 2015, er etter kommunen si vurdering presentert og kommentert tidlegare i denne saka, og vert såleis ikkje nærare kommentert her. Brevet er lagt ved for ordens skuld.

Møre og Romsdal fylkeskommune (MRF), datert 11.11.2016, rår til at felles utomhus opphaldsareal blir sikra opparbeidd gjennom rekkjefølgjeføresegner. MRF informerer om at kulturavdelinga har gjennomført arkeologisk registrering i området. Det vart ikkje gjort funn av automatisk freda kulturminne.

Kommentar:

Opparbeiding av felles utomhusareal vert sikra ved at reguleringsføresegnene får følgjande tilføyning: «§ 3.1. *Felles utomhus opphaldsareal. Felles utomhus opphaldsareal for o_BKB2 skal opparbeidast samstundes med oppføring av omsorgsbustadene.*».

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 15.11.2016, har ingen merknader til planforslaget.

Vurdering:

Volda kommune har overordna behov for å leggje til rette for utbygging av tenester for høgare omsorgsnivå nær sentralbasen ved Omsorgssenteret. Dokterhaugen er ei tomt eigd av kommunen og ligg nær til dei øvrige omsorgstenestene.

Volda kommune har behov for nye bustader for personar med utviklingshemming. Bygging av bustadane er fastlagt gjennom Omsorgsplanen 2014-2017, og ligg inne i gjeldande økonomiplan. Planframlegget legg til rette for at det kan byggjast inntil 4 bustader.

Gjennom ulik vurdering av moglege tomter, er det konkludert med at det er ønskjeleg med ei samlokalisering av bustadane. Lokaliseringa på Dokterhaugen er gunstig med tanke på å utnytte felles ressursar for bemanning på Fjordsynområdet, og lokalisering i forhold til Volda sentrum.

Føremål med planarbeidet er å leggje til rette for bygging av fem bueiningar for menneske med psykisk funksjonshemming på gnr. 19, bnr. 24.

Eigedomsavdelinga har i samarbeid med omsorgsavdelinga vurdert fleire lokalitetar med omsyn til plassering av omsorgsbustadene. Etter samråd med potensielle brukargrupper, vart Sevrinhaugen/Dokterhaugen valt som lokalitet. Råd for funksjonshemma har vore involvert i prosessen. Det har og vore, både felles og individuelle møte med dei pårørande til dei som har søkt om kommunal bustad.

Ein viser elles til konklusjon i notat datert 25.04.2017.

Barn og unge

Forholdet til barn og unge er vurdert og ein kan ikkje sjå at område som i dag vert nytta av barn og unge kjem dårlegare ut i forslag til plan enn ved dagens situasjon. I nærområdet er det fleire areal til leik/friområde. Øyra barnehage og Engeset barnehage like ved er mykje nytta areal til leik og opphald for dei som bur i nærområdet, og for andre som sykklar/går/køyrer til desse områda. Det er elles kort veg til park og leikeareal ved Samfunnshuset, Rådhuset og til ballplassane ved vidaregåande skule og høgskulen/Øyra skule.

Naturmangfald

I samband med utarbeiding av plan er det gjennomført ein sjekk i Naturbasen til Miljødirektoratet og Artsdatabanken. Det er ikkje registrert artar eller naturtypar i planområdet. Etter kommunen si vurdering medfører ikkje planframlegget negative konsekvensar i høve til naturverdiar/naturmangfald.

ROS

Det er gjennomført ei generell ROS-analyse. Ein kjenner ikkje til at det er særskilte moment som medfører risiko eller sårbarheit.

Konklusjon:

Som det går fram av saksutgreiinga ovanfor, har kommunen vurdert alternativ til lokalisering og alternative utbyggingsmodellar.

Kommunen har valt Sevrinhaugen/Dokterhaugen, med bakgrunn i at det er ønskeleg med ei samlokalisering av bustader. Lokaliseringa er gunstig i høve til utnytting av felles ressursar for bemanning på Fjordsynområdet. Med omsyn til at brukarane ikkje disponerer bil, er det ein fordel at det er kort veg til ulike funksjonar i Volda sentrum.

Kommunen legg til grunn at omsorgsbustadane skal tilfredsstiller krav i høve til universell utforming, jf føresegnene til plan. Volda kommune har stor trong for sentrumsnære omsorgsbustader. Forslag til detaljreguleringsplan legg til rette for ei god og kostnadseffektiv utnytting av arealet på gnr. 19, bnr. 24.

Denne saka omhandlar regulering der ein fastset arealformålet og rammevilkåra for seinare utbygging. For kommunen er det overordna viktig at dette sentrale området ved sentralbasen for omsorgstenestene i kommunen vert sikra til omsorgsformål.

At ein gjennom prosess mot med pårørande til brukarane i den konkrete saka om bustader til vaksne funksjonshemma også no har konkludert med at dette er den mest tenlege, og raskast gjennomførbare alternativ er positivt.
jf notat datert 25.04.2017.

Tilråding:

Rådmannen rår i medhald av plan- og bygningslova, § 12-12, til at kommunestyret godkjenner detaljreguleringsplan for Sevrinhaugen/Dokterhaugen, gnr. 19, bnr. 24 mfl. med tilhøyrande reguleringsføresegner.

Plandokumenta er justerte i høve til desse endringane.

For reguleringskart og føresegner medfører dette berre mindre endringar.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Sektor Utvikling for kunngjering av planvedtak:

kopi:

- Eigedom ved Jeanette Brandal / Kjell Magne Rindal.

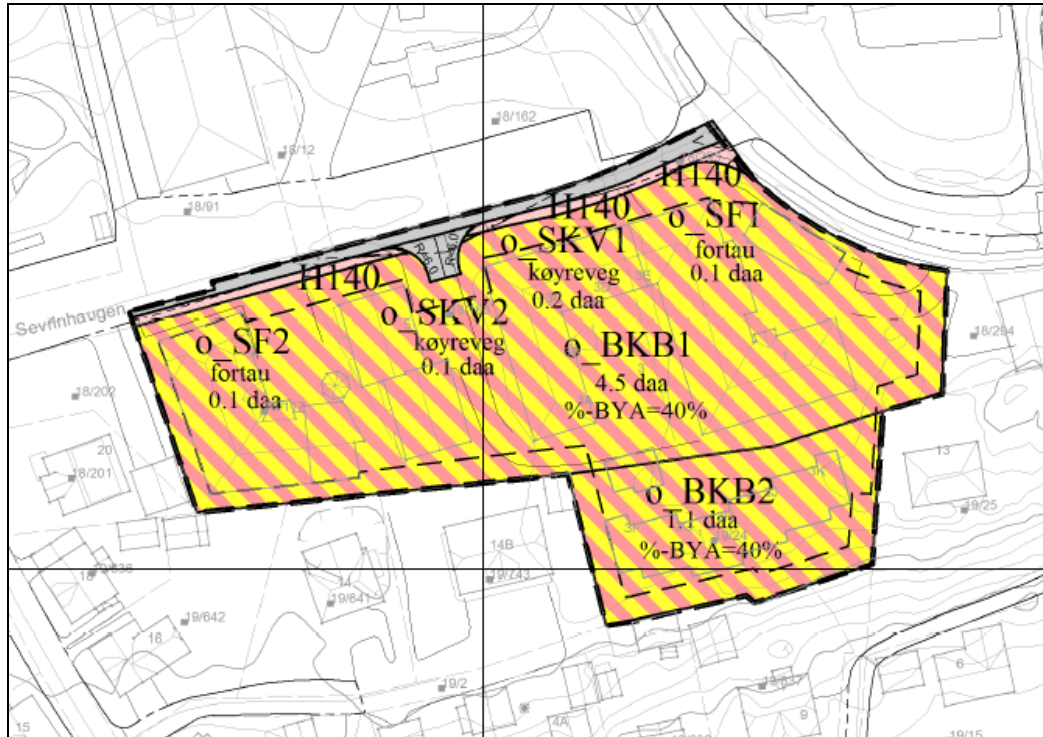
Klageinstans:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde.

VOLDA KOMMUNE

PLANOMTALE

DETALJREGULERINGSPLAN FOR SEVRINHAUGEN/DOKTERHAUGEN, GNR. 19, BNR. 24 MFL. I VOLDA KOMMUNE

Innholdsliste

Innholdsliste.....	- 2 -
1 Innleiing	- 4 -
1.1 Bakgrunn.....	- 4 -
1.2 Føremål med planarbeidet	- 4 -
1.3 Tiltakshavar, eigarforhold	- 4 -
1.4 Vurdering av konsekvensutgreiing	- 4 -
1.5 Felles plan og byggesak.....	- 4 -
2 Planprosess.....	- 5 -
2.1 Oppstartsmøte	- 5 -
2.2 Forvarsling	- 5 -
3 Planstatus.....	- 6 -
3.1 Kommuneplan/kommunedelplan.....	- 6 -
3.2 Reguleringsplan	- 6 -
4 Skildring av planområdet	- 7 -
4.1 Lokalisering	- 7 -
4.2 Avgrensing av planområdet	- 7 -
4.3 Dagens arealbruk.....	- 8 -
4.4 Staden sin karakter	- 9 -
4.5 Kulturminne og kulturmiljø.....	- 9 -
4.6 Rekreasjonsverdi, uteområde, barn og unge sine interesser	- 10 -
4.7 Trafikkforhold	- 10 -
4.8 Teknisk infrastruktur.....	- 10 -
4.9 Grunnforhold	- 11 -
4.10 Støy.....	- 11 -
4.11 Luftforureining	- 11 -
5 Skildring av planlagde omsorgsbustader	- 12 -
5.1 Prosess	- 12 -
5.2 Omsorgsbustadane	- 12 -
6. Skildring av reguleringsplanforslaget.....	- 14 -
6.1 Planlagt arealbruk	- 14 -
6.2 Reguleringsføremål.....	- 14 -
6.3 Gjennomgang av reguleringsføremål og skildring av løysingar.....	- 14 -
7 Verknader / konsekvensar av planframlegget.....	- 15 -
7.1 Overordna planar	- 15 -
7.2 Landskap, staden sin karakter og estetikk	- 15 -
7.3 Konsekvensar for naboar	- 15 -
7.4 Kulturminne og kulturmiljø.....	- 15 -
7.5 Naturverdiar og naturmangfald	- 15 -
7.6 Barn og unge sine interesser	- 15 -
8 Risiko og sårbarheit, ROS	- 16 -
8.1 Rasfare	- 16 -
8.2 Flaumfare.....	- 16 -
8.3 Vind.....	- 16 -

8.4 Støy.....	- 16 -
8.5 Luftforureining	- 16 -
8.6 Grunnforhold	- 16 -
8.7 Forureining i grunnen.....	- 16 -
8.8 Radon	- 16 -

Vedlegg:

- ROS-skjema

1 Innleiing

1.1 Bakgrunn

Volda kommune har behov for fem nye bustader for personar med utviklingshemming. Bygging av bustadane er fastlagt gjennom Omsorgsplanen 2014-2017, og ligg inne i gjeldande økonomiplan.

Gjennom ei vurdering av moglege tomter, er det konkludert med at det er ønskeleg med ei samlokalisering av bustadane. Lokaliseringa på Dokterhaugen er gunstig med tanke på å utnytte felles ressursar for bemanning på Fjordsynområdet, og lokaliseringa i forhold til Volda sentrum.

1.2 Føremål med planarbeidet

Føremålet med planarbeidet er å leggje til rette for bygging av bueiningar for menneske med psykisk funksjonshemming på gnr. 19, bnr. 24. Reguleringsplanen vert fremja som detaljplan, jf. Plan- og bygningslova § 12-3.

1.3 Tiltakshavar, eigarforhold

Volda kommune, ved teknisk sektor – eigedom er tiltakshavar. Planarbeidet vert utført av Sektor for Utvikling.

Følgjande eigedommar inngår i reguleringsplanen:

Gnr./bnr.	Heimelshavar
18/117 og 293 19/24	Volda kommune, Stormyra 2, 6100 Volda
18/163	Stine Skjemstad, Mælan 22, 7374 Røros Festar : Volda og Dalsfjord velferdslag

1.4 Vurdering av konsekvensutgreiing

Tiltaket er vurdert etter "Forskrift om konsekvensutgreiing" etter plan- og bygningslova. Ein har konkludert med at planlagt utbygging ikkje får vesentlege konsekvensar for miljø, naturressursar og samfunn. Planprogram og/eller konsekvensutgreiing er ikkje nødvendig i denne saka. Verknader av planen skal likevel skildrast i planomtalen, jf. Pbl. § 4-2.

1.5 Felles plan og byggesak

Ved planoppstart var det, etter som det då låg føre forprosjekt for 5 nye bustadar på området, tenkt å legge fram felles plan- og byggesak, i samsvar med plan- og bygningslova, § 1-7 (jf. § 12-15 og § 21-4). Det inneber då at plan- og byggesaka kunne bli varsla samstundes, og at kommunen kunnne fatte vedtak i byggesak like etter planvedtak.

Etter gjennomført offentlig ettersyn har ein kome fram til at utbyggingsprosjektet må endrast. I samråd med aktuelle bebuarar er tal einingar på området redusert til 4 og storleiken på kvar av desse er auka.

Endeleg teikningar/prosjektering for nye bustader er ikkje ferdig utarbeidd, så plan vert no vidareført som ei rein plansak. Byggesøknad vert så å fremje som eiga sak når plan er godkjent.

Vedlagt situasjonsplan for bustader er justert til samsvar med nytt planlagt utbyggingsvolum, men er berre illustrasjon til plan, ikkje juridisk bindande del av plan.

2 Planprosess

2.1 Oppstartsmøte

Det vart halde oppstartsmøte på Volda rådhus 28.6.2016. På møtet drøfta ein avgrensing av planområdet, konsekvensutgreiing, ROS mm. Føresetnader for det vidare arbeidet var også tema.

2.2 Forvarsling

Planarbeidet blei varsla igangsett ved annonse i avisa Møre 2.7.2016, og informasjon på kommunen si heimeside. Høyringsinstansane, grunneigarar og naboar vart varsla med eige brev, datert 29.6.2016. Frist for å kome med innspel til planarbeidet var sett til 22.8.2016. Det kom inn 6 innspel i samband med varsel om oppstart av planarbeidet.

3 Planstatus

3.1 Kommuneplan/kommunedelplan

Området er i kommunedelplan for Volda sentrum (godkjent 18.6.2009) lagt ut til offentlig bygning (O5) og bustad.

Utsnitt fra kommunedelplan for Volda sentrum

3.2 Reguleringsplan

I reguleringsplan for Fjordsynområdet (godkjent 30.3.2000) er området lagt ut til byggeområde. Eldre-, omsorgsbustader (OB2) og offentlig friområde.

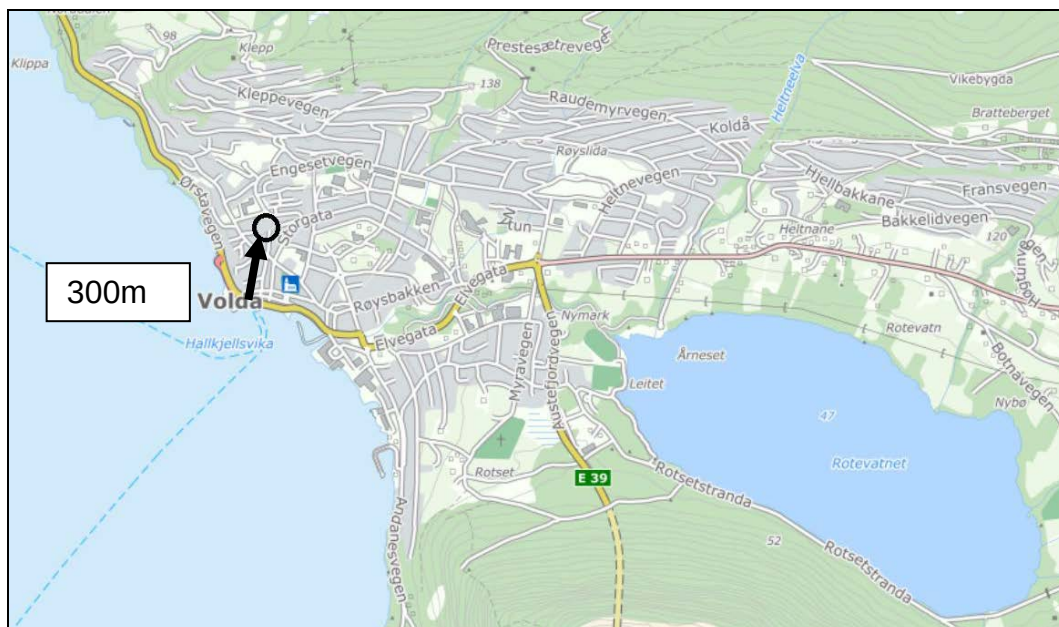
Utsnitt fra reguleringsplan for Fjordsynområdet

Etter kommunen si vurdering gjeld kommuneplanen sin arealdel framom reguleringsplanen i området.

4 Skildring av planområdet

4.1 Lokalisering

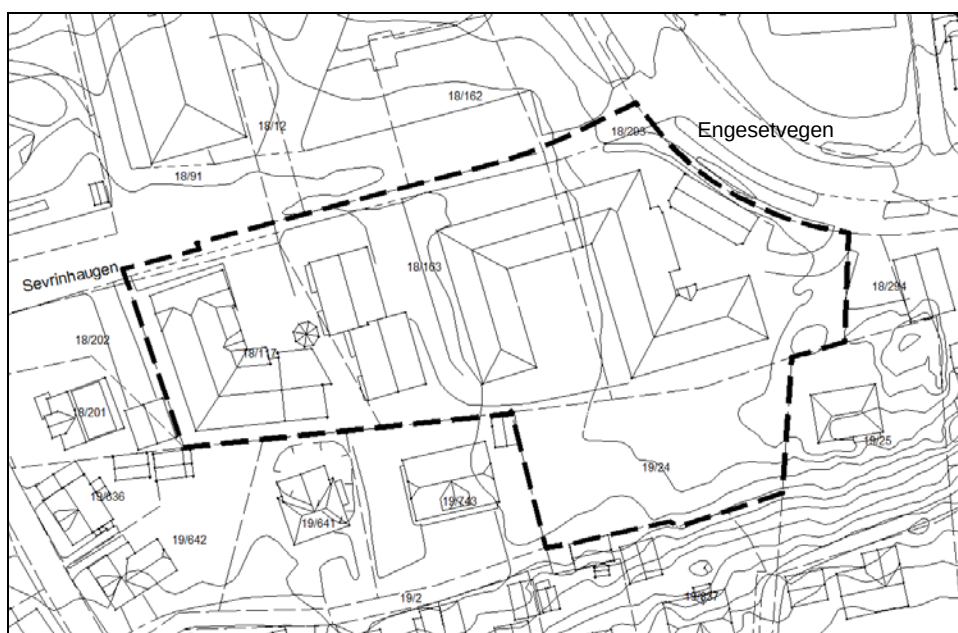
Planområdet ligg i Volda kommune, nærare bestemt på nedre Egset. Planområdet ligg i kort avstand til funksjonar i Volda sentrum. (butikk, legesenter, bibliotek, rådhus m.v innan ein radie på 300 m.

Lokalisering av planområdet

4.2 Avgrensing av planområdet

I nord grensar planområdet til Sevrinhaugen. I aust grensar området til Engesetvegen og frittliggjande bustadeigedomar. I vest og sør grensar området til frittliggjande bustadeigedomar.

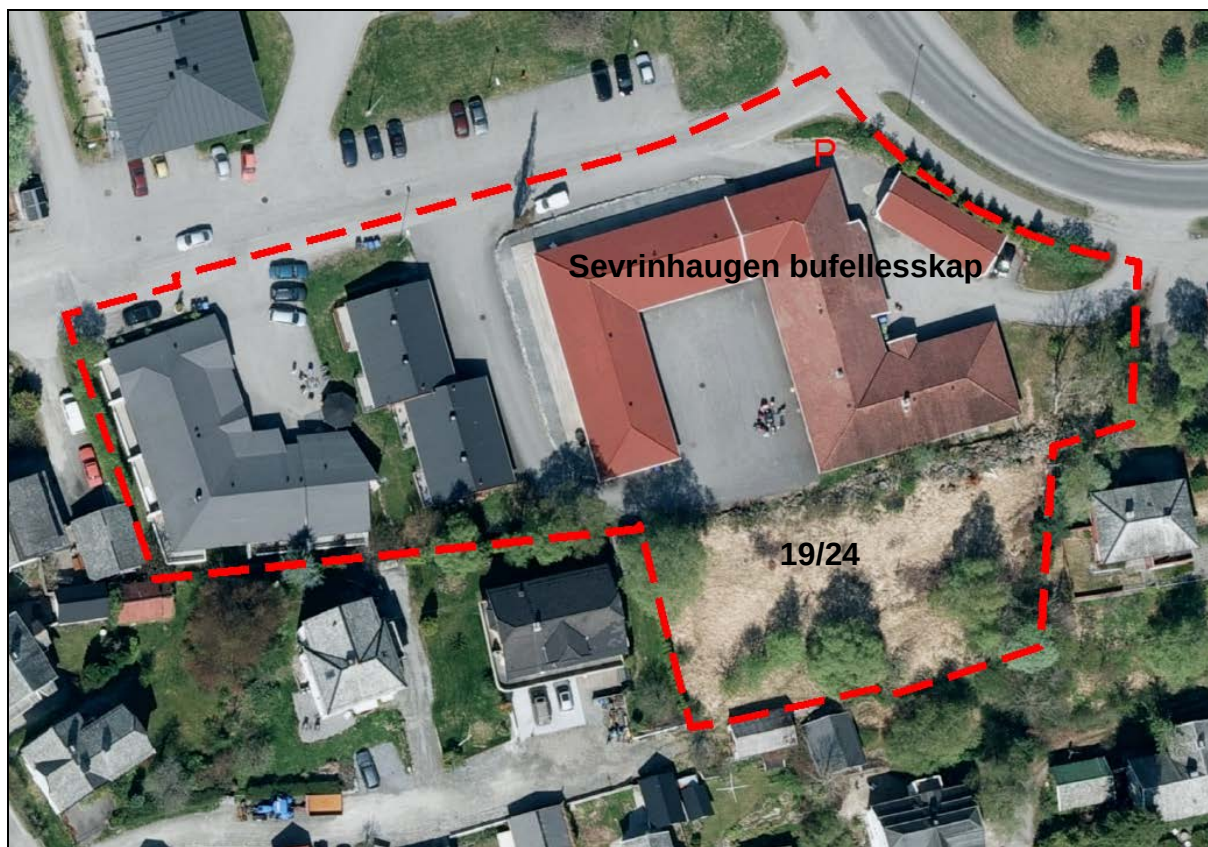

Avgrensing av planområdet

Heile planområdet er på ca. 6 daa. Nytt byggeareal i plan utgjør ca. 1.3 daa.

4.3 Dagens arealbruk

Det meste av planområdet er utbygd med låge ein etasjes bygg, med unntak av parsell 19/24, som i dag er ubebygd. Bygningane innanfor området har funksjon som omsorgsbustader for ulike grupper.

Flyfoto som viser området

Delar av Sevrinhaugen bufellesskap sett frå vegen Sevrinhaugen

Gnr. 19, bnr. 24 høyrde tidlegare til gnr. 19, bnr. 837. Eigedommen består av gammal grasmark, gamle frukttre og ein del lauvtre.

Delar av gnr. 19, bnr. 24 (huset på gnr. 19, bnr. 743 i bakgrunnen)

Delar av gnr. 19, bnr. 24 sett i retning av Sevrinhaugen bufellesskap

4.4 Staden sin karakter

Terrenget er relativt flatt. Tomta ligg vendt mot sør. Området har god tilgang til sol. Det er vegtilkomst til området via tilkomstvegen til Sevrinhaugen bufellesskap.

4.5 Kulturminne og kulturmiljø

Etter det kommunen kjenner til er det ikkje registrert automatisk freda kulturminne eller andre særskilte registreringar innanfor planområdet. I samband med offentlig ettersyn er det av M.R. Fylkeskommune gjennomført registrering på området utan funn. jf fråsegn datert 11.11. 2016.

4.6 Rekreasjonsverdi, uteområde, barn og unge sine interesser

Arealet har ikkje vore nytta som leikeplass eller friområde på mange år. Det er ikkje teikn på tomte som tyder på at området vert nytta til rekreasjon eller lek i dag. Området er dels attvakse.

4.7 Trafikkforhold

Tilkomst til planområdet skal vere frå gata -Sevrinhaugen, med felles tilkomstveg som for Sevrinhaugen bufellesskap.

Tilkomstvegen mellom Sevrinhaugen 3 og 5

4.8 Teknisk infrastruktur

4.8.1 Vatn og avløp

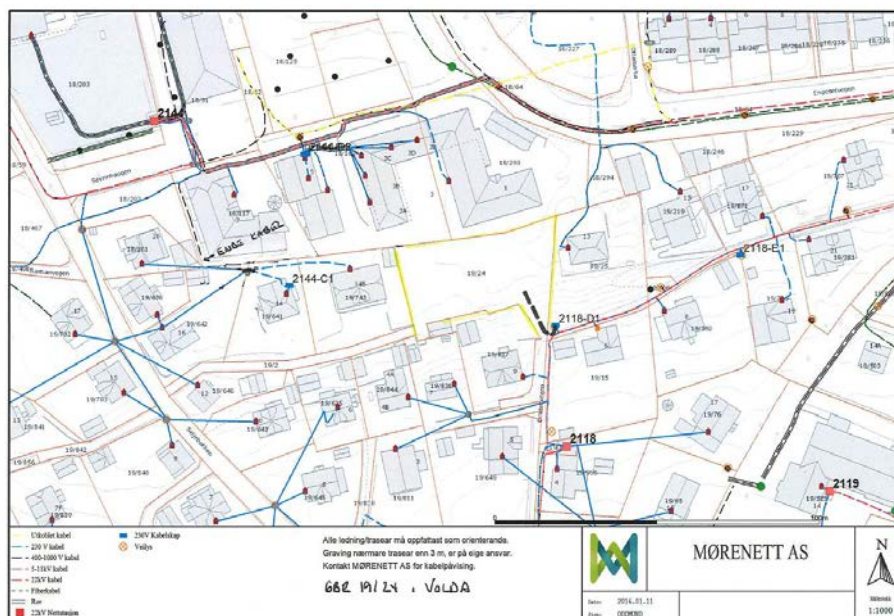
Vatn, avløp og overvatn skal kunne knytast til offentlig leidningsnett i Doktervegen søraust for tomte.

Plassering av tilkoplingspunkt for vatn

4.8.2 Energiforsyning

Det er lagt til grunn at straumtilførsel til nytt bygg vert henta frå kabelskap 2118 – D1 i Doktervegen.

Plassering av tilkoplingspunkt for straum

4.9 Grunnforhold

Berggrunnen i området er ikkje kartlagt, men ut frå NGU sin database består området av gneis/migmatitt.

4.10 Støy

Området er ikkje utsett for støy ut over grenseverdiane fastsett i T-1442. Planlagt tiltak på området medfører ikkje auka støy til området.

4.11 Luftforureining

Planområdet er ikkje utsett for luftforureining.

5 Skildring av planlagde omsorgsbustader

5.1 Prosess

I utgangspunktet søkte Eigedomsavdelinga i Volda kommune om rammeløyve for bygging av nye omsorgsbustader på Dokterhaugen. Grunneigarar og naboar vart varsla på vanleg måte. I samband med varsling, kom det inn ei klage på vedtak om rammeløyve. Klagar stilte mellom anna spørsmål knytt til planstatus i området.

Jamfør kapittel 2, er området lagt ut til bustadføre mål i kommunedelplan for Volda sentrum/Mork-Furene. Det er krav om utarbeiding av reguleringsplan for utbyggingsformål i planen.

I eldre reguleringsplan for Fjordsynområdet, er gnr. 19, bnr. 24 lagt ut til friområde. Kommunedelplan for Volda sentrum gjeld framom eldre reguleringsplan.

Administrasjonen konkluderte med at ein må utarbeide reguleringsplan for å oppfylle plankravet i kommuneplanen.

Kommunen la då opp til felles handsaming av reguleringsplanforslag og byggesøknad (jf. PBL § 12-15).

Det inneber då at plan- og byggesaka kunne bli varsla samstundes, og at kommunen kunne fatte vedtak i byggesak like etter planvedtak.

Etter gjennomført offentlig ettersyn har ein kome fram til at utbyggingsprosjektet må endrast. I samråd med aktuelle bebuarar er tal einingar på området redusert frå 5 til 4, og storleiken på kvar av desse er auka.

5.2 Omsorgsbustadane

Prosjektet er no planlagt å bestå av tre hus.

Det største bygget vil innehalde dei 4 bueiningane for personar med funksjonshemming. Vidare er det tenkt oppført eit bygg som skal fungere som fellesareal for bebuarane og arbeidsplassar for personale, og eit mindre bygg med utvendige boder.

Dei tre bygga er alle på eitt plan, og har eit samla areal på 473,3 m².

Total mønehøgde er oppgitt til 5.5 m og gesimshøgde 2,9 m.

Bebuarhuset er tenkt plassert med minsteavstand på 5 meter frå tomtegrensa i vest, sør og aust. Bod er planlagt plassert 1 meter frå tomtegrensa i aust.

Det er planlagt etablering av 4 parkeringsplassar, herav 1 plass til handicap-parkering. Tal parkeringsplassar er fastsett ut i frå ei vurdering av behov og tilgjengelig areal på tomta. Det er ingen av tiltenkte bebuarane som har bil. Det er fleire parkeringsplassar på Fjordsyn sitt område.

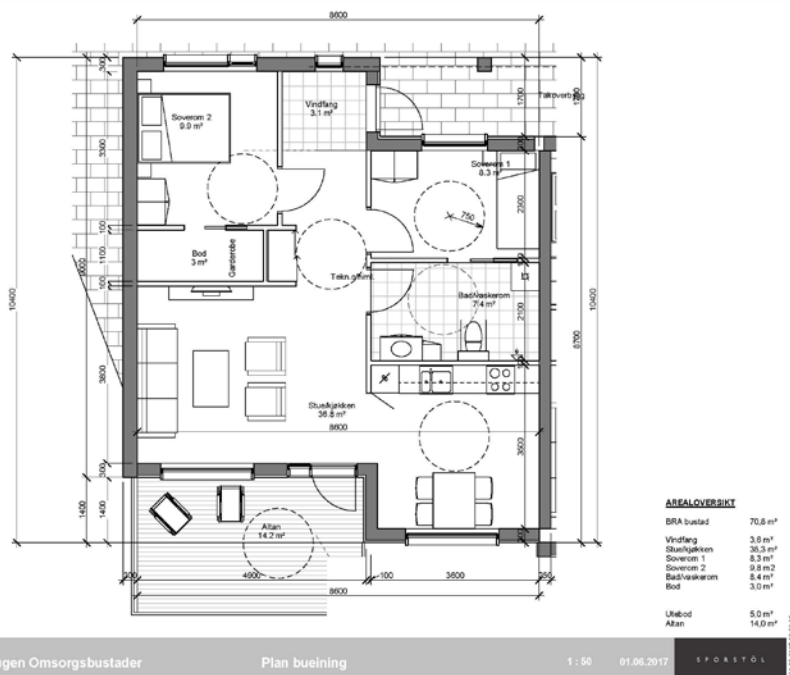
Delar av felleshuset er tenkt plassert på gnr. 19, bnr. 24 og gnr. 18, bnr. 163. Gnr. 18, bnr. 163 er disponert av Volda kommune gjennom festekontrakt. Ein del av bodene ligg inne på gnr. 18, bnr. 293, som er eigd av Volda kommune.

Grad av utnytting ved førebels planlagt utbygging på området er rekna til 36 %.

Endeleg teikningar/prosjektering for nye bustader er ikkje ferdig utarbeidd, så plan vert no vidareført som ei rein plansak.

Byggesøknad vert så å fremje som eiga sak når plan er godkjent.

Vedlagt situasjonsplan og utbyggingsskisse for bustader er justert til samsvar med nytt planlagt utbyggingsvolum, men er berre illustrasjon til plan, ikkje juridisk bindande del av plan.

6. Skildring av reguleringsplanforslaget

6.1 Planlagt arealbruk

Området skal nyttast til kombinert formål bustad og offentleg tenesteyting (omsorgsbustader), med tilhøyrande tilkomst, parkering og uteopphaldsareal.

6.2 Reguleringsføremål

Planområdet er på 6,1 daa. Av dette er 5,6 daa avsett til kombinert formål bustad og offentleg tenesteyting. Det er sett av til saman 0,3 daa til veg/avkøyrslø og 0,2 daa til fortau langs Sevrinhaugen.

Nemning	Arealformål	Areal (daa)
§ 12-5, nr.1	Bygningar og anlegg	
o_BKB1 og o_BKB2	Kombinert formål bustad og offentleg tenesteyting	5,6 daa
§ 12-5, nr. 2	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	
o_SKV1	Offentleg køyreveg	0,2 daa
o_SKV2	Offentleg køyreveg	0,1 daa
o_SF1	Offentleg fortau	0,1 daa
o_SF2	Offentleg fortau	0,1 daa
Sum		6,1 daa

6.3 Gjennomgang av reguleringsføremål og skildring av løysingar

6.3.1 Bygningar og anlegg (PBL § 12-5, nr. 1)

Kombinert formål bustad/offentleg tenesteyting (o_BKB1)

Gjeld eksisterande omsorgsbustader. Bygningar vert tillate oppført med mønehøgde inntil 8,5 m og gesimshøgde 5,5 m. For området er utnyttingsgrad sett til maks 40 % BYA.

Kombinert formål bustad/offentleg tenesteyting (o_BKB2)

Innanfor området skal det oppførast omsorgsbustader. Bygningar vert tillate oppført med mønehøgde inntil 5 meter og gesimshøgde inntil 3 meter. Grad av utnytting er sett til 40 % BYA.

6.3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5, nr. 2)

Offentleg køyreveg (o_SKV1 og o_SKV2)

o_SKV1 er delar av eksisterande offentleg køyreveg (Sevrinhaugen). o_SKV2 er eksisterande avkøyrslø frå Sevrinhaugen til planområdet.

Offentleg fortau (o_SF1 og o_SF2)

o_SF1 og o_SF2 er offentleg fortau langs Sevrinhaugen.

6.3.3 Omsynssone - frisiktsone (§ 12-6, nr. 4)

Sevrinhaugen har pr i dag ei fartsgrense på 50 km/t. Etter sektor for Utviklings si vurdering, bør fartsgrensa setjast ned til 30 km/t. I planen er det lagt inn sikttrekant i høve til fartsgrense lik 30 km/t.

7. Verknader / konsekvensar av planframlegget

7.1 Overordna planar

I kommunedelplan for Volda sentrum er planområdet lagt ut til offentlig bygning (O5) og bustad. Arealet som er lagt ut til bustadføremål i kommuneplanen, har fått endra formål til bustad/offentleg tenesteyting.

7.2 Landskap, staden sin karakter og estetikk

Utbygginga vil medføre endring i staden sin karakter, ved at ein gammal hage med frukttre med meir vert erstatta med omsorgsbustader og tilhøyrande bod og fellesbygg. Prosjektet er ei utviding i høve til eksisterande omsorgsbustader i området. Samlokalisering og sentrumsnær lokalisering har vore eit viktig moment ved plassering av bustadane.

Planlagt busetnad vert liggjande relativt låg i terrenget. Dei planlagde bustadeiningane skal ikkje ha mønehøgde høgare enn 5.5 meter og gesimshøgde ikkje høgare enn 3,0 meter.

7.3 Konsekvensar for naboar

Prosjektet fører til at tilgrensande naboar får busetnad nærare inn på seg enn før. Bebuarane i planlagde bustadar har ikkje bil, og det er såleis ut frå planlagt utbygging forventa liten auka trafikk i området.

7.4 Kulturminne og kulturmiljø

Det er gjennomført registrering i området, og ut frå det er det ikkje registrert kulturminne eller kulturmiljø innanfor planområdet.

7.5 Naturverdiar og naturmangfald

§ 7 i Naturmangfaldlova omhandlar prinsipp for offentlig avgjerdstaking i §§ 8-12. Paragrafane omhandlar kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, den samla belastninga på økosystemet, kostnader ved miljøforringing som skal berast av tiltakshavar og miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar.

I samband med utarbeiding av plan er det gjort ein sjekk i Naturbasen til Miljødirektoratet og Artsdatabanken. Det er ikkje registrert artar eller naturtypar i planområdet. Etter kommunen si vurdering medfører ikkje planframlegget negative konsekvensar i høve til naturverdiar/naturmangfald.

7.6 Barn og unge sine interesser

Forholdet til barn og unge er vurdert og ein kan ikkje sjå at område som i dag vert nytta av barn og unge kjem dårlegare ut i forslag til plan enn ved dagens situasjon.

I nærområdet er det fleire areal til leik/friområde. Øyra barnehage og Engeset barnehage like ved, er mykje nytta areal til leik og opphald for dei som bur i nærområdet, og for andre som sykklar/går/køyrer til desse områda. Det er elles kort veg til park og leikeareal ved Samfunnshuset, Rådhuset og til ballplassane ved vidaregåande skule og høgskulen/Øyra skule.

8 Risiko og sårbarheit, ROS

8.1 Rasfare

Området er ikkje utsett for ras.

8.2 Flaumfare

Området er ikkje utsett for flaum.

8.3 Vind

Området er ikkje utsett for vind.

8.4 Støy

Området er ikkje utsett for støy ut over grenseverdiane fastsett i T-1442.

8.5 Luftforureining

Området er ikkje utsett for luftforureining.

8.6 Grunnforhold

Kommunen kjenner ikkje til om området har ustabile grunnforhold. Ein legg til grunn at TEK sine krav til byggjegrunn vert stetta.

8.7 Forureining i grunnen

Etter det kommunen kjenner til er det ikkje forureining i grunnen.

8.8 Radon

Ein har ikkje spesifikk kunnskap om tilhøva når det gjeld radon innanfor planområdet, då det ikkje har vore gjennomført undersøkingar. Det vil uansett vere krav om radonførebyggjande tiltak, jf. TEK § 13-5.

Det vert elles vist til utfylt ROS-skjema.

Volda 5.9.2016

Justert etter offentleg ettersyn 1.06.2017.

Reguleringsføresegner – detaljreguleringsplan for SEVRINHAUGEN/DOKTERHAUGEN, GNR. 19, BNR. 24 MFL.			Plan ID 2016007
VOLDA KOMMUNE			
SAKSHANDSAMING JF. PLAN-OG BYGNINGSLOVA	SAKSNR.	DATO	SIGN
Vedtak i kommunestyret	76/17	22.06.2017	PH
3. gong handsaming i formannskapet		6.06.2017	PH
2. gongs handsaming i formannskapet		29.11.2016	BSS
Offentleg ettersyn frå 25.09.2016 - 16.11..2016			BSS
1.gongs handsaming i formannskapet	155/16	20.09.2016	BSS
Kunngjering av oppstart av planarbeid		2.7.2016	BSS

Føresegner godkjent av kommunestyret den .22.06.2017

Volda den 26.06.2017 for Rådmann

Per Heltne-planleggar

REGULERINGSFØRESEGNER

§ 1. GENERELT

§ 1.1 Kva område planen gjeld for

Reguleringsføresegnene gjeld innanfor det området som på plankartet er vist med reguleringsgrense. Føresegnene og plankart gjeld i tillegg til generelle krav i plan- og bygningslova.

§ 1.2 Privatrettslege avtalar

Etter at reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner er godkjent, kan det ikkje gjerast privatrettslege avtalar som er i strid med planen.

§ 1.3 Andre bestemmelsar

Føresegnene kjem i tillegg til dei til kvar tid gjeldande sentrale og kommunale lover og føresegner.

§ 1.4 Reguleringsformål

Arealet innanfor reguleringsgrensene skal nyttast i samsvar med plan- og bygningslova §§ 12-5 og 12-6 til følgjande formål:

Bygningar og anlegg (§ 12-5, bnr. 1)

-1803 Kombinert formål bustad og offentleg tenesteyting; o_BKB

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§12-5, nr.2)

-2011 Køyreveg, offentleg; o_SKV1 og o_SKV2

-2012 Fortau, offentleg; o_SF1 og o_SF2.

Omsynssoner (§ 12-6)

Sikringssone – frisikt (H140)

§ 2. AREALBRUK

§ 2.1 Fellesføresegner

- a). Plankart og føresegner er bindande for plassering og utforming av bygningar og vegsystem. Bygningar skal plasserast innanfor byggegrensene vist i plankartet. Mindre bygningar, boder, uthus o.l kan etter søknad godkjennast plassert inntil 1m frå nabogrense, jf PBL §29-4.
Ved handsaming av søknad om byggjeløyve skal kommunen sjå til at bygningane får god form og materialbruk. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar eller skjemmande fargar på bygg/anlegg. Ved søknad om byggjeløyve skal det ligge føre teikningar eller anna visualisering som viser bustadbygg si plassering i terrenget og i høve til kringliggande bygningar.
- b). Nødvendige terrenginngrep skal utførast mest mulig skånsamt og opne sår i terreng skal i nødvendig grad tilsåast/tilplantast. I tilfelle der det førekjem utgravne massar skal desse leggjast på stader der dei ikkje verkar skjemmande.
- c). Der terrenget etter opparbeiding gjer det naudsynt med støttemur mot grannetomt eller veg, kan kommunen gje påbod om at planeringshøgder skal løftast eller gjerast lågare, eller at det vert nytta skråningar som gjer høgda på støttemurane lågare. Det vert tillate å føre opp mur i eigedomsgrense.
- d) Prinsippa bak universell utforming skal leggjast til grunn i størst mogleg grad, jf. plan- og bygningslova med tekniske forskrifter.

§ 2.2 Bygningar og anlegg (§ 12-5, nr. 1)

§ 2.2.1 Kombinert formål bustad og offentleg tenesteyting (o_BKB1)

- a) Gjeld område der det er oppført omsorgsbustader.
- b) Bebyggelsen skal plasserast innanfor byggjegrensene som er vist på plankartet.
Bygningar vert tillate oppført med mønehøgde inntil 8, 5 m og gesimshøgde inntil 5,5 m.
- c) Grad av utnytting er fastsett av prosent bebygd areal (%BYA). Maksimum utnyttingsgrad er sett til 40 % BYA.
- d) For kvart husvære skal det vere plass til minimum 1.5 biloppstillingsplass.
- e) Ved søknad av byggjeløyve skal kommunen sjå til at bygningane får god form og materialbruk. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar eller skjemmande fargar på bygningar/anlegg.

§ 2.2.2 Kombinert formål bustad og offentlig tenesteyting (o_BKB2)

- a) Innanfor området skal det oppførast omsorgsbustader.
- b) Bebyggelsen skal plasserast innanfor byggjegrensene som er vist på plankartet.
Bygningar vert tillate oppført med mønehøgde inntil 5 m og gesimshøgde inntil 3 m.
- c) Grad av utnytting er fastsett av prosent bebygd areal (%BYA). Maksimum utnyttingsgrad er sett til 40 % BYA.
- d) For kvart husvære skal det vere plass til minimum 1. biloppstillingsplass.
- e) Ved søknad av byggjeløyve skal kommunen sjå til at bygningane får god form og materialbruk. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar eller skjemmande fargar på bygningar/anlegg.

§ 2.3 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5, nr. 2)

§ 2.3.1 Køyreveg (o_SKV1 og o_SKV2)

o_SKV1 er offentlig køyreveg (Sevrinhaugen). o_SKV2 er avkøyrsløp frå Sevrinhaugen til planområdet.

§ 2.3.1 Fortau (o_SF1 og o_SF2)

o_SF1 og o_SF2 er offentlig fortau langs Sevrinhaugen

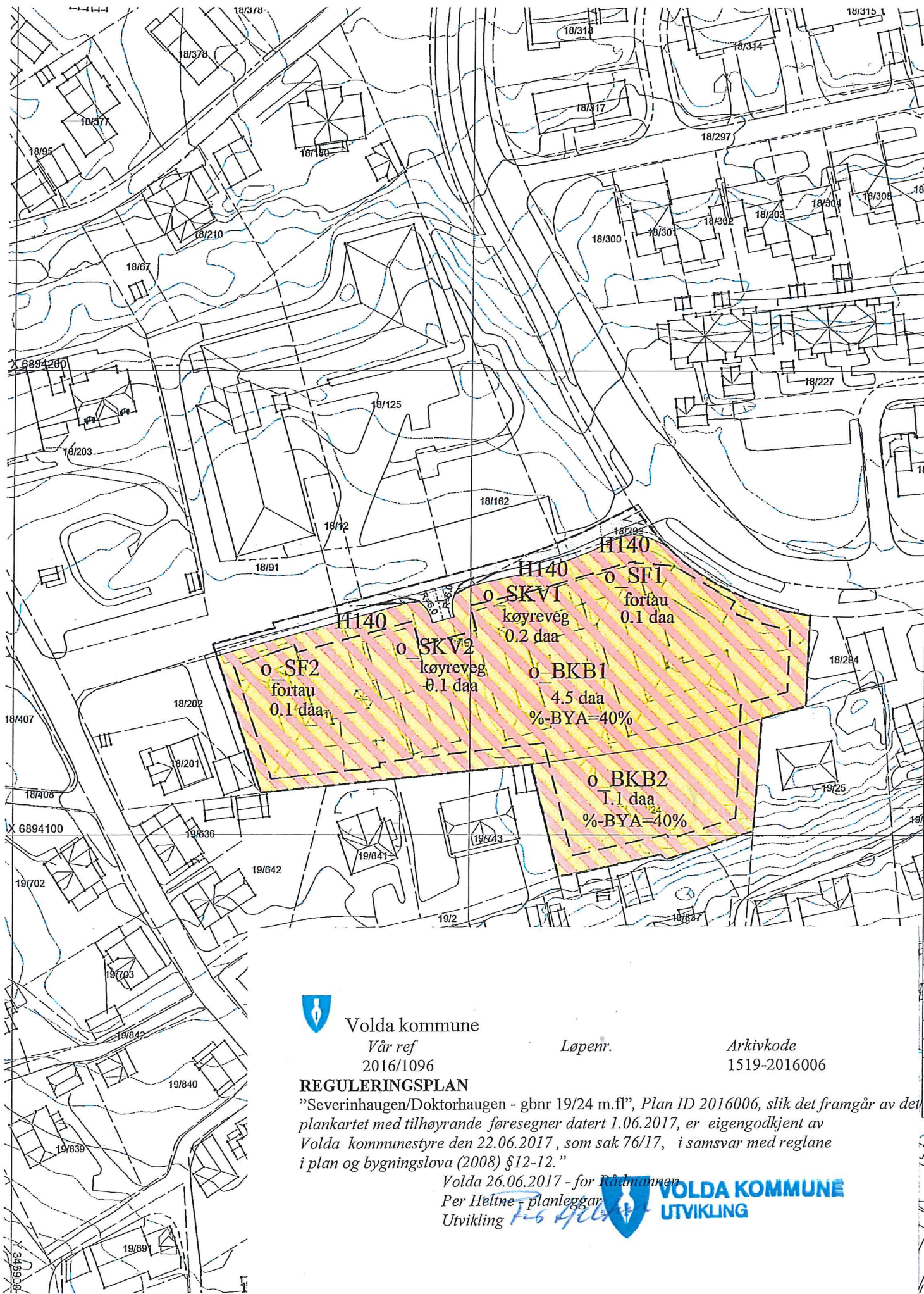
§ 2.4 Omsynssone (§ 12-6)

§ 2.4.1 Sikringsone – frisiktsone (H140) (§ 12-7, nr. 4)

Frisiktsone merka H140 må ikkje nyttast slik at det på noko tidspunkt hindrar fri sikt. Det skal vere fri sikt 0,5 meter over tilgrensande vegar sitt nivå.

§ 3.1. Felles utomhus opphaldsareal.

Felles utomhus opphaldsareal for o_BKB2 skal opparbeidast samstundes med oppføring av omsorgsbustadene.».

TEIKNFORKLARING

Bygningar og anlegg (§ 12-5, nr. 1)

 Bustad/tenesteyting

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5, nr. 2)

 Køyreveg

 Fortau

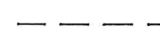
Omsynsoner (§ 12-6)

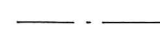
 Sikringsone - frisikt

Juridiske linjer og punkt

 Planen si avgrensing

 Formålsgrense

 Byggjegrænse

 Regulert senterlinje veg

 Frisiktslinje

 Sikringssonengrense

Basiskartet er teikna med svak gråfarge

Kartopplysningar

Kjelde for basiskart:

Dato for basiskart:

Koordinatsystem: UTM sone 32 / Euref89

Høgdegrunnlag: NN 1954

Ekvidistanse m

Kartmålestokk: 1000

0 10 20 30 40 m

kommune

Nasjonal arealplan-ID

2016006

Plantype:

Detaljplan

Forslagsstiller:

Volda kommune

Saksnummer:

2016/1096

SAKSHANDSAMING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVA

Kunngjeringsdato for planvedtak:

Dato for siste revisjon av plankart:

Behandlingsorgan

Møtesaksnr

Dato

Sign

Planvedtak:

Kommunestyret - alutthandsaming av plan

Kommunestyret

76/17

22.06.17

PH

Formannskapet - handsaming etter justert utbyggingsplan

Formannskapet

98/17

13.06.17

PH

Planen justert - 1.06.2017

Kommunestyret

177/16

15.12.2016

BSS

Kommunestyret - saka utsett

Formannskapet

227/16

29.11.2016

BSS

Formannskapet - utlegging til off. ettersyn

Formannskapet

155/16

20.9.2016

BSS

Kunngjering av oppstart av planarbeidet:

Formannskapet

29.6.2016

BSS

PLANEN ER UTARBEIDD AV:

Volda kommune

Volda kommune

Vår ref

2016/1096

Løpenr.

Arkivkode

1519-2016006

REGULERINGSPLAN

"Severinhaugen/Doktorhaugen - gbnr 19/24 m.fl", Plan ID 2016006, slik det framgår av det plankartet med tilhørende føresegnar datert 1.06.2017, er eigengodkjent av Volda kommunestyre den 22.06.2017, som sak 76/17, i samsvar med reglane i plan og bygningslova (2008) §12-12."

Volda 26.06.2017 - for Rådmannen

Per Helene - planleggar

Utvikling

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Andreea Beleuta

Arkivsak nr.: 2017/509

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

129/17

Formannskapet

22.08.2017

MÅNADSRAPPORT JUNI 2017

Administrasjonen si tilråding:

Månadsrapporten for juni 2017 vert teken til vitende.

1 BUDSJETTSKJEMA 1A

Budsjettskjema 1A består av:

- Frie inntekter
- Generelle statstilskot
- Eigedomsskatt
- Finansområdet

Frie inntekter

	Budsjett 2017	Justert budsjett
Rammetilskott	271 711 000	271 311 000
Skatteinntekter	200 000 000	200 000 000
Sum frie inntekter	471 711 000	471 311 000

Det er skatteinngangen på landsbasis som er den mest sentrale faktoren på kor mykje vi får i frie inntekter. Dette er fordi vi har utjamning mellom skatterike kommunar og skattefattige kommunar (slik som Volda kommune). Dette er eit element i rammetilskotet. Jo mindre skatteinngangen er på landsbasis, desto mindre vert det å fordele til dei skattefattige

kommunane. Volda kommune får kompensert 95% dersom skatteinntektene vert mindre enn budsjettert. Volda kommune har skatteinntekter på 104 mill kr ved utgangen av juni, og er noko meir enn det budsjetterte beløpet for same periode.

Kommunestyret har som tabellen ovanfor viser budsjettert med frie inntekter på 471,7 mill kr. i 2017. Prognosemodellen frå KS viser ei prognose på 471,3 mill kr ved årets slutt for Volda kommune. Det er tatt høgde for reduksjon av dei frie inntektene (kr 400.000) i budsjettkorrigeringssaka for 1.halvår 2017.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 17 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Prognosen indikerer at eigedomsskatten blir ca 16,9 mill kr.

Generelle statstilskot

Tabellen under viser budsjetterte generelle statstilskot for 2017:

Generelle statstilskot	2017
Integreringstilskott	33 797 000
Gr.97/investering i skulebygg	863 000
Omsorg	2 883 000
Kyrkjebygg	44 000
Sum	37 589 017

Det vert utarbeidd ei oppdatert prognose for integreringstilskott i 1. kvartalsrapport 2017. Husbanken har dei andre tilskota klare tidleg i haust.

Tabellen under viser ny prognose for integreringstilskotet pr. 21.04.17:

Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	Prognose pr. 21.04.17
År 1 (2017)	235 000,00	20	4 700 000,00
År 1 (2017)	185 000,00	19	3 515 000,00
År 2 (2016)	230 000,00	50	11 500 000,00
År 3 (2015)	167 000,00	48	8 016 000,00
År 4 (2014)	84 000,00	28	2 352 000,00
År 5 (2013)	70 500,00	23	1 621 500,00
Ekstratilskot IT 2017	50 000,00	9	450 000,00
Familiesameinte	185 000,00	7	1 295 000,00
Alternativ mottaksplassert	69 450,00	5	347 250,00
SUM		200	33 796 750,00

Tabellen ovanfor viser at prognosen for integreringstilskot er kr 2.147.750,- større enn budsjettert. Dette er også tatt høgde for i budsjettkorrigeringssaka for 1.halvår 2017.

Finansområdet

Finansutgifter

Det er budsjettert med følgjande utgifter på finansområdet i 2017:

	Budsjett 2017
Renteutgifter (inkl startlån)	25 395 000
Avdrag	26 574 000
Sum finansutgifter	51 969 000

Renteutgifter

Det er budsjettert med kr 24.595.000 i renteutgifter på våre investeringslån (kr 800.000 i renteutgifter på Startlån kjem i tillegg). Den siste prognose viser at renteutgiftene vert ca kr 3,47 mill mindre enn budsjettert.

Minimumsavdrag

Det vart opphavleg budsjettert med kr 26.574.000,00 i minimumsavdrag for 2017. Førebelse utrekningar indikerer at minimumsavdraget vert ca kr 25.305.000. Dette er tatt høgde for i budsjettkorrigeringa for 1.halvår. Ein gjer merksam på at utrekninga ikkje er kvalitetssikra. Dersom minimumsavdraget vert større enn det førebelse estimatet, så kjem ein tilbake til det på hausten.

Finansinntekter

	2017
Renteinntekter formidlingslån	600 000
Ordinære renteinntekter	1 500 000
Utbytte Tussa	3 500 000
Verdiauke obligasjonsfond m.m.	1 500 000
Sum	7 100 000

Renteinntekter

Vi har budsjettert med 1,5 mill kr i renteinntekter i 2017. Vi vil ved utgangen av året nå det budsjetterte beløpet på renteinntekter.

Plasseringar i obligasjonsfond m.m.

Storebrand forvaltar våre plasseringar. Ved utgangen av juni hadde plasseringane ein samla marknadsverdi på ca 59,36 mill kr, og er ei auke på omlag kr. 1.136.000 hittil i år.

Generalforsamling gjorde vedtak om eit utbytte på 8.080 kr pr aksje. Med Volda kommune sine 484 aksjar blir det ei utbetaling på kr 3.910.720,- Dette er kr 410.720 meir enn vi har budsjettet med i 2017.

2 BUDSJETTSKJEMA 1B

Sektorane

Tabellen under viser status for sektorane ved utgangen av juni. Utheva skrift indikerer rapporteringsnivå.

Tekst	Rekneskap 2017	Periodisert revidert budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Rekneskap 2016
Rådmann	1 024 013	896 018	1 888 087	949 967
Samfunn og rådgjeving	689 953	647 145	1 383 425	431 869
Personal og løn	4 765 451	5 097 454	10 621 317	3 431 401
IKT	1 496 444	2 853 118	5 843 784	1 575 575
Innvandring	-2 051 867	1 469 238	2 964 285	-3 399 640
Personal og organisasjon	4 210 028	9 419 810	19 429 386	1 607 336
Økonomi	3 395 140	3 201 495	6 774 599	3 220 963
NAV Kommune	4 402 844	4 358 656	8 717 312	4 046 075
Stab opplæring og oppvekst	2 705 363	5 881 915	12 871 094	11 895 113
Helsestasjon	2 954 021	2 770 579	5 993 943	2 592 023
Barnehage	14 101 931	18 067 804	38 359 038	13 835 623
Grunnskule med SFO	50 629 664	53 963 781	115 381 953	48 283 391
Kulturskule	1 685 527	1 623 858	3 447 631	1 420 950
Volda læringssenter	13 234 981	12 737 027	26 437 263	11 109 395
Opplæring og oppvekst	85 311 486	95 044 963	202 490 922	89 136 495
Stab helse og omsorg (inkl.servicetenester)	7 310 817	9 707 944	9 356 659	6 167 084
Sjukeheim 2. etasje	14 741 861	12 159 477	25 725 635	12 883 398
Sjukeheim 3. etasje	12 166 962	11 653 456	24 660 304	10 936 036
Heimetenester	8 170 940	8 522 261	18 081 194	7 596 408
Heimetenester omsorgsbustader	14 589 405	15 255 419	32 286 437	14 762 012
Rus og psykisk helseteneste	8 038 283	7 114 251	15 147 135	8 288 852
Tenesta for funksjonshemma	6 701 285	4 613 850	9 950 320	6 255 713
Butenesta for funksjonshemma	14 541 711	14 400 896	30 481 968	13 512 501
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	7 227 503	7 571 303	15 911 297	8 035 202
Helse og omsorg	93 488 767	90 998 857	181 600 949	88 437 207
Kultur	2 256 172	3 002 065	6 065 253	1 457 053
Servicekontor	2 642 601	2 683 552	5 623 084	2 727 193
Service og kultur	4 898 773	5 685 618	11 688 337	4 184 246
Politisk verksemd	821 871	915 815	2 041 713	1 539 581
Drift og anlegg	4 297 457	5 234 659	10 857 781	8 077 025
Brann	4 047 916	4 027 765	8 315 977	3 876 503
Eigedom	9 231 458	7 562 124	15 773 867	6 184 963
Teknisk	17 576 831	16 824 548	34 947 625	18 138 491

Tekst	Rekneskap 2017	Periodisert revidert budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Rekneskap 2016
Vatn sjølvkost	-2 610 741	-9 240	0	-3 101 181
Avlaup sjølvkost	-1 420 948	-21 632	0	444 285
Feiing sjølvkost	-266 138	-723 732	0	-210 933
Sjølvkosttenester	-4 297 828	-754 605	0	-2 867 829
Plan	1 698 593	2 015 666	4 237 027	1 232 737
Landbruk	596 397	656 576	1 313 151	619 288
Kart, oppmåling og byggesak	570 660	596 184	1 427 836	1 396 033
Utvikling	2 865 651	3 268 426	6 978 014	3 248 058
Barnevern	3 544 053	13 522 444	29 886 218	10 849 882
SUM SEKTORANE	217 931 582	244 029 189	507 826 587	222 922 342
Felles utgifter og inntekter	-1 798 207	-4 774 344	-9 548 689	1 087 441
Sum inkludert felles utgifter og inntekter	216 133 375	239 254 845	498 277 898	224 009 783
Finansområdet, statstilskott, frie inntekter	-271 505 409	-269 146 725	-498 277 898	-262 720 143
SUM heile kommunen	-55 372 035	-29 891 880	0	-38 710 360

Her er forklaringane til tabellen ovanfor:

- Kolonne 1 viser kva som er ført i rekneskapen pr utgangen av juni.
- Kolonne 2 viser periodisert budsjett ved utgangen av juni.
- Kolonne 3 viser opphavleg budsjettet for heile året (2017).
- Kolonne 4 viser rekneskapen for same periode i 2016.

Sektorane har ved utgangen av juni eit forbruk på kr. 217.931.582,- (grøn linje i tabellen ovanfor). Periodisert budsjett er kr. 244.029.189,- for same periode. Sektorane ligg med andre ord om lag 26 mill. kroner under budsjettet forbruk ved utgangen av juni.

Når vi inkluderer fellesutgifter (blå linje i tabellen ovanfor), så er forbruket om lag **23 mill** kroner mindre enn budsjettet ved utgangen av juni.

Siste linje i tabellen viser at kommunen ved utgangen av juni har ei netto inntekt på kr. **55.372.035,-**. Dette er omlag 25,4 mill kr meir enn budsjettet for same periode. Dette har i all hovudsak samanheng med periodisering.

Under følgjer tilbakemelding frå sektorane og stabane:

Personal og organisasjon

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Økonomi

Vi har betalt lisensar som gjeld for heile året.

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Opplæring og oppvekst

Sektoren ventar å gå i balanse ved utgangen av året.

Under følgjer tilbakemeldinga frå sektoren:

Basert på månadsrapporten for juni 2017, reknar Opplæring og oppvekst å gå i balanse ved utgangen av året.

Rapporten for juni viser eit mindreforbruk i høve til periodisert budsjett. Årsaka til dette skuldast at ein stor del av budsjetterte statlege overføringar allereie er kome.

Eg gjer elles merksam på at det er gjort eit innkjøp av datamaskiner til Volda ungdomsskule som var heilt naudsynt for å kunne flytte over til SSIKT. Utgifta på kr 250 000,- kan bli eit meirforbruk i 2017. Rådmannen er informert om dette.

Helse og omsorg

Forbruket ved utgangen av juni viser ca 2,5 mill. kr meir enn periodisert budsjett.

Sektoren reknar ikkje å vere i balanse ved slutten av året.

Avviket til sektoren er ikkje heilt reelt da midlane til godkjente driftstiltak for 2017 enda ikkje er fordelt frå fellesområdet til sektorane.

Under er tilbakemeldinga frå sektoren:

Tabellen under viser grovt oppsummert periodisert status på ulike tenestoområder pr.30.juni.

Tenestoområde	Meirforbruk	Mindreforbruk
<i>Stab og service u. sentralkjøkken</i>		<i>2.911.000,-</i>
<i>Institusjonsteneste 2.etg</i>	<i>2.582.000,-</i>	
<i>Institusjonsteneste 3.etg</i>	<i>513.000,-</i>	
<i>Sentralkjøkken</i>	<i>514.000,-</i>	
<i>Heimeteneste, heimebuande inkl. dagavd</i>		<i>352.000,-</i>
<i>Heimetenester, omsorgsbustader</i>		<i>666.000,-</i>
<i>Rus- og psykisk helseteneste</i>	<i>925.000,-</i>	
<i>Hamna Dagsenter</i>	<i>1.022.000,-</i>	
<i>Avlastingsteneste barn og unge</i>	<i>1.060.000,-</i>	
<i>Buteneste for funksjonshemma</i>	<i>141.000,-</i>	
<i>Førebygging, rehabilitering og legeteneste</i>		<i>344.000,-</i>
<i>Samla</i>	<i>6.763.000,-</i>	<i>4.273.000,-</i>
<i>Differanse</i>	<i>2.490.000</i>	

Nokre tenester har forventa inntekter gjennom driftsåret. Stipulert refusjonskrav som ikkje er ajourførte pr utgang mai er lagt inn i tabellen under. Lista er ikkje komplett.

Tenestoområde	SUM
<i>Felles kommuneoverlege:</i>	<i>375.000,-</i>
<i>Førebygging, rehab, legeten.</i>	<i>376.000,-</i>

<i>Hamna Dagsenter</i>	<i>615.000,-</i>
<i>Butenesta for funksjonshemma</i>	<i>480.000,-</i>
<i>Tilskot ressurskrevjande tenester</i>	
<i>Samla</i>	<i>1.846.000,-</i>

Årsaksforhold til meirforbruk/ mindreforbruk:

- Stab og service: Mindreforbruket skyldast i hovudsak periodisering av variabel løn. Helse- og omsorg er belasta med lønsutgifter på lærlingane med ca. 508.000,-. Desse lønsressursane skal først på løn- og person som "overtok" budsjettet for dei. Mindreforbruket her skal derfor vere større enn rekneskapet så langt viser.
- Institusjonsteneste:
2 etg: Meirforbruket har auka jamt tidlegare år, med eit ekstra hopp siste månad pga utbetaling av høgtidstillegg for påske- dagane. Fortsatt mykje ekstrainnleige inkl eitt tiltak med 24/7 bemanning som ein kan og vil søke skjønsmidlar for neste år.
3 etg: frå mindreforbruk i mai til meirforbruk på meir enn 0,5 mill i juni. Høgt sjukefråvær i mai, kombinert med høgtidstillegg pga påske, har gitt store kostnader. I tillegg har det vore stort pasienttrykk og svært mange dårlege pasientar. Generelt i etasjen gjer arbeidspress noko med sjukefråværet og ein har hatt vanskar med rekruttering av sjukepleiarar, stort ansvar og høgt tempo. Sjukefråvær medfører mange forskyvingar for å få forsvarleg fagkompetanse på plass.
- Sentralkjøkkenet: Lønskostnader lærling ført her med kr. 86.000,-, medan lønsbudsjett er flytta til løn og personal. Utover dette kan meirforbruket forklarast med reparasjonskostnader på produksjonsutstyr med ca 80.000 og at salsinntektene på mat ikkje er à jour pr. utgang juni og har ein differanse på ca 400.000,- i høve budsjettet.
- Heimetenestene inkl. Dagsenter: Den utadretta heimetenesta går om lag heilt i balanse så langt, eit lite mindreforbruk på ca. 35.000,-. Mindreforbruket forøvrig i eininga kjem frå statleg tilskot til tilrettelegging av Dagtilbodet for heimebuande demente. Dette tilskotet salderer pr. dato dette ansvarsområde, men nyleg store ombyggingar av uteområdet til Dagsenteret, vil gje eit anna bilete til neste månad, då utgiftene nyleg er betalt. Kostnadane er det dekning på i avsette midlar i eige prosjektrekneskap.
- Heimetenester, døgnbemanna omsorgsbustader for eldre: Samla sett mindreforbruk i alle dei tre bustadane Fjordsyn, Barstadtun og Mork bustader. Noko av ekstrahjelp vert refundert i etterkant som tilretteleggingstilskot. Tungt belegg på alle bueiningane, og samla sjukefråvær på va 13,6%, men likevel mindreforbruk på eininga.
- Rus- og psykisk helseteneste: Meirforbruket gjeld i hovudsak tre forhold. Utbetalingar i tilknytning til eit avslutta arbeidsforhold, venta refusjonar er 550.000,- mindre enn budsjettet og at ei fast 100% stilling er falle ut under budsjettprosessen.
- Hamna Dagsenter: Årsaker til meirforbruket er mellom anna fastløn, gjeld inntak av ekstra brukar frå Ørsta, men dette medfører auka refusjonsinntekter. Kjøp av varer og tenester - innkjøp av hjelpemiddel. Er usikre på om tilbodet går i balanse ved årsslutt.
- Avlastingsteneste for barn og unge: Vart oppretta 3,5 faste stillingar i mai. Stillingane var forventa finansiert innanfor budsjetttramma, men det ser svært vanskeleg ut. Sju av brukarane har behov for 1:1 bemanning. Eininga vil ikkje vere i balanse ved årsslutt. Tiltak vert fortløpande vurdert endringar på for eit par av borna.
- Buteneste for funksjonshemma: Eininga har for første gong i år eit meirforbruk, men det skal seiast at der ligg inne ei budsjettert inntekt på nesten ein halv mill som ikkje vil bli inntektsført før ved oppgjer om "ressurskrevjande tenester" rett over nyåret.

Meirutgiftene er knytt til ein av dei samlokaliserte bustadane, dei to andre går med mindreforbruk.

- *Førebygging, rehabilitering og legeteneste: Samla eit mindreforbruk i eininga på kr 344.000,-. Usikkerheitsmoment er kostnader til driftstilskot private fysioterapeutar og samla kostnad for eit år med turnuslege.*

Resultat tok eit hopp frå marginal mindreforbruk utgang mai til meirforbruk på ca. 2,5 mill utgang juni. Mykje av meirforbruket kjem av utbetaling av høgtidstillegg. Når denne posten er periodisert, vil stipulert forbruk vise tenkt forbruk pr. 6 mnd. Høgtidstillegg vil bli utbetalt for mai på julilønna, men isolert vil denne budsjettposten betre seg utover året frå august. Med motsett effekt har ferievikarbudsjettet bygd seg opp ein "buffer" og vore med og saldert resultatet for sektoren så langt i år, men når august, september og oktoberlona vert kjørt, vil denne bufferen forsvinne pga store ferievikarutgifter. Når det gjeld drift forøvrig, er den største uroa knytt til kostnader i 2 etg på omsorgssenteret, barnebustader/ avlasting og til lovpålagde BPA tiltak.

Summen av utgifter det er forventa ein skal dekke innanfor ramma, dvs. finansiere 3,5 årsverk knytt til avlasting/ barnebustader, nytt BPA tiltak som etter refusjon for ressurskrevjande tenester likevel vil koste ca. 1,5 mill, og ekstratiltak for ein person i institusjon som pga alder ikkje kvalifiserer til rapportering på ressurskrevjande tenester, medfører at sektoren vil gå med meirforbruk ved årsslutt.

Sektoren har hatt dette oppe som tema på leiarmøte i dag 05.07.2017, der månadsrapporten vart gjennomgått med beskjed om forventa forsiktighet i forvaltning av ressursane.

Service og kultur

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Teknisk

Sektoren fekk tilført kr. 1 mill i budsjettkorrigering for 1.halvår. Tilførte midlar kjem til å gå i si heilheit til grusing og asfaltvedlikehald.

Teknisk sektor reknar med å kome ut som budsjetttert ved utgangen av året.

Utvikling

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Fellesområdet

Tilskot vedkomande einslege mindreårige (EMI) og vertskommunetilskot er budsjetttert på fellesområdet.

Særskild tilskot einslege mindreårige - vil få ei mindreinntekt på kr 3.725.500 i høve opphavleg budsjett for 2017, frå kr 19.900.000 til kr. 16.174.500.

Tabellen under viser ny prognose for EM-tilskotet pr. 21.04.17:

Busetjingsår	Sats	Tal EM	Prognose pr. 21.04.17
Tidlegare års busette 17-20 år	750 000	20	15 000 000
Busetjing av 3 EM i 2017 (17-20 år)	62 500	13	874 500
Ekstratilskot EM 2017	100 000	3	300 000

SUM		23	16 174 500
------------	--	-----------	-------------------

Refusjonen frå Bufetat vert avvikla frå 2017, og lagt inn i EM-tilskotet.

I prognosen er det teke høgde for busetjing av 3 EM i 2017, jf. reduksjon i oppmodinga frå IMDi.

Mindreinntekta på EM-tilskotet skuldast reduksjon på busetjing av to EM i 2016, reduksjon på busetjing av ein EM i 2017, samt budsjetttert for høg sats på busetjing av EM i 2017, som følgje av at kommunen berre får utbetaling av tilskotet frå månaden EM vert busett.

Kommunen har pr. 21.04.17 ikkje fått EM til busetjing i 2017. Kr. 14.374.500 av EM-tilskotet er knytt til EM busett gjennom barnevernet. Kr 1,5 mill. av EM-tilskotet er knytt til EM busett gjennom Volda læringssenter. Prognosen viser at kommunen mottok EM-tilskot på 23 personar i 2017. Avviket vil bli følgt opp i budsjettendringssak medio 2017. Reduksjonen i EM-tilskotet vil bli følgt opp i høve justeringar i EM-tenesta. Det har vore eitt møte med barnevernssjefen, fagteamleiar og buleiar i EM-tenesta om saka. Det blir arbeid med å sjå på korleis gjere justeringar i tenesta med færre EM som skal busettast.

Vertskommunetilskotet - vil for 2017 utgjere kr 1.471.604. I desember 2016 varsla UDI nedlegging av Volda mottak med verknad frå 01.03.17. Budsjettkorrigeringa, inkludert reduksjon i tilskotet, vart handsama i k-sak 18/17.

Rådmannen har presisert overfor barnevernssjefen at drifta for einslege mindreårige må drivast innanfor ramma for verksemda. Dei vil følgje nøye med dette framover og vurdere moglege tiltak. Utfordringa er at ein må ha eit visst antal einslege mindreårige flyktningar for å ha synergjar i drifta. Vert det for få så vil det vere tersklar for kor langt ein kan kutte i drifta utan at det får alvorlege konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Barnevernstenesta

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

NAV

Basert på tala så langt i år, forventar NAV å vere i balanse ved slutten av året.

3 OPPSUMMERING

Her er ei kort oppsummering av driftssida ved utgangen av juni:

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter er ca. 400.000 kr mindre enn det budsjetterte beløpet.

Generelle statstilskot

Prognosen for integreringstilskot viser kr 2.147.750 meir enn det budsjetterte beløpet. Husbanken har dei andre tilskota klare tidleg i haust.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 17 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Prognosen indikerer at eigedomsskatten blir ca. 16,9 mill kr.

Finans

Prognosen for renteutgifter viser ca kr 3,47 mill mindre enn budsjettert. Minimumsavdraget for 2017 er beregnet til å være 1.269.000 kr mindre enn det budsjetterte beløpet, men man må være merksam på at utrekninga ikkje er kvalitetssikra.

Sektorane

Helse og omsorg forventar meirforbruk i 2017. Avviket til sektoren er ikkje heilt reelt da midlane til godkjente driftstiltak for 2017 enda ikkje er fordelt frå fellesområdet til sektorane.

Dette vert først gjort når har fått avklart kva tiltak som er effektuert. Dette inneber at rapportert avvik i helse- sosialektoren vert noko lågare.

Vedleggsliste:

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:

Saksopplysningar/fakta:

[Sjekkliste for kommuneplan, samfunnsdelen. Slett linken etter bruk.](#)

Helse og miljøkonsekvensar:

[Sjå sjekkliste, slett denne linken etter bruk.](#)

Økonomiske konsekvensar:

Beredskapsmessige konsekvensar:

Vurdering og konklusjon:

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Ivar Kongsvik

Arkivsak nr.: 2017/93

Arkivkode: D35

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Formannskapet	22.08.2017
	Kommunestyret	31.08.2017

FOLKESTAD SKULE - NÆRMILJØANLEGG

Administrasjonen si tilråding:

- 1. I samband med etablering av nærmiljøanlegg ved Folkestad skule, vert det løyvd inntil kr 145 000,- som forskottering av spelemidlar til anlegget. Løyvinga/forskotteringa vert dekt ved ubunde kapitalfond.*
- 2.. Ved utbetaling av spelemidlane skal midlane attendeførast til ubunde kapitalfond.*

Vedleggsliste:

1. Søknad om førehandsgodkjenning.
2. Førehandsgodkjenning
3. Avslag på søknad om spelemidlar i 2017.

Samandrag av saka:

Hausten 2015 vart det frå foreldrehald teke opp at delar av uteområdet ved Folkestad skule var nedslite og hadde få klatreutfordringar og utstyr i det heile. Dette vart teke opp i FAU og SU, og det vart bestemt at skulen i samarbeid med foreldra skulle gå i gang med ein prosess for å få fornya uteområdet.

Saka vart våren 2016 teke opp i elevrådet og på skulen mellom lærarane. Det vart utarbeidd planar og ønske om kva leikeområdet kunne innehalde.

Det vart tidleg klart at ei fornying av leikeområdet ville bli for kostnadskrevjande utan tilskot utanfrå. Ein valde difor å satse på ei samarbeidsløysing for å kunne søkje om spelemidlar gjennom ordninga «*Nærmiljøanlegg*». Her kan ein få tilskot på 50 % av totalkostnaden. Dei 4 grendelaga som soknar til skulen, Folkestad, Dalsbygda, Kilsfjord og Bjørkedalen grendalag samt Folkestad idrettslag vart kontakta, og desse vart med som støttespelarar i ein søknad som skulen utarbeidde.

Det var også intensjonen heilt frå start at nærmiljøanlegget finansielt skulle stå på egne bein. Det vart tidleg gjort avtalar om at foreldra skulle stille med dugnadsarbeid og maskiner som ein viktig del av eigeninnsatsen, sidan dette utgjer ein vesentleg kostnad i prosjektet. Likeeins vart det tidleg bestemt at prosjektet ville søkje lokalt næringsliv, alle grendelaga og idrettslaget om finansiell støtte som bidrag for å få på plass eigenkapitalen. Foreldra var også innstilte på å gjere eigeninnsats i form av basar og liknande for å få endane til å møtest.

Kommunen sitt bidrag i prosjektet skulle vere å stå som søkjar, slik at ein på den måten kan nytte kommunen sin momskompensasjonsordning og få tilbake meirverdiavgifta. I tillegg vil ein kunne forskottere nokre av utgiftene i byggeperioden for å sikre god framdrift og gjennomføring.

Saksopplysningar/fakta:

Seinhausten 2016 vart spelemiddelsøknaden utarbeidd, og over nyttår sendt inn til eigedomsavdelinga for godkjenning. Søknaden vart godkjend og saksandsamar i planavdelinga, utarbeidde dei formelle søknadspapira og sende inn spelemiddelsøknaden den 15.januar for godkjenning. Søknaden vart godkjent med eit justert kostnadsoverslag etter at noko utstyr som ikkje gir rett til tilskot vart teke ut. Eigedomsavdelinga har stadfesta at anlegget vert gjennomført som kommunalt anlegg, med prosjektrekneskap over kommunen sitt driftsbudsjett. Eigedomsavdelinga har sett av inntil kr 100 000 inkl. mva. som blir eigenkapitalen i prosjektet, jfr kostnadsoverslaget under.

Søknaden fekk plass som nummer 5 i kommunen si prioriterte rekkefølge etter 4 nærmiljøtiltak knytt til området rundt Mørehallen.

Utdrag frå godkjend spelemiddelsøknad:

Nærmiljøanlegg Folkestad skule – søknad om tilskot

I samarbeid med Folkestad idrettslag og Folkestad-, Kilsfjord-, Dalsbygda- og Bjørkedalen grendelag søker Folkestad skule om tilskot til nærmiljøanlegg der vi har planlagt følgjande:

- Fornyng og vidareutvikling av eksisterande leikeplassområde på ca 500 kvm i den sørvestlege enden av kommunalt areal tilknytta Folkestad skule.

Grunngjeving

For nokre år tilbake fekk Folkestad skule i samarbeid med idrettslaget spelemidlar til å bygge ballbinge. Dette vart eit flott tiltak som heile bygda og bygdene omkring har glede av. No er tida komen for å vidareutvikle aktivitetsområde knytta til ballbingen og skulen. Området har, slik vi ser det, stort behov for ei oppgradering. Skulen er eit senter for fleire bygdelag, og inneheld også eit kulturhus som blir brukt ved mange høve og leigt ut til konsertar og ulike arrangement gjennom året. Slik sett er det mange potensielle brukarar av dette området framover. Ein skal også hugse på at skulesenteret er eit av dei få aktivitetstilboda som er i bygda, og at skulen er senter for fleire omkringliggande bygder. Vår plan er å lage dette arealet om til eit fysisk stimulerande aktivitetsområde med tilbod om varierte aktivitetar tilpassa born og unge i alderen 6 -16 år. Delar av anlegget vil også kunne vere attraktivt for vaksne. Ut frå eit folkehelseperspektiv tenkjer vi at det er viktig å ha eit allsidig område med tilbod om varierte helsebringande aktivitetar. Anlegget vil vere ope heile året og er tenkt brukt av alle partar i bygda og dei som elles soknar til skulen: Av skuleelevar i skule og SFO, av idrettslaget på ettermiddag/kveld, av bygdefolk og tilreisande i samband med arrangement kveld og helg i kulturhuset.

Vi vil lage ei aktivitetssløype integrert i eksisterande leikeområde der dei nye stasjonane består av 5 ulike element.

1. Wire-taubane (balanse, styrke, fart og spenning)
2. Supernova – skråstilt balansekarusell (styrke, balanse, konsentrasjon)
3. New age fitness treningsstasjon – multifunksjonelt klatre- og styrketreningsapparat
4. Rampline – 5 meter strain line montert ca 50 cm over bakkenivå (balanse)
5. Trampoline «Store Claüs» montert i bakkenivå.

Nærmiljøanlegg Folkestad skule
er gitt idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning
i samsvar med gjeldande føresegnar frå KKD,
V-0732, ved kommunen sitt brev av 13.01.2017.
Volda den 13.01.2017
e.f.m
Per Heltnes
fagansvarleg plan

VOLDA KOMMUNE
UTVIKLING

KOSTNADSOVERSLAG

Anleggsnummer

1519005107

Folkestad skule - aktivitetsareal

I) Kostnader som gir rett til tilskot

Kostnadstype	Materialkostnader	Arbeidskostnader		Sum kjøp D=A+B	Sum mva. E=Dx0,25	Samla kostnad (inkl.mva.) F=C+D+E
	Av dette kjøp A	Av dette kjøp B	Dugnad C			
Rydding og klarering av område			9 000	0	0	9 000
Fundamentering og montering			25 000	0	0	25 000
Legging fallunderlag			3 000	0	0	3 000
Gravemaskinarbeid	56 000			56 000	14 000	70 000
Materialer til fundament	15 000			15 000	3 750	18 750
Innkjøp av utstyr	115 000			115 000	28 750	143 750
Administrasjon			20 000	0	0	20 000
				0	0	0
				0	0	0
				0	0	0
Sum			57 000		Sum I:	289 500

Budsjett og finansieringsplan

Søknadssum	Kr.145.000,-
Eigenkapital	Kr. 87.500,-
Dugnad	Kr. 57.000,-
Sum:	Kr. 289.500,-

Prosjektet sitt behov no er å kunne forskottere utgifter i anleggsperioden over driftsbudsjettet til skulen i påvente av at søknadssummen kjem på plass.

Nærmiljøanlegget kjem i møte fleire av strategiane i samfunnsdelen av kommuneplanen:

1. Styrke samarbeidet, stimulere og legge til rette for frivillige lag og organisasjonar, kultur og fritidsaktivitetar for alle.
2. Ivareta og styrke ildsjelene og stimulere fleire til deltaking i frivillig arbeid, omsorg, integrering med meir.
3. Legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområda.

Helse og miljøkonsekvensar:

Etableringa av nærmiljøanlegg ved Folkestad skule vil gje fleire positive vinstar. Anlegget vil auke trivselen i skulekvardagen, og det vil legge til rette for ein sosial møteplass for barn og unge også i fritida. Foreldra og grendalaga i skulekrinsen er involvert, noko som bidreg til samhald og samhandling til det beste for skulen og elevane i skulekrinsen.

Økonomiske konsekvensar:

Etableringa av nærmiljøanlegget vil ikkje gje kommunen utgifter. Folkestad skule sitt behov er å kunne forskottere utgifter over eige driftsbudsjett i anleggsperioden. Desse utgiftene vil bli dekkja inn gjennom spelemidlar og opparbeidd eigenkapital.

Søknaden om spelemidlar vart ikkje innvilga av fylkeskommunen i 2017 grunna manglande midlar, men som fylkeskommunen skriv i avslaget er søknaden formelt i orden og kan fornyast i 2018

Vurdering og konklusjon:

Folkestad nærmiljøanlegg vil føre til ein vesentleg standardheving av uteområdet på skulen og vere eit positivt tiltak for alle som soknar til Folkestad skule. Anlegget vil vere ope tilgjengeleg heile døgnet og soleis kunne vere til nytte og glede for lag, tilreisande og bygdefolk elles. Bygdene gjennom grendalaga og foreldre som soknar til skulen har vist at dei kan og vil bidra til å realisere anlegget, og dette er prisverdig.

Rådmannen rår til at det blir løyvd inntil kr 145 000,-. Løyvinga skal gje Folkestad skule høve til å forskottere utgifter i anleggsperioden i samband med etableringa av nærmiljøanlegget.

Løyvinga vert å dekke inn gjennom spelemidlar når søknad om dette vert innvilga.

Rune Sjurgard
Rådmann

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Folkestad skule
Økonomi
Opplæring og oppvekst
Eigedomsavdelinga

VOLDA KOMMUNE

Utvikling

Volda kommune
Folkestad skule
v/ rektor Tom Erik Bogen
6120 Folkestad

rektor.folkestad@voldaskulen.no

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2017/93	596/2017	D35	UTV/ PERHEL	13.01.2017

FOLKESTAD SKULE - NÆRMILJØANLEGG - IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING

Rektor ved Folkestad skule har fremja planar om opparbeiding av aktivitetsareal, nærmiljøanlegg, ved Folkestad skule.

Anlegget er tenkt gjennomført som eit samarbeidsprosjekt mellom skulen-, Folkestad idrettslag og dei 3 grendalaga som har born som soknar til skulen.

Plan for eit slikt aktivitetsområde har vore aktuelt lenge utan at ein har fått prioritert dette.

Tiltaket ligg såleis som aktuelt og prioritert prosjekt i Volda kommune sin "*kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljøtiltaket*".

Det er tidlegare bygd ballbinge på området.

Kommunen eig grunnen i området.

Tiltaket er planlagt plassert på området rett sør for skulebygget. I situasjonsplan og beskrivelse er dei ulike apparat vist plassert og illustrert.

I søknad om førehandsgodkjenning er det sagt fylgjande om behov:

"For nokre år tilbake fekk Folkestad skule i samarbeid med idrettslaget spelemidlar til å bygge ballbinge. Dette vart eit flott tiltak som heile bygda og bygdene omkring har glede av.

No er tida komen for å vidareutvikle aktivitetsområde knytta til ballbingen og skulen.

Området har, slik vi ser det, stort behov for ei oppgradering. Skulen er eit senter for fleire bygdelag, og inneheld også eit kulturhus som blir brukt ved mange høve og leigt ut til konsertar og ulike arrangement gjennom året. Slik sett er det mange potensielle brukarar av dette området framover. Ein skal også hugse på at skulesenteret er eit av dei få aktivitetstilbada som er i bygda, og at skulen er senter for fleire omkringliggande bygder.

Vår plan er å lage dette arealet om til eit fysisk stimulerande aktivitetsområde med tilbod om varierte aktivitetar tilpassa barn og unge i alderen 6 -16 år. Delar av anlegget vil også kunne vere attraktivt for vaksne . Ut frå eit folkehelseperspektiv tenkjer vi at det er viktig å ha eit allsidig område med tilbod om varierte helsebringande aktivitetar. Anlegget vil vere ope heile året og er tenkt brukt av alle partar i bygda og dei som elles soknar til skulen: Av skuleelevane i skule og SFO, av idrettslaget på ettermiddag/kveld, av bygdefolk og tilreisande i samband med arrangement kveld og helg i kulturhuset.

Vi vil lage ei aktivitetsløype integrert i eksisterande leikeområde der dei nye stasjonane består av 5 ulike element.

Postadresse:

postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058717

Telefaks:

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro:

1. Wire-taubane (balanse, styrke, fart og spenning), 2. Supernova - skråstilt balansekarusell (styrke, balanse, konsentrasjon), 3. New age fitness treningsstasjon - multifunksjonelt klatre- og styrketreningsapparat, 4. Rampline - 5 meter stram line montert ca 50 cm over bakkenivå (balanse) 5. Trampoline «Store Claus» montert i bakkenivå.

Det ligg ved søknaden kostnadsoverslag for tiltaket og finansieringsplan.

Det er nokre feil i oppsettet her, der det m.a. er rekna mva på dugnadsarbeida.

Kommunen har retta opp dette i justert kostnadsoverslag. Ein har her også funne det rett å legge til ca 5% for administrasjon m.m. Dette vert gjennomført som dugnadsarbeid.

Samla kostnad er etter dette rekna til kr 366.000, der spelemiddeltilskot er rekna til kr. 183.000, dugnadsarbeid kr. 62.000, og resten eigenkapital.

Kostnadane er innhenta gjennom tilbod på innkjøp av materiell og teneste knytt til naudsynt maskinarbeid ved grunnarbeid. Resten av arbeidet er tenkt gjennomført ved dugnad.

Ein har ikkje vesentlege merknader til dei kostnadstal som er lagt til grunn for tiltaket.

Dei aktuelle planane er svært positive med tanke på å tilrettelegge for auka fysisk aktivitet og trivsel. Volda kommune finn å kunne gje prosjektet idrettsfunksjonell godkjenning, som grunnlag for tilskot frå spelemidlane.

Stempla plandokument følger vedlagt.

Ein gjer merksam på at det må fremjast søknad om tilskot frå spelemidlane for prosjektet. Dette vert gjort gjennom portalen, Idrettsanlegg.no. Anleggsnr for prosjektet er 1519005107.

Ved fremjing av søknad om tilskot frå spelemidlane må det ligge føre:

- dokumentasjon for alle deler av finansieringsplan

Det skal ved bygging/søknad etablerast eige prosjektrekneskap for anlegget.

Oppretting av slikt prosjektrekneskap må gjerast i samråd med økonomiavdelinga i kommunen.

I høve saka viser ein også til V-0732 pkt 5.4 om føring av rekneskap.

Med helsing

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Per Heltne
fagansvarleg, plan

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Møre og Romsdal Fylkeskommune, Kulturavd.

Idrettsrådet

Volda kommune Økonomiavdelinga

Volda kommune - eigedomsavdelinga

Volda kommune- Utvikling

Møre og Romsdal
fylkeskommune

VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 2017/93	Av: Utv
Løpenr.	Sns: Perhey
22 JUN 2017	
Arkivdel:	Emne 2
Klassering P:	D35
Klassering S:	

Volda kommune
Stormyra 2
6100 VOLDA

14.06.2017

Deres ref.:

Saksbehandlar:
Anders Ellingseter

Søknadsnr: 17/01442
Arkiv nr:

AVSLAG PÅ SØKNAD OM SPELEMIDLAR TIL ANLEGGSSNR 1519005107 FOLKESTAD SKULE - AKTIVITETSANLEGG - VOLDA KOMMUNE.

Ved fordeling av spelemidler 2017 vart søknaden ikkje innfridd.

Grunnen til avslaget er:

Manglende midler. Søknaden er formelt i orden og kan fornyes neste år.

Klagerett

Forvaltningslova gjev søkjarar som har fått avslag på søknad om tilskot frå spelemidlane rett til å klage over det vedtaket som er gjort, sjå Forvaltningslova § 27 tredje ledd og § 28 andre ledd, samt kapittel 7 i føresegnene om tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, V-0732. Klagefristen er 3 veker frå den dagen dette brevet er motteke. Dersom fylkeskommunen ikkje endrar vedtaket som følgje av klaga, skal saka sendast Kulturdepartementet for endeleg avgjerd.

Klageskjema finn ein på sida <http://www.signform.no/dss/>

Med helsing

Heidi-Iren Wedlog Olsen
Fylkeskultursjef

Anders Ellingseter

Postadr.: Postboks 2500, 6404 MOLDE

Tlf.: +47 71258000
Faks: +47 71258705

Besøksadr.: Julsundveien 9 Fylkeshuset
E-post: post@mrfylke.no

Nærmiljøanlegg Folkestad skule – søknad om tilskot

I samarbeid med Folkestad idrettslag og Folkestad-, Kilsfjord-, Dalsbygda- og Bjørkedalen grendalag søker Folkestad skule om tilskot til nærmiljøanlegg der vi har planlagt følgjande:

- Fornyng og vidareutvikling av eksisterande leikeplassområde på ca 500 kvm i den sørvestlege enden av kommunalt areal tilknytta Folkestad skule.

Grunngjeving

For nokre år tilbake fekk Folkestad skule i samarbeid med idrettslaget spelemidlar til å bygge ballbinge. Dette vart eit flott tiltak som heile bygda og bygdene omkring har glede av. No er tida komen for å vidareutvikle aktivitetsområde knytta til ballbingen og skulen. Området har, slik vi ser det, stort behov for ei oppgradering. Skulen er eit senter for fleire bygdelag, og inneheld også eit kulturhus som blir brukt ved mange høve og leigt ut til konsertar og ulike arrangement gjennom året. Slik sett er det mange potensielle brukarar av dette området framover. Ein skal også hugse på at skulesenteret er eit av dei få aktivitetstilboda som er i bygda, og at skulen er senter for fleire omkringliggande bygder. Vår plan er å lage dette arealet om til eit fysisk stimulerande aktivitetsområde med tilbod om varierte aktivitetar tilpassa born og unge i alderen 6 -16 år. Delar av anlegget vil også kunne vere attraktivt for vaksne . Ut frå eit folkehelseperspektiv tenkjer vi at det er viktig å ha eit allsidig område med tilbod om varierte helsebringande aktivitetar. Anlegget vil vere ope heile året og er tenkt brukt av alle partar i bygda og dei som elles soknar til skulen: Av skuleelevar i skule og SFO, av idrettslaget på ettermiddag/kveld, av bygdefolk og tilreisande i samband med arrangement kveld og helg i kulturhuset.

Vi vil lage ei aktivitetsløype integrert i eksisterande leikeområde der dei nye stasjonane består av 5 ulike element.

1. Wire-taubane (balanse, styrke, fart og spenning)
2. Supernova – skråstilt balansekarusell (styrke, balanse, konsentrasjon)
3. New age fitness treningsstasjon – multifunksjonelt klatre- og styrketreningsapparat
4. Rampline – 5 meter stram line montert ca 50 cm over bakkenivå (balanse)
5. Trampoline «Store Claus» montert i bakkenivå.

Bilder og kort skildring av dei nye tiltaka

Trampoline nedgravd : «Store Claus» ca 3x4m ,pris kr.27.000,- + mva

Norplay AS «New age fitness stor» .Plassbehov: 6x7m, pris 68.500,- + mva

Multifunksjonsapparat til trening og klatring

Kompan AS - Supernova .Pris kr.47.000,- + mva, apparat for trening av balanse, styrke og konsentrasjon.

Rampline AS

«Rampline» balanseline pris kr 19.500,- +mva

Taubane byggesett pris ca.kr 10.000,-

Kostnadsoverslag (alle priser er ekskl. mva)

Kostnad - arbeid	
Manuelt arbeid 1: Riving av eldre husker/leikeapparat, hogging og fjerning av tre, rydding og klargjering av området. 30 timar a kr. 300,-	Kr. 9000,-
Manuelt arbeid 2: Fundamentering og montering av dei 5 apparata pluss flytting og tillaging av ny sandkasse. 100 timar a kr.300,-	Kr. 30000,-
Manuelt arbeid 3: Tillaging av fallunderlag (støtsand/bark). 10 timar a kr 300,-	Kr. 3000,-
Gravemaskinarbeid/transport: Graving av hol til fundament for 5 apparat, fjerning av overskotsmasse, attfylling og planering etter ferdig fundamentering (Sjå vedlegg med anbod frå Hjelle Maskinlag) Dette arbeidet skal gjerast på dugnad.	Kr. 56000,-
Kostnad - innkjøp	
Fundament-kostnad: Sement, sand, boltar og forankring	Kr. 15000,-
Trampoline «Store Claus»	Kr. 27.000,-
Wire taubane, byggesett	Kr. 10.000,-
«New age fitness» aktivitetsapparat	Kr. 68.500,-
Supernova, skråstilt karusell	Kr. 47.000,-
«Rampline» balanseline	Kr. 19.500,-
SUM	Kr. 285.000,-
Sum inkl. mva	Kr. 356.250,-

Budsjett og finansiering

Tekst	Sum
Eigeninnsats (manuelt arbeid , gravemaskinarbeid)	98.000,-
Eigenkapital, tilskot og gåver (etter søknadar/førespurnadar lokalt)	44.500,- *
Tilskot nærmiljøanlegg (50 % av kostnadsramme)	142.500,-
Sum	285.000,-

-* Vi vurderer at det er realistisk at vi skal greie å stable dette beløpet på beina med felles innsats. Gjennom eigne arrangement med utlodding/innsamling , søknadar til dei lokale bankane,- Gjensidige stiftelsen, -lokalt næringsliv og til Volda kommune. Finansieringa skjer også i samarbeid med Volda kommune på den måten at vi får tilbake meirverdiavgifta gjennom momsrefusjonsordninga til kommunen.

Med helsing

Tom Erik Bogen
Tom Erik Bogen, rektor Folkestad skule

I samarbeid med:

Even Lillenes - leiar Folkestad idrettslag

Camilla Sjøstad Kongsvoll - leiar Kilsfjord grendalag

Jon-Arild Kvamme – leiar Folkestad grendalag

Thor Bjarne Laanke – leiar Dalsbygda grendalag

Lars Kåre Kile - leiar Bjørkedalen grendalag

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Regine Solberg Aklestad

Arkivsak nr.: 2017/1308

Arkivkode:

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

131/17

Formannskapet

22.08.2017

SØKNAD OM DELTAKING SOM PILOTKOMMUNE I FOLKETRÅKK

Administrasjonen si tilråding:

Formannskapet vurderer det positivt at kommunen søker om å verte pilotkommune for DOGA i arbeidet med å utvikle Folketråkk.

Vedleggsliste:

Ingen.

Uprenta saksvedlegg:

Ingen.

Samandrag av saka:

Volda kommune er invitert til å søkje om å verte ein av tre pilotkommunar for å utvikle medverknadsverket Folketråkk. Deltaking i dette prosjektet kan knytast opp til fleire pågåande og planlagde planoppgåver; mellom andre kommuneplanen sin arealdel, hovudplan for veg, trafikktryggingsplanen, reguleringsplan for gangtilkomst mellom Campus og sentrumskjernen og andre prosjekt knytt til utvikling av Volda sentrum. Deltaking i prosjektet vil kunne gje nyttig lærdom i metodebruk og korleis ein i større grad kan sikre medverknad i kommunen sitt planarbeid. I tillegg kan deltaking i prosjektet bidra til god omdømmebygging for kommunen.

Volda kommune er frå tidlegare med i prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse", og har motteke prosjektstøtte som skal nyttast til mellom andre utvikling og gjennomføring av medverknadsprosessar. Sidan deltaking i Folketråkk vil stette opp om mål i pågåande prosjekt, kan desse to prosjekta koplast saman.

Saksopplysningar/fakta:

DOGA (Design og Arkitektur Norge) held på med å utvikle verktøyet Folkeetråkk. Dei ynskjer at Folkeetråkk skal verte ein teneste som bidreg til å inkludere innbyggjarar sine behov inn i planprosessar, frå kommuneplannivå til detaljeringsnivå. Tenesta skal bestå av ulike verktø som forenkler kunnskapsinnhenting for alle som er involvert i stadsutviklingprosessar. Prosjektet har som mål å finne dei beste metodane og verktøya for tidleg og brei medverknad, og på sikt skape synlege resultat i form av forbetring, endring, fornying og formidling av medverknad og holdningar og kunnskap hos kommunen. Prosjektet er forankra på statleg nivå, og er eit samarbeid med aktørar frå både forskings-, utdannings- og næringsliv. DOGA har tidlegare utvikla Barnetråkk, som er ein mykje brukt medverknadsmetode for skulebarn.

DOGA søker etter tre pilotkommunar som kan vere med på å utvikle verktøyet Folkeetråkk. Dei har teke kontakt med Volda kommune, og invitert oss til å søkje om å verte ein av dei tre pilotkommunane. Pilotprosjekta skal i fyrste omgang utvikle ein rettleiar og innhaldet i Folkeetråkk-tenesta. Arbeidet går ut på å teste verktø, metodar og system som kommunar nyttar til å informere og involvere sine innbyggjarar. Målet er å forbetre system og om naudsynt utvikle nye.

DOGA har sett opp fylgjande overordna krav til pilotkommunane:

Pilotkommunene skal løftes frem i nasjonal sammenheng som et forbilde på hvordan man kan jobbe med medvirkning med innbyggerne, egen kommune, politikere, utbyggere og andre aktører. Kommunen må derfor være generelt motivert for å arbeide med problemstillingen «Medvirkning gjennom Folkeetråkk» sammen med DOGA, og sette av nok ressurser til dette arbeidet.

DOGA skal velge tre kommuner til å delta i testing og utvikling av Folkeetråkk-prosjektet. Pilotkommunene skal jobbe i tverrfaglig team bestående av ansatte i din kommune, eksterne (forslagsstiller, utbygger eller liknende) og aktuelle innbyggere i et konkret prosjekt eller plan. Det blir fellessamlinger på DOGA i løpet av høsten 2017 og våren 2018. Mellom samlingene forventes det at kommunene jobber med prosjektene eller planene på egenhånd med veiledning fra DOGA.

Samarbeid med DOGA vil være nyttig i form av å bedre planleggingsprosessene i kommunen, samt styrke kommunens arbeid knyttet til medvirkning. Det vil være økt fokus og flere ressurser som ser på kommunens problemstillinger i ett år fra flere perspektiver:

- *forskningsperspektiv (i samarbeid med NIBR)*
- *studentperspektiv (i samarbeid med NMBU)*
- *designperspektiv (i samarbeid med tjenstedesignere og eksterne konsulenter) og*
- *arkitektur- og planleggingsperspektiv (i samarbeid med DOGA).*

Kommunen forplikter seg til følgende.

- *Opprette en tverrfaglig prosjektgruppe som består av representanter fra ulike sektorer i kommunen, for eksempel: plan/bygg/kart, sosiale tjenester/bolig/utdanning/helse/inkludering, kultur/idrett, vei/park/friluft samt med eksterne samarbeidsparter (forslagsstiller, utbyggere, innbyggerrepresentanter med flere.)*
- *Opprette en 50 % prosjektlederstilling (fortrinnsvis fra kommunen) som er kontaktpersonen til DOGA*

- *Delta på alle samlinger på DOGA (Inntil fire dagsamlinger før jul, flere til våren)*
- *Forankre prosjektet i politisk og administrativ ledelse i kommunen*
- *Gjennomføre minst ett konkret tiltak/vedtak/prosjekt/implementering av kunnskapsinnhenting*
- *Ta i bruk innspill fra DOGA og implementere i konkrete planer og prosjekter*
- *Være behjelpelig for DOGA i 2017-18 når det gjelder informasjonsdeling til prosjektgruppen*
- *Bidra til å skape lokal debatt om tematikken og å formidle resultatene fra prosjektet til andre kommuner*
- *Levere enkel prosjektplan, midtveisrapport og sluttrapport samt presentere funn knyttet til milepæler på DOGA-samlinger*
- *Generell kompetanse og interesse for medvirkning*
- *Kompetanse på IKT/GIS og kommunikasjon*
- *Dekke kostnader til reise/overnatting i forbindelse med samlinger*

DOGA forplikter seg til følgende:

- *Være prosjektleder for det nasjonale prosjektet Folkeetråd*
- *Faglig rådgivning og støtte på medvirkning i relevante prosjekter og tiltak kommunen ønsker i løpet av 2017-18 (omfang avtales i samarbeidsavtale)*
- *Skape økt oppmerksomhet rundt kommunen nasjonalt og lokalt (media, fagmiljø, departementer)*
- *Bidra til at kommunen får bedre og mer effektive planprosesser*
- *Bidra til å øke kompetansen på medvirkning i planlegging med metoder i kommunen*
- *Bidra til å øke kunnskapen om ulike gruppers behov i by- og stedsutvikling*
- *Bidra til å øke kunnskap om bruk av ulike verktøy for å bedre offentlige uterom, samt skape nye og bedre verktøy i samfunns- og arealplanlegging*
- *Bidra til å skape lokal diskusjon rundt medvirkning i by- og stedsutvikling / planlegging.*

Vi gjør oppmerksom på at det ikke følger midler ved deltakelse i pilotprosjektet. Søknadsfrist for å bli vurdert som pilotkommune er 25. august 2017.

Kopling til planstrategi, kommuneplanen og anna planarbeid

Volda kommune held på med revidering av kommuneplanen sin arealdel. I dette arbeidet er det viktig å hente inn informasjon frå innbyggjarane og legge opp til brei medverknad. Informasjon frå ein eventuell Folkeetråd-deltaking vil også kunne vere relevant i tilknytning til Hovudplan for veg (som har planlagt oppstart hausten 2017), Trafikktryggingsplanen (som er under arbeid), kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (planlagt oppstart hovudrullering 2018), planlagt reguleringsplan for gangtilkomst mellom Campus og sentrumskjernen og ulike prosjekt knytt til utvikling av Volda sentrum.

Kommuneplanen sin arealdel, hovudplan for veg, trafikktryggingsplanen, kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og reguleringsplan Gangtilkomst mellom Campus og sentrumskjernen er alle prioriterte planoppgåver i Volda kommune sin planstrategi (vedteken mars 2017). Ansvar for desse planoppgåvene er lagt til sektor for utvikling og teknisk.

I kommuneplanen sin samfunnsdel har vi mellom anna eit mål om at det skal vere trygt, triveleg og attraktivt for trafikantar i Volda sentrum. Strategiar for å få til dette er mellom anna at vi skal "utvikle eit funksjonelt trafikalt køyremønster som er trygt for alle, sikre eit estetisk og universelt utforma sentrum som inviterer til å gå og sykle og redusere bilbruken i sentrumskjernen". Under deltema Folkehelse i samfunnsdelen har vi strategiar som går på å "legge til rette for gode og trygge tilkomstar til barnehagar, skular, fritidsarenaer, natur- og

friluftslivsområde" og "legge til rette for meir fysisk aktivitet i barnehage, skule og buområde". Deltaking i Folkeetråkk vil kunne bidra til viktig og relevant informasjon i tilknytning til dette arbeidet.

Deltaking i prosjektet vil også kunne gje nyttig lærdom i metodebruk og korleis ein i større grad kan sikre medverknad i kommunen sitt planarbeid.

Kopling til prosjekt nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse

Volda kommune er med i prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse", eit treårig prosjekt i regi av Helsedirektoratet v/ Møre og Romsdal fylkeskommune. Målet med dette prosjektet er å "legge til rette for medverknad frå befolkninga i kartlegging og identifisering om nærmiljø- og lokalsamfunnskvalitetar som fremjar helse og trivsel". Volda kommune har tidlegare nytta midlar frå dette prosjektet til å gjennomføre medverknadsprosessar i tilknytning til kommuneplanen sin samfunnsdel (m.a. "Melding frå dei unge" i samarbeid med Ungdomsrådet i Volda, og "Folk i gata" – innspel til kommuneplanarbeidet).

Volda kommune har motteke 265.000,- i prosjektstøtte for 2017 for deltaking i prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse". Sidan deltaking i Folkeetråkk vil støtte opp om mål i eksisterande folkehelse-prosjekt, kan utgifter knytt til Folkeetråkk dekkast av denne prosjektstøtta. Timebruk og ressursar som nyttast til Folkeetråkk vil da først på prosjekt "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse".

Møre og Romsdal fylkeskommune er positive til at Volda kommune søker om deltaking i Folkeetråkk, og ser på dette som eit relevant bidrag til prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse".

Gjennomføring

Dersom Volda kommune vert valt ut som pilotkommune vil prosjektleiaransvaret ligge til sektor for Utvikling, og dei vil syte for gjennomføring av prosjektet i tråd med målsettingar. Det vil også opprettast ein tverrfagleg prosjektgruppe med representantar frå fleire sektorar. Teknisk sektor har i planstrategien mellom andre ansvar for Hovudplan for veg, og bør difor vere med i prosjektgruppa. Folkehelsekoordinatoren bør også involverast. Høgskulen i Volda, grendalag og frivillige organisasjonar i kommunen er aktuelle samarbeidspartnarar.

Helse og miljøkonsekvensar:

Målet er at deltaking i prosjektet på sikt skal føre til gode nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse.

Økonomiske konsekvensar:

Doga ynskjer at kommunen skal ha opprette ein 50 % prosjektleiarstilling som er kontaktpersonen til DOGA. Det er ikkje tenkt til å opprette ein ny stilling til prosjektet, sidan prosjektet kan knyttast til pågåande og planlagde planoppgåver som i samsvar med planstrategien skal gjennomførast i perioden uavhengig deltaking eller ikkje. Prosjektleiaransvaret vil ligge til sektor for utvikling, men ressursbruken (og stillingsprosenten) vil fordelast på dei som vert med i prosjektgruppa (t.d. utvikling, teknisk og folkehelsekoordinator).

Dersom Volda kommune vert valt ut som pilotkommune vil timebruk og ressursar som nyttast til Folkeetråkk først på eksisterande prosjekt "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse".

Deltaking i prosjektet vil krevje ressursar og tid frå sektorane, som kunne vore nytta på andre måtar. Det at prosjektet kan knyttast til fleire pågåande og planlagde planoppgåver i planstrategien, som uansett må innehalde ein eller annan form for medverknad, gjer at ein likevel vil forsvare ressursbruken.

Dersom kommunen ikkje ynskjer å delta i Folkeetråkk, kan midlar frå prosjektet "Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse" nyttast på andre måtar, t.d. til andre medverknadsprosjekt knytt til planarbeid i regi av kommunen sjølv.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen kjente konsekvensar.

Vurdering og konklusjon:

Denne saka handla om Volda kommune skal vere med som pilot for å utvikle eit verktøy som skal kunne brukast av kommunane i ettertid. Det vert stilt forventningar til kommunen gjennom deltakinga, og Volda kommune må avsetje arbeidstid til gjennomføringa. Prioritering av arbeidsressursar er eit prinsippielt spørsmål ut frå at Volda kommune står overfor mange store planleggingsoppgåver, og vi har nok ikkje kapasitet til å gjennomføre alle planane som er vedteke i planstrategien. Dette prosjektet vil byggje kompetanse og kunne brukast inn mot allereie igangsette prosessar der ein kan sjå desse i samanheng. Ein må nok likevel vere tydeleg på at deltaking vil binde opp noko ressursar. Ettersom prosjektet også kan koplast opp mot folkehelseperspektivet og arealdelen i kommuneplanen, og ressursane kan samordnast, finn rådmannen å tilrå at kommunen søker om å verte pilotkommune for DOGA i arbeidet med å utvikle Folkeetråkk.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Arne Gotteberg

Arkivsak nr.: 2017/916

Arkivkode: G10

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

132/17

Formannskapet

22.08.2017

Kommunestyret

VIDAREFØRING AV FOLKEHELSE- OG FRISKLIVSARBEIDET I VOLDA KOMMUNE

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Volda kommunestyre viser til vedteken "Kommuneplan for Volda – samfunnsdelen – 2016 -2028" der det heiter at folkehelse skal vere eit overordna og førande prinsipp og at kommunen skal ha eit "frisk-fokus" og meistringsperspektiv i alt vi gjer.**
- 2. Volda kommunestyret meiner at folkehelse- og frisklivsarbeidet treng aktivt og tverrfagleg fokus med god koordinering og involvering av innbyggjarane. Kommunestyret ser det som viktig å vidareutvikle folkehelsearbeidet i tråd med tidlegare tradisjon og ønskjer samstundes å tilrettelegge for god drift av frisklivssentralen i Volda kommune.**

Dette kan gjerast ved å samordne funksjonane som folkehelsekoordinator og frisklivssentral i ei 100 % stilling. Kommunestyret sluttar seg til denne modellen slik den er skissert i saksutgreiinga.

- 3. Kommunestyret ber administrasjonen definere målsetting for funksjonen og gjennomføre evaluering, der det som del av evalueringa skal vurderast om målgruppa for Frisklivssentralen sitt arbeid blir avgrensa til barn og unge og deira familiar.**

Vedleggsliste:

"Partnerskapsavtale God Helse" med Møre og Romsdal fylkeskommune.

Samandrag av saka:

Volda har sidan 1990 åra vore pilotkommune innanfor førebyggjande, helsefremjande og miljøretta arbeid.

Denne målsetjinga er fornøya i "Kommuneplanen for Volda – samfunnsdelen - 2016 -2028" der folkehelse skal vere eit overordna og førande prinsipp. Det er slått fast at Volda kommune skal ha eit "frisk-fokus" og meistringsperspektiv i alt vi gjer, og folkehelse skal vere eit overordna og førande prinsipp for heile planen". Og *"Volda kommune vil arbeide for at alle innbyggjarane skal kunne meistre eige liv, og bli sett, høyrte og verdsett som ressurs i lokalmiljøet"*

Folkehelsearbeid er sektorovergripande, både innanfor og utanfor den kommunale organisasjon. Det handlar om det einskilde menneske sine mulegheiter til å påverke og forme eige liv og helse, og om best mulege vilkår som storsamfunn og lokalsamfunn kan legge til rette for at innbyggjarane skal lukkast. Oppgåveløysinga stiller store krav til koordinering og samarbeid mellom mange aktørar, offentlege som private.

I ei tid har den nødvendige koordineringa og drifta av folkehelse- og frisklivsarbeidet i Volda ikkje fungert godt. Grunnane til dette er nøye utgreidd i saka. Det er gjort framlegg til nødvendige kompensierende tiltak gjennom å utprøve samling av funksjonane som folkehelsekoordinator og frisklivsrettileiar 50%:50% i ei ny felles 100% stilling og å tilsette fysioterapeut i stillinga. Dette vert vurdert også å gi best økonomisk inndekning for kommunen.

Saksopplysningar/fakta:**Om folkehelsearbeidet i Volda:**

Volda kommune har sidan 1990-åra vore pilotkommune innan førebyggjande og helsefremjande arbeid. Lenge før Folkehelseloven (2012) var kommunen godt framme i utviklinga av planmessig førebyggjande, helsefremjande og miljøretta arbeid. Kommunen var i 1994 med å skipe "Norsk nettverk av helse- og miljøkommunar" (No: "Sunne kommuner – WHO's norske nettverk"). Volda kommune fekk på det viset, direkte og indirekte, vere med å gi innspel til utforminga av Folkehelseloven.

Folkehelsearbeidet er sektorovergripande, både innanfor og utanfor den kommunale organisasjon. Folkehelseloven handlar om det einskilde menneske sine mulegheiter til å påverke og forme eige liv og helse og om best mulege vilkår som storsamfunn og lokalsamfunn legg til rette for at innbyggjarane skal lukkast i dette. Utan aktiv medverknad frå einskildmenneske, frå foreiningar og lag og gode nettverk i lokalsamfunnet, vil folkehelsearbeidet bli lite vellukka. Oppgåveløysinga stiller store krav til koordinering og samarbeid mellom mange aktørar, offentlege som private. Verksemdar, både innanfor og utanfor den kommunale organisasjonen, har ei klar oppgåve og utfordring i folkehelsearbeidet.

Å legge premissar for ei god samfunnsutvikling i lokalsamfunna, dei ulike sektorar og i dei kommunale planar, er eit av mange suksesskriteria i framtidsretta folkehelsearbeid i kommunane. Volda innarbeide alt på 1990 talet folkehelseomsyn ("helse og miljøkonsekvensar") i kommunale saker. Volda var ei av dei to første "Helse i Plan" – kommune her i fylket.

Folkehelseomsyn og helsefremjande strategiar vart innarbeidd som overordna retningslinjer både i kommuneplanen 1996 -2008 og i "Kommuneplanen for Volda – samfunnsdelen - 2016 -2018":

”Volda kommune skal ha eit ”frisk-fokus” og meistringsperspektiv i alt vi gjer, og folkehelse er eit overordna og førande prinsipp for heile planen”. ”Volda kommune vil arbeide for at alle innbyggjarane skal kunne meistre eige liv, og bli sett, høyrte og verdsett som ressurs i lokalmiljøet”

Det er eit kvalitetsstempel for ei kommune som gjennom vedtak og tiltak så tydeleg understrekar verdien av å ha ei frisk befolkning.

I ei tid der behandling av sjukdom og sjukdomsrelaterte utfordringar tek nesten alle helseressursar både på sjukehus og kommunalt nivå, kan det vere nyttig å minne om ei utsegn av førebyggjande og helsefremjande karakter av samfunnsmedisinar Dag Helge Rønnevik: *”Det beste pasientforløpet er å ikke bli pasient”*

Dessutan å peike på ei grunnleggjande erkjenning frå ”Sunne kommuner – WHO’s norske nettverk” at: *”Den største rikdom for eit land er eit sunt og friskt folk”*
Desse tinga er felles element og grunnleggjande erkjenning både innanfor Folkehelsearbeidet og Frisklivsarbeidet i ei kommune.

Om folkehelsekoordinator si rolle:

Folkehelsekoordinator arbeider i hovudsak på system- og samfunnsnivå. Som det går fram av formål og strategiar i ”God Helse partnerskapsavtalen” med Møre og Romsdal Fylke (vedlagt) er oppgåvene mangearta og krevjande.

Så omfattande og sektorovergripande samfunnsoppgåver krev god koordinering og evne til aktiv medverknad og involvering både utanfor og innanfor den kommunale organisasjonen. I evalueringa av prosjektet vi hadde i Volda på 1990 talet har Møreforskning skildra koordinator si rolle som ein ”motor” i det helsefremjande arbeidet. I periodar når vi ikkje har hatt eigen koordinator, har delar av folkehelsearbeidet skranta.

Gjennom ”God Helse partnerskapen” har vi fått lønnstilskot med kr. 125.000 årlig til stilling som Folkehelsekoordinator. Kravet er at stillinga skal vere minst 50% for å få lønnstilskot frå fylket. Fast 60% stilling som Folkehelsekoordinator i Volda blei oppretta 01.05.2004 og er innarbeidd i budsjetta. På 1990 talet hadde vi i 4 år ei tilsvarende 100% prosjektstilling knytta til Helse og Miljøprosjektet.

Noverande Folkehelsekoordinator har gjort ein framifrå innsats og folkehelsearbeidet i Volda har til no kunne vise til mange gode resultat. Dette skuldast aktiv og god koordinering og involvering frå mange aktørar både innanfor og utanfor den kommunale organisasjonen. Sterk medverknad frå frivillige organisasjonar har vore eit særkjenne på folkehelsearbeidet i Volda.

Vår folkehelsekoordinator har ei tid vore sjukmeldt og har søkt permisjon frå stillinga. Ho har signalisert at Volda kommune må sjå seg om etter ein erstattar. Samstundes med den omtala vakans for folkehelsekoordinator har Volda kommune hatt utfordring knytta til deltidsstillinga som Frisklivsrettleiar (sjå nedanfor)

Om frisklivsrettleiar si rolle:

Frisklivsrettleiar arbeider i stor grad mot enkeltmennesker. Det er ei fagstilling innanfor helse.

Gjennom motiverande samtaler og mange forskjellige tiltak koordinert av frisklivsrettleiar, ønskjer ein å fokusere på og å frigjere den friske delen av mennesket. Dette enten ein alt har fått ein sjukdom med langtidsperspektiv eller står i fare for å utvikle sjukdom. Opplæring og eigenmeistring er viktige element i arbeidet. Gjennom motiverande samtale, endra fokus og

ulike tiltak og oppfølging (mellom anna meistringsstrategiar) prøver ein å unngå at folk unødig skal bli eller oppfatte seg som sjuke og å utvikle mulegheitene til eit friskare liv.

Frisklivsrettleiar og oppretting av Frisklivssentral (FLS) i Volda var viktig del av kommunen si satsing på Folkehelse på individnivå. Frisklivsarbeidet er eit teamarbeid der mange ulike aktørar har ei rolle. Saman med frisklivsrettleiar har folkehelsekoordinator, personell frå helsestasjonen, legetenesta og frå helse og omsorgstenestene konkrete arbeidsoppgåver.

Frisklivsrettleiaroppgåvene har i Volda vore lagt til fysioterapitenesta som ei 50% stilling. Fysioterapeuten har, forutan dette arbeidet, også utført andre fysioterapifaglege gjeremål. Ved å bruke fysioterapeut som frisklivsrettleiar, fikk kommunen i starten fastlønstilskot frå HELFO.

Eitt år fekk Volda også tilskot frå Møre og Romsdal fylke som ressursentral for andre FLS'ar. FLS er no oppretta i mange kommunar i fylket.

Vår frisklivsrettleiar blei tilsett som einingsleiar for "Førebygging, rehabilitering og legeteneste" i 70% stilling. Arbeidet som frisklivsrettleiar utgjør derfor no berre 30%, og er vanskeleg å isolere frå og drive effektivt ved sidan av einingsleiaroppgåvene. Ved denne omgjering og reduksjon til 30% har ein ikkje lenger fått fastlønstilskot.

Om ei felles stilling og kompetanse

Som det går fram av saka har folkehelsekoordinator- og frisklivsrettleiar - oppgåvene ei tid vore inne i ein vanskeleg periode i Volda.

Målet er å kome på offensiven igjen gjennom ei god og økonomisk fordelaktig kombinasjonsløyse ved å samle funksjonane i ei felles full stilling. Ved 50%:50% fordeling mellom folkehelsekoordinator og frisklivsrettleiar og å nytte fysioterapeut i denne felles stillinga, meine vi å oppnå dette og at vi - på visse vilkår - igjen kan oppnå fastlønstilskot. Vi ser ei mulegheit til å effektivt kome på offensiven ved - nokså populistisk sagt - "å slå to fluger i ein smekk"

Det blir hevda at det å knytte dei to funksjonane mot fysioterapi, ikkje automatisk vil gi ein god funksjon innanfor folkehelsearbeidet. Det er klart at for å gjere ein god jobb som folkehelsekoordinator må ein enten ha eller skaffe seg god kompetanse ut over fysioterapifaglege. Behovet for plan- og spesifikk folkehelsekompetanse blir spesielt nemnt. Å tilsette fysioterapeut som folkehelsekoordinator har ein gode røynsler med til dømes i Ørsta. Ein fysioterapeut i stillinga kan – om naudsynt – oppnå tilleggskompetanse gjennom deltidsstudium ved Høgskulen i Volda innanfor kommunal administrasjon og planlegging. Planseksjonen i Volda kommune har stor kompetanse og dyktige planleggarar innanfor "Helse i Plan" som ein dyktig person i stillinga kan utløyse gjennom god samhandling. "Sunne kommuner – WHO's norske nettverk" har ei eiga temagruppe "Helsevennlig stedsutvikling og lokalsamfunn" som Volda deltek i og eit eige forum for Folkehelsekoordinatorar. Også Møre og Romsdal Fylkeskommune gir mykje verdfull kompetansepåfylling gjennom "Parterskapen God Helse" Så ny folkehelsekoordinator - uansett bakgrunn - kjem rett inn i eit aktivt folkehelse- og plankompetansemiljø.

Ei motforestilling kan vere at personar med særskilt folkehelsekompetanse blir utelukka frå å søkje når stillinga blir kobla til fysioterapeut. Dette kan endrast ved framtidige utlysingar om det ikkje fungerer godt. Uansett vil personlege eigenskapar vere sentralt.

Ei anna motforestilling er at kombinasjonsstillinga blir krevjande. Det å skilje og avgrense individretta arbeid mot den samfunnsmessige tilnærminga kan vere ei utfordring.

Avgrensing og evaluering

Frisklivssentralen (FLS) i Volda gir no eit tilbod til alle over 18 år. Den nasjonale rettleiaren seier at vi skal ha eit tilbod til alle aldersgrupper. I vedteken kommuneplan er ført opp at "FLS skal utvide (understreka av sakshandsamaren) tilbodet til å inkludere barn og unge" Det har vore drøfta om vi skal spisse frisklivsinnsatsen mot barn og unge og barnefamiliar, slik dei har gjort i Ørsta. Helsestasjonen, som er ein del av oppvekstsektoren, er sentralt med i prosessane og viktig i evalueringa med dei erfaringane ein no vil gjere seg gjennom eit avgrensa prosjekt mot barn og unge. Elles blir brukarperspektivet og erfaringane med FLS ein viktig del av evalueringa og drøftingane om vegen vidare. Mulegheita av frisklivs-samarbeid med Ørsta, og framom alt med Hornindal er drøfta. Gjennom dette kan vi sikre den framtidige utvidinga av FLS som kommuneplanen legg opp til. Ordninga må difor justerast og evaluerast framover i særleg grad opp mot at vi blir ei felles kommune med Hornindal i 2020. Modellen vi tilrår og tilknyttinga til einspesiell faggruppe blir å evaluere før seinare utlysingar.

Men det som hastar alle mest for Volda kommune no er å ta grep som kan konsolidere stillinga. Grunngeving for dette er gitt.

Helse og miljøkonsekvensar:

Helse og helsekonsekvensar er hovudinnhaldet i den samla saksutgreiinga ovanfor og blir ikkje gjenteke.

Sjekkliste mot kommuneplanen, samfunnsdelen: er gjennomgått.

Vedtak i samsvar med tilrådinga er eit naudsynt tiltak for å kunne følgje opp viktige intensjonar i vedteken kommuneplan – samfunnsdelen.

Økonomiske konsekvensar:

Stilling som folkehelsekoordinator 60% har i fleire år vore innarbeidd som fast stilling i budsjetta for Volda kommune. Det er no gjort framlegg om å redusere denne delen av fellesstillinga til 50%

Volda kommune vil framleis motta lønstilskot kr. 125 000 i samsvar med "Partnerskapsavtalen God Helse" med Møre og Romsdal Fylke.

Stilling som frisklivsrettleiar var før 50%. Kun 30% nyttast no.

Rasjonale for å tilsette fysioterapeut i kombinasjonsstillinga er at det (etter visse kriteria) vil utløyse fastlønnstilskot med ca. kr. 100 000. Totaløkonomien for kombinasjonsstillinga isolert sett vil difor vere gunstig for Volda kommune.

For å oppretthalde 100% stilling for einingsleiar "førebygging, rehabilitering og legetenester" må det leggst inn justering av lønsmidlar. Dette blir å berekne ut frå den totale pakken og å innarbeide i budsjettet for 2018.

Beredskapsmessige konsekvensar: ingen

Vurdering og konklusjon:

Vedtak i denne saka hastar for å konsolidere og å styrke folkehelse- og frisklivsarbeidet i Volda kommune og for oppfølging av intensjonane i vedteken kommuneplan – samfunnsdelen. Vi har hatt fleire møter om desse tinga på rådmannsnivå, innanfor sektor helse og omsorg og med helsestasjonen. Dette er grunnlaget for tilrådinga

Folkehelsearbeid og førebygging er svært viktig for å auke folk sin livskvalitet og samtidig organisere berekraftige tenester. Sjølv om førebyggjande arbeid er vanskeleg å måle, er det viktig at det vert knytt klare forventingar og målsettingar også til denne tenesta. Både løpande resultatvurdering og ei større evaluering må vurderast opp mot dette.

Rådmannen konkluderar med at det er fornuftig å utprøve ei samling av funksjonane som folkehelsekoordinator (50%) og frisklivsrettleiar (50%) i ei ny felles stilling. Bruk av fysioterapeut i stillinga blir vurdert å kunne vere ei bra kombinasjonsløysing og økonomisk gunstig for kommunen. Modellen og tilknyttinga til ein spesiell faggruppe blir å evaluere før seinare utlysingar.

Denne saka burde strengt tatt vore lagt fram for det nyoppretta Tenesteutvalet for helse- og omsorg til fråsegn før formannskapet og kommunestyret, men då kommunestyret ba om å få saka før sommaren, det er uklart når Tenesteutvalet vil ha sitt første møte og det hastar med å få gjort avklaringane i saka, vert saka difor fremja no for å få den med i første kommunestyremøtet etter ferien.

Rune Sjurgard
Rådmann

Arne Gotteberg
Kommuneoverlege/fagsjef

Svein Berg Rusten
kst. helse og omsorgssjef

Utskrift av endeleg vedtak:
Helse og omsorgssektoren
Opplæring og oppvekstsektoren

Partnerskapsavtale

Mellom *Møre og Romsdal fylkeskommune* og *Volda kommune* for gjennomføring av God Helse programmet for perioden 2013-2016.

1. Forankring

Fylkestinget vedtok i 2003 å ta ei koordinerende rolle for bygging av partnerskap om folkehelse. Folkehelsearbeidet skal gjennomførast i tråd med Lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven) og skal vere heilskapleg og langsiktig. I planperioden 2013-2016 vil det bli utarbeidd eigen regional delplan for Folkehelse.

2. Formål

Formålet med God Helse programmet er å bidra til eit folkehelsearbeid som fremmer befolkninga si helse, trivsel, sosiale og miljømessige forhold og som førebygger psykisk og somatisk sjukdom, skade eller lidning, bidra til utjamning av sosiale helseforskjellar og bidra til å beskytte befolkninga mot faktorar som kan ha negativ innverknad på helsa.

Resultatmåla er å:

- Fremme ei heilskapleg tenking der helsefremmande strategiar er med i all planlegging.
- Bygge ein infrastruktur på fylkes- og kommune nivå som koordinerer det førebyggjande og helsefremmande arbeidet.
- Etablere gode arenaer for samarbeid på tvers av sektorar, nivå og profesjonar
- Utvikle praktiske metodar for arbeidet i samarbeid med lokalmiljøa, institusjonar, organisasjonar og andre aktørar.
- Bygge opp kunnskap.
- Dokumentere effekten av innsatsen.
- Oppretthalde folkehelsearbeidet som er skissert i eksisterande samarbeidsavtalar mellom den offentlege tannhelsetenesta og helsestasjonstenesta/pleie- og omsorgstenesta i kommunane.

3. Strategiar

- Bygge alliansar for folkehelse gjennom etablering av partnerskap og forpliktande avtaler.
- Legge langsiktige strategiar for innsatsområda fysisk aktivitet, tobakk, rus, psykisk helse, kosthald og utjamning av sosiale forskjellar i helse.
- Utarbeide lokale handlingsplanar med fastsetting av tiltak – ansvar og tid for gjennomføring.

4. Plikter

Møre og Romsdal fylkeskommune har forplikta seg gjennom vedtak i fylkestinget til å ta eit koordinerende ansvar for God Helse programmet i fylket. Gjennomføringa av partnerskapet sitt arbeid er basert på likeverd mellom partnarane.

Møre og Romsdal fylkeskommune sine plikter:

- Bruk av alle fylkeskommunale sektorar i folkehelsearbeidet.
- Fastsette mål og strategiar for folkehelsearbeidet – med forankring i det fylkeskommunale planarbeidet.
- Utarbeide ein oversikt over helsetilstanden og dei positive og negative faktorane som kan virke inn på den. Oversikta skal danne grunnlag for regional og kommunal planlegging.
- Hovudansvar for koordinering og drift av partnarskapet.
- Koordinere og gjennomføre samlingar og kurs i samarbeid med kommunane.
- Sekretariatfunksjon for God Helse programmet med personell og kontorressursar.
- Ansvar for eigne økonomiske tilskot til partnarskapet.

Kommunen sine plikter:

- Bruk av alle kommunale sektorar i folkehelsearbeidet.
- Fastsette mål og strategiar for folkehelsearbeidet – med forankring i det kommunale planarbeidet.
- Utarbeide ein oversikt over helsetilstanden og dei positive og negative faktorane som kan virke inn på den. Oversikta skal danne grunnlag for lokal planlegging.
- Tilsette folkehelsekoordinator i minimum 50 % stilling. Koordinatoren bør ha ei sentral plassering i organisasjonen, då folkehelsearbeidet omfattar heile kommunen si verksemd.
- Ansvar for initiering og planlegging av lokale prosjekt, inklusive aktiv medverknad i gjennomføring av desse.
- Ansvar for kommunen sin eigenfinansiering av folkehelsearbeidet.
- Innsats av lokalt personell og kontorressursar.

5. Økonomi

Partnarskapsavtalen utløyser tilskot til kommunen, dersom krava over er tilfredsstilt. Tilskot blir gitt som rammetilskot til folkehelsekoordinatorstillinga. Kommunane må også sjølv sette av midlar til folkehelsearbeidet.

6. Partnarskapsforum

Partnarskapsforum består av fylkesordførar, leiar i kultur- og folkehelseutvalet og ordførar frå kvar av kommunane som er med i partnarskapet. Partnarskapsforum har møte minimum ein gong i året. Forumet godkjenner statusrapport for God Helse partnarskapet frå førre år, og tar opp aktuelle problemstillingar knytt til å løyse folkehelseoppgåvene i fylket. Forumet vel eit arbeidsutval der fylkesordførar skal vere ein av medlemene, med ansvar for å førebu neste møte i partnarskapsforum.

7. Oppseiing og avvikling

Avtalen gjeld frå dato for undertekning.

Avtalen kan seiast opp etter skriftleg varsel frå ein av partane med 6 månaders varsel.

Ved oppseiing vert tildelte midlar tilbakebetalt, for tildelte midlar gitt for tidsperioden etter oppseiinga.

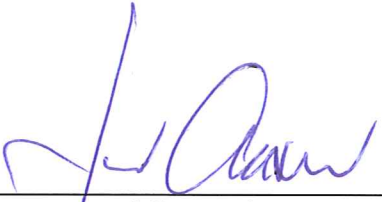
8. Reforhandlingar

Partane er innforståtte med at lovendingar eller endra driftsforutsetningar kan føre til at avtalen kan reforhandlast.

9. Tvist

Ved tvist i samband med avtalen skal dette primært løysast ved forhandlingar.

Ved andre høve gjeld lov av 14. Mai 2004 om voldgift.

Jon Aasen, fylkesordfører
Volda kommune

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Unni Strand

Arkivsak nr.: 2017/369

Arkivkode: 033

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

133/17

Formannskapet
Kommunestyret

22.08.2017

GRENDAUTVALA I VOLDA KOMMUNE - 2017

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret godkjenner val av nye medlemmer og varamedlemmer for grendautvala for 2017.

Kommunestyret ber om at grendautvala som ikkje har kravt nye val, gjer det. Ordføraren får fullmakt til å godkjenne supplerande val.

Vedleggsliste:

Retningslinjer for grendautval i Volda kommune

Melding om val av nytt styre frå

- Høydal velferdslag/grendautval
- Kalvatn grendautval
- Dravlausbygda og Innselset grendautval
- Folkestad grendautval
- Mork grendalag
- Vikebygda grendautval
- Lauvstad og Velsvik grendautval
- Bjørkedal grendautval
- Hjartå grendautval
- Indre Dalsfjord grendautval

Saksopplysningar/fakta:

I samsvar med retningslinene for grendautvala i Volda kommune, sist handsama i kommunestyret den 22.06.12, skal kommunestyret oppnemne styra i grendautvala på kommunestyret i juni. I år var fleire av grendautvala seint ute med å melde frå om nye styre, og handsaming av saka blei derfor utsett til august, for å få med flest mogleg.

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:
Grendautvala som har sendt inn melding

RETNINGSLINER FOR GRENDAUTVAL I VOLDA KOMMUNE

Vedtekne av Volda kommunestyre i møte 20.8.79, K-sak 103/79, endra i møte 25.10.90, k-sak 152/90, endra i møte 31.1.02, sak 13/02, endra i møte 26.9.02 sak 0081/02, endra i møte 22.6.04, K-sak 0062/04, ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 12.5.2011, sak 45/11, ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 15.12.2011 sak 139/11. Ajourført i samsvar med vedtak i møte i Volda kommunestyre 22.6.2012

1. Kommunestyret nemner opp grendautval i dei krinsane som ønskjer det etter tilråding frå bygdamøte/årsmøte og ser til at utvala får breiast mogleg samansetjing. Kwart grendautval bør ha 3 - 5 medlemmer. Det er opp til det enkelte gredautval om dei vil oppnemne varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer i kommunestyret kan vere medlemmer i grendautvala.
2. Kommunen vert delt inn i 18 grendautval, og grensene skal følgje dei gamle skulekrinsane med unntak av sentrum, der grensene vert sette slik det går fram av vedlagde kart over Volda sentrum.
Når geografiske og lokale omsyn tilseier det, kan det gjerast unntak frå grensedelinga. Der det er organisert grendalag/velforeiningar, kan desse gå inn og fungere som grendautval på lik line med andre.
Fleire grendautval kan også samarbeide om saker som er av felles interesse.
Grendautval kan om dei sjølv ynskjer det, slå seg saman med anna/andre grendautval uavhengig av krinsgrenser og utan konsekvens for kommunal økonomisk stønad.
3. Grendautvala si oppgåve er å bygge ut kontakten mellom dei folkevalde organa og lokalmiljøet i saker som har interesse for krinsen, og å arbeide for at flest mogleg av sakene kan løysast i fellesskap til beste for krinsen.
4. Kommuneadministrasjonen kan legge fram saker som har verknad for bumiljøet i krinsen for vedkomande utval før avgjerd i formannskap/kommunestyre. I einskilte saker kan og kommunale organ delegere avgjerdsmynde til grendautval.
5. Grendautvala står fritt til å ta opp saker sjølve og ta på seg andre gjeremål i krinsen. I viktige saker bør det kallast inn til folkemøte.
6. Grendautvalet sin leiar kan vere eit av fleire kontaktpunkt for informasjonsinnhenting for kommunen i samband med kriser og katastrofar der krinsen vert råka.
7. Frist for innsending av namnelister over nye styre i grendautvala vert sett til **31. mai**. Kommunestyret oppnemner styra i grendautvala på kommunestyremøtet i juni.
8. Funksjonstida i grendautvala skal vere 2 år. Vala vert gjort slik at halve utvalet er på val kvart år. Utvalet konstituerer seg sjølv.
9. Berre personar over fylte 15 år er røysteføre ved årsmøte i grendautvala og kan veljast som styremedlemmer i grendautvala.

Hei!

Nytt styre i Høydal velferdslag/grendautval for 2017 er:

Leiar: Rune Koppernes Kontaktinformasjon: runekopp@hotmail.com
Vara: Elisabeth Høydal

Nestleiar og kasserar: Ståle Høydal Vara: Kjell Oddvar Høydalsvik
Skrivar: Oddlaug Greta Høydal Vara: Lilla Høydalsvik

Kontonr: 3991.35.51986

Sender ved rekneskap og årsmelding for 2016.

mvh
Mariann Skjerdal
for Høydal velferdslag

ÅRSMELDING FOR HØYDAL VELFERDSLAG 2016

Styret i 2016

Leiar	Mariann Skjerdal	vara Michelle C. Høydal
Nestleiar/		
Kasserar	Ståle Høydal	vara Kjell Oddvar Høydalsvik
Sekr.	Anne Ryslett	vara Magnar Høydal
Styremedl.	Rune Koppernes	vara Elisabeth Høydal
Styremedl.	Kjell Høydal	vara Aud Årsheim

Det har vore 8 styremøter i år.

Aktivitetane i året:

Påskebasar den 22.03.16. Bygdakveld med bildeframsyning og gryterett den 18.11.16. Ettermiddagskaffi med mat på fat og luftgeværskyting 15.01.17. I privat regi var det juleverksted 27.11.16 og julegudstjeneste 4. søndag i advent. Styret sørger for å sette opp julegran.

Saker som har vore oppe:

- Framlegg til kommunedelplanen si høyring om samfunnsdel og arealplan.
- Uttale om reduksjon av røystekrinsar.
- Sammøte for grendautvala 27. april der tema var: Kommunereform, informasjon frå Volda næringsforum og innspel frå grendautvala.
- Innsamling til TV aksjonen 2016, 23 oktober
- Folkemøte i regi av kommuna i høve kommunedelplanen sin arealdel.
- Kulturminneplan.
- Søknad om eingongsstønad til foreldregruppa ved Austefjord barnehage. Dette kom ikkje styret til einigheit om, så denne saka ynskjer ein at årsmøtet tek stilling til.

Det har vore gjort ein heil del dugnadsarbeid i året. Det har vore rydda tre og kratt, måla flaggstong og vegg, reparasjon av takrenner og nedvask m.m. Flinke dei som stiller opp.

Det har vore utleige av huset til diverse møter/arrangement/selskap.

Val 2017

Dei som går ut av styret:

Kjell Høydal vara Aud Årsheim

Anne Ryslett vara Magnar Høydal

Mariann Skjerdal vara Michelle C. Høydal

Samandrag
Rekneskap 2016
Høydal Velferdslag

	Inntekter	Utgifter
Kontingent	2400.-	
Marknad	16695.-	2264.-
Utleige av hus	4100.-	
Refusjon Straum	15325.-	
Tilbakeført til Høydal kraft.		10935.
Straum		15042.-
Bet.for div måling takrennne		5210.-
Gebyr		28.50
Forsikring		1057.-
Renter	373.-	
Gåve frå HV	30000.-	
Overskot		34357.50
Sum	68893.-	34536.50
I kasse/ bank 1/1 2016	80580.20	
31/12 2016	114935.31	

Revidert den 9/2-2017
Lars Jon Hindal

Årsmøte i Kalvatn Grendalag
tysdag 14.mars kl 20.00 på Kalvatn grendahus

Sak 1/2017 Val:

Sivert Kalvatn - leiar

Egil Måen - nestleiar

Solvor Heggli - skrivar

Bernt Kalvatn - styremedlem

Odd Inge Osdal - kasserar

Vara: Ole Roger Hamre, May Helen Osdal, Målfrid Børtnes.

Årsmelding for 2016 i Kalvatn Grendalag

Kalvatn grendalag har halde 1 styremøte i 2016.

Laget handsama arealplanen for Volda kommune og sende inn framlegg om hyttefelt (Grøndalen), byggefelt for fast busetnad i Månaneset og eit område ved Kvivsvegen.

Ein enkel tursti rundt Kalvassvatnet har lenge vore eit ynskje. I samband med dette treng vi betre veglys.

Bernt Kalvatn skrivar

REKNESKAP KALVATN GRENDALAG 2016

Nærmiljøanlegg 3991 04 37686

Dato	Tekst	Ut	Inn
01.01.	Inngående saldo		453,75
31.12.	Kreditrenter		0,-
31.12.	Saldo		453,75

Kapitalkonto 3991 51 32654

Dato	Tekst	Ut	Inn
01.01.	Inngående saldo		1.345,85
31.12.	Kreditrenter		3,-
31.12.	Saldo		1.348,85

31.12.	Samla innskot		1.802,60
--------	---------------	--	----------

ÅRSMØTE I INNSELSET OG DRAVLAUSBYGDA GRENDALAG 29/3 kl 19.00
18 personar møtte.

Sak 1:

Innkallinga vart godkjend.

Møteleiar: Jorunn Beate Lillebø Lande

Referent: Solveig B.H.Løvik

Underskrift protokoll: Per Olav Hånes og Andreas Lyngnes

Sak 2: Årsmelding

Årsmeldinga vart opplesen. Sjå vedlegg.

Sak 3: Rekneskap

Siv la fram rekneskap for 2016. Sjå vedlegg.

Sak 4: Nytt styre

Styret har hatt denne samansetninga:

Leiar: Jorunn Beate Lillebø Lande- på val

Styremedlem; May Liss Hagen – går ut

Styremedlem: Ragnhild Viken: vald inn 2016, held fram eit år til

Styremedlem: Jan Øystein Aksnes: vald inn 2016, held fram eit år

Vara: Inger Johanne Johnsen, vald inn 2016, held fram eit år til

Nytt styremedlem: Annika Karen Sandholt Aarflot (vald for 2 år)

Sak 5: Orientering om pågåande saker

- K-plan-arbeid. Arealplan er under utarbeiding. Planprogram er vedteke haust 2016
- Helsestasjon for born under skulealder på Dalsfjord skule. Her er midlertidig stopp. Dette pga personalmangel, økonomi. Artikkel i «Møre» 28/3-2017.
- Veglys Innselset er montert 2016 men ikkje betalt, rekning ikkje motteke. Midlar står øyremerkte på vår konto.
- Gjeld til Volda kommune for veglys Holen-Dravlaus. Rest å betale iflg avtale ca kr 80 000
- Sjøvegen v/Dalsfjord skule. Informasjon frå Volda kommune: Det vert arbeida med konkurransegrunnlag for bygging av veg. Jorunn Beate har teke kontakt med Fjærevoll, Volda kommune. Saken er under arbeid!
- Heimesjukepleietilbod på Vestsida. Kva har vi rett på? Korleis er stoda framover? Det er mange spørsmål i denne saka og vi kjenner på behov for eit informasjonsmøte/folkemøte, liknande det dei hadde i Dalsbygda?
- Regulering av Skkålavatnet. Ståle Hånes orienterte. Hermod Seim er spurd fra styret om å lage ei utgreiing i høve regulering av vatnet. Førebels berre eit forprosjekt. Det er Generalforsamling i Dravlaus Kraft måndag. Då vil det verte stemt over om ein skal gå vidare med forprosjektet og lage ei konsekvensanalyse/miljøanalyse. Det kom fram ulike meiningar og det vart diskutert ein del. Vi vil avvente å sjå kva som kjem ut av ei eventuell analyse.

Sak 6: Eventuelt

- Fiber – kva skjer? Dette må vi prøve å «nøste opp i»
 - Hjertestartarkurs i mai. Boksa vert plassert på utsida av den nye Brannstasjonen. Tilgjengeleg og synleg. Vi treng folk som kan ta på seg å gå på kurs. 5-10 personar. Kursleiar seier dei kan ta inntil 12 personar. Dersom brannkorpset skal delta bør kommunen dekke kurset.
 - Vi diskuterte dei eksisterande faste arrangement/lister. Vi har 3 store faste arrangement i året. (17.mai, Husfest, Julegrantenning) Det vart snakk om at det er mykje arbeid i tillegg til at bygdefolket også må stille opp på Dalsfjordmarknad. Årsmøtet bestemte at Dalsfjordmarknaden skal gå inn som «ei av dei 3 store» i staden for Husfesten. Fleirtalet var einige i dette.
- Ny liste vert skriven, hengt opp på buda og i tillegg delt på Facebook.

Møtet slutt kl 20.30

Dravlaus, 3.april 2017

Solveig B.H.Løvik
ref

Per Olav Hånes

Andreas Lyngnes

PROTOKOLL FRÅ ÅRSMØTE 22. MAI 2017

Det var innkalla til årsmøte i Folkestad Grendautval 22.5.17.

Sak 1: Godkjenning av innkalling og sakliste: => Godkjent

Sak 2: Val av møteleiar/referent: => Jon-Arild Kvamme Sollid

Sak 3: Årsmelding v/leiar: => Godkjent

Sak 4: Rekneskap for 2016 lagt fram av kasserar Nina Anette Teigen: => Godkjent

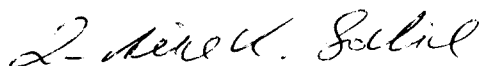
Sak 5: Val av medlemer for 2017/2018: Årsmøtet vedtok å ikkje ha valnemnd og ikkje varamedlemer.

Det nye Folkestad Grendautval, samrøystes valt:

- Kontaktperson (leiar): Nina Teigen: 1 år igjen av 2 år
- Hanne Aasebø: Ny, for 2 år
- Frode Kleven: Gjenvæl for 2 år
- Anneli Knutsen: Ny, for 2 år
- Hege Helland: 1 år igjen av 2 år

Sak 6: Orienteringssaker/ymse

Folkestad, 23.5.2016

Jon-Arild Kvamme Sollid (referent)

Årsmøte Referat: Mork Grendalag 20.april 2017.

1. Val av styre og valnemnd:

- Leiar: Jan Norvald Jønsson(1år)
- Skrivar: Trine Mork-Bakke (1år)
- Kasserar Ellen Marie Haugen Egset (1år)
- 2stk styremedlemmar:
 - Andreas Eikrem (Vara for Jan Norvald, 2 år)
 - Karstein Åmelfot (1år)
- Revisor: Elias Mårstøl

Valnemnd: Når to går ut av styret blir dei sitjande som valnemnd året etter dei har gått ut.

2. Økonomi:

- Rekneskapet ikkje optimalt då styret ikkje har vore aktive siste åra.2012 var siste året det blei ført > rekneskap.
- Saldo: 461kr og 16 øre er saldo per dags dato, rekning frå Møre på kr.969 ventar. Ringe og avtale delbetaling.

3. Annonsering av Årsmøte: Ny måte å annonsere årsmøtet: plakatar og sosiale medier.

4.Altinn: Andreas registrerer styret i Brønnøysundregisteret.

5. Årsmelding: Sjå vedlegg.

6. Julegrana i Korsen: Lysa treng meir vedlikehald, avtale med lift?

Tenning av julegrana er satt til 1.laurdag i advent.

Lysa må takast opp og ned for kvar gong, og det må lagast, system for det i god tid før. Dugnad tidleg på hausten, (Jan Norvald ansvar).

Må takast ned no i sommar og sjekkast.

Aage Eikrem(Morkakoret) prøvar å få inn pengar frå div.bedrifter til nye lys + innsamlingsaksjon på facebook.

Nytt tre i anmarsj på andre sida av vegen.

7. Ymse:

Grendalaget arrangerer TV-aksjonen rundt 20.okt.

8. Gatelys i Furene: Jan - Norvald sender ny etterlysning etter gatelys i Furene.

Vedlegg, 2 sider:

Årsmelding Mork grendalag 2014 -2016

Styresamanstetting:

- Leiar: Jan Norvald Jønsson (Overtok etter Marta Lillås)

Kontakt info: Olaskogen 4, 6105 Volda.M: 917 87 613, e-post: morkgrendalag@gmail.com

- Skrivar: Trine Mork-Bakke (Overtok etter Gunn Busengdal)
- Kasserar Ellen Marie Haugen Egset
- 2stk styremedlemmar:
 - Andreas Eikrem (Overtok etter Trond Eikrem)
 - Karstein Åmelfot

Det har vert ca. 10 styremøter i perioden. Det er generelt auka aktivitet i laget siste to åra.

Aktuelle saker:

- Ny e-post er oppretta: morkgrendalag@gmail.com
- Det er oppretta ei aktiv facebookside for laget der viktig info blir delt.
- **Trafikktyggingssaker og infrastruktur.**
- **Innspel til den nye Kommunedelplanen.**
- **Har ansvaret for roder og rode tildeling, under den årlige TV-aksjonen.**
- **Har ansvaret Julegrantenning ilag med Morkakoret.**
- **Flytting av Lauvstadferja.** Det er stormotstand og ikkje ønska flytting av ferja ut i Morkabygda. Det vil gi ei auka årsdøgntrafikk på ca 650 kjøretøy på Berknesvegen. Det vil rasere dyrkamark i Morkavika eller vil få stigning på ca 14% på Eikrem, nært opp til Eikremssvingen.

Underskriftskampanje på www.minsak.no ga 703 av 500 underskrifter nødvendige.

Samferdsutvalet gjekk einstemmig inn for å etablere ny ferjekai i Morkabygda på ferjestrekket Lauvstad-Volda. Vi meiner dette vedtaket er ei grov feilvurdering av fleire årsaker:

-Å etablere nytt ferjesamband vil vere stikk i strid med samfunnsutviklinga elles.

-Ein bør heller bruke pengane på meir framtidsretta planar (ferjefritt), og heller kople seg på planar som allereie ligg føre. Til dømes bru over Voldsfjorden. Med bru og tunnel (Syvden- Lauvstad-Folkestad- Volda) vil ein korte reisetida til sjukehuset frå Vanylven, Vågsøy og Selje.

-Ei nyetablering av ferjesamband til Morkabygda vil svekke tilbudet for mange.

-Det er urealistisk å leggje bussrutene utom Mork/Eikrem, med tanke på tid og rutetilbod.

-Mange som i dag kan setje att bilen på Lauvstad må bruke bil. Dette vert dyrt for dei det gjeld, og medfører meir forurening.

-Ei flytting av kaia vil medføre store inngrep i naturen, ein negativ konsekvens for alle brukarar av området i Morkabygda.

-Det er omlag like langt frå Volda til Ørsta som frå Eikrem til Ørsta, men avstanden frå kaia til Volda sentrum vert betydeleg lengre. Avstanden til flyplassen frå kaia vert også den same, men kollektivtilbodet vert vesentleg dårlegare.

Med vennleg helsing Trine Mork-Bakke, Andreas Eikrem og Jan-Norvald Jønsson.

- **Gamleskulen på Mork.**

Underskriftskampanje på www.minsak.no ga 212 av 180 underskrifter

Vi viser til at Gamleskulen, som snart er 63 år, har dispensasjon for drift til 31.01.2017. Riv gamleskulen og bygg ny og framtidretta skule for minimum 150 elevar. Mork skule er den einaste grendaskulen i Volda kommune som har vekst. Per dags dato er det 82 elevar ved skulen. Dette talet kryp raskt oppover med den utviklinga som er i bygda. Mork grendalag la fram eit forslag om ein ny felles skule med Hovdebygda, sentralt plassert midti mellom bygdene, men sidan dei har fått lovnad på ny skule med byggestart i 2018, legg FAU og Morka Grendalag dette dødt.

Til våre kjære folkevalde politikar; De kan ikkje lengre gå rundt med "hovudet under armen" og sjå på at Morkabygda si befolkning veks ut av "gryta", slik som grauten i eventyret "Gryta som ikkje ville stoppe å koke".

Vi ser at det i budsjettet for 2016 er sett av 2 millionar kroner til kapasitetsutviding, og at det er i form av mellombelse brakker som blir flytta ut til Mork når nye Øyra skule har opna, hausten 2017. Hugs at dette kun er ei mellombels løysing. Vi ser det og som sannsynleg at det vert fremja forslag om å utvide dispensasjonen for gamleskulen endå ein gong. Det kan ikkje skje derfor vil vi at de skal velje vårt alternativ.

Forslag frå FAU ved Mork skule, til sak som skal stemmast på i kommunestyremøte i januar 2017(eller når gamleskulen er opp til behandling) er følgjande:

- *Rive gamleskulen på Mork og bygge ny med byggestart seinast innan utgangen av desember 2018! Brakkene er midlertidig løysing og kan/må plasserast midlertidigt i trygg avstand frå anleggsområdet, rivings- og byggetomta, der gamle skulen står i dag.*

Punkt som understøttar forslaget er:

- *Gamleskulen stettar ikkje krava knytta til bygningsmessig tilpasningsdyktigheit. Romma har ein storleik og ei utforming som gjer at dei ikkje kan brukast til fleire typar aktivitetar eller brukargrupper. Skular skal ha fleksibilitet, romma skal på ein relativt enkel måte kunne endrast i storleik, innreiing og utstyr for å verte tilrettelagt for forskjellige aktivitetar og brukargrupper. Bygningsmassen i gamleskulen har ikkje ein slik elastisitet og er ikkje tilrettelagt for at brukargruppane kan vekse eller minke.*
- *Gamleskulen stettar ikkje dagens krav til universell utforming. Korkje internt i kvar enkelt etasje, mellom etasjane, eller til toalett i bygget, sjå pdf.fil http://www.universell-utforming.miljo.no/file_upload/nhfskole-liten-ps.pdf*
- *Eitt anna overordna mål er å skape eit miljøvenleg bygningsanlegg med sunt inneklima og låg energibruk. Når ein då veit at skulen har vore stengd pga. fuktproblem, må dette gjerast noko med. Klasseromma i kjellaren er ein såkalla risikokonstruksjon, og der er det stor fare for vekst av muggsopp i konstruksjonane pga produksjon av kondens(vatn) som følgje av ein slik feilkonstruert risikokonstruksjon.*
- *Klasseromma er blitt for små allereie.*
- *Den interne hovudtrappa er for bratt, har for lågt rekkverk og har ikkje barnesikra rekkverk. Den er ikkje godkjend som rømningsveg ved brann.*
- *Dårleg isolert bygning som gir store årlege driftskostnader.*
- *Dårleg takteking, skiferheller(ca 4 kg/STK) som kan dette ned i hovudet på elevar og andre. Det var sikring av taket i haust. Det varer ikkje lenge. Fare for lekkasje.*
- *Heile bygningsmassen er så gamal, at med det vesle vedlikehaldet som har vore utført, har bygget alikevel for lengst oppnådd forventa levetid, og er moden for utskifting.*
- *Rømningsvegar ved brann er ikkje godkjende.*

Leiar Jan-Norvald Jønsson, M: 917 87 613 e-post: morkgrendalag@gmail.com .

MORK GRENDAUTVAL - REKNESKAP 2016.

Dato:	Tekst:	Inn bank:	Ut bank:	Saldo bank:	Bilag nr.:
31.12.2015	Inngående saldo bank			kr 7 301,56	1
05.12.2016	Aarflot prenteverk		kr 697,00	kr 6 604,56	1
29.02.2016	Gebyr		kr 60,00	kr 6 544,56	1
15.11.2016	Tilbakebet. utlegg		kr 522,80	kr 6 021,76	2
30.11.2016	Gebyr		kr 2,50	kr 6 019,26	2
08.12.2016	Donasjon Saniteten	kr 2 000,00		kr 8 019,26	3
15.12.2016	Tilbakebet. utlegg		kr 7 558,60	kr 460,66	3
31.12.2016	Gebyr		kr 2,50	kr 458,16	3
31.12.2016	Renter	kr 3,00		kr 461,16	3
SUM:		kr 2 003,00	kr 8 843,40		

RESULTAT 2016:

Inntekter 2016	kr 2 003,00
Utgifter 2016	kr 8 843,40
Overskot rekneskap 2016	kr 461,16

AVSTEMMING BANK:

Saldo bank 31.12.2015 / 01.01.2016	kr 7 301,56	
Overskot rekneskap 2016	kr 6 840,40	(minus)
Saldo bank 31.12.2016	kr 461,16	

Egset, den 16.04.2017
Ellen M. Haugen Egset

17.04.17
Rett rekneskap: *Ellen Mørstøl*

Årsmelding Vikebygda grendautval 2016

Styret i 2016 har vore samansett slik:

Siw Rotevatn Vikene	-	Leiar
Svein Roger Hoggen	-	Styremedlem / kasserar
Linda Nedrelid Vatne	-	Styremedlem
Mona Helen Kile	-	Styremedlem
Arild Aasen	-	Styremedlem
Per Martin Vikene	-	Vara

Kommunen har sendt ei sak på høyring i perioda mai 2016-mai 2017, kommuneplanens arealdel. Deltok på møte om planen med planleggar og ordførar m.fl. Av andre saker vi har behandla på eige initiativ i 2016 kan vi nemne:

- Leverte inn kommentar i etterkant av møtet, ettersom ordførar ba om alle spørsmål skriftleg, og i samband med hans møte med fylket dagen etter, les fv; 45.
- Jobba vidare med trygge skulevegar/skuleskyss -både ovanfor føresatte, politi, kommunen og statens vegvesen, spesielt fv 45
- Kommentar til kommunen i samband med utlysing av Botnavegen og endring i anbud
- Vi har søkt gåvemidlar frå SpareBank 1, ikkje fått svar enno
- Invitasjon til strandryddedag, ingen kommunale strender i vår grend.
- Innspel til arealdelplanen

Volda 28. mai 2017

Vikebygda grendautval

Rekneskap 2016

Dato	Inntekter	NOK
29.03.2016	Inntekt Påskediskotek (vår andel)	2 192,00
04.04.2016	Innbetaling frå mCash - Påskediskotek	95,80
04.04.2016	Innbetaling frå mCash - Påskediskotek	411,24
04.05.2016	Gåvemidlar frå Sparebank 1 Søre Sunnmøre	2 000,00
19.08.2016	Inntekter 17. mai overført frå Heltne/Bratteberg grendalag	7 300,00
01.12.2016	Tilskot frå Volda kommune	2 000,00
31.12.2016	Renter Sparebank 1 Søre Sunnmøre	14,00

Sum inntekter	14 013,04
----------------------	------------------

Utgifter

25.05.2016	Utlegg årsmøte - Siw Rotevatn Vikene	117,49
31.05.2016	Gebyr nettgjoro	2,00
22.08.2016	G-sport Volda - Gåve til Vikebygda skule (utlegg v/Siw Rotevatn Vikene)	1 055,00
25.08.2016	DanMusikk.no - gåve til Vikebygda skule (Transportabelt anlegg og mikrofonstativ)	3 360,00
31.08.2016	Gebyr nettgjoro	3,50

Sum utgifter	4 537,99
---------------------	-----------------

Resultat	9 475,05
-----------------	-----------------

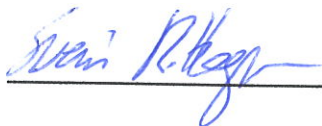
Balanse 31.12.2016

31.12.2016	Beholdning Kasse	-
31.12.2015	Beholdning Sparebank 1 Søre Sunnmøre (IB)	23 304,96
31.12.2016	Beholdning Sparebank 1 Søre Sunnmøre (UB)	32 780,01

Disponible midlar 31.12.2016	32 780,01
-------------------------------------	------------------

Endringsbalanse	9 475,05
------------------------	-----------------

Dato: 29.06.2016
Kasserar: Svein Roger Hoggen

Revidert:

Dato: 31.5.2017

Revidert av: Susevikne

Inger-Johanne Johnsen

Sektorsjef

Sektor kultur og service

Mobil 95901061

www.volda.kommune.no

Fra: sseteras@gmail.com [mailto:sseteras@gmail.com]

Sendt: 8. juni 2017 08:42

Til: Inger-Johanne Johnsen

Emne: Lauvstad og Velsvik grendautval

Nytt styre:

Arne Tovik, leiar

Jon Grebstad, kasserar

Lars Otto Velsvik, skrivar

Sigleif Skalde, styremedlem

Bjørn Breivik, vara

Tomislav Novak, vara

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Virusfri. www.avast.com

Årsmelding Lauvstad og Velsvik grendautval 2017

Årsmøte 07.06.17

Styret var samansett slik.

Solgunn Sæterås, leiar,

Jon Grebstad, kasserar

Lars Otto Velsvik, skrivar

Arne Torvik, styremedlem

Odd Kåre Mork, styremedlem

Bjørn Breivik, vara

Tomislav Novak, vara

1. Brusamband:

Arne deltok 25.08.16 på møtet på Folkestad om brusamband.

2. Friområder:

Solgunn og Bjarne var på møte i kommunen om friområder, badeplasser, turløyper osv. Vi plotta inn alt vi kom på. Får midler til å merke turen Snøhornet/ Bekarshornet.

3. Gatelys Torvika

4. Jon purra på og har jobba med lys Torvika. Dette er no klargjort og desse vil kome opp takka vere Jon og Volda maskin og torvikarane.

5. Skilting Gamlevegen

Brev til kommunen om betre skilting Gamlevegen. Vi har også purra på dette, fekk etterkvart svar frå kommunen om at det er unødvendig med gjennomkøyring forbudt skilt. Dei har rydda skog ved eksisterande skilt.

6. Brev til Statens vegvesen

Merking av ferjekaia, sykkelstativ ved kaia og rydding av vegetasjon ved vegen til kaia. I tillegg ba vi om skilt «Fare for kø ferjekai». Desse skilta vil kome, i tillegg vil dei ordne opp i vegetasjon som gir dårlig sikt.

7. Løde

Løde på Ulvestad er etter eindel korrespondanse med kommunen riven.

8. Rutetider på ferja

Vi har jobba mykje med rutetider for ferja etter innspel frå Fylket. Dette i samarbeid med Dravlaus og Inselset. Eindel endringar frå 1. mai og det vil gå 07.20 på søndagane. Nattferje trekte dei seg frå.

9. Hamneveg Velsvik

Epost frå kommunen over overtakelse av hamneveg i Velsvika. Vi hadde ikkje innsigelser mot dette.

10. Innsamlingsaksjon

Vi organiserte innsamlingaksjonen for Røde kors.

11. Arealplan

Deltok på folkemøte om kommunen sin arealplan. Sendt inn forslag til områder vi ønsker å få regulert.

12. Avskilta køyretøy ferjekai

Brev til Volda kommune om avskilta køyretøy på kaia. Dette vart det rydda opp i.

13. Trafikkavvikling

Brev til Norled om å skjerpe trafikkavviklinga på 07.20-ferja. Dette vart teke tak i med ein gong.

14. Juletre.

Vi var med å organiserte dette med god hjelp frå Jostein Velsvik.

15. VØR

Skrive brev til VØR om Gamlevegen, der vi bad sjåførane om å køyre forsiktig pga skuleborna. Dette fekk vi positivt svar på med ein gong.

16. Gangfelt Volda ferjekai

Svar frå kommunen, om farleg overgangsfelt ved Volda ferjekai. Dei skriv at dette vert det jobba med.

17. Røystekrinsar:

Vi fekk høyring til uttale frå kommunen om nedlegging av røystekrinsar. Vi skreiv at vi meinte røystekrinsane burde oppretthaldast og evt. nedlegging vil føre til mindre valgdeltaking. Likevel forlag om å legge ned elleve røystekrinsar, vi har skrive nytt brev om at valet for vår del bør foregå på Lauvstad. Det er no bestemt at valkrins her vert Ulvestad.

18. Helsestasjon:

Brev til kommunen, i samarbeid med Dravlaus og Inselset om å oppretthalde helsestasjon på Dalsfjord. Positivt svar frå kommunen.

LAUVSTAD/VELSVIK GRENDAUTVAL

REKNESKAP 2016

Bankkto. 3991.09.54478

Saldo 1.1.2016	kr. 6.327,40
04.05.16 Gåvemidler	kr. 2.000,-
30.06.16 Aksjar Voldsfjordkryssing	- kr. 1.000,-
01.12.16 Tilskot Volda kommune	kr. 2.000,-
31.12.16 Kreditrenter	<u>kr. 15,-</u>
Saldo 31.12.2016	<u>kr. 9.342,40</u>

Lauvstad, 30. mai 2016

Jon Grebstad

kasserar

Dato 31.12.2016

Sidenr. 1

180858

4168

Org.nr. NO 937899785 Foretaksregisteret

Telefon: 70070000

Jon Paul Grebstad
Dalsfjordvegen 96
6133 LAUVSTAD**Kontoutskrift nr. 1 for konto 3991.09.54478 i perioden 01.01.2016 - 31.12.2016 Lauvstad/Velsvik Grenda**
IBAN:NO51 3991 0954 478 BIC/SWIFT-adresse: SPTRNO22xxx**VI GJØR OPPMERKSOM PÅ AT ANTALL GEBYRFRIE UTTAK SOM NÅ GJENSTÅR PÅ DIN KONTO ER 12.**

Forklaring	Rentedato	Ut av konto	Inn på konto	Bokført
Saldo fra kontoutskrift 31.12.2015			6.327,40	
,gåvemidler 2016,	0405		2.000,00	0405
Nettgiro til: Voldsfjordkryss Betalt: 30.06.16	3006	1.000,00		3006
Bedrterm overf. Fra: Volda Kommune	0112		2.000,00	0112
Kreditrenter	0101		15,00	3112

Saldo i Deres favør			9.342,40	
Renter og provisjon bokført i år		0,00	15,00	
Betalte omkostninger i år		0,00	0,00	

Informasjon om renter/provisjoner/omkostninger for konto 3991.09.54478 pr. 31.12.2016

Forklaring	Pris	Sats%	Grense	Beregn.metode
Kreditrenter		0,200 %		

Vi gjør oppmerksom på at norske banker er pålagt å rapportere valutatransaksjoner og bruk av kort i utlandet til Valutaregisteret.

Sender framlegg til medlemmer med vara i Bjørkedal grendautval for 2017, dette er identisk med styret i Bjørkedal grendalag.

BJØRKEDAL GRENDALAG er no registrert i Einingsregisteret i Brønnøysund:

Organisasjonsnr.: 917 824 525

E-post : bj.grlag@gmail.com

Bankkonto: 3992 06 31065

Vi søkjer med dette også om at det årlege tilskotet på 2000 kr vert overført til grendalaget sin konto: 3992.06.31065.

Vedlagt finn de protokoll frå årsmøtet i Bjørkedal grendalag 5. februar 2017, samt årsmelding og rekneskap for 2016.

Styret i Bjørkedal grendalag 2017 (jf. referat frå årsmøtet):

Leiar:	Lars Kåre Kile,	vara Per Arne Bjørkedal
Nestleiar:	Rune Løset,	vara Nanny Helset
Kasserar:	Kristian Bjørkedal,	vara Sylvi Folkestad
Skrivar:	Liv Signe Kvamme,	vara Mari-Ann Bjørkedal
Medlem:	Amalie Haugland Bjørkedal,	vara André Løset

Kontaktinfo til Bjørkedal grendalag:

Post: c/o Lars Kåre Kile, Nørdalsvegen 74, 6120 Folkestad

E-post: bj.grlag@gmail.com

Det er eit sterkt ynskje om å få alle dokument tilsendt elektronisk.

Telefon: 90823466

Med beste helsing
Bjørkedal grendalag

Protokoll frå årsmøtet i Bjørkedal grendalag 2017.

Tid	Sundag 5. februar 2017, frå kl 17.00.
Stad	Bjørkedal ungdomshus, Fridtun.
Til stades	Norunn Albrigtsen, Amalie Haugland Bjørkedal, Dag Inge Bjørkedal, Jakob Helset, Inger Helset, Sylvi Folkestad, Ottar K. Bjørkedal, Hans Peter Eidseflot, Erlend Helset, Per Kåre Helset, Sissel Helset, Hildebjørg J. Løset, Mariann Løset, Olav Nilsen, Lars Kåre Kile, Kristian Bjørkedal, Rune Løset og Liv Signe Kvamme. Totalt 18 frammøtte.

Leiar i Husestyret, Sissel Helset, ynskte vel møtt og opna årsmøtet. Ho leia sak 1.

SAKLISTE:

Sak 1. Konstituering

a) Godkjenning av innkalling og sakliste.

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Vedtak: Innkalling og sakliste vart samrøystes godkjend.

b) Val av ordstyrar og referent.

Det vart gjort framlegg om Lars Kåre Kile som ordstyrar og Liv Signe Kvamme som referent.

Vedtak: Lars Kåre Kile vart valt til ordstyrar, og Liv Signe Kvamme vart valt til referent. Båe vart samrøystes valde.

c) Val av to personar til å skrive under protokollen.

Det vart gjort framlegg om Dag Inge Bjørkedal og Hans Peter Eidseflot.

Vedtak: Dag Inge Bjørkedal og Hans Peter Eidseflot vart samrøystes valde.

Resten av årsmøtet vart leia av ordstyraren, Lars Kåre Kile.

Sak 2. Vedtektsendring for Bjørkedal ungdomshus, Fridtun.

Leiaren i grendalaget orienterte kort om bakgrunnen for vedtektsendringa og kva som har vore gjort sidan siste årsmøte.

Bjørkedal grendalag er no registrert i Brønnøysundregisteret, og har fått eige organisasjonsnummer. Dette har gjort at ein kan formalisere straumavtaler og bankkonti, slik at dette ikkje lenger er knytta til privatpersonar sine konti.

Formelt fungerer styret i grendalaget som eit overbygg for organiseringa av Fridtun og grendalaget, med felles leiar og kasserar. Dette fører til færre verv, og dermed trong for færre folk.

Ordstyrar la opp til ein gjennomgang av det utsende framlegget punkt for punkt.

a) Ordstyrar las opp punktet.

Engasjementet var stort og det kom fleire synspunkt.

Det vart påpeika at når huset vart bygd, var det ei felleseige mellom ungdomslaget og innbyggjarane i Bjørkedalen, og at det ikkje var rett at ungdomslaget ikkje lenger var nemnt i punkt a).

Det vart svara at det ikkje er noko framlegg til endring av punkt a), dette punktet vart sist endra på årsmøtet til Fridtun i 2009. Endringa var då samrøystes.

Ordstyrar las opp eit innspel frå ungdomslaget om eige og middel. Der vart det røyst spørsmål om kva konsekvensar det kunne ha for arbeidet i ungdomslaget dersom dei ikkje stod som medeigar av Fridtun, til dømes ved søknad om midlar til ulike gode føremål. Det var ikkje konkludert i brevet, og ungdomslaget ville prøve å greie ut saka nærare.

Det vart vidare sagt at det er fleire usikre moment i saka, men at det er viktig å landa på ein konklusjon. Det kunne høva med eit tilleggsvedtak der styret i ungdomslaget får i oppgåve å greie ut og avklare dette til neste årsmøte. Operative vedtekter er viktig å ha, så eigarproblematikken må greiast ut, det må konkluderast, og så kan dette leggjast fram for komande årsmøte.

Ordstyrar la vekt på dei mange usikre momenta i saka, og at det kan vera vanskeleg og ikkje minst tidkrevjande å finne dokumentasjon bakover i tid for det eine eller det andre. Det er viktig for den pågåande prosessen at dette årsmøtet gjer eit vedtak og ikkje berre utset saka, meinte han. Han gjorde derfor framlegg om å ta Bjørkedal frilynte ungdomslag med i punkt a, han kunne ikkje sjå at dette ville medføre nokon ulemper som ikkje kan rettast opp seinare.

Framlegget til tekst i punkt a) vart som fylgjer:

a) Innbyggjarane i Bjørkedalen og Bjørkedal frilynte ungdomslag eig Bjørkedal ungdomshus, Fridtun; kvar huslyd betalar årleg vedteken sum for ved & vask.

b) Ordstyrar las opp punkt b), det var ingen merknader til dette.

c) Ordstyrar las opp punktet, det hadde kome inn framlegg om slike endringar:

Fyrste setning vert som fylgjer: Årsmøtet vel eit husestyre med 2-4 medlemmer som skal ha ansvaret for den daglege drifta av Fridtun, også innkjøp av alle forbruksvarer som trengst. I den nest siste setninga er det gjort ei tilføyning. Den vert som fylgjer: Leiaren har møte- og talerett på styremøta i grendalaget, val av leiar skal meldast til styret seinast 14 dagar etter årsmøtet. Det var ingen merknader til desse endringane.

d) Ordstyrar las opp punkt d), her kom det framlegg om ei endring i siste setning.

Den vert som fylgjer: *Husestyret har rett til å leige bort huset.* Det var ingen merknader til denne endringa.

e) Ordstyrar las opp punktet, han gjorde greie for at Fridtun har to kontoar, ein vekstkonto og ein driftskonto. Heile punkt e) er nytt, det var ingen merknader til punktet.

f) Ordstyrar las opp punkt f), det var ingen merknader til punktet.

g) Ordstyrar las opp punktet, det var framlegg om å stryke parantesen i fyrste setning og heile siste setning. Punkt g) vert då som fylgjer: *Leigetakar som har inntekter på huset, skal alltid betale huseprosent av nettoinntekta*. Det var ingen fleire merknader.

h) Ordstyrar las opp punkt h). Det kom framlegg om å stryke heile punktet, og ta det inn i utleigereglane. Det var ingen fleire merknader.

i) Ordstyrar las opp punkt i). Det kom framlegg om å stryke heile punktet, og ta det inn i utleigereglane. Det var ingen fleire merknader.

j) Ordstyrar las opp punkt j), det var ingen merknader til punktet.

Vedtak:

Det utsende framlegget til vedtekter vart godkjent med desse endringane som vart framlagde for årsmøtet:

Punkt a): Her vart Bjørkedal frilynte ungdomslag lagt til. Ordlyden vert som fylgjer:
Innbyggjarane i Bjørkedalen og Bjørkedal frilynte ungdomslag (BFUL) eig Bjørkedal ungdomshus, Fridtun; kvar huslyd betalar årleg vedteken sum for ved & vask.

Punkt c): Her vart det gjort nokre tilføyingar. Ordlyden vert som fylgjer:
Årsmøtet vel eit husestyre med 2-4 medlemmer som skal ha ansvaret for den daglege drifta av Fridtun, også innkjøp av alle forbruksvarer som trengst. Alle fastbuande i bygda som har fylt 15 år kan veljast inn i husestyret. Husestyret konstituerer seg sjølv; leiar vert vald for 1 år av gongen, for dei andre er valperioden 2 år. Leiaren har møte- og talerett på styremøta i grendalaget, val av leiar skal meldast til styret seinast 14 dagar etter årsmøtet. Årsmøtet avgjer storleiken på ved & vask, huseleige og huseprosent.

Punkt d): Her vart v/leiar stroke i siste setninga. Ordlyden vert som fylgjer:
Husestyret skal sjå etter at huset til ei kvar tid er i forsvarleg stand, og at det vert reingjort når det er naudsynt. Dei skal melde frå til styret i grendalaget om behov for vedlikehald og dersom bruken av huset ikkje er i samsvar med gjeldande reglar. Husestyret har rett til å leige bort huset.

Punkt e): Heile punktet er nytt. Ordlyden vert som fylgjer:
Grendalaget skal ha eigne kontoar for Fridtun. Inntekter og utgifter som er knytte direkte til drifta av Fridtun skal førast der, og posteringane på kontoane skal kome tydeleg fram i rekneskapen.

Punkt g) Her vart det gjort framlegg om å stryke «kollekt unnateke» og heile siste

setninga. Ordlyden vert som fylgjer :

Leigetakar som har inntekter på huset, skal alltid betale huseprosent av nettoinntekta.

Punkt h) Vert stroke.

Punkt i) Vert stroke.

Punkt j) vert dermed til punkt h) utan endringar elles.

Det utsende framlegget med desse endringane vart samrøystes vedteke av årsmøtet.

Ordstyraren takka for ein givande debatt med mange synspunkt og ei god meningsutveksling.

Sak 3. Godkjenning av årsmelding 2016.

Leiaren la fram årsmeldinga og orienterte om arbeidet i laget så langt.

Det har vore arbeidd med fire hovudsaker dette året:

a) Skulen og skuleområdet.

b) Registrering i Brønnøysundregisteret.

c) Beredskapsplan for Bjørkedalen.

d) Ny kommuneplan for Volda kommune – arealdelen.

Leiaren gjekk gjennom årsmeldinga for grendalaget. Det var ingen merknader
Leiaren for husestyret, Sissel Helset, gjekk gjennom årsmeldinga for Fridtun.

Vedtak:

Årsmeldinga 2016 for Bjørkedal grendalag og årsmeldinga for husestyret vart samrøystes godkjende slik dei vart lagde fram.

Sak 4. Godkjenning av rekneskap 2016.

Kasseraren la fram separate, reviderte rekneskap for Bjørkedal grendalag og Fridtun.
Det var ingen merknader til rekneskapane.

Vedtak:

Rekneskapane for 2016 vart godkjende utan merknad.

Sak 5. Val i samsvar med vedtektene.

Sissel Helset la fram innstillinga i fråver av valkomiteen.

Namn	Attval 2017	Vara	Attval 2017
Lars Kåre Kile	Ja	Per Arne Bjørkedal	Ikkje på val
Liv Signe Kvamme	Ja	Mari-Ann Bjørkedal	Ikkje på val

Kristian Bjørkedal	Ikkje på val	Sylvi Folkestad	Ikkje på val
Rune Løset	Ikkje på val	Nanny Helset	Ikkje på val
Amalie Haugland Bjørkedal	Ikkje på val	Andre Løset	Ikkje på val
Revisorar: Hans Peter Eidseflot Erlend Helset		Ikkje på val Ikkje på val	
Valnemnd: Ann-Elin Haugland Bjørkedal Gunhild Øksne		Ikkje på val Ikkje på val	

a) Val av 2 styremedlemar :

Det var innstilt på attval av Lars Kåre Kile.
Det var ingen andre framlegg.

Vedtak:

Lars Kåre Kile vart vald ved akklamasjon.

Det var innstilt på attval av Liv Signe Kvamme.
Det var ingen andre framlegg.

Vedtak:

Liv Signe Kvamme vart vald ved akklamasjon.

b) Val av leiar:

Det var innstilt på attval av Lars Kåre Kile

Vedtak:

Lars Kåre Kile vart vald til leiar i Bjørkedal grendalag ved akklamasjon.

c) Val av 1 medlem til husestyret.

Det var innstilt på attval av Mariann Løset.

Vedtak:

Mariann Løset vart vald ved akklamasjon.

Sak 6 Skulen og skuleområdet – sak til orientering og debatt.

Leiaren innleia til debatt og orienterte om korleis grendalaget har arbeidd med saka siste året, og kva dette har ført til. Sjå også årsmeldinga.

Det har kome tydeleg innspel frå ungdommen på Bjørkedalen om kor viktig det er at bygda også i framtida kan disponere skuleområdet og -bygninga. Det viktigaste er leikeplassen og barnehagen.

Skulen har vore eit viktig samlingspunkt i bygda, og mange har gitt uttrykk for at ein må gjere det ein kan for at dette kan halde fram.

Grendalaget har fått ein munnleg avtale med kommunen om å stå for drifta av bygget i ein prøveperiode mot å ta dei kostnadane som fylgjer av dette. So langt har det ikkje vore råd å få til ein skriftlege avtale, trass fleire purringar.

Eigartilhøva til grunnen er framleis ikkje avklara juridisk, opplyser avdelinga for eigedom, då det manglar ei tinglysing som kan stadfeste overdraging til kommunen. Grendalaget har sendt Volda kommune viktig dokumentasjon i form av ein artikkel frå Møre 4. november 1958, der dette er omtala.

Årsmøtet hadde delte meininger om bygda burde overta skulebygninga eller ikkje. Fleire meinte at ein hadde nok hus å halde ved like, og at det i alle fall ikkje var aktuelt å betale noko for å overta skulen.

Full semje var det derimot om at skuleområdet også i framtida måtte fungere som leikeplass/idrettsplass for born og unge på Bjørkedalen, anten i kommunal regi eller ved at området vart overdrege til bygda v/ grendalaget.

Det vart elles opplyst at Volda kommune har starta arbeidet med ein kulturminneplan, og det kom innspel om at det måtte arbeidast for å få Bjørkedal skule inn på denne planen.

Til slutt vart det orientert om at det er planlagt ein ryddedugnad på skulen i april, kombinert med bygdamøte og loppemarknad.

Framlegg til vedtak:

Årsmøtet tek orienteringa og debatten til vitande og ber styret arbeide vidare med saka med bakgrunn i det som kom fram på møtet.

Det var ingen andre framlegg til vedtak.

Vedtak:

Årsmøtet tek orienteringa og debatten til vitande og ber styret arbeide vidare med saka med bakgrunn i det som kom fram på møtet.

Sak 7. Saker som er melde inn til styret i grendalaget.

a) Venterom og toalett på Folkestad ferjekai.

Den generelle oppfatninga var at det er liten trong for eit venterom på Folkestad. Det var ei oppfatning om at dette er lite brukt.

Årsmøtet såg det som meir naturleg å sende innspel til vegvesenet om å utbetre busskuret slik at det gjev betre ly mot ver og vind.

b) Utilfredsstillande levering av aviser laurdagane.

Mange har opplevd at avisene ein og annan laurdag ikkje vert leverte fordi firmaet som har anbodet ikkje klarer å utføre jobben. Dette har betra seg den siste tida, men

det er viktig at dei som ikkje får avisene framleis melder frå. Grendalaget vart oppmoda om å følgje utviklinga nøye, samarbeide med dei andre grendalaga, og arbeide vidare med saka politisk om det vert naudsynt.

c) Meir og betre lys i Sagelvsvegen.

I løpet av 2017 vil det bli skifta til ledarmatur på lyktestolpane, det gjer at defekte pærer ikkje vert skifta før armaturen er bytta.

Grendalaget må arbeide for at det vert fleire lyspunkt langs vegen, særleg er det viktig med betre lys i krysset mot Vasslida.

Det kom og innspel på betre skilting av vegen over til Haugen/Vasslida.

d) Kloakkutslepp frå Stigedalshytta.

Denne saka hadde sin bakgrunn i bekymring for ureining i samband med auka aktivitet i området.

Saka vart møtt med ei viss undring av årsmøtet, då ingen kjende til noko registrert ureining. Styret i grendalaget undersøker saka nærare.

Framlegg til vedtak:

Årsmøtet ber styret arbeide vidare med sakene med bakgrunn i innspela på møtet.

Det var ingen andre framlegg i saka.

Vedtak:

Årsmøtet ber styret arbeide vidare med sakene med bakgrunn i innspela på møtet.

Møtet slutt kl. 19.30

Liv Signe Kvamme,
skrivar.

Hans Peter Eidseflot
sign

Dag Inge Bjørkedal
sign

Årsmelding for Bjørkedal grendalag 2016

Styret i Bjørkedal grendalag 2016:

Lars Kåre Kile - leiar

Kristian Bjørkedal - nestleiar

Liv Signe Kvamme - skrivar

Rune Løset - kasserar

Amalie Haugland Bjørkedal - ungdomsmedlem

Årsmeldinga omfattar perioden frå 1. april 2016 til 31. januar 2017. Det har vore ein hektisk periode med mykje aktivitet i grendalagsstyret, mest tid har det gått med til å følgje opp lokale saker frå årsmøtet i 2016.

Først ute var prosjekt skule og skuleområde. Årsmøtet 2016 mana til varsemd med å ta ansvar for drift og vedlikehald av fleire bygningar, men ungdomen i bygda kom på banen alt i mai og oppmoda styret i grendalaget om å forhandle fram ein leigeavtale med kommunen for eit år. Dei meinte vi måtte prøve ut kva kostnader drifta ville medføre og finne ut korleis bygda kunne bruke skulen og området før vi konkluderte. Grendalaget fekk etter kvart ein avtale med kommunen om å bruke skulen og skuleområdet vederlagsfritt mot å betale kostnaden med denne bruken. Nokre svar har vi fått, men det meste heng framleis i lause lufta fordi mykje framleis ikkje er avklara på kommunalt nivå.

Strukturendringa frå Bjørkedal grendautval til foreininga Bjørkedal grendalag har vore eit omfattande og tidkrevjande prosjekt. Det medførte registrering i «Enhetsregisteret» i Brønnøysund, samanslåing med Fridtun, oppretting av bankavtaler og straumavtaler samt eiga facebook side og e-post adresse. Ikkje alt dette har fått den forma vi ynskjer enno, men målet er få det på plass i løpet av 2017.

Beredskapsplan for Bjørkedalen og innkjøp av hjartestartar har hatt høg prioritet i styret dei siste to åra. Etter mykje arbeid med å finne fram til det utstyret som høver best for oss, er hjartestartaren no innkjøpt og montert på Fridtun. Planen er å følgje opp med eit kurs i hjarte-/lungeredning så snart økonomien tillet det. Beredskapsplanen finst framleis berre på skissenivå, men vi fekk prøvd ut opplegget i samband med Urd, og det har vi fått svært gode tilbakemeldingar på.

Når det gjeld saker frå Volda kommune, er det først og fremst arbeidet med den nye kommuneplanen som har medført stort tidsbruk.

Styret har sendt svar på to høyringar i samband med planen, den første i april om planen sin samfunnsdel, den andre i november med merknader til planprogrammet og innspel til arealdelen. I tillegg arrangerte vi bygdamøte med informasjon og debatt om arealdelen av planen og var medarrangør av informasjonsmøte for Bjørkedal, Kilsfjord, Folkestad og Dalsbygda på Folkestad skule.

Den siste høyringa i denne perioden kom i januar 2017 og omhandla reduksjon i talet på røystekrinsar i Volda kommune.

Det har vore 3 styremøte og eit bygdamøte denne perioden, styret har i tillegg drøfta ein del saker ved bruk av e-post og meldingar.

Heile styret deltok på bygdamøtet om arealdelen av kommuneplanen den 16. november, leiar og deler av styret deltok på informasjonsmøtet på Folkestad 9. november.

Leiar var med på det årlege møtet mellom ordføraren og grendalaga den 27. april.

Styret har vidare organisert og gjennomført TV-aksjonen 2016 på Bjørkedalen, koordinert Ryddedugnad 2016 med Frivilligsentralen i Volda og stått for distribusjon av invitasjonar til aksjeteikning i Voldsfjordkryssing A/S til alle husstandane i bygda.

Folkehelsekoordinatoren i kommunen har utarbeidd ein Aktivitetsplan for Volda kommune. Dette er ei oversikt over aktivitetar for barn og unge i kommunen vår, og styret i grendalaget har medverka ved å få inn det vi har av slike aktivitetar i bygda vår. Den endelege oversikta er lagd ut på heimesida til kommunen.

Bjørkedal grendalag har vist støtte til nærmiljøanlegg på Folkestad skule ved å vere med og skrive under på søknaden.

Meldingar om politiske vedtak i perioden:

- Grendautval 2016
- Planprogram for ny kommuneplan - arealdelen

For styret i Bjørkedal grendalag, den 05.02.2017

Lars Kåre Kile

-leiar-

Rekneskap 2016

			Kasse		Bank	
			DEBET A ₁	KREDIT A ₂	DEBET B ₁	KREDIT B ₂
1/1 Behaldning	1		607,-		22880,41	
20/15 Møretrygd	2					2501,-
18/8 Kjøbdalen Montessoriskule	3				6000,-	
16/10 Mørenett	4					1491,04
24/10 Mørenett	5					710,70
1/11 Sal av militærtelt	6				1500,-	1500,-
4/11 Lage av barnehagen	7				600,-	600,-
14/11 K. Førstehjelp	8				18875,-	18875,-
16/11 Frostvæske Felleskjøpet	9					378,-
1/12 Volda kommune	10				2000,-	
15/12 Mørenett	11					1234,26
31/12 Kreditrenter	12				41,-	
Bygdekafé "hjertestartar"	13		3554,50			
1/12 Behaldning	14			4161,50		7231,41
	15		4161,50	4161,50	32421,41	32421,41
	16					
	17					
	18					
Rekneskapen er kontrollert og funner rett.						
30.01.2017	21	Hans Petter Fidseflor				
09.02.2017	22	Pu Kåre Hildset				
	23					
	24					
	25	Laget sine midlar per 31.12.16:				
	26					
	27	Kasse		4161,50		
	28	Bank		7231,41		
	29	Sum		<u>11392,91</u>		
	30					
Sum DEBET	31					
Sum KREDIT	32					
Emo Nr 9006			A ₁	A ₂	B ₁	B ₂

Årsmöte 6/3 - 17
(mandag.) kl 20 Högtun.

Styret + 2 personer mötte opp.

Sten las opp årsrapport. [Godkänd]
Ola las opp renskap. [Godkänd]

Saker:

1. Sökning om pengar til gadebelys.
2. Valg. Randi og Ola tok gjenvalg.
Sten Rite ut som formann så til
Einar Færus ut som revisor.
3. 11 årsmål - blir i år kvantifisert.

Styret så slik ut: Sten Rite formann
nestformann: Per L. Skinsvik
Kasserer: Ola Skinsvik
Skriver: Randi Dalsbø
Revisor: Einar Færus.

Møtet slutt kl. 21⁰⁰.

Indre Dalsfjord Grendalag
Rekneskap 2016

Kassadagbok

Dato	Bilagsnr.	Tekst
Saldo frå forige års rekneskap		
08.03.	1	Husleige Jonsok 2014
31.03.	2	Gebyr
11.04.	3	Husleige Høgtun
30.04.	4	Gebyr
04.05.	5	Sparebank1
11.05.	6	Måling til benkar
31.05.	7	Gebyr
09.06.	8	Dalsfj Trelast
24.06.	9	17-mai feiring
30.06.	10	Gebyr
05.07.	11	17-mai tilskot ovf Høgtun
31.07.	12	Gebyr
01.12.	13	Tilskot Volda kommune
31.12.	14	Renter
31.12.	15	Renter
31.12.		
31.12.		
Summar		
Saldo pr. 01.01.		
Balanse pr. 31.12.		

Bank 3991.40.21476		Bank 3910.32.21408	
Inn	Ut	Inn	Ut
89 212,62		4 985,50	
	730,05		
	2,00		
	350,00		
	2,00		
2 000,00			
	2 691,00		
	1,50		
	335,95		
1 000,00			
	2,00		
	1 000,00		
	2,00		
2 000,00			
44,00			
		3,00	
5 044,00	5 116,50	3,00	-
89 212,62	-	4 985,50	-
	89 140,12		4 988,50
94 256,62	94 256,62	4 988,50	4 988,50

Rekneskapsoppstilling 2016

Tilskot
Årsmøte
Utemøblar
Gåver
Solseng
Gebyr
Renter
Sum
Underskot / overskot

Grendalaget		
Inntekter	Kostnader	Resultat
2 000,00	-	2 000,00
-	350,00	(350,00)
-	3 026,95	(3 026,95)
2 000,00	-	2 000,00
-	-	-
-	9,50	(9,50)
47,00	-	47,00
4 047,00	3 386,45	660,55
-	660,55	
4 047,00	4 047,00	

Vingtor

Resultat
Renteinntekt
Gåver
Scootertransport
Sum

Ungdomsklubben

Resultat	
0 Renteinntekt	0
0 Gåver	0
0 Scootertransport	0
0 Sum	0

Eigenkapital Vingtor
Inngåande balanse 01.01.
Resultat 2016
Eigenkapital 31.12.

	Eigenkapital Ungdomsklubben	
45633,65	Inngående balanse 01.01.	12 441,35
-	Resultat 2016	-
<u>45 633,65</u>	Eigenkapital 31.12.	<u>12 441,35</u>

Hei.
Sjå vedlegg.

Beste helsing
Ola Steinsvik
Telefon 91178562 / 70053115

Hei.

Hjartåbygda grendautval har hatt årsmøte.

Årsmeldinga ligg ved.

Styret i grendautvalet vert det same som tidlegare:

- Tonje Berg Bakkebø - leiar
- Elin L. Wilhelmsen
- Olav Vadstein
- Frank Flusund
- Nelly Huserbråten

Leiar har ny epost: tonjekb@live.com

Mvh

Tonje Berg Bakkebø,
Hjartåbygda grendautval

Årsmelding Hjartåbygda grendautval

Vi har i året som gjekk jobba inn mot kommunen i forbindelse med arealdelen av den nye kommunedelplanen. Håper kommunen tek med innspela våre, og ber om yttarlegare informasjon ved behov.

Det har vore mykje klage på breibandet her i bygda. Grendautvalet har fleire gongar snakka med Tussa, og håper dei kan betre linja inn til bygda.

Vi har sendt innspel til kommunen på ei høyring ang styrka breiband mellom Grodås og Volda i forbindelse med kommunesamanslåinga. Om dette er midlar som kommunen kan få, reknar vi med å vere blant dei som får betre internettkapasitet.

Kraftlinja gjennom bygda heng framleis i stolpar. Denne burde for lengst vore lagt i jord. Vi må prøve få kommunen med på laget her. kan dette gjerast samstundes som linja over fjorden skal sanerast?

Vegen over Aldalen vert no kommunal. Grendautvalet vil fortsette å jobbe for at vegen vert brøytt om vinteren. Dette er ein viktig veg for tilkomst til eit mykje brukt friluftsområde, hytter og gjennomfartsveg for mange.

Vi har hatt metallcontainer i år. Dette er eit flott tilbod vi får frå Retura. Containeren var fylt opp, og vi kunne kanskje kasta enda meir. Viktig at alle hugsar å kaste reint metall!

Vi prøver å få Statens Vegvesen til å rydde kantar innover Hjartåberget. Håper dette lar seg gjere, for no gror det fort att.

Vi har hatt styremøter og bygdemøte. Delteke på møter i ang kommunedelplanen. Hatt møte med ordføraren, både eit fellesmøte med alle grendautvala og eit eige møte.

PS 134/17 Orienteringssaker

Volda kommune

Kommunal Landspensjonskasse
Gjensidig forsikringsselskap
Orgnr.: 938 708 606 Foretaksregisteret
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Tlf.: 55 54 85 00
www.klp.no

Att. rådmann, økonomiansvarlig

Oslo, 16. juni 2017
Forsikringstakernr. 01519001

Godt årsresultat for 2016

Over 4 milliarder tilbakeført overskudd til kundene for 2016

Årsresultatet for 2016 viser god vekst og lønnsomhet i KLP og verdijustert avkastning ble på hele 5,8 %. Det var aksjer og eiendom som bidro mest til avkastningen.

Av overskuddet på til sammen 8,3 milliarder kroner, har vi satt av 4 milliarder til styrking av kundenes tilleggsavsetninger i KLP (soliditetskapsital). God soliditet gjør at KLP kan opprettholde et lavere premienivå enn det rentenivået skulle tilsi.

I tillegg har avkastningen medført at vi kan tilbakeføre overskudd til kundene våre på til sammen 4,3 milliarder kroner. Deres andel av tilbakeført overskudd utgjør totalt **kr 6 368 954** og er overført premiefondet. Midlene på premiefondet i hver pensjonsordning kan benyttes til dekning av fremtidig pensjonspremie for denne ordningen.

Mer informasjon om hva som til sammen er tilført premiefondet for dere i 2016 finnes i kontoutskriftene, som vi sendte ut i slutten av mai i år. Dere finner de samme kontoutskriftene under "Premie og pensjonskostnader" på Kundesiden, med beskrivelse "Kontoutskrift 2016".

Egenkapitaltilskudd for 2017

Pensjonsfondene i KLP øker hvert år. Det medfører behov for økt egenkapital fra dere som eiere. Tilskudd til oppbygging av egenkapital er nødvendig for å opprettholde god soliditet, slik at vi har mulighet til å oppnå gode resultater og mest mulig stabil pensjonspremie i svingende finansmarkeder.

Egenkapitaltilskuddet for 2017 blir i tråd med anslaget vi ga i september i fjor, og på samme nivå som for 2016, det vil si 0,35 prosent av premiereserven. I Pensjonsordningen for sykepleiere blir egenkapitaltilskuddet beregnet av pensjonsgrunnlaget og vil utgjøre 0,80 prosent av dette for 2017.

For dere utgjør egenkapitaltilskuddet for 2017:

Sum egenkapitaltilskudd	kr	1 955 289
--------------------------------	-----------	------------------

I tabellen nedenfor fremgår egenkapitaltilskuddet fordelt på hver av de pensjonsordninger dere har i KLP. For kunder som kun har én pensjonsordning i KLP fremgår hele beløpet ut for denne ordningen.

Fellesordningen for kommuner og bedrifter	kr	1 660 733
Pensjonsordningen for sykepleiere	kr	294 556

Faktura for egenkapitaltilskudd sendes ut i midten av juni, med forfall en måned senere.

Ta gjerne kontakt med våre kunde- og salgsledere dersom dere har spørsmål til det ovenstående, eller om dere ønsker å endre hvordan dere i dag anvender premiefondet.

Med vennlig hilsen
Kommunal Landspensjonskasse

Marianne Sevaldsen
konserndirektør

Ber om at brevet vert distribuert til:
Ordførar
Rådmann/ byrådsleiar

Dykkar ref:

Vår ref:

Dato: 23.06.2017

Informasjon om busetting av flyktningar i 2017 og 2018

Norske kommunar har dei siste åra gjort ein formidabel innsats når det gjeld busetting og kvalifisering av flyktningar. Det er viktig at kommunane held fram dette arbeidet for at flyktningar raskt skal kunne busette seg. 2016 vart eit rekordår med over 15 000 busette flyktningar. 1 600 av desse var einslege mindreårige flyktningar. Busettinga held eit høgt nivå også i 2017 og oppdaterte prognosar for busettingsbehov frå UDI tilseier at behovet vil vere om lag 11 080 personar inkludert 820 einslege mindreårige. Samstundes vil den låge inkomsten av asylsøkjjarar føre til eit langt lågare busettingsbehov i 2018.

Basert på oppdaterte prognosar for busettingsbehov frå UDI, ser det no ut til at behovet for busetting av flyktningar i 2018 vil vere om lag 4 440 personar. Dette er om lag ein tredel av busettingsbehovet for inneverande år. Det er venta at 210 av dei vil vere einslege mindreårige flyktningar og av desse vil i underkant av halvparten av dei vere under 15 år. Det er vanskeleg å seie om desse tala vil endre seg, vi kan berre slå fast at uvisse er stor.

Dersom busettingsbehovet for 2018 blir som noverande prognosar syner, vil ikkje alle kommunar som i år buset verte oppmoda for neste år. Dei kommunane som vert oppmoda, må vere førebudde på stor reduksjon. IMDi og KS er klar over at dette kan skape utfordringar for noen kommunar.

Kor mange flyktningar som skal busettast kan vere vanskeleg å talfeste på førehand. Det har alltid vore variasjon i talet på asylsøkjjarar som kjem til Noreg, men aldri så store svingingar som no. Trass dei mange flyktningane i verda, er det no få som kjem til Noreg. Det er nødvendig at kapasiteten for busetting vert tilpassa behovet.

IMDi vil, i samarbeid med UDI, følgje utviklinga nøye utover sommaren og hausten. På grunn av den store uvisse knytt til talet på nye asylsøkjjarar, vil oppmodinga om busetting i den einskilde kommune først gå ut i fjerde kvartal i år. Slik sett vil oppmodinga vere basert på dei siste tilgjengelege prognosane.

Ta gjerne kontakt med IMDi sine regionkontor dersom de ønskjer meir informasjon. Informasjon om busetting og nedgangen i busettingsbehov finst også på IMDi sine heimesider www.imdi.no

Med helsing

Libe Rieber-Mohn
direktør, IMDi

Lasse Hansen
administrerende direktør, KS

Til kommunens postmottak:

-

Informasjon om bosetting av flyktningar i 2017 og 2018

Vi ber om at brevet vedlagt blir distribuert raskt til ordfører og rådmann.

Med vennlig hilsen

Rune S. Foss

Regiondirektør

IMDi Midt

rsf@imdi.no

+47 91760020

□

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

post@imdi.no

www.imdi.no

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/73

30. juni 2017

Informasjon om endringer i ekteskapsloven – Kommunale vigsler

Stortinget har nylig vedtatt lovendringer i ekteskapsloven, jf. [Lov om endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. \(oppgaveoverføring til kommunene\)](#). Lovendringene innebærer at vigselsmyndighet overføres fra notarius publicus til ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet. Med det overføres ansvaret for gjennomføring av borgerlige vigsler fra tingrettene og Oslo byfogdembete til kommunene. Lovforarbeidene finnes i [Prop. 91 L \(2016-2017\)](#), kapittel 3 og [Innst. 376 L \(2016-2017\)](#).

Det er ennå ikke fastsatt når lovendringene skal tre i kraft, men planen er at endringene skal tre i kraft fra 1. januar 2018, slik det også har vært vist til i [høringen om saken](#) og i lovproposisjonen. Saken er også varslet i [Prop. 128 S Kommuneproposisjonen 2018](#), punkt 10.6.3.

Barne- og likestillingsdepartementet vil gi ut et rundskriv om kommunale vigsler så snart som mulig.

I dette brevet vil departementet informere kommunene og domstolene om hva lovvedtaket innebærer, og særlig om hvilke forberedelser kommunene bør begynne med før lovendringen trer i kraft.

For kommunene

Reglene om ekteskapsinngåelser følger av [ekteskapsloven kapittel 3](#). På [Norges domstolars hjemmeside](#) finnes det informasjon om hvordan borgerlige vigsler gjennomføres i domstolene.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Avdeling
Familie- og
oppvekstavdelingen

Saksbehandler
Margrethe
Hannevik Harestad
22 24 25 49

Oppgaveoverføringen innebærer at kommunene må være klare til å ta imot brudepar som ønsker å gifte seg borgerlig i kommunen fra de nye reglene trer i kraft. Dette er etter planen fra 1. januar 2018. Kommunene må avklare hvem som skal ha vigselmyndighet i kommunen før reglene trer i kraft. Ordfører og varaordfører er gitt vigselmyndighet direkte i loven. Det følger av loven at i tillegg kan kommunestyret selv gi vigselmyndighet til kommunalt ansatte eller folkevalgte. Kommunestyret må da vurdere behovet og hvem som er egnet til å inneha vigseloppgaven.

Kommunene bør starte forberedelsene med å tilrettelegge for hvor og når ekteskapsinngåelsene kan finne sted, slik at brudefolkene kan få informasjon om dette.

Loven gir hjemmel for at departementet kan gi forskrift om kommunalt vigselstilbud med regler om at vigselstilbudet skal være tilgjengelig og om betaling for vigsler, og departementet vil komme tilbake til dette.

Lovproposisjonen har en omtale av at kommunens tilbud skal være godt og tilgjengelig. Det er også uttalt at det er viktig at kommunen legger til rette for vigsels seremonielle karakter. Bruk av egnede lokaler vil være av betydning for hvordan en vigselsseremoni oppfattes. I lovforarbeidene er det lagt til grunn at kommunene har rådhus, kommunehus eller andre lokaler som kan gjøres tilgjengelig for vigsler.

Lovendringen innebærer en lovfestet plikt til å ha et kommunalt vigselstilbud for egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Av lovproposisjonen følger det at det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for atplikten gjelder. Kommunen kan velge å tilby vigsler også for brudefolk bosatt i andre kommuner.

I lovproposisjonen omtales også spørsmålet om betaling, og det sies blant annet at et viktig prinsipp for kommunale vigsler er at kommunens alminnelige vigselstilbud skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Dersom kommunen i tillegg åpner for at vigsler kan skje utenfor kommunens ordinære lokaler, utover ordinære åpningstider eller for brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve å få dekket merkostnader ved dette. Eksempler på slike kostnader er utgifter for vigsleren og kostnader knyttet til bruk av kommunale lokaler. Kommunen må i så fall regulere hvilke kostnader som kan kreves dekket. Krav fra kommunen om dekning av slike kostnader må avtales med brudeparet på forhånd. Det skal ikke være anledning for kommunen til å ta betaling for gjennomføring av vigsler ut over dekning av nødvendige, påregnelige merkostnader.

Det borgerlige vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler, jf. ekteskapsloven § 15. Vigselsformularet er fastsatt ved kgl. res 18. desember 1992, og finnes [her](#). Det er også rom for å tilpasse seremonien med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudeparet ønsker det.

For domstolene

Når vigselsmyndigheten overføres til de kommunale vigslerne, vil ikke notarius publicus, herunder dommere i tingretten og Oslo byfogdembete, lenger ha vigselsmyndighet. Domstolene må derfor avvise forespørsler om gjennomføring av vigsler som planlegges gjennomført fra og med det tidspunktet lovendringen trer i kraft. Dette er etter planen 1. januar 2018. Brudefolk som henvender seg til domstolen med ønske om vigsel som skal skje etter ikrafttredelsestidspunktet må henvises til sin hjemkommune, eller eventuelt kommunen der vigselen skal skje.

Når notarius publicus ikke lenger er vigsler i henhold til ekteskapslovens bestemmelser, innebærer det at dommere i tingretten, Oslo byfogdembete eller andre som har hatt vigselsmyndighet i medhold av lov og forskrift om notarius publicus, ikke lenger vil kunne forestå gyldige ekteskapsinngåelser. Det bes om at informasjon på domstolenes hjemmesider oppdateres i henhold til dette når ikrafttredelsestidspunktet er endelig avklart.

Om endringene for øvrig

Sysselemanden på Svalbard og utsendte utenrikstjenestemenn vil fortsatt ha vigselsmyndighet, jf. ekteskapsloven § 12.

Dette brevet er sendt til alle landets kommuner, tingretter, Oslo byfogdembete og Domstoladministrasjonen, med kopi til alle landets fylkesmenn, KS, Sysselemanden på Svalbard, Skattedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Ingvild Vesterdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Margrethe Hannevik Harestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Alle landets fylkesmenn

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Justis- og beredskapsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

KS

Skattedirektoratet

Sysselmannen på Svalbard

Adresseliste

Alle landets kommuner

Alle landets tingretter

Domstoladminstrasjonen

Oslo byfogdembete

113071 HVO Mediefag – PROGRAM: INNSTILLING FRÅ ROMGRUPPA 28.JUNI 2017

Medverknad og involvering av tilsette og studentar

Brukargruppa har prioritert brei involvering av tilsette og studentar, for å kome fram til nærleiks- og romprogram.

Her er ei liste over det viktigaste:

- Heildagsworkshop med programarkitekt for alle program
- To opne innspelsmøte for alle på campus
- Allmøte på AMF og MKT-seksjonen
- Møte med alle program/stabar og studentrepresentantar
- Møte med alle programansvarlege
- Distribusjon av dokument og nærleiksdiagram til alle mediefagstilsette (heng på møterom også)
- Vekentleg informasjon om status på morgonmøte og leiarmøte
- Gått gjennom alle emneplanar – sett på aktiviteten og aktivitetstoppar
- Strøm 2020-gruppa, jobbar eksplisitt med arbeidsplassar
- Ekskursjonar til TV 2, Bergen, NRK Bergen, Media City Bergen
- Ekskursjonar og møte med NRK i Ålesund og Oslo
- Ekskursjon saman med Statsbygg til tre lokasjonar i Oslo, saman med leiar for Strøm2020-gruppa

I tillegg har det vore opa dør til dekan og sekretær i utvalet, og alle teikningar har vore tilgjengeleg undervegs, på personalromet AMF og digitalt. Alle dokument er gjort tilgjengelege for tilsette undervegs i heile prosessen, på papir og digitalt.

Romgruppa har lagt reelle behov til grunn og behovsprøvd alle kvadratmetra i HVO sin del. Det har vore ei rekkje kompromiss undervegs i høve til ynskje frå fagmiljøa og det er ikkje lagt til «ekstra plass» eller på nokon måte runda oppover i storleik på roma. Det vert atskillig trangare for arbeidsplassar og dette har gruppa vore tydelege på. Tilråding på arbeidsplassar, om cellekontor eller aktive arbeidsplassar er venta i starten av august. Denne bør leggjast ved denne rapporten.

Oppdraget frå styret var å samle mediefaga i eit nytt bygg. Det har vi klart, med eit unntak: verkstadane til animasjon. Dei tilrår vi held fram i Strøm. Dette er verkstader med snekring, lim og maling og vil vere kostbart å få plass til i nytt mediebygg. Utvalet tilrår at dei «ordinære» klasseroma, det vil seie teiknesal og undervisningsbase for animasjon vert lagt inn i nytt bygg. Dette er berre 160 kvm. Å beholde heile animasjon i Strøm, er ikkje i tråd med oppdraget frå styret. Dette ville ha kopla animasjon vekk frå resten av mediefagsmiljøet, stikk i strid med den faglege utviklinga, der retningar som til dømes design og animasjon smeltar meir saman. Miljøa vert no samla i ny Master in media practices. Fagmiljøet meiner difor at dette framlegget med deling, er eit minstekrav, men at kompromisset slik det står, er leveleg for fagmiljøet, med tanke på dei økonomiske rammene styringsgruppa har sett. Hadde vi hatt større økonomiske rammer, ville vi ha prioritert animasjonsverkstadane også i nytt bygg.

Audhild

- Ramme for nybygget:
Arealet til det nye mediebygget er avgrensa av kor stort bygg vi får for husleiga som HVO og Volda kommune skal betale. Kor stort nybygget kan verte er avhengig av kvadratmeterprisen, og den veit vi ikkje eksakt enno.
Kalkyleestimat frå Statsbygg er at kvadratmeterprisen kan ligge på:
P10 kr 45 000 per m²
P50 kr 63 000 per m²
P90 kr 81 000 per m²
Som referanse byggast det på Høgskulen på Vestlandet i Bergen for kr 37 500 per m².

- Romgruppa har brukt kr 45 000 per m² som premiss for prosjektet.

- Areal
Areal i nybygget består av areal til Høgskulen i Volda, areal til Volda kommune og fellesareal for Høgskulen og Volda kommunen. Programarkitekt Gry I Dahlberg leverte endelig rom- og funksjonsprogram 22. juni 2017, med siste justering 27. juni 2017, og ho presiserer at det er arealet til den største kultursalen som nå er lagt til grunn.

Romprogrammet har desse areala:

- HVO nettoareal: 2611 m²- bruttoareal er 4178 m²
- Kultursal nettoareal: 1100 m² - bruttoareal er 1760 m².
- **Sum netto: 3711 m² - brutto 5938 m²**

Visningssal på 120 m² lagt inn i arealet til kultursalane. HVO drar nytte av 120 m² visningssal, samt meir vrimleareal til studentar.

Kultursalen er iht. program frå kommunen ved Arvid Blindheim og Per Einar Langseth. Kultursalen drar nytte av ca. 180 m² frå HVO til reine vrimleareal (inkludert møterom som buffer) + ca. 109 m² (toalett og garderobe), til saman ca. 289 m². Kommunen må i tillegg ha et vrimleareal på 170 m² for å at det skal være til saman 350 m² som rent vrimleareal.

Areal for parkering er ikkje ferdig utsjekka, antall plassar må sjåast i samanheng med antall plassar på campus i dag, og den reelle auken av antall studentar/master og tilsette.

Siste versjon av romprogrammet ligg ved sist i dokumentet.

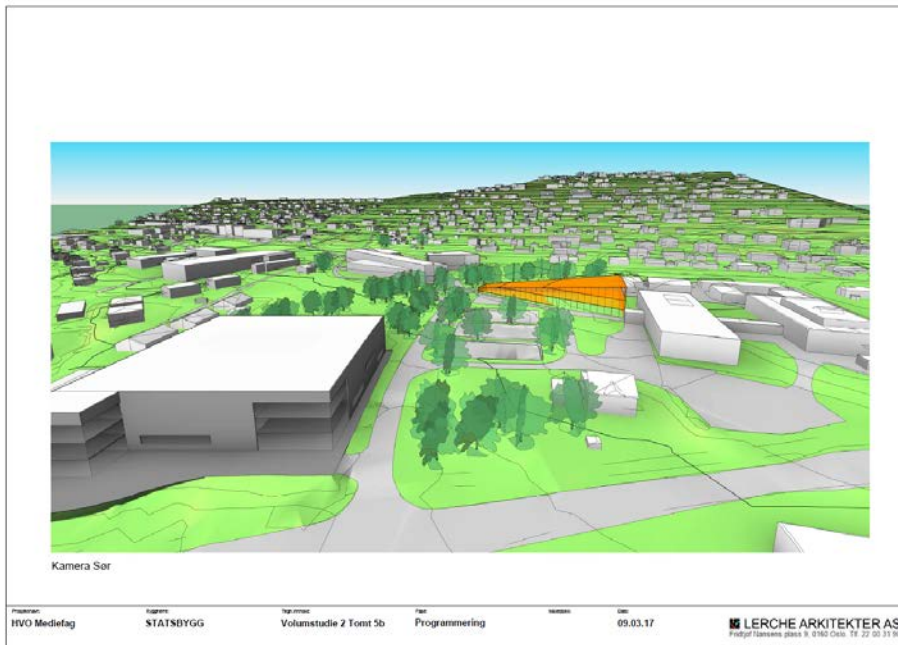
- Høgskulen i Volda sine brukarar av bygget:

50 tilsette og 470 studentar.

Dette er maks-tal, programarkitekt Gry I Dahlberg brukar ein faktor på desse verdiane for å berekne kor mange som antatt er der samtidig.

- Lokalisering nybygg

Nybygget er planlagt plassert i område 5B som vist under, men området må justerast slik at nybygget ikkje kjem i konflikt med Lettbygget. Gangakse frå Berte Kanutte til Strøm kan vere ved sida av, overbygd av Mediebygget eller gjennom Mediebygget.

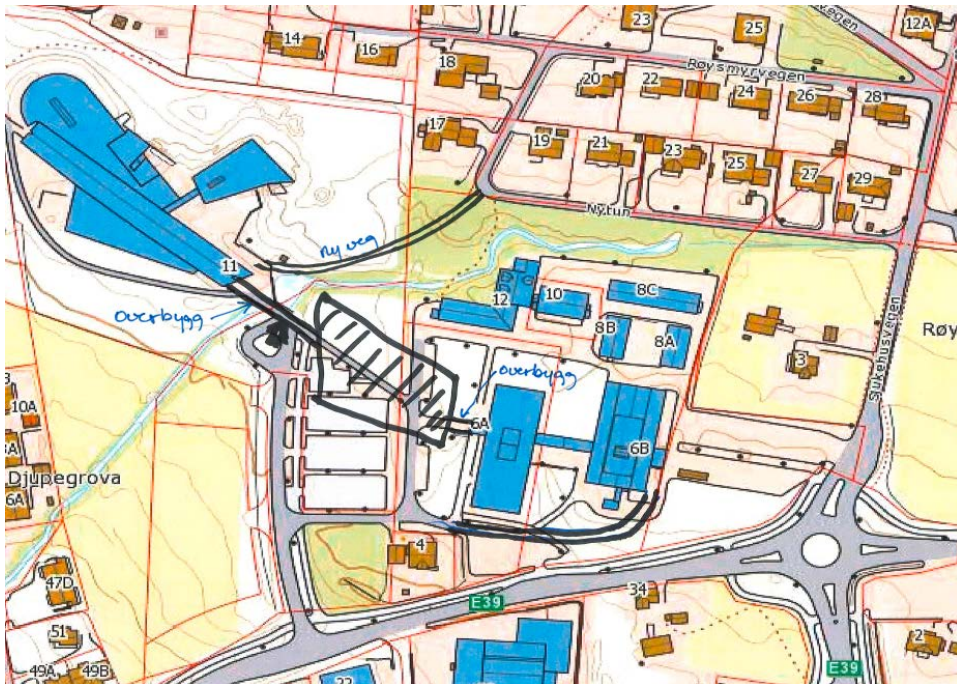

I volumstudier av programarkitekt Gry I. Dahlberg er det lagt vekt på at gangaksen mellom Berte Kanutte og Hans Strømbygget ikkje blir stengt. Parkeringsplasser blir ikkje berørt. Ved et slikt alternativ er det naturleg at det etableres et torg i forkant som gangtrafikken gjennom campus kanaliseres over.

- Tilkomst for utstyr til det nye mediebygget

- Et overbygg/enkel garasje med dør inn til bygget som kan brukast i alle samanhengar der vi skal hente inn og ta ut dyrt utstyr. Spesielt når vi skal live-produsere eventer, politiske debatter/folkemøter, kommunestyremøter, sports-arrangementer - alt av større begivenheter som har live-interesse. Med låsbar garasje som rommer ein hengar vil vi også kunne rigget utstyr i forkant av prosjekter, med tørrskodd tilgang fra mediebygget.
- Kultursalen må også ha tilkomst til lager med garasjeport, og utvendig tilkomst til lager til kultursalen må vere tilpasse store lastebilar, helst med hengar.

- Tilkomst varelevering til Synnøve Riste og Berte Kanutte- huset

Når Volda kommune regulerer inn lenging av vegen Nytun for tilkomst for varelevering på Synnøve Riste og vareinngangen på baksida av Berte Kanutte- huset vil logistikken på campus verte god.

- Bommerommet i Strøm har fått bruksendring.
Dette omfattar bruksendring av lagerrom/tilfluktsrom til opphaldsrom for studentar i undervisningssamanheng. Det skal ikkje gjerast bygningsmessige endringar i bygningsstrukturen. Rommet må kunne gjerast klart som tilfluktsrom i løpet av 72 timer.
- Kontor til mediefag skal ligge i det nye Mediebygget.
Tidsfrist for å bestemme om det skal vere cellekontor eller aktivitetsbaserte løysing er 1. august 2017, då det er oppstart av skisseprosjekt.
Val av løysing vil påverke arealet i noko grad. Om ein vel ei løysing men ombestemmer seg, kan ein ombestemme seg før den nemnde dato.
- Bygg – brukarutstyrgruppa arbeider saman med Statsbygg for å spesifisere byggtekniske detaljar for nybygget. Leiar for representantane frå Høgskulen i Volda er Reidulf Botn.
- DET NYE KULTURHUSET KAN BLI "VERDSBYGGET"
Les om dette på heimesida til Høgskulen i Volda
<http://www.hivolda.no/hivolda/nyhende?displayitem=5874&module=news>

- Bruken av romma i det nye Mediebygget:
I utgangspunktet er dette eit kombinert undervisnings- og kontorbygg der nokre av romma treng "litt ekstra". Det er ca. 366m² som ikkje har standard utforming, fordelt på:
 - o Rom med ekstra høgde (ca. 4m) til tak og tillegg for demping etc.: Ca 250m²
 - o Rom med ekstra lyddemping: Ca 116m²
 - o Klasserom med ekstra høgde(ca. 4m): Ca 100m²
 - o Datagolv el. tilsvarande i nokre rom
 Kultursal / visningssal er ikkje tatt med i dette arealet.

Ref.nr.	Romnamn/type	Kommentarar med referanse til Rom- og funksjonsprogram
5.1.1	Masterlab	Vanlig klasserom
6.1.1	Animasjon base	Vanlig klasserom
6.1.2	Animasjon teiknesal	Vanlig klasserom med overlys/blending. Ekstra høgde ?
7.1.1	Praksisundervisning	Vanlig klasserom
7.1.2	Praksisundervisning	Vanlig klasserom
7.1.2	Base redaksjon	Vanlig klasserom
7.1.3	Radiostudio	I Base redaksjon, Vegger med doble glas til redaksjonen
7.1.4	Fjernsynsstudio	I Base redaksjon. Treng høgare takhøgde enn normalt rom, brutto 4m? Er ikkje eit tradisjonelt TV-studio. System for avlåsing i periodar?
7.1.5	Flexisuite	Vanlig klasserom
7.1.6.	Klippesuite normal	Vanlig rom med litt ekstra lyddemping
7.1.7	Grading og påsyn	Vanlig rom med litt ekstra lyddemping
7.1.8	Lyd	Ekstra lyddemping og akustisk utforming
7.1.9	Klippesuite normal	Vanlig rom
7.1.10	Speakboks	Ekstra lyddemping og akustisk utforming
7.1.11	MID medieproduksjon	Vanlig klasserom
7.1.12	Fleribruksstudio	Ekstra demping, krav til høgde under tak, 4m?
7.1.12	Regi-rom	Ekstra demping, kjøling
7.1.13	Fotostudio	Ekstra takhøgde 4m?
7.1.14	MID-Mediedesign	Vanlig klasserom
7.1.15	MAC-rom	Vanlig klasserom
7.1.16	Future LAB	Ekstra demping, krav til høgde under tak, 4m?
7.1.17	PR, komm og media	Vanlig klasserom

Volda 28. juni 2017

Audhild Gregoriusdotter Rotevatn
Leiar i Romgruppa
Dekan AMF

Margrete Apelseeth
Sekretær
Drift

Reidulf Ottar Botn
AMF

Carl Jørgen Nesse
AKF

Jørgen Warvik Lyngvær
AMF

Steinar Høydal
AMF

Tormod Utne
AMF

Ivar John Erdal
AKF

Erik Cyrus Fooladi
AHL

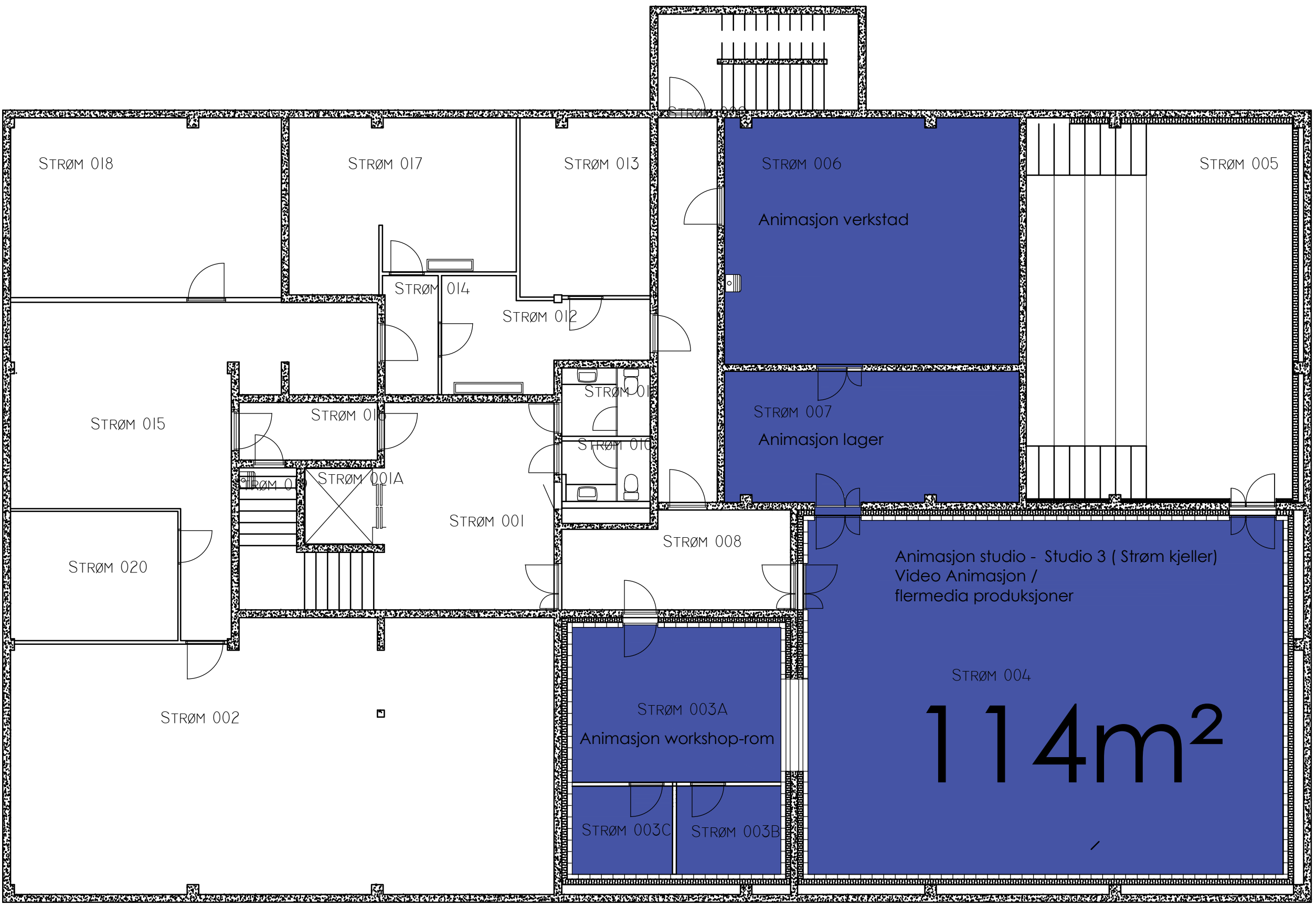
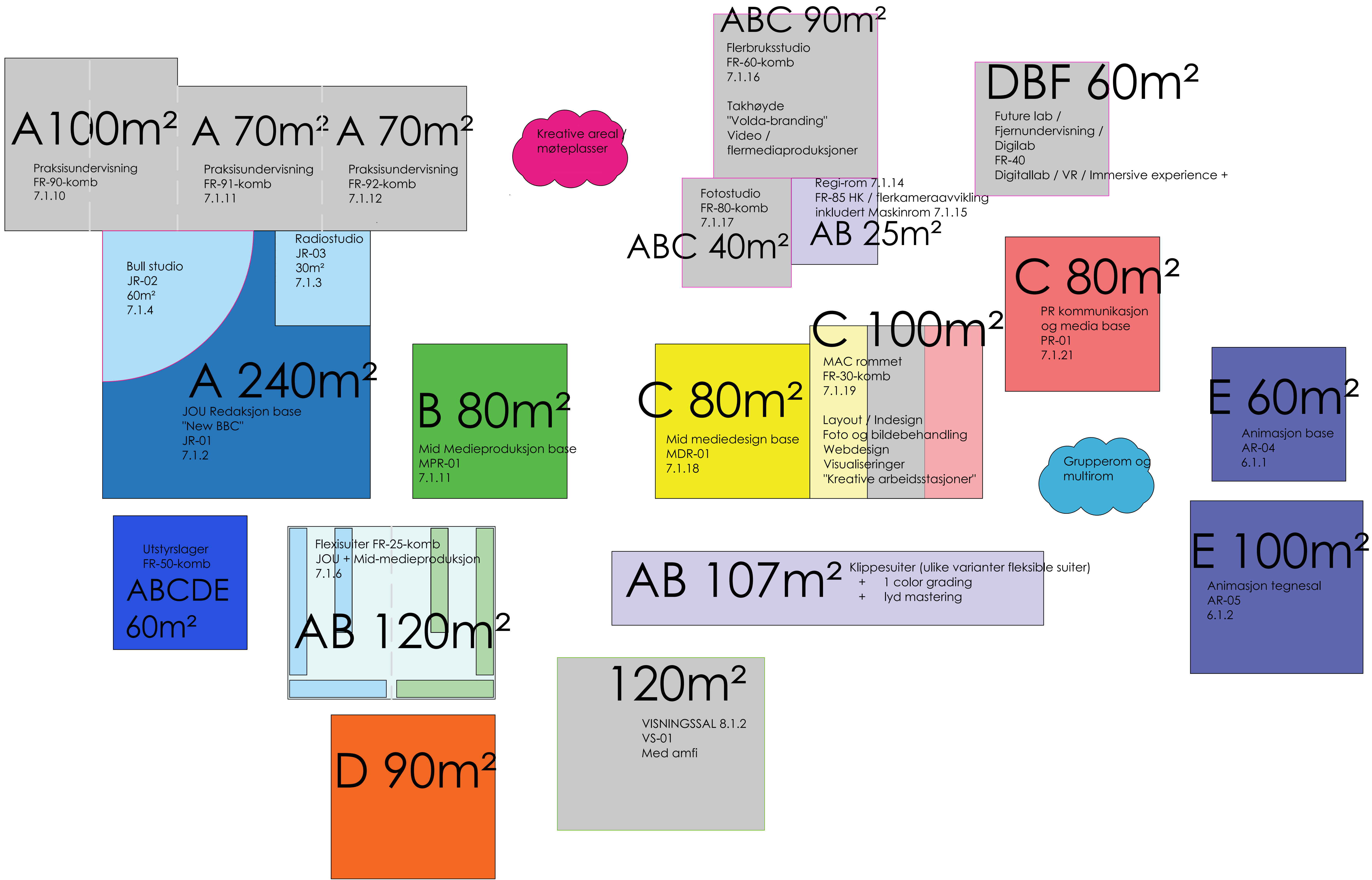
Håkon Bø
ASF

Stein-Christian Fagerbakken
AMF

Synnøve Amdam
AKF

Jan Henning Egset
Volda kommune

Gry I. Dahlberg
Programarkitekt

Høgskulen i Volda

Tittel:

HVO
MEDIEBYGG
NÆRHEITSDIAGRAM

Filnavn	HVO_MEDIEHUS_NÆRHEITSDIAGRAM_REV7.DWG
Dato	27.06.2017
Målestokk	TILPASSA
Signatur	AGR,CJN,RB,MA

P.NR: 1130701 P.NAVN: HVO Mediefag											
ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM											DATO: 22.06.2017
	SUM VEILEDENDE BRUTTOAREAL	1,6		5 938	13						
Ref. nr.	Rom- funksjon	Antall	Nettoareal pr. funksjon	Sum netto-areal pr. funksjon	antall plasser	Antall masterpl.	Kategorier	Antall studenter (inkl master, eks nettstud.)	Brukstid	Krav til beliggen-het	Merknader, funksjonsbeskrivelse / funksjonskrav
	Totalt - funksjonsareal			3 711		70		470			
1	Arbeidsplasser			392							
1.1	Arbeidsplasser faste - undervisning	50	6	300			arb-pl				
1.2	Master arbeidsplasser- MR1-Masterlabben	1	92	92		23	master-arbpl			nær studios, klipsuiter og regirom	Arbeidsplassareal master utenom studios, regi-, klippesuiter.Clean desk, 23 av 70 masterstudenter Beregnet 4m2 pr plass..
2	Fellesfunksjoner			130	0						
2.1	Vrimletorg	1	50	50			felles			bakkeplan	må ses i sammenheng med fellesoner studentarealer
2.2	Servicesenter - Ekspedisjon, informasjon, service	1	25	25			felles			bakkeplan	inngangssone- informasjonsstand for besøk,studenter,ansatte. Storskjerm på vegg, PC for registrering besøk dagtid? Billettmaskin for kinoog kulturarr.
2.3	Kaffebar / kiosk	1	35	35			felles			bakkeplan	Kaffebar, kiosk på kveldstid til kultur
2.4	Oppbevaringsskap studenter	1	20	20			felles				Nisjer korridor ved medie-undervisnings- og grupperom. Romdeler stud.arb.pl.
3	Møterom			100	69						
3.1	Multirom	6	5	30	24		multi			nær arb.plasser	1 rom pr 8 åpne kontorarb.pl, plass til 3-4 pers
3.2	Møterom små	2	15	30	15		møte				7-8 pl. (ca.2 m2 pr.pl.) Gode AV-løsninger.
3.3	Møterom middels, skal kunne slås sammen til ett stort	2	20	40	30		møte			bakkeplan hvis sambruk	Sambruk kultur-VRIMLE/evinglokale 25-30 pl. (ca.1,6-1,3 pr.pl.) Gode AV-løsning, videokonferanse. Ukentlige a vdelingsmøter benytter undervisningsrom til møterom
4	Sosiale soner / møteplasser			95	0						
4.1	For ansatte - kaffestasjon / anretningskjøkken	1	5	5			sos ans				1 kaffestasjon pr. 75 pers. Fordelt i arbeidsplassarealene
4.2	For ansatte - møteplasser i tilknytning kjøkken	1	15	15			sos ans				1 møteplass ved kaffestasjon pr.75 pers. Møbl. kafé/kaffebar
4.3	For ansatte - sosiale møteplasser	1	15	15			sos ans				Møteplasser fordelt i arbeidsplassarealene
4.4	Fellessoner studentarealer-kreative møteplasser	1	60	60			sos stud				0,3m2 pr.stud=40% av studenter tilstede samtidig
5	Undervisningsrom - grupperom			58	0						
5.1	Grupperom	1		16			grupperom				Samlet areal fra separat detaljert oppsett
5.2	Åpne gruppearb.plasser (lounge)	1	42	42			stud arb			nær medierom/undervisningsrom	0,3m2 pr.stud = 35% av stud. Nær undervisning
6	Animasjon			160							
6.1	Animasjon arealer	1		160			animasjon				Samlet areal fra separat detaljert oppsett
7	Medie arealer			1326	0						
7.1	Medier arealer- JOU, MID, MD, MPR	1		1266			medie				Samlet areal fra separat detaljert oppsett
7.2	Student- TV	1	30	30			medie			1. et , nært fellesareal og vrimletorg	
7.3	Studentradio	1	30	30			medie			1. et , nært fellesareal og vrimletorg	
8	Kultursaler			1058	0						
8.1	Kultursaler	1		1058			kultur				Samlet areal fra romprogram fra kommunen
9	Print - kopi - lager - arkiv			120	0						
9.1	Kopi, print, lager	2	15	30			lager				Fordelt i undervisnings-student og arbeidsplassarealene
9.2	Arkiv nær	1	30	30			lager				Fordelt i arbeidsplassarealer
9.3	Utstyrslager- FR-50-komb	1	60	60			medie			Innenfor medieundervisningssone,nært flerbruksstudio,/JOU/ medieproduksjon	Lager til undervisningsbasene, JOU, MID, MID, PR&kom. animasjon. Trenger skranke/forrom for administrering, muligens inndelte rom.
10	IKT			56	0						
10.1	IKT drift	0	10	0			ikt				
10.2	IKT diftssentral-serverrom	1	20	20			ikt				
10.3	Patcherom	3	12	36			ikt				Ett rom i hver etasje
11	Garderobe - dusj - toalett			172	516						
11.1	Toalett ansatte	3	3	9			ans				1 stk pr 15 personer. m/ vask. Inkl. forrom
11.2	uu-toalett ansatte / besøk	3	6	17			ans				1 stk i hver etasje. m/ vask. Stellebenkfunksjon i 1 et.
11.3	Toalett besøk kultur - studenter	16	3	48			stud				Sambruk kultur og studenter 500 besøkende. 8 toaletter pr 100 besøkende+ 2pr ytterligere 100 1 etasje-kulturarealer
11.4	Garderober ansatte med dusj	50	0,3	13			ans				Speil, vask og dusj. Behov for toalett må ses i sammenheng med nærhet til øvrige toaletter Sambruk med gard. kultur/tekniker avklares i skisseprosjekt
11.5	Garderober besøk- kultur sambruk studenter	1	50	50	500		stud			nær kulturs	Areal med for oppbevaring av yttertøy. 1 et (0,1pr besøkende) Sambruk garderobe yttertøy med kulturarr.
11.6	Garderober med dusj- kultur	2	15	30	15		kultur				Speil, vask,toalett og dusj Riksteater krever 3 stk gard der det bør være plass til 15 personer tilsammen. Garderobe ansatte foreslås sambruk kultur- garderobe til
11.7	Hvilerom, stillerom, ammerom - studenter / besøk	1	6	6	1		stud				Ammerom/stellerom m/vask. Hvilebenk/sofa stoler, bord
12	DRIFT			44	0						
12.1	Varemottak til kultur	0	0	0			kultur				Kun en port direkte til sceneinngang og lager, mottak,takhøyde min 5 meter, store porter
12.2	Renholdsentral og BK	1	20	20			drift				1 BK i hver etasje . I renholdsentral
12.3	Avfallsrom	1	12	12			drift				plass til kildesortering, avklar mulig samordning med Hans Strøm?
12.4	Driftskontor kultur	1	12	12			kultur				Ref 8 kultur- se program fra kommune -ønsker 2-3 arbeidsplasser- en fast.
12.5	Statsbygg Lager / verksted drift	0	0	0			drift				
12.6	Garasje til OB utstyr									Kan være integrert eller inntil bygget med innvendig der, for sikker transport og oppbevaring av medieutstyr.	
13	Parkering			419							IKKE MEDTATT I SUM
13.1	uu-parkering- alle p.areal må avklares/sjekkes iht reg/ behov	2	27,0	54							2 P-plasser, 4,5x6m (antall iht. regulering?)
13.2	Parkeringsplasser	5	13,0	65							Antall avklares 2,5x5m
13.3	Sykkelparkering	200	1,5	300							Antall plasser avklares iht regulering og samlet pareal for hele campus. Min.200 pl min.60x180cm. anb. 70x200cm

P.NR: 1130701 P.NAVN: HVO Mediefag											
ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM											DATO: 22.06.2017
	SUM VEILENDE BRUTTOAREAL		1,6	5 938		13					
Ref. nr.	Rom- funksjon	Antall	Nettoareal pr. funksjon	Sum netto-areal pr. funksjon	antall plasser	Antall masterpl.	Kategorier	Antall studenter (inkl master, eks nettstud.)	Brukstid	Krav til beliggen-het	Merknader, funksjonsbeskrivelse / funksjonskrav
	Totalt - funksjonsareal			3 711		70		470			

		Netto-areal	Netto-areal redusert	Areal tilleggsareal	Pers. (antall plasser)	Areal pr arb.pl
Arbeidsplasser	arb-pl	300				
Studieareal master	master-arbpl	92				
Fellesfunksjoner	felles	130				
Multirom	multi	30				
Møterom	møte	70				
Sosiale soner/møteplasser-kaffe ansatte	sos ans	35				
Sosiale soner/møteplasser stud	sos stud	60				
Undervisningsrom - grupperom	undervis	0				
Studieareal studenter	stud arb	42				
Grupperom undervisning	grupperom	16				
Animasjon	animasjon	160				
TV Radio produksjon	medie	1386				
Kultursaler	kultur	1100				
Print - kopi - lager - arkiv	lager	60				
IKT	ikt	56				
Garderober og toaletter ans og besøkende	ans	38				
Garderober og toaletter mm stud-kulturbesøkende	stud	104				
DRIFT	drift	32				
SUM ekskl. parkering		3711	0			0,00
faktor		1,60				
BTA - bruttoareal		5938				0

Fargekoding av tall og tekst

	SUM VEILEDENDE BRUTTOAREAL	1,6	4 000	9	Merknader, funksjonsbeskrivelse / funksjonskrav							
Ref. nr.	Rom- funksjon	Antall rom / plasser	Nettoareal pr. funksjon	Sum netto-areal pr. funksjon	Pers. (antall pl.)	Antall masterpl.	Kategorier	Antall studenter inkl. 70 master	Bruktid	dagslys-krav	Krav til beliggenhet	Merknader, funksjonsbeskrivelse /funksjonskrav
	Totalt - funksjonsareal			2 500				470				
5	Undervisningsrom - grupperom			16								
5.1.1	Grupperom, studenter	2	8	16	6		grupperom	3-5 ?			nært undervisning	
6	Animasjon			160								
6.1.1	Animasjon base, AR-04	1	60	60	10		animasjon			ja		Arbeidsstasjoner til animasjon og 3D arbeid (kraftige arbeidsstasjoner som kan lage endel varme). Godt A/V utstyr til undervisning.
6.1.2	Animasjon tegnesal, AR-05	1	100	100	40		animasjon			ja		Gode lysforhold, naturlig (vindu, dagslys), og kunstig. Må kunne skjermes for innsyn (akktgning). Bruk av lysbord til animasjon, fleksibelt oppsett kreativ tegning/illustrasjon. Godt A/V utstyr til undervisning
6.1.3	Studio 3-animasjon AR-01	0	120	0	10		animasjon				Benytter Studio 3 i Hans Støm	Studio 3 i stømkjeller benyttes . Ekstra rom høyde. Mørkt rom
6.1.4	Div. verksted, workshop og lager i strømkjeller	0	125	0								Se HVOs program. Eksisterende verksted , lager og worship ved siden av studio 3 ermerkes
7	Medie fag			1266								
7.1.1	Praksisundervisning, stort rom,-FR-90-komb	1	100	100	120		Medie			ja	Ved siden av FR-91 (og evt. FR-92),intil JR01 og MPR-01	Klasserom for spesiell og generell bruk. Skal deles inn i 2 for 2X25 studenter. Fleksibel vegg mot FR-91. Dører til fellesareal og dører til Redaksjon base JR-01.
7.1.2	Praksisundervisning, -FR-91 og 92-komb	2	70	140	35		Medie			ja	Ved siden av FR-90 og inntil JR01 og MPR-01	Klasserom for spesiell og generell bruk. Fleksibel vegg mellom FR91 og 92 og mot mot FR-90. Dør til fellesareal og dør til Redaksjon base JR-01. FR2 skal ha dør til medieproduksjon 01
7.1.3	JOU-JR 01 Base redaksjon	1	240	240	50		Medie	60-80		ja	ved siden av praksisundervisningen FR-90-92. og flexisuiter- FR25-komb	åpen redaksjon- ala NEW BBC.
7.1.4	Radiostudio	0	30	0	2		Medie	2-3?			del av JOU base redaksjon	God lyddemping mot tilstøtende rom
7.1.5	Fjernsynstudio	0	60	0	3		Medie				del av JOU base redaksjon	Ekstra takhøyde for lysrigg, ca 3.20m (men ikke full studiohøyde). Akustikk er viktig med tanke på lyd fra redaksjon og hvor åpent rommet er mot redaksjonen.
7.1.6	Flexisuiter FR-25-komb båser	1	120	120	60		Medie	1-3?		ja	Ved siden av MPR-01 og JR-01.	Trenger ikke mye dagslys, men må være åpent og lyst til lengre arbeidsøkter. Åpne båser evt glassbur. Rommet kan deles i to mtp fleksibel bruk og simultan undervisning.
7.1.7	Klippesuitser normale KLN1-6	6	9	54	4		Medie				Nær journalistikk og medieproduksjon	Tilfredstiller spec til lyd og lys for klippesuitter.
7.1.8	Suite grading o påsyn KLS 1	1	14	14	5		Medie				Nær journalistikk og medieproduksjon	Tilfredstiller spec til lyd og lys for suite til fargekorrigering og vanlig klipping
7.1.9	Suite lyd KLS2	1	14	14	5		Medie				Nær journalistikk og medieproduksjon	Tilfredstiller spec til lyd og lys for suite til lydarbeid (stereo og multikanal lyd) og vanlig klipping
7.1.10	Klippesuitser mini-multi KLM1-5	5	5	25	2		Medie				Nærjournalistikk og medieproduksjon	Vegg/dør i glass som slipper inn lys (mulighet for å blokkere innsyn), øvrige vegger i lyddempende materiale.
7.1.11	Speakboks SB1	1	4	4	1		Medie				Vindu til suite lyd(KLS2) og en normalsuite	Lydisolert speakboks
7.1.12	MID medieproduksjon-MRP-01	1	80	80	35		Medie			ja	Nær FR90-.92, flexisuiter, flerbruksstudio FR-60 og klippesuitter.	Flerbruksvennlig, skal kunne bookes av all mediefag
7.1.13	Regi-rom HK, inkludert maskinrom 5 m2	1	25	25	3		Medie				Inntil FR-60 komb flerbrbksstudio	Regi og hovedkontroll for flerbruksstudio, takterrasse, vrimleareal , studio3(strøm), evt. kultursal etc. Tilstrekkelig kjøling.
7.1.14	Flerbruksstudio FR60 komb.	1	90	90	5		Medie			ja	Inntil FR-85 HK og nært lager FR-50 komb.	Takhøyde for studiobruk ca. 4.5m høyde. Mulighet for dagslys og helst utsikt ("Volda-branding" i bakgrunn), må også kunne blendes ned til ulike typer produksjoner. Takrigg for lys
7.1.15	Foto-studio-FR-80-Komb	1	40	40			Medie				Nærhet til FR-60 flerbruksstudio	Takhøyde for studiobruk ca. 4,5 m høyde. Fremmet ønske om mulighet for vann/avløp og fasiliteter for analogt foto (men mulig dette bør samkjøres med fasiliteter på Kårstad / kunst og håndverk?)
7.1.16	MID-Mediedesign-MDR -01-base	1	80	80	35		Medie			ja	Inntil FR-30 komb macrommet	Flerbruksvennlig rom skal kunne bookes av alle mediefag
7.1.17	Mac rom- FR30-komb PR+MID-MD	1	100	100	35		Medie			ja	Inntil MDR-01 mediatedesign og PR-01 PR&kom	Rom for kreativt design arbeid, mac-stasjoner (eller lignende), mulighet for å lage soner eller inndelinger i rommet med portable skillevegger.
7.1.18	Future LAB FR-40	1	60	60	30		Medie				Nær FR-60 flerbruksstudio og FR-50 komb lager.	Takhøyde for studiobruk ca. 4,5 m høyde. Fleksibelt rom for teknologutprøving og formidling, sensorer. Virtual, mixed, augmentet realty.
7.1.19	PR, kommunikasjon og media PR-01	1	80	80	35		Medie			ja	Inntil FR-30 komb macrommet	Undervisningsrom og rom for øving krisekommunikasjon / pressekonferanse (enkel lysrigg osv)
7.1.20	Visningssal-kino, se ref 8- kultur	0	120	0			Medie					Auditorium - benyttes til undervisning. Kombinert kultur og kinosal. Se egne skriv fra kommunen.
7.1.21	Utstyrlager- FR-50-komb- se ref 9-print,kopi, lager,	0	50	0			Medie				Innenfor medieundervisningssonen, nært flerbruksstudio, JOU og medieproduksjon.	Areal sortert under funksjon 9 Print-kopi -lager
8	Kultursal			1058								
8.1.1	Kultursal, to alternative størrelser, avklares i skisseprosjekt 28x18 x12m	1	576	576	500		kultur				1 et	Fleksibel multifunksjonssalmed skyveamfi, to alternative størrelse bxdxh-18x28/32 x10/12m inkludert scenerom. Endelig størrelse og antallplasser avklares i skisseprosjekt. Riksteaterets anbefalinger: dim. Arealer fordeles til side-og baksener. Lett tilgang, inkl "Flygelgarasje", stoler, bord, scenelementer og annet utstyr. Dim. for bruk av liten truck. Varelevering: Port 3x 2,5 meter, lasteramp høyde ca 60-70 cm.
8.1.2	Sidescene, lager med vareleverig. 18 x10 m	3	60	180			kultur				ved siden av og bak scenen.	Ført opp på hovedside- ref.11 garedrober. Nært scene,1-kjk,møterom HVO/Kommune. RT: 3 stk-dame+ herre+ teknikk garderobespeil,vask, toalett og dusj-sminkelys.
8.1.3	Garderober artister, deles inn i 3, ref. Rikssteater	0	15	0	15		kultur				nært scene.	
8.1.4	Garderober besøkende	0	50	0	500		kultur				ved vrimeleareal	Ført på hovedside, ref 11.5 garderobesambruk med studenter.Kommune- ønsker å avklare mulig sambruk garedrobe og undervisningsrom.
8.1.6	Visningsal-kino	1	120	120	80		kultur				1 et. Ved siden av vrimelearealer,nært kultursal o	Kombinert kultur og kinosal.med fast amfi. 1,5 m2 pr pers gir plass til brede kinoseter med armlener. Sambruk HVO- visningssal/auditorium.
8.1.8	Fellesareal-vrimle-billetter gaarderober toalett mm	1	170	170	500		kultur				1 et.inntil kultursaler	maks 500 pers. 0,7 m2 pr pers.=350 m2. Ca 180 m2 sambruk HVO: 2-fellesfunksjoner og 3-møterom. + 170 m2- rene vrimelearealer KULTUR =350 m2. Sambruk garderobe og toalettfasiliteter med HVO-ref 11.
8.1.9	Artistrom-oppholdsrom	1	12	12			kultur				direktet tilknytning til scene.	Riksteater anbefaler direkte tilknytning scene. Kjølekap,mikrobølgeovn, kaffe-tekoker, bord og stoler.
9	Diverse			112								IKKE MEDTATT I SUM
9.1.1	takterrasse	1	100	100								Størrelse og utstyr avklares nærmere i skisseprosjekt
9.1.2	Tekniskrom kultursal	1	6	6			div				over/bak amfi.	Romdybde min 2,5 m for filmaskin. Areal vil inngå i brutto nettofaktor
9.1.3	Tekniskrom kino	1	6	6			div				over/bak amfi	Romdybde min 2,5 m for filmaskin. Areal vil inngå i brutto nettofaktor

Grupperom	grupperom	16					
Animasjon og avisdesign	animasjon	160					
TV og radioproduksjon	medie	1266					
Kultursaler	kultur	1058					
SUM nettoareal		2500					
faktor		1,60					
BTA - bruttoareal		4000					

Fra: Margrete Apelseeth [mailto:margrete.apelseeth@hivolda.no]
Sendt: 8. august 2017 13:13
Til: Jørgen Amdam
Kopi: Rune Sjurgard
Emne: VS: 113071 HVO Mediefag - PROGRAM - INNSTILLING FRÅ ROMGRUPPA 28.JUNI 2017.pdf

Med vennleg helsing
Margrete Apelseeth
Overingeniør | HVO Drift
Høgskulen i Volda

Telefon: 70 07 53 88 | Mobil 95208351

[BK-352](#)

www.hivolda.no

Fra: Margrete Apelseeth
Sendt: 8. august 2017 10:01
Til: Strømberg Ida (Ida.Stromberg@statsbygg.no) <Ida.Stromberg@statsbygg.no>
Kopi: Tore.Berg@statsbygg.no; I. Dahlberg Gry (gid@lerche.no) <gid@lerche.no>
Emne: VS: 113071 HVO Mediefag - PROGRAM - INNSTILLING FRÅ ROMGRUPPA 28.JUNI 2017.pdf

Med vennleg helsing
Margrete Apelseeth
Overingeniør | HVO Drift
Høgskulen i Volda

Telefon: 70 07 53 88 | Mobil 95208351

[BK-352](#)

www.hivolda.no

Fra: Audhild Gregoriusdotter Rotevatn
Sendt: 28. juni 2017 15:28
Til: ALLE-HVO <Alle-HVO@hivolda.no>
Emne: 113071 HVO Mediefag - PROGRAM - INNSTILLING FRÅ ROMGRUPPA 28.JUNI 2017.pdf

Gode alle!

Vedlagt er innstillinga frå romgruppa i mediehusarbeidet. Eg takkar så mykje for innspela og arbeidet dei enkelte av dykk har lagt ned og særleg til deltakarane i romgruppa!

Rapporten er no oversendt til leiar i styringsgruppa, direktøren.

No tek prosjektet pause i nokre veker. Det neste som skjer er å utdjupe kravsspekken i dei enkelte roma. Statsbygg har gitt oss tilbakemelding på at dette er eit grundig arbeid, og at vi held framdrifta for vår del.

Det som ikkje ligg i rapporten, er innstilling frå Strøm2020-gruppa, med tanke på nye arbeidsplassar i mediebygget. Leiar Thomas Lewé leverer denne i august. Dette vert eit vedlegg til denne rapporten.

Volda kommune har enno ikkje bestemt seg for om dei går for «idealsal» eller «nedskalert variant». Diskusjonen

går i kommunen, men det nærmar seg deadline for at prosjektet skal kome i mål. HVO gjer alt vi kan for at arbeidet skal ha framdrift for å nå målet om realisering av bygget og innflytting hausten 2020.

Med venleg helsing

Audhild Gregoriusdotter Rotevatn

Dekan, Avdeling for mediefag

Høgskulen i Volda

Telefon: 70075275

Mobil: 90843977

www.hivolda.no

Best regards,

Audhild Gregoriusdotter Rotevatn

Dean, Faculty of Media and Journalism

Volda University College

<http://www.hivolda.no/index.php?&lang=eng>

HVO logo

Byggeprogram

1130701 Høgskolen i Volda, mediefag

03.07.2017

Prosjekt	1130701 Høyskolen i Volda, mediefag
Byggherre	Statsbygg
Utskriftsdato	03.07.2017
Sist endret	03.07.2017
Henvelser kan rettes til	Statsbygg Postboks 8106 dep, 0032 Oslo Telefon: 22 95 40 00. Telefaks 22 95 40 01 Epost: postmottak@statsbygg.no Internett: http://www.statsbygg.no

INNHALDSFORTEGNELSE

Om byggeprogrammet	5
Ansvarlig for utarbeidelse av byggeprogrammet	6
0 Innledning	7
0.1 Prosjektets mål	7
0.2 Om prosjektet	8
0.3 Eksisterende situasjon	8
0.4 Kunstprosjekt	10
1 Overordnede krav og føringer, tverrfaglige tema	11
1.0 Generelt	11
1.1. Romprogram	11
1.2 Funksjonskrav til bygningen som helhet	16
1.3 Funksjonskrav til de enkelte avdelinger/funksjoner	20
1.4 Funksjonskrav til enkeltrom	32
1.5 Funksjonskrav til uteområdet	32
1.6 Arkitektonisk utforming	33
1.8 Universell utforming	35
1.9 Sikkerhet inkl. brann	35
1.10 Miljø	35
1.11 Forvaltning, drift og vedlikehold	36
1.12 Bygg- og brukerutstyr	37
2 Bygning	38
2.0 Generelt	38
2.1 Grunn og fundamenter	38
2.2 Bæresystem	40
2.3 Yttervegg	40
2.4 Innervegger	41
2.5 Dekker	42
2.6 Yttertak	43
2.7 Fast inventar	43
2.8 Trapper, balkonger m.m.	44
3 VVS-installasjoner	46
3.0 Generelt	46
3.1 Sanitær	47
3.2 Varme	47
3.3 Brannslukking	48
3.5 Prosesskjøling	48
3.6 Luftbehandling	49
3.7 Komfortkjøling	50
3.9 Andre VVS-installasjoner	50
4 Elkraft	52
4.0 Generelt	52
4.1 Basisinstallasjoner for elkraft	52
4.2 Høyspent forsyning	53
4.3 Lavspent forsyning	53
4.4 Lys	55

4.5 Elvarme	56
4.6 Reservekraft	56
5 Tele og automatisering	58
5.0 Generelt	58
5.1 Basisinstallasjoner for tele og automatisering	58
5.2 Integrert kommunikasjon	59
5.3 Telefoni og personsøking	59
5.4 Alarm- og signalsystemer	60
5.5 Lyd- og bildesystemer	61
5.6 Automatisering	62
6 Andre installasjoner	64
6.2 Person- og varetransport	64
6.4 Sceneteknisk utstyr	65
6.5 Avfall og støvsuging	65
7 Utendørs	66
7.0 Utendørs, generelt	66
7.1 Bearbeidet terreng	66
7.2 Utendørs konstruksjoner	67
7.3 Utendørs røranlegg	67
7.4 Utendørs elkraft	67
7.5 Utendørs tele og automatisering	68
7.6 Veier og plasser	68
7.7 Parker og hager	69
8 Akustikk	70
8.0 Generelt	70
8.1 Utendørs støy	70
8.2 Lydisolasjon	70
8.3 Akustisk regulering	70
8.4 Trinnlyd	71
8.5 Tekniske installasjoner	71
Vedlegg	73

OM BYGGEPROGRAMMET

Dette byggeprogrammet (BP) gjelder før prosjektgjennomføring med byggherrestyrte delte entrepriser. **Spørsmål til PL: Stemmer dette?**

BYGGEPROGRAMMET redegjør for Statsbyggs og brukers krav til det ferdige byggeverk og uteområder for gjeldende prosjekt. Informasjon og krav i BP er samlet i en database (dRofus).

Byggeprogrammet består av:

Funksjonsprogrammet (fra dRofus funksjonsprogrammodul)

Kapittel 0 Innledning er informasjon om bakgrunnen og forutsetningene for prosjektet, dagens situasjon, brukers virksomhet med mer. Det omfatter ikke krav til byggeprosjektet.

Kapittel 1 inneholder tverrfaglige krav og føringer.

Kapitlene 2-8 inneholder krav ut over romnivå rettet mot de respektive fagområder. For kapittel 2-7 er nummereringen ikke nødvendigvis fortløpende, men følger NS 3451:2009 Bygningsdelstabellen. Hvis det ikke står spesifiserte krav på postnivå skal de prosjekterende (PG) legge til grunn de krav som fremgår av øvrig kravspesifikasjon og kontraktsdokumenter.

Romprogrammet (fra dRofus rommodul)

Romprogrammet står i kap. 1.1 i rapporten i Funksjonsprogrammet.

Romprogrammet omfatter alle programmerte rom i prosjektet med anslått areal. Der antall rom er løsningsavhengig (f.eks antall renholdsrom), angir romprogrammet kun et samlet arealanslag pr. romtype. Totalt programmert areal skal ikke overskrides i prosjektert løsning. Funksjoner som ikke medregnes i programmert areal (tekniske rom og kommunikasjonsarealer), kan være omtalt i romprogrammet, men da uten areal.

Romfunksjonsprogram (RFP)

Romfunksjonsprogram (RFP) omfatter krav på romnivå. Hvert rom har et RFP. Krav på RFP-nivå gjelder sammen med krav beskrevet i Funksjonsprogram, kap. 1-8. Ved motstrid er det utfylte krav i RFP som gjelder.

Vedlegg til kravspesifikasjonen

Se vedleggsliste bakerst i kravspesifikasjonen.

Dersom det er motstrid mellom kravspesifikasjonen og veiledninger, gjelder kravspesifikasjonen foran veiledningene.

ANSVARLIG FOR UTARBEIDELSE AV BYGGEPROGRAMMET

Kravspesifikasjonen er utarbeidet av Statsbygg med bidrag fra:

Prosjekteier (PE): Lars Prestegård

Prosjektleder(PL): Tore Berg

Prosjektlederassistent (PLA): Ida Strømberg

Fagressurs arkitekt: Alda Morice Christensen

Fagressurs landskapsarkitekt: Synnøve Fodnes

Fagressurs bygningsteknikk inkl. brann: Anne Bakken Hinsch

Fagressurs geoteknikk: Rajesh Narsinh Sharma

Fagressurs akustikk: Tor Halmrast

Fagressurs miljø: Nils Ivar Nilsen

Fagressurs elektro: Arild øverli og Oddbjørn Alnes

Fagressurs VVS: Martine Pettersen

Kontaktperson EM: Geir Skaaren

Kontaktperson UP: Karoline Kvaleberg

0 INNLEDNING

0.1 Prosjektets mål

0.1.1 Samfunnsmål

Samfunnsmål for NTNU FHS:

Medias verktøy og arbeidsprosesser er inne i en rivende utvikling og blir tatt i bruk på stadig nye samfunnsområde. Et nytt mediebygg vil fungere som en møteplass for alle aktører som blir påvirket eller ønsker å påvirke sine fagområde. Nytt mediebygg skal sikre grunnlaget for en kvalitetsmessig god medieutdanning. Målet er at Høgskulen i Volda (HVO) skal kunne levere enda bedre kandidater til landets viktigste mediearbeidsplasser. Mediebygget skal også sikre/bidra til at HVO fremdeles skal være den ledende medieutdanningen i Norge.

Siden nybygget inkluderer en sal som også kan benyttes til en rekke ulike kulturformål, vil det bidra til å knytte høgskulen og lokalsamfunnet/regionen tettere sammen.

0.1.2 Effektmål

Effektmål for NTNU FHS:

Medias verktøy og arbeidsprosesser er inne i ei rivende utvikling og blir teke i bruk på stadig nye samfunnsområde. Eit nytt mediebygg vil fungere som ein møteplass for alle aktørar som blir påverka eller ønskjer å påverke sine fagområde. Nytt mediebygg skal sikre grunnlaget for ei kvalitetsmessig god medieutdanning. Målet er at Høgskulen i Volda (HVO) skal kunne levere endå betre kandidatar til landets viktigaste mediearbeidsplassar. Mediebygget skal også sikre/bidra til at HVO framleis skal vere den leiande medieutdanninga i Norge.

Sidan nybygget inkluderer ein sal som også kan nyttast til ei rad ulike kulturføremål, vil det bidra til å knytte høgskulen og lokalsamfunnet/regionen tettare saman.

Prosjektets effektmål:

Nytt mediebygg vil samle mediemiljøet på HVO og vil difor gi betre økonomi både når det gjeld utnytting av undervisningsressursane (fagpersonalet) og arealet ved at vi ikkje erstattar alle undervisningsrom i Ivar Aasen-huset som vi flyttar ut av. Ein annan effekt er at nybygget gir grunnlag for eit meir solid fagmiljø. Nybygget vil også gjere det meir attraktivt å studere i Volda og såleis vere med på å sikre rekrutteringsgrunnlaget/driftsgrunnlaget for HVO.

Eit nybygg vil også legge betre til rette for utvikling av nye digitale undervisningsformer. I tillegg til styrking av medieutdanning, medieforskning og medieutvikling vil mediebygget også legge til rette for at andre utdanningar som lærarutdanning, sosialarbeidar, planlegging, kulturfag og humanistiske fag kan ta i bruk medieverktøy, både i campusundervisning og fjernstudium.

0.1.3 Resultatmål

Foreløpige resultatmål er:

- Mål 1: Kost.
- Mål 2: Kvalitet.
- Mål 3: Tid.

0.2 Om prosjektet

0.2.1 Oppdraget

Høgskulen i Volda (HVO) har behov for fremtidsrettede og fleksible areal tilpasset nye lærings- og kommunikasjonsformer som følger av at mediesektoren er i endring. Medieutdanningen er et høyt prioritert satsningsområdet for HVO, dagens fasiliteter fremstår som hemmende for fremtidsrettet utvikling av mediefaget.

Bygget skal blant annet inneholde undervisningslokaler, studentarbeidsplasser og en flerbrukssal for 500 personer hvor det skal organiseres sambruk med Volda kommune.

0.2.2 Bruker og brukers virksomhet

HVO er en av de største utdanningsinstitusjonene mellom Bergen og Trondheim. Studiebygda Volda er kjent for sitt gode og inkluderende studiemiljø der det er kort avstand mellom student og lærer.

HVO tilbyr fag- og profesjonsutdanninger på bachelor-, master- og PhD-nivå for skole og barnehage, velferd, media og kultur. I dag er der HVO mest kjent for de yrkesrettede medieutdanningene.

0.2.3 Prosjektets historie

Se vedlagte "Lokaliseringsanalyse".

0.2.4 Programmeringsarbeidet

Programmet inneholder oversikt over de rammer og prinsipper anlegget skal utformes innenfor, de krav som stilles til anleggets funksjoner, oversikt over ønsket nærhet mellom funksjonene, og arealrammen med en veiledende arealfordeling.

Rom og funksjonsprogrammet er et resultat av en bred prosess i samarbeid med Høgskulen i Volda, Lerche Arkitekter AS og Statsbygg. Det er gjennomført en rekke brukermøter og befaringer med aktuelle brukere av bygget som har resultert i mange konkrete innspill. Brukermedvirkning blir en viktig del av det videre arbeidet.

0.2.6 Prosjektets gjennomføringsmodell

Utviklingsfasen skal gjennomføres som et oppdrag for en tverrfaglig prosjekteringsgruppe (PG), til og med skisseprosjekt.

Gjennomføring (detaljprosjekt og byggefase) planlegges gjennomført som totalentreprise. Det skal vurderes nærmere om spesifikke deler av byggeriet skal skilles ut som egne entrepriser.

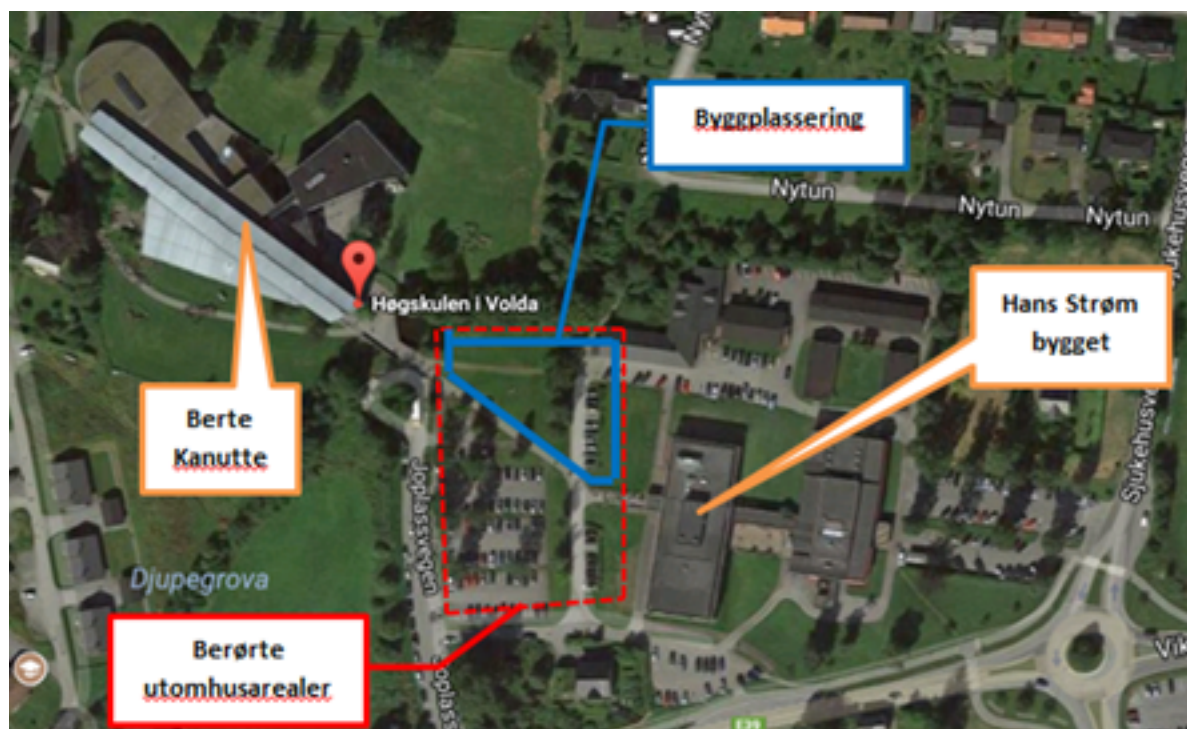
Anbudskonkurransen skal gjennomføres på grunnlag av skisseprosjekt.

Prosjekteringsgruppen kan bli videreført til entreprenør.

0.3 Eksisterende situasjon

0.3.0 Generelt

Se vedlagte lokaliseringsanalyse.

Bilde 0.3.0 Områdekart.

0.3.1 Eksisterende bygningsmasse

Eiendomshistorikk

"Voldens høiere Almueskole med annetterert Dannelsesanstalt for Almueskolelærer" ble etablert i 1861 og kom i drift i 1880. 1895: Etablerte Henrik og Johanne Kårstad "Voldens Privatseminarium" som i dag har navnet Volda lærerhøgskule. 1919 - 1922: Ny hovedbygning for Volda lærerskule ble oppført. Hovedbygningen ble ferdigstilt i 1922 med hageanlegg med grusganger på vestsida av skolebygningen. Staten kjøpte eiendommen i 1924 som da besto av hovedbygning, låvebygning med fjøs, vognhus med kjeller, ved og koksbu, stabbur, slakterbu og jordkjeller. Skolen fikk navnet Volda lærerskule. 1961: Idrettsbygningen med svømmebasseng og gymsal ble oppført. 1969-70: DH-skole i Volda. Volda ble valgt som det siste av tre steder som skulle ha en distrikthøgskole, de to andre var Kristiansand og Stavanger. 1982: Tilbygg til Volda lærerhøgskule ble oppført. Den inneholdt musikk- og saler for kunst og håndverk. 1984: DH fikk eget bygg, Hans Strøm-huset. 1994: Lærerhøgskolen og DH ble slått sammen til Høgskulen i Volda. 1998: Siste byggetrinn, Berte Kanutte Aarflot-huset. 2001: Tilbygg på lærerskolebygningen.

Kilder: SBED FM nr. 275 1982. Høgskolen i Volda, Berte Kanutte-huset. s40-44. Byggekunst nr. 5 1999.

0.3.3 Klima

Vestlandsk klima.

0.3.4 Grunnforhold

Det henvises til kapittel 2.1. "Grunn og fundamenter".

0.3.5 Ledningsnett og kabelføringer

Oppdaterte lednings- og kabelkart må innhentes fra offentlige netteiere og fra HVO.

Se kap. 7.3.1 "Utendørs VA" for informasjon om VA-ledninger.

0.3.6 Regulering

HVO har adresse Joplassvegen 11, 6103 Volda og tomten til nybygget har GNR/BNR: 19/803.

For reguleringsforhold se vedlagte reguleringsplan og reguleringsbestemmelser.

Bilde 0.3.6: Eiendomskart med den aktuelle tomten i gult.

0.3.7 Vernestatus

Kaarstad huset er fra 1922 og ligger vest fra Berte Kanutte på campus. Bygningen har verneklasse 2.

0.3.8 Forvaltning

Campus Volda forvaltes av Statsbygg.

0.4 Kunstprosjekt

0.4.1 Orientering om kunstprosjekt

I forbindelse med byggeprosjektet skal det etableres et kunstprosjekt. Kunstprosjekt er et separat prosjekt som settes i gang og gjennomføres i forbindelse med byggeprosjektet. Kulturdepartementets eget fagorgan for kunst i offentlige rom, KORO, er ansvarlig for kunstprosjektet.

1 OVERORDNEDE KRAV OG FØRINGER, TVERRFAGLIGE TEMA

1.0 Generelt

- Byggverket med tilhørende utendørsanlegg skal tilfredsstillende alle gjeldende lover og forskrifter, samt de krav som fremgår av gjeldende TEK. Anbefalinger i veileder for gjeldende TEK skal følges med mindre annet er avtalt.
- Byggverket med tilhørende utendørsanlegg skal tilfredsstillende relevante norske standarder, tekniske håndbøker og fagdatablader samt allment aksepterte normer, inkl. våtromsnormen.
- Byggverket med tilhørende utendørsanlegg inkludert utsmykking, tekniske rom og installasjoner, sluk og sjakter skal tilrettelegges for optimal drift, enkel inspeksjon, enkelt renhold og effektivt vedlikehold.
- Alle konstruksjoner, materialer og bygningsdeler skal være tilstrekkelig robuste til å tåle de belastninger de blir utsatt for ved tiltenkt bruk.
- Alle fargevalg skal gjøres i samråd med Statsbygg og bruker.

1.1. Romprogram

Romprogrammet synliggjør det totale areallbehovet for mediefagene ved Høgskulen i Volda og Kulturhusutvalget i Volda kommune. Arealer som disponeres i eksisterende bygninger på campus inngår ikke som del av prosjektet.

Tekniske rom og kommunikasjonsareal (korridorer, trapper m.m.) er ikke spesifisert i romprogrammet. Romprogrammet er dimensjonert for:

- Antall studenter: 400 bachelor- og 70 masterstudenter
- Antall ansatte arbeidsplasser 50
- Inntil 500 besøkende til kutlursal og kinosal

Rom- og funksjonsprogrammet er basert på følgende forutsetninger

- Sambruk av arealer mellom eksisterende campus og det nye mediebygget.
- Avdeling for Animasjon benytter fasiliteter i Hans Strøm bygget til flere av sine aktiviteter.
- Møte og undervisningsrom i mediebygget skal inngå i felles møte- og undervisningsrom portefølje med resten av campus.
- En del spesialrom skal også kunne benyttes som generelle undervisningsrom.
- Kantine dekkes i eksisterende campus.

Bruttoareal

Forholdet mellom programmert areal og bruttoareal er avhengig av byggets utforming. Det tilstrebes gjennom prosjekteringen en en lavest mulig netto/bruttofaktor innenfor gode, funksjonelle løsninger.

Navn:	Antall rom:	Prog. areal:	Sum:
Sum	217		3 735,00
01 - Arbeidsplasser	51		392,00
211 Kontor, Arbeidsplasser faste - undervisning	50	6,00	300,00
	1	92,00	92,00
02 - Fellesfunksjoner	4		130,00
	1	50,00	50,00
	1	25,00	25,00
	1	35,00	35,00
	1	20,00	20,00
03 - Møterom	10		100,00
211 Kontor, Multirom	6	5,00	30,00
212 Møterom, Møterom små	2	15,00	30,00
212 Møterom, Møterom middels, skal kunne slås sammen til ett stort	2	20,00	40,00
04 - Sosiale soner / møteplasser	4		95,00
	1	5,00	5,00
	2	15,00	30,00
	1	60,00	60,00
05 - Undervisningsrom - grupperom	3		58,00
	2	8,00	16,00
211 Kontor, Åpne gruppearbeidsplasser for studenter	1	42,00	42,00
06 - Animasjon	2		160,00
	1	60,00	60,00
	1	100,00	100,00
07 - Mediearealer	32		1 326,00
	1	100,00	100,00
	2	70,00	140,00
	1	240,00	240,00
216 Studierom, Radiostudio i JOU-JR 01 Base redaksjon	1	,00	,00
216 Studierom, Fjernsynstudio i JOU-JR 01 Base redaksjon	1	,00	,00
	1	120,00	120,00
	6	9,00	54,00
	2	14,00	28,00

216 Studierom, Klippesuite mini-multi KLM 1-5	5	5,00	25,00
216 Studierom, Speakboks SB1	1	4,00	4,00
	3	80,00	240,00
	1	25,00	25,00
216 Studierom, Flerbruksstudio FR60 komb.	1	90,00	90,00
216 Studierom, Fotostudio FR80 komb.	1	40,00	40,00
216 Studierom, Mac rom FR30 komb. PR+MID-MD	1	100,00	100,00
216 Studierom, Future LAB FR40	1	60,00	60,00
	1	,00	,00
	2	30,00	60,00

08 - Kultursaler 14 1 070,00

	1	576,00	576,00
	3	60,00	180,00
	1	120,00	120,00
511 Adkomstrom, Fellesareal, vrimle, billetter, garderobe, toalett m.m.	1	170,00	170,00
212 Møterom, Artistrom/oppholdsrom	1	12,00	12,00
125 Omkleddningsrom, Garderobes artist	1	,00	,00
122 Toalett, Toalett og dusj artist	1	,00	,00
125 Omkleddningsrom, Garderobes besøkende	1	,00	,00
122 Toalett, Toalett besøkende	1	,00	,00
326 Transportmiddellager, Varemottak til kultursalen	1	,00	,00
	2	6,00	12,00

09 - Print - kopi - lager 4 120,00

225 Kontorstøtteri, Kopi, print, lager	2	15,00	30,00
324 Maskinlager, Utstyrs- FR-50-komb	1	60,00	60,00
	1	30,00	30,00

10 - IKT 4 56,00

	1	20,00	20,00
	3	12,00	36,00

11 - Garderobe - dusj - toalett 76 172,00

122 Toalett, Toalett ansatte	3	3,00	9,00
123 UU-toalett, uu-toalett ansatte / besøk	3	5,50	16,50
	16	3,00	48,00
125 Omkleddningsrom, Garderobes ansatte med dusj	50	,25	12,50
125 Omkleddningsrom, Garderobes besøk- kultur sambruk studenter	1	50,00	50,00
125 Omkleddningsrom, Garderobes med dusj- kultur	2	15,00	30,00

	1	6,00	6,00
--	---	------	------

12 - Drift	5	56,00
-------------------	----------	--------------

	1	20,00	20,00
311 Avfallsrom	1	12,00	12,00
211 Kontor	1	12,00	12,00
323 Redskapslager, Lager Statsbygg drift	1	12,00	12,00
411 VVS-teknisk rom, Teknisk rom	1	,00	,00

13 - Parkering	8	,00
-----------------------	----------	------------

	2	,00	,00
326 Transportmiddellager, Parkeringsplasser	5	,00	,00
326 Transportmiddellager, Sykkelparkering	1	,00	,00

1.2 Funksjonskrav til bygningen som helhet

Generelt

Tomten for det nye mediebygget ligger strategisk til ved hovedatkomsten fra Joplassvegen, mellom Berte Kanutte og Hans Strøm bygget. Det er ønskelig at nybygget signaliserer virksomheten utad mot omgivelsene, både i fasadeutforming, utvendige tiltak og tilrettelegging for sosiale og utadrettede aktiviteter på inngangsplanet. Virksomheten skal synliggjøres mot eksisterende campus, forbipasserende og som «porten» til campus, og signalisere mangfold, kreativitet, aktivitet og inkludering, og ikke minst hvilke funksjoner som holder til i bygget. Det skal bygges en ramme rundt et inspirerende arbeids-, lærings- og kulturmiljø, en god arena for samhandling mellom høgskolen og kommunen, faglig utvikling og faglige gevinster innenfor mediefagene på tvers av høgskolens fagmiljøer.

Ved å samlokalisere høgskolen og kultursal og kinosal for kommunen vil begge parter kunne oppnå synergier. Et kombinert undervisnings- og kulturbygg med en blanding av undervisning, kulturrangementer og arbeidsplasser med sosiale møteplasser mellom ansatte og studenter, vil være med på å styrke høgskolen og kommunen generelt. Det skal legges til rette for tverrfaglig samarbeid med vektlegging på nærhet og åpenhet mellom ansatte- og studentarealer, hvor få barrierer hindrer kontakt og interaksjon.

- Bygget skal ha innbydende møteplasser og sosiale soner, og sammen med en åpenhet balansere behov for ro, konsentrasjon og fordypning.
- Det legges til grunn for prosjektet at virksomheten skal være transparent, at både innhold og bygget gjennom sin utforming og materialbruk oppleves transparent og synliggjør aktivitetene i bygget, både i fagdelen og i undervisningsdelen
- Ekstra romhøyde skal ivaretas i sentrale arealer som kultursaler og spesialrom der dette er angitt. I fellesfunksjoner som servicesenter, sosiale soner og undervisningsrom skal det være generøs romhøyde.

Fleksible løsninger for mediearealer og kulturarealer

Løsningene må ivareta fleksibilitet for enkelt å kunne å oppta endringer. Det vektlegges at bygget er robust og vil kunne tåle større endringer i mediefaget med hensyn til teknologi, aktiviteter og pedagogikk.

Kultursalene skal kunne benyttes til et mangfold av kulturtibud der både store og små aktører, profesjonelle og amatører samt skolens egne aktører bidrar.

Kinosalen skal kunne benyttes til visningsal for HVO.

Arealene skal utformes med utgangspunkt i tre hovedkriterier:

- Generalitet - Den fysiske utformingen skal tåle endringer i funksjoner og flytting av personer uten større, kostbare ombyggingsarbeider - dvs. generalitet i romstørrelser og utrusting.
- Fleksibilitet - Innredning, infrastruktur og bygningsdeler skal enkelt kunne flyttes eller endres.
- Elastisitet - Arealer for virksomheten skal kunne reduseres eller økes alt avhengig av behov og kapasitet.

Forbindelse til Hans Strøm bygget

Det skal i prosjektet vurderes mulige forbindelser til Hans Strøm bygget, som ligger inntil tomt for nytt mediebygg, for å maksimere synergier av eksisterende Studio 3 med verksted-og workshopsrom i kjelleren av dette bygget, samt generelle fellesarealer og planlagte undervisningsarealer i 1. og 2. etasje.

Det er aktuelt med en forbindelse på bakkeplan, og eller eventuelt også underetasjenivå.

Åpenhet og aktivitet

Nybygget skal oppleves som en åpen og inkluderende arena. Det skal være aktivitet i bygget fra morgen til kveld med studier, kulturrangement og filmfremvisning i kinosalen/liten kultursal. Samling av mediefag i samme bygning åpner for sambruk av studios, spesialrom og utstyr, og undervisningsrom for de ulike arealene.

Fellesarealer

Fellesfunksjoner for bygningen legges med god kontakt til hovedatkomsten slik at fellesfunksjoner for studenter, ansatte og kulturarrangementer er lett tilgjengelige:

- Alle hovedfunksjoner i bygget knyttes logisk opp mot hverandre, gjennom lett leselige horisontale og vertikale kommunikasjonslinjer.
- Antall innganger reduseres til et minimum av kontroll/sikkerhetshensyn.
- Sonedeling med adgangskontroller organiseres enkelt og forståelig.
- Utforming og materialbruk skal bidra til å gi bygget en klar identitet, en bærekraftig miljøprofil med gode robuste og funksjonelle egenskaper.
- Løsningene skal bygge oppunder målsettingen om sambruk, samhandling og samarbeid.

Intern kommunikasjon og organisering

Det skal være enkelt å finne frem i bygget og orientere seg. Lokalene skal være oversiktlige, og det interne kommunikasjonsmønsteret naturlig og lesbart selv uten utstrakt bruk av skilting.

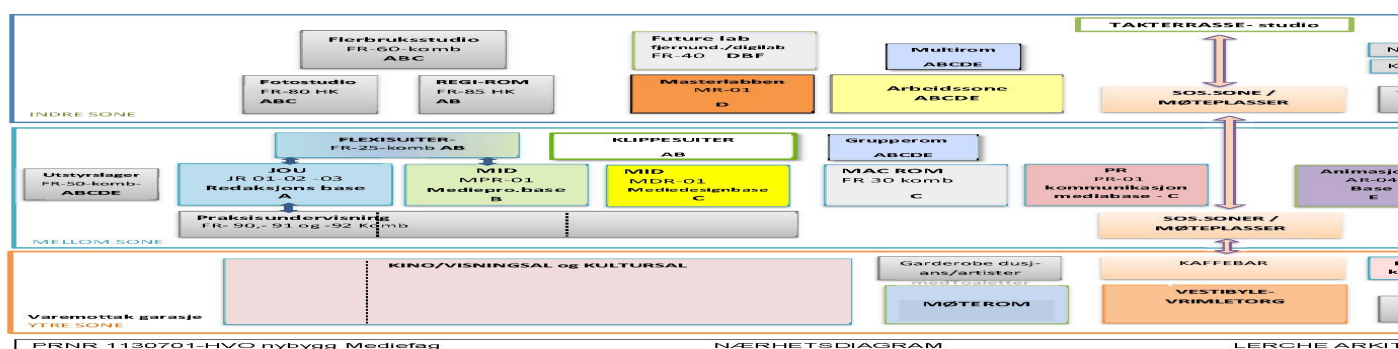
- Inngangsplanet skal ha god kontakt til vrirlet-servicetorg og kultursaler, undervisningsrom, grupperom og studentarbeidsplasser.
- Ansattarealer bør samles, og plasseres slik at det er nærhet til både undervisningssoner og studentarealer.
- Møteplasser og sosiale soner plasseres i tilknytning til ansatte- og studentarealer slik at ansatte og studenter møtes og treffes for veiledning og uformell kontakt.
- Ansattarealer skal kunne organiseres i varierte og ulike løsninger for arbeidsplassutforming der behovet for ro og konsentrasjon hensyntas i løsninger og utforming.
- Studios skal samlokaliseres og flexisuiten, mini/klippesuiten og grupperom skal ligge i nærheten av hverandre.

Sonedeling – sikkerhet

Bygget og arealene skal kunne sonedeles med ulik grad av adgangskontroll innenfor bygningen. Det skilles mellom hvilke funksjoner som skal være tilgjengelige og hvilke som skal ha begrenset tilgang, også etter byggets ordinære åpningstider. Bygget skal kunne sonedeles med begrensning i adgang mellom:

- Ytre sone med inngang, servicesenter med vrimlearealer, møterom, kultursaler og garderober og toalettfasiliteter.
- Mellomsone med de ulike basene til medieavdelingene, fellesarealer for studenter og ansatte.
- Indre sone med flerbruksstudio, studios og lager for kostbart utstyr samt arbeidsplasser ansatte og master studenter.

Utadrettede fellesfunksjoner legges slik at de enkelt kan skilles fra de arealene som evt. skal kunne avlåses eller ha begrenset adgang, fortrinnsvis på atkomstplanet.

Bilde 1.2 Nærhetsdiagram.

Læring i alle rom

Optimal læring og framtidsrettede læringsprosesser skal gi et bedre tilbud til studentene og utdanne kandidater med relevant kunnskap for profesjonsutøvelsen. Høgskulen Volda skal gi studentene et bedre, framtidsrettet og mer tverrfaglig tilbud, gjennom samhandling mellom de ulike miljøene. Fagmiljøene som skal samlokaliseres i nybygget vil kunne gi synergier i forbindelse med kompetanse, pedagogikk og læringsformer (digitale og analoge).

Teknologi og infrastruktur for nytt mediebygg

Høgskulen i Volda har i sin campus-utvikling fokus på ny lærings- og medieteknologi (virtuelle plattformer) og metoder. Det satses på: **HVO:**

Ønsker dere å supplere listen nedenunder?

- Nettbaserte systemer for undervisning og læring (Itslearning, Fronter).
- Blended learning (blandet læring, på studiestedet og hvor som helst).
- Flipped classroom (omvendt undervisning).
- MOOC (massive open online course).
- Eksperimentell læringsarena.
- Live-streaming.
- Simulering.
- Videokonferanse.
- Samhandling internt og eksternt: Når som helst; Hvor som helst; Med hva som helst

Det skal generelt for prosjektet legges vekt på følgende

- God organisering av funksjoner horisontalt og vertikalt.
- God vertikal kommunikasjon i nybygget.
- Bevisst plassering av støyproduserende rom i forhold til konsentrasjonssoner (arbeidssoner), eksempelvis toaletter, kopirom sosiale soner mm.
- Generelle, elastiske og fleksible løsninger som kan tilpasses endringer uten omfattende ombygging.
- Tilrettelegging for sambruk av arealer.
- Rømningsveier, luftmengder mm. dimensjoneres for en eventuell høyere/økt personbelastning, se også kap. 1.3 punktene vedr. spesialrom og arbeidsplasser.
- Uformelle møteplasser, sosiale soner, kaffebar, med student- og arbeidsplasser for ansatte i god tilknytning til disse.
- Miløvennlig materialbruk og utstyr med stor slitasjemotstand og lavt vedlikeholdsbehov.
- Løsninger og bygningsprodukter som gir effektive renholdsprosesser.
- Rasjonell drift av nybygget med SD-styring og overvåking av tekniske funksjoner.

1.3 Funksjonskrav til de enkelte avdelinger/funksjoner

1.3.01-Arbeidsplasser

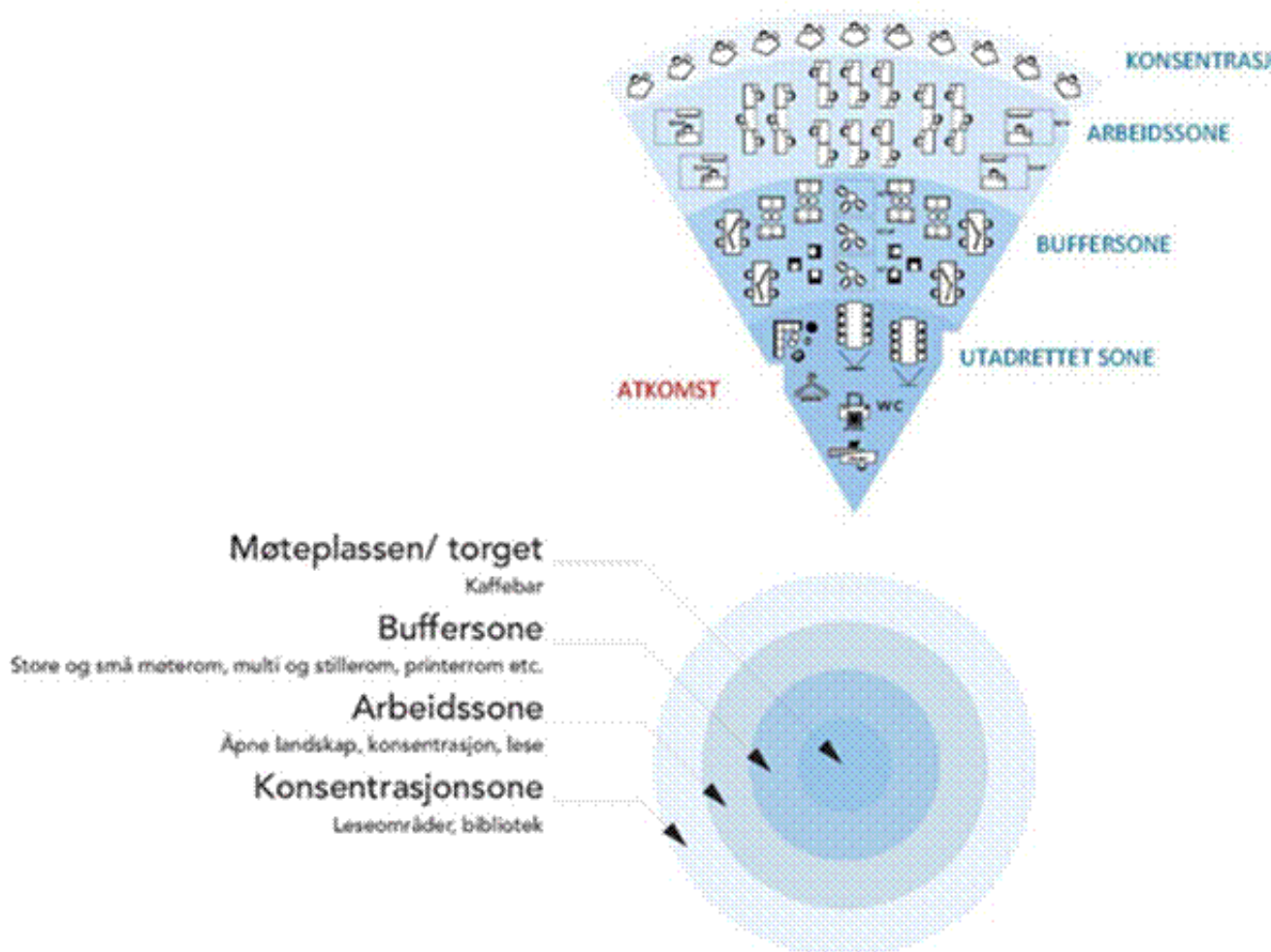
Generelt om arbeidsplasser for ansatte

Det skal legges til rette for ulike samarbeidsformer innenfor arbeidsarealer for ansatte med grupperinger etter behov og oppgaver.

Følgende legges til grunn:

- Arealene dimensjoneres for 50 antall personer.
- Arbeidssoner skal være endringsbare og fleksible med moderne infrastruktur for fleksible oppkoblinger av diverse utstyr og dataverktøy.
- Utformes som aktivitetsbaserte arbeidsplasser.

Arbeidssonene skal utformes med ønske om å styrke og støtte opp under samarbeid, tverrfaglighet og samhandling. Arealene skal planlegges etter "ringer i vann prinsippet" der utadvendte og støyende aktiviteter plasseres nærmest inngang, fellesarealer og kommunikasjonsarealer og med arbeidssoner i avstand fra disse med konsentrasjonsplasser lengst vekk.

1.3.01-01 Diagram – ringer i vann prinsippet

Planløsningen skal være åpne med god visuell kontakt gjennom lokalene ved bruk av glass i delevegger og i møterom/multirom.

Det skal være tilstrekkelig antall ulike multirom og variasjon av arbeidsplassutforming innenfor arbeidssonene som enkelt kan endres etter behov. Møterommene skal være felles for byggets brukere.

Moderne arbeidsformer og verktøy legges til grunn for utformingen. Arbeidet utføres ikke lenger bare ved den faste pulten, men gjennom ulike aktiviteter som møter og faglige diskusjoner, samarbeid og prosjektarbeid. Det legges opp til større grad av valgfrihet med variasjon gjennom arbeidsdagen tilpasset den enkeltes oppgaver og aktiviteter.

1.3.01-02 Bilde Diagram – fire hovedkategorier aktiviteter

Et felles utviklingstrekk er at skillet mellom arbeidsstasjon/arbeidsplass og fellesområder viskes ut ved at arbeidet ikke bare utføres ved den enkeltes pult, men like mye gjennom andre aktiviteter som prosjektarbeid, møter/faglig diskusjoner.

Sentrale forutsetninger for utforming av aktivitetsbaserte arbeidsplasser

- Gode dagslysforhold.
- Arbeidsplassene skal ha gode teknologiske løsninger:
 - Enkel påkobling til trådløse og stasjonære nettverk.
 - Sømløs forflytning.
 - Dokking.
 - Mobil telefonoppkobling.

- Programvare som støtter fleksibilitet.
- Åpnere løsninger er avhengig av å kontrollere lyd, og unngå støyende installasjoner og aktivitet der det foregår konsentrasjonsarbeid.
- Akustisk dempende gulvbelegg og akustiske himlinger.
- Møterom, multirom, hvilerom, printerrom skal skjermes fysisk med lydkrav til vegger og dører.
- Belysningstype, armaturplassering stilpasses tilpasses romdybde og understøtte planløsning og innredning.
- Variert belysning for ulike soner og aktiviteter.
- Individuell tilpasning av lyskilden til de enkelte arbeidsplassene.
- Tekniske løsninger og materialer må tilpasses åpne løsninger.
- Tilstrekkelig dimensjonerte ventilasjonsanlegg som kan tilpasses endringer i planløsning og møblering/kapasitet.

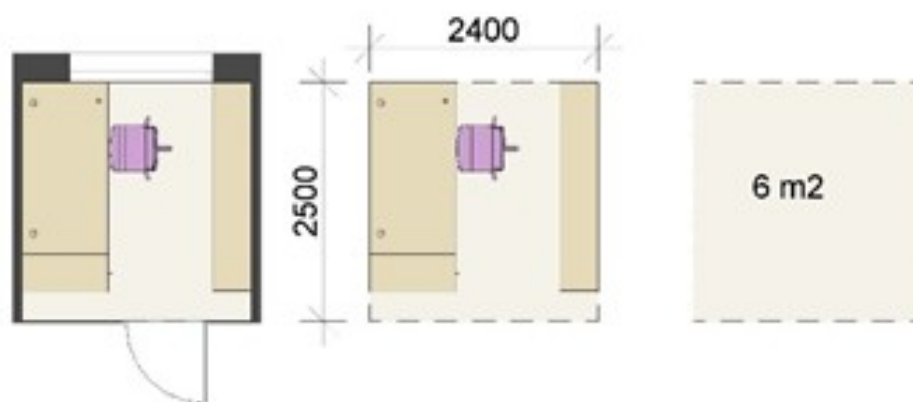
Ansattes arbeidssoner legges med nærhet til både basene og klippe-og minisuitet.

Masterplasser legges i nærheten av ansattes arbeidssoner, nært flerbruksstudio og øvrige studios, og suiter.

Det skal legges til rette for at ansatte og studenter har felles uformelle møteplasser gjerne som en buffersone mellom ansattes arbeidssoner og studentarbeidsplasser, og enkel tilgang på multi- og grupperom.

Arbeidsplassinnredning

Den enkeltes arbeidsstasjon møbleres med tilstrekkelig funksjonsmål for oppgavene. Dette vil normalt dekket innenfor et fotavtrykk på ca. 2.2m x 2.4m.

1.3.01-03 Arbeidsplassen - illustrasjon funksjonsareal f ca. 6m2

Arbeidstilsynet legger til grunn en norm på ca. 6m2 pr arbeidsplass. I åpne løsninger kreves god dekning av antall multirom og spesialrom i tilknytning til arbeidssonene (1/8). Hev-senk bord muliggjør individuell tilpasning selv ved standard møblering. På en standard arbeidsstasjon beregnes plass for 2 x 24" skjermer med min. bord på 1,6 m x 0,8 m. Personlige

oppbevaringsskap / hyller innpasses i forbindelse med arbeidsstasjonene eller grupperes samlet for en avdeling / seksjon.

Konsentrasjonsplasser

Konsentrasjonsplassen legges lengst unna støyende aktiviteter. Det anbefales å samle disse i en egen skjermet sone uten gjennomgangstrafikk og med vekt på støydempende tiltak.

Masterarbeidsplasser

Masterstudentene skal ha arbeidsplasser med god kontakt til studios og suiter og nærhet til arbeidsplasser for fagansatte. Fagansattes sosiale soner og fellesarealer skal tilrettelegges for sambruk med masterstudentene. Masterstudentene organiseres i ett rom med åpne arbeidssoner med muligheter for å samle grupper på 4–6 plasser og individuelle plasser som båser mot vegg.

Det er beregnet 4 m² pr masterstudent og med oppgitt areal på ca 90 m² vil det til en hver tid være plass til ca 23 studenter.

Åpne gruppearbeidsplasser studenter

- Skal fordeles i bygget og plasseres strategisk i forbindelse med studios, undervisnings- og grupperom.
- Åpne studie- og gruppearbeidsplasser skal ikke inngå som en del av kommunikasjonsarealer og/eller rømningsveier.

1.3.02-Fellesfunksjoner

Atkomst

Det må legges til rette for mest mulig hensiktsmessige atkomstforhold. Inngangen til bygget bør være tydelig markert, og det skal være plass til utvendig vrimrearealer foran inngangen. Det skal være lett å finne frem for besøkende til kulturarrangementer som ikke er kjent med bygget eller området. Atkomstforholdene skal være gode både for fotgjengere, personer med nedsatt funksjonsevne, syklistene og bilister. Dette stiller krav til tilgjengelighet for uteområdet som fører frem til innganger.

Fellesfunksjoner bør legges med god kontakt til hovedatkomst slik at:

- Fellesfunksjoner er lett tilgjengelige.
- Antall innganger reduseres til et minimum av hensyn til adgangskontroll/sikkerhetsbehov.

Varemottak og avfallshåndtering skal være tilfredsstillende ivaretatt i forhold til atkomstareal og krav fra kulturaktører som Riksteateret for levering til kultursal og scene.

Inngang

Inngangen skal plasseres slik at det blir en god logistikk mellom bygget og campus forøvrig, spesielt mellom Berte Kanutte og Hans Strøm bygget, og internt i bygget. Inngangspartiet skal være godt synlig i fasadeuttrykket, og generelt ha en utforming som gir et positivt førsteinntrykk av bygget.

Det ønskes følgende innganger:

- Hovedinngang for studenter, ansatte og besøkende.
- Biinngang ansatte med direkte forbindelse til ansattområder, grovgarderobe.
- Økonomiinnngang med varemottak til scene og kultursal.

Servicesenter

Det skal etableres et servicesenter/vrimletorg for studenter, ansatte og besøkende til kulturarrangementer i inngangsområdet.

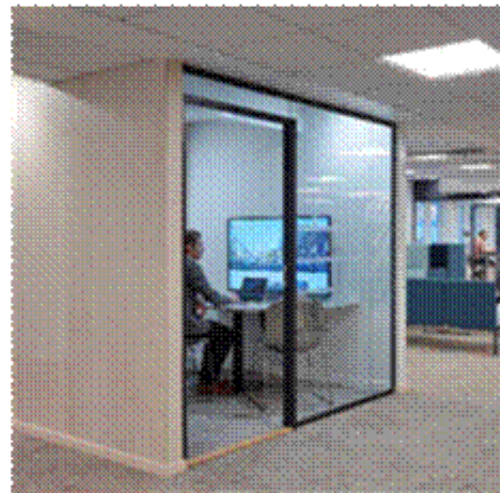
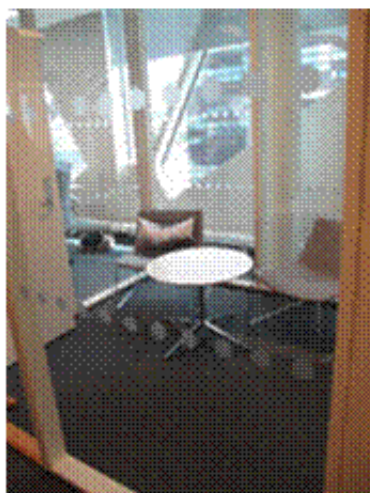
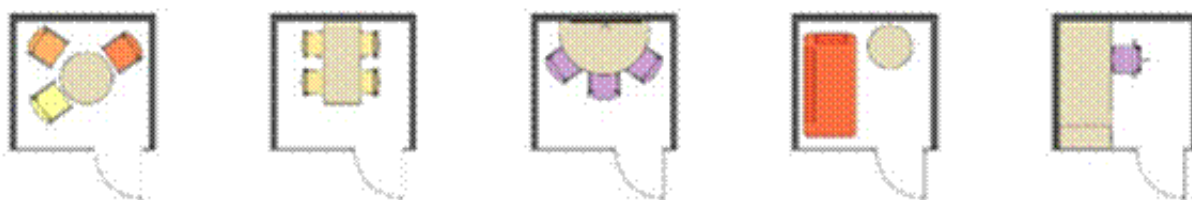
Servicesenter bør samlokaliseres med kaffebar/kiosk og vurderes med hensyn til bemanning og kontrollbehov i bygningen, spesielt ved store skole-og kulturarrangementer. Det bør plasseres nær hovedkommunikasjon og sosiale soner, og være godt synlig fra hovedinngangen.

1.3.03-Møterom

Multirom

Multirom er diverse støtterom for arbeidsplassene, og inngår som en del av arbeidsplassarealet. Det skal være tilgjengelige for alle arbeidsplasser i fellesskap og skal ikke kunne reserveres. I åpne løsninger skal det i umiddelbar nærhet til arbeidsplassene være ett multirom per 8 arbeidsplasser, hvert rom skal ha plass til 1- 4 personer, og kan innredes og utformes etter behov:

- Samtaler.
- Mindre møter.
- Individuelt arbeid.
- Konsentrasjonsarbeid.
- Hvile.
- Multiromsvegger har samme lydkrav som møterom.

Bilde 1.3.03-01 Eksempler på multirom.

Møterom og grupperom

Møterom og grupperom samles, og de skal ligge i ytre sone slik at disse kan ingå i møteromsportefølje på høgskulen og lokaliseres nær servicesenter.

- Møteromsvegger skal oppfylle lydkravene i kap. 8 «Akustikk».
- Det skal tilrettelegges for ulik type innredning, utstyr og møblering med variasjon i størrelse.
- Møterom innredes og tilpasses med utgangspunkt i moderne teknologiske løsninger og infrastruktur.
- Møterom med mikrofonbruk skal ha teleslynge.

Bilde 1.3.03-02 Eksempler på møterom.

I forbindelse med møterommene skal det avsettes tilstrekkelig med plass til soner tilrettelagt for samhandling og kommunikasjon. Møterommene kan disponeres av alle brukere av bygget, og de skal kunne fungere som buffersoner til vrimlearealer ved store arrangementer og ved behov for øvingslokale eller garderober for besøkende kor og konserter.

1.3.04-Sosiale soner/møteplasser

Kaffebar/ kiosk

Det skal innplasseres en kaffebar/kiosk som skal betjene alle brukere i bygget, både studenter, ansatte og besøkende til kulturarrangementer.

Kaffebaren skal være et sosialt treffsted og møteplass, hvor studenter og ansatte møtes, og den skal kunne tilby kioskvarer og billetter til kultur- og filmfremvisninger. Kaffebaren/kiosken og tilstøtende arealer (sosiale soner) skal henge sammen sømløst. Utforming og logistikk skal ivareta brukervennlighet og god ergonomi og den skal etableres på en måte som gjør drift og hygiene enkelt.

- Kaffebar/kiosken skal utformes slik at det også kan benyttes i forbindelse med servering ved større tilstelninger, seminar og konferanser samt kulturarrangement.
- Kaffebar/kiosken skal bidra til å skape et utadvendt og aktivt miljø i bygget.
- Kaffebar/kiosken skal kunne ha andre åpningstider enn øvrige deler av bygget.

Sosiale møteplasser ansatte

Det skal etableres uformelle møteplasser i forbindelse med arbeidsarealene. Disse skal plasseres utenfor selve arbeidssonene i sonen for mere utadvendte og mindre konsentrasjonskrevende aktiviteter. Sosiale møteplasser skal i størst mulig grad også plasseres i forbindelse med kaffestasjon. Kaffestasjonen skal ha enkel kjøkken/anretningsinnredning med tilpassete hvitevarer, plass for kaffemaskin, vanddispensere osv.

Innenfor de sosiale sonene bør det legges til rette for uformelle møter, som pausearealer i forbindelse med møter etc., og disse skal være tilrettelagt for ulik type møblering og teknisk infrastruktur. Det skal være en sosial sone i tilknytning til møterommene.

Fellesoner studentarealer

De sosiale sonene skal bidra til å gjøre bygget til et attraktivt sted å oppholde seg for studentene. Sammen med kaffebaren skal dette være arealer der studenter og ansatte møtes både i og utenfor arbeidstiden, formelt og uformelt. Arealene skal primært disponeres av studenter ved mediefag. Det innpasses låsbare skap i forbindelse med arealene. De sosiale sonene skal legge til rette for gode møte- og arbeidsplasser for studenter også på tvers av avdelingene.

- Sosiale soner/åpne gruppearbeidsplasser fordeles, og legges som buffer mellom ulike aktivitetssoner og funksjoner.
- Arealene skal legges i tilknytning til vestibylearealet, mellom student- og ansattarbeidsplasser og ellers være strategisk plassert i hele bygget med særlig vekt på undervisningsområdene.
- Sosiale soner skal kunne benyttes til midlertidige plasser for eksterne, til uformelle møter, og være tilrettelagt for ulik type møblering og teknisk infrastruktur.

1.3.05-Undervisningsrom-grupperom

Generelt

Baserom og rom for praksisundervisning skal være fleksible, ligge samlet, og de skal legge til rette for undervisningen tilpasset den enkelte avdelingen. Det skal være mulighet for bruk av fleksible veggskiller i det største praksisundervisningsrommet. Rommene skal ha en sentral og lett tilgjengelig plassering, med nær kontakt eller direktekontakt til baser og suiter.

Rom for praksisundervisning skal inngå i et bookingsystem og Høgskolen i Voldas sitt totale undervisningsromtilbud.

I tillegg til undervisning, skal rommene kunne brukes av studentene som arbeidsrom, lesesal, eksamenssal m.m. Rommene må kunne møbleres fleksibelt tilpasset ulike studieopplegg.

Basene og undervisningsrommene skal ha:

- Flatt gulv.
- Tilfredsstillende lydkrav i hht. kap. 8.
- Ha gode inneklimate egenskaper.
- Tilrettelegges for bruk av laptop (studentenes behov for lading av bærbare enheter må ivaretas på en god måte i alle undervisningsrom).
- Ha mulighet til opptak/streaming av undervisning (lyssetting og lysstyring må ivaretas med hensyn til dette).
- Akustiske krav til fleksible veggskiller, se kap 2.4.4 «Vinduer, dører, foldevegger» og kap. 8.2 «Lydisolasjon».
- Vegger skal dimensjoneres for opphenging/laster av smartboard, whiteboard og annet undervisningsutstyr med godt skruefeste i veggens fulle høyde.

Generelt skal baser og undervisningsrom dimensjoneres med god takhøyde (3,3m) for bruk av store lerreter/skjermer/elektroniske tavler med god sikt fra alle sitteplasser. Se Uninett på www.uninett.no.

Det skal være visuell kontakt inn til undervisningsrommene fra kommunikasjonsarealene uten at dette forstyrrer undervisningen.

Nær undervisningsrom skal også fellessoner for studenter legges, med nærhet til åpne studie- og gruppearbeidsplasser, samt god tilgang til grupperom.

Rom for praksisundervisning FR90-komb 50pl

- Rommet skal kunne deles i to med fleksibelt veggskille med tilfredsstillende lydegenskaper.

- Det skal ha fleksibel vegg mot FR-91. Dører til fellesareal og dører til Redaksjon base JR-01.
- Rommet skal utstyres med nødvendig infrastruktur for videokonferanse, kameraer, audiovisuelt utstyr, skjermer, teleslynge etc. **Spørsmål til HVO: Er dette dekkende?**
- Det skal være mulighet for ulike møbleringsscenarier.

Grupperom og åpne gruppearbeidsplasser

Grupperom og åpne gruppearbeidsplasser (lounge) skal plasseres med nærhet til baser, minisuitet og praksisundervisning

- Grupperom med 4-6 plasser benyttes til studentgruppearbeid.
- Grupperom innredes med mulighet for ulike møbleringsscenarier.

1.3.06-Animasjon

Generelt

Baserommet til Animasjon skal være som øvrige baserom, fleksible, dimensjonert med god takhøyde (3,3m) med nær kontakt eller direktekontakt til tegnesalen.

I baserommet skal det være arbeidsstasjoner til animasjon og 3D-arbeide, og de kraftige arbeidsstasjonene kan lage en del varme.

I tillegg til undervisning, skal rommene kunne brukes av studentene som arbeidsrom, lesesal, eksamenssal m.m. Rommene må kunne møbleres fleksibelt tilpasset ulike studieopplegg.

Basen skal ha:

- Flatt gulv.
- Tilfredsstillende lydkrav i hht. kap. 8.
- Ha gode inneklimate egenskaper.
- Tilrettelegges for bruk av laptop (studentenes behov for lading av bærbar enheter må ivaretas på en god måte i alle undervisningsrom).
- Tilrettelegges for godt A/v utstyr til undervisning og ha **mulighet til opptak/streaming av undervisning (lyssetting og lysstyring må ivaretas med hensyn til dette). Spørsmål til HVO: Er det behov for dette?**
- Vegger skal dimensjoneres for opphenging/laster av smartboard, whiteboard og annet undervisningsutstyr med godt skru feste i veggens fulle høyde.

Det skal være visuell kontakt inn til undervisningsrommene fra kommunikasjonsarealene uten at dette forstyrrer undervisningen.

Animasjon tegnesal

Salen skal ha gode lysforhold, både naturlig dagslys og kunstig belysning. Rommet skal benyttes til blant annet aktegning og må derfor kunne skjermes for innsyn. Det vil være bruk av lysbord til animasjon, og fleksibelt oppsett for kreativ tegning og illustrasjoner. Tegnesalen skal forøvrig være godt tilrettelagt for godt A/V utstyr til undervisningen.

1.3.07-Mediearealer

Spesialrom for mediefag

Mediefag har tilsammen ca. 1260 m² rom dedikert til medieutdannelsen. Ca. 240 m² av arealene er dedikert til praksisundervisning for journalistbasen men vil også kunne benyttes av alle mediefag, og i perioder vil det også kunne benyttes som et generelt undervisningstilbud ved høgskulen ved behov.

Spesialrommene med studios og baser prioriteres i bygget. Det er viktig at bygget er optimalt tilrettelagt for disse funksjonene med hensyn til utforming og plassering, logistikk, dagslysforhold, infrastruktur, materialbruk mm.

Mediefag har en base for hver avdeling:

- JOU: Redaksjonsbase for journalistikk.
- MID-B: Medieproduksjonsbase.
- MID-C: Mediedesignbase.
- PR: Kommunikasjon og mediabase
- AR: Animasjonsbase.

I tillegg har det spesialrom som:

- MAC-rom- R30 Komb.
- Future lab./fjernundervisning/digitallab. FR40.
- Masterlabben MR-01.
- Flerbruksstudio FR-60-komb.
- Fotostudio FR-80-komb.
- Regi-rom FR-85-HK.

I tilknytning til disse hører en rekke suiter for medieproduksjon for klipping, redigering, grading og påsyn m.m.

Flere rom oppbevarer kostbart utstyr som må ha tilfredsstillende sikring og avlåsing.

1.3.08-Kultursaler

Stor kultursal

Kultursalen skal være en fleksibel moderne multifunksjonssal (L=32 B=18 H=12m, netto innvendige mål) som med grunnoppsett med skyveamfi er en sal med inntil 500 sitteplasser i amfi og ca. 200 m² scene. Det skal være gode muligheter også for alternative oppsett til tradisjonell sal/scene (titteskap) og justering av størrelse/publikumskapasitet er viktig.

Publikumskapasitet:

- 500 plasser ved konsert/musikkspill med publikum i amfi + inntil 60 ekstra plasser i grunn orkestergrav på framsenen.

- 700 plasser med 200 ekstra stablestoler med oppbygd scene og redusert scenedybde til 5 meter
- Inntil 500 sitteplasser ved bord for kafékoncert, bankett og liknende.
- 1200 personer for ståkoncert/fest (kapasitet rømming 1200 pers.).
- Inntil 700 m² til temamesser, utstillinger o.l. i storsal og innlasting. I tillegg kan vestibyle, lillesal m.m. brukes i slike sammenhenger slik at samlet areal kan bli godt over 1200 m² for utstillinger og messer.

Kultursalen skal ha følgende birom:

- Foajé.
- Publikumsgarderober.
- Garderober/toaletter for opptredende.
- Scenlager.
- Lager for symfoniorkester.
- Flygelgarasje med jevne temperatur og fuktighet.
- **Etc. Spørsmål til både HVO og Volda kommune: Er det behov for andre birom til kultursalen?**

Foajé, publikumsgarderober, og garderober/toaletter for opptredende må samordnes med rom for HVO.

Kinosal/visningsal

- 80 plasser i fast amfi for kinofremvisning, visning, forelesninger og enkelte mindre kulturarrangementer.
- Utstyres med nødvendig infrastruktur for videokonferanse, kameraer, audiovisuelt utstyr, to skjermer, teleslynge etc.
- Legges i tilknytning til hovedinngang for også å kunne fungere som et felles konferanse- og seminarrom, med mulighet for ulike møbleringsscenarier.

Varemottak

Det skal etableres en egen, skjermet økonomiinngang for kulturarrangementer.

Varemottak skal være godt dimensjonert med lasterampe og akseptable høyder for håndtering av større sceneutstyr og rigg.

1.3.09-Print-kopi-lager

Det skal være egne print/kopi-rom iforbindesle med ansattes arealer.

- Kopirom dimensjoneres for rekvisita og flere printer/kopimaskiner.
- Print/kopirom skal være skjermet og støyisolert.
- Det skal ha tilfredsstillende ventilasjon og kjøling.
- Arkiv skal være i henhold til Arkivloven.

1.3.10-IKT

IKT inkluderer i tillegg til patcherom kontor samt driftssentral med lager.

1.3.11-Garderobe-dusj-toalett

Garderober ansatte

Garderobefasilitetene for ansatte skal fungere som felles garderobeanlegg. Som en del av garderobetilbudet inngår grovgarderobe som benyttes ved sykling/løping til jobb oppbevaringskap og tørkemulighet av tøy mellom sykkelparkering og garderobeanlegg. I tillegg skal det være låsbare skap i arbeidsarealene, samt garderobeskap sentralt i forbindelse med arbeidssonene.

Det etableres felles garderober for kvinner og menn. I tilknytning til garderobe skal det være separate dusj- og wc-rom. Garderobene skal ha låsbare garderobeskap/oppbevaringsskap. Ansattes garderobe skal kunne benyttes til garderobe av teknikere/aktører ved kulturarrangement.

Bilde 1.3.11-01 Eksempel på garderobreskap

Garderober studenter

I tilknytning til fellesfunksjonene skal det være avsatt plass til et låsbart rom for åpne garderober med knagger for studenter, der vått tøy kan henges. Rommet skal derfor være godt ventilert. Rommet skal også kunne benyttes som garderobe til kulturarrangementer.

I fellesarealer skal det være arealer med låsbare skap for studenter.

Toaletter for ansatte, studenter og besøkende

Toaletter for ansatte innpasses i arbeidsområdene (1 toalett pr. 15 pers.).

Det skal være tilgjengelig uu- toalett i forbindelse med ansatte-og student arealer, med minimum ett per etasje.

Hovedparten av toaletter for studenter plasseres i nær tilknytning til fellearealer / vimlearealer på inngangsnivået, slik at disse også skal kunne benyttes av besøkende til kultruarrangementer. Øvrige toaletter plasseres nært baser og undervisningsrom.

Toalettene utformes robuste med felles forrom med vask. Toalettene bygges som separate rom med tette vegger/dører.

1.3.12-Drift

Generelt

Alle støttefunksjoner knyttet til drift skal dekke nybygget som helhet, og skal fungere felles for høgskulen og kommunen.

Drift

Volda kommune sitt driftskontor skal ha plass til to arbeidsstasjoner og være plassert nær kommunikasjonsareal og økonomi- og varemottak.

Renhold

Renholdsrom/bøttekott (BK) skal finnes i hver etasje, i tillegg til renholdssentral med plass for moppevaskemaskiner og annet renholdsutstyr.

Avfallshåndtering

Avfallsbeholdere, komprimatorer og containere med kildesortering og eventuelle kjølecontainere for matavfall/organisk avfall skal plasseres på skjermet areal med god plass til nødvendig avfallsbehandling og kildesortering. **Spørsmål til HVO: Er dette dekkende/riktig?**

Kildesorteringsstasjoner skal plasseres rundt i bygget, og skal være en integrert del av løsningen. Det skal legges vekt på at disse plasseres hensiktsmessig, dekker behovet, og ikke er i konflikt med uu, renhold, rømning.

Lager

Det skal avsettes nok plass til lagerrom for de aktuelle funksjoner, drift, inkludert Statsbygg drift, og brukere av bygget.

1.3.13-Parkering

Se kap. 1.5 "Funksjonskrav til uteområdet".

1.4 Funksjonskrav til enkeltrom

Se dRofus Romfunksjonsprogram (RFP-skjema).

1.5 Funksjonskrav til uteområdet

Kjøreadkomst

Det skal være kjøreadkomst frem til hovedinngang med plass for av- og påstigning.

Parkeringsplasser

Parkeringsplasser som blir borte ved etableringen av nytt mediebygg skal ikke erstattes. Det skal etableres 2HC-parkeringsplasser i nærheten av hovedinngangen til bygget.

Sykkelparkering

Det skal etableres sykkelparkeringsplasser under tak iht. reguleringen /forskriftskrav.

Sykkelparkeringsplassene skal også ha vegger som skjermer mot vær og vind. De skal distribueres hensiktsmessig, helst i forbindelse med sykkeltrasée og garderobefasiliteter. Det oppfordres til å undersøke gode innovative, attraktive løsninger (som for eksempel sykkelautomat) som kan bidra til at sykkelparkeringen benyttes av byggets brukere. I tillegg til hovedsykkelparkering er det ønskelig å innpasse sykkelparkering nær inngangsparti på bakkeplanet

Spørsmål til HVO: Vi er usikre på antall sykkelparkeringer. Programarkitekt har gjort et foreløpig anslag på 200, men det er nok litt for mange. Har dere innspill på hvor stort behov det er?

Varemottak

Varemottaket skal fungere både for funksjonene knyttet til mediebygget og til kultursalen. Det skal legges til rette for at varemottaket er lett tilgjengelig for trailere, herunder skal snusirkel ivaretas på uteområdet. Det skal være mulig for en trailer å parkere ved varemottaket i en kort tidsperiode. Det forutsettes at man tenker sambruk med andre areal for å få til dette.

For varelevering (avfallshenting) skal det være plass for lastebiler/varebiler til å stoppe/snu med direkte adkomst til økonomiinngang/økonomigård. Oppbevaring av avfall skal skje innenfor bebyggelsen.

Oppholdareal

Bekkeløpet som ligger mellom Berte Kanutte og nybygg for mediefag skal videreutvikles som et viktig element i utearealene til campus. Nytt bygg for mediefag legger seg inntil dette bekkeløpet, og bekken skal være en integrert del av det nye uterommet til bygget. Det skal etableres gode oppholdsareal med sittemuligheter ved bekkeløpet, med fokus på å skape små, intime uterom.

Forplass til hovedinngang

Forplassen til bygget skal henvende seg både mot den interne kommunikasjoen på campus, samt mot besøkende til kultursalen som kommer fra hovedadkomst til campus i sør.

Deler av forplassen skal være overbygd, plassen skal fungere som vrangleareal i forbindelse med arrangement i bygget.

Oppholdsareal ved kafé/kaffebar

Det skal legges til rette for oppholdsareal med sitteplasser i forbindelse med kafé/kaffebar.

1.6 Arkitektonisk utforming

1.6.0 Generelt

Nybygg for mediefag skal uttrykke sin tilhørighet til HVOs campus. Nybygget skal markere hovedadkomst og samtidig kunne leses som et bindeledd for den landstrakte campus.

Gangaksen mellom Berte Kanutte bygget (Nuno arkitekter AS, 1998) og Hans Strøm bygget (1984) skal opprettholdes. Det skal settes fokus på å sikre god, funksjonell kontakt mellom nybygget og omkringliggende eksisterende bygg.

Nybygget skal synliggjøre virksomheten mot eksisterende campus, forbi passerende og være «porten» inn til campus. Det skal signalisere mangfold, kreativitet, aktivitet og inkludering, og ikke minst hvilke funksjoner som holder til i bygget.

Nybygget skal signalisere virksomheten utad mot omgivelsene, både i fasadeutforming, utvendige tiltak og tilrettelegging for sosiale og utadrettede aktiviteter på inngangsplanet.

1.6.1 Uteområde

Overordnede føringer

Ved etablering av kultursal i nybygget får bygg og uteområde en offentlig funksjon som må håndteres i prosjekteringen. Det skal legges til rette for at uteområdene fungerer godt for besøkende i tillegg til å være gode, funksjonelle arealer for studenter og ansatte.

Det skal vurderes om det kan gjøres tiltak for å bedre trafikkavviklingen internt på campus. Tomta til nybygget ligger ved hovedadkomst til campus, som i dag er en stor parkeringsplass. Det skal vurderes tiltak for å distribuere bilparkering/biltrafikk rundt på de ulike parkeringsplassene på campus på en bedre måte. Det er viktig at hovedadkomst til campus og til nybygget ikke fremstår som en stor parkeringsplass.

Varemottaket til bygget Berte Kanutte foregår på nordsiden av bygget, og traséen for kjøretøy til dette varemottaket krysser gangsaksen mellom Berte Kanutte og det nye mediebygget. I prosjekteringen av nytt mediebygg skal muligheten for å finne en alternativ trasée for transporten til dette varemottaket vurderes.

Det skal legges vekt på følgende

- Tilpasning til omkringliggende areal. Det nye bygget og tilhørende uteareal skal forholde seg til den overordnede utviklingen av campus.
- Gode, intuitive forbindelser mellom nytt bygg og eksisterende bygg på campus.
- Funksjonelle og gode overganger inne/ute.
- Hierarkisk utforming av innganger og inngangspartier som gir et tydelig skille mellom varelevering og hovedadkomst.
- Det skal være god og funksjonell adkomst for gående og kjørende
- Utomhusanlegget skal tilføre området visuelle kvaliteter.
- Utomhusanlegget skal bestå av parkmessig og naturlig opparbeidelse.
- Miljøvennlige og bærekraftige løsninger med hensyn til materialbruk, overvannshåndtering, klimapåvirkning og levetid.
- Utforming og plassering av funksjonene ute skal tilpasses det lokale klimaet.

1.6.2 Bygning

Det skal legges vekt på følgende:

- Et selvstendig og tydelig arkitektonisk uttrykk som forholder seg til campus og omgivelser på en bevisst måte og som bidrar til å danne en helhetlig campus.
- God detaljering, gjennomtenkt materialvalg og god fargebruk.
- Funksjoners plassering og gruppering for å få til effektivt arealbruk og samtidig skape arenaer for møter som understøtter kulturbygging mellom fagdisipliner.
- Generalitet og fleksibilitet i bygningens struktur og romutforming for å tilrettelegge for flerbruk av rom.
- Universell utforming (se kap. 1.8 "Universell utforming").
- En utforming som tar sikte på å gi lavt varmetap, lavt kjølebehov og lav energibruk.

Interiør

Det skal legges vekt på følgende:

Åpne og inspirerende fellesarealer inkl. hovedadkomst med tilhørende funksjoner (studieareal, undervisningsareal, kaffebær, kultursaler etc.) som skal tilrettelegge for gode studiearbeidsplasser og uformelle møter mellom studenter og ansatte innenfor og på tvers av organisasjonen.

Enkel kommunikasjon og hensiktsmessig plassering av funksjoner mht. bruk.

Fleksible arbeidsplass- og undervisningsarealer, med mulighet for fremtidig endring av arealbruken, f.eks. etablering av nye funksjoner, ved enten å åpne opp og eller fortette.

Inspirerende lærings- og forskningsmiljø med helhetlig, funksjonell og estetisk godt utført detaljering og gjennomarbeidede proporsjoner, overflater og farger.

Universell utforming (se kap. 1.8 "Universell utforming").

God tverrfaglig detaljering og integrering av tekniske komponenter. Veggflater skal holdes frie for forstyrrende elementer.

1.8 Universell utforming

I tillegg til krav til uu i Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og Plan og bygningsloven med tilhørende forskrift (TEK), skal NS 11001 Universell utforming av byggverk og NS 11005 Universell utforming av opparbeidete uteområder skal legges til grunn.

1.9 Sikkerhet inkl. brann

1.9.1 Beskyttelse mot utilsiktede uønskede hendelser ("safety")

Brann

PG skal prosjektere etter gjeldende TEK og må se nybygget i sammenheng med tilstøtende bygg.

Slukkeanlegg, brannventilasjon og alarmering behandles under respektive fagkapitler.

1.9.2 Beskyttelse mot tilsiktede uønskede handlinger ("security")

Skall- og sonedeling

Det skal være skall- og sonesikring ved alle ytterdører og ved ev. etasjedører. PG må vurdere soneinndeling og omfang av dører med adgangskontroll ut ifra brukerønsker og prosjektets sikringsfilosofi. Spesialrom for mediefag oppbevarer bl.a. mye kostbart utstyr og skal ha tilfredstillende sikring og avlåsing. Låser og sluttstykke på ytterdører skal være FG-godkjente. Kfr. også kap. 1.2 "Funksjonskrav til bygningen som helhet" og 5.4.3 "Adgangskontroll, innbrudds- og overfallsalarm".

1.10 Miljø

Det er utarbeidet en miljøoppfølgingsplan (MOP) for prosjektet som angir prosjektets miljømål og krav (Vedlegg). MOP skal benyttes som oppfølgings- og rapporteringsverktøy for måloppnåelse gjennom hele prosjektperioden. Oppfølging av miljømål skal implementeres i øvrig miljøstyring for prosjektet.

MOP skal være fast tema på prosjekterings- og byggemøter, og rapporteres til Statsbygg minimum en gang pr. måned.

MOP angir hvilken dokumentasjon som kreves for hvert miljømål. Dokumentasjonen skal fremskaffes/utarbeides og leveres iht. avtalte frister.

PG skal ha et bevisst forhold til prosjektets miljømål og til en hver tid sørge for at disse blir ivarettatt.

Prosjektets hovedmål for miljø er:

- 30 % reduksjon i klimagasser.
- Passivhus i henhold til NS 3701.

1.11 Forvaltning, drift og vedlikehold

1.11.0 Generelt

For utvendige fasader, glasstak og rom med stor takhøyde, skal det tilrettelegges og eventuelt etableres tiltak/installasjoner for å sikre at drifts- og vedlikeholdsoppgaver og renhold kan utføres på en sikker og enkel måte.

Det må etableres god og sikker tilgjengelighet til tekniske installasjoner på tak og loft.

Overflater skal ha en utforming som gjør at støv ikke samler seg, og en overflatebehandling som er lett å rengjøre og ikke avgir støv.

For rom med stor takhøyde og utvendige fasader skal det tilrettelegges og eventuelt etableres tiltak/ installasjoner for å sikre at drifts- og vedlikeholdsoppgaver og renhold kan utføres på en sikker og enkel måte.

Lyskilder skal plasseres hensiktsmessig mhp. vedlikehold.

1.11.1 Tekniske rom

Tekniske rom for VVS, EL og IKT skal være lett tilgjengelige, dvs plassert inne i bygningen eller ha adkomst fra innvendige arealer. Det skal tas hensyn til ut- og inntransport av utstyr. Drift, vedlikehold og renhold skal kunne utføres på en sikker og enkel måte. Kfr også kap 2.5.5 "Gulvoverflate".

Volum og areal som er avsatt til tekniske rom og annet teknisk utstyr, rør og kanaler i sjakter, over himlinger m.m. skal være stort nok til at vedlikehold, reparasjoner, utskiftninger, målinger og renhold skal kunne utføres på en enkel måte.

1.11.2 Renholdsrom

Nødvendige arealer for renholdssentral, bøttekott mm. skal plasseres hensiktsmessig. Det skal i utgangspunkt være minimum ett renholdsrom/bøttekott per etasje. Kfr også kap 2.5.5 "Gulvoverflate".

1.11.3 Merkesystem og merking

Statsbyggs TFM skal benyttes som merkesystem. Merkesystem og merking skal utføres iht. veiledningene "PA 0802 Tverrfaglig merkesystem (TFM)" og "PA 0803 ID-nummerering, fysisk merking og skiltenes utforming". Struktur og løpenummer på merkesystemet må avklares med Statsbygg.

Sprinklerventiler og annet relevant utstyr skal merkes iht. NS-EN 12845.

Brannskap skal merkes med godkjente plogskilt på vegg i tillegg til merking på selve skapet.

1.12 Bygg- og brukerutstyr

Utstyr deles inn i fire kategorier. Budsjettfordeling av utstyrstyper er dokumentert i vedlagte skjema 03-40-M "Bygg brukerutstyr". PG skal beskrive utstyrstyper iht. kolonne 1 og 2, samt tilrettelegge for og medta fremføringer til byggpåvirkende brukerutstyr iht. kolonne 3.

Omfang av og krav til byggutstyr og byggpåvirkende brukerutstyr står oppført i de enkelte fagkapitlene i funksjonsprogrammodulen, og/eller i dRofus på RFP-nivå.

Se vedlagt "Bygg- og brukerutstysliste".

2 BYGNING

2.0 Generelt

2.0.1 Generelt

Det vises til kap. 1 Overordnede krav og føringer, tverrfaglige tema.

Alle betongflater, også over himling, skal minimum støvbindes/males med mindre den er helt forseglet.

Tilfluktsrom

Det stilles ikke krav om etablering av nytt tilfluktsrom, men PG må likevel sjekke, ev. søke det lokale sivilforsvaret om dispensasjon for ikke å bygge tilfluktsrom ved nybygg.

2.0.3 Toleranser

Normalkrav iht. NS 3420 skal normalt legges til grunn for prosjektering og bygging.

2.0.4 Belastninger

PG må sammen med bruker avklare om de har tungt utstyr som skal inn i bygget.

2.1 Grunn og fundamenter

2.1.0 Generelt

Geoteknisk prosjektering skal baseres på NS-EN1997-1:2004 (Eurocode 7, del 1 og 2) og valg av geoteknisk prosjekteringsklasse skal foreslås av PG med begrunnelse. PG skal vurdere om jordskjelv er dimensjonerende. Prosjektering skal baseres på Eurocode 8, gjeldende utgave.

RIG skal utarbeide geoteknisk prosjekteringsrapport med forutsetninger og redegjøre for alle geotekniske arbeider.

Grunnforhold

Det ble utført geotekniske undersøkelser i dette området i forbindelse med bygging av det nye høgskolesenteret i Volda i 1995 (Noteby).

- Oppdrag 57111 Høgskolen i Volda. Grunnundersøkelse og innmåling, Geoteknisk datarapport, datert 11.10.1995

Følgende er orienterende informasjon om grunnforholdene ut i fra overfornevnte rapport. For mer informasjon henvises det til denne rapporten.

Grunnen antas å bestå av faste morenemasser, som for det meste er siltig, men som også inneholder grovere fraksjoner som grus, stein og blokk. Fjellldybden er varierende, antas påtruffet i dybde 5 - 8 meter under terrenget.

NGUs løsmassekart indikerer at grunnen består av marin strandavsetninger.

Det vil bli behov for ytterligere grunnundersøkelser ifm bygging av mediefagbygget. RIG skal vurdere behovet og omfanget av geotekniske grunnundersøkelser tidlig i skisseprosjektfasen. RIG skal utarbeide tilbudgrunnlag for dette.

Forurensning i grunnen

Det er ikke utført miljøtekniske undersøkelser i denne fasen. RIG skal vurdere behovet og omfanget iht. kravene fra Miljødirektoratet. Ved behov for miljøtekniske undersøkelser utarbeides tilbudsunderlag for dette i skisseprosjektfasen.

Naboforhold

Prosjekteringen må ta hensyn til de omkringliggende bygningene og konstruksjoner i grunnen. Byggearbeidene skal beskrives slik at skader på nabobebyggelser unngås. Før eventuelle grunnarbeider må det planlegges et opplegg for registrering av teknisk tilstand for nabobygninger, konstruksjoner i grunnen som kan tenkes å bli berørt av arbeidene. En typisk naboregistrering vil omfatte fotodokumentasjon av fasader, grunnmur medmer, beskrivelse av synlige skader og risikoforhold. Det må utvises forsiktighet ved graving og sprengning på tomta. RIG skal utarbeide tilbudsgrunnlag for tilstandskartlegging av nabo bygninger (Bygningsbesiktegelse)

PG skal utarbeide plan for naboregistrering og oppfølging i byggeperioden.

2.1.1 Klargjøring av tomt

Hovedarbeidene vil bestå av :

- opparbeidelse av tomt, riving, fjerning av vegetasjon
- utgraving, fjerning av humusholdige masser
- evt. etablering av støttekonstruksjoner
- håndtering av grunnvann/overvann
- fundamentering av bygget
- etablering av dreneringssystem, grøfter
- opparbeidelse av areal for kjøreveier, parkering, grøntarealer etc.

Omfanget er avhengig av plassering av bygget på tomta og antall underetasjer.

2.1.2 Byggegrep

Dybden av byggegrep vil avhengig av plassering av bygg og evt. antall underetasjer. Ved en eller flere underetasjer vil det ved etablering av byggegrep, trolig bli kombinasjon av graving og sprengning.

Ved dype utgravinger, samt nær eksisterende bygninger og konstruksjoner vil det bli nødvendig å sikre byggegrep med støttekonstruksjoner(f.eks. spunt) eller andre sikringsmetoder for å gjennomføre tiltaket. Dette må imidlertid vurderes nærmere når endelig plassering i plan og utgravingsnivåer er bestemt. Det må redegjøres for håndtering av grunnvannstanden i og etter byggefasen.

2.1.4 Støttekonstruksjoner

Støttekonstruksjoner (f.eks. spunt eller andre metoder) vil bli aktuelt der man har behov for å gå dypere under terrenget, for eksempel for heisgruber, kulverter, kjeller, samt for oppstøtting inn mot eksisterende konstruksjoner, nabobygg osv.

2.1.6 Direkte fundamentering

RIG skal vurdere alternative fundamenteringsløsninger og redegjøre for den valgte løsningen.

2.1.7 Drenering

Drenering rundt bygget i hht anerkjente metoder jfr. Byggforsk byggdetaljer.

2.1.9 Andre deler av grunn og fundamentering

Planer for utendørsarbeidene foreligger ikke ennå, men det antas at det skal opparbeides adkomstveier, parkeringsplasser og grønt areal med mer. Overbygningen på evt. veger og plasser skal dimensjoneres ihht. gjeldende Statens vegvesens håndbøker og vegnormalen.

2.2 Bæresystem

2.2.0 Generelt

PG må planlegge for et rasjonelt bæresystem.

2.3 Yttervegg

2.3.0 Generelt

Tetthetmåling

Det skal måles lufttetthet i to omganger. Første gang normalt ved "tett bygg"- fase. Andre gang ved ferdig bygg. I tillegg til å følge NS-EN ISO 9972 skal det utføres måling ved både under- og overtrykk, samt at det skal utføres termografering og leveres rapport med representative termogrammer. Dersom det gjøres ekstra tett tiltak underveis i målefasen for å oppnå et forventet mål/krav skal tiltakene dokumenteres. Tetthetsmålingene beskrives av PG og skal utføres av ENT.

2.3.3 Glassfasader

Eventuelle glassfasader skal tilfredsstille kravene til tetthetsklasse 4 etter NS-EN 12207. Det skal benyttes et glassfasadesystem som har tilstrekkelig dreneringskapasitet i profilene tilpasset slagregnmengden på stedet.

Utvendig fugetetting skal være beskyttet mot UV-stråler, med mindre det kan dokumenteres at benyttet produkt er tilpasset bruken.

2.3.4 Vinduer, dører, porter

Krav til vinduer:

- Ev. trevinduer skal være beslått med aluminium på utside (mantling) .
- I rom for varig opphold skal minst ett vindu kunne åpnes. Åpningsbart vindu må ikke komme i konflikt med utvedig solavskjerming.
- Evt. bruk av solbeskyttelsesglass skal være fargenøytralt og ha størst mulig lystransmisjon.

Krav til inngangspartier:

- Dørene skal ha automatisk åpning, se også kap 1.9.2.
- Inngangspartiet skal utformes slik at tilsmussing både innvendig og utvendig reduseres. Kfr. bl.a Byggdetalj 379.243 «Tilrettelegging for rasjonelt renhold», kap 43 "Inngangsparti".
- Inngangsparti skal være overbygget.

Både dører og vinduer skal tilfredstille kravene til lufttetthet klasse 4 etter NS-EN 1026 / NS-EN 12207, regntetthet klasse 9A etter NS-EN 1027 / NS-EN 12208 og motstand mot vindlast til klasse C3 etter NS-EN 12211 / NS-EN 12210.

2.3.5 Utvendig kledning og overflate

Ytterfasaden og ev. fuger skal utføres etter prinsippet om to-trinns tetting.

2.3.6 Innvendig overflate

Samme krav som i kap 2.4.2 og 2.4.6.

2.3.7 Solavskjerming

Krav til solavskjermingen:

- Den skal være utvendig.
- Sør, øst- og vestfasade skal skjermes. Behov for skjerming av nordfasade må ses i sammenheng med kravet om å unngå kjøling.
- Den skal ha automatisk styring med individuell overstyring, se kap. 5.6.3.
- Persienners/screen (duk) skal ha styreskinner på begge sider.
- Solavskjermingen skal være driftssikker, enkel å utbedre og vedlikeholde, og tåle vindlast iht. NS 1991.

2.4 Innervegger

2.4.2 Ikke-bærende innervegger

Krav til innervegger:

- Utsatte hjørner skal være beskyttet mot skader.
- Vegger/skjørt skal normalt føres helt opp til underkant dekke. Avslutninger mot dekke må ta hensyn til nedbøyning (teleskopløsning).
- Kontorskillevegger skal enkelt kunne demonteres uten å gjøre inngrep i himling.
- Noen rom, bl.a. stuio og redigeringsrom, har strenge lydkrav, kfr. kap 8.2.
- Det skal monteres tilstrekkelig med spikerslag for bygg- og brukerutstyr.
- Gulvlist skal være av robust materiale som er tilpasset gulvbelegget.

2.4.3 Systemvegger, glassfelt

Krav som i kap. 2.4.2.

For å ivareta skjerming skal normalt glassvegger folieres. Omfang og type foliering må avklares med bruker.

2.4.4 Vinduer, dører, foldevegger

Krav til innvendige dører

- Innvendige dører skal normalt være kompaktdører med overflate i høytrykkslaminat og med kantlist av hardved/aluminium med mindre andre krav (brann, akustikk, sikkerhet m.m) tilsier noe annet. PG vurderer.
- Se kap. 1.9.2 "Beskyttelse mot tilsiktede uønskede handlinger ("security")" for krav til adgangskontroll og dørautomatikk.
- Dører inn til f.eks. undervisningsrom skal ha glassfelt dersom veggen ikke har glassfelt som gir innsyn.
- Statsbygg opplever ofte driftsproblemer på dører med adgangskontroll og automatikk. Det er derfor viktig at disse dørene står i en vegg som er robust og "stiv" slik at problemer ikke oppstår.
- Terskler:
 - Uu-krav skal ivaretas (skrå terskel).
 - Der det verken foreligger krav om brann- eller lydisolasjon skal terskel sløyfes.

Innvendige vinduer

Det er strenge lydkrav til enkelte innvendige vinduer, bl.a. vindu mellom opptaksrom og lydkontroll. Kfr. kap 8.2.

Foldevegger/fleksible elementvegger

F. eks. skal de største praksisundervisningsrom kunne deles med fleksible elementvegger, PG må tilstrebe å prosjektere løsning slik at fleksible elementvegger holder lydkravene over tid, kfr. også kap 8.2.

2.4.6 Kledning og overflate

- I toaletter og dusjrom skal veggene normalt ha keramiske fliser.
- Overflater som er utsatt for vannsprut (f.eks. bak servant, såpedispenser) må tåle vann. Malt gips er ikke tilstrekkelig.
- Noen rom har strenge lydkrav. Dette får konsekvens for veggoverflaten. Kfr. kap 8.3.

2.5 Dekker

2.5.1 Frittbærende dekker

Noen rom, bl.a. studios og redigeringsrom, har strenge lydkrav, Dette får konsekvens for dekkene. Kfr. kap 8.2.

2.5.5 Gulvoverflate

- PG må vurdere hvilket gulvbelegg som er mest egnet ut fra bruken. Estetikk, levetid, renholdsvennlighet, sklisikkerhet og miljø skal være en del av vurderingen.
- Gulvbelegget skal i størst mulig grad legges som hele flater, og vegger plasseres oppå for fleksibilitet/eventuell senere ombygging.
- I toaletter og dusj/våtrom legges normalt vinyl eller keramiske fliser.
- Tekniske rom med VVS-tekniske installasjoner skal ha vanntett belegg m/oppbrett og sluk.
- Renholdsrom skal ha vanntett belegg m/oppbrett.
- Kultursalen, kfr. også RFP:
 - Scenegulvet skal ha god svikt og lite trinnlyd for dans, .
 - Gulvoverflate (inkl. underlag) må tåle belastning fra teleskoptribunen.

2.5.6 og 2.5.7 Himlinger

Krav til systemhimlinger:

- Systemhimlinger skal være utført slik at mineralullfibre ikke fritt kan utløses til omgivelsene.
- Himlingene skal være dimensjonert for tilleggslaster fra f.eks. armaturer og ventilasjonsdiffusorer o.l.
- Det skal medtas tilstrekkelige inspeksjonsmuligheter.

2.6 Yttertak

2.6.0 Generelt

Krav til yttertak:

- Tak skal ha sikker og enkel adkomst, fortrinnsvis med en innvendig trapp.
- Det skal være tilkomst og inspeksjonsmuligheter til alle sluk.
- Det må tilrettelgges for at vedlikehold på tak kan gjøres på en trygg og effektiv måte.
- Dersom taksluk/nedløp går tett må vannet kunne ta en annen vei uten å gi fuktproblemer (nødoverløp e.l.).

2.6.5 Gesimser, takrenner og nedløp

Beslag som skal skjøtes skal dobbeltfalses. Eventuell gesims skal utføres med minimum 300 mm oppbrett av taktekningen.

2.7 Fast inventar

2.7.0 Generelt

For budsjettfordeling av utstyrstyper vises til liste over bygg- og brukerutstyr (Vedlegg), se kap. 1.12.

2.7.6 Sittebenker, stolrader, bord

Stoler og bord til teleskoptribune i kultursal

For krav til teleskoptribunen. kfr. kap 2.8.5 "Tribuner og amfier",

Krav til stolene/skriveplate:

- Stolene skal kunne klappes sammen.
- Stolene skal ha polstret sete og rygg og ha meget god sittekomfort.
- Stoff skal i hovesak bestå av ull.
- Tekstilet skal også være flammehemmende.
- Rengjøring: Kjemisk rensing eller rensing med skumrensemidler
- Skriveplate: Det skal være skriveplate som er nedfallbar for hver sitteplass i laminat. Min. dybde 300 mm. Bredde: som stolbredden.

PG må avklare kravene over med bruker.

2.8 Trapper, balkonger m.m

2.8.5 Tribuner og amfier

Kultursal skal ha teleskoptribune for 500 sitteplasser, kfr. RFP.

Høgskolen i Telemark, avdeling Porsgrunn (nå HSN Porsgrunn) har inninstallert en teleskoptribune som bruker er veldig fornøyd med.

Krav til tribunen:

- Tribunen skal være solid og gi god stabilitet med minimal støy fra gange på tribune og i trapper. Kfr. kap. 8.3 "Akustisk regulering".
- Tribunen skal gi gode siktlinjer.
- Det skal være godkjente rekkverk på sidene.
- Hjul skal være tilpasset underlag slik at skader på gulv unngås.
- Tribunen skal leveres med integrert motordrift. Tribunen skal være elektrisk drevet; et komplett anlegg ferdig idriftsatt.
- Det skal være stikkontakt for annenhvert stolsete. Må avklares med bruker.
- Alt utstyr skal være NEMKO-godkjent eller tilsvarende, og ferdiganlegget skal tilfredsstillende gjeldende norske krav. Grensesnitt mot elektrofag for bygget er trefaset stikkontakt med kapasitet og plassering etter leverandørens anvisning.
- For krav til stoler og skriveplate, se kap 2.7.6.

Bilde 2.8.5. Teleskoptribunen fra HSN Porsgrunn.

3 VVS-INSTALLASJONER

3.0 Generelt

3.0.0 Generelt

For kapittel 3 vises det spesielt til Arbeidstilsynets veiledning nr. 444 "Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen", kravene i denne skal også gjelde også for studentarealer.

Ved dimensjonering av inneklimate skal det regnes med en varmebelastning på 100 W pr. person med 100 % samtidighet og en varmebelastning på 150 W pr. PC med 50 % samtidighet i ordinære undervisningsrom og arbeidsplasser. For undervisningsrom med kraftigere PCer må varmebelastningene avklares med bruker, dette gjelder også for annet teknisk utstyr tilknyttet brukers virksomhet. **Driftstider og personbelastninger for de ulike rommene står i RFP. Spørsmål til HVO: Vi må få vite tider og belastninger. Er det rom med spesielle inneklimate-/temperaturkrav?**

Krav til rør- og kanalnett

Rørledninger og ventilasjonskanaler skal ikke være innmurt/innstøpt. Sjakter skal ha tilkomst for inspeksjon av ledninger og kanaler. Installasjonene skal utformes slik at det oppnås god adkomst for service og vedlikehold av alle komponenter i anlegget.

Isolering

Varmerør skal isoleres med aluminiumsmantlede, dimensjonstilpassede mineralullskåler. Koblingsledninger isoleres normalt ikke. Ventiler og armaturer i varmesentralen skal isoleres med fasongtilpasset, prefabrikkert isolasjon eller avtakbare isolasjonspalter. Alle synlige utvendige varmerør og varmerør i tekniske rom skal mantles med alumantel.

Ledningsnett som fører vann ved så lav temperatur at kondens kan oppstå skal isoleres diffusjonstett. Det skal brukes dimensjonstilpasset isolasjonsmateriale. Isolasjonen skal limes til røret i hele rørets lengde og omkrets (hellimes) for alle rørdimensjoner. Ventiler og armatur i kjølesentralen skal isoleres med fasongtilpasset, prefabrikkert isolasjon eller avtakbare isolasjonspalter.

For innvendige rør for takavvanning skal isolasjonen hellimes til hele rørets overflate.

Alle tilluftskanaler fra teknisk rom og fram til grenkanaler for tilluftsventiler skal isoleres termisk. Luftinntakskanal/kammer til aggregater skal kondensisoleret utvendig med neoprencllegummi fra ytterveggsrist og fram til inntakskammer v/aggregat. Isolasjonen skal hellimes til kanaloverflaten. Mantling av utvendig monterte og isolerte kanaler skal utføres vanntett for å hindre oppfukning av isolasjonsmaterialet. All isolasjon som benyttes skal forsegles og avleveres uten fare for fibereksposering til omgivelsene. Inntakskanaler kan isoleres innvendig med neoprencllegummi. Dette forutsetter at det kun benyttes godkjent festemidler for slik isolering.

Instrumentering

Det skal installeres energimålere for blokkdelt energimåling, se kap. 3.9 "Andre VVS-installasjoner".

3.0.1 Spesielt

Dette kapitlet skal suppleres dersom det kommer konkrete behov fra HVO.

3.1 Sanitær

3.1.0 Generelt

PG skal prosjektere system for oppvarming av tappevann. Se kap. 3.2 "Varme" for krav til varmeanlegget. Ventetid på varmtvann ved tappested skal ikke overskride 10 sekunder.

Sanitærutstyr

Noe omfang av sanitærutstyr er beskrevet i RFP, endelig omfang skal prosjekteres av PG.

Sanitærutstyr skal være i hvit porselen, utslagsvasker og kummer skal leveres i rustfritt stål.

Tappearmatur (blande batterier) er forutsatt ettgrep i forkrommet utførelse. Det skal være avstengningsventiler for hver sanitærarmatur. Disse skal monteres i forkant av armaturen.

Toaletter, utenom HC WC, skal være vegghengte.

Det skal monteres automatiske stengeventiler for brukerutstyr som er direkte tilknyttet vann. Se RFP for kjent omfang av sanitærutstyr, endelig omfang kartlegges i prosjekteringsfasen.

Det skal medtas utvendige frostfrie spylekraner ved alle fasader.

Rørføringer

Rørføringer i etterkant av fordelingsskap skal legges skjult.

Brannslukkingsutstyr

Bygget skal utstyres med brannslanger i skap for innfelling i vegg. Det forutsettes at alle arealer dekkes av 25 mm slanger med maksimal lengde 25 m.

Se også kap. 3.3.

Sikring mot legionella

Det skal prosjekteres en løsning som vil sikre mot legionellainfeksjon av forbruksvann. Løsningen skal være tilpasset byggets funksjon og bruk.

3.2 Varme

3.2.0 Generelt

PG skal prosjektere løsning for varmeanlegg inkl. effektkilde. Det skal tilstrebes et energieffektivt varmesystem.

Det skal prosjekteres et komplett lavtemperatur vannbårent varmeanlegg for dekning av oppvarmings- og ventilasjonsvarmebehovet i bygget. System for generell oppvarming skal tilpasses byggets bruk/funksjon.

Energisentral er forutsatt plassert i eget egnet teknisk rom.

Ledningsnett, armaturer og ventiler

Ledningsnett med deler over grunnen skal være utført av stålrør ev. annet materiale med tilsvarende kvalitet.

Hovedkurser, hovedopplegg, utstyr og radiatorvarmekurs i bygget skal være forsynt med avstengningsventiler, nødvendige innreguleringsventiler og automatiske luftepotter. Det skal kun benyttes kuleventiler som avstengningsventiler.

Alle rørstrekk skal være utstyrt med avtappingsarmatur slik at røranlegget kan tømmes om påkrevd.

Vannbehandling

Det skal prosjekteres et vannbehandlingsanlegg tilpasset varmeanlegget.

3.3 Brannslukking

3.3.0 Generelt

Bygningen skal utstyres med komplett, forskriftsmessig dekning med brannskap (se kap. 3.1 "Sanitær") og håndslukkeapparater.

3.3.1 Spesielt

Hvis lokalene skal fullsprinkles med over- og undersprinkling, gjelder følgende krav:

- Sprinklersentralen skal plasseres i teknisk rom.
- Alle arealer som skal sprinkles utstyres med automatisk sprinkleranlegg av våt type i henhold til NS-EN 12845.
- Det **skal ikke** benyttes rør med pressfitting.
- Nedføringer til sprinklerhoder i områder med himlinger kan utføres med FM- eller VDS-godkjente, fleksible, armerte slanger. Disse skal ha et ekvivalent trykktap på mindre enn 5 meter. Anlegget skal beregnes hydraulisk for å fastslå nødvendige dimensjoner.
- Traforom, HF/UF og IKT-rom skal ikke sprinkles. Brannsikkerhet skal ivaretas ved branncelleinndeling, gasslokkeanlegg eller annen løsning. Andre rom/arealer som trenger alternativt slukkeanlegg skal kartlegges av PG.

3.5 Prosesskjøling

3.5.0 Generelt

Komfortkjøling skal hovedsakelig dekkes av ventilasjonskjøling, se kap. 3.7 "Komfortkjøling". Det skal prosjekteres separate systemer for komfortkjøling og prosesskjøling.

PG skal vurdere behov for prosesskjøling. Følgende rom har mye utstyr som avgir mye varme (listen er ikke uttømmende, endelig omfang må avklares av PG). **Spørsmål til HVO: Kan dere liste opp rom med utstyr som avgir mye varme.**

- 6.1.1 Animasjon base
- 7.1.12 Regirom HK

Muligheter for gjenvinning av overskuddsvarme skal undersøkes og redegjøres for.

Statsbygg stiller krav om at det **skal** benyttes naturlige kjølemedier. Eventuelt ønske om å avvike dette kravet skal forelegges Statsbygg.

Ledningsnett, armaturer og ventiler

Kjøleanlegget skal være forsynt med avstengningsventiler, nødvendige innreguleringsventiler og automatiske luftepotter. Det skal kun benyttes kuleventiler som avstengningsventiler. Alle rørstrekk skal være utstyrt med avtappingsarmatur slik at røranlegget kan tømmes om påkrevd.

Vannbehandling

Det skal prosjekteres et vannbehandlingsanlegg tilpasset kjøleanlegget.

3.6 Luftbehandling

3.6.0 Generelt

Det skal prosjekteres et komplett luftbehandlingsanlegg. Anlegget skal deles opp i systemer avhengig av ulike inneklimasoner, varme- og kjølebehov, virksomhet og brukstider.

Sekundære rom som toaletter, dusj ol. skal ha undertrykk og kan ha tilførsel av luft ved overstrømning fra tiliggende lokaler, f.eks. fra forrom.

Maksimal SFP ved dimensjonerende luftmengde skal være 1,5 kW/m³s. Kravet gjelder per ventilasjonsaggregat/-anlegg. Se vedlegg for Statsbyggs krav til måling av SFP.

Kanalnett

Kanaler i alle systemer skal tilfredsstille kravene i NS 3420, tetthetsklasse C. Det skal benyttes sirkulære spirokanaler med tilhørende delassortement. Fleksible kanaler skal ikke benyttes uten aksept fra Statsbygg.

Alle kanaler med hoveddimensjon til og med ø500 skal ha prefabrikerte T-stykker/T-rør.

Luftfordelingsutstyr

Det skal være variable luftmengder i rom med varierende personbelastninger. Støttearealer kan ha konstante luftmengder. Anlegget skal prosjekteres slik at det ikke oppstår trekk ved tilførsel av kjølt tilluft. **Styring av VAV (tekst om styring av VAV kommer senere).**

Tillufts- og avtrekksventiler skal kunne kontrollmåles, låses etter innjustering samt kunne demonteres for rengjøring.

Luftbehandlingsutstyr

Trykkprøving skal skje ved undertrykk. Prøveresultatene skal protokolleres og inkluderes i sluttdokumentasjonen.

Aggregater skal være utstyrt med hengslede inspeksjonsluker som gir god tilkomst til alle komponenter for inspeksjon, service og renhold. Varmegjenvinner og vifter skal leveres med rotasjonsvakt, inspeksjonsvindu og innvendig lys. Det skal være felles lysbryter for alle komponenter med innvendig belysning.

Frekvensomformere for vifter

Alle viftemotorer for systemene =360.00x skal være kapasitetsregulerte av frekvensomformere. Frekvensomformerne skal være designet for optimal drift av viftemotorene.

Lyd/støy

Alle tekniske anlegg skal prosjekteres på en slik måte at generende støy ikke forplanter seg til i bruksarealer.

Det skal benyttes støysvakt utstyr som oppfyller følgende retningslinjer: Støy (lydtryknivå) fra ett aggregat skal maksimum være 65 dBA (målt ved normal driftstilstand og i en avstand av 1 meter fra aggregatet). Ved tekniske rom med flere aggregater skal støynivået (lydtryknivået) ikke overskride 70 dBA ved betingelser som nevnt over.

Varmegjenvinner

Temperaturvirkningsgraden for roterende varmeveksler skal være minst 85 %.

Temperaturvirkningsgraden for kryssvarmeveksler skal være minst 64 %.

3.6.1 Spesielt

Spørsmål til HVO: Skal det være spesielle akustiske hensyn? Spesielle krav til styring?

3.7 Komfortkjøling

3.7.0 Generelt

Kjølebehovet skal dekkes hovedsakelig av ventilasjonskjøling.

Muligheter for gjenvinning av overskuddsvarme skal undersøkes og redegjøres for.

Statsbygg stiller krav om at det **skal** benyttes naturlige kjølemedier. Eventuelt ønske om å avvike dette kravet skal forelegges Statsbygg.

Ledningsnett, armaturer og ventiler

Kjøleanlegget skal være forsynt med avstengningsventiler, nødvendige innreguleringsventiler og automatiske luftepotter. Det skal kun benyttes kuleventiler som avstengningsventiler. Alle rørstrekk skal være utstyrt med avtappingsarmatur slik at røranlegget kan tømmes om påkrevd.

Vannbehandling

Det skal prosjekteres et vannbehandlingsanlegg tilpasset kjøleanlegget.

3.9 Andre VVS-installasjoner

3.9.0 Generelt

Se også kap. 5.6 "Atomatisering" og PA 5601 "Automasjon og SD-anlegg".

Kontroll og regulering

Alle VVS-anlegg og installasjoner skal fullintegreres i SD-anlegget med styre- og reguleringsutstyr for helautomatisk drift. SD-anlegget for nybygget skal tilknyttes eksisterende SD-anlegg på campus som er av type Metasys, Johnson Controls.

Styrings- og reguleringsutrustningen for luftbehandlingssystemene skal gi mulighet for automatisk stans av anlegget utenom brukstiden, nedsatt viftekapasitet ved lav utetemperatur, samt mulighet for nattkjøring om sommeren uten pådrag av varmegjenvinnere/varmebatterier.

Momentanverdien til SFP-faktoren skal vises i de respektive SD-systembildene for aggregatene. Momentanverdien til temperaturvirkningsgraden for varmegjenvinnere skal også vises i SD-anlegget.

Det skal kunne gå an å styre ventilasjon og varme på romnivå fra SD-anlegget.

Energioppfølging og energistyring i bygget

Det skal medtas tilstrekkelig antall energimålere for blokkdelt energimåling etter tabell 5 i NS 3031 (både el.målere og termiske målere). I tillegg skal minimum følgende registreres og overvåkes i SD-anlegget:

- Utendørstemperatur.
- Temperatur i luftinntak.

- Temperatur etter varmegjenvinner.
- Temperatur etter varme- og kjølebatteri.
- Temperatur i avtrekkskanal.
- Temperatur avkast etter varmegjenvinner.
- Pådrag i prosent for VAV-spjeld.
- Tur- og returtemperatur for alle varmekurser.
- Romtemperatur i alle rom.
- CO2-nivå i alle rom med CO2-sensor.
- Pådrag i prosent for varmegjenvinnere og shuntventiler.
- Pådrag i prosent for aktuatorer.
- Pådrag i prosent for pumper.

4 ELKRAFT

4.0 Generelt

4.0.2 Forholdet til offentlige myndigheter

PG skal selv innhente opplysninger og stå ansvarlig for kommunikasjon med myndigheter og nettselskap, og foreta undersøk vedrørende kabler i grunn hos offentlige arkiv, se også kap. 0.3.5 "Ledningsnett og kabelføringer".

4.0.3 Forholdet til miljø og EMC

Elektromagnetisk sameksistens (EMC) skal ivaretas på en tilfredsstillende måte, både med hensyn på magnetfelt og helsefare, samt påvirkning på og fra utstyr. Retningslinjer i henhold til direktiv og maskindirektiv skal ivaretas. Det skal påses at el.-installasjoner ikke gir felter som er så store at problemer tilknyttet dette kan oppstå.

4.1 Basisinstallasjoner for elkraft

4.1.1 Systemer for kabelføring

Det skal medtas tilstrekkelig dimensjonerte og fleksible vertikale og horisontale føringsveier, kabelstiger og installasjonskanaler for nødvendig kabelføring i bygningskomplekset for kap. 4, 5, 6 og 7, pkt. 7.4 og 7.5. PG skal prosjektere løsning for åpne kontorlandskap, undervisningsrom, studier, etc.

Føringsveier skal utføres slik at ettertrekking av kabler kan foregå med minimal forstyrrelse av daglig drift.

Kabelstiger og installasjonskanaler skal ikke føres gjennom brannskiller.

I studiorom etc. skal føringsvei for kabling, pga stor kabelmengde, legges i gulv, under oppforet datagulv. Fra tak og ned i gulv benyttes kabelkanaler, eventuelt kabelstige/bane med lokk.

Alle gjennomføringer i brannvegg og lydskiller skal tettes iht. godkjente og klassifiserte løsninger. Det skal medtas ekstra kniperør i hvert brannskille for å ivareta utvidesesmulighet på 25 % på kabelføringen ved overtakelsesdato.

Det skal medtas skjulte føringsveier for kabling til AV-anlegg.

I noen områder med økt himlingshøyde, skal det tas hensyn til hvor kabelstiger plasseres, slik at konflikt mot øvrige tekniske fag unngås, se. kap. 3.6.1 "Spesielt".

Mellom eksisterende bygg på høyskolen og nybygget skal det etableres føringsvei med rør i grøft hvor all kabling skal legges. Det skal her legges ekstra rør for ettertrekking av kabler.

4.1.2 Systemer for jording

Jordingsanlegget skal utformes og legges opp slik at deler av jordingsanlegget kan utkobles for å foreta nødvendige målinger, eller utbedring av eventuelle feil/servicearbeider.

4.1.3 Systemer for lynvern

Det skal monteres overspenningsvern etter gjeldende normkrav i hovedfordeling (HF) og underfordelinger (UF). Finvern på utstyr skal ikke medtas da dette er brukerstyr. Behovet for lynavledeanlegg vurderes av entreprenør, bl.a. for sikring av følsomt elektronisk utstyr. Løsning fremlegges Statsbygg for godkjenning før eventuell bestilling og utførelse.

4.1.4 Systemer for elkraftuttak

Installasjonskanaler med integrert installasjon og utstyr skal medtas i tilstrekkelig grad for arealer i alle etasjer iht. innredning i de forskjellige rom.

4.2 Høyspent forsyning

4.2.0 Generelt

Det skal medtas koordinering mot nettselskapet, innhente opplysninger om det er ledig kapasitet på eksisterende nettstasjoner, eller eventuelt om ny nettstasjon må etableres. Det skal også medtas grøfter, kabler, merking, mekaniske beskyttelser og alle nødvendige arbeider i forbindelse med strømforsyning til det nye bygningskomplekset. Anleggsbidrag belastes byggherre direkte, når underlag fra entreprenør er ferdig prosjektert (inntaksstørrelse på hovedvern).

4.3 Lavspent forsyning

4.3.0 Generelt

Nybygget skal ha systemspenning 400V TN-S. I elkraftfordelings- og telematikkrom skal det ikke forekomme rør og utstyr med væsker (f.eks. vann) eller gasser.

Unntatt for dette (så langt forskriftene tillater det) er nytteanlegg for rommet med lavt trykk, f.eks. kjøleanlegg.

4.3.1 System for elkraftinntak

For å få dimensjonert elkraftinntaket, skal PG utarbeide effektbudsjett som viser nødvendig effektbehov for de forskjellige anleggsdeler, inkludert samtidighet for de forskjellige anleggsdeler.

4.3.2 System for hovedfordeling

Det etableres egen hovedfordelingen (HF) for bygget. Fordelingen bygges etter gjeldende forskrifter og krav for sakkyndig betjening. Fordelingen skal være typegodkjent, fabrikkbygget og dimensjonert for aktuell last og kortslutning. Alle vern og stigeledninger for bygget skal dimensjoneres med en reservekapasitet på 25 %. Kortslutnings-, belastnings-, selektivitets- og spenningsfallsberegninger skal dokumenteres ved hjelp av FEBDOK e.l.

Hoved- og underfordelinger skal ved tilnærmet full belastning termograferes og dokumenteres av autorisert firma.

Hovedfordelingen skal utstyres med nettanalysator i tavlefront, slik at krav til registrering/måling til SD-anlegg (sentral driftskontroll anlegg) tilfredsstilles. Normalt måles (totalt brukt) energi, spenning, alle fasestrømmer og effekt. Nettanalysator skal være bus-basert.

Energioppfølging EOS

For energioppfølging skal alle energipostene i tabell 5 i NS 3031 kunne måles separat, (romoppvarmning, ventilasjonsvarme, varmtvann, belysning, vifter, pumper, teknisk utstyr til bygningsdrift, kjøling), se også kap. 3.9 "Andre VVS-installasjoner". Målerne skal kunne bestykkes med alternative kommunikasjonsgrensesnitt for overføring av verdier til lokalt SD-anlegg samt, via separat knutepunkt/nettverkskontroller, for tilknytning til Statsbyggs sentrale eiendomsnett (datastruktur med XML-filformat). Ved valg av egnet, åpen bus-standard (f.eks. Mbus-protokoll/grensesnitt) må leverandør oppgi hvilke applikasjoner målerprotokollen har kompatibilitet til. Protokollkode/-struktur må være frigitt.

4.3.3 Elkraftfordeling for alminnelig forbruk

PG prosjekterer slik at underfordelinger plasseres i samme etasje som den forsyner, i egne rom/kott med låsbar dør. Designes for usakkyndig betjening.

Tilstrekkelig ventilasjon og eventuell nødvendig kjøling av alle fordelingsrom/kott skal ivaretas. Dette gjelder spesielt fordelinger hvor det er plassert varmeavgivende utstyr.

Underfordelingene skal være dokumentert med FEBDOK-beregninger eller tilsvarende. Underfordelingene skal ha overspenningsvern med signal til SD-anlegget.

Det skal medtas egen underfordeling til sceneteknisk utstyr, scenelys, scenetepper etc. plassert i nærhet/tilstøtende rom til scene.

Utgående kurser skal deles i grupper med 25% reserveplass innenfor hver gruppe. Se krav til energioppfølgingssystem kap. 4.3.2 som vil legge føringer på kursinndeling.

Kursopplegg til alminnelig forbruk, lys, stikkontakter og normalt teleteknisk utstyr skal medtas her. Kursopplegg detaljeres i prosjekteringsfasen.

Det skal avsettes plass i UF til utstyr for solavskjerming, SD-anlegg etc.

Utstyr for adgangskontrollanlegg plasseres i UF-rom for IT.

UF-rom for IT skal i tillegg til nettstrøm ha strøm via UPS frem til rack. Selve UPS-en er brukerutstyr.

Alt bygg- og brukerutstyr skal ivaretas med elektrisk tilkobling.

- Det skal være lys og stikk på egen kurs i hver fordeling.
- Det skal medtas minimum 6 stikk- og 2 doble RJ45 uttak pr. arbeidsplass.
- Alle rom skal ha minst ett dobbelt stikk-uttak med mindre annet er oppgitt.
- Stikk ved tekjølken og andre plasser hvor det naturlig plasseres en kaffetrakter/vannkoker skal ha timer.
- Det medtas generelt stikkontakter for rengjøring med tetthet lik 10 m apparatledning i korridorer og fellesarealer.
- Alle store undervisningsrom og auditorier skal ha fysisk infrastruktur, fast installasjon for digital eksamen i henhold til Uninetts fagspesifikasjon.
- Det medtas egen underfordeling for kultursal.

- Auditorier skal ha en trefase 63A stikk på egen kurs til teleskoptribune med integrert motordrift, ved fast amfi utgår denne stikk og kursopplegg. Alle sitteplasser i auditorier skal ha tilgang til strøm for lading av bærbart utstyr, med en dobbel stikk ved annethvert stolsete. Alt utstyr skal være NEMKO-godkjent eller tilsvarende, og ferdiganlegget skal tilfredsstillende gjeldende norske krav. Grensesnitt mot elektrofag for bygget, er trefaset stikkontakt med kapasitet og plassering etter leverandørens anvisning. (Styreskap for teleskoptribune er leverandør av teleskoptribune sitt ansvar).
- Alle auditorier og seminarrom skal ha gulvbokser med 4 stk. stikk og 4 stk. RJ45 uttak, til bruk ved digitale eksamener. Gulvboksene skal fordeles i rommene, 4 studenter pr. gulvboks. Ref. RFP for omfang. (Ved en digital eksamen benyttes 50% av plassene i rommet i forhold til ordinær undervisning).
- Frostfrie utekraner (se kap. 3.1 "Sanitær") skal ha en låsbar stikkontakt innenfor 2 meters avstand.
- Det skal også medtas rikelig antall strømuttak i foajé, åpne studentarbeidsplasser og korridorer, uu-tilpasset og strategisk plassert, til bruk for lading av bærbart utstyr mens man sitter og jobber. (Eksempelvis 2 doble stikk per 4 m² / 1 dobbel stikk for hver 3. arbeidsplass).
- Det skal medtas stikk for basestasjoner til trådløst nettverk og mobiltelefon dekning i alle arealer.
- Det skal medtas egne kurser til stikk i studiorom, fordelt og strategisk plassert slik at bruk av skjøtekontakter miniseres.

4.4 Lys

4.4.0 Generelt

Lyskulturs publikasjoner, siste utgave skal legges til grunn for dimensjonering og utførelsen av lysanlegget. Husk at Lyskulturs veiledning bl.a. også setter krav til luxnivå i tak og på vegger.

4.4.2 Belysningsutstyr

Passivhusstandarden legger føringer for effektforbruket. I tillegg skal effektforbruk og regulering tilfredsstillende energikravene i MOP (Vedlegg).

Det skal være god og jevn belysning i alle undervisningsrom tilpasset bruken av rommene. I rom hvor det tas video-/TV-opptak etc. være spesiell tilpasset belysning.

Bygningens belysningsanlegg skal medvirke til et godt, levende og inspirerende arbeidsmiljø, kombinert med et generelt krav om energieffektiv belysning og god synsergonomi for arbeidsfunksjoner.

Kursoppdeling og betjening av lysanleggene skal tilpasses romfunksjon og energiøkonomisering. Belysningsutstyret skal leveres med LED.

Lysberegninger medtas for alle rom.

I møte- og undervisningsrom samt auditorier skal lysanlegget utstyres med dimming og deles inn i grupper med uavhengig tenning.

PG skal prosjektere lysstyring med soneinndeling tilpasset bygget.

Lysanlegget skal bus-styres, Dali mot KNX eller tilsvarende, da det skal kommunisere med SD-anlegget for energioptimalisering. PG har ansvar for at "routere" på lysstyringsanlegget

ikke blir overbelastet. All programmering av f.eks. Dalistyring/integrasjon med SD-anlegget skal være inkludert. Dette omfatter også nødvendig bryterpaneler for scenariostyring av lys i undervisningsrom og auditorier. Den lokale styringen skal utføres etter prinsippet manuell på/av, og automatisk av (tilstedeværelsesdeteksjon). I rom der det er lysbryter/bryterpanel, skal disse plasseres inne i rommet ved dør, på rett side, man skal ikke måtte lete etter lysbryteren. I rom med lysstyring via AV-anlegget, skal det være tidsstyrt av-slag når rommet ikke er i bruk. Styring av belysning skal være tilpasset bruk av avansert AV-utstyr.

Det skal generelt være sonestyring av belysningsanleggene i fellesarealer. Sonene skal styres av tidsplaner via SD-anlegget, og lokalt skal sonene ha bevegelsesdeteksjon for nivåregulering.

4.4.3 Nødlysutstyr

Nødlys- og ledelysanlegget skal være et sentralisert, adresserbart anlegg med LED-armaturer. Anlegget skal ha automatisk overvåking og selvtestfunksjon, samt gi feil på adressenivå/på armatur med integrasjon mot SD-anlegget. Visuelt ledesystem for rømning skal ivaretas iht. risiko- og brannklasse, samt nødvendige tilleggssystemer for arbeidsplasser iht. Arbeidstilsynets krav.

Lyskulturs publikasjon nr. 7 skal ligge til grunn for dimensjoneringen og utførelsen av anlegget.

Ved kursopplegg til nødlysanlegg ved flere brannceller, skal det benyttes brannhemmende kabel til første lampe i siste branncelle.

4.5 Elvarme

4.5.0 Generelt

Elvarmeanlegg benyttes kun til å dekke oppvarming av sekundære arealer, barfotområder og i områder der det ikke er ønskelig med vannbåren varme (bl.a. arkiv, magasiner o.l.).

4.5.3 Varmeelementer for innebygging

Varmekabelanlegg kan benyttes for å dekke oppvarming i områder der det ikke er ønskelig med vannbåren varme samt i barfotarealer, dusjrom og garderober med WC. Anlegget skal styres med gulvføler/termostat og kunne overstyres av SD-anlegg samt gi signal drift/feil.

4.5.4 Vannvarmere og elektrokjeler

For vannvarmere og elkjeler, se kap. 3 "VVS".

4.6 Reservekraft

4.6.1 Elkraftaggregater

PG skal utrede og vurdere om det er nødvendig med reservekraft i bygget, elforsyning fra et elkraftaggregat.

4.6.2 Avbruddsfri kraftforsyning

Det skal medtas kursopplegg og tilrettelegges for et sentralt UPS-anlegg i nybygget. Selve UPS-en er brukerutstyr, men effekt på UPS må vurderes og utredes sammen med bruker.

Alle UF-rom for IT skal ha UPS-anlegg som skal dekke drift av rack-utstyr og kjøling. Driftstid ved strømbrudd/nettutfall er 1 time. Kjøling av UPS-rom må ha tilsvarende driftstid ved strømbrudd/nettutfall.

4.6.3 Akkumulatoranlegg

NB: Denne teksten gjelder dersom det blir solcelleanlegg.

Hvis bygget oppføres som et passivhus pga. miljøkravene, medtas leveranse og montasje av et komplett solcelleanlegg, anlegget skal fortrinnsvis monteres på tak. Ved installasjon av solcelleanlegg, vil man i tillegg kunne oppnå passivhusnivå med egenproduksjon av kraft på stedet.

Et solcelleanlegg ferdig montert, inklusive vekselrettere, bæresystem, bygningsmessig tilrettelegging og innfesting, kabling fra solceller etc.

- Vekselrettere og nettilkoblingsutstyr skal plasseres i teknisk HF-rom og tilknyttes byggets elektriske forsyningsanlegg i hovedfordeling.
- Grensesnitt for solcelleanlegg går ved tilkobling til måler i HF, en måler med timesoppløsning som skal måle både innmating og uttak.
- Det medtas styresystem inkludert målere som begrenser produksjonen når eksport til nettet nærmer seg 100 kW.
- Det skal leveres høyeffektive vekselrettere (over 95 % virkningsgrad). Antall vekselrettere skal oppgis.
- Vekselrettere skal ha kommunikasjon mot SD-anlegget på bus, foretrukket bus-protokoll er BacNet IP.
- Det skal medtas overspenningsvern på DC-siden.
- Anlegget som leveres skal være av velutprøvd teknologi. Maksimal effekt på panelene skal ligge på minimum 80 % etter 20 år.
- Det skal følge med et overvåkingssystem (monitoreringssystem). Utstyr som skal følge med dette system er referanseceller, datalogger, vindmåler, temperaturmåler for luft og temperaturmåler for panel.
- Det skal som en del av tilbudet også leveres forslag til, og tilbud på servicekontrakt etter garantiåret.

Følgende gjelder også:

- Det skal leveres oppgave over samlet areal som må til for å få tilstrekkelig effekt fra solcellepaneler, merkeeffekt og forventet strømproduksjon.
- Spenningsystem for solcelleanlegget i bygget: 400 V.
- Merkeeffekt: Ca. installert kWp skal oppgis.
- Forventet energiproduksjon: Ca. kWh/år skal oppgis.
- Solcelletype: F.eks. multikrystallinsk silisium.

5 TELE OG AUTOMATISERING

5.0 Generelt

Installasjonene skal utføres etter NEK 700.

5.1 Basisinstallasjoner for tele og automatisering

5.1.0 Generelt

PG skal avsette nødvendig plass og hensiktsmessig plassering for egne tekniske rom, skap, rack osv., samt føringsveier for tele- og automatiseringsinstallasjonene, innbruddsalarm-, adgangskontrollanlegg, solavskjerming etc.

Størrelse, antall og plassering av datafordelinger avhenger av utforming av bygget.

Plassering av tele-, data-, AV- og automatiseringsutstyr søkes unngått plassert i nærheten av kraftfordelinger, kraftføringer, motorer o.l. for å ivareta et så godt el.miljø som mulig.

Med hensyn på plassering av IKT-utstyr, for bruker og for Statsbygg, så skal dette skilles.

Det skal være eget rom for bruker's IKT-utstyr, og eget rom for Statsbyggs IKT-utstyr, hvor driftsutstyr, sentralutstyr for SD-anlegg og innbruddsalarmanlegg plasseres. I tillegg skal det i hver etasje, ved siden av sterkstrømskott, være et kott med egen dør, for plassering av drifts utstyr til adgangskontroll, solavskjerming etc. (dybde på kott skal være minimum 1,0 m).

I hver etasje skal det også etableres egne IKT-rom for brukers tele-/datautstyr, med plass for etasjefordelere/patcherack. Rommene skal plasseres vertikalt over hverandre, antall rom per etasje. avhenger av byggets utforming. Ingen kabellengder skal overstige 90 m.

5.1.1 Systemer for kabelføring

Se kap. 4.1.1 "Systemer for kabelføring".

5.1.2 Jording

Sikkerhetsjord ivaretas i henhold til kap. 4.1.2 "Systemer for jording".

5.1.4 Inntak

Bygget skal ikke ha eget inntak, det skal knyttes opp mot eksisterende IKT-anlegg på høyskolen. Det skal benyttes fiberkabel mellom byggene, fra eksisterende serverrom til nybygget, kabler skal legges på/i føringsvei mellom eksisterende bygg og nybygg, eksempelvis rør i grøft eller på kabelstige i gangareal. Det medtas reserverør for senere bruk.

Nybygget skal ha to separate rom for fibertilknytninger, et for drift og et for bruker.

Grensesnittet for kabling blir i eksisterende IKT-rom på høyskolen.

5.2 Integrert kommunikasjon

5.2.1 Kabling for IKT

Spørsmål til HVO: Hva skal benyttes av kabeltyper i sprednett og stamkabler, (f.eks. cat 6A, SM-fiber), og type konnektorer?

Pga. store mengder data, lyd- og bildeoverføringer på nettet, krever dette utstrakt bruk av fiberkabler.

Fiberkabel benyttes som stam-/stigeledninger mellom bygg, og mellom switcher.

Generelt skal hver arbeidsplass for ansatte ha to stk. RJ45 tele/data uttak (til et dobbelt datapunkt; to uttak/2 kabler).

Det skal medtas to separate IKT-nett; et teknisk sprednett for bygningsdrift og et sprednett for brukers virksomhet. Sprednett for bruker skal være lukket nett, ikke tilknyttet internett..

Teknisk sprednett skal utføres iht. veiledningen "PA 5202 Teknisk sprednett".

5.2.2 Nettutstyr

Hvis annet ikke er oppgitt er aktivt nettutstyr brukerutstyr og skal ikke leveres av PG.

5.2.3 Sentralutstyr

Dette er brukerutstyr.

5.2.4 Terminalutstyr

Dette er brukerutstyr.

5.3 Telefoni og personsøking

5.3.0 Generelt

Kabling for evt. telefonapparater, benyttes samme kabling som for IKT.

5.3.4 Systemer for porttelefoner

Dette gjelder eventuelt ved varemottak. Spørsmål til HVO: Hvor skal signalet fanges opp?

5.3.6 Systemer for personsøking

Dette må avklares med HVO.

5.4 Alarm- og signalsystemer

5.4.0 Generelt

Statsbygg er selvassurandør og trenger ikke å følge FGs regelverk med mindre annet avtales særskilt.

5.4.2 Brannalarm

PG skal prosjektere et automatisk brannalarmanlegg med talevarsling (ABA), som skal installeres for å dekke personsikkerhet iht. forskrifter. Dekningsgrad skal bestemmes avhengig av klassifisering. Anlegget skal ha direktevarsling til stedlig brannvesen.

Brannalarmanlegget i nybygget skal kommunisere med eksisterende brannalarmanlegg på høyskolen, type **Spørsmål til Statsbygg drift: Vennligst oppgi type her**. Detektortyper skal tilpasses de forskjellige rom (om det skal benyttes aspirasjonsanlegg, ionisk, multikriterie optisk eller varmedetektorer).

Signaler drift/feil/utløst alarm skal vises på PC-skjerm i driftskontor, event. driftssentral. PG avklarer med bruker hvor skjerm plasseres.

For terminering av alarmsender se veiledningen "PA 5202 Teknisk sprednett".
Brukers romnummerering skal inn i display for varsling i brannsentral.

Det skal medtas signal fra brannalarmanlegget til alle studiorom, AV-anlegg og heis, slik at lyd og bilde på AV-anlegg stopper, og lys i rommene "går" på full styrke, og heis går ned til rømningsetasje.

5.4.3 Adgangskontroll, innbrudds- og overfallsalarm

PG skal prosjektere adgangskontrollanlegg. Omfang av dører med adgangskontroll må ses i sammenheng med planløsninger, reelt behov for sikring, øvrige sikringstiltak (bygningmessig etc.) og rutiner for håndtering av sikring.

Kfr. kap. 1.9.2 "Beskyttelse mot tilsiktede uønskede handlinger ("security")" for omfang.
Adgangskontrollanlegget:

- Dører skal leveres med elektriske låskasser, ikke elektriske sluttstykker.
- **Det skal leveres et adgangskontrollanlegg bestående av berøringsfrie kortlesere**. Det skal ikke være dører med "stand alone"-system.

Spørsmål til HVO:

- **Hva er eksisterende system?**
- **Skal det være trådløst eller kablet anlegg?**
- Anlegget skal være fullt kompatibelt og skal kommunisere sømløst med eksisterende adgangskontroll/sikringsanlegg, og benytte samme brukerdatabaser og kortteknologi.
- Adgangskontrollanlegget skal være slik at programmering gjøres på PC av bruker, og det skal ha batteri til 24 timer drift av adgangskontroll og dørmiljø med automatikk ved strømbrudd/nettutfall.
- HVO levere adgangskontrollutstyr.

Adgangskontrollanlegget skal kobles til SD-anlegget (Signal - drift/feil/alarm).

Alle undervisningsrom, møterom og sonedører mellom ansatte/studenter, skal ha skall- og sonesikring, adgangskontroll og kortleser med automatikk tilpasset uu-krav med brytere og sensor for åpningsfunksjon. I tillegg til albuebryter (på hver side av dør), skal det være bryter/åpnerknapp ved dør. Alle automatiske dører skal ha "smart swing funksjon".

Branndører i kommunikasjonsveier, trapperom og i korridorer/gangarealer skal stå permanent åpne på magnet, og skal lukkes automatisk ved utløst brannalarm.

5.4.4 Pasientsignal

HC/WC for ansatte og publikum skal ha alarmvarsling. En alarm skal kunne utløses fra alle posisjoner i rommet. Alarmsignaler må kunne mottas og oppfattes til de tider bygningen er i bruk. Alarmgiver plasseres i gangareal rett utenfor HC/WC. Kabling, uttaksbokser, forgrenere og signalforsterkere er byggutstyr. Signalkilder er brukerutstyr.

5.4.5 Uranlegg og tidsregistrering

PG skal prosjektere et sentralt ur-anlegg i bygget i samråd med bruker, for plassering av sentralur og antall "slave"-ur. (Alle ur skal vise "sanntid").

5.5 Lyd- og bildesystemer

5.5.0 Generelt

Spørsmål til HVO: Skal det være TV-anlegg (kabel-TV uttak)? Eventuelt hvilke rom skal ha dette?

5.5.2 Fellesantenner

Dette er brukerutstyr. Spørsmål til HVO: Hva bruker dere?

5.5.3 Internfjernsyn

Dette er brukerutstyr. Spørsmål til HVO: Kan dere angi plassering?

5.5.4 Lyddistribusjonsanlegg

Høytalere for talevarsling på brannalarmanlegget skal også kunne benyttes ved felles taleinformasjon. Lyddistribusjonsanlegg er brukerutstyr.

5.5.5 Lydanlegg

PG skal prosjektere teleslyngeanlegg som tilfredstiller gjeldende uu-krav, og anleggene skal være komplett inkludert aktivt utstyr ferdig idriftsatt inkludert dokumentasjon og brukeropplæring. Der flere rom ligger ved siden av hverandre skal det tas hensyn til overhøring mellom rom.

5.5.6 Bilde- og AV-systemer

Alle møterom, auditorier og undervisningsrom skal forberedes og tilrettelegges med kursopplegg for moderne AV-utstyr.

Ved prosjektering skal elektroakustisk anlegg med hensyn til høyttalerplassering og lignende samordnes med akustiker.

Se også kap. 8.3 "Akustisk regulering".

Alle AV-Systemer inklusive informasjonstavler og skjermer er brukerutstyr.

5.6 Automatisering

5.6.2 Sentral driftskontroll og automatisering

For nytt bygg skal det medtas et komplett byggautomasjonsanlegg med sentralt driftskontroll (SD-anlegg), som skal kunne kommunisere og være kompatibelt med eksisterende SD-anlegg på høyskolen. Det vil si at alle signaler fra automatiseringskomponenter/feltutstyr for overvåking, styring og regulering av lys, varme, ventilasjon, kjøling og andre tekniske anlegg skal inn på eksisterende SD-anlegg.

Spørsmål til Statsbygg drift: Hvordan SD-anlegg er det på høyskolen i dag?

Kfr. 3.9 "Andre VVS-installasjoner".

Ref. også PA 5601 "Automasjon og SD-anlegg".

For bygningsautomasjonsanlegg (SD-anlegg) skal PA 5601 brukes.

Det krever at SD-anlegget også skal kunne kommunisere med Statsbyggs eiendomsnett og utveksle informasjon med utstyr fra ulike leverandører, noe som forutsetter bruk av standardiserte og åpne protokoller som BACnet.

For å ivareta kompleksiteten i byggautomatiseringsanlegget, skal PG ha med ITB-koordinator, med dokumentert kompetanse, som skal ha den totale oversikten og legge premisser for de andre fagene. SD-anlegget skal dimensjoneres for fremtidig utvidelse, ha total integrasjon med øvrige systemer og sammenkobles med eksisterende elektroniske styringer og overvåkningssystemer.

5.6.3 Lokal automatisering

Det skal medtas opplegg og klargjøring for lokal styring og automatisering av alle typer bygningsinstallasjoner der dette gjennomføres lokalt for hvert anlegg.

Blendingsgardiner i rom skal være elektrisk drevet, styrt manuelt med bryter i rommet.

Solavskjerming:

- Skal være utvendig, som utgangspunkt skal solavskjermingen styres per fasade; automatisk styring, sol/vindføler og individuell overstyring i hvert rom.
- Skal være driftssikker, enkel å utbedre og vedlikeholde, og skal være vandalsikker på bakkeplan.
- Persienners/screen (duk) skal ha styreskinner på begge sider.

Solavskjerming skal kobles opp mot SD-anlegg.

Koordiner mot kap. 2.3.7 "Solavskjerming".

5.6.4 Bus-system

Et bus-system for lysanlegget kan være av typen DALI mot KNX e.l., da dette skal kommunisere med SD-anlegget for energioptimalisering. Bus-systemet skal også styre solavskjerming/persienneanlegget. Bus for ventilasjon skal være BACnet, og systemet skal programmeres til å virke med lavest mulig energiforbruk gjennom året. SD-anlegget skal få beskjed om tilstedeværelse i soner og stilling av persiennner for å oppfylle dette funksjonskravet.

6 ANDRE INSTALLASJONER

6.2 Person- og varetransport

6.2.1 Heiser

PG skal tilby heiser for bygget, utføre en transport-/trafikkanalyse og fremlegge føringer vedr. krav til antall heiser, plassering, størrelser og hastighet.

Heiser skal være av anerkjent merke, type maskinromløs heis, med styreskap plassert på en side av heisdør .

Heiser som tilbys, skal ikke benyttes som anleggs- eller byggheiser i byggeperioden.

En av heisene skal være en kombinert person- og vareheis for transport av store, tyngre last/utstyr, (3000 kg), for bredde på heisdør, lengde, bredde og høyde på heisstol, kfr. med bruker.

Krav til overflater, materialer og beskyttelse må vurderes ut ifra tenkt bruk, og det skal i vareheis medtas buffere for beskyttelse mot tralletransport inne i heisstolen. Kfr. kap. 2.0.4 "Belastninger" for belastninger.

Heiser skal ha sentralåpnede, automatiske dører, subsidiært velges teleskopdører. Dører, omramminger, vegger etc. utføres i børstet rustfritt stål.

Heiser skal være klargjort for adgangskontroll/nøkkelstyring for avgrenset tilgang, for skille mellom ansatte/studenter. **Spørsmål til HVO: Er dette aktuelt?**

Heiskupe skal ha LED-belysning, speil på en vegg, klappsete, håndløper, vandalsikkert anropsutstyr med blindeskrift, talelyd som angir etasje. Nødvendige løfteкроker i heissjakt medtas. Følgende signaler skal som et minimum hentes opp til SD-anlegget:

- Alarm fra heiskupe (kun statistikk). Alarm skal overføres til eget 24 timer vakt
- Felles drift, driftstans.
- Driftstider skal logges i SD-anlegget.

Feilmeldinger skal til SD-anlegget. Heisens telefonlinje og signal fra alarmknapp skal termineres på plint i alarmsenderskapet. Se PA 5202.

Heisen skal leveres med GSM-sender for alarm og tale, 1 stk pr. heis, for to-veis kommunikasjon med vaktentral. Heisens telefonlinje og signal fra alarmknapp skal termineres på plint i alarmsenderskapet. Statsbygg skal stå fritt å velge tilknytningsabonnement.

Størrelse på heissjakter skal dimensjoneres etter NS 81-1, (etter 1. August 2017 NS 81-20).

Anlegget leveres i fullt driftsferdig, testet og i godkjent stand med samsvarserklæring. Det skal foretas dokumentert sluttkontroll av uavhengig godkjent teknisk kontrollorgan, f.eks. Norsk Heiskontroll.

Heiser skal være miljøeffektive, noe som kan bidra for å oppnå miljøsertifisering av bygningen, f.eks. LEED- eller BREEAM-sertifisering.

Heismotor skal være energieffektiv, regenerativ, gi strøm tilbake til nett når heisstol går ned, og ha motvekt for å sikre kjørekraft.

Tilbyder er ansvarlig for at heisleveransen skal tilfredsstille gjeldende lover, forskrifter og relevante standarder, inkludert krav til universell utforming.

6.2.4 Løftebord

Ved eventuelle nivåforskjeller skal det medtas løftebord for å ivareta inntransport av varer, tungt utstyr til studio og tekniske rom, dimensjonert for tiltenkt bruk.

6.4 Sceneteknisk utstyr

6.4.0 Generelt

PG skal medta el-opplegg for alt sceneteknisk utstyr. Omfang skal PG utrede og avklare med bruker.

6.4.4 Fordelinger for sceneutstyr

Se kap. 4.3.3 "Elkraftfordeling for alminnelig forbruk".

6.4.5 Belysningsanlegg for scener

PG skal medta kursopplegg inkludert styring for scenebelysning iht. innspill fra bruker. Selve belysningen/armaturer er brukerutstyr. PG utreder omfang i prosjekteringsfasen.

6.4.6 Scenetepper og inndekninger

PG skal medta kursopplegg til sceneteppe inkludert styring.

6.4.7 Akustiske reguleringssystemer

PG skal medta kursopplegg til elektriske akustiske reguleringssystemer i samarbeid med akustiker, kfr. kap 8 "Akustikk".

6.5 Avfall og støvsuging

6.5.1 Utstyr for oppsamling og behandling av avfall

Dette er brukerutstyr som avklares senere med HVO.

6.5.2 Sentralstøvsuger

Spørsmål til Statsbygg drift og HVO: Skal det være senralstøvsuger?

7 UTENDØRS

7.0 Utendørs, generelt

Se kapittel 1 for funksjonskrav og krav til arkitektonisk utforming av uteområder.

Veier, plasser, vegetasjonsarealer og arealer for øvrig skal utformes på en slik måte at vedlikeholdet blir enkelt og rasjonelt. Tilkomst for redningsbil og snøbrøyting skal ivaretas. Det skal settes av areal til snødeponi. Bortkjøring av snø skal unngås og behov for håndmåking skal minimeres.

Eksisterende vegetasjon som skal bevares innenfor planens avgrensning, skal beskyttes ved hjelp av sperringer. Ved beskyttelse av trær skal treets grenlengder (krone) være innenfor sperringene. Sikringstiltakene skal være etablert før byggearbeidene starter. All eksisterende vegetasjon utenfor planens avgrensning skal bevares.

Det skal i utgangspunkt etableres en vannkran og ett strømuttak pr utgang av bygningen hvis ikke annet er spesifisert.

7.1 Bearbeidet terreng

7.1.0 Generelt

Det skal etterstrebes best mulig massebalanse i anlegget. Rene masser som tas ut i forbindelse med bygg og anlegg kan anvendes i utomhusanlegget.

PG må avsette lagringsplass for masser som skal gjenbrukes. Dette skal avklares i riggplan.

7.1.1 Grovplanert terreng

Eksisterende terreng skal utnyttes best mulig og unødvendige terrenginngrep skal unngås. Berørt terreng arronderes og opparbeides til en parkmessig standard. Alle planeringsarbeider skal planlegges med sikte på å unngå erosjonsskader.

7.1.2 Drenering

Løsning for overflatevann ved fordrøyningsmagasin skal medtas. Plassering og størrelse må gjøres ut fra nedbørsintensitet (inkludert ekstremvær) for området, og forventet økning i nedbørsmengdene for de neste 50 årene.

Terrenget skal ha fall på minimum 1:50 ut fra vegg i en sone på min. 2 m.

7.1.3 Forsterket grunn

Det skal tilstrebes en terrengforming som ikke medfører behov for forsterket grunn.

7.1.4 Grøfter og groper for tekniske installasjoner

Alle grøfter og groper for tekniske installasjoner skal medtas. Dette omfatter graving, sprenging og gjenfylling for utendørs VVS, utendørs elkraft og utendørs tele og automatisering.

7.1.9 Annen terrengbehandling

7.2 Utendørs konstruksjoner

7.2.0 Generelt

Fundamentering tilpasses konstruksjonene ut fra belastninger fra tiltenkt funksjon og bruk. Alle konstruksjoner skal ha frostfri fundamentering, dersom ikke annet blir bestemt, f.eks. for trappetrinn i terreng. Alle konstruksjoner skal utføres i varige materialer med krav til lite vedlikehold.

For utendørs konstruksjoner av tre skal det kun benyttes skruer som festemiddel. Skruer, bolter, muttere, beslag og annet av metall skal være utført som rustfritt/syrefast. Treverk skal være trykkipregnet.

7.2.3 Frittstående skjermtak, leskur mv

Det skal avklares med HVO om det blir takoverbygg til sykkelparkering.

7.3 Utendørs røranlegg

7.3.1 Utendørs VA

PG skal forholde seg til den kommunale VA-normen, denne ligger på <http://www.va-norm.no/volda/>. VA-kart over campus er vedlagt.

Forbruksvann

Bygget skal tilknyttes offentlig vannledning.

Spillvann

Spillvann fra bygget skal tilknyttes offentlige avløpsledninger.

Overvann

Overvannet skal ledes direkte til naturlig infiltrasjon i grøntarealer slik at sluk unngås og omfang av ledningsanlegg minimaliseres. Dersom det ikke er mulig med direkteinfiltrasjon på tomten skal det etableres fordrøyningsanlegg.

Det skal utarbeides egen plan for overvannshåndtering som skal vise høyder og angi fall på alle overflater. Det skal gjøres rede for flomveier i området.

7.3.2 Utendørs varme

PG skal prosjektere et vannbårent snøsmelteanlegg. Omfanget skal kun være slik at krav til universell utforming overholdes. Styringen skal være slik at en energieffektiv drift av anlegget er mulig.

7.3.3 Utendørs brannsløkking

Brannvann

PG er ansvarlig for etablering av brannvannssystem i overensstemmelse med eget brannkonsept. Dette inkluderer behov for og plassering av brannhydranter, brannkummer og ev. vanntanker.

7.4 Utendørs elkraft

7.4.0 Generelt

PG skal prosjektere utendørs elkraftanlegg, gjelder strømtilførsel/inntak til bygget, belysning på gang-/sykkelvei, parkering og tilkomst/kjørevei til varemottak.

Kabler for elkraft og teleteknikk i hovedføringsveier, fra eksisterende til nytt bygg, skal legges i rør i grøfter. Parallelt legges reserve trekkerør for å ivareta fremtidige behov både i byggetiden og videre.

Utendørs elkraftanlegg, lys og stikk, skal være på egne sikringskurser, styrt over SD-anlegg.

Belysningsanlegg skal prosjekteres i samarbeid med, og iht. LARK,s situasjonsplan.

7.4.4 Utendørs lys

PG skal medta utebelysning. Belysningskonseptet skal innfri kravene til universell utforming, blendfrihet og med så lite lysforurensing som mulig. Følgende områder skal minimum dekkes:

- Adkomst innenfor tomtegrense.
- Plasser ved inngangsområde.
- Parkbelysning og gang- og sykkelveier.
- Parkeringsområder.
- Varemottak.

Belysningsanlegg ute skal styres via fotocelle eller astrour med overstyring fra SD-anlegget.

7.4.5 Utendørs elvarme

I trafikkerte inngangspartier, under fotskraperist og i akudrain-renne skal snøsmelteanlegg i form av varmekabelanlegg benyttes, med hensyn på renhold og for å hindre uhell i forbindelse med glatt føre. Arealer med varmekabelanlegg foran hovedinngangspartier skal begrenses oppad til 5-10 m². Snøsmelteanlegg prosjekteres med automatisk styresentral og nedstøpte følere for fukt og temperatur, med signaler til SD-anlegg.

7.5 Utendørs tele og automatisering

7.5.0 Generelt

PG skal prosjektere føringsvei for kommunikasjon/IKT-kabling fra eksisterende bygg til nytt bygg. Føringsvei som etableres skal også kunne benyttes til ettertrekking av kabler ved en senere anledning.

7.5.5 Utendørs lyd og bilde

Spørsmål til HVO: Skal det prosjekteres noe for utendørs lyd/bilde? Dette gjelder eventuelt på takterasse som er med i romprogrammet under mediearealer.

7.6 Veier og plasser

7.6.0 Generelt

Utforming og dimensjonering av veger og plasser skal utføres iht siste utgave av håndbok N100 «Veg- og gateutforming» og N200 «Vegbygging» fra Statens vegvesen (se www.vegvesen.no).

Oppbygning av kjøreveier skal tilfredsstille krav til hhv gangtrafikk og kjøretrafikk samt eventuell tilgang for vedlikehold og i tilfelle brann.

Landskapsmessige løsninger skal tilpasses eksisterende adkomstvei og bygninger. Den nye delen av uteanlegget skal harmonisere med eksisterende anlegg slik at området fremstår med et helhetlig preg.

Det stilles krav til universell utforming for adkomst til hele uteområdet, se NS 11005 Universell utforming av opparbeidete uteområder.

7.6.1 Veier

Utendørs avfallsområder og andre områder med forurensningsrisiko av overflatevann, skal håndteres slik at øvrig overflatevann ikke forurenses.

7.6.2 Plasser

Fortau, atkomstveier og inngangspartier skal utformes slik at det kan brøytes og strøs med traktor om vinteren.

Trær og beplantning skal inngå i området for hovedadkomst og oppholdsareal. Rundt trær som omgis av fast dekke skal det avsettes tilstrekkelig sone, minimum 4 m², for åpent bed/permeabelt dekke. Trær som plantes i fast dekke skal omgis at et rotvennlig forsterkningslag med plastmoduler.

7.6.3 Skilter

Det leveres skilting med et stort informasjonsskilt og nødvendige veiskilt for prosjektområdet.

7.7 Parker og hager

7.7.0 Generelt

Uteanlegget skal ha estetisk kvalitet og bestandige materialer, og gjennomføres med god funksjonalitet og hensiktsmessige løsninger. Generelt skal det velges materialer og tekniske løsninger av god og robust kvalitet med lang levetid. I utformingen av anlegget skal det tilstrebes et enkelt, praktisk og økonomisk gunstig vedlikehold og renhold, sommer som vinter.

Alle bygningselementer og utstyr skal være standard produkter som det kan forventes er tilgjengelig i markedet minst 10 år.

Det skal kun brukes planter iht. NS 4400 – 4413 og utførelse av uteanlegget skal gjøres iht. NS 3420.

Alle grønt-/parkarealer inklusive plenarealer skal inngå i fallplan/plan for overvannshåndtering. Planen skal sikre tilstrekkelig avrenning slik at vann ikke blir stående.

Det skal etableres kant med kantstein mellom faste dekker, grusarealer og grøntarealer.

7.7.1 Gressarealer

Gressarealer opparbeides som plen. De skal ha minimum 10 cm steinfri jord i overflaten og ha enkel adkomst for klippemaskin.

Det skal settes opp solid, provisorisk stengsel omkring utsatte, nyetablerte gressarealer.

8 AKUSTIKK

8.0 Generelt

Bygget er akustisk komplisert, både med Kultursal og studios/redigeringsrom, samt åpne redaksjonsarealer etc. der det kan forventes lydopptak. For romtyper som ikke er direkte omtalt i dette byggeprogram eller definert i NS 8175 skal krav til sammenlignbare rom i NS 8175:2012 kl. C benyttes. For momenter tilleggsmomenter om Kultursalen, se RFP og vedlegg med AKU-rapport.

8.1 Utendørs støy

I tillegg til vanlig dimensjonering mot trafikkstøy, skal medtas vurdering av støy fra lokal «trafikk» som varetransport/gressklipping etc. mot de arealer/funksjoner i bygget der det forventes mest lydopptak.

8.2 Lydisolasjon

Kultursalen og Kinoen forutsettes hver å bli bygd med strukturelle skiller mot arealer som avgir støy og vibrasjon («eske»-konstruksjon). Typisk lydisolasjonskrav $R'w > 70$ dB, med vekt på også lavere frekvenser, ned til 50 Hz. Skolens tyngre studios er plassert i annet, eksisterende bygg. I mediebygget forventes at alle studios/redigeringsrom er «lettere», slik at man ikke trenger flytende ekse-konstruksjoner, men det forutsetter at betong etasjeskillere har tilstrekkelig tyngde/korte spenn. Disse studios og redigeringsrom skal ha lydisolasjonskrav $R'w < 55$ dB. Mot trafikkerte arealer skal det være innad-/utadslående lyddører, totalt lydisolasjonskrav $R'w < 50$ dB. For grupper av redigeringsrom/klipperom med intern, ikke-trafikkert korridor, kan enkle dører vurderes.

Vinduer mellom opptaksrom og (lyd-)kontroll skal ha lydisolasjonskrav $R'w < 52$ dB. Andre støyende/støyømfintlige rom skal minimum tilfredsstillende krav til formingsrom angitt i kapittel 7 i NS8175, dersom det i prosjekteringen ikke avdekkes behov for strengere krav.

Fleksible elementvegger

Det er ønsket fleksible vegger mellom arealer/funksjoner, f.eks. i Animasjon og praksisundervisningsrom. Selv om det stilles krav til lydisolasjon jmf. kravet til skillevegger mellom undervisningsrom i skoler ($R'w < 48$ dB) for slike fleksible vegger, må bruker være innforstått med at dette ofte ikke oppfylles i praksis etter en tids bruk.

8.3 Akustisk regulering

Alle rom der flere enn én person er forventet å arbeide/oppholde seg samtidig, herunder cellekontorer, skal ha lydabsorberende himling slik at midlere absorpsjonskoeffisient over hele himlingsflaten er større enn 0,65 (middel for 100-3150 Hz). Redaksjonsarealer, kontorlandskap og studiearealer etc. skal ha tilnærmet heldekkende, nedforet lydabsorberende himling (klasse A) og lydabsorberende/ganglyd-dempende (teppe-)gulv. I slike arealer der det kan forventes sporadiske lyd-opptak, skal det i tillegg medregnes betydelig areal med veggabsorbenter. Parallell, reflekterende flater må unngås, da det vil gi flutterekko når lyden slår repetitivt mellom flatene. Skråstilling/tilting av veggflater, evt. mikroperforerte (plexi)-glassabsorbenter samt lydisolerende/lydabsorberende skjermes må detaljprosjekteres av RiAKU i samarbeid med ark./interiørarkitekt,

inkludert tiltak som måtte betraktes som brukerutstyr. I åpne redaksjonsarealer etc. skal det foretas tilleggsberegninger etter ISO3382-3:2012.

For mindre rom med lydbehandling/avspilling skal, i tillegg til lydabsorberende, nedforet himling, prosjekteres et system for veggabsorbenter slik at man kan endre etterklangsforholdene i midtfrekvens/diskant, samt faste bassabsorbenter i hjørner. Plassering av absorbenter må detaljprosjekteres av RiAKU/ark./interiørark./bruker, selv om de måtte være brukerutstyr.

Større rom for tale (auditorier, undervisningsrom, større gruppe-/møterom) skal ha reflekterende felter som øker taletydeligheten samt akustisk behandling av bakvegg for å unngå ekko. Prosjektering av reflekterende/absorberende flater samordnes med prosjektering av elektroakustisk anlegg med hensyn til høyttalerplasseringer etc. Det vises til Statsbyggs veiledning «PA 5551 Romakustikk og elektroakustiske anlegg». Kino skal være godt dempet, ned mot THX-kravene. Veggflater kan være i samme kledning over alt, trolig perforerte metallplater med 30-50 cm hulrom bak. I hulrommene monteres hovedsakelig tykke mineralullplater, vekselvis med oppbrudte, reflekterende felt (diffusorer) og bassabsorbenter som sikrer mot bassresonanser ned til 50 Hz.

Ekspedisjoner/resepsjonsarealer må sikres gode akustiske forhold med skjermvegger og absorbenter. For stor grad av åpenhet mellom resepsjoner og større foajéarealer har erfaringsvis ikke vært tilfredsstillende, og skal unngås.

Kultursalen

Verdørende Kultursalen vises det til RFP for "Kultursalen", der det angis netto innvendige mål L=32 B=18 H=12m, og et etterklangskrav på 1,6 s, samt momenter om sluser og demping for elektrisk forsterkede konserter etc. Dersom dimensjonene evt. forslås redusert, vil etterklangskravet ikke kunne oppfylles.

Teleskoptribune/fleksibelt amfi:

Dersom bruker prioriterer fleksibelt amfi, må man være klar over at dette ofte må være steilere enn fast amfi, slik at enda større andel av diskantlyden (briljansen/artikulasjonen) havner rett i publikumsflaten og ikke blir reflektert via bakvegger etc til nyttig klangrom over hodet på tilskuerne. Fleksibelt amfi bør detaljprosjekteres slik at de ikke får unødvendig sterk helning, ellers vil slikt amfi tilsi at takhøyden må økes for å oppnå tilsvarende klangvolum som et fast amfi. I tilbaketrunket stilling må amfi ikke danne en fast/lydreflekterende vegg som gir ekko tilbake til scenen, men utføres med åpne glipper, slik at det fungerer som en spaltepanel der lyden kan komme inn tekstilet i de sammenslåtte stoler som absorbent.

Ev. flatt gulv på delen av salsgulv nærmest scenen, og også evt. fast amfi-del i bakre del bør vurderes i prosjekteringen. Slik mindre «balkong» bak i salen kan gi at man kan dempe lys her oppe og få en intim sal dersom man ikke forventer fullt hus.

8.4 Trinnlyd

Ingen spesielle krav utover NS 8175 for trinnlyd til rom over/til side for sender-rom. Tiltak mot lyd fra gange tilbake til samme rom er omtalt i kap. 8.3 "Akustisk regulering".

8.5 Tekniske installasjoner

Oktavbåndsanalyse, jfr. tillegg A i NS 8175, skal legges til grunn ved vurdering av støy fra tekniske installasjoner. Det skal ikke forekomme forstyrrende lydkomponenter som rentoner og impulslyder.

Der det påvises slike forstyrrende lydkomponenter skal grenseverdiene skjerpes med minimum 5 dB. Støyende/vibrerende utstyr som kjøleaggregater og sentrifuger skal kartlegges i detalj. Det skal fremlegges beregning som viser 95 % isoleringsgrad ved rotasjonsfrekvens. Støykravene gjelder "summen" av alle tekniske installasjoner. Dette må spesielt hensynstas i studios og andre medierom med behov for lokal kjøling. Heismaskin, ventilasjonsaggregater, kjøleaggregater og lignende skal vibrasjonsisolerers og ikke plasseres nær støyømfintlige rom.

VVS- og el-gjennomføringer må prosjekteres og utføres slik at de ikke umuliggjør lydisolasjonskravene i punkt 8.2. Generelt vil det være behov for lydfeller for rom med krav $R'w=48$ dB eller høyere for å unngå overhøring mellom rommene.

For støy fra bygningen (VVS etc.) til utearealer, nabo etc. vises det til byggeforskriftene/NS 8175. Tørrkjølere og lignende på tak må vies spesiell omtenkksomhet med hensyn til støy.

VEDLEGG

#	Navn	Beskrivelse
I	Vedlegg 02 MOP_HVO_Mediefag_Miljøoppfølgingsplan170602.xlsx	
II	Vedlegg 03 PA-oversikt.pdf	
III	Vedlegg 04 Bygg- brukerutstyrsliste.xlsx	
IV	Vedlegg HVO Mediebygg Kultursal Størrelse Akustikk rapport.pdf	
V	Vedlegg Krav til måling av SFP i Statsbyggs prosjekter.pdf	
VI	Vedlegg VA-kart.pdf	
VII	Vedlegg Volda_Lokaliseringsanalyse.pdf	
VIII	Vedlegg Volda_Røysmarka - Plankart.pdf	
IX	Vedlegg Volda_Røysmarka - reguleringsbestemmelser.pdf	

Status: Unik

Romfunksjonsnr: 08.001

Romnavn		Plassering:	08 - Kultursaler
RFP status	Unik		
Sist endret	Pettersen, Martine Blomvik, 30. june 2017 09:08		
Koding	Arealer	Grupper	
Tegningsnr:	Programmert	576,00	
Tegningsnavn	Prosjektert	0,00	
Prosj. romnr:	Høyde	0	
Bruksromnr	Omkrets:	0	
Romnummer ARK	8.1.1		
Sluttbrukers romnavn	Kultursal, to alternative størrelser, avklares i skisseprosjekt 28x18 x12m		

Beskrivelse

Funksjonsbeskrivelse (Hensikten med rommet)

Rommet skal være en fleksibel multifunksjonssal med skyveamfi, to alternative størrelser bxdxh-18x28/32 x10/12m inkludert scenerom. Endelig størrelse og antallplasser avklares i skisseprosjekt. Riksteaterets anbefalinger: dim. scenerom bxdxh- 18x9x7m.

Salen skal ha kapasitet til et publikum på 500 personer.

Arkitektrettede funksjonskrav

- Sal og scene skal ligge på samme gulvnivå for å øke fleksibiliteten og være utformet som et stort rom.
- Salen skal kunne være "svart boks", men også gjerne kunne slippe inn lys og ha variasjon i farger m.m. ved hjelp av lyssetting, vendbare element, teppe og ev. også stor vindusflate med 100 % lystett sjalusi.
- Minimum 12 m fri høyde innvendig i sal og 5 m i innlasting/lager med like høye porter til scenene.
- Salen skal ha god sittekomfort på 500 faste stoler i teleskopamfi inkl. 4 - 6 faste rader på fast balkong bak i salen.
- Stolbredde skal være 55 cm og radavstand 95 cm. Gjennomsnittlig trinnhøyde i teleskopamfi skal være 35 cm slik at alle plasser får gode siktforhold.
- Teleskopamfiet kan gjerne ha buede rekker.
- Salen må også kunne fungere godt for et publikum fra 200 personer.
- Minst en av de to sidetrappene i amfiet skal være fast for å sikre kommunikasjon mellom balkong og salen ved flatt gulv.
- Det skal ikke være faste vegger mellom sal og scene på siden av og over scenen. Bredde og høyde skal reguleres med teppe/ scenografi.
- Grunnakustikken skal gi god spredning, romfølelse, god taletydelighet og med en etterklangstid på 1,5-1,6 s. Denne skal kunne dempes ned til 1,1 – 1,2 sek ved hjelp av teppetrekk og vendbare elementer. Det skal særlig legges vekt på kontroll på etterklangstid i dypbassområdet. Anbefalinger fra Norsk Musikkråd av 2010 skal legges til grunn.
- Som alternativ skal det også vurderes en fast etterklang på 1,1 – 1,2 sek (teater, forsterket musikk/kino), da må man kunne øke etterklangen med et moderne elektronisk anlegg av høy kvalitet. Klangen kan da tilpasses ulike typer/størrelse orkester og det gir også salen et avansert effektanlegg.
- Bakgrunnsstøy fra ventilasjon m.m. skal ikke overstige 25 dBA alt. NC 30–normen.
- Salen skal ha moderne AV-utstyr med lyssterk dataprojektor til bruk for scenografi, filmpresentasjoner, konferanser m.m.
- Scenegulv skal ha god svikt og lite trinnlyd for dans, som det også unntaksvis kan skrues fast kulisser i. Sal og scene kan gjerne ha gulv med samme overflate, men scenegulvet må ha ekstra stor byggehøyde (skrudyp) om ikke en velger å legge gulv etter scenekrav i hele salen.
- Sceneområdet skal ha fullt motorisert rigg for en moderne scene med snortrekk, teatertekstiler, lysanlegg med min. 120 kurser à 2,5 KVA, lydanlegg (PA) og akustiske himlingselementer.
- Ved "ståkonsert" eller "småbord" skal det kunne rigges mindre scene av elementer. Huset bør som minimum ha 80 m² / 40 element à 2 m².
- Salen må ha tekniske sidebroer i ca. 7 meter høyde og en teknisk bro på tvers av salen i ca. 8 meters høyde.
- I tillegg solide opphengspunkt og løfteutrustninger for blackbox-teater for tekstiler, lys, lyd og scenografi m.m.
- Et fast område på 3 x 2 meter på balkong bak i salen må være avsett til teknikerplass uten å skape konflikt for rømningsveier.
- Det skal være maskinrom for kino, kinolerret (rull) i fremre ved scenen og godt lydanlegg kombinert for kino og konsert/teater.
- Moderne kabelstruktur for profesjonell distribusjon av digital lyd og bilder.
- Alle innganger for publikum må ha lyd / lyssluser.
- Det kan gjerne være en stor port mellom sal og vestibyle slik at dette kan fungere sammen f. eks. ved store krokonserter og andre festarrangement.

Personbelastning	Verdi	Spesifikasjon
Personer, maksimalt	500	

Vår dato:	Vår referanse:
2/6 2017	<ref.nr.>

MILJØOPPFØLGINGSPLAN (MOP) NR. 01 for prosjekt
HVO mediefag

Prosjektleder:

Tore Berg, Statsbygg

Miljøansvarlig:

Nils Ivar Nilsen, fagressurs miljø, Statsbygg

Ansvar for oppfølging av miljøoppfølgingsplanen:

Styringsdokument:

Henvisning til annen relevant dokumentasjon:

Miljøoppfølgingsplanen gjelder for:

hele prosjektet fra tidlig fase til ferdig bygg

Vurdering av måloppnåelse skal beskrives i kolonne "Måloppnåelse", se NS 3466 pkt. 4.7.

Der veiledningsmaterieell er gitt til kravene i MOP skal veilederne følges følges.

Dersom miljømålene ikke nås eller endres, skal det forklares hvorfor (kolonne "Måloppnåelse") og godkjennes av prosjekteier.

Det skal fremgå av miljøoppfølgingsplanen om endringene er godkjent.

Endringer skal rapporteres som avvik i "SAMBA for byggeprosjekter".

MOP for HVO Mediafag

Nr	Mål/Krav <i>Formuleringene under er minimumsmål og gjelder for alle prosjekter med planglagt ferdigstillelse 3 år fram i tid. Prosjekter med lengre tidshorisont skal ha strengere mål. Målene skal samsvare med målene som står i styringsdokumentet til prosjektet.</i>	Krav til dokumentasjon underveis og av avferdigstilt bygg. Der dokumentasjon ikke er spesifisert skal dokumentasjon framgå av tegninger og krav fra PG.	Ansvarlig	Beskrivelse av løsning/tiltak/gjennomføring prosjektering	Oppgaver som skal løses til neste versjon av MOP skal foreligge	Dato for oppfølging	Referanse til dokumentasjon som viser måloppnåelse eller planer og prosedyrer som skal lede til måloppnåelse
KUTTE KLIMAGASSUTSLIPP							
1.1	Prosjektet skal følge Statsbyggs rutiner for bruk av klimagassregnskap.no til å dokumentere en reduksjon i klimagassutslipp på minimum 30 % samlet for byggeprosjektet beregnet i forhold til et referansebygg på nivå med gjeldene TEK	Klimagassberening skal lages av Statsbygg før forprosjektet, og videreutvikles av prosjekteringsgruppen i forprosjektet.					
1.2	Alle nybyggprosjekter skal gjennomføre livssyklus kostnadsberegninger, LCC, for referansebygg og alternativ som samsvarer med klimagassanalysene.	LCC skal gjøres av Statsbygg før forprosjekt og av prosjekteringsgruppen i forprosjektet. Resultatene skal sammenstilles i en rapport og vedlegges MOP.					

1.3	Innkjøpt konstruksjonsstål skal bestå av minimum 70 % resirkulert materiale, det vil si at 70 % av stålet må komme fra stål produsert fra skrapjern.	EPD med info om resirkuleringgrad på "recycled material in". Ved flere leverandører må det lages en vektet beregning der mengde og resirkuleringsgraden fra hver leverandør inngår, slik at en kan se hvordan hver leveranse påvirker totalen.					
1.4	Innkjøpt armeringsstål skal bestå av 100 % resirkulert materiale, det vil si at stålet må produseres fra skrapjern.	EPD med info om resirkuleringgrad på "recycled material in". Ved flere leverandører må det lages en vektet beregning der mengde og resirkuleringsgraden fra hver leverandør inngår, slik at en kan se hvordan hver leveranse påvirker totalen.					
1.5	Innkjøpte fasadeplater av aluminium skal bestå av minimum 80 % resirkulert aluminium.	EPD med info om resirkuleringgrad på "recycled material in". Ved flere leverandører må det lages en					
1.6	Bygget skal prosjekteres og bygges slik at det i drift ikke har noe bruk av fossile energibærere til grunnlast eller spisslast, med unntak for nødaggregater	Fossile energibærere inkluderer mineralolje og gass. Måloppnåelse må være synliggjort i energiberegninger eller selvstendig vedlegg til MOP.					
ENERGI							

2.1	Bygget skal prosjekteres og bygges slik at det oppfyller Passivhus i henhold til NS3701	Prosjektet må anvende definisjonen og regne ut et tallfestet mål for prosjektet i kWh/m2.					
2.2	Bygget skal vurdere bruk av solceller som produsere energi til drift av bygget	Vurderingen innebærer konkrete beregninger som viser om solceller kan være en lønnsom del av energikonseptet til bygget. Andre fornybare energikilder kan også være aktuelle under dette punktet.					
2.3	Beregnet behov for levert energi i tråd med energimerkeordningen skal beregnes i løpet av forprosjekt, det vil si innen passering av B4	Energiberegning					
2.4	Netto energibehov for bygget etter NS 3031 og skal beregnes i løpet av forprosjekt, det vil si innen passering av B4.	Energiberegning					
2.5	Det skal lages en energiberegning for bygget basert på lokale klimadata og reelle brukerlaste og driftstider i forprosjektet innen passering av B4. Prosjektet skal, basert på denne energiberegningen, sette et så lavt som mulig mål for reell energibruk	Energiberegning					
2.6	Energiforbruk for bygget skal måles i drift i minimum de tre første driftsårene	Energimålinger					

2.7	Bygget skal utstyres med energimålere som muliggjør formålsdelt energimåling.	Oversikt over prosjekterte/innstallerte energimålere i bygget, og hvilke formål målerne dekker					
REDUSERE RESSURSBruk OG UNNGÅ MILJØGIFTER							
3.1	Prosjektet skal samle inn miljødeklarasjoner (EPD) for produktgruppene stål, betong, gulvbelegg, innendørs platematerialer og fasadekledning. I tillegg skal prosjektet velge fem produktgrupper til som omfattes av EPD-kravet. Det skal samles inn minimum 2, helst 3 EPD-er for hver av de 10 produktgruppene (totalt minimum 20 EPD-er)	Innsamlede EPD-er skal foreligge som vedlegg til MOP. Antall EPD-er som er samlet inn skal være beskrevet i kolonnen løsning/tiltak/gjennomføring.					
3.2	Prosjektet skal ved å bruke EPD-er tilstrebe valg av det mest miljøvennlige produktet ved å sammenligne informasjonen i EPD-ene og velge det beste produktet før kjøpsbeslutningen tas	Prosjektet må avgjøre hvordan miljøinformasjonen i EPD-ene skal vektles for å velge det beste produktet. Lenke til veileder til dette når veilederen er ferdig.					
4.1	Materialer som inneholder stoffer med mer enn 0,1 vektprosent på prioritetslisten og kandidatlisten skal ikke brukes.	http://productxchange.com/no/Norge/ Entreprenør skal varsle Statsbygg om hvilke produkter som går til innkjøp tre uker før bestilling.					

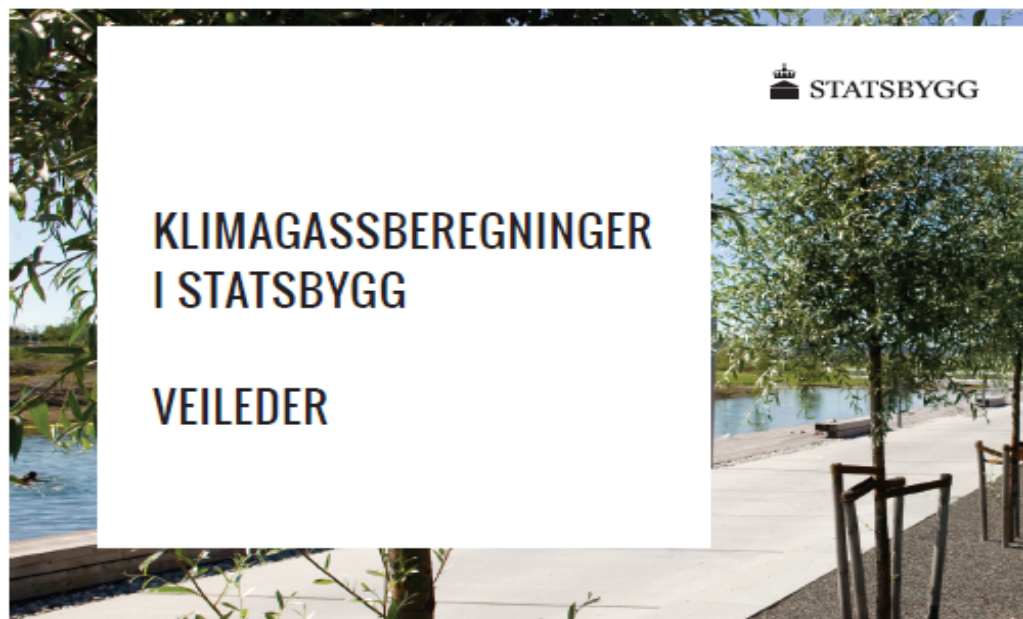
4.2	For produkter som ikke finnes i productXchange må prosjektet gjøre en annen vurdering av om produktet inneholder stoffer på prioritets- og kandidatlisten som manuell vurdering av EPD eller sikkerhetsdatablad	vurderingen må framgå av et vedlegg til MOP der det framgår hvilke vurderinger som er gjort med tilhørende dokumentasjon					
4.3	For å ivareta substitusjonsplikten skal prosjektet dokumentere hvilke produkter prosjektet har valgt bort	Liste over produkter som er valgt bort skal vedlegges MOP					
5.1	Alle produkter som brukes på overflater innendørs i bygget skal oppfyller kravene gitt i NS- EN 15251 vedlegg C, lavt forurensende. (kan oppfylles med M1-merke eller tilsvarende)	MOP må vise til vedlegg som viser hvordan hvert enkelt produkt med overflater mot innemiljø overholder krav i standard eller merking.					
6.1	Prosjektet skal ikke bruke kobber i tak, fasade og som beslag (unntak ved rehabilitering av verneverdige fasader).	tegninger					
6.2	Prosjektet skal ikke bruke sink i tak, fasade og som beslag	tegninger					
6.3	Prosjektet skal ikke benytte tropisk trevirke	tegninger					
6.4	Prosjektet skal kun benytte trevirke fra dokumentert bærekraftig skogsdrift	For å sikre at treproduktene Statsbygg bruker oppfyller kravene til bærekraftig skogsbruk krever Statsbygg					

6.5	Prosjektet skal oppnå minimum 80 % kildesortering, hvorav minimum 60 % sortering på byggeplass	Innrapportert avfallssorteringsgrad i månedsrapportene fra prosjektet					
6.6	Total avfallsmengde for nybyggprosjekter skal ikke overstige 25 kg/m ² BTA. Rivingsprosjekter bør sette seg et eget mål for rivingen tilpasset prosjektet.	Innrapporterte avfallsmengder i månedsrapportene fra prosjektet. SB anbefaler at prosjektet lager et avfallsbudsjett for å synliggjøre hvor mye avfall prosjektet kan tåle					
6.7	Gjenbruk for nybyggprosjekter: prosjektet skal vurdere å finne fram til produktgrupper der prosjektet bruker brukte materialer	Liste over antall enheter av hvert produkt som er gjenbrukt i prosjektet					
BIDRA TIL LOKALE MILJØLØSNINGER							
7	Formidle muligheter og tiltak for mobilitetsplanlegging (både fysiske og organisatoriske tiltak) for oppdragsgiver og bruker ved vurdering av lokaliseringalternativer og i prosjektutviklingen. Lage mobilitetsplan for å svare på transportbehovene til prosjektet på en mest mulig miljømessig måte.						

9	Statsbyggs byggeprosjekter skal bidra til godt samspill med omgivelsene, styrke stedets karakter og gi kvaliteter tilbake til omgivelsene.					
10	Byggets plassering på tomten skal ta hensyn til muligheter til å ta i bruk lokal og fornybar energiproduksjon.					
11.2	Entreprenører Statsbygg bruker skal ha et miljøstyringssystem.	Sertifikat eller annen dokumentasjon som viser at entreprenøren har systemet på plass skal være vedlagt MOP				
11.3	leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet skal delta i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 § 14-5					
11.4	Norsk entreprenør (merverdiavgiftsregisteret i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han	Medlemsbevis fra Grønt punkt.				

nybygg

innvendig rehabilitering

Denne veiledningen har til hensikt å se på beregninger som skal gjennomføres av Statsbyggs byggeprosjekter.

Utdrag fra Statsbyggs miljøstrategi 2015-2018

«Byggeprosjektene skal redusere klimagassutslipp med minimum 30 prosent og ned mot nullutslippsnivå»

Bakgrunn og mål for beregningene

Mål om utførelse av klimagassberegning, samt målsetning om klimagassreduksjon skal være angitt i prosjektets miljøoppfølgingsplan (MOP). Beregningen/rapporten skal fokusere på oppnådd klimagassreduksjon i prosent samt fysiske tiltak for klimagassreduksjon, for prosjektert bygg sammenlignet med et standard referansebygg (se definisjoner).

Tidspunkt

Beregningen, som skal implementeres i prosjektstyringen, startes opp i skisseprosjektet og følger prosjektets gang. Beregningen skal oppdateres med jevne mellomrom og det skal leveres rapport ved fastsatte milepæler, minimum ved endt skisseprosjekt, endt for-prosjekt og ved endt prosjekt. Det er også

FOTO
Nansenparken,
Førnebu
FOTOGRAF
Halvor Bjørngård

VEILEDER

prosjekt og «som bygget». Det er angitt innholdsfortegnelse for rapportene (se "Innhold i rapportene").

Definisjoner

Referansebygg

Et referansebygg er en bygning med samme areal og funksjon som det prosjekterte bygget. Det har geometri som en skoeske, et romprogram tilpasset bygningskategorien og standard materialvalg basert på erfaringer om av hva som er de "vanligste" materialtypene i de ulike bygningskategoriene. I tillegg har referansebygget en teknisk kvalitet som tilfredsstiller gjeldene forskriftskrav (TEK) og der brukerne har et transportmiddelvalg og reiselengder som representerer et gjennomsnitt av det relevante bo- og arbeidsmarkedet.

Prosjektert bygg

Bygget skal ha som mål å oppnå en prosentvis (for eksempel minimum 50%) utslippsreduksjon sammenlignet med referansebygget. I arbeidet med å velge løsninger, som gjør at dette oppnås, må det foretas mange delberegninger av ulike alternativer. Dette må gjøres tidlig i prosjektutviklingen slik at man har reelle valgmuligheter. Eksempelvis kan dette være valg av lokalisering (hvis ikke tomt er bestemt), energieffektivitetsnivå, alternativ energiforsyning, annen geometri, andre konstruksjonsprinsipper og andre materialer. I sluttberegning for prosjektert bygg legges det inn de valgte løsningene.

(Se også kap 2.1 «Regneregler for klimagassberegninger Futurebuiltprosjekter»)

Dersom noe er uklart – ta kontakt med Statsbygg!

Innhold i rapportene

Fokuset i rapportene skal være «hvilken klimagassreduksjon som oppnås for eget prosjekt ift et standard referansebygg». Det er ønskelig med noenlunde lik struktur og innhold i Statsbyggs klimagassrapporter:

1. Innledning

1. Innledning

2. Forutsetninger for CO2 beregningene

- Prosjektbeskrivelse
- Info om beregningsprogrammer (inkl. lesekode for prosjektet i KGR.no)
- CO2-faktor EL

3. CO2-beregninger; totalt utslipp

Beskrivelse av sammenstilt totalt resultat

ette rammer i forhold til klimagass-
iv ekstern rådgiver eller entreprenør i

Programvare

Programmet www.klimagassregnskap.no skal benyttes (gratis, men krever innlogging), og det skal minimum utarbeides følgende beregninger:

- Energi i drift
- Materialer
- Transport i drift

Klimagassberegningene kan suppleres med manuelle beregninger i for eksempel Excel, LCA-verktøy, eventuelt andre klimagass-beregningsverktøy, basert på samme beregningsmetode og forutsetninger som www.klimagassregnskap.no.

Hjelpedokumenter/forutsetninger

Beregningene skal utføres i henhold til:

- Regneregler for Futurebuilt/Fremtidens byer-prosjekter (17.01.2014)
- Brukermanual www.klimagassregnskap.no versjon 4 og versjon 5
- Dokumentasjonsrapport versjon 4

Alla dokumenta...

Alle dokumentene over ligger på forsiden til
www.klimagassregnskap.no.

4. CO2- beregninger; stasjonær energi

- Forutsetninger
 - o Referansebygg
 - o Prosjektert bygg
 - o («Som bygget»*)
 - o («I drift»)
- Beregninger og resultater
 - o Resultater
 - o Alternativsvurderinger
 - o Vurdering av resultatet og videre anbefalinger

5. CO2-beregninger; Materialer

- Forutsetninger
 - o Referansebygg
 - o Prosjektert bygg
 - o («Som bygget»)
 - o («I drift»)
- Beregninger og resultater
 - o Resultater
 - o Alternativsvurderinger
 - o Vurdering av resultatet og videre anbefalinger

6. CO2-beregninger; Transport

- Forutsetninger
 - o Referansebygg
 - o Prosjektert bygg
 - o («Som bygget»)
 - o («I drift»)
- Beregninger og resultater
 - o Resultater
 - o Alternativsvurderinger
 - o Vurdering av resultatet og videre anbefalinger

* Rapporten skal angi beregninger for de faser som er gjennomført. Stryk punkter der beregninger ikke er gjennomført.

Videre gjelder for rapportene:

- Lesekode fra KGR.no for prosjektet skal oppgis
- Resultatet fra referansebygg og prosjektert

- Resultatet fra referansebygg og prosjektert bygg skal presenteres både i tabell og graf, samt som en tekstlig vurdering
- Tiltak for oppnåelse av klimagassreduksjon (alternativsvurderinger) skal angis og diskuteres
- Det må gjøres en vurdering av resultatene og hvilke alternativer som anbefales/kan benyttes videre
- Anbefalingene i klimagassberegningen, samt de utførte alternativsvurderingene må være sammenfallende med andre vurderinger og presenterte løsninger i prosjektet

Betongelementer og betong:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Byggevarer:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Bygningsplater:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Isolasjon:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Taktekking:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Utendørs treprodukter:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis
Vinduer:	http://epd-norge.no/getfile.php/Dokumenter/Bruksanvis

[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20betongelementer%20og%20fabrik](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20byggevarer.pdf](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20byggningsplate.pdf](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20isolasjon.pdf](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20taktekking.pdf](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20utend%C3%B8rs%20reprodukter.](#)
[ninger%20tolke%20EPDer/Bruksanvisning%20for%20EPD%20-%20vinduer.pdf](#)

[:kbetong.pdf](#)

[.pdf](#)

Prosedyre for bruk av productXchange i Statsbygg

Statsbygg trenger en omforent og kjent praksis for opprettelse og bruk av brukerstedet i productXchange. ProductXchange brukes av byggeprosjektene til å skaffe oversikt over implementeres i et byggeprosjekt, og å forsikre oss om at disse produktene;

- ikke inneholder stoffer fra prioritets- eller kandidatlisten
- er dokumentert iht. DOK-forskriften
- oppfyller miljøkrav gjennom annen miljødokumentasjon

Verktøyet er innrettet slik at det for hvert byggeprosjekt opprettes et brukersted i ProductXchange. Prosedyren viser ansvarsforhold og tidsrammer for opprettelse av brukersted.

Hvilke prosjekter må få opprettet brukersted?

- Alle prosjekter som har krav om å inngå produkter med stoffer med mer enn 0,1 vektpr prioritets- eller kandidatlisten
- Alle prosjekter hvor det skal leveres produkter som skal dokumenteres etter DOK-forsk
- Alle prosjekter hvor det stilles krav til produkter i forhold til miljøhensyn

Når skal brukersted opprettes?

- Brukersted for ethvert byggeprosjekt skal opprettes like i etterkant av kontrahering av fr entreprenør til prosjektet

Hvem oppretter brukerstedet?

- Prosjektleder tar kontakt med miljørådgiver i B, som opprettet brukersted for prosjektet

Retningslinjer for opprettelse av brukersted:

- Navn på brukersted: Samme navngivning som i Statsbyggs prosjektsystem ISY
- Prosjektide for brukersted: Samme som prosjektnummer i Statsbygg. Ved underordnet kontrakter i delte entrepriser legges kontraktsnummer til prosjektnummeret uten mellom
- Totalentrepriser: Ingen underordnede brukersteder opprettes. Entreprenør inviteres dir brukerstedet
- Delte entrepriser: Alle kontrakter i prosjektet opprettes som underordnede brukerstedet, men kun til hvert av de underordnede

Til
Miljørådgivere i Statsbygg

DATO
29.06.2015

SAKSNUMMER

SAKSBEHANDL
Kirsti Gimnes /

Epoxy, Bisfenol A og Prioritetslisten

1. Bakgrunn

Epoxy er et produkt som er ønsket brukt i mange av Statsbyggs prosjekter. Våre miljømåleddninger for miljøriktig materialvalg sier at man for epoxyprodukter skal være oppmerksom på innhold av Bisfenol A, som er et stoff på prioritetslisten.

Ved gjennomgang av et sikkerhetsdatablad for en to-komponent Epoxy til bruk på gulv, fant vi at komponent A inneholder Bisfenol A og epiklorhydrin = epoxyharpiks med cas-nr: 25068-3. Ved kontroll av flere epoxyprodukter, fant man at dette er en av hovedbestanddelene i epoxy. Ved søk på dette Cas-nummeret i «Miljødirektoratets kjemikaliesøk» kom det ikke treff på prioritetslisten. Vi har også oppdaget tidligere at epoxyprodukter generelt ikke blir merket med rødt kryss på produktet. Ved søk i miljødirektoratets kjemikaliesøk på ordet Bisfenol A, kommer det opplysning at det står på prioritetslisten og at det har Cas-nr: 80-05-7.

Det mistenkes derfor at disse to forskjellige cas-numrene er årsaken til at ikke vi får treff på prioritetslisten på epoxyharpiks. Spørsmålet blir da om bisfenol A i epoxyharpiks står på prioritetslisten eller ikke, og om dette skal behandles likt som/er samme kjemikalie som ren bisfenol A?

Under er det samlet litt forskjellig informasjon om epoxy og innhold av Bisfenol A, tilslutt i oppsummeres dette kort, samt at det gis et forslag til hvilken holdning Statsbygg bør ha til

Bisfenol A, om kjemikalet:

Bisfenol A (BPA) er klassifisert som skadelig for øynene, irriterende for luftveiene, allergifremkallende ved hudkontakt, og kan skade evnen til å få barn. Stoffet kan være hormonforstyrrende og er skadelig for livet i vann. BPA er den viktigste byggesteinen i polycarbonatplast (en type hardplast). Stoffet finnes i enkelte typer PVC som herder katalysator, bindemiddel og for å stabilisere kjemiske forbindelser i plasten. BPA finnes også i ulike epoksyprodukter.

(<http://www.erdetfarlig.no/Erdige-stoffer/Bisfenol-A/>)

2. Uttalelser produsenter og andre enheter:

Produsent Elmico¹:

Elmico er en produsent som var aktuell for leveranse av epoxyprodukter til et av våre prosjekter. Følgende opplysning, basert på veilederen «Løsninger basert på herdeplast, kap 5»:

¹ Produsentene er tilfeldig valgt fordi de har informasjon om dette på eks. sin hjemmeside. De er ikke nødvendigvis bedre enn andre produsenter og brukes kun som eksempel

«Bisfenol A:

Dette er et hormonforstyrrende stoff som brukes i ulike typer plastprodukter. Innenfor herdeplastbelegg er Bisfenol A hovedsakelig brukt som akselerator i epoxyprodukter. Disse kan identifiseres enklest ved å se etter Cas-nr: 80.5.7 på sikkerhetsdatabladet for produktet. Det er viktig at Bisfenol A ikke forveksles med standard epoxyharpiks som er hovedbestanddelene i epoxyprodukter. Denne har et tilnærmet lignende navn, men er et helt annet stoff. Bisfenol A vil alltid kunne identifiseres entydig med Cas-nr.»

(http://www.mapei.com/public/NO/linedocument/16343_rapport_nr2-loesninger_basert_paa_herdeplast.pdf)

Samme produsent opplyste også om at ren epoxy (Cas-nr 80-5-7) ikke er brukt i epoxyprodukter ca 1990. Dette skal vise seg å være feil da en annen produsent opplyser å ha dette.

Det kan være mulig å produsere epoxy med bisfenol F, men ved bruk av bisfenol F istedenfor bisfenol A er det fare for krystallisering. Det er derfor vanlig å benytte en kombinasjon av bisfenol A og bisfenol F slik at ikke produktet krystalliseres. Bisfenol F står ikke på prioritetslisten, men vi kjenner til egenskapene til å si om dette er et bedre kjemikalie enn bisfenol A.

Produsent Weber / Breeam-NOR:

Weber skriver på sine hjemmesider:

«Bisfenol-A er ett av inngangsstoffene i produksjon av våre epoxyprodukter, men i ren form i de ferdige produktene. Fordi ren bisfenol-A ikke finnes i det ferdige produktet, kan ikke våre produkter i konflikt med BREEAMs Miljøgiftliste A20.»

Det ble derfor spurt om forskjellene på deres epoxyprodukter, med bakgrunn i påstanden. Følgende svar ble gitt:

«Weber.tec 827 og 827 S komponent A inneholder en utreagert utgave av Bisfenol A (epoksyharpiks, reaksjonsprodukt av Bisfenol-A og epiklorhydrin). Dette produktet har CAS nr. 25068-38-6, som ikke er på BREEAMs A20-liste. Da den detaljerte A20-listen med nummer kom i 2013 hadde vi også en diskusjon med noen kunder om dette, og da den reagerte Bisfenol A-typen ikke var på A20-listen.

Weber.tec 827 og 827 S komponent B derimot inneholder Nonylphenol (CAS nr. 25154-62-3) som står på A20-listen.

Weber.tec 793 inneholder i komponent A den utreagerte typen Bisfenol A (CAS nr. 25068-38-6) mens komponent B inneholder ren Bisfenol A (CAS nr. 80-05-7) som står på A20-listen. Weber.floor 4730N inneholder den reagerte versjonen av Bisfenol A (CAS nr. 25068-38-6) i komponent A, og er derfor ikke på A20-listen. Komponent B inneholder ikke noe av Bisfenol A og som du ser har en veldig annerledes sammensetning enn komponent B av de produktene nevnt ovenfor.»

Dette viser både at det fortsatt finnes epoxyprodukter med innhold av ren Bisfenol A og at det knyttes opp mot Cas-nummer.

Svanemerket:

Det ble gjort en henvendelse til Svanemerket for å få vite hvordan de håndterer epoxy og Bisfenol A. Det mest relevante i denne sammenheng er gjengitt her:

STATSBYGG

«I Svanens kriterier for hus er bisfenol A forbudt i kjemiske byggprodukter som brukes i byggeplassen men det kan forekomme forurensninger av stoffet i noen råvarer som brukes i produktet fremstilles og grensen i disse råvarene er, dvs. 0,01 vekt %. Dvs. i det kriteriet byggproduktet som inneholder mange råvarer vil innholdet være lavere. For faste byggprodukter og isolasjonsmaterialer som brukes i svanemerkete hus er innholdet i ppm i produktet.»

ProductXchange:

Productxchange er en database med sikkerhetsdatablad, hvor det er mulig å koble opp et filter eventuelt et brukerspesifikt filter for å sjekke produktenes innhold av bla helse og miljøgifter. Det skrives følgende i notat «Filteroppsett i Productxchange i Norge» datert 27.01.2014 fra Teknologisk institutt:

«Det finnes ulike lister med stoffer med uheldige egenskaper man ønsker å unngå i byggeplassen, enten de omsettes som rene stoffer eller som komponenter i stoffblandinger, som vil trigge filteret. For at filteret skal fungere som forutsatt, er det viktig å ha en enkel og sikker identifisering av stoffer som trigger filteret. ... Det er en forutsetning for at filteret fungerer som det skal, at dette er stoffer som listes blant innholdsstoffene i sikkerhetsdatablad. Den sikreste identifiseringen skjer med Cas-nummer (evt EC- eller REACH registreringsnummer). Det er imidlertid ikke alle stoffgrupper som er underlagt regelverkskravene hvor de enkelte stoffene som inngår i gruppen er identifisert med CAS-nummer eller navn. Dette kan være en betydelig utfordring.»

Epoxy med innhold av bisfenol A og epiklorhydrin=epoxyharpiks blir ikke fanget opp av filteret i Productxchange. Det antas derfor at det er Cas-nummeret til ren bisfenol A som ligger inn i databasen.

Miljødirektoratet:

Med bakgrunn i den innsamlede informasjon ble det sendt en henvendelse til Miljødirektoratet om forhold rundt Prioritetslisten, og konkret om bisfenol A i epoxyharpiks står på prior

fikk følgende svar:

«Det nasjonale målet for 2020, som gjelder stoffer på prioritetslista:

«Det nasjonale målet sier at utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel for helse og miljø skal reduseres kontinuerlig, med intensjon om å stanse utslippene i 2020. Det er utarbeidet en liste (prioritetslisten) over stoffer eller stoffgrupper som omfattes av målet. Prioritetslisten inneholder i dag 33 stoffer og stoffgrupper, til sammen ca. 31 enkeltstoffer. Et stoff eller stoffgruppe tas inn på prioritetslisten når de fyller kriteriene for alvorlige egenskaper. Dette gjelder stoffer som er lite nedbrytbare, som hopper seg i organismer og som har alvorlige langtidsvirkninger for helse, eller er svært giftige i miljøet. (For informasjon om kriteriene for stoffer på prioritetslisten se <http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/Kjemikalielister/Prioritetslisten/Kriterier/prioriterte-stoffer/>).

Stoffene på prioritetslista er ikke bundet opp til cas.nr., men det må altså gjøres en vurdering om de oppfyller kriteriene eller ikke. Prioritetslisten skiller ikke på hvor i prosessen stoffene brukes, men målet inneholder intensjon om å redusere og stanse bruk og utslipp av stoffene innen 2020.

Hvorvidt Bisfenol A epiklorhydrin oppfyller kriteriene for stoffer på prioritetslisten er en vurdering. Når det gjelder Bisfenol A epiklorhydrin 25068-38-6 så er den harmonisert med miljøfareklassifisering H411 "Giftig, med langtidsvirkning for liv i vann" (<http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/cl-inventory-database/-/cl-inventory-notification-summary/45750>). Basert på både miljøfareklassifiseringen og mistanke om at stoffet har hormonforstyrrende effekter, er det vel et godt "føre var prinsipp" at man prøver ut andre og mer miljøvennlige alternativer.

Stoffet er også på CoRAP liste over stoffer som skal evalueres bl.a. for mulige hormonforstyrrende effekter. (<http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/evaluation/community-rolling-action-plan/corap-table.jsessionid=0D069C71DAD07DD193049B48925B8D9C.live1>)

Når det gjelder søk i Kjemikaliesøk er det helt korrekt at det er et cas. nr. som er knyttet til bisfenol A, men dette er bare en *eksempelliste* og ikke utfyllende noe som fremgår i CoRAP. En presisering som er gjort for prioritetslisten. Listen er ikke fullstendig, dvs. det kan være stoffer som omfattes av prioritetslista enn det som fremkommer i oversikten.»

3. Oppsummering

Noen viktige faglige prinsipper:

- Prioritetslisten er ikke bundet opp mot CAs-nummer
 - Et stoff eller stoffgruppe tas inn på prioritetslisten når de fyller kriterier knyttet til alvorlige egenskaper. Dette gjelder stoffer som er lite nedbrytbare, som hopper seg opp i organismer og som har alvorlige langtidsvirkninger for helse, eller er svært giftige i miljøet.
 - Prioritetslisten skiller ikke på hvor i prosessen stoffene brukes, men målet inneholder intensjon om å redusere og stanse bruk og utslipp av stoffene innen 2020.
- Breeam A20-liste er bundet opp mot Cas-nummer
- ProductXchange er bundet opp mot Cas-nummer
- Miljødirektoratets kjemikaliesøk er bundet opp mot Cas-nummer
- Ren Bisfenol A (cas-nr 80-05-7) står på prioritetslisten.
 - Ren Bisfenol A kan finnes i epoxyprodukter, men antas ikke så vanlig
- Bisfenol A og epiklorhydrin=epoxyharpiks (cas-nr. 25068-38-6) står foreløpig ikke på prioritetslisten
 - Kombinasjonen Bisfenol A epiklorhydrin=epoxyharpiks er en av hovedbestanddelene i epoxy og antas å finnes i alle epoxyprodukter

Forslag til Statsbudsjett for 2021 om bruk av Epoxy:

Foredrag av Statsbygg om holdning til bruk av Epoxy.

Bisfenol A og epiklorhydrin=epoxyharpiks står foreløpig ikke på prioritetslisten, men den er klassifisert (et stoff som er vedtatt i EU/EØS og inkludert i vedlegg VI i CLP) bl. a med miljøfareklassifisering H411 "Giftig, med langtidsvirkning for liv i vann". Miljødirektoratet ant derfor basert på både miljøfareklassifiseringen og mistanke om at det har hormonforstyrrende effekt, at det er et godt "føre var prinsipp" at man prøver å finne andre og mer miljøvennlig alternat

Statsbygg bør derfor opprettholde sin holdning /påvirke våre oppdragsgivere til at bruk av epoxy minimeres og at andre alternativer bør velges der det er mulig - men epoxy som ikke inneholder bisfenol A, kan ikke «stoppes» pga innhold av stoff på prioritetslisten.

□

i verktøyet
r produkter som

ctXchange.

osent fra

griffen

ørste

t

t brukersted for
rom.
ekte til

r. Ingen

 STATSBYGG

LER
Are, FS

• Veilederen viser

il, samt
ksom på evt

ant man at
38-6. Ved
produkter. Ved
prioritetslisten, og
i hos
lette opp med

på
prioritetslisten

i notatet
il dette.

ere
en i
r,

isjekt, og ga

årligere eller

nfor
kter. Stoffet
duktet. Det er
anddelen i alle
i. Innholdet av

rodukter siden

enfor bisfenol A
og bisfenol F,
ikke

entreprenør i by
Statsbygg bør b
productXchange

 STATSBYGG

DEL 1: SJEK PROSJEKTE PRIORITETS

i finnes ikke i
duktet kommer

i over.

ol A
it har CAS nr.
id CAS-
let var klart at

5154-52-3) som

25068-38-6),
-listen.
068-38-6) i
på A20-listen,
andre

it A20-listen er

j innhold av

ukes på
im brukes når
jemiske
byggprodukter
grensen 100

t nasjonalt
lføfarlige
.2014,

å. Det vil være

let viktig med
ig for å få god

-nr eller
empel er
ntifisert med

teret i
ne i filteret.

STATSBYGG

HVORFOR MÅ DEL 1 FØLGES

- For å overholde prosjektet om at skal unngå prod inneholder stoffe 0,1 vektprosent og kandidatliste

STATSBYGG

1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

ratet, for å få
ritetslisten. Vi

ussel mot
innen 2020.
tes av dette
60
er knyttet til
opp i levende
for miljøet."

[sett-for-](#)

n vurdering
1 stoffene
av stoffene

det ikke tatt
rt klassifisert

[/view-](#)
om at det
å finne

yttet mot
klart av
ere flere

et til alvorlige
opp i levende
giftige for

neholder

å
inndelene i

- Klikk deg inn på
og klikk på «stof

Rediger Inviter bedrift Legg til produkt

Brukersted HIST

Klikk på linkene under for å se mer in

 STATSBYGG

2

- Klikk på «SDS me

Rediger Inviter bedrift Legg til produkt

Brukersted HIST

harmonisert

befaler
de effekter,
tiver.

poxy bør
older ren

Stoffkartotek

Produkter mangler SDS

SDS med Filter kriterier

STATSBYGG

3

- Du får nå en liste over produkter som ligger i prosjekt og foretar substans

Symbolforklaring

HANDELSNAVN	PROD
3M Scotch-Weld Cleaner Spray 50098 - Sitrusrens Leverandør: 3M Norge A/S	RENG
Anleggsdiesel B Leverandør: Statoil Fuel & Retail Norge AS	DIESE
Bensin 95 Leverandør: Statoil Norge AS	BENSI
Bostik Fugskum Flexible Profesional Leverandør: Bostik AS	FUGE
CARTRIDGES FOR POWER DEVICES Leverandør: ITW Construction Products AS	DRIVE

4

- Klikk på de røde kryssene for å velge hva slags innhold som medfører trefrisikoprofilen

Noter deg produktene der det står «[Prioritering](#)» eller «[Kandidat](#)» i kolonnen «treff filter»

5

- Produktene med høy prioritet i Statsbygg sine produkter som kan prioriteret eller kar

- For å finne altern produkt må du b som beskrevet i
- Merk at product produktdatablad tillegg.

DEL 2: RISIKO SUBSTITUSJON

HVORFOR MÅ DEL 2 FØLGES

- For å overholde statens produktkontrollordning
- § 3 a: Virksomhet som bruker kjemisk stoff som kan medføre skade skal vurdere om det finnes mindre risiko for slik virkning i fall velge dette alternativet gir urimelig kostnad eller ulempe
- Omforent praksis at produkter med på trefflisten i produktsubstitusjonsvurderingen

HVORDAN FINNE ALTERNATIVE I

- Den viktigste dele substitusjon er å v som kan sammen
- Du kan søke i data productXchange, informasjon om a som du kjenner ti
- Risikovurdering i forklart i det følge

Symbolforklaring

HANDELSNAVN 	PRODUKTT
Bostik All Season Hand Leverandør: Bostik AS	FUGESKUM
Bostik Fugeskum Professional (4020) Leverandør: Bostik AS	FUGESKUM
NBS Byggeskum 581 Leverandør: Dana Lim A/S	FUGESKUM

OBS! Som regel vil man finne alternativer med lav risiko, hvilket innebærer substans. Om alternativene har samme risiko kan konklusjonen være at de er like. Eksempel på dette vist

Kommentar

Funksjoner i denne seksjonen

[Opprett ny](#) [Risikovurdering mal](#) [Risikovurdering](#)

Brukersted Test

Opprett ny risikovurdering

Søk i Produkter og SDSs for å gjøre ny risikovurdering. Klikk på "legg til" for å legge til de produktene.

Søk etter sikkerhetsdatablad:

Brukersted: Test

Sammendrag: Følgende elementer

 Symbolforklaring

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPEN
Bostik Fugeskum Professional (4020)	FUGESKUM

Leverandør

Navn eller id

Søk resultater: 63 treff

Symbolforklaring

HANDEL SNAVN	PRODUKTTYPE
101 BYGGSKUM	FUGESKUM
101 MILJØBYGGSKUM	FUGESKUM
1-K MONTASJESKUM BOKS 600 ML	FUGESKUM
BATEK TETNINGSSKUM	FUGESKUM
Bostik All Season Hand	FUGESKUM
Bostik All Season Multicap	FUGESKUM

Kommentar

Funksjoner i denne seksjonen

Opprett ny

Risikovurdering mal

Risiko

Brukersted Test

Gjør risikovurdering

Gjør risikovurdering

↑
S/

Du har valgt følgende produkter	
Veiledning:	
HANDELSNAVN	PRODUKT
PU Helårsskum (NBS) GL	FUGESI
Bostik All Season Hand	FUGESI
GRAFT Miljøskum	FUGESI

STATSBYGG

Kriterier for vurdering av bruks

Indeks:	Egenskaper/
7	Svært stor sannsynlighe
5	Stor sannsynlighet for e
3	Middels sannsynlighet f
1	Eksposering lite sannsy

Kriterier for vurdering av bruks

Indeks:	Egenskaper/
4	Svært hyppig

3	Hyppig
2	Nokså sjeldent
1	Sjeldent

STATSBYGG

Kommentar

Funksjoner i denne seksjonen

Informasjon

Funksjoner i denne seksjonen

[Opprett ny](#) [Risikovurdering mal](#) [Risikovurdering liste](#)

Brukersted Test

Legg til merknader, status og konklusjon

Legg til merknader, status og konklusjon for eksisterende

Velg status and legg til merknader for hvert v

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERAND
Bostik All Season Hand	FUGESKUM	Bostik AS

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (maks 255 tegn)

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERAND
GRAFT Miljeskum	FUGESKUM	Polyseam AS

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (maks 255 tegn)

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERAND
PU Helårsskum (NBS) GL	FUGESKUM	Den Braven Scandinavia

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (maks 255 tegn)

STATSBYGG

RISIKOVURDERING DOKU PRODUKTENES FARESETNINGER (Relevant info limes inn som

Velg status and legg til merknader for hver

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS
GRAFT Miljøskum	FUGESKUM	Polysea

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (i
Faresetninger/ eksponering

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS
PU Helårsskum (NBS) GL	FUGESKUM	Den Bra Scandin

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (i
Faresetninger/ eksponering

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS
Bostik All Season Hand	FUGESKUM	Bostik A

Klikk her for å skrive inn produktkommentarer (i
Faresetninger/ eksponering

 STATSBYGG

RISIKO	BOSTIK
Helse Miljø Brann SUM	
Risikosetninger	Helse

Kategorier fordelt på helse, miljø og brann. Rød tekst angir de mest kritiske iht prosjektets risikoprofil.	H315, I H335, I EUH204 Miljø ingen Brann H222 (I
Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr	• God • Unng • Egne • Godk • Vern - buty • Kan v - ånde - kompl

STATSBYGG

Kommentar

Funksjoner i denne seksjonen

Opprett ny

Risikovurdering mal

Risiko

Brukersted Test

Legg til merknader, status

Legg til merknader, status og konklusjoner

Risikovurdering navn:

Fyll ut

Sjekk at informasjonen under er l
(Alle felt under må være fylt ut)

Navn:

Elin Hansen

E-post:

elinanita.hansen@sta

Mobiltelefonnr.: 48234334

STATSBYGG

Stoffkartotek

[Tilbake til brukersted dashboard](#)

[Stoffkartotek](#)

[Produkter mangler SDS](#)

[SDS med Filter kriterier](#)

Symbolforklaring

HANDELSNAVN	PRODUKT
Bostik All Season Hand Leverandør: Bostik AS	FUGESKUM

[Opprett ny](#) [Risikovurdering mal](#) [Risik](#)

Brukersted Test Risikovurdering liste

Vis liste over dine risikovurderinger

NAVN	BRUKERS
TEST fugeskum	Test

STATSBYGG

Kommentar

Funksjoner i denne seksjonen

Informasjon

Funksjoner i denne seksjonen

Opprett ny
Risikovurdering mal
Rediger risikovurdering

Brukersted Test

Risikovurderingsrapport

TEST fugeskum

Bedrift: Statsbygg | **Brukersted:** Test
Dato: 20.05.2016 | **Tidspunkt:** 15:02

Konklusjon
GRAFT Miljøsikum = Lavest score og minst behov for Vernehansker er normalt ikke nødvendig på grunn av mekanisk risiko, temperaturforhold eller mikrobiologisk risiko. "Waterproof" eller med angitt piktogram. Anvend passende vernehansker. Bruk av barriere krem anbefales.

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS
GRAFT Miljøsikum	FUGESKUM	Polysester

Helse: ingen. Miljø: ingen. Brann: H222 (R12), H229
Eksponeringskontroll: Visir / vernebriller. Vernehansker er anbefalt.
Bruk av barriere krem anbefales.

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS
PU Helårssikum (NBS) GL	FUGESKUM	Den Brann og Scandi

Opprett ny
Risikovurdering mal
Risikovurdering lis

Brukersted Øst-Riv AS (Invitert)

Risikovurderingsrapport

Alkylatbensin 2T og 4T - NIH 2016

Bedrift: Øst-Riv AS | **Brukersted:** Øst-Riv AS (Invitert)
Dato: 08.02.2016 | **Tidspunkt:** 09:02

Konklusjon
Felles risikovurdering for både 2T og 4T alkylatbensin. På grunn av spesielle forholdsregler følges i forhold til bruk og oppbevaring. Benytte verneutstyr ved behov. Øyespylning med vann etter hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Vask i kaldt vann. Unngå utslipp til miljøet. Unngå kontakt med huden. Unngå kontakt med øyne, tårer, nese, munn, pulver, karbondioksid eller sand. Bruk IKKE vann ved brann. Bruk produkter med tilsvarende funksjon og lavere risiko ikke er anbefalt.

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANS

Alkylatbensin 2T	BENSINER	Statoil Norge
------------------	----------	---------------

R40 Mulig fare for kreft
R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønsket død
R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.

HANDELSNAVN	PRODUKTTYPE	LEVERANDØR
Alkylatbensin 4T	BENSINER	Statoil Norge

R40 Mulig fare for kreft
R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønsket død
R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.

Opprettet av: **Erlend Andersen**

Skriv ut PDF

Send risikovurdering

STATSBYGG

DEL 3: SJEKK PROSJEKTET I HENHOLD TIL REACH

HVORFOR MÅ V DEL 3 FØLGES?

- For å sikre at nødv
lovpålagte Sikkerh
Ytelseserklæringer
prosjektet.
- Sikkerhetsdatabladene skal lev
produktene ikke inneholder st
kandidatlisten og dokumentere
- Ytelseserklæringer skal leveres
miljødata fremkommer på aktu
ikke er krav til Sikkerhetsdatab
dokumenteres iht. DOK-forskrif

Produkter som ikke har nød
ProductXchange, vil ligge so

I denne seksjonen:

- Vis brukersted
- Produkter
- Stoffkartotek
- Avvik
- Opprett brukersted
- Brukersteddetaljer
- Tilpass filter
- Brukerstedinformasjon
- Risikovurdering
- Informasjonsblad
- Avfallsplan
- Eksponeringsregister

Dashbord Min organisasjon

Rediger Inviter bedrift

Brukersted Test

02

Warning!

Klikk på linkene under

Test

Produkter

Stoffkartotek

Dokumenter

Hjem Om oss Hjelp Opplæring

ProductXchange

Dashbord Min organisasjon Informasjonsblad Risikovurdering

Vis Rediger Inviter bedrift Legg til produkt Legg til dokument

Brukersted Test

02

Warning!

Brukerstedet har 02 produkter
Vennligst opprett register over

Avvik

Tilbake til brukersted dashboard

Produkter mangler SDS

Dette er en oversikt over produkter som mangler ett Ytelseserklæring

Produkter mangler DoP

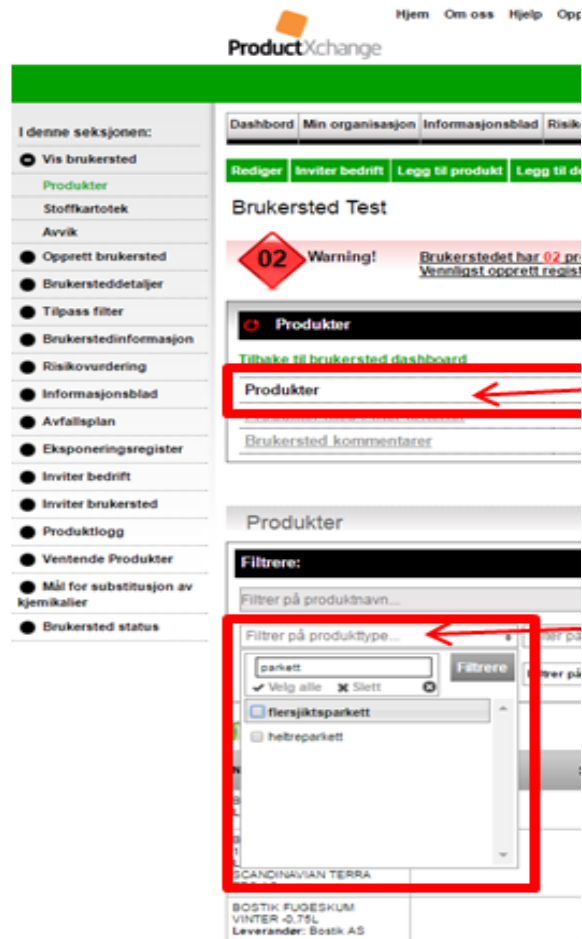
Åpnet (7) Lukket (0)

Filtre:

Symbolforklaring

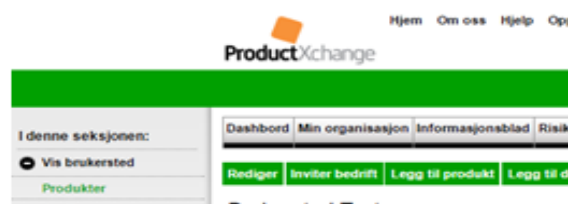
FORESPURT AV	NAVN	
	BESKYTTELSESDUK 1,0X20M 20M2 Leverandør: SCANDINAVIAN TERRA TEC AS	1
	GRAN 18X120 UNDERPANEL Leverandør: Stangeshovene AS	1
	KLEDNINGSPL 8X1200X3200MM Leverandør: Ivarsson Norge	1
	KOBBERRØR 12X1,0X2750 MM HK FØR Leverandør: Pulus Jost AS	1
	MDF E1 22 MM 244X122 CM BYGGFORM Leverandør: ByggForm AS	1
	PARKETT MASSIV EIK ANTIQUE Leverandør: Bøen Foss AS	1
	SPONPL TAKTRO 16X620X2418 FORESTIA Leverandør: Byggma - Forestia	1

Hvordan finne frem Ytelse

The screenshot shows the ProductXchange web application. The top navigation bar includes links for 'Hjem', 'Om oss', 'Hjelp', and 'Opp'. The main header is green with the 'ProductXchange' logo. Below the header, there's a sidebar on the left with a menu titled 'I denne seksjonen:' containing various options like 'Vis brukersted', 'Produkter', 'Stoffkartotek', 'Arvåk', and more. The main content area is titled 'Brukersted Test' and features a warning message: 'Warning! Brukerstedet har 02 pr. Ynnligst opprett regis!'. Below the warning, there's a section titled 'Produkter' with a red box around the 'Produkter' link and a red arrow pointing to it. The 'Produkter' section includes a 'Filtrere:' dropdown menu with a red box around it and a red arrow pointing to it. The dropdown menu shows a list of product types: 'parkett', 'flersjiktsparkett', and 'heltreparkett'. The 'parkett' option is selected. Below the dropdown, there's a table with product details, including 'SCANDINAVIAN TERRA' and 'BOSTIK FUGESKUM VINTER -0.75L'.

Hvordan finne frem Ytels

This block shows a partial screenshot of the ProductXchange web application, focusing on the top navigation bar and the main header. The navigation bar includes links for 'Hjem', 'Om oss', 'Hjelp', and 'Opp'. The main header is green with the 'ProductXchange' logo.

Stoffkartotek
Auvik
● Opprett brukersted
● Brukersteddetaljer
● Tilpass filter
● Brukerstedinformasjon
● Risikovurdering
● Informasjonsblad
● Avfallsplan
● Eksponeringsregister
● Inviter bedrift
● Inviter brukersted
● Produktlogg
● Ventende Produkter
● Mål for substitusjon av kjemikalier
● Brukersted status

Brukersted Test

02

Warning!

Brukerstedet har 02 pr
Ynnligst opprett regis

Produkt

Tilbake til brukersted dashboard

Produkt

Produkter med Filter kriterier

Brukersted kommentarer

Produkter

Filtre: 2 treff

Filter på produktnavn...

2 valgt Filter på

Filter på favoritter... Filter på

Symbolforklaring

NAV	PRODUKTTYPE
PARKETT CHALET EIK/OLDREYBØR Leverand: Boen Bruk as	fensjktsparket
PARKETT MASSIV EIK ANTIQUE Leverand: Boen Foss AS	gulvboard av levte, helreparket, vedningsbord og panelbord

© Copyright ProductXchange 2016. All Rights Reserved.

Hvordan finne frem Ytels

Hjem Om oss Hjelp Opp

ProductXchange

Dashboard Min organisasjon Informasjonsblad Risiko

Rediger Inviter bedrift Legg til produkt Legg til du

Brukersted Test

02

Warning!

Brukerstedet har 02 pr
Ynnligst opprett regis

Produkt

Tilbake til brukersted dashboard

Produkt

Produkter med Filter kriterier

Brukersted kommentarer

Produkter

Filtre: 2 treff

Filter på produktnavn...

2 valgt Filter på

Filter på favoritter... Filter på

Symbolforklaring

NAV	PRODUKTTYPE
PARKETT CHALET EIK/OLDREYBØR Leverand: Boen Bruk as	fensjktsparket
PARKETT MASSIV EIK ANTIQUE Leverand: Boen Foss AS	gulvboard av levte, helreparket, vedningsbord og panelbord

NAVN	PRODUKTTYPE
PARVETT CHALET EXCLUSIVE 308 Leverandør: Boen Bruk AS	ferskoparkett
PARVETT MASSIV EIK ANTIQUE Leverandør: Boen Foss AS	gulvbord av tre, ferskoparkett, skredderbord og panelbord

© Copyright ProductChange 2016. All Rights Reserved

TITTEL I

Sjekk om noen kjemikalier er nevnt under punkt 7 i ytelseserklæringen

YTSELSESERKLÆRING
DOP 4658 - 1.1-07.2015

- 1. Entydlig identifikasjon**
3-lags og 2-lags parkett til
- 2. Type-, parti- eller serie**
Economy, Economy Plus, Pr
- 3. Produsentens tilsikter**
Innendørs golv
- 4. Navn, registrert v**
BOEN Bruk AS, Topoisvele
BOEN Parkett Deutschland
BOEN Lietuva, Ilgio Street 5
BOEN UK Ltd., 320-322 Be
BOEN Hardwood Flooring In
Boen Asia, Unit D, 21/F, Sea
- 5. Navn og kontakta**
-
- 6. Det eller de systemer**
System 3
- 7. Dersom ytelseserklæ**
(Beskrivelse av tredjem
Holtztechnologie
Zeltescher Weg 24
D-01227 Dresden
(net, 0766)
Formaldehyd
PCP
Teknik 1
- 8. Dersom ytelseserklæ**
-
- 9. Angitt ytelse**
Harmonisert teknisk spe
Produkt
Economy
Noble
Prestige, Maxi, Finesse, Eco
Traffic
Home 3-stav/4-stav/plank
Boen 3-stav/4-stav/plank
Boen 2-stav (Strongline)
Boen Chalet / Chaletino
Boen 2-stav
Boen massiv plank
- 10. Ytelsen for varen som a**
Denne ytelseserklæring
Undertegnet for og på v

TITTEL I VERSAI

Sjekk punkt 9 i ytelseserklæringen, og informasjonen som er som spesifikke kjemi stemmer med krav til miljøgifter og emisjon prosjektet.

- Følger du både del veilederen overhold Statsbyggs og mynd miljøgiftområdet for bygget med produkt stoffkartoteket.

ProductXchange: arkiver

Fjerne produkt	1. Produkter 2. Trykk «fjerne produkt»
Arkivere / slette SDS	1. Stoffkartotek 2. Nedtrekksmeny arkiver eller slett
Arkivere brukersted	1. Min bruker 2. Huk av: arkiver brukersted

OBS! Vil du redigere noe i stoffkartoteket, må du først aktivere Reaktiver brukersted før du gjør endringer.

1. ARKIVERE / SLETTE SDS

- Trykk på «stoffkartotek»
- Finn ønsket produkt
- Huk av for ønsket produkt
- I nedtrekksmenyen velg «arkiver/slett»

Søk på leverandør ...	
Symbolforklaring	
HANDTEL NAVN	PRODUKT
01 Plastall og kullstøv Leverandør: Hiltex AS	HYDRAULIK
1-999 Colour Additive Green Leverandør: Miso Norge AS	BLENDING
2H PLASTUM RAPID 50 ML (A) Leverandør: Wirth Norge AS	LIN CO LÅS
2H PLASTUM TRANSPARENT 70 ML (A) Leverandør: Wirth Norge AS	LIN CO LÅS

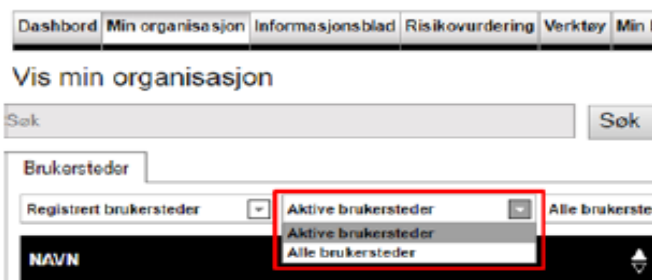
Om produktet likevel skal være aktivt på b
(Det er ingen egen meny for å «re-aktivere

2. ARKIVERE / REAKTIVERE BRUKERSTED

- Velg **Alle brukersteder** fra nedtrekk

- Du får opp både aktive og arkiverte t
- For å arkivere et brukersted, trykk på
OBS! Du har tilgang til å arkivere ba
Underbrukere må alltid arkiveres av

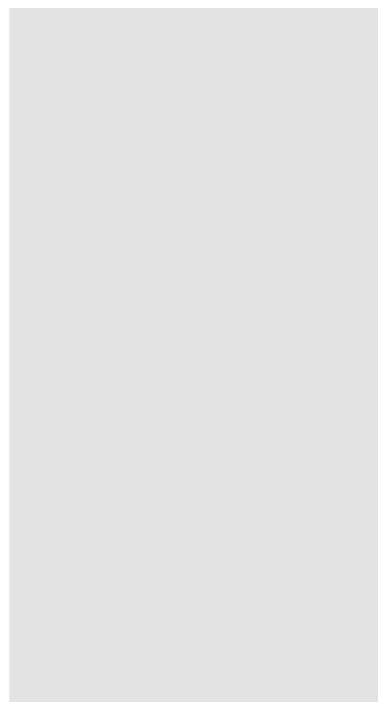
Vollsvelen 9-11 (test)	1
Vollsvelen 9-11 test 2	1
Vollsvelen 9-11 test 3	3
Vollsvelen 9-11 test 4	3
• For å aktivere og kunne redigere et t Dearkiver.	
coBuilder - Kurs - "Test - Inger Johanne"	
coBuilder - Kurs - "test - Kjersti og Aase"	
coBuilder - Kurs - "Test Olav Onem	

BRUK AV CHANGE I SJEKTENE

, Elin A. Hansen

r hvordan

oggeprosjekter for
ruke
e i sitt miljøarbeid

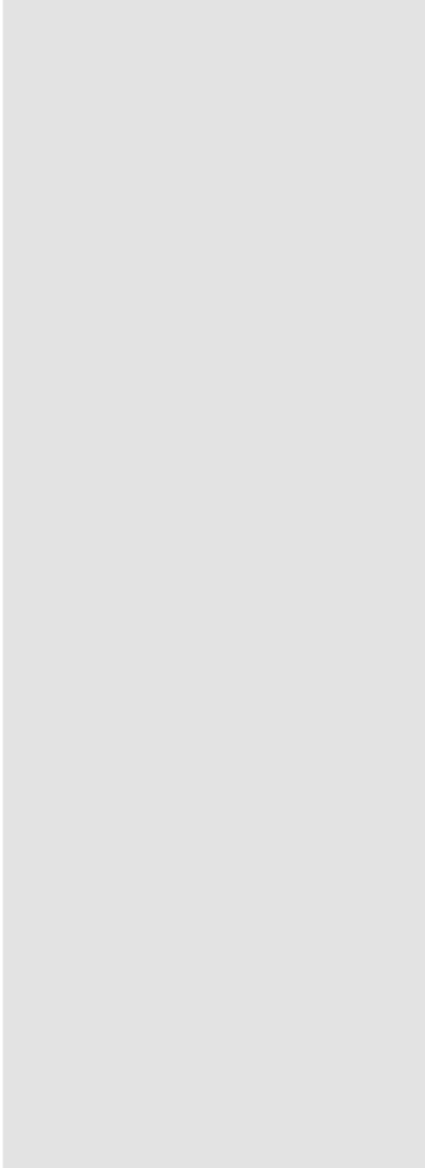

IKKE AT PRODUKTENE PÅ
ET IKKE HAR MILJØGIFTER PÅ
S- ELLER KANDIDATLISTEN

VEILEDERENS S?

Statsbyggs krav i
: byggeprosjektet
ukter som
er med mer enn
på prioritetslisten
n

i brukerstedet for prosjektet for prosjekt
«fkartotek»

Legg til dokument

 Skriv ut

 QR-kode

Informasjon

Aktive brukersteder		
1481	Forslag på uregistrerte brukersteder	0
115	Inviterte bedrifter	1 Avvik
5	Underordnet brukersted	0

ed filterkriterier»

t Legg til dokument

 Skriv ut

 QR-kode

Aktive brukersteder		

115	<u>Brukersted risikovurderinger</u>	0	<u>Farlig</u>
2	<u>Brukersted informasjonsblader</u>	0	<u>SDS w</u>
15	<u>Brukersted kommentarer</u>	0	

ste over alle produkter med innhold eller
tets risikoprofil. Disse krever at du gjør
stitusjon om mulig.

DUKTTYPE	LEVERT AV	LAGT TIL DATO	QA	
BJØRINGSMIDLER	Betonmast Trøndelag AS	02.03.2016	●	
EL	Betonmast Trøndelag AS	09.02.2015	●	
INER	Betonmast Trøndelag AS	20.07.2015	●	
ISKUM	Betonmast Trøndelag AS	07.10.2014	●	
PATRONER (KRUTT O.L.)	Betonmast Trøndelag AS	15.04.2016	●	

øde
å se

ff i

at»

PU 1/500 BYGGSKUM - PU 1/750 BYGGSKUM

 Basert på faremerkingen i SDS har kjemikalie iboende egenskaper myndighetspålagte restriksjoner og/eller bedriftsinterne restriksjoner. Se <http://www.cobuilder.com/Produkter/ProductXchange/Filterop> for risikovurdering av produktet for å redusere risiko ved bruk, eller for kommentar fra selskapets administrator nederst på siden for nærmere informasjon.

SDS setning/element Stoff

R40 - Mulig fare for kreft.

R64 - Kan skade barn som får morsmelk.

85535-85-9 - Alkaner, C14-17, klorerte

106-97-8 - Butan

75-28-5 - Isobutan

85535-85-9 - Alkaner, C14-17, klorerte

85535-85-9 - Alkaner, C14-17, klorerte

I treff på «prioritet» eller «kandidat» skal byggeprosjekter. Disse må erstattes når det er mulig å fylle tilsvarende funksjon, men som ikke er kandidat.

native produkter og begrunne valget å bruke risikovurderingsmulighetene i pr del 2 i veilederen.

Xchange sitt filter kun virker på produkt i stoffkartoteket. Øvrige produkter i b

**OVURDERING –
ONSVURDERING**

VEILEDERENS

;

ubstitusjonsplikten i
en

uker produkt med innhold av
edføre virkning som nevnt i § 1
s alternativ som medfører
ing. Virksomheten skal i så
et, hvis det kan skje uten
mpe.

i byggebransjen om
rødt kryss på
ctXchange skal
leres

NE

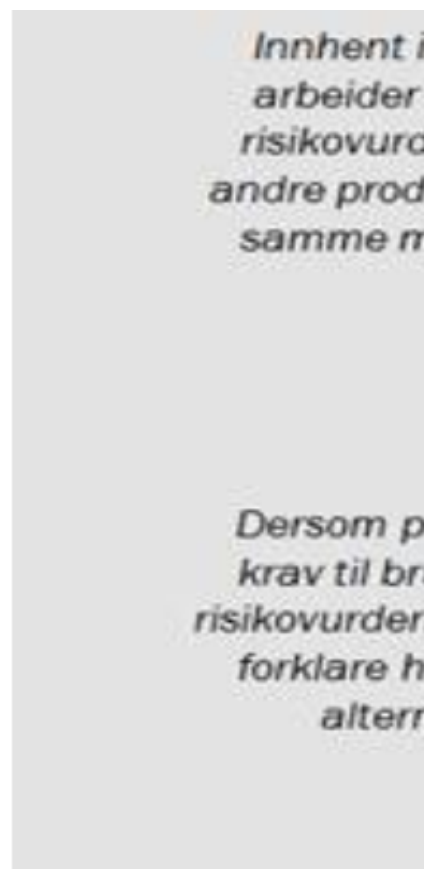
PRODUKTER?

PROSJEKTET

en av arbeidet med
vite hvilke produkter
lignes

basen til
eller innhente
ndre/nye produkter
l

productXchange er
ende

**ALLE PRODUKTER MED DETTE SYMBOLET IN
SOM ER I KONFLIKT MED PROSJEKTET:
DISSE SKAL RISIKOVURDERES / SU**

TYPE	LEVERT AV	LAGT TIL DATO	QA	
	Statsbygg	20.05.2016	●	⊗ ⓘ
	Statsbygg	20.05.2016	●	⊗ ⓘ
	Statsbygg	20.05.2016	●	ⓘ

↙
man kunne
lavere risiko,
titusjonsplikt,
nme risikonivå
kseptabel bruk.
i siste slide.

STOFFKARTOTEKETS M
RISIKOVURDERING SKA
FOR Å DOKUMENTERE F
klikk

Informasjonsblad
Funksjoner i denne seksjonen

Risikovurdering
Funksjoner i denne seksjonen

Test
Velg brukersted

Risikovurdering liste

risikovurdering. Legg till SDS fra brukersted o
ter/SDSs du ønsker å sammenligne.

SØK PÅ PRODUKTTYPE
FOR Å FINNE MULIGE
PRODUKTER Å VELGE MELL

Identifikatorer CAS number

Ingen produkter er lagt til for å opprette risikovurdering

TYPE	LEVERANDØR	QA
	Bostik AS	●

fugeskum

✓ Velg alle ✕ Slett

☒ U05540 FUGESKUM

☐ U05550 BRANNFUGESKUM

**VELG PRODUKTER SOM KAN BENYTTES TIL SAMME
HER BØR MAN LEGGE TIL ALTERNATIVER UTEN EL
FÆRRE FARESETNINGER SOM ER I KONFLIKT
PROSJEKTETS RISIKOPROFIL.**

identifikatorer CAS number 1 selected

< 1 2 > >> 50 res

LEVERANDØR	QA				
Releka AS	●	✗	00	!	!
Releka AS	●		00	!	!
Würth Norge AS	●	✗	01	!	!
Batek AS	●		00	!	!
Bostik AS	●	✗	01	!	!
Bostik AS	●	✗	00	!	!

Informasjonsblad

Funksjoner i denne seksjonen

Risikovurdering

Funksjoner i denne seksjonen

Test

Velg

ovurdering liste

VÅR DU HAR LAGT TIL PRODUKTENE DU ØNSKER Å
AMMENLIGNE: ANGI EKSPONERING, LIKT FOR ALLE

r for sammenligning			
IKKTYPE	LEVERANDØR	QA	BRUKSMÅTE (se veiledning)
KUM	Den Braven Scandinavia A/S	●	Middels eksponering
KUM	Bostik AS	●	Middels eksponering
KUM	Polyseam AS	●	Middels eksponering

måte:

/betydning	Eksempler på typiske bruksmåter
et for eksponering	▪ sprøytepåføring ▪ aerosoldannelse ▪ lekkasje i trykksystem ▪ nedbrytning pga. oppvarming
eksponering	▪ åpne kar ▪ påføring på større flater ▪ oppvarming av væsker ▪ støvdannelse ved bearbeiding
for eksponering	▪ delvis lukket system ▪ vaskemaskiner ▪ lukkete avfettingskar
nlig	▪ lukket system

hyppighet:

/betydning	Eksempel på innordning
	▪ daglig og 1 time eller mer

	▪ daglig, men mindre enn 1 time per dag
	▪ ukentlig, men mindre enn 1 time per uke
	▪ mindre enn ukentlig og mindre enn 1 time per måned

onsblad
seksjonen

Risikovurdering
Funksjoner i denne seksjonen

Test
Velg brukersted her

usjon
ide risikovurderinger

valgte produkt

ØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
	36	0	0	36	●	✗ 01 ⚠ 👁
ts 1000 karakterer)						Rød status ▼

ØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
S	0	0	0	0	●	00 ⚠ 👁
ts 1000 karakterer)						Rød status ▼

ØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
A/S	0	0	84	84	●	00 ⚠ 👁
ts 1000 karakterer)						Rød status ▼

MENTERES VED AT DU VURDERER ALLE
NINGER OG EKSPONERINGSKONTROLL
(om produktcommentar.)

ert valgte produkt						
ANDØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
im AS	0	0	0	0		00 Grønn status
maks 1000 karakterer) ringskontroll						
ANDØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
iven avia A/S	0	0	84	84		00 Gul status
maks 1000 karakterer) ringskontroll						
ANDØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
LS	36	0	0	36		01 Rød status
maks 1000 karakterer) ringskontroll						

K All season	GRAFT miljøskum	PU Helårsskum
36	0	0
0	0	0
0	0	84
36	0	84
	Helse	Helse

H319, H317, H334, H351, H373, 4, H302/332	ingen	R36/37/38, R42/43
R12)	Miljø ingen Brann H222 (R12) , H229	Miljø ingen Brann R12 , R20/22
generell ventilasjon gå hudkontakt et kjeledress kjente vernebriller nehansker av lgummi være behov for edrettsvern med binasjonsfilter	• Visir / vernebriller • Vernehansker normalt ikke nødvendig • Gassmaske med filter A eller støvfilter P2 kan behøves • Bruk av barriere krem anbefales	• Luftgjennomblåsing punktutsuging • Halv- / helmasker med egnet filter • Hansker, ansiktsvern spesialarbeidstøy • Vask etter bruk og pauser

Informasjonsblad

Funksjoner i denne seksjonen

ovurdering liste

Risikovurdering

Funksjoner i denne seksjonen

og konklusjon

n for eksisterende risikovurderinger

korrekt:

atsbygg.no

Konklusjon:

Fyll ut

BESKRIV KONKLL

- BEGRUNN VAL
- RUTINER FOR

r verneutstyr / eksponeringskontroll. Ved bruk av produktet gjelder (ref: SDS kap 8.2): Bruk visir eller vernebriller.
v egenskapene til dette produktet. Vernehansker kan være nødvendige på grunnlag av andre arbeidsforhold, f.eks.
ske farer. Spesielt følsomme personer kan bruke hansker som er merket med "Low Chemical resistant" eller
sende beskyttelse ved utilstrekkelig ventilasjon. Gassmaske med filter A (brun) eller støvfilter IIb (P2) kan behøves.

RANDØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
am AS	0	0	0	0		

normalt ikke nødvendig. Gassmaske med filter A eller støvfilter P2 kan behøves.

STATUS:

RANDØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
raven inavia A/S	0	0	84	84		

te

nvitert)

duktene har samme egenskaper og samme verdi med hensyn på helse, miljø, brann & eksplosjon. Ved bruk m:
aring. Bør kun benyttes i godt ventilerte områder. Bør fylles på en måte som minimerer risiko for søling og
uligheter. Dusj nær arbeidsplassen. Personer som er i direkte kontakt med væsken må vaske huden ved slutten a
hud som er blitt tilsølt og bruk en fet hudkrem jevnlig for å erstatte utvasket hudfett. Ved svelging må ikke breknii
iljøet. Se helse-, miljø- og sikkerhets- (HMS) datablad for ytterligere informasjon. Ved brannslukking brukes skun
nnslukking. Det konkluderes med at produktene kan brukes da risikoen anses som håndterbar og alternative
er kjent.

DØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA
-----	-------	-------	--------------------	------------	----

			EKSPLOSJON			
ge AS	63	45	45	153		
tskede langtidsvirkninger i vannmiljøet					 	STATUS:
DØR	HELSE	MILJØ	BRANN & EKSPLOSJON	SAMMENLAGT	QA	
ge AS	63	45	45	153		
tskede langtidsvirkninger i vannmiljøet					 	STATUS:
E-post: erlend@ost-riv.no						Mobilnr.: 97545034

**E AT PRODUKTENE PÅ
ER DOKUMENTERT I
DOK-FORSKRIFTEN OG**

VEILEDERENS

endige og
etsdatablader og
r blir levert på

veres for å sikre at
offer fra prioritets- eller
es iht. til REACH.

s for å sikre at relevante
elle produkttyper hvor det
blader, og at produktene
ften.

dvendig produktdokumentasjon iht DOK-forskriften og REACH
om AVVIK på prosjektet.

[Hjem](#) [Om oss](#) [Hjelp](#) [Opplæring & kurs](#) [Kontakt oss](#)

Du er her: [Test](#)

Brukerste

Brukerstedet har **02** produkter som inneholder stoffer krever registrering av ansatte som utsettes for disse.
 Vennligst opprett register over eksponerte brukere i samsvar med nasjonale regler.

for å se mer informasjon

			Aktive brukersteder	Inviterte bedrifter
15	Forslag på uregistrerte brukersteder	0	Avvik	
3	Inviterte bedrifter	0		
0	Underordnet brukersted	0		

[& kurs](#)
[Kontakt oss](#)

Du er her: Test

Brukersted & Produkter

[ring](#)
[Verktøy](#)
[Min brukerkonto](#)

[document](#)

Nylig vist

r som inneholder stoffer krever registrering av ansatte som utsettes for disse,
 eksponerte brukere i samsvar med nasjonale regler.

Skjul

[Active brukersteder] [Inviterte bedrifter]

Velg produkttype

produkter mangler DoP 7

eller flere lovpålagte dokumenter i systemet. Dette gjelder Sikkerhetsdatablad og

Produkter som mangler
Sikkerhetsdatablad

Produkter som mangler
Ytelseserklæring (DoP)

50 resultater

PRODUKTTYPE	LEVERT AV	PRODUCT STATUS	SENDE TILBAKE MELDINGER
gestekstol	Statsbygg	00	00
kledningsbord og panelbord	Statsbygg	00	00
fiserementplate	Statsbygg	00	00
sømløst rundt kobbener	Statsbygg	00	00
teflerplate	Statsbygg	00	00
gulvbord av levne, kledningsbord og panelbord	Statsbygg	00	00
sponplate	Statsbygg	00	00

For å lukke avviket,
en tilbakemelding til
som har levert pro
prosjektet.

Reserklæring på aktuelle produkttyper i ProductXchange

opplæring & kurs Kontakt oss

Du er her: Test

Brukersted & Produkter

ovurdering Verktøy Min brukerkonto

okument Skriv ut QR-kode Nylig vist

rodukter som inneholder stoffer krever registrering av ansatte som utsettes for disse, ter over eksponerte brukere i samsvar med nasjonale regler. Skjul

Aktive brukersteder Inviterede bedrifter

15	Produkter mangler DoP	8
0	Produkter mangler SDS	5
0		

Velg «Produkt dashboard»

Filter på lagt til av...
a leverandør... Filter på dokumenttyper ...
å kommentarer... Filtre Nullstill filtre

50 resultater per side

LAGT TIL AV	LAGT TIL DATO	PXC PRODUKTTYPE	FJERN PRODUKTER
Statsbygg	31.05.2018		FjernX
Statsbygg	31.05.2018		FjernX
Statsbygg	20.05.2018		FjernX

Velg aktuelle

Reserklæring på aktuelle produkttyper i ProductXchange

opplæring & kurs Kontakt oss

Du er her: Test

Brukersted & Produkter

ovurdering Verktøy Min brukerkonto

okument Skriv ut QR-kode Nylig vist

produkter som inneholder stoffer krever registrering av ansatte som utsettes for disse, eller over eksponerte brukere i samsvar med nasjonale regler.

Skjul

Aktive brukersteder Inviterte bedrifter

16	Produkter mangler DoP	8
0	Produkter mangler SDS	5
0		

Filter på lagt til av...
 Leverandør... Filter på dokumenttype...
 Kommentarer...

Filter Nullstille

50 resultater per side

LAGT TIL AV	LAGT TIL DATO	PXC PRODUKTTYPE	FJERN PRODUKTER
Statsbygg	10.05.2016		FjernX
Statsbygg	31.05.2016		FjernX

5.60 (22.05.2016)

Klikk på dokument

Vis dokumenter
 Vis produkter
 Hvor i bruk

Reserklæring på aktuelle produkttyper i ProductXchange

Prising & kurs Kontakt oss

Du er her: Test

Brukersted & Produkter

Bestilling Verktøy Min brukerkonto

Argument Show et QR-kode Nylig vist

Lukk eller trykk Esc

PARKETT CHALET EIKOLDGREYBØR
 Vis aktuelle dokumenter

50 resultater per side

DOKUMENTNAVN	DOKUMENTTYPE	LEVERANDØRNAVN	
2- og 3-lags parkett	Samsvarsdeklarasjon	Boen Bruk as	2
3-lags og 2-lags parkett iht. EN 13489, massiv plank iht. EN 13629	Ytelserklæring	Boen Bruk as	DoP 2
Chales/Chaletine Plank 20 mm not/ fjør	Teknisk dokumentasjon	Boen Bruk as	2
Parkett og begulv 1512	FDV-dokumentasjon	Boen Bruk as	2
Proffhåndbok 2016	Montering/Legging	Boen Bruk as	2

Vis dokument

ERING

ide for produkttypen:

it: EN 15489, massiv plank int. EN 15629

ienummer eller en annen form for angivelse som muliggjør identifisering av byggevaren i samsvar med artikkel 11 nr. 4:

restige, Traffic, Maxi, Finesse, Noble, Home 3-stav, Home plank, Boen 3-stav, Boen 4-stav, Boen 2-stav, Boen plank, Strongline, Chaiet, Chaietno, Boen massiv plank

de bruksområder for byggevaren, i samsvar med den relevante harmoniserte tekniske spesifikasjonen

merke og kontaktadresse til produsenten i henhold til artikkel 11 nr. 5:

in 406-408, 4658 Tveit, Norway
I GmbH & Co.KG, Industriestraße 41, 23879 Moln, Germany
S, 21412 Kietaviskes, Elektrėnu sav, Lithuania
tech Drive, Hartlebury Trading Estate, Hartlebury, Worcestershire DY10 4JE, UK
nc, 1825 Business Park Blvd, Suite B, Daytona Beach, FL 32114, USA
sbright Plaza, 9-23 Shell Street, Tin Hau, Hong Kong

sse til godkjent representant hvis mandat omfatter oppgavene angitt i artikkel 12 nr. 2 (om relevant):

r for vurdering og kontroll av byggevarens konstante ytelse, som fastlagt i vedlegg V,

ringen gjelder en byggevare som omfattes av en harmonisert standard. Det meldte organs navn og identifikasjons-nummer, om relevant) har utført i samsvar med system
sannsopgaver som fastlagt i vedlegg V) og har utstedt (sertifikat for konstant ytelse, samsvarssertifikat for produksjonskontroll i fabrikk, prøving, -/beregningsrapporter- alt etter hva

utførte	IBS Ges.m.b.H.
	Petrolstr. 45
	A-4017 Linz
	(not. 1322)
	Brannmotstand
kontrollorgan	Teknisk kontrollorgan
	Sertifikat av ytebestandighet

ringen gjelder en byggevare som det er utstedt en teknisk vurdering for:

esifikasjon - EN 14342 :2004 A1 2008

	tykkelse	Densitet	Brannmotstand	Formaldehyd klasse	Innhold av Pentachlorophenol	Bruddstyrke	Varme
	9,5mm	>= 650 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	NPD	0,15 W/m
	9,8mm	>= 650 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	NPD	0,15 W/m
ionny Plus	10,5 mm	>= 550 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	NPD	0,15 W/m
	12,5 mm	>= 650 kg/m³	DN-s1 (CF-s1 på forespørsel)	E1	ikke funnet	NPD	0,15 W/m
	13 mm	>= 550 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	NPD	0,14 W/m
	14 mm	>= 550 kg/m³	DN-s1 (CF-s1 på forespørsel)	E1	ikke funnet	NPD	0,14 W/m
	21 mm	>= 500 kg/m³	DN-s1 (CF-s1 på forespørsel)	E1	ikke funnet	NPD	0,14 W/m
	20 mm	>= 550 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	NPD	0,14 W/m
	23 mm	>= 500 kg/m³	DN-s1	E1	ikke funnet	3,754kN/60cm	0,14 W/m
	20 mm	>= 650 kg/m³	CF-s1	E1/E0	ikke funnet	NPD	0,17 W/m

NPD: No Performance Determined

angitt i nr. 1 og 2, er i samsvar med ytelsen angitt i nr.9.

en er utstedt på eget ansvar av produsenten, som angitt i nr. 4.

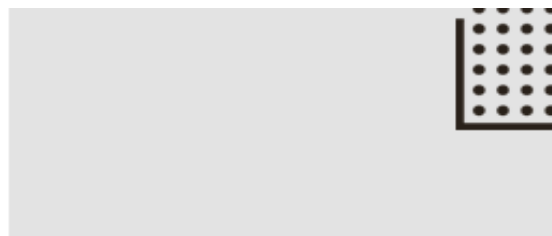
regne av produsenten av:

LER MAKS TO I MINED

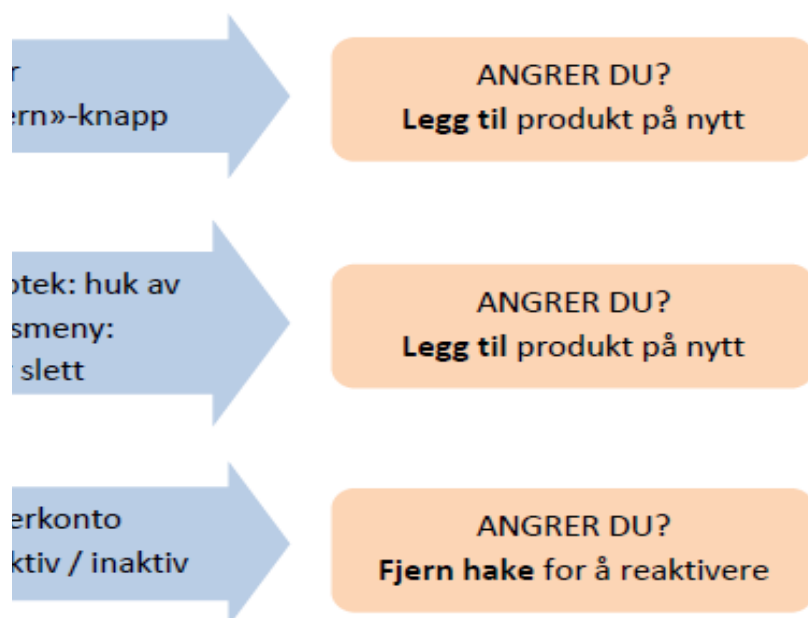
og se om
er gitt
kalier
|
ner i

Formaldehyd klasse	Innhold av Pentachloroph
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1	ikke funnet
E1/(E0)	ikke funnet

1, 2 og 3 i
der du både
dighetens krav på
r produkter i
tdatablad i

ering

ekket på et brukersted som har blitt arkivert?
inger, og arkiver på nytt etterpå.

Aktive brukersteder		Inaktive brukersteder		
63	325 med uønskede egenskaper	16	Inaktive bedrifter	0
92	Følg avfall	44	Subworkplaces	4
	Brakersted kommentarer	0	Lister	18
	Brakersted informasjonsblader	1	Ordrer	0
	Brakersted rullekardener	0		

TYPE	ETS ETTETID RV	LAGET TIL DATO	QA		
KNOLJE	caBulder	01.07.2014	●	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	VIS AKTIVE SDS STAND HENKUMMERERIS SLETT ARKIV ARKIV ARKIV
BEVRESKER	caBulder - Enkelte	10.11.2015	●	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	VIS AKTIVE SDS STAND HENKUMMERERIS SLETT ARKIV ARKIV ARKIV
BEVRESKER	(1) Enkelte	17.11.2015	●	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	VIS AKTIVE SDS STAND HENKUMMERERIS SLETT ARKIV ARKIV ARKIV

rukerstedet, kan du **legge det til en gang til:**
» et SDS.)

ED

ikovurdering Verktøy Min brukerkonto

tsmenyen i midten.

brukerkonto

Nylig vist

br. St. Id

ADRESSE

Oppstarts dato

brukersteder. Arkiverte er markert i rødt.
Å symbolet med de tre linjene og velg **Arkiv**.
re ett nivå under ditt eget brukersted.
brukeren som er direkte overordnet.

34543

Vollsvæien 9-11,

22.10.2015

	1327 Lysaker	Vis
123444	Vollsveien 9-11, 1327 Lysaker	Rediger
1234555	Vollsveien 9-11 , 1327 Lysaker	Slå sammen
34567	Vollsveien 9-11, 1327 Lysaker	Slett
345456	Vollsveien 9-11, 1327 Lysaker	Arkiv
		Legg til dashbord
		Add new workplace

brukersted, trykk på symbolet med de tre linjene og velg

	test, 1234 test	27.06.2013	Vis
	Kanalveien 105, 5068 Bergen	30.06.2013	Slett
	Rosten	04.07.2013	Dearkiver

<tet ditt,

Nylig vist ▾

▼

Inviterte bedrifter

▲

0

Nylig vist ▾

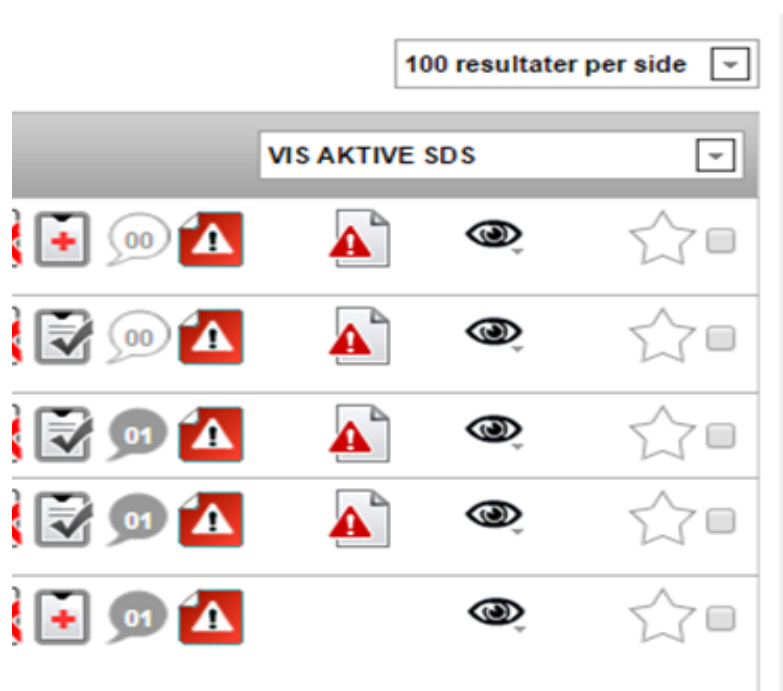
r ▼

Inviterte bedrifter

▲

<u>avfall</u>	55
<u>with Lists Criteria</u>	20

er faresetninger som
en risikovurdering.

SKUM

skaper som er uønsket og/eller stoffer som er underlagt
er. Les mer om dette her:
[Oppsett-i-ProductXchange/](#) Vennligst gjør en
rtt ut produktet hvis dette er relevant/mulig. Se forøvrig
nere beskrivelse, hvis dette er tilgjengelig.

Treff filter

R-setninger

R-setninger

CAS Nummer

Begrensningslisten tillegg - REACH
Annex XVII

Begrensningslisten tillegg - REACH
Annex XVII

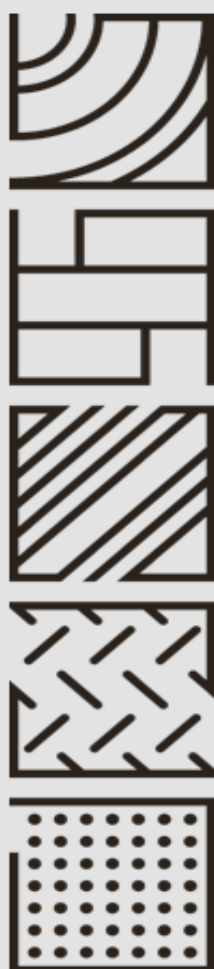
Sjekkliste A20 BREEAM-NOR

Prioritering

al ikke benyttes
ned andre
m ikke gir treff på

av alternativt
ProductXchange

akter som har
bygget må sjekkes i

RAKTISKE TIPS

Informasjon fra de som
med produktet du skal
ere – de vet best hvilke
ukter som kan brukes på
måte mht funksjonskrav:

temperatur
herdetid
etc.

prosjektet stiller spesifikt
uk av et produkt, bør en
ing opplyse om dette for å
vorfor mindre skadelige
nativer ikke er valgt.

INEHOLDER STOFFER
S RISIKOPROFIL.
BSTITUERES.

100 resultater per side

VIS AKTIVE SDS

							☐
							☐
							☐

**MODUL FOR
AL BENYTTES
PROSESSEN.**

Lukk eller trykk Esc

ed her

OM

Neste

Søk

50 resultater per side

FJERN SDS

Fjern

Neste

FORMÅL. LER MED MED

øk 🔍

▼

sultater per side ▼

	LEGG SDS TIL SAMMENLIGNE
🔍	Legg til ✓
🔍	Legg til ✓
🔍	Legg til ✓
🔍	Legg til ✓
🔍	Legg til ✕
🔍	Legg til ✓

Lukk eller trykk Esc

st ▼

brukersted her

< Tilbake Neste

BRUKSHYPPIGHET
(se veiledning)

▼	Svært ofte brukt	▼
▼	Svært ofte brukt	▼
▼	Svært ofte brukt	▼

< Tilbake Neste

SYSTEMET BEREGNER AUTOMATISK RISIKO FOR HELSE/ MILJØ/ BRANN

Risiko =
Faresetning x Bruksmåte
x Brukshyppighet

SYSTEMET BEREGNET
RISIKO-VERDIER.

DU MÅ NÅ GÅ INN I
STOFFDATABLADENE OG
HENTE MER INFORMASJON.

BASERT PÅ SAMLET
VURDERING KAN DU
SETTE STATUS FOR DE
ULIKE PRODUKTENE

EKSEMPEL PÅ
HVORDAN DU KAN
SETTE OPP
SAMMENLIGNINGEN
FOR DEG SELV.

g /
ned
rn,
i alle

Test

Velg brukersted her

JSJONEN DIN MHT
LGT PRODUKT OG
EKSPONERINGSKONTROLL

< Tilbake

Lagre

Inviterte bedrifter	
	3
<u>riteria</u>	2

100 resultater per side

VIS AKTIVE SDS

UKERSTED,
ET.

50 resultater per side

PRETTET TO	▲▼
05.2016	

klikk

RESULTATET AV
RISIKO-
VURDERINGEN
BLE SUBSTITUSJON:
FRA BOSTIK TIL
GRAFT.

EKSEMPEL PÅ
RISIKOVURDERING
UTEN SUBSTITUSJON

 **BYGG MED
MENING**

CH registrert i

ed & Produkter

ngler
d (REACH)
ngler
DOK-Forskriften)

, sender man
til bedriften
duktet på

nge (1/3)

ter» på ditt

produkttyper

ange (2/3)

 og velg «Vis
ter»

ange (3/3)

Åklikk på for å åpne
erklæringen

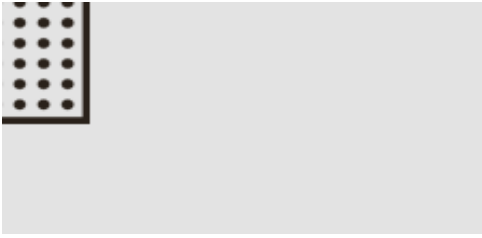

a som er relevant

Rekordnummer	Fraksjon	Holdbarhetsklasse
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK	NPD	Klasse 1
TKK*	NPD	Klasse 1

enol	Brudds
	NPD
	NPD
	NPD
	NPD
	NPD
	NPD
	NPD
	NPD
	3,734kt
	NPD
	NPD: No F

VEILEDER

**OPPFØLGING AV KRAV OM
BÆREKRAFTIG TREVIRKE I
BYGGEPROSJEKTENE**

Innhold

Innledning	
Hensikt	
Dette krever Statsbygg	
Framgangsmåte i prosjektene; sjekklister og eksempler til bruk i byggeprosjektene	
Prosjekteringsgruppe - produktliste	
Forespørsel til leverandør	
Før innkjøpsbeslutning, kreves produktspesifikk sertifisering	
Sjekk at sertifisering er oppgitt på faktura	
Arkivering og tilknytning av dokumentasjon til MOP	

Innledning

Et av målene i Statsbyggs mal for miljøoppfølgingsplan (MOP) til bruk i byggeprosjektene skal benytte trevirke fra bærekraftig skogsdrift: «Prosjektet skal kun bli dokumentert bærekraftig skogsdrift». Statsbygg har ikke tidligere publisert retningslinjer for dette kravet skal forstås og følges opp i praksis. Fortolkning og oppfølging av kravet er muntlig i foredrag og prosjektgjennomgang ved miljøleder i B og ved fagressurs i byggeprosjektene. Gjennom det har vi opparbeidet kunnskap om hvordan kravet skal følges opp i praksis, og et behov for å nedfelle erfaringer og praksis i en veileder for å forenkle kunnskapsspredningen om temaet.

Hensikt

Formålet med retningslinjer for oppfølging av kravet om bruk av bærekraftig trevirke er:

- Sikre harmonisert og enhetlig oppfølging av kravet i prosjektene
- Forenkle oppfølging av kravet ved å formidle hva slags dokumentasjon som kreves
- Øke Statsbyggs kompetanse om kravet til bruk av bærekraftig trevirke i prosjektene
- Sørge for at miljøeffekten ved å kreve bærekraftig trevirke i prosjektene blir realisert

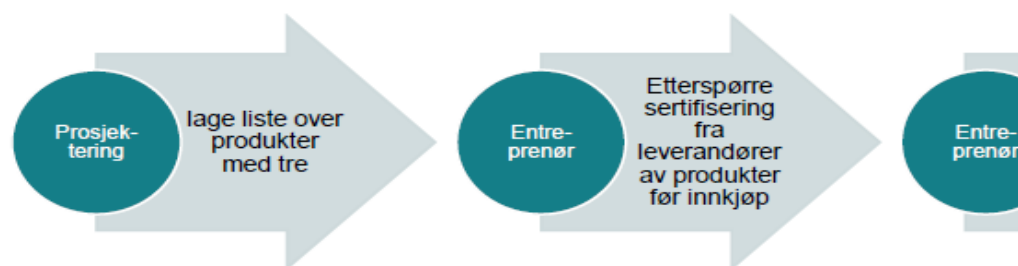
Dette krever Statsbygg

Krav om bærekraftig trevirke er formulert slik i mal for miljøoppfølgingsplan: Pr trevirke fra dokumentert bærekraftig skogsdrift.

I praksis betyr det at for alle produkter som inneholder trevirke i et Statsbyggprosjekt, etterspørre sertifiserte produkter. Statsbygg godtar sertifiserte produkter etter krav for skogsertifisering, PEFC eller FSC dersom ikke annet er beskrevet i kontraktsdokumentasjonen. Dokumentasjonen skal vise at produktet følger sporbarhetsertifisering (chain of custody). Hvert produkt skal ha en sertifiseringsgrad på minimum 95 %. Det betyr at mer enn 95 % av produktet skal være sertifisert trevirke. Sertifiseringsordningene og bakgrunn finnes i kapittelet om bakgrunn og faglig forankring.

Hvorfor krever vi sertifiserte produkter? Ved å kreve sertifisering lar vi eksperte opp arbeidet med å sikre at trevirket som inngår i produktene vi bestiller er bærekraftig. Sertifiseringsordningene er lagt opp slik at det sikrer sporbarhet gjennom verdikjeden tilbake til at tømmeret som er råvare for produktet er hugget i en skog som skjøttes bærekraftig.

Framgangsmåte i prosjektene; sjekkliste og eksempler på byggeprosjektene

Figur 1 Skjematisk framgangsmåte i byggeprosjektene for å etterspørre og samle inn

Vi anbefaler at kravet følges opp ved å gjennomføre følgende punkter:

¹ Sporbarhet innebærer at informasjon om sertifisering skal følge et produkt gjennom slik at det blir mulig å si med sikkerhet at alt trevirke som inngår i et produkt stammer gjennomført i tråd med hva sertifiseringen krever.

3

Prosjekteringsgruppe - produktliste

1. Prosjekteringsgruppen må lage en komplett liste over hvilke produkter som skal brukes i bygget. Eksempel:

- Vinduer
- Dører
- Parkett
- Lister
- Forskaling og andre midlertidige materialer
- etc.

Forespørsel til leverandør

2. For hvert treprodukt i entreprisen må entreprenøren sende en forespørsel til leverandører av treprodukter for å undersøke om leverandører etter FSC- eller PEFC-standardene. Vi godtar sertifiseringsgrad høyere.
- Eksempel på tekst til forespørsel: Vi vurderer å bruke et treprodukt som inneholder trevirke, og Statsbygg krever at trevirket som oppføres skal være sertifisert etter de rådende standardene for FSC eller PEFC. Vi lurte på om dere kan levere produkter som er sertifisert etter FSC eller PEFC. Vi presiserer at dokumentasjonen må være tilgjengelig for Statsbygg. Vi vil gjerne se et eksempel fra dere på en slik faktura fra en leverandør for et produkt tidligere.

samlast lagerordre

Art.nr	Beskrivelse	Lengde	Ant.Pakk.	Salgs antall	Enhet	Kvantitet
25168360	GRAN 45X098 K-STENDER FSKJ = 2 pakker	4900	2	1 058,400	M	1 058,400
41660192	GRAN 45X146 K-STENDER FSKJ	4900	1	352,800	M	352,800

PEFC/03-31-18, No 505005
99 % PEFC

100% PEFC CERTIFIED Percentage share of certified raw material on a rolling monthly basis			
FAS-verdi	Kontantrabatt	Sum ekskl. Mva	Mva beløp 25%

Figur 2 Eksempel på faktura vi kan forvente å få som eksempel på at et produkt i dette tilfellet har trevirket i produktet en sertifiseringsgrad på 99 %.

² Produktspesifikk vs. ikke produktspesifikk er forklart nærmere etter punkt 3 for arbeidet med bærekraftig trevirke.

4

Før innkjøpsbeslutning, kreves produktspesifikk sertifisering

3. Innkjøpsbeslutning kan først tas etter at entreprenøren har besluttet at treproduktet kan leveres med produktspesifikk sertifisering

- Eksempel: Vinduer til fløy A går i bestilling og sjekket om de leveres med sertifisert trevirke. Entreprenøren spør leverandøren om de leverer vinduene med sertifisert trevirke i bestilling.

Sjekk at sertifisering er oppgitt på faktura

4. Ved leveranse av treproduktet må entreprenøren sjekke fakturaen og leverandør ved å sjekke at det framgår av fakturaen at de leverer sertifisert trevirke.

Art.nr	Beskrivelse	Ant.Pakk. Lengde	Salgs antall	Enhet
11303682	GRAN 48X198 K-VIRKE T2/C24	22	5 221,600	M

Foretaksregistret NO 984 040 785.
Origin of goods: Scandinavia, south of region Dovre.
For informasjon om bruk og behandling av våre produkter, se
www.esas.no/Produktdokumentasjon

PEFC 03-31-35, No 1000

100% PEFC
CERTIFIED

Percentage share of certified raw material on a rolling monthly basis

FAS-verdi	Sum ekskl. Mva	Mva beløp 25%
-----------	----------------	---------------

--	--	--	--

Figur 3 Et eksempel til på faktura der sertifiseringsgrad framgår. Serti

Arkivering og tilknytning av dokumentasjon til MOP

5. Prosjektet må arkivere alle fakturaer som er samlet inn d
Fakturaene sammenholdes mot listen over treprodukter :
produktene på listen har fått tilhørende faktura med sertifi
bidratt til å sikre at alle produktene med tre i er bærekrafti
fakturavedleggene skal føres opp som referanse fra pros
dokumentasjon på at målet er oppfylt.

Hva er *produktspesifikk dokumentasjon*?

Produktspesifikk dokumentasjon viser at et konkret produkt, f.ek:
dokumentasjonen skal være produktspesifikk må den følge vindu
som er knyttet til akkurat det ene vinduet. Slik dokumentasjon ka
på faktura for vinduet, slik som figur 1 og 2 viser. Det kan også v
sertifiseringsordningene på emballasjen til vinduet.

5

Hva kan *ikke produktspesifikk dokumentasjon* være?

Et sertifikat på at et sagbruk er sertifisert etter FSC eller PEFC
ikke er produktspesifikk. Dersom et sagbruk holder et sertifikat
sertifiserte produkter, men det viser ikke at alle produktene sag

DNV BUSINESS ASSI

BILDE Høgskolen i Vestfold. Fotograf: Trond Isaksen

STATISKE

STATSBYGG
TLF. 815 55 045
NETT statsbygg.no

.....	2
.....	2
.....	3
.....	3
.....	4
.....	4
.....	5
.....	5
.....	5

sjektene er at
ønytte trevirke fra
slinjer for hvordan
øet er kommunisert
ene i miljø i
kan og bør følges opp
le

ke i prosjektene er å:

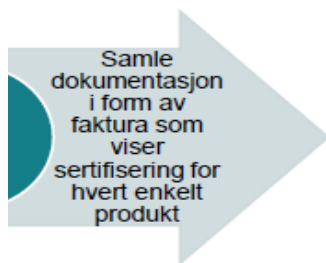
ørn skal fremlegges
osjektene
ir størst mulig

prosjektet skal kun benytte

prosjekt, må prosjektet
de rådende standardene
et i det enkelte prosjekt.
of custody)¹. Vi krever at
r enn 95 % av treet i
for måltallene er omtalt i

er på skogskjøtsel følge
bærekraftig produsert.
likjeden til produktet helt
øttes på bærekraftig vis.

pler til bruk i

¹ dokumentasjon

om produktets verdikjede,
ner fra hugst som er

Side 4 av 6

rodukter med innhold av tre som

forespørsel til aktuelle
n kan levere sertifiserte produkter
id for hvert produkt på 95 % eller

stille produkt x fra dere. Produktet
ø som benyttes i byggene som
ndardene for skogsertifisering,
oduktet med innhold av sertifisert
e produktspesifikk², og vi ønsker
ri evt. kjøper produktet. Vi ser
n leveranse dere har hatt av dette

enh	Pris	Rab. %	Nettobeløp NOK
M			
M			
Antall pakker			3
Beregn. kg			3 158

Sum Nom m3	7,938
Sum Akt m3	7,017
Fakturabeløp NOK	

lukt er sertifisert fra leverandør. I

rtlisten som viser framgangsmåten

Side 5 av 6

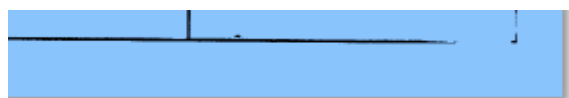
ig

har fått bekreftet fra leverandør at
ng etter FSC eller PEFC.

n to dager. Kontrollspørsmål: Har dere
? Hvis svaret er nei må dere spørre
ertifisert trevirke før vinduene går i

at faktura er i henhold til lovnad fra
et aktuelle produktet er sertifisert.

Kvantitet	Enhet	Pris	Rab. %	Nettobeløp NOK
5 221,600	M		0/0	
905011		Antall pakker		22
		Beregn. kg		24 317
		Sum Nom m3		52,216
		Sum Akt m3		49,626
		Fakturabeløp NOK		

fiseringsgraden er i dette tilfellet 100 %.

ler sertifiseringsgrad framkommer.
som ble laget i punkt 1. Dersom alle
fiseringsinformasjon har prosjektet
tig produsert. Listen med
sjektets miljøoppfølgingsplan som

s. et vindu er sertifisert. For at
uet, det vil si framgå på dokumenter
an være stempel med sertifiseringsgrad
rære logo fra en av

Side 6 av 6

er eksempel på dokumentasjon som
t viser det at sagbruket kan levere
gbruket selger er sertifiserte.

FRANCE

CERTIFICATE

CERTIFICATE

38
38

AS

Norway

awn and planed timber, chips
Controlled Wood

database, www.fsc.org.
The certificate holder is FSC-certified (or FSC
be considered covered by the scope of this
and shipping documents.

Place and date:

Stockholm, 2015-02-03

for the Accredited Unit:

NV GL BUSINESS ASSURANCE
SWEDEN AB, SWEDEN

Ann-Louise Pätt

certatet viser at et sagbruk er sertifisert³.

¹
on) <http://www.pefcnorve.org/>

Avfallshåndteringen på byggeplass

Nybygging, riving og rehabilitering skaper svært store mengder avfall. Prisen for å levere blandet avfall til deponi er økende. Myndighetene stiller krav om minimum 60% kildesortering av avfallet på byggeplass. Kildesortering er derfor både økonomisk og framtidsrettet.

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall

FIRE GRUNNER TIL Å KILDESORTERE PÅ BYGGEPLASS

Ytre miljø

Kildesortering gjør at ressursene kan benyttes på en fornuftig måte i stedet for å deponeres. For eksempel kan plastemballasje bli nye kabeldekkplater mens trevirket kan bli biobrensel. Farlig avfall må alltid håndteres separat, slik at dette ikke forurenser det øvrige avfallet. Miljøet spares dermed for unødvendige belastninger.

Forskriftskrav

Kapittel 15 i avfallsforskriften krever minimum 60% kildesortering av avfallet på byggeplass, samt at du må lage en avfallsplan som skal godkjennes av myndighetene før du kan starte arbeidet. Skal du rive/rehabiliterer, må du også få laget en miljøsaneringsplan.

Økonomi

Å levere blandet avfall er dyrt. Sorteres avfallet reduseres prisen betraktelig. Her er det mulig å spare store beløp og dess mer avfall som sorteres, dess større beløp er det å spare.

Helse og arbeidsmiljø

God avfallshåndtering gir en ryddigere byggeplass og et sikrere arbeidsmiljø. Dette reduserer skader og sykefravær.

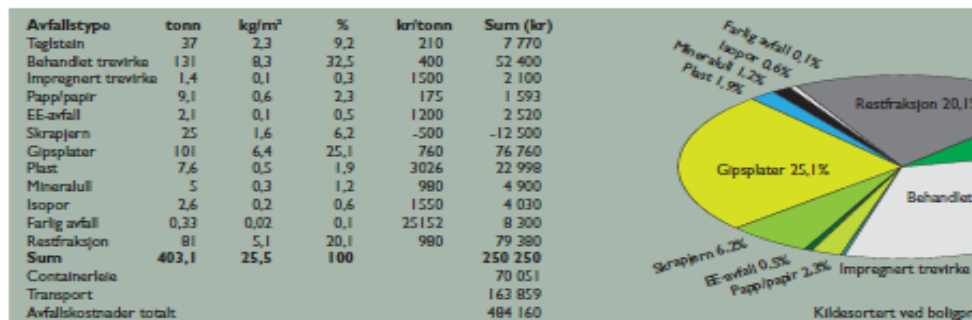

PENGER Å SPARE

Veidekke Entreprenør AS var entreprenør for boligprosjektet Alfheim i Asker, som består av 104 leiligheter, butikker i første etasje, samt parkeringsanlegg i kjeller. Prosjektet er på 15.800 m² BTA. Gips ble levert som precut, men pga. at endel gips ble fraktet inn i bygget i råbyggfasen, ble den våt og måtte kasseres. Derfor er gips-tallene høye til tross for precut.

En ivrig grunnarbeider som hadde overoppsjering har æren for lav restavfallsmengde.

Prosjektet oppnådde 80% sorteringsgrad. D å levere de sorterte fraksjonene, mens de 20% kostet 80.000 å levere. I tillegg kommer tran og containerleie.

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleg

NI TIPS FOR BEDRE AVFALLSHÅNDTERING PÅ BYGGEPLASS

1. Beregn avfallsmengder

Beregn hvilke avfallsmengder og -typer du kan forvente å få i ditt prosjekt. Å vite eksakt hvor mye avfall som vil oppstå er ikke mulig, men et anslag vil gi deg et godt utgangspunkt for den videre planleggingen. Tabellen under er utarbeidet av SSB.

Bruk tallene som utgangspunkt for å beregne avfallsmengder og -typer. Vær varsom med å stole blin mengdene vil variere fra prosjekt til pr for riving av mindre bygg og større byg tallene for nybygg, mindre bygg og stør for høye. Egne erfaringstall er gull verd,

	Nybygging			Rehabilitering			Mindre bygg
	Mindre bygg	Større bygg	Andre bygg	Mindre bygg	Større bygg	Andre bygg	
Tyngre bygningsmaterialer	11,1	12,7	8,0	69,3	77,1	54,9	251,1
Forurenset tegl og betong	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,7	12,6
Trevirke	18,2	8,0	3,8	17,9	9,7	6,8	126,7
Impregneret trevirke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4
Metaller	0,3	1,7	0,8	0,0	9,0	4,5	9,3
Gips	3,3	4,7	1,7	0,0	5,3	2,2	1,5
Isolasjon	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Glass	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,2
Plastfolie	0,5	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Papp og papir	0,6	0,6	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0
EE-avfall	0,3	0,0	0,0	0,4	0,6	0,2	1,1
Farlig avfall	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,1	0,5
Asbest	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	2,1	0,8
Ånnet	0,0	0,0	1,7	0,0	0,1	0,0	0,2
Blandet / Rest - avfall	21,6	13,3	12,0	51,9	34,2	23,3	61,4
Sum avfall MTB	56,1	41,6	28,5	139,6	137,6	107,3	466,8

Forventede avfallsmengder i kg pr kvadratmeter for ulike typer bygg (Kilde: SSB 2005).

MTB= Med tyngre bygningsmasser

2. Kontakt gjenvinningselskap

Priser og kompetanse i gjenvinningsbransjen varierer. Hent derfor inn tilbud fra flere firma. Oversikt over selskapene finner du under «Avfallsbehandling og -gjenvinning» eller «Containere» på Gule Sider. (Mange større virksomheter har inngått samarbeidsavtaler med ett bestemt gjenvinnings-selskap, som man fortrinnsvis skal benytte).

Gjenvinningselskapene sitter på relevant kunnskap som vil komme godt med i planleggingen av avfallshåndteringen. De har bl.a. oversikt over avsetningsmuligheter for ulike avfalls-typer.

Ved valg av gjenvinningselskap bør du legge vekt på kompetanse og hvordan de kan følge opp prosjektet. Krev månedlige avfallsstatistikker og at avviksmeldinger skal sendes umiddelbart dersom gjenvinningselskapet mener sorteringen er for dårlig (underkjenner en eller flere containere).

Plaster containere samlet på et sentralt sted på bygge-

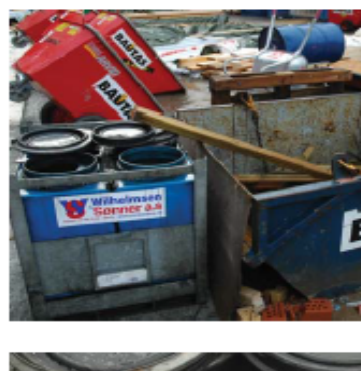

Kabler er ee-avfall som alltid skal sorteres ut.

Nasjonal handlingsplan for bygg- og

3. Hva skal sorteres ut?

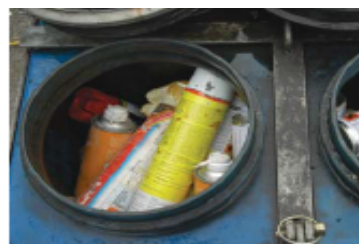
Få hjelp av gjenvinningselskapet til å velge hvilke avfalls-typer som skal sorteres ut og hvordan det skal gjøres. Bruk mengdeberegningene som utgangspunkt. Hva som skal sorteres ut vurderes ut fra mengder og typer avfall samt tilgjengelig plass for containere. I et byggeprosjekt vil avfallsfraksjonene variere med byggefasene (for eksempel i begynnelsen mye betong, på slutten mye emballasje (papp og plast)), se illustrasjonen nederst på siden.

Elektrisk og elektronisk avfall, samt annet farlig avfall (maling, spann, fugemassepatroner, spraybokser mm) skal ALLTID sorteres og leveres til godkjent mottak. Slikt avfall oppstår på alle bygg- og riveplasser, og det er forbudt å kaste dette i blandet avfall. Husk at farlig avfall skal deklareres!

Normalt er betong/tegl, trevirke, metaller og gips de største avfallstypene. Vanlige lette avfallstyper er papp/papir og plast. Undersøk mulighetene for å levere rester av f.eks. isolasjon og gips tilbake til leverandør. Alle typer avfall oppstår ikke i alle byggefaser. Avpass derfor antall og størrelsen på containerne etterhvert som prosjektet skrider fram.

Ved riving og rehabilitering bør du vurdere om det finnes produkter og materialer i bygget som kan ombrukes. Undersøk om det finnes et marked for brukte dører, vinduer, VVS-utstyr og lignende i ditt nærmiljø.

Farlig avfall skal alltid sorteres ut. Bruk spesialcontainere!

Sortering av gips blir satt i system på blandet og noen andre

Faser i byggeprosjektet

Utgraving	Grunnarbeid	Råbygg	Utv. Modning	Innv. Modning
Jord og stein				
Farlig avfall				
	Betong			
	Metall			
	EPS			
		Takbelegg		
			Gips	
			Isolasjon	
			Plast	
	Tre			
			Glass	
				EE-avfall
				Papp

Illustrasjon av hvilke avfallstyper som kan oppstå i et byggeprosjekt, og i hvilke faser avfallet oppstår.

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anlegg

4. Lag avfallsplan og evt. miljøsaneringsplan

- Avfallsforskriften krever at det skal utarbeides avfallsplan ved
- nybygging over 300 m²
 - riving og rehabilitering 100 m²
 - konstruksjoner/ anlegg som genererer mer enn 10 tonn avfall

Minimum 60 % (vekt) av avfallet skal sorteres på byggeplass.

Kravet om avfallsplan gjelder selv om tiltaket ikke er byggeomeldingspliktig. Bakerst i denne veilederen finner du en sorteringsveileder som gir anvisninger om hvordan avfall skal sorteres. Avfallsplanen gir en grei oversikt over hvordan avfallet skal håndteres i ditt prosjekt. Denne oversikten gjør det lettere å utnytte de økonomiske og miljømessige besparelser som ligger i en godt planlagt avfallshåndtering. Sett konkrete mål for hvor stor andel av avfallet som skal kildesorteres. Planlegging av avfallshåndteringen bør ses i sammenheng med planer og tiltak som sikrer arbeidsmiljø og sikkerhet, samt rest- og byggkvalitet (RTB). Avfallshåndtering og miljøsanering

Kildesortering av byggavfall									
Avfallstype	Sorteringskode	Sorteringsnavn	Sorteringsnummer	Sorteringsgruppe	Sorteringsklasse	Sorteringsklasse	Sorteringsklasse	Sorteringsklasse	Sorteringsklasse
Betong	1	Betong	1	Betong	Betong	Betong	Betong	Betong	Betong
Metall	2	Metall	2	Metall	Metall	Metall	Metall	Metall	Metall
Plast	3	Plast	3	Plast	Plast	Plast	Plast	Plast	Plast
Gips	4	Gips	4	Gips	Gips	Gips	Gips	Gips	Gips
Isolasjon	5	Isolasjon	5	Isolasjon	Isolasjon	Isolasjon	Isolasjon	Isolasjon	Isolasjon
Takbelegg	6	Takbelegg	6	Takbelegg	Takbelegg	Takbelegg	Takbelegg	Takbelegg	Takbelegg
Tre	7	Tre	7	Tre	Tre	Tre	Tre	Tre	Tre
Glass	8	Glass	8	Glass	Glass	Glass	Glass	Glass	Glass
EE-avfall	9	EE-avfall	9	EE-avfall	EE-avfall	EE-avfall	EE-avfall	EE-avfall	EE-avfall
Papp	10	Papp	10	Papp	Papp	Papp	Papp	Papp	Papp

rent, tørt bygg-konseptet (KIB). Avtallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse sendes kommunen til godkjenning.

Ved riving og rehabilitering skal det også lages en plan for miljøsanering. Denne planen skal sikre at miljøfarlige og giftige stoffer kartlegges og fjernes før rivearbeidet settes i gang.

5. Kontraktfesting

Dersom det benyttes underentreprenører bør avfallshåndteringen kontraktfestes med disse. Kontraktene bør inneholde sanksjoner dersom avfallet ikke håndteres i henhold til planene.

Når det brukes underentreprenører så sørg for at feil håndtering av avfallet får konsekvenser som for eksempel bøter eller viderefakturering. Vær streng på at alle rydder etter seg selv, ikke la noen gå å rydde etter andre. Ta bilder ved feilsortering for å dokumentere.

AVFALLSTYPEN	ANTALL	VEKT	VOLUM
Bygghvit	1.000	1.000	1.000
Bygghvit	1.000	1.000	1.000
Bygghvit	1.000	1.000	1.000
Bygghvit	1.000	1.000	1.000
Bygghvit	1.000	1.000	1.000

Blankett plan for avfallsdeponering og blankett for miljø og fraktskema bygge under 400 m². Kan lastes ned fra www.sft.no. Mange innbygde hjelpesystemer til utfyllingen. Miljøsanering same bygninger må utarbeides av erfarne miljøarbeidere.

Kombinasjon av en tung fraksjon (gips) og en lett fraksjon (p)

Nasjonal handlingsplan for bygg- og an

6. Planlegg byggeplassen

Når det er bestemt hvilke avfallstyper som skal sorteres ut er det viktig at det velges rett type og antall containere - og at det settes av plass til disse på riggområdet. Lag en riggplan, hvor bl.a. rekkevidde for kraner, og containere er innplassert, se figur til høyre. Er byggeplassen liten kan det være aktuelt med containere med flere rom eller bruke plastsekker som "I sekk". (Bilde nedenfor)

Vanligvis lønner det seg å plassere containere samlet og merke dem godt. Pass på at du har nok oppsamlingsenheter som traller og sekker inne i bygget, sorteringen må begynne allerede her. Planlegg også transportveier for avfallet (heis, kran, traller, nedløpsrør).

Ved rehabiliteringsprosjekter i tett bebyggelse kan det være vanskelig å få plass til containere på gategrunn. Da kan sortering og mellomlagring av fraksjoner innendørs være en løsning, i påvente av containere.

Riggplan med kranenes aksjonsradius og containerplassering in

7. Informasjon

Alle ansatte på byggeplassen må informeres om avfallshåndteringen. Sett klare regler for avfallshåndteringen fra starten av prosjektet. Ta utgangspunkt i avfallsplanen og informer alle om denne. Gjør det klart hva som kan kastes i hvilken container. Bruk plakater og symboler på møtet og på containere for å unngå språkproblemer. Avfall skal alltid være et punkt på byggemøtene. Dersom du har satt deg et mål om f.eks. maks 30% restavfall, må du ligge godt foran dette gjennom hele prosjektet, fordi sorteringsgraden ofte går ned i sluttfasen (pga dårlig tid på slutten, samt generell opprydding på byggeplassen).

Gjør sorteringen til et positivt tiltak blant de ansatte. Gjenvinningselskapene bistår gjerne med informasjon og informasjonsmateriell. Sett gjerne i gang konkurranser og premier gode resultater. Gjenta budskapet om sortering av avfall på vernerunder, møter og lignende.

'I søkk' er et nytt system for kildesortering av avfall på mindre

6

/ 11

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggssektoren

8. Oppfølging

Sett av tid til å følge opp avfallshåndteringen gjennom hele prosjektet. Sørg for at det er nok traller og sekker i bygget og hold transportveiene frie.

Få oppdatert informasjon om avfallsmengder og oppnådd sorteringsgrad fra gjenvinningselskapet underveis. Bruk denne informasjonen aktivt overfor medarbeidere slik at fokus på - og motivasjon til kildesortering opprettholdes. Premier gode resultater med bonus/kake el. Informasjon fra gjenvinningselskapet er også nødvendig dokumentasjon ved kontroll fra kommunen.

Vurder også å få med gjenvinningselskapet på en vernerunde for å få tips til forbedring av avfallshåndteringen underveis.

9. Evaluering og sluttrapport

Hvordan gikk egentlig avfallshåndtering i forhold til planlagt?

Lag sluttrapport for avfallshåndteringen når ferdig, og send denne inn til kommunen. Ta med negative erfaringer til neste prosjekt. Ta med f.eks. hvor mye avfall oppsto per kvm BTA, avfallet ble sortert og avfallskostnader.

SJEKKLISTE

for bedre avfallshåndtering

1 Beregn avfallsmengder Beregn hvor mye- og hvilke avfallstyper som vil oppstå i ditt prosjekt.	5 Kontraktfesting Inngå forpliktende kontrakter med underentreprenører om kildesortering.
2 Kontakt gjenvinningselskap Sjekk priser og kompetanse. Still krav til oppfølging gjennom byggeprosessen, bl.a. ved månedlige avfallsstatistikker og rask tilbakemelding om containere underkjennes.	6 Planlegg byggeplassen Velg riktig type containere og sett av plass til disse i riggplan. Planlegg transportveier for avfallet. Sørg for å ha nok oppsamlingselementer inne i bygget.

3 Hva skal sorteres ut? Vurder kildesortering mot sentralsortering sammen med gjenvinningsselskap ut fra tilgjengelig plass for containere, hva de kan ta imot, mengde og typer avfall. Forslag til prioritering av avfallstyper som sorteres ut: - Farlig avfall og EE-avfall - Tungt avfall (betong/tegl, metall, trevirke og gips) - Lett avfall (papp, papir, plast, isolasjon) Undersøk muligheter for ombruk ved rivings- og rehabiliteringsjobber.		7 Informasjon Informér egne ansatte og underentreprenører. Gjør det klart hva som kastes hvor. Bruk plakater og symboler på containere. Bruk ev. positive virkemiddel som konkurransepremiering el. Gjenta budskapet på verksteder, møter og lignende.
4 Lag avfallsplan og evt. miljøsaneringsplan Lag avfallsplan for prosjektet og miljøsaneringsplan ved riving og rehabilitering. Bruk gjerne SFT's skjema. Miljøkartlegging skal gjøres av erfaren miljøkartlegger. Ved riving/rehab av boligprosjekter over 400 m² og andre bygg over 300 m² må det lages grundige miljøkartleggingsrapporter. Se planene i sammenheng med HMS-arbeidet. Planene sendes kommunen for godkjenning.		8 Oppfølging Følg opp avfallshåndteringen underveis i prosjektet. Få informasjon fra gjenvinningsselskapet. Følg håndtering av avfallet skal ha konsekvenser som for eksempel bøter eller videreføring. Ta bilder for å dokumentere. 9 Evaluering og sluttrapport Lag sluttrapport som sendes kommunen. Legg egen del noterer du positive og negative erfaringer til neste prosjekt. Ta vare på erfaringstall.

SORTERINGSVEILEDER

Håndtering og sortering av bygg- og anleggsavfall.

Til bruk på byggeplass for alle som har ansvar for planlegging og praktisk håndtering av bygg- og anleggsavfall. (Uthevet tekst er lovpålagt sortering og krever spesialbehandling.)

Tunge bygningsmaterialer	
Hva:	Betong og tegl uten forurensning (uten f. eks. oljeforurensninger og PCB), armert betong, blandet betong samt andre (siporex, ytong, leca, m.m.).
Hvordan:	Knust betong (uten armeringsjern) kan ombrukes til interne anleggsveier, tilbakefyllingsmasser, bærelag. Mobilt knuseverk kan brukes, men betongen kan ikke inneholde PCB. Det er billigere å levere betong mindre enn én meter i lengde. Teglstein murt med kalkmørtel kan ombrukes.
Bruk:	Ombruk på egen eller annen godkjent byggeplass, til godkjent mottak for materialgjenvinning, fyllmassedeponi.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap. 15. Bakkeplanering krever rene fraksjoner og godkjenning hos fylkesmannen (forurensningsforskr. kap. 4). (Bakkeplanering er uønsket pga. at bekker legges i rør og naturmangfold)
Forurenset tegl / betong	
Hva:	Betong kan være forurenset med f.eks. olje eller PCB-holdig maling, fugemasse, murpuss eller avretting skal foretas der det er grunn til å tro at det kan finnes PCB eller olje.
Hvordan:	Leveres til godkjent mottak.
Bruk:	Farlig avfall som ikke skal ombrukes.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap. 11 og 15, produktforskr. kap. 3.
Asfalt	
Hva:	Asfalt uten tjære eller PCB. Tjære ble brukt i asfalt helt fram til 1970, men i hovedsak fram til 50-årene brukt til velmerkingsmaling mellom ca. 1950 og ca. 1980.
Hvordan:	Fresemasse og asfaltgranulat (knust flakmasse) må analyseres for evt. innhold av PCB eller tjære.
Bruk:	Asfalt kan gjenvinnes og ombrukes, som asfalt eller blandet med knust betong til bærelag i veier. Eller til godkjent mottak.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap. 11 og 15, forurensningsforskriften kap. 24.
Trevirke	
Hva:	Rent konstruksjonstrevirke uten maling, beis, impregnering osv.
Hvordan:	Kan ikke inneholde sponplater, laminater eller trevirke med sementrester. Bør ikke inneholde ikke-metalliske materialer som bly og aluminium.
Bruk:	Ombrukes som trematerialer, eller brukes som brensel.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap. 9 (om forbud mot deponering), kap. 15.

Hva:	Overflatebehandlet trevirke.
Hvordan:	Behandlet trevirke (malt, beiset, lakkert): Bør ikke inneholde ikke-magnetiske metaller som bly og aluminium.
Bruk:	Leveres til godkjent mottak for materialgjenvinning eller energitnyttelse. Evt. ombruk privat eller brukt i bygg.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 15.
Hva:	Limt trevirke.
Hvordan:	Limt trevirke (sponplater, finerplater, fiberplater): Grove metalleder over 0,5 kg skal være fjernet.
Bruk:	Leveres til godkjent mottak for materialgjenvinning eller energitnyttelse. Evt. ombruk privat eller brukt i bygg.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 15.

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall

Impregneret trevirke	
Hva:	CCA- og kreosotimpregneret trevirke.
Hvordan:	CCA- og kreosotimpregneret trevirke er farlig avfall og skal sorteres som egen fraksjon, deklarerer og leveres til godkjent avfallsanlegg. Nyere, kobberimpregneret trevirke klassifiseres ikke av SFT som farlig avfall, men mottakene skiller som regel ikke på dette.
Bruk:	Spesialbehandling hos godkjent forbrenningsmottak. Ikke tillatt å bruke om igjen!
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 11, SFT faktaark TA –2166/2006 - forbudt med gjenbruk av impregneret trevirke.
Metaller	
Hva:	Jern, bly, tinn, kobber, aluminium, sink og stål.
Hvordan:	Jo bedre sortering og renere fraksjoner, desto bedre pris hos gjenvinningselskap. På mindre byggeplasser kan metallfraksjonene (unntatt bly) leveres i samme container.
Bruk:	Ombruk, materialgjenvinning.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 11 og 15
Gips	
Hva:	Gipsplate-kapp fra nylegging, gipsplater fra riving og rehabilitering
Hvordan:	Gips sorteres som egen fraksjon, oppbevares tørt - helst i spesialcontainere. Nyordning med innsamlingsnett kommer i gang i 2009 på Østlandet og noen andre steder.
Bruk:	Materialgjenvinning.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 9.
Mineralull	
Hva:	Mineralull.
Hvordan:	Kapp ved nylegging legges rett i egnet sekk, slik at den ikke blir forurensert. Brukt og uren mineralull leveres i restavfall og leveres deponi.
Bruk:	Ny og ren isolasjonskapp brukes til dytting eller returneres til produsent i egne retursekker. Brukt, ren mineralull kan ombrukes hvis du finner en mottaker.
Lowverk:	
Glass	
Hva:	Norskproduserte isolerglassvinduer fra 1965-1975 inneholder PCB.
	Utenlandsk produserte fra før 1980 inneholder PCB.
	Umerkede vinduer må ansees som PCB-holdige inntil det er tatt analyse, eller at vinduene åpenbart er merket som PCB-fritt.
Hvordan:	Koblede vinduer (ikke isolerglass). Isolerglass med PCB skal leveres hele, stablet og stroppet på glassmesterpall til godkjent mottak for PCB-fritt glass sorteres i egen container, rammemateriale behandles særskilt.
	Gamle vinduer (før 1920) med ujevnt glass er ettertraktet i bruksammenheng.
Bruk:	Ombruk eller materialgjenvinning.
Lowverk:	Avfallsforskriften kap 14, 11 og 15. §3.
Mykplast	
Hva:	Klar folie, farget folie.
Hvordan:	Klar plastfolie og farget plastfolie (LDPE) uten stroppebånd eller andre forurensinger (diffusjonssperre) sorteres i egen mykplastfraksjon. Du får bedre pris dersom du sorterer helt klar folie og farget folie i separate fraksjoner.
	Andre plastfraksjoner kan sorteres etter nærmere avtale med avfallsmottaket.

	Andre plasttransporter kan sorteres etter nærmere anvisning fra transportøren.
Bruk:	Plastcontainerne bør stå tørt. Tilgriset returplast legges i restavfallscontainer.
Lowverk:	Leveres til materialgjenvinning.
	Forurensningsloven, produktkontrollloven. Bransjeavtale mellom materialselskap og Miljøverndepartementet.

Hardplast	
Hva:	Flasker, kanner og brett
Hvordan:	Flasker, kanner (tomme og tørre) sorteres i egen hardplastfraksjon i plastsekker.
Bruk:	Leveres til materialgjenvinning.
Lowverk:	Forurensningsloven, produktkontrollloven. Bransjeavtale mellom materialselskap og Miljøverndepartementet.
Skumplast	
Hva:	EPS ("Isopor", isolasjonsplater som består av hvite kuler). XPS (plater med glatt overflate, ofte blå eller rosa). PUR (brunt eller gult skum i sandwich-elementer, rundt dører og vinduer, kjølerom, mm).
Hvordan:	EPS emballasje sorteres ut i sekker (1 sekk kan brukes). Mange skumplasttyper kan inneholde både fluor- og bromerte flammehemmere dersom de er produsert før 2001.
Bruk:	Skumplast med fluorgasser er farlig avfall, og må tas ut av bygget i mest mulig hele enheter til godkjent mottak som destruerer fluorgasser og evt. flammehemmere.
Lowverk:	Leveres til destruksjon. EPS-emballasje leveres til materialgjenvinning.
	Avfallsforskriften kap 11 og produktforskriften § 6-19.
Papp og papir	
Hva:	Papp, emballasjekartong og vanlig papir.
Hvordan:	Papp og papir sorteres i egen lukket container eller ballpresse, evt. som en blandet papp/papirfraksjon.
Bruk:	Retur av ren emballasjepapp til leverandør. Eller til mottak for material- eller energigjenvinning.
Lowverk:	Bransjeavtale mellom materialselskap og Miljøverndepartementet.
Takbelegg	
Hva:	Plastbaserte takbelegg (Protan, Sarnafil ol.).
Hvordan:	Rent kapp fra tekking med plastbasert takbelegg sorteres i egne sekker på byggeplass og returneres produsent. Brukt belegg kan også leveres produsenten hvis det er rengjort.
Bruk:	Til materialgjenvinning eller deponering.
Lowverk:	
EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall)	
Hva:	Produkter som er avhengige av elektriske strøm (alt med ledning eller batteri).
Hvordan:	Seks fraksjoner: 1. Større, robuste enheter 2. Mindre eller knuselige enheter (husk batterier fra håndverktøy!)
	3. Kabler 4. Lysrør (Legges i spesialkasse) 5. Andre lyskilder (må emballeres så de ikke knuser!)
	6. Røykdetektorer
Bruk:	Se også folder på www.byggemiljo.no
Lowverk:	Leveres hele til godkjent mottak for EE-avfall.
	Avfallsforskriften kap 1 og 3.
Farlig avfall	
Hva:	Farlig avfall oppstår ved riving, rehabilitering og nybygging. Ved riving og rehabilitering skal det lages en miljøplan som beskriver hvilke typer som finnes. Det kan være asbest, rørisolasjon, pcb-holdige produkter osv.
Hvordan:	Ved nybygging vil kasserte restprodukter - rester av maling og lakk, fugemassepatroner osv., lysrør og spær måtte håndteres som farlig avfall. Listen er ikke uttømmende – er man i tvil om noe er farlig avfall skal det som farlig avfall inntil det motsatte er bevist.
Bruk:	Alt farlig avfall skal samles inn og lagres separat under tak i godkjent emballasje på byggeplassen. I forbindelse med riving skal farlig avfall deklareres og byggeplassen skal beholde en gjenpart av deklarasjonsskjemaet i egen arkiv. Den aktøren som henter farlig avfall skal ha tillatelse til innsamling.
Lowverk:	Se veileder for farlig avfall, www.byggemiljo.no
	Farlig avfall skal i hovedsak tas ut av kretsløpet og destrueres eller energigjenvinnes i godkjent mottak.
	Avfallsforskriften kap 11, asbestforskriften, produktforskriften kap 5.

Her finner du mer informasjon om...

Avfallsplaner i byggesaker
Bygg og miljø
Byggesak i kommunene

www.sft.no/tema_3304.aspx
www.byggemiljo.no
www.byggesak.com

Farlig avfall
Elektrisk og elektronisk avfall
Emballasje
Gjenvinningselskaper
Miljøsanering
Håndbok i miljøsanering av bygninger

www.nffa.no
www.renas.no og www.evm.no og www.grontpunkt.no
www.gulesider.no
www.miljosanering.no
www.nmf.no

Handlingspakke for kildesortering
Kildesortering
Lover og forskrifter

www.nmf.no
www.loop.no
www.lovdatab.no

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall
Standard Norge

www.byggemiljo.no
www.standard.no

PCB
Statens bygningstekniske etat
Rent, tørt bygg

www.pcb.no og www.ruteretur.no
www.be.no
www.rif.no

Nettverket for Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall består av følgende organ

Brotyren er utarbeidet av Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall
Nettverkleder: Eirik Wierner (KIF / Eijelnes Consult as) eiw@ejelnesconsult.no Tlf: 9584 5272
<http://www.byggemiljo.no>

g
ss

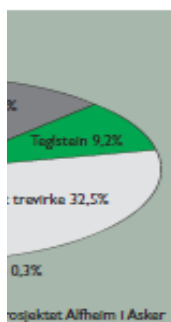
der
e og
g av
nisk

yn med kildeor-

let kostet 170.000
0% restavfall
nsportkostnader

eregne avfallsmengder
ndt på tallene da avfalls-
osjekt. Trolig er tallene
gg litt for lave, mens
re bygg kanskje er litt
l, så ta vare på dem!

Riving		
g	Større bygg	Andre bygg
	497,2	754,7
	65,8	22,5
	14,6	29,6
	0,2	0,4
	20,7	72,4
	5,4	1,1
	0,2	0,0
	0,4	0,2
	0,1	0,1
	0,0	0,0
	0,8	1,8
	0,1	1,1
	0,4	1,1
	0,0	0,0
	34,1	28,0
	639,8	913,0

oplossan.

2000			
2001	20,000	20,000	
2002			
2003	20,000	20,000	
2004			

anerbidskrivelse for bolig
Lno. Dette er regneark med
pskrivelse for andre og

last) en en container.

nntagnet (kilde: PEAB)

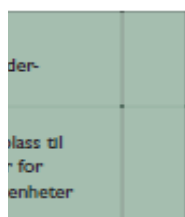

og byggeplasser.

prosjektet ditt, i

ir prosjektet er
i med positive og
re på erfaringstall,
, hvor stor andel av

rennørene.	
ere. kurrense, merunder,	
s i pro- selskapet. ekvenser kturering.	
en. For ve å nyttige	

(Se punkt 4 foran)

ong og tegl
g i veler mm. gdeler som er
se på godkjent
det reduseres).
gslag. Analyse
ne. PCB ble
leveres til
gnetiske

inium.
uktutsalg.

uktutsalg.

leveres til
n avfalls-

sser kan alle

ng av gips

gges i
i mineralull

r fra etter 1980.
nottak for PCB.

plast og etiketter
et folie i

entet.

ntet.
holdige er. Leveres
duzenten.
jesanerings- repærer - t håndteres delse med gen perm/ ente anlegg.

www.elretur.no

nisasjoner:

[Veileder blågrønn faktor](#)

[Eksempelsamling blågrønn faktor](#)

[Regneark blågrønn faktor](#)

Regnearket skal benyttes i beregningene av blågrønn faktor slik MOP krever. Veilederen og eksempe
Lenkene viser til Miljødirektoratet sine sider.

!lsamlingen gir råd om bruk rett bruk av regnearket.

BYGG- OG BRUKERUTSTYR

Listen skal synliggjøre fordeling mellom bygg-og brukerutstyr i et prosjekt.
Punkter som ikke er relevant for det konkrete prosjektet, fjernes fra listen.
Listen er ikke uttømmende og må suppleres, og tilpasses hvert enkelt prosjekt

Prosjektering av deler av brukerutstyret kan i noen tilfeller av praktiske grunner inngå i Statsbyggs prosjektering. I slike tilfeller må det inngås en avtale om brukertilskudd som dekker kostnadene ved prosjekteringen og ev. innkjøp. (Se pkt 3 nedenfor)

- 1) **Byggutstyr**; fastmontert utstyr som er prosjektfinasiert. Prosjektering, innkjøp og installasjon gjennomføres som en del av prosjektet. Finansieres av prosjektet. Statsbygg har ansvar for drift, vedlikehold, fornyelse og utskiftninger i husleiefinansierte prosjekter. Bruker har ansvaret i ikkehusleiefinansierte prosjekter.
- 2)* **Brukerutstyr levert av byggeprosjektet** (innkjøp prosjektfinansiert) hvor bruker er ansvarlig for drift, vedlikehold, fornyelse og utskiftninger.
- 3) **Bygg- og installasjonspåvirkelig brukerutstyr/spesialinnredning (BIP)**; krever forsterkning/spesielle hensyn ved inntransport/teknisk tilknytning, og skal dermed inkluderes i prosjektering/bygging.
- 4) **Generelt brukerutstyr; utstyr** brukerne prosjekterer, finansierer og anskaffer selv.

*Ved prosjekter som ikke er husleiefinansiert, må utstyr i gruppe 2 plasseres i i gruppe 1 eller 3 ifm utarbeidelse av byggeprogram.

Kap/fag ihht NS 3541 Bygningsdelstabellen	1) BYGGUTSTYR	2) BRUKERUTSTYR LEVERT AV BYGGEPROSJEKTET HVOR BRUKER ER ANSVARLIG FOR DRIFT, VEDLIKEHOLD, 3) BRUKERUTSTYR BYGGPÅVIRKELIG/TEKNISK TILKNYTNING	4) GENERELT BRUKERUTSTYR	UTSTYR (fordelt på fag)
2				Bygning
23				Yttervegger
23.1	x			Utvendig solavskjerming
23.2	x			Standard låssystemer, lås-kasser og beslag for ytterdører. Dører med automatikk. (Bruker drifter automatikken). Avklares med bruker og samholdes med leieavtalen.
24				Innervegger
24.1			x	Løse og flyttbare vegger for innredning kontorlandskap ol.
24.2		x		Fastmontert speil i garderobe og på WC
24.3			x	Foldevegger/felksible elementvegger.
24.4			x	Standard låssystemer, lås-kasser og beslag for innerdører. (Bruker drifter dører med automatikk. Bruker har leverer sylinder/nøkler.) Må avklares med bruker og samholdes med leieavtalen.
24.5			x	Innvendige persiennner. Gardiner.
24.6		x		Motorstyrte blendingsgardiner.
25				Dekker
25.1		x		Permanente oppforede gulv. Datagulv.
25.2	x			Nødvendige spikerslag/forsterkninger for oppheng av brukerutstyr (både for vegger og himlinger)
25.3			x	Løst utstyr som måtte være beregnet for innfesting /montasje i det valgte himlingssystem.
27				Fast Inventar
27.1			x	Store, fastmonterte tavler og TV-skjermer (evt. heistavler eller skyvetavler, whiteboard, lerret i undervisningsrom, auditorium m.m). Veggen må tåle belastningen.
27.2			x	Møteromsutstyr som flip-over, løse tavle og lignende.
27.3			x	Kontorinnredning
27.4			x	Oppslagstavler
27.5			x	Evt. talerstol
27.6		x		Rullearkiv som nærarkiv
27.7			x	Garderobeskap/oppbevaringsskap.
27.7		x		Teleskoptribuner
27.9	x			Bærende konstruksjoner dimensjonert for kompaktarkiv, samt kompaktarkiv.
27.10			x	Dørskilt
27.11		x		All fast innredning inkl. integrerte hvitevarer for kaffebar/minikjøkken
27.11		x		Minikjøkken/unit
27.12			x	Gardinoppheng
27.13			x	Løst utstyr for innfesting
27.14			x	Ikke fast monterte stoler
27.15			x	Vannpostutstyr som kaffe/-tekoker, koppholder ol.
27.16			x	Utvendig navneskilt
27.17			x	Store faste skilt (selve fundamntet, se kap 72). Hvis aktuelt.
27.18			x	Løse avtørkningsmatter og matter forøvrig
27.19	x			Fotskraperister og fastmonterte matter ved inngangspartier.
27.20		x		Scenetrekk i definert omfang.
3				VVS
31				Sanitær
31.1		x		Sanitærutstyr inkl. utvendige spylekraner.
31.2	x			Gulvsluk og slangekran i tekniske rom og avfallsrom
31.3	x			Sirkulasjonspumpe for varmt tappevann, ev. varmekabel
31.4			x	Drikkeautomater, kaffemaskiner etc.
32				Varme
32.1	x			Vannbårent varmeanlegg.
33				Brannsløkkingsanlegg
33.1	x			Brannsløkkingsanlegg for å tiffredstille myndighetskrav.
33.2		x		Brannsløkkingsanlegg som tilpasset virksomheten i bygget.
33.3	x			Håndsløkkere i tekniske rom
33.3			x	Håndsløkkere generelt
35				Kulde
35.1		x		Kjøleanlegg tilknyttet brukers virksomhet, inkl. datakjølere.
36				Luftbehandling
36.1	x			Luftbehandlingsanlegg
36.2	x			Avtrekk fra heismaskinrom
37				Luftkjøling

37.1	x				Komfortkjøleanlegg
4					Elkraft
41.1	x				Føringsveier for kabler tilpasset den generelle elektroinstallasjonen
41.2		x			Spesielle føringsveier direkte knyttet til brukerutstyr, gulvbokser.
41.3	x				Overspenningsvern på inntak og i alle fordelinger
41.4				x	Overspenningsvern - finvern ute i installasjonen og foran utstyr
43.1	x				Generelt omfang av lys og stikk. Stikk for spesielt angitt brukerutstyr (for eksempel kjøkkenmaskiner, verkstedsmaskiner osv)
44.1	x				Generell almenn-, plassorientert og plassbelysning iht Lyskulturs publikasjoner, inklusive lyskilder.
44.2		x			Strømskinner for utstillingsbelysning, bæreprofiler for strømskinner, styresystem for utstillingsbelysning
44.3				x	Leselamper, bord- og stålamper når dette ikke inngår som dimensjoneringskrav i anlegget.
44.4			x		Utstillingsbelysning, spotlights og lyskastere
44.5		x			Ekstra belysning for å tilfredsstille spesielle krav til lux-nivåer for sikringsanlegg.
44.6	x				Forskriftsmessig nødlysanlegg, alternativt ledesystem
45.1				x	Frittstående stråle-, panel- og gjennomstrømningsovner når dette ikke inngår som dimensjoneringskrav i anlegget.
45.2	x				Varmekabler i barfotarealer i rom/områder hvor det ikke er hensiktsmessig med vannbåren gulvvarme
46.3				x	Lokale UPS anlegg m/batterier
5					Tele- og automatisering
51.1	x				Føringsveier for alle generelle tele- og automatiseringsanlegg.
51.2		x			Føringsveier for brukerutstyr
51.3		x			Inntaks- og stigeledningsnett for tele- og automatiseringsanlegg, normalt for tele og datakommunikasjon.
51.4		x			Tele- og datafordelinger for kobling av spredenett, normalt for tele og datakommunikasjon. Inklusive termineringer, patchepanel og 19" rack.
52.1		x			Lokalt spredenett inklusive termineringer "i veggen hos bruker" for tele- og datakommunikasjon, fiber.
52.2			x		Nettutstyr, utstyr for IKT nettverk
52.3	x				Nettutstyr, utstyr for IKT nettverk for byggautomasjonsanlegg
52.4			x		Terminalutstyr, brukerterminaler for IKT-systemer
53.1			x		Anlegg for å sikre mobildekning i bygget
54.1	x				Automatisk brannalarmanlegg (ABA) med sentral, tilhørende kabling, detektorer, og alarm-overføring for å dekke offentlige forskriftskrav eller som følge av tekniske bytter.
54.2	x				Tilpassninger og utvidelser av brannalarmanlegg tilknyttet slukkeanlegg
54.3			X		Automatisk innbruddsalarmanlegg (AIA) med sentral, tilhørende kabling, detektorer, og enkel alarmoverføring for å gi basisbeskyttelse basert på skallsikring.
54.4			x		Automatisk adgangskontroll-anlegg (AAK) med sentral, tilhørende kabling, kortlesere etc for å dekke inn/utganger i skallet samt soneskiller inne i bygget.
54.5			X		Tyveri- og objektsikring samt adgangskontrollanlegg ut over ovennevnte.
55.1			X		ITV-anlegg med kamera, optikk, innkapsling, monitor etc.
55.2		x			Ved behov sentraluranlegg.
55.3		x			Ved behov opptattmarkeringsanlegg for møterom, auditorier, klasserom, studio.
55.4	x				Talevarsling for brannalarm ved konkret behov/sikkerhetsvurdering.
55.5			x		Kabel for lydanlegg for tale- og programlyd, signalgivere for lyd og bilde, CD-spiller, DAT-spiller, FM/DAB
55.6			x		Tolkeanlegg
55.7			x		Sentral -og terminalutstyr for AV-anlegg, fremvisere, skjermer, monitorer, mikrofoner, høyttalere, og tavler
56.1	x				Sentralt driftkontrollanlegg (SD-anlegg) med maskinvare og programvare, inkludert styringsautomatikk.
56.2	x				Buss-systemer, anlegg for byggautomatisering
6					Andre installasjoner
62.1	x				Heiser
62.2		x			Andre fast monterte transportanlegg nødvendige for bygningens drift og generelle funksjon (avhengig av konkret prosjekt eksempelvis dokumenttransport, løftebord, kraner og taljer)
64.1			x		Sceneteknisk utstyr som trosser, scenetepper, styresystem, scenelys, dimmere, kabling etc.
64.2		x			Sceneteknisk stål og opphengspunkter
7					Utendørs
73					Utendørs VVS
73.1	x				Utendørs sluk, kummer etc.
74					Utendørs elkraft
74.1		x			Utvendig skilt-/logobelysning
74.2		x			Utvendig ekstra belysning for å tilfredsstille spesielle krav til lux-nivåer for sikringsanlegg.
74.3	x				Elektriske snøsmelteanlegg i større omfang foran innganger, i gangstier eller veier.

Fordelingen er avtalt og omforent mellom bruker og Statsbygg, og skal ligge til grunn for prosjektering og kostnadsberegning av prosjektet.

For bruker (brukerkoordinatorAnsvarlig leietaker):..... Dato:

AKUSTIKK-RAPPORT nr. 62/2017

Akustiker, sjefing. Tor Halmrast

pb. 8106 Dep 0032 OSLO

mob: (+47) 95191675

e-post: tor.halmrast@statsbygg.no

Dato: ...05/06-2017.....

Prosjekt: ...HØGSKULEN I VOLDA.....

Sak:.....Vurdering av størrelse av Kultursal.....

STIKKORD...En redusert Kultursal kan sikkert brukes til mye, men vil ikke kunne oppfylle Kommunens egne krav til etterklangstid for konserter med akustiske instrumenter...

Sendt til:...SB/Tore Berg.....

Kopi til:.....

Jeg har sett på skrivene «Kultursal» og «Kino og Kultursal og Kino, Tillegg», begge utarbeidet av Per Einar Langseth og Arvid Blindheim for bruker, Volda Kommune, datert hhv. 30.05.2017 og 01.06.2017. Skrivet «...Tillegg» beskriver omtrent det tidligere «Store» forslag, mens det andre beskriver en mindre sal. Skrivene inneholder mange momenter, vurderinger og diskusjoner, og *Tillegget* inneholder noen forutsetninger som egentlig gjelder begge varianter. Jeg vil her kun se på spørsmålet om etterklangstid.

ETTERKLANGSTID

Etterklangstid er i seg selv et mangefasettert begrep: Etterklangstid for forskjellige typer evenementer (akustisk musikk, forsterket musikk, tale m/u mikrofon, scene m/u scenetepper eller spesielle reflekterende «orkesterhus» etc., og selvfølgelig etterklangstid som funksjon av frekvens). I disse innledende momenter skal jeg kun vurdere etterklangstid i midtfrekvensområdet (500-1000 Hz) for akustisk musikk uten forsterkning, da det (som bruker også nevner) er praktisk mulig å dempe ned etterklangen med teppeabsorbenter etc. (Praktiske problemer med å dempe ned bassen skal vi ikke gå inn på i denne omgang).

KRAV TIL ETTERKLANGSTID

Det er tidligere stilt krav til etterklangstid på 1,5-1,6 sekunder i kultursalen, og (minimum) 1,6 må nok til for å gi fullverdige forhold for akustiske konserter. Skrivet fra kommunen viser til «Norsk Musikkråd sine anbefalinger for lokaler til kulturformål», som er videreført i NS 8178. Kravene i denne standard for fremføringssaler for «akustisk lydsvake instrumenter» er gjengitt under, og viser at skulle man fulgt denne anbefaling (som bruker henviser til i skrivene), skulle man hatt et etterklangs krav på over 2 s for aktuelt romvolum.

ETTERKLANGSTID og ROMDIMENSJONER

I den «lille» varianten er **romdimensjonene** redusert fra $L \times B \times H = 32 \times 18 \times 12$ til $28 \times 18 \times 10$ m (samlet areal inkludert scene). Etterklangs kravet er derimot beholdt! (1,5- 1,6 s). Den reduserte salen kan sikkert benyttes til mange formål, men redusert volum tilsier at man neppe kan oppfylle/beholde dette etterklangs krav. Jeg har sett på areal/volum og oppnådd etterklangstid i 20-30 noenlunde sammenliknbare, mindre kulturhus/konsertsaler. Generelt er innvendig takhøyde (fri høyde til himling) den aller viktigste parameter. De fleste

steder der man har funnet en eksisterende sal for dårlig akustisk og har bestemt seg for å bygge en ny, er det pga. for lav takhøyde. Takhøyden kan dessuten ikke økes senere, (man kan ofte lettere utvide noe sideveis, med sidescener etc.)

AMFI

Et viktig moment når det gjelder takhøyde er evt. løsning med et fleksibelt «trekkspill-/teleskopamfi». For det første krever dette plass/areal/volum i sammentrukket tilstand (som man ikke kan utnytte når det er trukket ut i salen), men viktigere er at pga. måten stolene «klapper sammen på», vil et fleksibelt amfi alltid være steilere/brattere enn det man ønsker for akustisk musikk. Steilt amfi gir god sikt (jmf. idrettsarenaer og for så vidt noen rene taleteatre), men akustiske lydkilder er direktive, og mesteparten av den mest interessante diskantlyden (klarhet, briljans) vil havne rett i publikumsamfiet, og ikke danne etterklang. Dette forhold kommer ikke med dersom man kun betrakter f.eks. erfaringstall som «salsvolum/antall personer». **Saler med fleksibelt amfi krever derfor ytterlige romhøyde**, slik at lyd kan reflekteres mellom vegger oppe i et øvre «klangrom», over hodehøyde.

SAMMENLIKNBARE SALER, ERFARING

En kultursal med noenlunde sammenliknbare mål som stor variant i Volda, er Nes Kulturhus. (24 x 17 x 10), med fleksibelt amfi (og et mindre, fast amfi øverst). Det er ingen absorberende flater unntatt publikumsamfi (dog selvfølgelig noen usikkerheter mhp. scene-inndekning etc., som blir tilfelle også i Volda). For Nes Kulturhus hadde man mer vektlegging av konserter med elektrisk forsterkning og ikke tilsvarende krav til akustikk for akustiske konserter som i Volda. Både beregninger og ettermålinger i Nes viser ca. 1,1 s med amfiet på plass, og 1,6 s med amfiet tilbaketrukket. Salen er derfor helt utmerket som øvesal med orkesteret plassert på hele det flate gulvet (Salen ble bl.a. testet som referanse for orkesterprøvesal for Operaen, med stort hell), men med amfiet på plass, er etterklangstiden altså alt for lav for akustisk konsert. Da måtte man økt takhøyden, til f.eks. 12 m.

Det fins selvfølgelig meget gode (kammermusikk-)saler med lavere takhøyde enn 12 m, men disse har enten flatt gulv (Univ. Aula i Oslo, og den nye Aulaen ved Univ. Bergen som SB nylig ferdigstilte), eller meget moderat stigende fast amfi (Norges Musikkhøgskole etc.).

KONKLUSJON

Dersom man i Volda velger den «lille» varianten, vil man sikkert kunne bruke salen til mange formål, men den blir neppe egnet til konserter med akustisk musikk, og den vil ikke kunne oppfylle kommunens eget krav til etterklangstid.

PS! Spørsmålet om evt. **Elektronisk Etterklangsanlegg** skal jeg ikke diskutere her, men også ved bruk av slike løsninger må man ha et visst romvolum, for å unngå at tilhørere blir sittende for nær én av de mange, fordelte høyttalerne som et slikt elektronisk etterklangsanlegg består av. Som eksempler på nye saler med slikt anlegg, kan nevnes at Krona i Kongsberg har en høyde på 13,3 m. Også Fosnavåg har også takhøyde (noe) over 10 m.

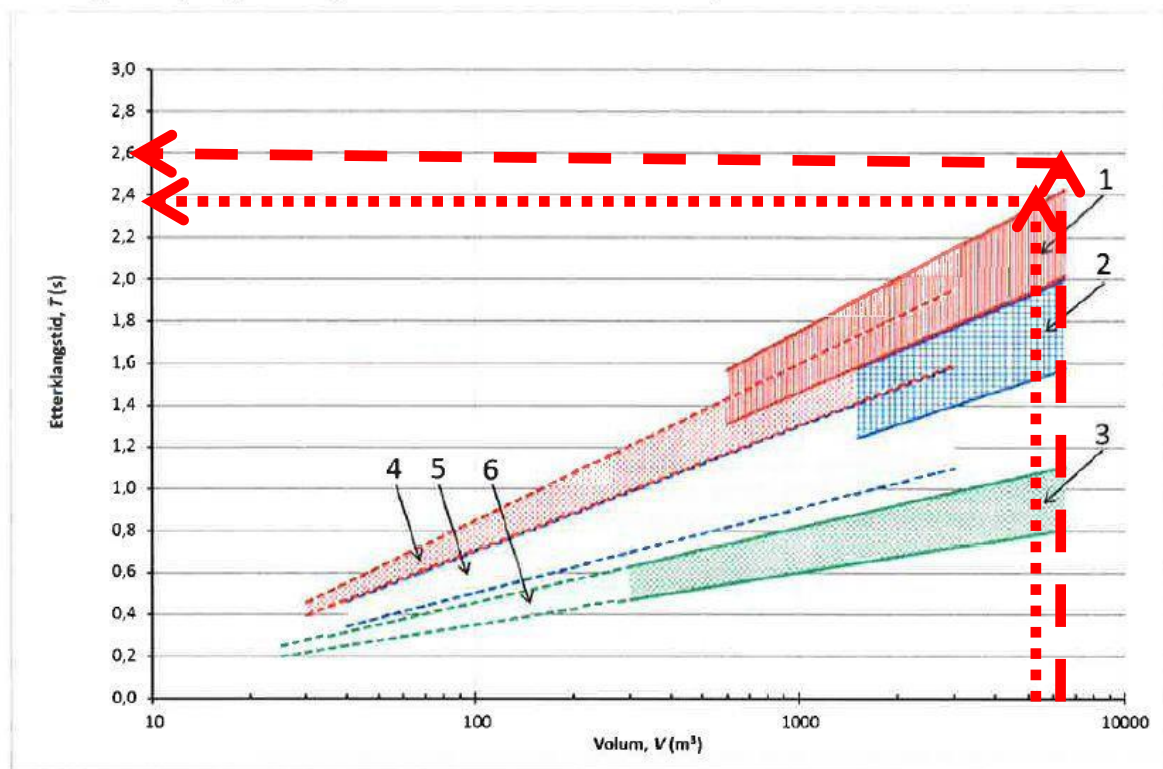
PS! Den «lille salen» er dessuten knepen også mhp. endel Praktiske Forhold. Slike praktiske forhold for en kultursal vil ikke bli vurdert videre nå, men f.eks. er en scenedybde på 5 m nevnt for en konfigurasjon med seter på salsgulv, og det er nevnt teknikerplass på «hylle» over inntrukket amfi med dybde 1,8 m, som, når dette areal er fylt med lys-/lydkontrollflater, nok vil tilsi at man må ha fordyrende tilgang fra begge sider.

KRAV TIL ETTERKLANGSTID jmf. Norsk Musikkråd,

Figur fra NS 8178, «Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse».

Etterklangstiden på figur 1 er gitt for middelveiden av 500 Hz og 1000 Hz.

Tegnforklaring

- 1 øvre og nedre grense for lydsvak musikk i framføringssaler (heltrukne linjer)
- 2 øvre og nedre grense for lydsterk musikk i framføringssaler (heltrukne linjer)
- 3 øvre og nedre grense for forsterket musikk i framføringssaler (heltrukne linjer)
- 4 øvre og nedre grense for lydsvak musikk i øvingsrom (stiplede linjer)
- 5 øvre og nedre grense for lydsterk musikk i øvingsrom (stiplede linjer)
- 6 øvre og nedre grense for forsterket musikk i øvingsrom (stiplede linjer)

Med klangfull hilsen!

Tor Halmrast

Denne e-posten med vedlegg skal også leggjast ved som vedlegg til orienteringssak eg nettopp sende.

Fra: Arvid Blindheim [<mailto:arvid.blindheim@icloud.com>]

Sendt: 4. august 2017 11:37

Til: Rune Sjurgard

Emne: Fwd: 1130701 HVO Mediefag - Program: Byggeprogram - høyring hos HVO / Volda kommune

Ser at denne mailen ikkje gjekk til deg. Slik ser du kva vi mottok. Fristen er mandag slik det går fram av mailen. Du får vårt innspel om ein liten time (jfr telefonmøtet).

Arvid

Sendt fra min iPad

Videresendt melding:

Fra: Tore.Berg@statsbygg.no

Dato: 3. juli 2017 kl. 10.15.19 CEST

Til: margrete.apelseth@hivolda.no

Kopi: audhild.gregoriusdotter.rotevatn@hivolda.no, jk@hivolda.no, janhenning.egset@hivolda.no, arvid.blindheim@icloud.com, Geir.Skaaren@statsbygg.no, gid@lerche.no, Ida.Stromberg@statsbygg.no, AldaMorice.Christensen@statsbygg.no, Martine.Pettersen@statsbygg.no, Daniel.Hofun@statsbygg.no

Emne: 1130701 HVO Mediefag - Program: Byggeprogram - høyring hos HVO / Volda kommune

Til HVO

Kopi: Volda kommune, internt Statsbygg

BYGGEPROGRAM M/VEDLEGG TIL HØYRING

Statsbygg oversender første samla versjon av byggeprogram til høyring. Tilbakemeldingsfrist er måndag 7. august.

Byggeprogrammet har fleire vedlegg. Ikkje alle er vedlagt her, kun dei som har størst interesse for brukar/oppdragsgjevar.

Det blir presisert at byggeprogrammet ikkje er komplett. Høyringa er også ledd i å avklare en del spesifikasjonar. Vi ber også om funksjonsbeskrivelsen gås nøye gjennom. Statsbygg viser også til spørsmålsliste sendt 23.6.2017. Disse er innarbeidet i byggeprogrammet og markert med gult.

Ta kontakt om noko er uklart.

Vennlig hilsen

Tore Berg

prosjektleder
Byggherreavdelingen
+4741542346

NOTAT

Leirane for sektorane og
stabane

Sak: Årsbudsjett 2018 - Økonomiplan 2018-2021

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2017/1127	8083/2017	151	ADM/RUNSJU	21.06.2017

ÅRSBUDSJETT 2018 - ØKONOMIPLAN 2018-2021 - BUDSJETTRUNDSKRIV NR 1

Sektorane sitt framlegg til budsjett og økonomiplan skal byggje på samfunnsdelen i kommuneplanen. Vidare skal sektorane sjå til at kommuneplanar, temaplanar og overordna nasjonal og lokale politiske vedtak og føringar vert ivaretekne.

1 KOMMUNEPLANEN

Kommuneplanen sin samfunnsdel inneheld mål og strategiar for fylgjande åtte hovudtema:

- Attraktivitet (folk, næring, trivsel)
- Busetting
- Volda i regionen
- Volda sentrum
- Folkehelse
- Klima og miljø
- Tenester
- Samfunnstryggleik

I tillegg til å vere eit hovudtema er folkehelse eit overordna og førande prinsipp for heile planen, og alle strategiar tek utgangspunkt i eit folkehelseperspektiv. Det vert synt til mål og strategiar for kvart hovudtema.

Etter plan- og bygningslova skal det lagast planprogram med tiltak for oppfølging av kommuneplanen. Det er ikkje kapasitet til eigen prosess på dette, og økonomiplanen vil derfor fungere som planprogram, noko som det også er høve til. Kommuneplanen gir overordna føringar. Planen inneheld samtidig ei stor mengd mål og strategiar som også kan stå i motsetning til kvarandre. Ut frå økonomiske omsyn må prioriteringane spissast i budsjett- og økonomiplanprosessen. Volda kommune står overfor klare målkonflikter der omsynet til effektiv oppgåveløysing må vegast mot andre sentrale mål og hensyn. Distriktpolitiske hensyn i tidlegare val av organisering tenestestruktur vil verte utfordra nye mål og satsingar på samfunnutvikling som t.d kulturhus, idrettshall mv.

2 SENTRALE OG LOKALE FØRINGAR

Det vert synt til kommuneproposisjonen for 2018 og til perspektivmeldinga St.melding nr 29 (2016-2017)

Perspektivmeldinga viser til at offentlig sektor har fått tilført vesentleg auka ressursar utan at produktiviteten har auka. Reduserte inntekter frå oljebasert verksemd og auka kostnader med demografiske utfordringar medfører behov for auka yrkesdeltaking og effektivisering av offentlig sektor. Framskrivinga viser at offentlege utgifter vil auke raskare enn offentlege inntekter fram mot 2030.

Regjeringa viser til Senter for økonomisk forskning som vurderer som illustrasjonsbetraktning effektiviseringspotensialet i kommunesektoren til 12 % (27 mrd på landet) Regjeringa forventar årleg ½ % effektuttak. For Volda kommune er det ca 2,5 mill.

Innovasjon og digitalisering vert sett på som virkemiddel og metoder for å få meir ut av ressursane og samtidig utvikle tenestene.

Utdrag frå perspektivmeldinga:

«Regjeringen mener at viktige elementer for en bærekraftig offentlig sektor vil være:

- **Strengere prioriteringer.** Effektiv ressursbruk er både å gjøre tingene riktig og å prioritere de riktige tingene. Det offentlige kan ikke gjøre alt.
- **God styring.** Siden offentlige tjenester ikke omsettes i et marked, må vi søke andre måter å få informasjon om verdien av det som produseres på. Det må legges press på virksomhetene for å bruke ressursene effektivt. Reformen må baseres på godt utredningsarbeid og gjennomføres med klare rammer. God ledelse er en viktig forutsetning.
- **Fornuftig fordeling av oppgaver.** Arbeidsdelingen mellom offentlig og privat sektor, og mellom det offentlige og innbyggerne, må tilpasses den økonomiske og teknologiske

utviklingen. Mer konkurranse blant tilbydere av offentlige tjenester kan gi bedre produktivitetsutvikling. God oppgavefordeling mellom stat og kommune og en hensiktsmessig organisering er viktig for å oppnå effektiv drift, legge til rette for helhetlige og sektorovergripende prioriteringer og gi beslutninger en folkevalgt forankring. Den teknologiske utviklingen legger også til rette for at den enkelte i større grad kan ta ansvar for eget liv innenfor en trygg ramme.

- **Lære av andre.** Både konkurranse med privat sektor, konkurranse mellom offentlige virksomheter, resultatmålinger og nettverkssamarbeid kan bidra til å lære av beste praksis både i Norge og mellom land.
- **Utnytte digitaliseringens muligheter.** Offentlig sektor må legge til rette for å utnytte nye verktøy, herunder digitalisering og automatisering av oppgaver. Gevinstene må tas ut på en mer systematisk måte.
- **Strukturreformer.** Det skal legges til rette for nødvendige strukturreformer i offentlig sektor. Effekten av større reformer og tiltak skal evalueres mer systematisk. Reformen som er gjennomført de siste årene, herunder omleggingen av skatteetaten og nærpoltireformen er eksempler på reformer som over tid vil kunne gi betydelig ressursbesparelser og bedre tjenester til befolkningen.»

Det vert synt til kommunen sin planstrategi med oversikt over planar kommunestyret har som intensjon å få utarbeidd denne kommunestyreperioden, jfr K-sak 16/17.

ÅRSBUDSJETT 2017

ØKONOMIPLAN 2017-2020

Det vert synt til gjeldande budsjett og økonomiplan for perioden 2017 – 2020, vedteke i K-sak 172/16. Økonomiplanen er førande for utarbeiding av budsjett for 2018 og økonomiplanen for komande 4-årsperiode. Det vert synt til strategiar i planen, side 10, jfr kommunestyret si handsaming av økonomiprosessen i september 2016.

Det skal takast utgangspunkt i økonomiplanen og rullere denne.

3 PRINSIPP FOR DRIFTA

Kommunestyret har i K-sak 163/14 vedteke følgjande prinsipp:

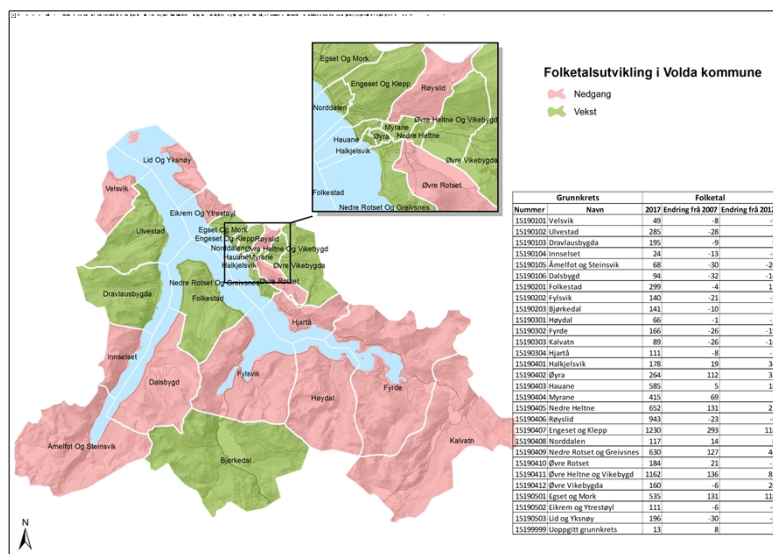
- Fokus på kjerneoppgåvene
- Standard som er god nok
- Optimalisere ressursbruken
- Smarte løysingar
- Budsjettoverskridingar som er konstaterte eller prognostiserte skal etter framlegg frå rådmannen dekkast inn ved tilsvarande kostnadsreduksjonar i same eining eller i anna eining slik at budsjettet ikkje vert svekka.

4 STATISTIKK

Utdrag frå fylkesstatistikken – sjå elles SSB.

Demografi

Folketalsutvikling per grunnkrets 2012 til 2017

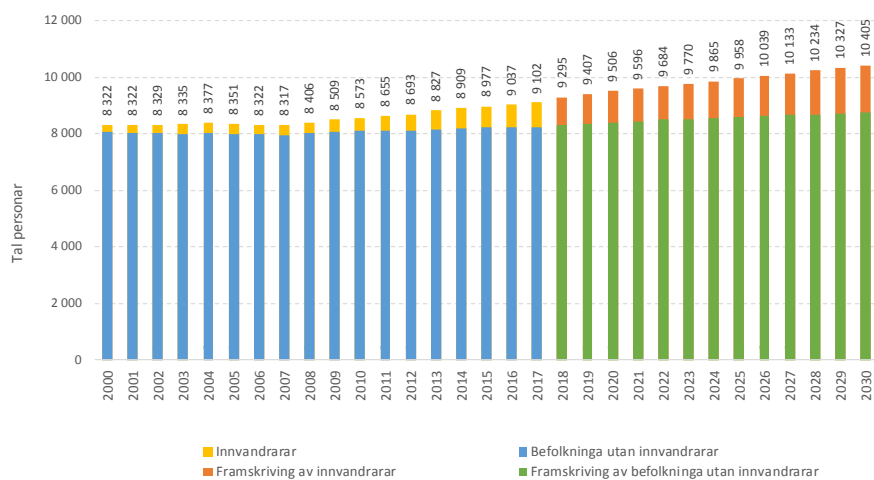

Volda kommune

Kjelde: SSB 5

Folketalsutvikling, 2000 til 2017 og framskriving til 2030

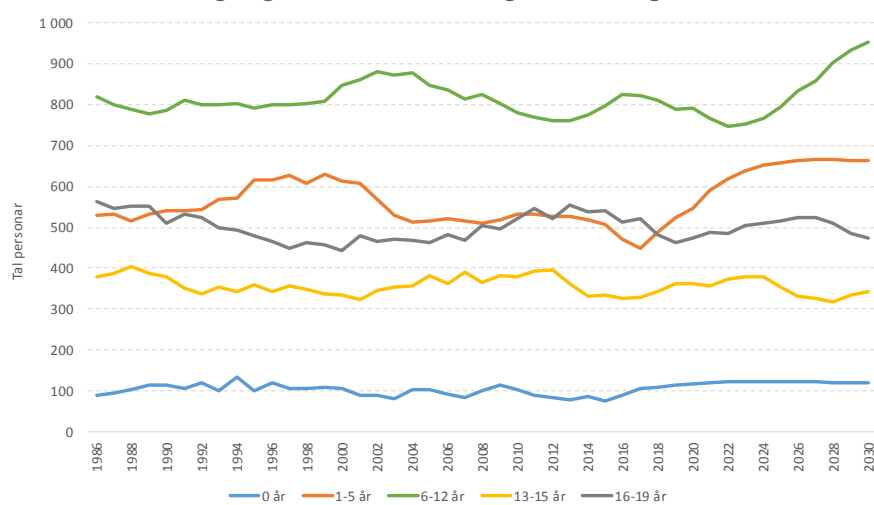

Volda kommune

Kjelde: SSB, Panda 8

Barn og ungdom, 1986 til 2017 og framskriving til 2030

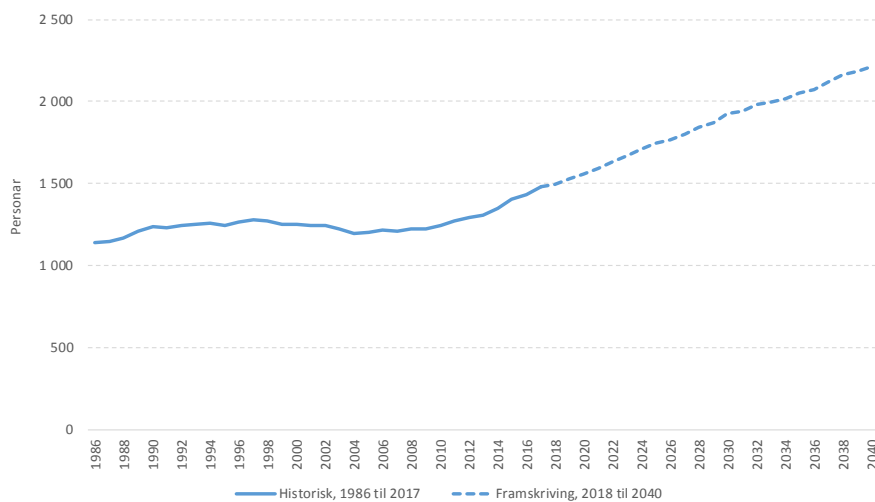

Volda kommune

Kjelde: SSB 10

Tal personar 67 år og eldre

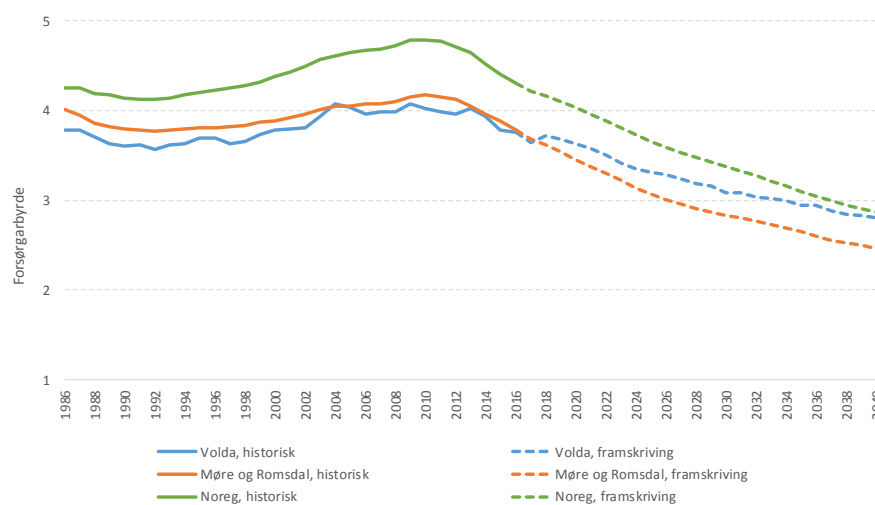

Volda kommune

Kjelde: SSB 16

Forsørgarbyrde for eldre, 1986 til 2040

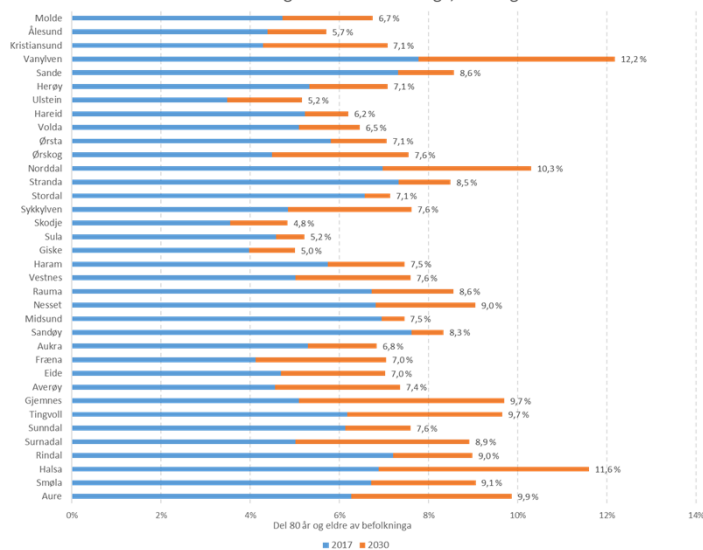

Volda kommune

Definisjon av *forsørgarbyrde for eldre*:
Forholdet mellom tal personar i aldersgruppa 20 til 66 år (yrkesaktive) og tal eldre personar 67 år og eldre (yrkespassive).

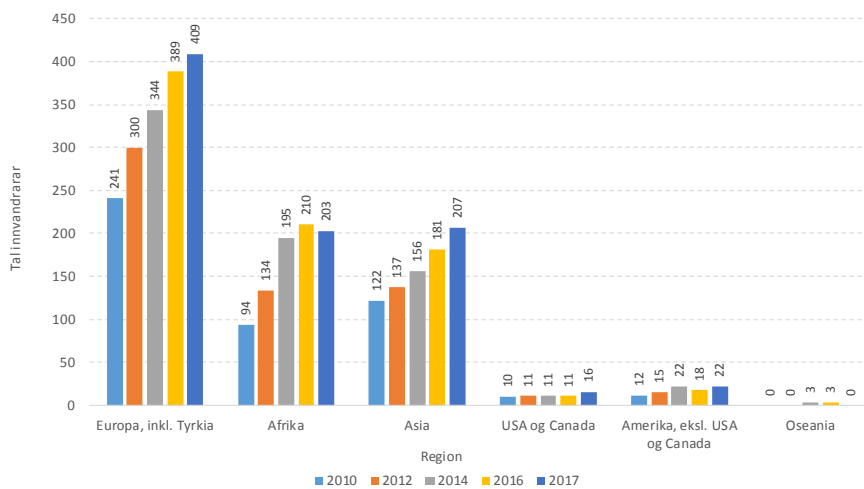
Kjelde: SSB 17

Relativ del 80 år og eldre av befolkninga, 2017 og 2030

 Volda kommune

Kjelde: SSB 18

Innvandrere etter region, utvalgte år

 Volda kommune

Kjelde: SSB 19

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040	Auke i %
0 år	88	103	109	114	118	123	120	117	115	30,7
1-5 år	472	465	489	524	546	658	664	652	640	35,6
6-12 år	824	830	812	789	792	794	952	981	968	17,5
13-15 år	326	337	343	362	363	354	342	424	434	33,2
16-19 år	512	489	482	462	473	516	475	532	598	16,8
20-44 år	2968	3047	3113	3170	3181	3308	3427	3415	3398	14,5
45-66 år	2416	2436	2452	2459	2477	2462	2502	2642	2820	16,7
67-79 år	975	1008	1039	1062	1091	1205	1251	1276	1348	38,2
80-89 år	340	341	341	352	346	430	560	631	668	96,5
>90 år	116	117	115	111	119	108	112	146	199	71,5
Totalt	9037	9173	9295	9407	9506	9958	10405	10816	11188	23,8

Annan sentral statistikk som sektorane må hente fram for å vurdere tenesteprofil og prioritering er m.a folkehelsebarometeret og Ungdata-undersøkinga i 2017.

5 MÅLKART

Det er intensjonen å bruke ein målkartet som er integrert både i budsjett, tertialrapportering og årsrapportering.

Sektorleirane vert utover det overordna målkartet utfordra på måleindikatorar for den enkelte sektor. Måla skal vere målbare, og ein må skilje mellom mål og aktivitetar/tiltak.

Nokre av måla krev evt innbyggjar-, medarbeidar- og brukarundersøking. Slike undersøkingar vert å avklare i samband med årshjulet og budsjettprosessen.

Fokusområde for Volda kommune

Tabellen under viser at vi opererer med 4 fokusområde:

OMDØME	MEDARBEIDAR
TENESTER	ØKONOMI

Felles målkart for kommunen

Omdøme

Mål	Resultat	Kommentar
Volda kommune skal ha god beredskap mot aktuelle kriser og uønska hendingar		
Brukarane skal oppleve å vere tilfredse med tenestene.		

Medarbeidar

Kommunen brukar verktøyet 10-faktor for arbeidsmiljøundersøking/utvikling. Undersøkinga vart gjennomført i 2017 og skal gjennomførast på nytt hausten 2018. Alle delar av organisasjonen skal følgje opp med handlingsplanar og tiltak frå undersøkinga i 2017.

Mål	Resultat	Kommentar
Oppgavemotivasjon: motivasjon for selve oppgavene (fagbegrep: indre motivasjon)		
Mestringstro: tiltro til egen jobbkompetanse		
Selvstendighet: opplevd tillit og mulighet til å jobbe selvstendig (fagbegrep: autonomi)		
Bruk av kompetanse: opplevd bruk av egen kompetanse (fagbegrep: kompetansemobilisering)		
Mestringsorientert ledelse: ledelse med vekt på å gjøre medarbeiderne best mulig ut fra sine forutsetninger, slik det oppleves av medarbeiderne		
Rolleklarhet: tydelig kommuniserte forventninger, slik det oppleves av medarbeiderne		
Relevant kompetanseutvikling: opplevd mulighet for utvikling av relevant formal- og realkompetanse		
Fleksibilitetsvilje: villighet til å være fleksibel på jobb		
Mestringsklima: opplevd kultur for å samarbeide og gjøre hverandre gode		
Nytteorientert motivasjon: ønske om å bidra til andres måloppnåelse (fagbegrep: prososial motivasjon)		
Nærveret skal aukast i høve til 2017		

Tenester

Mål	Resultat	Kommentar
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		

Økonomi

Mål	Resultat	Kommentar
Resultatgrad på 1,75 % (netto driftsresultat i høve til totale inntekter)		

Rapportering

I samband med rapportering skal det kopierast inn fargesymbol i kollonna for resultat:

Resultatet ikkje oppnådd (årsrapport) Stort avvik i tertialrapport

Registrert avvik/fare for at resultatet vert avvik (brukast berre i tertialrapport)

Resultatet oppnådd (årsrapport) Ingen avvik registrert (tertialrapport)

Innovasjon og digitalisering

Sektorane og stabane vert utfordra på å skaffe seg kunnskap om utfordringsbildet og kva utvikling som skjer innanfor tenestedområda i andre kommunar i inn- og utland. Volda kommune skal vektleggje ein organisasjonskultur med takhøgde for eksperimentering – prøving og feiling. Det er viktig at dei tilsette vert involvert i prosessar med å definere behov som kan gi meir effektive og betre løysingar. Det vert m.a forventa at teknisk sektor gjennomfører minst eitt innkjøp etter metoden for innovative innkjøp i 2018.

Volda kommune har inngått samarbeid med kommunane på Søre Sunnmøre og IKT-drift og strategisk utvikling av tenestene knytt til digitalisering. Det skal leggjast fram ein digitaliseringsstrategi med prioritering av satsingsområde for å forenkle, effektivisere og utvikle tenestene i kommunane. Volda kommune har store forventningar til det interkommunale samarbeidet for IKT drift og for digitalisering/utvikling. Det vert forventa klare mål og systematisk oppfølging for å dokumentere effekt. Det er forventningar til at modellen for innovative innkjøp vert vurdert ved investering av nye programvarer og IT-løysingar.

Kommunesamanslåing

Prosesen med samanslåing av Hornindal og Volda vil gå i samsvar med prosjektplanen og dei milepelane som går fram av denne. Synergiar som ev kan forserast gjennom samarbeid mellom desse to kommunane før etablering av ny kommune må vurderast under vegs.

Fellesnemnda skal ifølgje inndelingslova § 26, 3. ledd gi uttale til budsjetta til Hornindal og Volda.

Staten betaler ut kr 20 mill i eingongstilskot i 2017 til bygging av ny kommune. Det er varsla at samanslåingskonstellasjonen Hornindal og Volda frå og med 2017 årleg skal få eit såkalla regionsentertilskot. Storleiken og fordelinga er ikkje kjent, og vi har førebels ikkje teke med dette i framskrivinga av hovudoversiktene.

5 MAL FOR SEKTORANE SINE KOMMENTARAR

Spesifikke mål for sektoren

Her skal den enkelte sektor definere mål for kvart fokusområde spesifikt for den enkelte sektor. Det er viktig at de involverer dei tilsette for å skape engasjement og forankring av måla. Måla skal vere målbare. De bør avgrense til færre og sentrale mål. Det er vesentleg å balansere dette i eit kost/nytte-perspektiv slik at vi ikkje bind opp for mykje administrative ressursar i rapportering, og at måla er prestasjonsorienterte.

Måla må ha ein vesentleg grad av relevans og vere kopla mot jobbautoноми/medverknad og ikkje overdriven standardisering på det operasjonelle nivået. For absolutte mål kan hindre fleksibilitet, improvisering og tilpassing av brukaren sitt behov. Det er nødvendig med forankring blant dei tilsette og om mogleg også blant brukarane.

For økonomi kan det vere aktuelt å målsetje evt drivarar som påverkar økonomien i tillegg til det å ha som målsetjing av de skal halde ramma. Nærversmålet må vere realistisk og vurderast ut frå ein reduksjon i høve dagens nivå. Elles er det viktig å definere mål med utgangspunkt i kjende behov for forbetring, særskilde behov eller for å stette krav i lov- og regelverk eller tidlegare politiske vedtak/føringar. Måla skal følgjast opp med forslag til tiltak.

Overordna måla i målkartet for heile kommunen gjeld så langt dei passar også for den enkelte sektor.

Kvantitative mål der ein brukar indikatorar frå statistikk, rekneskapsdata mv er godt målbart. De må vurdere i kor stor grad de vil operere med kvalitative data som føreset brukarundersøking. Det har lite for seg å synse på kvalitative data. Bruk av kvalitative data kan vere nyttig, men det må setjast av administrative ressursar til dette. Volda kommune abonnerer på Kommuneforlaget sitt måleverkty "Bedre kommune.no".

Behov for tenester uttrykt ved befolkningsstatistikk, folkehelsestatistikk, Ungdata, KOSTRA mv er viktige grunnlag for vurdering av mål og satsingsområde. Sektorane må også gjere

vurderingar av Volda sin ståstad og behov i høve dei nasjonale satsingsområda som er signalisert i kommuneproposisjonen for 2018.

Alle leiarane må ha sterkt fokus på arbeidsmiljøet og kvardagsleiing som skaper engasjement og utløyser energi og nytenking. Dei som har høgt sjukefråvær må involvere arbeidstakarrepresentantane i målsetting for å få dette ned på eit normalisert nivå. Dette må følgjast opp med tett oppfølging. Kvar sektor må i prosess utforme relevante mål og nedanfor er det berre peikt på nokre faktorar for nokre av sektorane:

I skulen er det god tilgang på kvalitative data gjennom Skuleportalen og årlege kvalitative undersøkingar. Det skal setjast resultatmål i høve til naturlege ambisjonar for Volda som skulesamfunn (jamfør prosessen med årleg tilstandsrapport). Det er forventning til at ressursar til spesialundervisning vert redusert ved fokus på god ordinær undervisning. Barnehagane skal mellom anna setje mål på forventa redusert kommunal sats under statleg sats.

Alle tenestemråde som arbeider med barn og unge skal ha fokus på tverrfagleg innsats for tidleg oppdaging og tidleg innsats. Det er forventa at leiarane koordinerer dette i budsjettprosessen og samordnar mål som dokumenterer praksis inn mot eit overordna kvalitetssystem.

Alle tenestemråde skal gjere ein innsats for å utvikle berekraft i samfunnet. Kvalifisering mot utdanning og arbeid hos innvandrarar og flyktningar er eit viktig oppdrag, og det er forventa realistiske ambisjonar om målsetting for tidsrom i overgang til utdanning eller arbeid og butid i kommunale bustader blant denne gruppa.

Det er forventa at helse og omsorgssektoren legg ved statistikk over heiltids- og deltidsstillingar og set mål for utvikling i forholdet mellom heil- og deltid. Rapporterte avvik i i Kvalitetslosen i tillegg til folkehelsedata er sentral faktorar for helse og omsorg i arbeidet med mål for 2018.

Det skal setjast mål for kronebeløp avsett til vedlikehald av kommunale bygningar, samt framdrift for energisparekontraktar og energimål knytt til desse.

Dei overordna målsettingane gjeld for alle sektorane/heile kommunen. Kvar enkelt sektor/budsjettområde skal setje opp måltabell som understøttar dei overordna måla og som er spesifikke for sektoren. Måla skal gi retning mot effektiv ressursbruk, motivasjon og nytenking, kvalitet i tenestene og utvikling.

Utfylte rubrikkar er standard for alle:

Mål	Resultat	Kommentar
Halde den økonomiske ramma		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		
Kritikkverdige forhold skal varslast i samsvar med kommunen sine rutinar etter arbeidsmiljølova		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		

Nærver skal aukast i høve til 2017 (ambisjonsnivå min %)		
Sjukefråvær pga av arbeidsmiljø skal ikkje førekome		
Rett kompetanse i alle stillingar		
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		
Alle som vender seg til Volda kommune skal få i samsvar med krava i forvaltningslova		
Tidleg innsats for å styrka berekraft, livskvalitet og redusere behovet for framtidig ressursinnsats		Dette gjeld alle tenester og må konkretiserast med tiltak

Kollonna for resultat skal berre nyttast ved rapportering.

Alle skal formulere eit folkehelsemål innleiingsvis i måldelen. Alle sektorane skal i sin verksemdplan for 2018 innarbeide skjema for 10-faktor (alle 10 faktorane spesifisert på måling i 2017 og handlingplan for oppfølging).

5 NYE TILTAK

Forslag til nye tiltak skal skiljast mellom drift og investeringar. De skal setje dei opp i eit eige tiltakskort i prioritert rekkjefølgje (nummerert ut frå viktighet). Det skal vurderast om investeringar og tiltak kan utløyse nytenking og frigjere ressursar.

Tiltak skal registrerast i budsjetteringsprogrammet Arena og alle kostnader skal kome med (delårseffekt og heilårseffekt, renter og avdrag på investeringar, driftsutgifter knytt til investeringar mv) Jfr tiltakskorta nedanfor som skal fyllast ut som kvalitetssikring og vedlegg til budsjettforslaget – og skal fungere som eit skyggebudsjett/grunnlag for å vite korleis det er tenkt bak tala i Arena.

DRIFTSBUDSJETTET:

Tiltakskort

Namn på tiltaket

År: 20xx

Grunngjeving:

Kostnad

Brutto kostnad	Meirverdiavgift	Netto kostnad

Driftsmessig konsekvens (meirutgift og/el redusert utgift)

2018	2019	2020	2021

INVESTERINGSBUDSJETTET:

Namn på tiltaket

År: 20xx

Grunngjeving:

Kostnad

Brutto kostnad	Meirverdiavgift	Netto kostnad

Finansiering: Dersom det er anna finansiering enn ved låneopptak (heilt eller delvis), så må det opplysast.

(*)Driftsmessig konsekvens (meirutgift og/el redusert utgift)

2018	2019	2020	2021

(*) = Økonomiavdelinga handterer renter og avdrag, og skal ikkje vere med her.
Driftsmessige konsekvensar kan til dømes vere lisensar, auka/ reduserte lønsutgifter etc.

6 FRAMSKRIVING AV DRIFTA BASERT PÅ KOMMUNEPROPOSISJONEN

Tabellen under viser økonomisk oversikt drift for kommunen samla med ei lønsvekst på 2,15% i 2018.

	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brukerbetalinger	-26 406 081	-26 406 081
Andre salgs- og leieinntekter	-48 738 932	-48 738 932
Overføringer med krav til motytelse	-170 789 113	-170 789 113
Rammetilskudd	-271 711 000	-271 711 000
Andre statlige overføringer	-41 091 110	-41 091 110
Andre overføringer	-2 220 500	-2 220 500

	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Skatt på inntekt og formue	-200 000 000	-200 000 000
Eiendomsskatt	-17 000 000	-34 000 000
Andre direkte og indirekte skatter	-700 000	-700 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-778 656 736	-795 656 736
Lønnsutgifter	448 575 173	457 992 233
Sosiale utgifter	136 220 914	139 149 722
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	88 060 283	88 060 283
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	74 121 788	74 121 788
Overføringer	58 439 341	58 439 341
Avskrivninger	28 530 000	28 530 000
Fordelte utgifter	-52 316 212	-52 316 212
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	781 631 287	793 977 155
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 974 551	-1 679 581
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-5 600 000	-5 600 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 500 000	-1 500 000
Mottatte avdrag på utlån	-50 000	-50 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-7 150 000	-7 150 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	25 395 000	25 395 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0
Avdrag på lån	26 574 000	26 574 000
Utlån	130 000	130 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	52 099 000	52 099 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	44 949 000	44 949 000
Motpost avskrivninger	-28 530 000	-28 530 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	19 393 551	14 739 419
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-18 896 898	-18 896 898
Bruk av bundne fond	-5 874 297	-5 874 297
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-24 771 195	-24 771 195
Overført til investeringsregnskapet	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0
Avsetninger til bundne fond	5 377 644	5 377 644
SUM AVSETNINGER (K)	5 377 644	5 377 644
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	0	-4 654 132

Ein må vere merksam på at tal i 2018-budsjett berre er førebelse tal. Lønsbudsjettet vert oppdatert når augustlønna er kyørt. Prisauke (= deflator) for 2018, skatt, rammetilskot og generelle statstilskot er blant dei elementa som vert kjende når statsbudsjettet for 2018 vert lagt fram i oktober. Det vert lagt til grunn eigedomsskattsats på 4 ‰ i 2018 i samsvar med godkjent økonomiplan.

SSB har i sine anslag ein litt høgare lønsvekst i 2018 (lønsvekst er estimert til 3,0%) enn det ein har hatt dei to siste åra, noko som er i tråd med det bildet av norsk økonomi som Norges bank har. Det kjem ikkje noko offisiell deflator før til statsbudsjettet.

I gjeldande økonomiplan er det lagt til ein stillingsreduksjon på kr 5 million i 2018. Dette utgjer ca 0,85% av samla lønsutgifter. Stillingsreduksjonen er fordelt på sektorane i tabellen ovanfor.

I tabellen er det lagt opp til ein lønsvekst på 2,15% som da er differansen mellom lønsveksten SSB anslår (3%) og stillingsreduksjonen på 0,85% (tilsvarande 5 mill). Det er ikkje lagt inn kompensasjon for prisvekst.

Budsjettskjema 1B per sektor

	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Volda		
Sum utgifter	838 755 143	851 101 011
Sum inntekter	-340 577 245	-340 577 245
Netto driftsutgift	498 177 898	510 523 766
Rådmann		
Sum utgifter	1 954 071	1 988 069
Sum inntekter	-65 984	-65 984
Netto driftsutgift	1 888 087	1 922 085
Samfunn og rådgjeving		
Sum utgifter	2 414 780	2 446 398
Sum inntekter	-1 031 355	-1 031 355
Netto driftsutgift	1 383 425	1 415 043
Personal og organisasjon		
Sum utgifter	18 881 145	19 168 853
Sum inntekter	-1 310 850	-1 310 850
Netto driftsutgift	17 570 295	17 858 003
Økonomi		
Sum utgifter	8 030 026	8 163 749
Sum inntekter	-1 255 427	-1 255 427
Netto driftsutgift	6 774 599	6 908 322

	Budsjett 2017	Budsjett 2018
NAV Kommune		
Sum utgifter	8 837 312	8 858 754
Sum inntekter	-120 000	-120 000
Netto driftsutgift	8 717 312	8 738 754
Opplæring og oppvekst		
Sum utgifter	251 876 967	256 211 695
Sum inntekter	-48 512 408	-48 512 408
Netto driftsutgift	203 364 559	207 699 287
Helse og omsorg		
Sum utgifter	243 867 136	248 457 130
Sum inntekter	-62 135 142	-62 135 142
Netto driftsutgift	181 731 994	186 321 988
Kultur og service		
Sum utgifter	13 943 472	14 145 618
Sum inntekter	-2 421 329	-2 421 329
Netto driftsutgift	11 522 143	11 724 289
Politisk verksemd		
Sum utgifter	2 266 713	2 291 732
Sum inntekter	0	0
Netto driftsutgift	2 266 713	2 291 732
Teknisk		
Sum utgifter	76 981 846	77 865 387
Sum inntekter	-42 034 221	-42 034 221
Netto driftsutgift	34 947 625	35 831 166
Sjølvcosttenester		
Sum utgifter	23 481 755	23 560 979
Sum inntekter	-23 481 755	-23 481 755
Netto driftsutgift	0	79 224
Utvikling		
Sum utgifter	10 182 369	10 339 803
Sum inntekter	-3 304 355	-3 304 355
Netto driftsutgift	6 878 014	7 035 448
Barneverntenesta (vertsk.)		
Sum utgifter	101 593 389	103 109 060
Sum inntekter	-101 593 389	-101 593 389
Netto driftsutgift	0	1 515 671
Barnevern Volda kommune		

	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Sum utgifter	29 886 218	29 886 218
Sum inntekter	0	0
Netto driftsutgift	29 886 218	29 886 218
Kommunestyret (skjema 1B)		
Sum utgifter	44 557 944	44 607 566
Sum inntekter	-53 311 030	-53 311 030
Netto driftsutgift	-8 753 086	-8 703 464
Kommunestyret (skjema 1A)		
Sum utgifter	0	0
Sum inntekter	0	0
Netto driftsutgift	0	0

Volda kommune har ikkje betalt huslege til Nav sidan samanslåinga med Ørsta i 2014. Huslege vil kome som eit nytt tiltak i 2018 og er ikkje med i framskrivinga ovanfor.

Integreringstilskota er framskrive med same nivå som 2017. Her gjer vi merksam på at barnevernet/EM-tenesta og læringssenteret/oppvekstsektoren må tilpasse utgiftene til inntektene. Det kan kome korrigeringar dersom det vert busetting av færre flyktningar.

Tabellen under viser årsverksramma for 2017:

	Årsverk
Sektor	2017
11 – Rådmann	1
12 - Samfunn og rådgjeving	1,75
13 - Personal og organisasjonsstab	12,59
14 – Økonomistaben	9
20 - Opplæring og oppvekstsektoren	274,11
30 - Helse- og omsorgssektoren	270,98
40 - Kultur og servicesektoren	12,8
50 - Teknisk sektor	57,9
51 – Sjølvkosttenester	4,58
60 – Utvikling	9
70 - Barneverntenesta Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta	62,1
Samla stillingsressursar Volda kommune	715,81

Det er budsjettet med 3,8 stillingar på psykisk helseteneste på Helse og omsorg, men aktiviteten har vore 4,8 stillingar i 2017. Dette er det ikkje tatt høgde for i tabellane ovanfor

(Økonomisk oversikt drift og Budsjettskjema 1B per sektor), og sektoren må legge inn denne stillinga sjølv når de begynner på detaljbudsjettering.

Ramma til Service og kultur skal reduserast i 2018 på grunn av at 2018 ikkje er et valår.

På nåverande tidspunkt har vi ikkje kjennskap til andre øyremerka løyvingar. Dette vert kjent seinare når statsbudsjettet for 2018 er klart.

Tabellen under viser tiltak som er lagt inn i 2017 og overført til 2018. Det må takast stilling til kor vidt desse skal vere med i 2018 eller ei.

Navn på tiltak	Beløp	Tiltak som blir med i 2018
Fagdag helse og omsorg	500 000	500 000
Leiarutvikling (helse og omsorg)	200 000	
Rus/psykiatri	466 000	466 000
Nattevakt	934 000	934 000
Kvalifisering Kantina	120 000	
Overlapping kultur og service	50 000	
Opplæring brannmannskap	150 000	
Overlapping branningeniør	60 000	
Reinhald	180 000	180 000
Tilskot til VTI symjegruppa	100 000	100 000
Vedlikehold kyrkja	500 000	
Valdskoordinator	60 000	60 000
Frivilligkoordinator helse og omsorg	120 000	120 000
Hovudverneombod	120 000	120 000
Auking i stillingsprosenten for brannmannskapa	35 000	70 000
Lokale til ungdomsklubben	0	
Sum	3 595 000	2 550 000

Eingongstiltak i 2017 er ikkje med i framskrivinga for 2018. Eingongstiltaka som ikkje vert vidareført er førebels ikkje trekt ut av rammene i hovudoversiktene ovanfor. De må vere merksam på dette når de utarbeider budsjettframlegg. Korrigering av framskrivinga av hovudoversiktene og nettorammene for sektorane vil skje i august etter at augustløna er køyrt.

Valdskoordinator vert eit interkommunalt samarbeid med 50 % tilskot gjennom prosjektskjøn frå Fylkesmannen. Det vert lagt fram eiga sak på dette med sikte på eit 2-årig engasjement.

Lokale for ungdomsklubben er det eit verbalvedtak på i budsjettet med intensjon om budsjettkorrigering. Ettersom dette ikkje er avklart enda vert det handsama som nytt tiltak i 2018.

7 SALDERING OG FRIGJERING AV DRIFTSMIDLAR

Utfordringsbildet

Tabellen under viser korleis eksisterande økonomiplan er saldert (henta frå budsjettdokumentet):

	2017	2018	2019	2020
Konsekvensjustert budsjett (underskot)	15 243 432	32 103 432	37 411 432	39 714 716
Tiltak (se tabell under)	3 260 000			
Sum underskot før saldering	18 503 432	32 103 432	37 411 432	39 714 716
Bruk av disposisjonsfond	-18 503 432	-10 103 432	-10 686 716	-12 714 716
Auka eigedomsskatt frå 2018		-17 000 000	-17 000 000	-17 000 000
Nedbemanningsplan		-5 000 000	-9 724 716	-10 000 000
Resultat	0	0	0	0

Vi ser av tabellen over at økonomiplanen er saldert med bruk av disposisjonsfond (alle 4 år), auka eigedomsskatt (3 siste år) og plan for nedbemanning (3 siste år). Men ein må i tillegg finne dekning for følgjande (tala er henta frå presentasjon av rekneskapen 2016 for formannskap og kommunestyre i mai 2017):

- Volda kommune nyttar vektingsmodellen ved utrekning av minimumsavdrag. Forslag til ny kommunelov er sendt på høyring. I forslag til ny kommunelov vert det lagt opp til at det ikkje lenger er lov å nytte denne modellen. Dette vil føre til fleire mill kr i auka årlege avdrag for Volda kommune., og er ikkje med i tabellen ovanfor.
- Kulturhus i nytt mediebygg (inntil 7 mill kr i årleg leige/driftsutgift – men dette er usikre tal og intensjonen er å få dette vesentleg ned)
- Idrettshall (30 mill i investering + 1,4 mill (??) i årleg leige)
- Svømmebasseng (minimum 1,5 mill (??) i årleg leige/drift)

Det er berre *Opplæring og oppvekst* av dei store sektorane som overtid har greidd å halde forbruket innan den tildelte budsjettramma. Dette er ei stor utfordring for kommunen framover.

Vi må i tillegg ta omsyn til dette:

- Rentenivået vil etter kvart normalisere seg. Viss ein tar utgangspunkt i det estimerte gjeldsnivået ved utgangen av økonomiplanperioden, så inneber dette ca 14 mill meir i årlege renteutgifter for kvart prosentpoeng porteføljerenta aukar med. Dette er bruttoeffekt, medan nettoeffekten vil vere lågare.
- Det er lagt inn ca 10 mill kr i nedbemanningsplan frå og med 2019.

Er det realistisk at kommunestyret aukar eigedomsskatten til 4 promille i 2018 med det store disposisjonsfondet vi har pr i dag? Dersom dette ikkje skjer, så blir disposisjonsfondet tømt enno raskare.

Sjølv med 4 promille i eigedomsskatt, så er 2019 og 2020 i gjeldande økonomiplan saldert ved bruk av disposisjonsfond/nedbemanningsplan (over 20,4 mill kr i 2019 og over 22,7 mill kr i 2020).

Volda kommune har ein økonomi som ikkje er berekraftig utan eigedomsskatt og redusert driftsnivå gjennom strukturrasjonalisering (samanslåing av driftseiningar) og effektivisering av drifta. Nye tiltak må finansierast ved omprioritering i drifta.

Kvar sektor skal synleggjere reell framskriven drift. Budsjettrammene som vert sett vil vere arbeidsrammer, men dei vil vere basert på ein reduksjon av drifta for å oppfylle krav om balanse i tillegg til positivt driftsresultat. Ved rammetilpassinga må de vise moglege alternative tiltak. Desse skal konsekvensutgreiast og utgreiast i malen nedanfor. Dette kan gjelde både auka inntekter, kutt i tenester (redusert standard eller leggje ned ei teneste) og smartare måtar å organisere arbeid/tenester på. De må her tenkje på tvers av sektorgrensene og evt involvere andre leiarar i tiltak som krev omstilling og nytenking på tvers i organisasjonen. De må syte for å informere og involvere arbeidstakarane/tillitsvalde i utgreiingsarbeidet.

Ein må også skilje mellom kortsiktige (2017) og langsiktige tiltak, og da særleg tiltak som krev investering for å kunne gi effekt i løpet av økonomiplanperioden.

Salderingskort

Namn på tiltaket

År: 20xx

Skildring av tiltaket:**Konsekvens:****Driftsmessig effekt (auka inntekt eller redusert utgift)**

2018	2019	2020	2021

Når dette er gjort, så kjem ein fram til eit estimert innsparingsbehov. Rådmannen vil når augustlønna er køyrt sende ut korrigerte budsjettrammer. Dette vert gjort som budsjettrundskriv nr 2, og vil vise føresetnadane som budsjettrammene er bygt på.

Budsjettering på detaljnivå

Budsjettering på detaljnivå skjer i Arena. Lønnsutgiftene (inkludert sosiale utgifter) utgjør ca 70 % av kommunen sine driftsutgifter. Det er augustløna som utgjør grunnlaget for budsjettering av lønnsutgiftene. Augustløna vert overvelta til Arena i slutten av august, slik at ein kan starte å arbeidet med å leggje inn fullstendig sektorbudsjett i Arena frå 1. september. Nokre korrigeringar av lønsdata som vert overvelta til Arena vil alltid skje. Dette gjer sektorane, og får hjelp av løn og personal der dette er naudsynt

Når ein startar detaljbudsjetteringa så er det viktig å korrigere for det som er nytt frå og med 2018. Døme på det er det øyremerka tilskotet til Frivilligsentralen som vert innlemma i rammetilskotet frå 2017.

Netto drift på institusjons- og avdelingsnivå

Som vedlegg til rundskrivet ligg ei oversikt over netto drift på KOSTRA-funksjon. Hovudoversiktene gir for lite innsikt i kva vi brukar på dei ulike tenesteområda. Derfor vert det no lagt ved ei oversikt som viser korleis Volda kommune prioriterer dei ulike tenestene. Dette er også eit grunnlag som kan brukast i samband med prosess for omprioritering og reduksjon i aktivitet.

8 FRAMDRIFTSPLAN/MILEPELAR

Dato	Kommentar	Ansvarleg
August	Overvelting av lønsdata (augustlønna til Arena	Personalsjef
August	Kvalitetssikring av lønsdata i Arena	Sektorsjefane og personalsjef
August	Justert framskriving/ramme	Økonomiavdelinga
Aug/sept	Prosess i rådmanenn sitt leiarteam	Økonomisjef og rådmann
Fram til 20. september	Budsjettering i Arena på detaljnivå	Sektorsjefane og stabar
20. september	Frist for å levere forslag til budsjett (verbaldel og taldel – drift og investering) Leverast til økonomisjef	Sektorsjef og stabar
5. oktober	Budsjettsamling (arbeidssamling – formannskap, leiarteamet og repr frå dei tilsette)	Økonomisjef og rådmann i samarbeid med ordførar
13. oktober	Statsbudsjettet vert lagt fram	
Oktober/nov	Drøfting med formannskapet	Økonomisjef og rådmann
9. november	Presentasjon av budsjett og økonomiplan for kommunestyret	Økonomisjef og rådmann
28. november	Formannskapet innstiller	
	14 dagars offentleg ettersyn	Økonomisjef
14. desember	Kommunestyret handsamar budsjett- og økonomiplan	

Avgifts- og gebyrendringar

Sektorane må førebu alle avgifts- og gebyrendringar innan 1. november. Ein del av desse vert innarbeidd i budsjettvedtaket medan enkelte går som eigne saker og vert lagt fram samtidig med budsjett og økonomiplan 28. november.

Prosess i helse- og omsorgssektoren

Helse- og omsorgssleinga har jobba med grunnlag for vidare oppfølging av økonomiprosessen frå 2016. Tenesteutval for helse og omsorg og sektoradministrasjonen

gjennomfører arbeidssamling etter ferien. Hovudutfordringa er korleis ein skal organisere og drifte helse- og omsorgstenestene innanfor kommunen sine tilgjengelege inntektsramme. Dette er ei tilsvarande problemstilling som Helse Møre og Romsdal har og som foretaket har teke tak i gjennom strategi 2030.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Kopi:
Formannskapet
Volda kyrkjelege felle råd
Rådmannen i Hornindal
Leiar for IKT Søre Sunnmøre Guttorm Rimstad

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum utgifter	100 Politisk styring	4 403 062	3 465 374	2 465 374
Sum inntekter	100 Politisk styring	-243 735	0	0
Netto driftsutgift	100 Politisk styring	4 159 327	3 465 374	2 465 374
Sum utgifter	110 Kontroll og revisjon	750 495	718 000	718 000
Sum inntekter	110 Kontroll og revisjon	-73 513	0	0
Netto driftsutgift	110 Kontroll og revisjon	676 982	718 000	718 000
Sum utgifter	120 Administrasjon	41 673 492	53 501 955	37 487 955
Sum inntekter	120 Administrasjon	-8 400 661	-18 759 670	-2 745 670
Netto driftsutgift	120 Administrasjon	33 272 830	34 742 285	34 742 285
Sum utgifter	121 Forvaltningsutgifter i eighedsforvaltninga	2 998 351	2 054 299	2 054 299
Sum inntekter	121 Forvaltningsutgifter i eighedsforvaltninga	-542 054	-920 000	-920 000
Netto driftsutgift	121 Forvaltningsutgifter i eighedsforvaltninga	2 456 296	1 134 299	1 134 299
Sum utgifter	130 Administrasjonslokale	5 622 283	2 888 243	2 888 243
Sum inntekter	130 Administrasjonslokale	-1 818 527	-979 450	-979 450
Netto driftsutgift	130 Administrasjonslokale	3 803 757	1 908 793	1 908 793
Sum utgifter	170 Årets premieavvik	911 190	3 500 000	-13 692 000
Netto driftsutgift	170 Årets premieavvik	911 190	3 500 000	-13 692 000
Sum utgifter	171 Amortisering av tidlegare års premieavvik	6 054 065	7 025 000	6 539 400
Netto driftsutgift	171 Amortisering av tidlegare års premieavvik	6 054 065	7 025 000	6 539 400
Sum utgifter	172 Pensjon	223 798	215 000	215 000
Sum inntekter	172 Pensjon	-523	0	0
Netto driftsutgift	172 Pensjon	223 275	215 000	215 000
Sum utgifter	173 Premiefond	-14 704 171	0	0
Netto driftsutgift	173 Premiefond	-14 704 171	0	0
Sum utgifter	180 Diverse fellesutgifter	947 224	-12 222 051	7 413 649
Sum inntekter	180 Diverse fellesutgifter	-92 112	0	0

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Netto driftsutgift	180 Diverse fellesutgifter	855 112	-12 222 051	7 413 649
Sum utgifter	190 Interne service-einingar	16 396 287	18 432 205	18 432 205
Sum inntekter	190 Interne service-einingar	-16 396 287	-18 432 205	-18 432 205
Netto driftsutgift	190 Interne service-einingar	0	0	0
Sum utgifter	201 Førskule	75 149 141	73 204 849	73 204 849
Sum inntekter	201 Førskule	-15 110 390	-13 217 964	-13 217 964
Netto driftsutgift	201 Førskule	60 038 750	59 986 885	59 986 885
Sum utgifter	202 Grunnskule	120 063 973	110 933 929	111 288 787
Sum inntekter	202 Grunnskule	-18 011 174	-21 717 769	-21 172 627
Netto driftsutgift	202 Grunnskule	102 052 799	89 216 160	90 116 160
Sum utgifter	211 Styrka tilbod til førskuleborn	6 260 396	4 837 273	4 837 273
Sum inntekter	211 Styrka tilbod til førskuleborn	-1 273 817	-30 930	-30 930
Netto driftsutgift	211 Styrka tilbod til førskuleborn	4 986 579	4 806 343	4 806 343
Sum utgifter	213 Vaksenopplæring	16 322 067	13 487 840	13 487 840
Sum inntekter	213 Vaksenopplæring	-16 152 457	-2 024 793	-2 024 793
Netto driftsutgift	213 Vaksenopplæring	169 610	11 463 047	11 463 047
Sum utgifter	215 Skulefritidstilbod	10 157 254	11 005 017	11 005 017
Sum inntekter	215 Skulefritidstilbod	-6 015 604	-6 412 400	-6 412 400
Netto driftsutgift	215 Skulefritidstilbod	4 141 650	4 592 617	4 592 617
Sum utgifter	221 Førskulelokale og skyss	3 185 063	2 135 679	2 135 679
Sum inntekter	221 Førskulelokale og skyss	-193 578	0	0
Netto driftsutgift	221 Førskulelokale og skyss	2 991 485	2 135 679	2 135 679
Sum utgifter	222 Skulelokale	22 815 659	14 070 664	14 070 664
Sum inntekter	222 Skulelokale	-1 904 202	-927 900	-927 900
Netto driftsutgift	222 Skulelokale	20 911 457	13 142 764	13 142 764
Sum utgifter	223 Skuleskyss	1 702 603	1 900 000	1 900 000

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum inntekter	223 Skuleskyss	-152 198	0	0
Netto driftsutgift	223 Skuleskyss	1 550 405	1 900 000	1 900 000
Sum utgifter	231 Aktivitetstilbud til born og unge	826 701	918 145	918 145
Sum inntekter	231 Aktivitetstilbud til born og unge	-271 267	0	0
Netto driftsutgift	231 Aktivitetstilbud til born og unge	555 433	918 145	918 145
Sum utgifter	232 Førebygging, helsestasjons- og skulehelsestenesta	7 913 846	7 991 971	7 591 971
Sum inntekter	232 Førebygging, helsestasjons- og skulehelsestenesta	-2 291 929	-1 594 528	-1 594 528
Netto driftsutgift	232 Førebygging, helsestasjons- og skulehelsestenesta	5 621 917	6 397 443	5 997 443
Sum utgifter	233 Anna førebyggjande helsearbeid	711 835	793 955	793 955
Sum inntekter	233 Anna førebyggjande helsearbeid	-820 809	-504 145	-504 145
Netto driftsutgift	233 Anna førebyggjande helsearbeid	-108 974	289 810	289 810
Sum utgifter	234 Aktivisering og servicetenester til eldre og funksjonshem.	19 197 102	19 907 670	19 907 670
Sum inntekter	234 Aktivisering og servicetenester til eldre og funksjonshem.	-6 171 174	-5 506 571	-5 506 571
Netto driftsutgift	234 Aktivisering og servicetenester til eldre og funksjonshem.	13 025 927	14 401 099	14 401 099
Sum utgifter	241 Diagnose, behandling, (re)habilitering	28 667 353	28 320 057	28 055 057
Sum inntekter	241 Diagnose, behandling, (re)habilitering	-12 741 835	-12 376 008	-12 376 008
Netto driftsutgift	241 Diagnose, behandling, (re)habilitering	15 925 518	15 944 049	15 679 049
Sum utgifter	242 Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid	15 711 403	4 056 811	4 056 811
Sum inntekter	242 Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid	-13 108 723	0	0
Netto driftsutgift	242 Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid	2 602 679	4 056 811	4 056 811
Sum utgifter	243 Tilbod til personar med rusproblem	6 923 650	5 362 959	5 362 959
Sum inntekter	243 Tilbod til personar med rusproblem	-4 372 854	-2 473 717	-2 473 717
Netto driftsutgift	243 Tilbod til personar med rusproblem	2 550 795	2 889 242	2 889 242
Sum utgifter	244 Barnevernteneste	4 888 366	5 335 729	5 335 729
Sum inntekter	244 Barnevernteneste	-867	-821 760	-821 760
Netto driftsutgift	244 Barnevernteneste	4 887 498	4 513 969	4 513 969

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum utgifter	251 Barneverntiltak i familien	1 328 139	2 113 915	2 113 915
Netto driftsutgift	251 Barneverntiltak i familien	1 328 139	2 113 915	2 113 915
Sum utgifter	252 Barneverntiltak utanfor familien	10 085 305	17 246 649	17 246 649
Netto driftsutgift	252 Barneverntiltak utanfor familien	10 085 305	17 246 649	17 246 649
Sum utgifter	253 Hjelp, pleie og omsorg i institusjon for eldre og funksjonsh.	76 438 183	71 789 911	71 789 911
Sum inntekter	253 Hjelp, pleie og omsorg i institusjon for eldre og funksjonsh.	-24 458 569	-20 503 132	-20 503 132
Netto driftsutgift	253 Hjelp, pleie og omsorg i institusjon for eldre og funksjonsh.	51 979 615	51 286 779	51 286 779
Sum utgifter	254 Hjelp, pleie og omsorg til heimebuande	115 091 167	113 825 975	113 670 675
Sum inntekter	254 Hjelp, pleie og omsorg til heimebuande	-21 467 189	-20 207 612	-20 207 612
Netto driftsutgift	254 Hjelp, pleie og omsorg til heimebuande	93 623 977	93 618 363	93 463 063
Sum utgifter	256 Akutthjelp helse- og omsorgtenesta	62 407	1 448 954	1 448 954
Sum inntekter	256 Akutthjelp helse- og omsorgtenesta	-65 493	0	0
Netto driftsutgift	256 Akutthjelp helse- og omsorgtenesta	-3 086	1 448 954	1 448 954
Sum utgifter	261 Institusjonslokale	10 817 642	4 689 483	4 689 483
Sum inntekter	261 Institusjonslokale	-835 002	-7 870 974	-7 870 974
Netto driftsutgift	261 Institusjonslokale	9 982 640	-3 181 491	-3 181 491
Sum utgifter	265 Kommunalt disponerte bustader	9 550 067	7 246 393	7 246 393
Sum inntekter	265 Kommunalt disponerte bustader	-13 585 350	-5 914 872	-5 914 872
Netto driftsutgift	265 Kommunalt disponerte bustader	-4 035 283	1 331 521	1 331 521
Sum utgifter	275 Introduksjonsordninga	10 967 989	12 782 668	11 398 668
Sum inntekter	275 Introduksjonsordninga	-887 091	0	0
Netto driftsutgift	275 Introduksjonsordninga	10 080 898	12 782 668	11 398 668
Sum utgifter	276 Kvalifiseringsordninga	940 047	997 312	997 312
Sum inntekter	276 Kvalifiseringsordninga	-391 529	0	0
Netto driftsutgift	276 Kvalifiseringsordninga	548 518	997 312	997 312
Sum utgifter	281 Økonomisk sosialhjelp	5 808 060	4 830 000	4 330 000

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum inntekter	281 Økonomisk sosialhjelp	-576 943	-120 000	-120 000
Netto driftsutgift	281 Økonomisk sosialhjelp	5 231 118	4 710 000	4 210 000
Sum utgifter	283 Hjelp til å etablere og ta vare på egen bustad m.m.	1 748 242	1 759 684	1 359 684
Sum inntekter	283 Hjelp til å etablere og ta vare på egen bustad m.m.	-1 381 362	-1 000 000	-800 000
Netto driftsutgift	283 Hjelp til å etablere og ta vare på egen bustad m.m.	366 880	759 684	559 684
Sum utgifter	285 Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	1 635 910	975 375	975 375
Sum inntekter	285 Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	-3 481 216	-3 969 944	-3 572 944
Netto driftsutgift	285 Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	-1 845 306	-2 994 569	-2 597 569
Sum utgifter	290 Interkommunalt samarbeid (§27/28a-samarbeid)	113 211 437	97 113 887	97 113 887
Sum inntekter	290 Interkommunalt samarbeid (§27/28a-samarbeid)	-113 211 437	-103 270 600	-103 270 600
Netto driftsutgift	290 Interkommunalt samarbeid (§27/28a-samarbeid)	0	-6 156 713	-6 156 713
Sum utgifter	301 Plansakshandsaming	4 048 549	3 478 855	3 478 855
Sum inntekter	301 Plansakshandsaming	-1 493 708	-154 650	-154 650
Netto driftsutgift	301 Plansakshandsaming	2 554 841	3 324 205	3 324 205
Sum utgifter	302 Byggesakshandsaming og eigarseksjonering	2 600 386	2 540 795	2 540 795
Sum inntekter	302 Byggesakshandsaming og eigarseksjonering	-1 857 407	-1 907 350	-1 907 350
Netto driftsutgift	302 Byggesakshandsaming og eigarseksjonering	742 979	633 445	633 445
Sum utgifter	303 Kart og oppmåling	2 280 345	1 777 916	1 777 916
Sum inntekter	303 Kart og oppmåling	-603 478	-1 211 425	-1 211 425
Netto driftsutgift	303 Kart og oppmåling	1 676 867	566 491	566 491
Sum utgifter	315 Bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak	610 213	10 000	10 000
Sum inntekter	315 Bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak	-22 510	0	0
Netto driftsutgift	315 Bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak	587 703	10 000	10 000
Sum utgifter	320 Kommunal næringsverksemd	658	0	0
Sum inntekter	320 Kommunal næringsverksemd	-595 972	0	0
Netto driftsutgift	320 Kommunal næringsverksemd	-595 314	0	0

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum inntekter	321 Konsesjonskraft, kraftrettar og annan kraft for vidaresal	0	-2 050 000	-2 050 000
Netto driftsutgift	321 Konsesjonskraft, kraftrettar og annan kraft for vidaresal	0	-2 050 000	-2 050 000
Sum utgifter	325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet	2 913 056	2 140 224	2 160 224
Sum inntekter	325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet	-4 855 282	-3 894 032	-3 894 032
Netto driftsutgift	325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet	-1 942 226	-1 753 808	-1 733 808
Sum utgifter	329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	1 280 645	1 458 151	1 458 151
Sum inntekter	329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	-42 347	0	0
Netto driftsutgift	329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	1 238 298	1 458 151	1 458 151
Sum utgifter	330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak	509 520	14 618	14 618
Sum inntekter	330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak	-46 310	-67 015	-67 015
Netto driftsutgift	330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak	463 211	-52 397	-52 397
Sum utgifter	332 Kommunale vegar, miljø, trafikkisikring og parkering	15 666 590	8 374 280	6 374 280
Sum inntekter	332 Kommunale vegar, miljø, trafikkisikring og parkering	-3 468 305	-333 013	-333 013
Netto driftsutgift	332 Kommunale vegar, miljø, trafikkisikring og parkering	12 198 285	8 041 267	6 041 267
Sum utgifter	335 Rekreasjon i tettstad	2 281 678	1 288 168	1 288 168
Sum inntekter	335 Rekreasjon i tettstad	-120 822	-386 424	-386 424
Netto driftsutgift	335 Rekreasjon i tettstad	2 160 856	901 744	901 744
Sum utgifter	338 Førebygging av brann og andre ulukker	1 519 038	1 505 260	1 505 260
Sum inntekter	338 Førebygging av brann og andre ulukker	-1 519 038	-1 505 260	-1 505 260
Netto driftsutgift	338 Førebygging av brann og andre ulukker	0	0	0
Sum utgifter	339 Vaktteneste mot brann og andre ulukke	10 391 364	9 764 858	9 264 858
Sum inntekter	339 Vaktteneste mot brann og andre ulukke	-893 852	-311 362	-311 362
Netto driftsutgift	339 Vaktteneste mot brann og andre ulukke	9 497 511	9 453 496	8 953 496
Sum utgifter	340 Produksjon av vatn	3 688 683	2 374 350	2 374 350
Sum inntekter	340 Produksjon av vatn	-3 688 683	-500 000	-500 000
Netto driftsutgift	340 Produksjon av vatn	0	1 874 350	1 874 350

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum utgifter	345 Distribusjon av vatn	11 711 499	8 550 728	8 550 728
Sum inntekter	345 Distribusjon av vatn	-11 683 001	-10 939 168	-10 939 168
Netto driftsutgift	345 Distribusjon av vatn	28 498	-2 388 440	-2 388 440
Sum utgifter	350 Kloakkreinsing	2 333 012	2 431 811	2 431 811
Sum inntekter	350 Kloakkreinsing	-2 333 012	-1 640 857	-1 640 857
Netto driftsutgift	350 Kloakkreinsing	0	790 954	790 954
Sum utgifter	353 Kloakknett og innsamling av kloakkvatn	4 779 591	6 198 876	6 198 876
Sum inntekter	353 Kloakknett og innsamling av kloakkvatn	-4 779 591	-6 989 830	-6 989 830
Netto driftsutgift	353 Kloakknett og innsamling av kloakkvatn	0	-790 954	-790 954
Sum utgifter	360 Naturforvaltning og friluftsliv	245 216	0	0
Sum inntekter	360 Naturforvaltning og friluftsliv	-103 383	-30 930	-30 930
Netto driftsutgift	360 Naturforvaltning og friluftsliv	141 834	-30 930	-30 930
Sum utgifter	365 Kulturminnevern	140 000	196 293	56 293
Sum inntekter	365 Kulturminnevern	-140 000	-195 000	-55 000
Netto driftsutgift	365 Kulturminnevern	0	1 293	1 293
Sum utgifter	370 Bibliotek	3 012 802	2 804 456	2 545 056
Sum inntekter	370 Bibliotek	-484 604	-52 787	-52 787
Netto driftsutgift	370 Bibliotek	2 528 199	2 751 669	2 492 269
Sum utgifter	373 Kino	2 169 191	2 007 663	2 007 663
Sum inntekter	373 Kino	-1 637 370	-1 478 468	-1 478 468
Netto driftsutgift	373 Kino	531 821	529 195	529 195
Sum utgifter	375 Muséum	652 388	652 388	652 388
Sum inntekter	375 Muséum	-88 272	0	0
Netto driftsutgift	375 Muséum	564 117	652 388	652 388
Sum utgifter	377 Kunstformidling	1 554	0	0
Netto driftsutgift	377 Kunstformidling	1 554	0	0

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Sum utgifter	380 Idrett og tilskot til andre sine idrettsanlegg	2 938 723	790 170	790 170
Sum inntekter	380 Idrett og tilskot til andre sine idrettsanlegg	-2 214 000	0	0
Netto driftsutgift	380 Idrett og tilskot til andre sine idrettsanlegg	724 723	790 170	790 170
Sum utgifter	381 Kommunale idrettsbygg og -anlegg	1 021 771	895 970	895 970
Sum inntekter	381 Kommunale idrettsbygg og -anlegg	-872 385	-920 200	-920 200
Netto driftsutgift	381 Kommunale idrettsbygg og -anlegg	149 386	-24 230	-24 230
Sum utgifter	383 Musikk- og kulturskular	4 614 073	4 304 136	4 304 136
Sum inntekter	383 Musikk- og kulturskular	-1 247 639	-1 048 015	-1 048 015
Netto driftsutgift	383 Musikk- og kulturskular	3 366 434	3 256 121	3 256 121
Sum utgifter	385 Andre kulturaktivitetar og tilskot til andre sine kulturbygg	1 195 386	443 195	443 195
Sum inntekter	385 Andre kulturaktivitetar og tilskot til andre sine kulturbygg	-879 568	-132 000	-132 000
Netto driftsutgift	385 Andre kulturaktivitetar og tilskot til andre sine kulturbygg	315 818	311 195	311 195
Sum utgifter	386 Kommunale kulturbygg	1 546 868	1 225 272	1 225 272
Sum inntekter	386 Kommunale kulturbygg	-245 549	-72 340	-72 340
Netto driftsutgift	386 Kommunale kulturbygg	1 301 319	1 152 932	1 152 932
Sum utgifter	390 Den norske kyrkja	4 598 487	5 301 546	5 301 546
Sum inntekter	390 Den norske kyrkja	-136 101	-134 030	-134 030
Netto driftsutgift	390 Den norske kyrkja	4 462 386	5 167 516	5 167 516
Sum utgifter	392 Andre religiøse føremål	354 991	350 000	350 000
Netto driftsutgift	392 Andre religiøse føremål	354 991	350 000	350 000
Sum utgifter	393 Kyrkjegardar, gravlundar og krematorium	2 340 487	1 250 439	1 250 439
Sum inntekter	393 Kyrkjegardar, gravlundar og krematorium	-31 788	0	0
Netto driftsutgift	393 Kyrkjegardar, gravlundar og krematorium	2 308 700	1 250 439	1 250 439
Sum inntekter	800 Skatt på inntekt og formue	-223 868 214	-223 200 000	-228 524 000
Netto driftsutgift	800 Skatt på inntekt og formue	-223 868 214	-223 200 000	-228 524 000
Sum inntekter	840 Statleg rammetilskot og generelle statstilskot elles	-264 484 828	-261 932 220	-249 019 220

Beskrivelse	KOSTRA funksjon	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016
Netto driftsutgift	840 Statleg rammetilskot og generelle statstilskot elles	-264 484 828	-261 932 220	-249 019 220
Sum utgifter	850 Generelt statstilskot for flyktningar m.m.	195 850	0	0
Sum inntekter	850 Generelt statstilskot for flyktningar m.m.	-36 064 025	-33 299 500	-29 137 000
Netto driftsutgift	850 Generelt statstilskot for flyktningar m.m.	-35 868 175	-33 299 500	-29 137 000
Sum utgifter	860 Motpost avskrivningar	0	25 580 000	25 580 000
Sum inntekter	860 Motpost avskrivningar	-32 673 123	-28 530 000	-28 530 000
Netto driftsutgift	860 Motpost avskrivningar	-32 673 123	-2 950 000	-2 950 000
Sum utgifter	870 Rente, utbytte og lån	38 633 764	38 773 000	42 273 000
Sum inntekter	870 Rente, utbytte og lån	-7 800 051	-16 313 683	-15 187 683
Netto driftsutgift	870 Rente, utbytte og lån	30 833 713	22 459 317	27 085 317
Sum utgifter	880 Interne finansieringstransaksjonar	58 814 361	39 452 122	1 065 911
Sum inntekter	880 Interne finansieringstransaksjonar	-35 072 133	-27 809 816	-2 412 505
Netto driftsutgift	880 Interne finansieringstransaksjonar	23 742 228	11 642 306	-1 346 594
		0	-0	0

Til: Volda kommune, ved rådmann Rune Sjurgard
Frå: Volda Næringsforum, ved dagleg leiar Stefan N. Halck

Vedr. prosjektrapport for Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt 2016 - 2017

Syner til vedtak i kommunestyret i Volda kommune 16. juni 2016, og sender prosjektrapport med vedlegg.

Prosjektrapport: "Destinasjon Volda prosjektrapport 2017"

Andre vedlegg:

- Midtvegsrapport, februar 2017 ("Destinasjon Volda oppsummering 09022017")
- Prosjektbeskriving Destinasjon Volda – kartleggingsprosjekt ("prosjektbeskriving destinasjonvolda")
- Rapport, kampanje "tradisjonelt reiseliv" ("rapport kampanje 1 tradisjonelt reiseliv")

Ver venleg å bekrefte at rapporten med vedlegg har kome fram og er leselege.

På vegner av prosjektgruppa i Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt

Mvh.

Stefan N. Halck
Dagleg leiar, Volda Næringsforum

stefan@voldaforum.no

+47 953 00 397

www.voldaforum.no

StudiebygdA Volda - ein møteplass for å dele og lære av kvarandre

Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt 2016 – 2017, prosjektrapport

Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt 2016 – 2017, prosjektrapport	1
Innleiing	2
Oppbygging av rapporten	2
Bakgrunn for prosjektet	2
Prosjektorganisering.....	3
Aktørane i prosjektet sine roller	3
Prosjektfinansiering	3
Målsettinga med destinasjonsutviklingsprosjektet.....	4
Målgruppe(r)	4
Kartleggingsarbeidet.....	4
<i>Kartlegging av aktørane.....</i>	<i>4</i>
<i>Marknadsføring undervegs.....</i>	<i>5</i>
<i>Presentasjon av destinasjonsselskapa</i>	<i>5</i>
Midtvegsrapport frå prosjektet	5
<i>Viktige moment frå midtvegsrapporten:</i>	<i>5</i>
Kva har vi lært?	6
Prosjektbudsjett og -rekneskap	6
<i>Prosjektbudsjett.....</i>	<i>6</i>
<i>Prosjektrekneskapen</i>	<i>7</i>
Kva kan vegen vidare bli?.....	8
<i>Alternativ 1:.....</i>	<i>8</i>
<i>Alternativ 2:.....</i>	<i>9</i>
Konklusjon.....	10

Forfattar: Stefan N. Halck, prosjektleiar Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt

Innleiing

Kva er ein destinasjon? Kva skal til for at ein destinasjon skipast? Korleis kan Volda utviklast til ein god destinasjon?

Ein destinasjon kan sjåast på ein enkel måte: Det er ein heilskap som tydeleg stettar behova for gode opplevingar hos mange menneske. Og som trekk folk tilbake, år etter år. For å kunne nå disse måla må de som ynskjer å skape ein destinasjon klare å samarbeide og samhandle med mange ulike aktørar, både lokalt og regionalt. Kan hende òg nasjonalt og internasjonalt. Og samarbeidet og samhandlinga må vere stabil over tid.

Ein må klare å skape denne heilskapen slik at dei gode opplevingane opplevast som nettopp gode for dei som nyttar han.

At ein ikkje blir ståande for lenge i kø. At ein har god informasjon om dei ulike opplevingane. At ein vil tilbake til hotellet ein bur på, også neste år. At ein kan draume seg bort heime i stua si når ein planlegg ei reise, med gode historier gjort levande gjennom bilete, tekst og film. Og at ein anbefaler destinasjonen til andre.

Volda har eit potensiale for å kunne bli ein god destinasjon for opplevingar. Vi har mykje å vere stolte av, syne fram og invitere til. Vi har ein lang tradisjon for å vere vertskapsstad for menneske frå regionen, heile Noreg og frå andre land. Vi har mange enkeltvis opplevingar som allerede i dag trekk folk frå nært og fjernt. Og vi har òg noke meir i Volda, som har eit stort potensiale langt ut over Voldas grenser.

Samstundes er det per i dag lite eller ingen samhandling mellom dei aktørane som må til for å skape ein destinasjon. Og liten grad av medvit knytt til kva som må til for å skape denne.

Målet med prosjektet er å syne det potensialet som ligg i Volda som destinasjon. Og peike på vegar for å nå målet om saman å skape gode opplevingar for dei som kjem til Destinasjon Volda. Sjølv arbeidet med å bygge destinasjonen ligg utanfor prosjektets rammer, og derfor òg rapportens rammer.

Oppbygging av rapporten

Rapporten tek utgangspunkt i bestillinga frå Volda kommunestyre, og søker å framstille prosjektperioden, fokusområde og dei resultat som er oppnådd på ein tydeleg, men kortfatta måte.

Bakgrunn for prosjektet

Følgande bestilling ble gitt frå Volda kommunestyre som svar på søknad om midlar til Destinasjon Volda – kartleggingsprosjekt:

- 1. Volda kommunestyre godkjenner at avsette midlar for 2016, kr. 253.000,- til reiselivsutvikling vert overført Volda Næringsforum. Midlane skal øyremerkast til bruk i prosjektet og utviklingsarbeidet "destinasjon Volda", og vert organisert av Volda Næringsforum.
Midlane skal inn til vidare nyttast med særleg utgangspunkt i utvikling av reiselivet i heile kommunen. Ein føreset difor at det vert styrt av ei prosjektgruppe som vert oppretta og slik samansett: 2 representantar frå Volda Næringsforum, 2 frå Volda Reiselivslag og 2 frå Volda kommune.*
- 2. Kommunestyret ber om rapportering i årsrapport og ein prosjektrapport innan 1.juli 2017 i samsvar rådmannen sin konklusjon i denne saka.*

3. *Kommunestyret vil vurdere effekten av måloppnåing og resultat opp mot kor vidt det skal løyvast midlar vidare. Dette vil kommunestyret kome attende til i samband med budsjettet for 2018.*

Vedtak i Kommunestyret - 16.06.2016

Prosjektgruppa er takksame for at politikarane i Volda svara positivt på søknaden frå Volda Næringsforum, slik at ein kunne kome i gang med utviklingsarbeidet.

Prosjektorganisering

Prosjektleiing: Volda Næringsforum ved dagleg leiar Stefan N. Halck

Prosjektgruppa har hatt følgande medlemmar:

- Volda kommune: varaordførar Frida S. Sorthaug og Anders Egil Straume (Volda Formannskap)
- Volda Reiselivslag: Jakob Helset og Eiliv P. Halkjelsvik
- Volda Næringsforum: Nestleiar John Abraham Nymark og Stefan N. Halck (dagleg leiar)

Prosjektperiode, kartleggingsprosjekt: Frå august 2016 – juni 2017 (med rapport innan 1. Juli 2017).

Prosjektgruppa hadde sitt første møte 5. januar 2017. Før dette hadde representanten frå Volda kommune (administrasjon) i samråd med Volda Reiselivslag og Volda Næringsforum sine representantar godkjent ei førebels framdriftsplan og –budsjett (i møte 30. August 2016). Dette for å kunne starte opp aktiviteten i 2016.

Aktørane i prosjektet sine roller

Volda Næringsforum si rolle i prosjektet har i tillegg til prosjektleiarrollen vore å fungere som katalysator og fasilitator. Volda Næringsforum representerer i dag 70 medlemsbedrifter, med stor breidde i størrelse og samansetting av medlemsmassen.

Volda Reiselivslag representerer reiselivsnæringa spesifikt i prosjektet. Dei sitt med kompetanse knytt til reiseliv. Dei sit òg på historikk knytt til tidlegare arbeid innan reiseliv i Volda kommune, og da i hovudsak tradisjonelt reiseliv. Volda Reiselivslag har i dag to medlemmar.

Volda kommune er med som sentral tilretteleggar for arbeidet med kartlegginga i høve Destinasjon Volda-prosjektet, og som viktig premissleverandør i høve formelle prosessar og moment. Dei har òg bidrege med midlar til prosjektet

Prosjektfinansiering

Prosjektet har vore finansiert med tilskot frå Volda kommune på NOK 253.000,-. Alle deltakarane i prosjektgruppa har bidrege med eigeninnsats i varierende grad, med Volda Næringsforum som største bidragsytar (naturleg knytt til prosjektleiarrolla). Ingen i prosjektgruppa har fakturert/fått betalt for arbeidet.

Lagt ved rapporten er prosjektbudsjett og rekneskapsrapport. Prosjektet har kun nytta ein del av midlane (jmf. prosjektrekneskapen, seinare).

Målsettinga med destinasjonsutviklingsprosjektet

Hovedformålet er å engasjere målgruppa og utvikle sterke, lokale nettverk som i framtida kan samhandle med destinasjonsselskapa om utvikling og "drift" av destinasjonen Volda.

Volda ynsker å bli ein destinasjon, men ikkje bygge opp eit destinasjonsselskap.

Målgruppe(r)

Målgruppe for kartleggingsprosjektet har vore eksisterande og potensielle aktørar innan reiseliv.

Geografisk er området prosjektet har jobba med geografisk avgrensa til Volda kommune. Ein har tatt omsyn til moment som kjem inn i samband med kommunesamanslåing.

Kartleggingsarbeidet

I løpet av prosjektperioda har ein kartlagt ulike aktørar som finnast innanfor Volda sine grenser. I nokre tilfeller har det òg vore naudsynt å ta med aktørar utanfor Volda, då det ikkje finst tilbod lokalt eller tilbodet er plassert geografisk utanfor Volda sine kommunegrenser (til dømes Ørsta/Volda lufthamn Hovden eller aktørar i Hornindal). Oversikt over dei kartlagde aktørane kan oversendast etter behov.

Det var òg sentralt å få oversikt over dei to destinasjonsselskapa som var aktuelle å knytte seg til: Visit Nordfjord og Destinasjon Ålesund & Sunnmøre. Sjølv om dette ikkje var ein eksplisitt del av bestillinga frå Volda kommune, var det eit klart ønske frå prosjektgruppa med ein slik kartlegging av destinasjonsselskapa. Derfor er ein anbefaling knytt til tema destinasjonsselskap ein del av projektrapporten.

Kartlegging av aktørane

Ein rekkje ulike kjelder er nytta i kartleggingsarbeidet. Det inkluderte, men har ikkje vore avgrensa til, arbeid i nettverk (personleg kontakt, møter, via e-post, mv.), reine søk på internett og gjennomgang av lister frå tidlegare (Volda Reiselivslag kom med mange gode innspel her). Vi har både sett på eksisterande reiselivsaktørar og andre aktørar som har eit potensiale sett i høve til destinasjonsutvikling. Vi har òg forsøkt å få med eit par idear/tankar om framtidig innhald i ein destinasjon Volda.

Kartlegginga har soleis fulgt ei inndeling i fire kategoriar:

- Tradisjonelt reiseliv (det vi gjerne tenker på som reiseliv. Til dømes museer, historiske stader, opplevingar knytt til historie, mv.)
- Moderne reiseliv (ei sterkere vektlegging av oppleving som en viktig del av reiselivet – til dømes festivalar, nisjeprega reiseliv (døme: ekstremспорт), mv.)
- Potensielt reiseliv (framtidige reiselivsprodukt som kan utviklast i Volda)
- Næring (der Volda kan være ein leverandør av kompetanse, mv. til reiselivsnæringa lokalt, regionalt og nasjonalt)

Marknadsføring undervegs

Det vart gjort eit val i høve til kartlegginga. Ein ynskte ikkje berre å kartlegge passivt, men nytte høvet til å synleggjere enkeltopplevingar som ein del av kartleggingsarbeidet. Det vart derfor gjennomført tre kampanjer undervegs i prosjektperioda. Som kartlegg, men samstundes aktiviserar og rekrutterar til nettverk og samhandling knytt til destinasjonsutvikling.

Dette vart realisert gjennom samarbeid med mediastudentar frå Høgskulen i Volda og profesjonelle aktørar innan filmproduksjon knytt til Sunnmøre Kulturnæringshage. Dette skapte vinn-vinn-situasjonar for prosjektet og aktørane.

Kampanjer:

- Tradisjonelt reiseliv: Bjørkedalen, Dalsfjord Fyrmuseum og Kometland
- Moderne reiseliv: X2 Festivalen, Dokfilm og Veka 2017
- Potensielt reiseliv: Geddit-dagen 20. mai 2017 (biletet og film)

(alle kampanjane kan ein sjå på Mellom Bygningane i Volda sin Facebook-side, som vart nytta i dette høvet kun for å få best mogleg dekning).

Dei tre kampanjane genererte mykje merksemd, samstundes som dei òg synleggjorde ein del av det store potensialet Volda har som næringsaktør innan reiseliv. Soleis kan ein seie at det var vellykka å kartlegge samstundes som ein genererte god omtale for nokre av aktørane innan reiseliv i Volda. Dette var mogleg grunna samarbeid med mediastudentar og aktørar innan filmproduksjon lokalt.

Presentasjon av destinasjonsselskapa

Prosjektgruppa har i prosjektperioda gjennomført møter med Destinasjon Ålesund & Sunnmøre og Visit Nordfjord. Ein har òg i gruppa diskutert om ein skal anbefale å knytte seg til eit av dei to aktuelle destinasjonsselskapa på noverandre tidspunkt.

Begge dei to destinasjonsselskapa er tydelege på at om Volda skal ha nytte av medlemskap i deira organisasjon, så må ein ha eit heilt konkret innhald å kome med. Og at dette innhaldet må arbeidast fram etter initiativ frå dei lokale aktørane, og i samarbeid mellom disse.

Begge destinasjonsselskapa er bygt opp etter ein modell der ein kan leige inn prosjekttressurs for å drive fram prosjekt. Dette føresett at ein har ei felles satsing lokalt, der aktørane står saman i organiserte nettverk og kan sette ein felles agenda.

Oppsummering av denne delen av prosjektet kjem under "Kva kan vegen vidare bli?"

Midtvegsrapport frå prosjektet

Det vart utarbeid ein midtvegsrapport av prosjektleiar i februar 2017 (lagt ved). Denne gir ei god innføring i dei sentrale elementa i ein destinasjon, og kva for utgangspunkt Volda har. Syner kva for oppbygging og metodikk som er brukt i prosjektet. Inneheld og SWOT- og PESTEL-analysar, mv. som tek eit analytisk syn på Volda sitt potensiale som destinasjon.

Viktige moment frå midtvegsrapporten:

Når vi oppsummerer analysene som er utført, kan vi tydelig se at det er et stort potensiale for de som klarer å bygge gode destinasjoner. Det er nasjonale satsningsområder inn mot destinasjons- og reiselivsutvikling, og Norge har en del sterke sider som potensielt kan gi stor vekst også for Volda.

Vi har en del styrker i Volda, samt at det finnes mye potensiale i framtidige muligheter. På den annen side må vi innse at det er flere reelle svakheter og trusler i forhold til å skulle bygge opp Volda som en destinasjon.

Oppsummert er det viktig å ha fokus på:

- *Bygge fellesskap rundt en tanke om at Volda kan bli en destinasjon*
- *Skape engasjement for denne tanken gjennom aktivt og målrettet mobiliseringsarbeid blant aktørene internt i Volda*
- *Bruke Volda Næringsforum sitt etablerte nettverk sammen med mobiliseringskompetansen som finnes i organisasjonen til å gi struktur og kontinuitet til arbeidet*
- *Tenke langsiktig i utviklingsarbeidet, med definerte delprosjekt underveis for å sikre god mobilisering*
- *Samtidig ha et kortsiktig perspektiv når det gjelder markedsføring av allerede eksisterende tilbud, samt aktivt se etter gode muligheter underveis som kan utløses gjennom samarbeid*

Kva har vi lært?

Det er brei semje i prosjektgruppa om at det har vore interessant å jobbe med prosjektet, og at det bør halde fram i ein eller annan form. Dette bekreftast òg av dei aktørane vi har hatt kontakt med, samt samarbeidspartnarar. Samstundes ser ein tydeleg at dette arbeidet tek tid.

Grunnane til dette er mellom anna at det dei seinare åra vore mindre og mindre oppslutning om Volda Reiselivslag og koordinert samarbeid knytt til reiselivsutvikling- og arbeid. Det var òg så å si ingen aktive medlemmar av Destinasjon Ålesund & Sunnmøre igjen i Volda når prosjektet vart starta opp.

Prosjektgruppa oppfattar det som at næringa og aktørane i Volda i dag har lita bevisstheit knytt til viktigheita av felles utvikling og destinasjonstankegang.

Dette merkte òg prosjektgruppa i løpet av prosjektet. Det var mykje nytt som måtte lærast for alle, samstundes som vi måtte nytte tid til å harmonisere dei ulike behova og ståstadane til dei ulike organisasjonane bak prosjektet. Når ein ut i prosjektperioden i større grad fekk eigarskap til prosjektet og prosessen, var det vesentleg større engasjement frå deltakarane i prosjektgruppa.

Her er det viktig å understreke at det har vore god vilje blant prosjektgruppedeltakarane til å bidra, og til å kome fram til målsettingane. Aktørane ein har vore i kontakt med undervegs har også i all hovudsak vore positive.

Vi er samde om at ein må ha fortsatt fokus på å få engasjert aktørane i nye nettverk som opplevast som meningsfylte å vere med i. Og som kan få i gang eit felles destinasjons- utviklingsarbeid i Volda.

Prosjektbudsjett og -rekneskap

Under er prosjektbudsjett og rekneskap synt fram. Der det er tenleg med ei forklaring, er dette tatt med. Merk at eigeninnsatsen frå partane, og då særskilt Volda Næringsforum som prosjektleiar, ikkje er tatt med i budsjettet eller rekneskapen.

Prosjektbudsjett

Beskrivelse		Summer
Hovedposter	Delposter	Eks.mva.
Informasjons- og nettverksmøter	Møte, aktører (februar 2016)	2 800
	Stormøte (april 2017)	10 000
	Møte, aktører (juni 2017)	2 700
Konkrete tiltak		
	Turistinformasjonsskilt, Volda (erstatte dagens utdaterte skilt midlertidig)	20 000
Interne bidragsyttere		
	Kommunikasjonsstudenter	30 000
Eksterne bidragsyttere		
	Møteledelse (stormøte)	5 000
	Prosess- og utviklingsassistanse	85 000
Kommunikasjon		
	Innholdsproduksjon (tekst, bilde, film, mv.)	60 000
	Markedsføring (annonsering, mv.)	20 000
	Trykking, porto, mv. (materiell)	2 500
Diverse		15 000
		Totalsum 253 000

Figur 1 Prosjektbudsjett Destinasjon Volda kartleggingsprosjekt (eks.mva.)

Prosjektet hadde ei målsetting om å nytte dei tildelte midlane på best mogleg måte. Slik at ein klarte å skape størst mogleg verdi for dei tildelte midlane.

Ein vart samde om å nytte ein blanding av eigeninsats, studentar (knytt til Volda Næringsforums nettverk) og eksterne bidragsytarar (dette for å tilføre naudsynt kompetanse og kapasitet til kartleggingsprosjektet). Ein hadde òg ynskje om å sjå på nokre konkrete tiltak (kommunikasjons- og informasjonstiltak).

Prosjektrekneskapen

Prosjektet fekk overført NOK 253.000,- frå Volda kommune i 2016 til å nytte i prosjektperioda. Av prosjektrekneskapen kan ein sjå at det kun er nytta NOK 61 840,86,- i prosjektperioda, og at det soleis står att NOK 191 159,14,-.

DRIFTSINNTEKTER

3990 Tilskot,gåver	-253 000,00
SUM DRIFTSINNTEKTER	-253 000,00

DRIFTSKOSTNADER

5000 Lønn til ansatte	19 757,00
5180 Feriepenger	2 370,84
5182 Arbeidsgiveravg. av påløpne feriepenger	334,29
5400 Arbeidsgiveravgift	2 785,73
Sum kostnader arbeidskraft	25 247,86

6500 Kostnader diverse arrangement	10 750,00
6520 Kostnader deltaking arrangement	750,00
6530 Kostnader prosjekt	25 093,00
7790 Annen kostnad m/fradrag	0,00
Sum andre driftskostnader	36 593,00

SUM DRIFTSKOSTNADER	61 840,86
----------------------------	------------------

DRIFTSRESULTAT	-191 159,14
-----------------------	--------------------

Figur 2 Prosjektrekneskap for Destinasjon Volda-prosjektet (eks. mva.)

Kommentarar til rekneskapen:

- "Kostnader arbeidskraft" er til deltidstilsette studentar som er nytta i kartleggings- og kampanjearbeidet i 2016 og 2017
- "Kostnader diverse arrangement" og "kostnader deltaking arrangement" er knytt til "Geddit-dagen" 2017 (film, foto, råmateriale)
- "Kostnader prosjekt" er innleige av profesjonell filmprodusent til å leie delar av kampanjearbeidet
- Prosjektgruppa ynskte å gjennomføre møter med både Visit Nordfjord og Destinasjon Ålesund & Sunnmøre før ein engasjerte ekstern ressurs til utviklings- og prosessassistanse. Når ein fekk gjennomført møte med destinasjonsselskapa først seint i prosjektperioda, valde ein å utsette å engasjere ekstern ressurs
- Då gjennomføring av større møter med aktørane var avhengig av meir kapasitet knytt til mobilisering (som ein søkte å få tilført gjennom å nytte ekstern ressurs), og dette ikkje vart realisert, valde ein å utsette dette
- Prosjektgruppa vart samde om at det var utfordrande å oppgradere turistinformasjonsskilta før ein hadde noke konkret og godt innhald å fylle disse med. Derfor vart dette arbeidet utsett.

Kva kan vegen vidare bli?

Prosjektgruppa tilrår at ein held fram med mobiliserings- og utviklingsarbeidet. Ein har no eit særst godt utgangspunkt for å samle reiselivsaktørane gjennom aktivitet, kampanjer og fysiske møter. Ein må òg ha fokus på å bevisstgjere dei aktørane som kan tenkes å jobbe med reiseliv, men som ikkje definerer seg sjølve som reiselivsaktørar. Det kan òg vere spennande å sjå nærmare på både potensielle reiselivsprodukt i Volda, og på det store potensialet ein har for å gjere næring ut av den kompetansen som finnst og kontinuerleg utviklast i Volda.

Her kan òg ein referanse til Ørsta og deira arbeid med "masterplan produktutvikling reiseliv" vere på sin plass. Planen, som ligg føre som nesten ferdig skisse, peiker på eit heilt sentralt poeng: Det å engasjere næringa og viktige samarbeidspartnarar direkte i utviklingsarbeidet, slik at dei får eigarskap til prosessen og både vil vere med på felles utvikling og utvikling av eige produkt og tenester. Det å klare å skape gode lokale nettverk med aktive aktørar er og heilt sentralt for å utløyse støtte frå Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkesmannen, Innovasjon Noreg, mv. Utan ei lokal forankring er det utfordrande å sjå korleis ein kan få i gong ein god destinasjonsutvikling.

Prosjektgruppa har to alternativ til tilråding for vegen vidare:

Alternativ 1:

- Att ein held fram med "internt" kartleggings- og mobiliseringsarbeid etter same modell og budsjett som no, og nyttar dei allerede bevilga midlane vidare i ei utvida prosjektperiode (til dømes fram til sommaren 2018)
- Prosjektgruppa leiger inn ekstern kapasitet og kompetanse til mobiliserings- og utviklingsprosessen, i tråd med gjeldande budsjett
- Prosjektleiaren frå Volda Næringsforum held fram, med bistand frå prosjektgruppa, studentar og andre lokale ressurser (etter gjeldande budsjett), slik at ein kan halde fram med å skape vinn-vinn-situasjonar med umiddelbar nytteverdi (jmf. kampanjane, lenger opp)

- Volda Reiselivslag søker om midlar til å fjerne gamle og utvikle nye turistinformasjonsskilt, og nyttar disse midlane i samband med utvida prosjekt
- Ein utsett valet av destinasjonsselskap til ein har kome lenger i arbeidet med mobilisering og destinasjonsutvikling. Her seier begge destinasjonsselskapa at Volda må ha heilt konkret innhald og konkrete nettverk å kome med, slik at ein kan nytte marknadsføringskompetansen og -kanalane destinasjonsselskapa tilbyr. I dag har ikkje reiselivet i Volda dette
- Ein lagar ein konkret plan for vidare utvikling av Volda som destinasjon. Denne kan fungere som ein "utviklingsplan for destinasjon Volda", og vert lagt til grunn for vidare utviklingsarbeid, inklusive finansiering av større utviklingstiltak
- Slik prosjektgruppa ser dette alternativet er det liten risiko forbundet med å stå utanfor eit destinasjonsselskap den tid ein ikkje har meir konkret innhald utvikla. Det vil tvert i mot vere ein risiko for å få ein negativ utvikling om ein går for tidleg inn i eit destinasjonsselskap (sjå under alternativ 2, særskilt risiko)
 - o Ein syner òg her til kommunesamanslåingsprosessen med Hornindal, der ei formell gjennomgang av avtalene sett i høve til mellom anna destinasjonsselskapa ligg inne

Alternativ 2:

- Søkje om ein vesentleg større ramme for utviklingsarbeidet vidare, då til dømes i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune, mv. (midlar til reiselivsutvikling)
- Leggje inn medlemskap i Destinasjon Ålesund & Sunnmøre som ein premiss i eit slikt alternativ (framtidig alternativ med å knytte seg til Visit Nordfjord utgår då)
- Leige inn prosjekttressursar frå Destinasjon Ålesund & Sunnmøre til eit utviklingsarbeid (krevjer heilt anna kostnadsramme enn den som ligg inne i prosjektet no)
- Koble saman prosjekttressurs frå DÅS med prosjektgruppa lokalt
- Lage ein "utviklingsplan for destinasjon Volda" saman med ekstern ressurs frå Destinasjon Ålesund & Sunnmøre
- Prosjektgruppa ser fleire vesentlege risikoar ved alternativ 2:
 - o Ein har ikkje innhald å ta med inn i eit slikt utviklingsprosjekt. Næringa i Volda er ikkje samla, og ein treng eit etablert nettverk av aktørar for å kunne nytte ein slik ekstern kompetanse på ein god måte. Dette er både Visit Nordfjord og Destinasjon Ålesund & Sunnmøre (DÅS) samde om, og har tydeleg formidla til prosjektgruppa. Som tidlegare nemnt ligger det òg som eit sentralt premiss i høve søknad om midlar frå andre instansar
 - o Ved alternativ 2 må ein melde inn Volda i DÅS, og gå inn med midlar til medlemskap i Volda kommune sitt budsjett frå og med 2018
 - o Det er liten grunn til å tro, med det noverande aktivitets- og samhandlingsnivået som finnast mellom aktørane i Volda, at aktørar i Volda ynskjer å betale for å knytte seg til DÅS på noverande tidspunkt (grunna historikken og kostnadane)
 - o Av same grunn er det knytt stor uvisse til om aktørane i Volda ynskjer å gå inn med utviklingsmidlar i et slikt større utviklingsprosjekt knytt til DÅS på noverande tidspunkt
- Kostnadsnivået blir soleis vesentleg høgare for alternativ 2, samstundes som det er sannsynleg at nytta av å melde seg inn på noverande tidspunkt er lav. Det er også høg risiko for at ein ender opp i ein situasjon lik den ein hadde før ein

meldte seg ut av DÅS (med passivt medlemskap, for "laus" samling av aktører lokalt og lita vilje til utvikling)

Konklusjon

Først og fremst er vi som har arbeid med prosjektet takksame for at vi har fått støtte fra Volda kommune til å gå i gang med utviklinga av Destinasjon Volda. Kartleggingsprosjektet har synleggjort mange av dei aktørane som finnast i Volda og som kan bli viktige samhandlingspartar i det vidare arbeidet. Vi er alle samde om at vi må halde fram med utviklingsarbeid knytt til Volda som destinasjon, då det er eit stort potensiale i Volda.

I tillegg har ein i prosjektet hatt fokus på å syne fram nokre av dei aktørane som allerede finnest. Dette har vore gjort gjennom bruk av filmar publisert på Facebook med god respons frå publikum. Her har ein og evna å skape direkte verdi gjennom vinn-vinn-situasjonar knytt til lokale aktørar, studentar og profesjonelle innan medieproduksjon.

Slik har ein ikkje berre kartlagt passivt dei aktørane som finnest, men òg gitt dei aktørane som er synleggjort marknadsføring av sine tilbod. Dette vonar vi har fungert som ein inspirasjon og motivasjon for dei til å aktivt ta del i arbeidet vidare med Destinasjon Volda. Og vi ser at andre har lagt merke til dette, og slik også kan bli engasjert i det vidare arbeidet.

Når det gjeld dei to alternativa for vegen vidare, har vi søkt å synleggjere kva som ligg i dei. Dette for å gjere avgjerda for politikarane enklare.

Heilt til slutt vil eg på vegne av prosjektgruppa si at vi alle har lært mykje, og at vi ynskjer å ta med oss den læringa inn i det vidare arbeidet. Slik at vi saman kan utvikle Volda til ein god destinasjon.

Vedlegg til rapporten

- Midtvegsrapport, februar 2017 ("Destinasjon Volda oppsummering 09022017")
- Prosjektbeskriving Destinasjon Volda – kartleggingsprosjekt ("prosjektbeskriving destinasjonvolda")
- Rapport, kampanje "tradisjonelt reiseliv" ("rapport kampanje 1 tradisjonelt reiseliv")

Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt (midtveisrapport, februar 2017)

Destinasjon Volda - kartleggingsprosjekt (midtveisrapport, februar 2017).....	1
<i>Executive summary:</i>	1
<i>Innledning</i>	2
<i>Overordnet om arbeidet</i>	2
<i>Om destinasjonsbegrepet:</i>	3
<i>Indre lag – primærfaktorene</i>	4
<i>Ytre lag – ramme faktorene</i>	5
<i>Reiseliv er samspill</i>	5
<i>Kartleggingsarbeidet:</i>	5
<i>SWOT-analyse:</i>	7
<i>PESTEL-analyse:</i>	7
<i>Oppsummering av SWOT- og PESTEL-analysene:</i>	8
<i>Kampanjer:</i>	9

Executive summary:

Når vi oppsummerer analysene som er utført, kan vi tydelig se at det er et stort potensiale for de som klarer å bygge gode destinasjoner. Det er nasjonale satsningsområder inn mot destinasjons- og reiselivsutvikling, og Norge har en del sterke sider som potensielt kan gi stor vekst også for Volda.

Vi har en del styrker i Volda, samt at det finnes mye potensiale i framtidige muligheter. På den annen side må vi innse at det er flere reelle svakheter og trusler i forhold til å skulle bygge opp Volda som en destinasjon.

Oppsummert er det viktig å ha fokus på:

- Bygge fellesskap rundt en tanke om at Volda kan bli en destinasjon
- Skape engasjement for denne tanken gjennom aktivt og målrettet mobiliseringsarbeid blant aktørene internt i Volda
- Bruke Volda Næringsforum sitt etablerte nettverk sammen med mobiliseringskompetansen som finnes i organisasjonen til å gi struktur og kontinuitet til arbeidet
- Tenke langsiktig i utviklingsarbeidet, med definerte delprosjekt underveis for å sikre god mobilisering
- Samtidig har et kortsiktig perspektiv når det gjelder markedsføring av allerede eksisterende tilbud, samt aktivt se etter gode muligheter underveis som kan utløses gjennom samarbeid

(basert på oppsummering av SWOT- og PESTEL-analysene, se lenger ned for disse)

Innledning

Midt opp i prosessar om kommunereformar, samanslåingar og andre strukturdebattar, har vi mista fokuset på Volda som eigen stad. Dette er Volda, uansett utfall av desse prosessane.

Volda treng ein identitet som samlar både innbyggjarar, næringsliv, og studentar. Ein god destinasjon for desse gruppene, er óg ein god stad for andre viktige målgrupper som tilreisande som ønskjer å oppleve det Volda har å by på.

Mange seier dei er best på opplevingar i vår region, utan å verken vere det eller samle seg rundt det. Vi ønskjer å posisjonere Volda som ein attraktiv opplevelsesstad i regionen, og meiner at alt ligg til rette for å ta en god posisjon i vår region.

Dette er svært viktig både for å legge tilrette for auka verdiskaping for næringslivet, for etablering av nye næringar og arbeidsplassar, for at folk skal ønskje å besøke Volda eller flytte heim, for at folk skal velje Volda som handelsdestinasjon ein laurdagsformiddag, velje å gå på festival i Volda ein helg i april eller dra til Bjørkedalen ein helg i sommarferien. Dette - og mykje meir - vil Volda med ein klar strategi og identitet som Destinasjon kunne vere.

Med bakgrunn i dette søkte Volda Næringsforum i 2016 om støtte fra Volda kommune til et Destinasjon Volda kartleggingsprosjekt.

I sak 2015/2312 i kommunestyremøtet 16. Juni 2016 ble det besluttet å overføre kr. 253.000,- til Volda Næringsforum, øremerket "Destinasjon Volda":

Vedtak i Kommunestyret - 16.06.2016

- 1. Volda kommunestyre godkjenner at avsette midlar for 2016, kr. 253.000,- til reiselivsutvikling vert overført Volda Næringsforum. Midlane skal øyremerkast til bruk i prosjektet og utviklingsarbeidet "destinasjon Volda", og vert organisert av Volda Næringsforum.
Midlane skal inn til vidare nyttast med særleg utgangspunkt i utvikling av reiselivet i heile kommunen. Ein føreset difor at det vert styrt av ei prosjektgruppe som vert oppretta og slik samansett: 2 representantar frå Volda Næringsforum, 2 frå Volda Reiselivslag og 2 frå Volda kommune.*
- 2. Kommunestyret ber om rapportering i årsrapport og ein prosjektrapport innan 1.juli 2017 i samsvar rådmannen sin konklusjon i denne saka.*
- 3. Kommunestyret vil vurdere effekten av måloppnåing og resultat opp mot kor vidt det skal løyvast midlar vidare. Dette vil kommunestyret kome attende til i samband med budsjettet for 2018.*

Overordnet om arbeidet

Overordnet og langsiktig mål: Sammen skaper vi Destinasjon Volda!

Visjonen for kartleggingsarbeidet: Skape møteplasser der relevante aktører kan dele og lære av hverandre.

Roller: Volda Næringsforum vil, sammen med prosjektgruppa, samarbeidspartnere og andre aktører skape de nødvendige rammene for et godt arbeid med destinasjonsutvikling. Her vil Volda Næringsforum ta en sentral rolle som tilrettelegger for møteplasser, informasjons- og kommunikasjonsarbeid knyttet til destinasjonsutviklingen, samt en aktiv pådriverrolle i å skape engasjement rundt utviklingsarbeidet.

Organisering av destinasjonsarbeidet under VNF gir noen klare fordeler, både med tanke på nettverk og relasjoner, og konkret organisering og kontinuitet. Vidare gir ei forankring inn mot Volda Næringsforum som nettverksaktør felles regler, normer og struktur som er vesentlig for å oppnå målet om ein Destinasjon Volda.

Dette skal vi få til gjennom å

- Identifisere de relevante aktørene (mer om ulike segmenter senere)
- Prioritere å samarbeide med de som ønsker å utvikle Volda til en Destinasjon
- Gjennomføre aktiv kartlegging sammen med disse aktørene
 - Med aktiv kartlegging mener vi ikke bare å samle inn data, men samtidig benytte disse aktivt i arbeidet med å skape engasjement for en destinasjonstankegang i Volda
 - Vi skal gjøre dette i samarbeid med aktørene, for å skape eierskap og engasjement rundt tanken om Volda som en destinasjon
- Evaluere
 - Prosjektorganisering (kortfattet)
 - Oppsummere funn og antyde veien videre
 - Lage utkast til plan for videre arbeid
 - Søke finansiering på en slik plan
 - Svare på de konkrete bestillingene som ligger i vedtak i KS fra 2016
 - Kartlegge
 - Vurdere valg av destinasjonssamarbeidspartner (Visit Nordfjord eller Destinasjon Ålesund og Sunnmøre)

Om destinasjonsbegrepet:

En definisjon av begrepet "destinasjon" kan være:

"Et samlet tilbud av varer og tjenester og frie goder som tilfredsstiller den reisendes behov i forbindelse med midlertidige opphold utenfor hjemstedet."

Kunden ser først og fremst på en destinasjon som en samlet enhet, og er ikke interessert i hvem som gjør hva for at hvert element innenfor destinasjonen henger sammen.

Noen destinasjoner kan knyttes til en spesiell opplevelseskategori. Typiske vintersportsdestinasjoner som Geilo, Hemsedal, Oppdal eller Trysil har samtidig utviklet helårstilbud slik at de justerer sine opplevelsestilbud etter sesong.

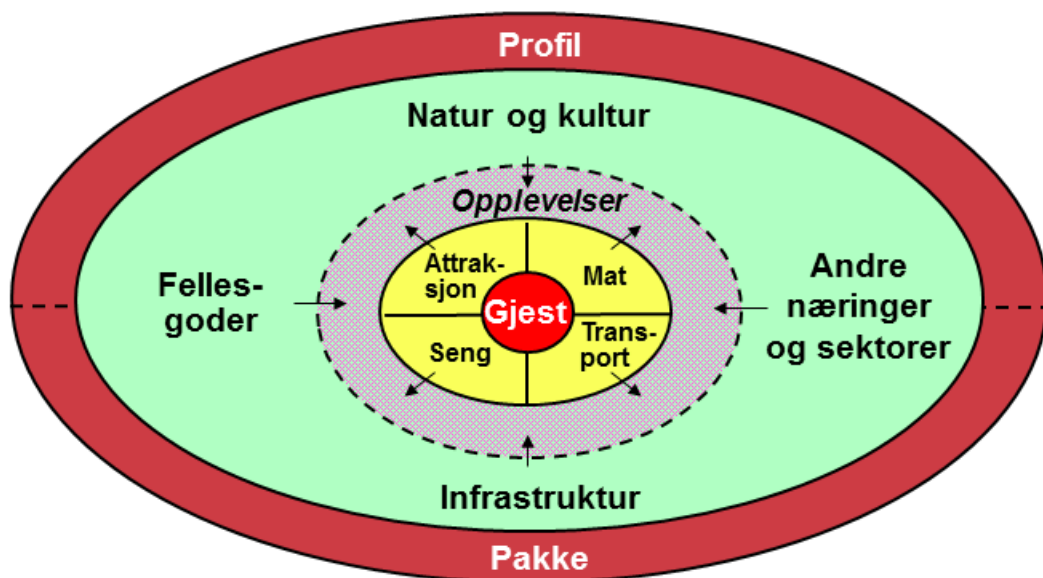
Andre destinasjoner har et bredere utgangspunkt i kultur, natur, historie, arkitektur og folkeliv. Bergen, Røros og Svolvær er slike eksempler.

De siste ti–tjue åra har vi også fått destinasjoner som retter seg inn mot opplevelsestilbud for barnefamilier. Den sterkeste merkevaren her er nok Kristiansand med Kardemomme by og Dyreparken.

Sentrale elementer i en destinasjon:

- Aktører (ulike aktører som er gode på ulike ting, og som ser det som en vinn-vinn-situasjon å samarbeide på en strukturert måte)
- Struktur (kan være organisert på ulike måter, mer eller mindre profesjonelt)
- Produkter/innhold: En destinasjonstankegang oppnår man først når enkeltaktører samarbeider på en strukturert måte med å tilrettelegge for gode reiselivsprodukter

Det helhetlige reiselivsproduktet

Etter G. Kamfjords analysemodell for helhetlig reiseliv

Indre lag – primærfaktorene

I det innerste laget av sirkelen finner vi disse fire primærfaktorene:

- **Transport** via veg, bane, luft eller sjø er en viktig del av en reise. Transporttid, transportkostnad og tilgjengelighet kan bestemme hvor vi har anledning til å reise. På samme tid kan selve reisen være en sentral del av opplevelsen.
- **Overnatting** kan skje på ulike vis såframt vi ikke nøyer oss med en dagsreise. Også denne delen er ofte en sentral del av reiseopplevelsen.

- **Attraksjon** kan spenne fra historiske og religiøse steder og bygg via unike naturfenomen til moderne opplevelsesparker. Uansett om attraksjonen er natur- eller menneskeskapt, er den med på å gi reiseopplevelsen et definert innhold, og i mange tilfeller bygger den en sterkere identitet hos den reisende. Sterke inntrykk fra en rockekonsert på Roskilde eller fra et verdensarvsted som Stonehenge kan følge oss i mange år og påvirke våre interesser.
- **Mat** er kanskje den faktoren som har endret seg mest de siste årene. For relativt få år siden var det få nordmenn som planla en reise ut fra hva og hvordan de kunne spise. I dag er det en rekke spisesteder som opplever at gjestene deres har lagt opp reisen for å oppleve nettopp deres unike mat, miljø og kvalitet.

Ytre lag – rammefaktorene

I det ytterste laget av sirkelen finner vi fire hovedgrupper av rammefaktorer:

- **Natur- og kulturlandskap** er grunnlaget for mange norske reiselivsbedrifter. Ikke minst for internasjonale gjester er vakre natur- og kulturlandskap svært attraktive rammer for reiselivsopplevelser.
- Naturlandskap er som navnet sier skapt av naturen selv. Her er utfordringen ofte å hindre menneskelige inngrep som veger, industri, høgspentmaster eller vindmøller.
- Kulturlandskap er gjerne større områder der det er et nært samspill mellom menneske og natur. De fleste kulturlandskapene i Norge er basert på primærnæringene jordbruk og fiske, men det finnes også eksempler på kulturlandskap som er preget av by- eller industrisamfunn. Gruvebyen Røros er et slikt eksempel.
- **Andre næringer** og sektorer kan være viktige leverandører av varer og tjenester uten å tilhøre reiselivsnæringen. Eksempler er dagligvarehandel, taxi, buss, byggenæringen og landbruket.
- **Infrastruktur** er blant annet samferdsel (bredbånd, mobilnett, veg, bane, tog og fly) og strøm- og vannforsyning.
- **Fellesgoder** omfatter blant annet badestrender, rasteplasser, turløyper og andre tilbud som er med på å styrke opplevelsen uten at det skaper direkte inntekter for en enkelt aktør.

Reiseliv er samspill

Om du skal arbeide i reiselivet, er det viktig å forstå hvordan de ulike reiselivsaktørene sammen skaper en total reiseopplevelse. Og dersom dette fellesskapet ikke er tilstede, så er dette første prioritet å jobbe med: Det å skape engasjement rundt en felles destinasjonstanke, stimulere til denne og etterhvert se at destinasjonen vokser fram som samhandling mellom de ulike aktørene. Som utfyller hverandre og ser at $1 + 1 > 2$.

Kartleggingsarbeidet:

Målsetningen med kartleggingsarbeidet er å

- Se på grunnleggende forhold, som gir innspill til retning og muligheter for posisjonering og framtidige veivalg (som en del av dette, foreta enkle SWOT- og PESTL-analyser)

- Utarbeide en oversikt over de aktører som finnes i Volda, og som det vil være naturlig å se som aktører når vi sammen skal utvikle Volda til en destinasjon.
- Jobbe kreativt i forhold til å stimulere til en utviklingstankegang knyttet til både videreutvikling av eksisterende tilbud, nye tilbud - og det å se på Volda som en destinasjon. Dette skal vi gjøre gjennom å fokusere på aktiviteter som engasjerer og skaper stolthet over det vi allerede har, samt viser noen muligheter for hva vi kan få til framover.

For å bedre kunne arbeide har vi delt inn i følgende segmenter:

- Tradisjonelt reiseliv (det vi gjerne tenker på som reiseliv. Eksempelvis museer, historiske steder, mv.)
- Moderne reiseliv (en sterkere vektlegging av opplevelse som en viktig del av reiselivet - eksempelvis festivaler, nisjepreget reiseliv (eksempelvis ekstremспорт), mv.)
- Potensielt reiseliv (framtidige reiselivsprodukter)
- Næring (der Volda kan være en leverandør av kompetanse, e.l. til reiselivsnæringen regionalt og nasjonalt)

Kategorier	Tradisjonelt reiseliv	Moderne reiseliv	Potensielt reiseliv	Næring
Fremhevede aktører (aktivt formidlet)	Bjørkedalen (vikingskip) Dalsfjorden fyrmuseum Kometland	X2-festivalen Veka Dokfilm	Mellomdestinasjon, cruiseturisme Rotsethornvegen - frå fjord til fjell, og rett ned igjen	Medieproduksjon (HVO + næringsliv) Naturguide Matkultur (HVO)
Andre aktører (kartlegges og føres i oversikt, samt inviteres til samarbeid)	Se egen oversikt	Se egen oversikt	Må utarbeidast i samråd med næringa	Se egen oversikt
+/-	Fragmentert og lite samarbeid Gode produkter som kan videreutvikles	Stort potensiale som profilerende for Volda Lite utviklet/tenker ikke destinasjon	Lite utviklingsfokus inn mot reiseliv Godt tilrettelagt for mange ulike opplevelser, mht infrastruktur, mv.	Har kontakter med næringen, men ikke satt inn i et helhetlig perspektiv (lokalt samarbeid) Stort potensiale

SWOT-analyse:

SWOT-analysen tar for seg noen grunnleggende forhold sett opp mot kartleggingsprosjektet.

Styrker:

- Allerede etablerte enkeltaktører som har gode opplevelsestilbud
- Godt plassert regionalt og nasjonalt i forhold til infrastruktur (Kvisvegen, Hovden (Ørsta/Volda lufthavn), mv.)
- Godt etablerte miljøer for medieproduksjon, mv. i Volda (studenter, næringsliv, SKNH, mv.)
- Volda Næringsforum som aktiv pådriver for utviklingsarbeidet

Svakheter:

- Lite eller ingen organisering av destinasjonsarbeidet
- Svak relasjon til destinasjonsselskap (DÅS)
- Lite kunnskap om destinasjonsutvikling

Muligheter:

- Gjennom et målrettet arbeid kan Volda ta en tydelig posisjon som en god destinasjon, basert på de allerede eksisterende aktiviteter, mv.
- Tilknytte seg en destinasjonspartner som kan styrke og bygge opp under det arbeidet som skjer lokalt
- Stort potensiale i samarbeid med lokale aktører og Høgskulen i Volda (formidling)

Trusler:

- Fraværende/svak holdning til å se Volda som en destinasjon
- Liten vilje til å investere i destinasjonsutvikling
- Lite etablert infrastruktur sett opp mot reiseliv som sådann (turistinformasjon, aktivt produktutviklingsarbeid, kompetanse, mv.)

PESTEL-analyse:

Analyse tar for seg en del faktorer på makronivå som vil være viktige rammesettere for arbeidet med destinasjonsutvikling.

Politisk:

- Nasjonalt er reiseliv et satsningsområde, der regjeringen ønsker sterkt fokus på reiseliv- og reiselivsutvikling
- Skal være en viktig del av en omstillingsprosess fra fokus på olje og gass til andre områder for verdiskaping
- Gir også muligheter for tilførsel av midler til reiselivsutvikling
- Internasjonal politikk (og avtaler) vil være en viktig faktor for reiseliv i Norge, også lokalt. Proteksjonisme, stenging av grenser, mv. kan gi muligheter for økt nasjonalt (intranasjonalt) reiseliv, men vil begrense potensialet for internasjonalt reiseliv

Økonomisk

- Reiseliv skaper enorme verdier årlig (70 mrd per år, 2015-tall)

- Det er viktig å holde øye med faktorer som økonomisk vekst, rentenivå, inflasjon og valutakurser, da disse faktorene vil kunne ha en stor innvirkning på reiseliv

Sosialt

- Reiselivet er i endring. Det vi tenker på som tradisjonelt reiseliv får følge av mange nye og moderne former for reiseliv, som vil påvirke hvordan vi må tenke destinasjon
- Globalt sett er det en økning i antall reisende fra land som Kina, Russland, m.fl. I dette ligger et stort potensiale for de som klarer å skape gode destinasjoner. Samtidig setter det fokus på viktige elementer som kulturforståelse, service, profesjonalitet, mv.

Teknologi

- Fremveksten og utviklingen innen teknologifeltet er enorm, og påvirker også reiselivet. Alt fra nye måter å markedsføre seg på (sosiale medier, levende bilder, 360- og VR-teknologi), nye måter for reisende å sette sammen og bestille reiser på, til nye aktører innenfor reiselivet som tilbyr tilgang til overnatting, transport, mv. (AirBnB, Uber og andre)
- Kan gi både muligheter og trusler. Mulighetene kan være at man klarer å ta en posisjon som ledende innenfor ett eller flere av disse feltene, mens trusselbildet ligger i å ikke klare å gripe slike muligheter

Miljø

- Fokus på bærekraftig reiseliv kan gi muligheter for de som klarer å bygge seg en god posisjon basert på miljø (grønn tenkning). Vil være en trussel for de som ikke satser på bærekraft i reiseliv (og da underliggende samfunn)
- Nasjonalt satsningsområde der det er muligheter for å hente inn utviklingsstøtte (blant annet et Innovasjon Norge-program)

Lover og regler

- Visum- og reiserelaterte regelendringer kan føre til en trussel for reiselivet (da man f.eks. kan miste tilgang til viktige og potensielle reisende fra land som f.eks. Russland, Kina, mv.)
- Nasjonale regelendringer (moms-regler for overnatting, mv.) og internasjonale regelendringer (i forhold til forflytning av mennesker) vil kunne påvirke reiselivet direkte

Oppsummering av SWOT- og PESTEL-analysene:

Når vi oppsummerer analysene som er utført, kan vi tydelig se at det er et stort potensiale for de som klarer å bygge gode destinasjoner. Det er nasjonale satsningsområder inn mot destinasjons- og reiselivsutvikling, og Norge har en del sterke sider som potensielt kan gi stor vekst også for Volda.

Vi har en del styrker i Volda, samt at det finnes mye potensiale i muligheter. På den annen side må vi innse at det er flere reelle svakheter og trusler i forhold til å skulle bygge opp Volda som en destinasjon.

Oppsummert er det viktig å ha fokus på:

- **Bygge fellesskap rundt en tanke om at Volda kan bli en destinasjon**

- **Skape engasjement for denne tanken gjennom aktivt og målrettet mobiliseringsarbeid internt**
- **Bruke Volda Næringsforum sitt etablerte nettverk sammen med mobiliseringskompetansen som finnes i organisasjonen til å gi struktur og kontinuitet til arbeidet**
- **Tenke langsiktig i utviklingsarbeidet, med definerte delprosjekt underveis for å sikre god mobilisering**
- **Samtidig har et kortsiktig perspektiv når det gjelder markedsføring av allerede eksisterende tilbud, samt aktivt se etter gode muligheter underveis som kan utløses gjennom samarbeid**

Kampanjer:

For å skape engasjement blant aktørene i Volda, samtidig som vi kartlegger aktører og potensiale, ønsker vi å formidle allerede eksisterende opplevelser. Vi ønsker å engasjere gjennom å vise at det er mye bra som er gjort og gjøres i og rundt Volda. Vi inngår samarbeid med ulike aktører i Volda, og involverer da også samtidig disse i arbeidet. Vi ønsker også å lage noen case på potensielle reiselivsprodukter/-samarbeid (dette for å vise potensialet, og bidra til utviklingstankegangen).

Vi vil i dette arbeidet vektlegge bruk av gode bilder + video, som på en god måte vil formidle opplevelser og skape engasjement.

Vi har allerede i 2016 gjennomført den første delen av kampanjen, med fokus på 3 tradisjonelle reiselivsattraksjoner (Bjørkedalen, Dalsfjord fyrmuseum og Kometland).

Vinteren 2017 jobber vi så med å gjennomføre del 2 av kampanjen, med fokus på litt mer moderne former for attraksjoner/reiseliv: X2-festivalen, Veka, samt 1 til som må defineres nærmere.

Våren 2017 vil vi så lage noen enkle case, der vi framhever potensielle attraksjoner, og synliggjør på hvilken måte vi kan komme oss fram til at disse realiseres. I tillegg vil vi ha et fokus på samarbeid med aktører som kan bidra til verdiskaping gjennom å være leverandører inn mot reiselivet, både regionalt og nasjonalt.

Nyttige lenker:

NHO Reiselivs informasjonsvideo, inneholder en del nyttige tall og viser utviklingen innenfor reiseliv

https://www.youtube.com/watch?v=CNS_SVUKiKA

Verdiskapingsanalyse, reiseliv

<https://www.regjeringen.no/contentassets/78e603ad6c8e432695d2bca64fe54d3f/verdiskapingsanalyse-av-reiselivsnaringen-sluttrapport-28--januar-2015.pdf>

Innspill til stortingsmelding om reiseliv (2017), fra NHO Reiseliv

<https://www.nhoreiseliv.no/vi-mener/stortingsmelding-reiseliv/>

Forslag til prosjektbeskrivelse med framdriftsplan og budsjett, Destinasjon Volda

Destinasjonsutvikling skjer i eit samspel mellom verksemdene, Volda Næringsforum, destinasjonsselskapet og det offentlege om å utvikle, informere om og marknadsføre eit heilskapeleg tilbod om service, aktivitetar og attraksjonar i området.

Bakgrunn for prosjektbeskrivelsen

I sak 2015/2312 i kommunestyremøtet 16. Juni 2016 ble det besluttet å overføre kr. 253.000,- til Volda Næringsforum, øremerket "Destinasjon Volda". Dette er et prosjekt som skal ha som formål å utvikle Volda til en destinasjon.

Prosjektorganisering

Prosjektleder: Stefan N. Halck, Volda Næringsforum

Prosjektgruppe:

- 2 representanter fra Volda kommune, formannskapet (Fride Sortehaug, Anders Egil Straume)
- 2 representanter fra Volda Reiselivslag (Jakob Helset, Eiliv P. Halkjelsvik)
- 2 representanter fra Volda Næringsforum (hvorav 1 er prosjektleder)

Forankring: Vedtak i VNF styre, vedtak i V.K., innspill fra VRL.

Prosessbeskrivelse

Viktige innspill/presmisser settes i lys av prosessbeskrivelsen i Utviklingsplanen for Volda sentrum. Dvs. Dette er i stor grad en kommunikativ og mobiliserende prosess, med en prosess som avstedkommer konkrete tiltak og delprosjekter som skal gjennomføres (jmf. Amdam-modellen og MBV-prosessmodell).

Noen sentrale spørsmål:

- Kva legg vi i destinasjonsutvikling?
 - Etablere og drifte lokal del av destinasjonsnettverket
 - Informere om og leggje føringar for eit heilskapeleg tilbod i destinasjonen
 - Innhalds- og produktutvikling (døme: turstiar, arrangement, produktpakkar, rundreiser med aktivitetar)
 - Val av marknadsføringskanalar saman med aktørane i nettverket
- Kva er det naturleg at Volda Næringsforum tek ansvar for i høve destinasjonsutvikling?

- Eit overordna ansvar for nettverks- og fellesskapsbyggjing, i tillegg fellesoppgåver som ikkje vert ivaretekne av andre aktørar i utviklinga av innhald i destinasjonen
 - Prosjektleiing/-organisasjon, mv.
 - Kontinuitetsberar i vidareutvikling av destinasjonen
- Kva er det naturleg at Volda Næringsforum ikkje tek ansvar for i høve destinasjonsutviklingsprosjektet?
 - Reine forvaltningsoppgåver, næringspolitiske oppgåver og oppgåver som klart høyrer heime på bedriftsnivå (dette løysast som ein del av dei ordinære oppgåvene til Volda Næringsforum)
 - Korleis vil de beskriva Volda Næringsforum si rolle i høve destinasjonsutvikling?
 - Som ein samlande faktor som ser behova frå marknaden om kva slags fellesoppgåver som til ei kvar tid er viktigast å løyse. Fokuserer på dei oppgåvene som gjer at destinasjonen skal utvikle seg og vere attraktiv i marknaden.

Framdriftsplan

Oppstartsmøte, internt:

Tilstede: Asbjørn Moltudal (Volda kommune), Jakob Helset og Eiliv P. Halkjelsvik (Volda Reiselivslag), Stefan N. Halck og Liv Aarberg (Volda Næringsforum).

Konklusjon etter første møtet var:

- Volda kommune utnevner 2 deltakere fra Volda kommunes formannskap, som skal delta på formelt oppstartsmøte når de er blitt utnevnt
- Kartleggingsarbeidet iverksettes av prosjektleder og 3 PR-studenter fra Høgskulen i Volda som jobber med Destinasjonsprosjektet
- Forslag til prosjektbeskrivelse med budsjett og framdriftsplan legges fram til første formelle møte
- Forslag til neste møte: 5. eller 7. oktober 2016, Storgata 8 (møterom 1)

Budsjett

Kostnadsbudsjett (se eget oppsett i Excel-vedlegg).

Finansiering: NOK 253.000 i bidrag fra Volda kommune for perioden september 2016 - 1. juli 2017.

Det kan være aktuelt å søke om videreføring av prosjekt med finansiering fra DÅS-midler. Dersom det skal være aktuelt for 2017, må dette være sendt inn til rådmannen innen 21. oktober.

Status quo, 28. november 2016

Nylige promoteringer på Mellom bygningane i Volda

+ Oppn

Fremmet innlegg

Fullført

12 492

Personer nådd

5 862

Innleggsengasjement

Synast du verdensrommet er spennande? Svar...

Promotert av Stefan N. Halck 11/19/2016

Fremmet innlegg

Fullført

3 118

Personer nådd

180

Innleggsengasjement

KONKURRANSE 3: Siste konkurranse! Kva heit...

Promotert av Stefan N. Halck 11/18/2016

Fremmet innlegg

Fullført

13 308

Personer nådd

5 141

Innleggsengasjement

Visste du at det lagast vikingskip i Volda? Svare...

Promotert av Stefan N. Halck 11/17/2016

Fremmet innlegg

Fullført

4 893

Personer nådd

280

Innleggsengasjement

KONKURRANSE 2: Kvar i Volda kommune er d...

Promotert av Stefan N. Halck 11/16/2016

Fremmet innlegg

Fullført

9 754

Personer nådd

4 356

Innleggsengasjement

Har du vært på Dalsfjord Fyrmuseum før? Volda...

Promotert av Stefan N. Halck 11/15/2016

Fremmet innlegg

Fullført

2 678

Personer nådd

130

Innleggsengasjement

KONKURRANSE 1: Kvar i Volda kommune er d...

Promotert av Stefan N. Halck 11/14/2016

Oppsummert:

19.11.2016 13:00	 Synast du verdensrommet er spennende? Svaret på siste konkurranse!			14,8K		508 62	
18.11.2016 13:00	 KONKURRANSE 3: Siste konkurranse! Kva heiter dette stedet			6,4K		701 176	
17.11.2016 17:30	Med Parkert piano "parkerer" J M Norway piano i offentlege ro			302		5 3	
17.11.2016 13:00	 Visste du at det lagast vikingskip i Volda? Svaret vi var ute etter			17,8K		793 248	
16.11.2016 13:00	 KONKURRANSE 2: Kvar i Volda kommune er dette? Komment			6,4K		671 75	
15.11.2016 13:00	 Har du vært på Dalsfjord Fyr museum før? Volda har mange flott			14,7K		524 189	
14.11.2016 13:00	 KONKURRANSE 1: Kvar i Volda kommune er dette? Komment			6,5K		814 148	
11.11.2016 13:00	 Følg med i heile neste veke, for då blir det konkurranser! Vi låne			1,4K		48 9	

Lys oransje: organisk rekkevidde

Mørk oransj: fremmet rekkevidde

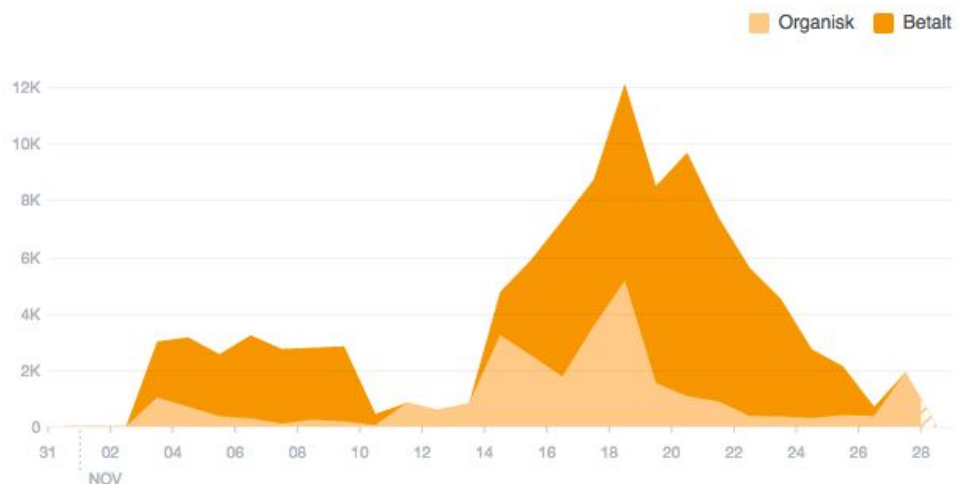
Blå: Klikk på innlegg

Lilla: Reaksjoner likerklubb, kommentarer, delinger

(Posten 17. November 17:30 er ikke inkludert i kampanjen)

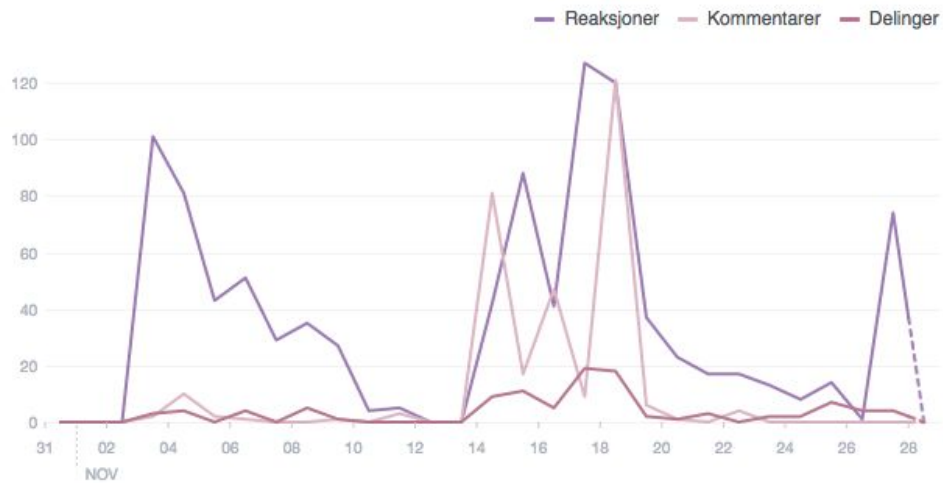
Rekkevidde for innlegg

Antallet personer innleggene dine har blitt vist til.

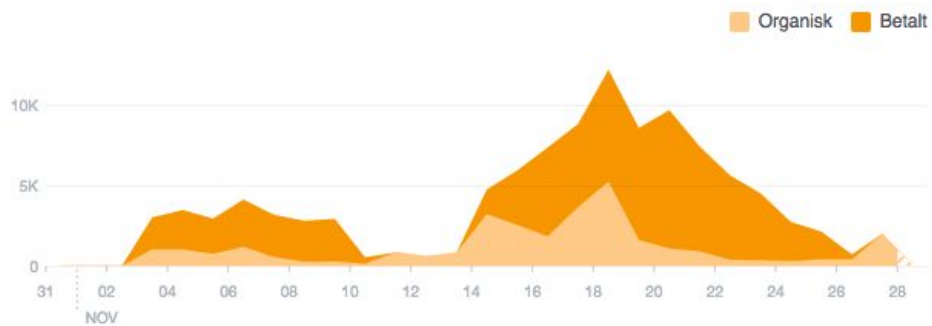
Reaksjoner, kommentarer og delinger

Disse handlingene bidrar til at du når ut til flere personer.

Total rekkevidde

Antall personer som har sett aktivitet relatert til siden din, inkludert innleggene dine, innlegg på siden fra andre, annonser for og innsjekkinger.

Fakta om kampanjen:

- Kampanjen gikk i uke 46 - mandag 14. november til lørdag 19. November
- Infopost om kampanjen kom 11. november
- Alle postene var lagt inn i tidsplan, postet 13:00
- Konkurransene ble fremmet i et døgn
- Filmene ble fremmet i maks en uke

Gjennomsnittspersonen:

Venstre: Personer som har engasjert seg basert på sted (likerklikk, delinger, kommentarer)

Høyre: Personer nådd basert på sted

(må sees med forbehold om at for eksempel studenter ikke nødvendigvis har riktig registrert sted)

By/sted	Personer som...
Volda, Møre og Romsdal	425
Ørsta, Møre og Romsdal	65
Ålesund, Møre og Rom...	54
Oslo, Oslo	34
Bergen, Hordaland	16
Fosnavåg, Møre og Ro...	14
Trondheim, Sør-Trønd...	12
Nordfjordeid, Sogn og ...	11
Ulsteinvik, Møre og Ro...	10
Stranda, Møre og Rom...	9
Ulstein, Møre og Roms...	8
Sykkylven, Møre og Ro...	8

By/sted	Personer nådd
Volda, Møre og Romsdal	4 132
Ørsta, Møre og Romsdal	2 760
Oslo, Oslo	2 661
Ålesund, Møre og Rom...	2 599
Bergen, Hordaland	1 916
Trondheim, Sør-Trønd...	1 259
Fosnavåg, Møre og Ro...	804
Stavanger, Rogaland	601
Tromsø, Troms	539
Sykkylven, Møre og Ro...	512
Ulsteinvik, Møre og Ro...	493
Molde, Møre og Romsdal	464

Visninger videoer (folk som har sett videoene):

Publisert	Video	Målretting	Rekkevidde	Visninger
17.11.2016 13:00	 Visste du at det lagast vikingskip i Volda? Svaret vi var ute etter, er Bjørkedalen! Ny konkurranse kjem i morgon. Les meir		17,8K 	7,7K
19.11.2016 13:00	 Synast du verdensrommet er spennande? Svaret på siste konkurranse er Astronomisenteret Kometland! Les meir om		14,8K 	6,7K
15.11.2016 13:00	 Har du vært på Dalsfjord Fyrmuseum før? Volda har mange flotte plassar ein kan oppleve! I morgon kjem ein ny		14,7K 	6,5K